

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP MÁSODIK SZOMBATJÁN.

SZERKESZTI:

MARKUSOVSKY BÉLA

a garamszentkereszti tűzoltóság tisztb. parancsnoka stb.

NYOLCADIK ÉVFOLYAM.

1910.

LAPTULAJDONOS:

A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG,

mely tagtestületeinek a lapot ingyen küldi.

A nyolcadik évfolyam tartalomjegyzéke.

I. Vezércikkek:

	Melyik hónapban?
1. Omikron: <i>A tűzoltók háza</i>	Január
2. Dr. Vass János: <i>Mi a tűzrendészet és hol van a helye?</i>	Február
3. Alfa: <i>Szakirodalmunk eseménye</i>	Március
4. Dr. Vass János: <i>A tűzoltóságok hatósági jogokat gyakorolnak-e?</i>	Március
5. Alfa: <i>Szatmárökörítő</i>	Május
6. Dr. Vass János: <i>A tűzrendészet jogalkalmazó hatóságai</i>	Junius
7. Markusovszky Béla: <i>A haladás korszaka</i>	Julius
8. Barabás István: <i>Tűzoltó-nevelés</i>	Augusztus
9. Markusovszky Béla: <i>Augusztus 14.</i>	Szeptember
10. Omikron: <i>Erdélyrészi tűzoltók szövetsége</i>	Október
11. Breuer Szilárd: <i>A brüsszeli nemzetközi kongresszus</i>	November
12. Vida Pál: <i>Elmélkedés Ökörítőről</i>	December

II. Mivel foglalkozott az elnökség 1910. évi üléseiben.

	Oldal		Oldal	
Alapszabályok módosítása	36, 76, 80, 149,	181	Mármároshzigeti önk. tűzoltótestület indítványa a szövetségi alapszabályok módosítása iránt	111
Alapszabály-minta testületek részére	37		Mezey Mihály halála	195
Automobilközlekedést szabályozó rendelet	79		Markovszky S. javaslata tűzoltótiszti otthon létesítése iránt	195
Abauj-tornavármegyei tűzoltószövetség alakulása	112		Nemzetközi szöv. körlevele	76
Aradvármegyei tűzoltószövetség megalakulása	181		N. Szabó Ferenc panasza	77
Ádám J. István felolvasása az Urániában 76, 79, 111	76, 79,	111	Nemzetközi szövetség kongresszusán a szövetség képviseltetése	80
Állami szubvenció	112		Nemzetközi kongresszuson a kormány képviselője	112
Breznay-féle népies mű	4, 80,	196	N. Szabó Ferenc röpirata	147
Báró Bánhidya Béla arcképének megfestése	4,	77	Nemzetk. kongr. lefolyásáról Breuer Sz. jelentése	148
Benzin-rendelet-tervezet	36,	77	Nagygyűlés ideje	196
Barabás István népies tankönyve	36		Országos tűzoltótanfolyam (XIX.)	113, 147, 181
Budapesti ipariskolai tűzoltótanfolyam	37		Országos szövetség panamai c. röpirat	147, 149, 180, 196
„Breviter“ oltópor és a cég ajánlata	77		Ökörítói katasztrófa	77, 79
Budapesti tanítóképezde kérelme	77		Pályaművek bírálata	3, 4, 36, 76
Benda László átdolgozott pályaműve	77		Portómentesség	112
Borsodvármegyei tűzoltószövetség alakulása	112		Pénztári jelentés 1910. I. feléről	147
Czirák Béla gróf XXX. tűzoltói érme	36		Petrozsényi bányatűzoltóság szervezéséről jelentés	148, 196
Előterjesztések	4, 37,	77	Szepeshelyi tanítóképezde kérelme	36
Esztérgomi tanítóképezde kérelme	77		Szolgálati szabályzat-minta kinyomatása	76
Eger város építkezési szabályrendelete	79		Szervezési szabályzat kinyomatása	76, 148, 196
Erdélyrészi szövetség	196		Szerman M. gyufagyárossal kötött szerződés	76, 148, 195
Évi jelentés	36,	79	„Szépligeti tűzoltóság“ című mű árának megállapítása	77, 80
Ernek kiosztása, melyeket nem a szövetség ad ki	76		Szövetség 40 éves jubileuma	80
Fecskendőpróbák	4, 37, 77, 79, 113, 148,	197	Szeged város határozata a tűzrendészeti törvény sürgetése tárgyában	111
Felügyelőbizottság jelentése a pénztári állapotról	76,	79	„Szépligeti tűzoltóság“ című mű pártolása	112
Fővárosi tűzoltótisztek tanfolyami előadósága	79		Szövetség 40 éves története	113, 147, 181
Győri tanítóképezde kérelme	3		Szepeshelyi tűzoltószövetség kérelme könyvek iránt	147
Győri testület 40 éves jubileuma	3		Tűzoltó Otthon	3, 80, 112
Gyak.-szab. tót nyelvre való lefordítása	112		Tagtörlések	3, 37, 76, 79, 112, 147, 181
Gyak.-szab. kivonatának kinyomatása	196		Testnevelési kongresszus	3, 36, 196
Hevesvármegye tűzrend. szab. rend.	3		„Tűzrendészet jogrendszere“ című mű dr. Vass Jánostól	3, 4, 35, 80
Hajdúvármegye kéményseprő szab. rend.	36		Tűzrendészeti felügy. kedvezményes vasúti jegyei	4
Hivatásos parancsnokok kérelme a városoknak adott segélyből való részesítés iránt	77,	113	Telepengedőlynél eljáró tűzoltótiszti felelősségi joga	37
Hivatalos lap kétszeri megjelentetése	79		Tiszti továbbképző-tanfolyam	76, 80, 147
„ . . . . .” cikkeinek díjazása	80		Tűzrendészeti felügyelet megírása	78
Hivatásos tűzoltótisztek minősítése tárgyában felirat	113		Tűzrendészeti felügyelők részére tanfolyam	80, 147
Iskolák tűzbiztonsága tárgyában kiadott min. rend.	36		Tiller Mór hirdetésdíj hátraléka	112
Irodalmi pályázatok eredményéről jelentés	80		Tiszti vizsga	147
Ipartörvény tárgyalásához a szövetség képviselőjének meghívása	112		Tűzoltótiszti egyesület átírata	195
József főherceg alapítvány	36		Tűzjelző-telefonok használata tárgyában miniszteri rendelet	196
Kék Lajos dr. volt elnök halála	3		Vármegyei szövetségek alakítása	3, 36, 112
Közigazgatási tanfolyamok tűzoltótanfolyamainak engedélyezése	36,	195	Véleményezések	4, 37, 77, 79, 112, 113, 148, 197
Közs. tűzrend. szab. rend. kinyomatása	76		Veszprémvármegyei tűzoltószövetség javaslatai	36
Közig. tanfolyamokra fecskendők szállítása	80		Vármegyei szövetségek tűzoltó-tanfolyamai	112
Kranitz József „Vöröskakas“ című műve	111,	199	Vármegyei szövetségek ülési jegyzőkönyveinek az országos szövetség hivatalos lapjában való közzététele	196
Knortzer György XXX. éves tűzoltó-jubileuma	147		Zárószámadás	37, 79
Községi közig. tűzoltó tanfolyamokról jelentés	148			
Mármároshzigeti tűzoltótestület kérelme a belügy-minisztériumhoz a színházi őrségek díjazása tárgyában	36			
Mihalik Béla panasza	77			
Marezzali község meghívása	77			
Mátrai cég által adott tűzoltószobor	77			
Markusovszky Béla XXX. éves jubileuma	81,	112		

III. Közlemények.

	Oldal		Oldal	
Dr. Balogh Dezső: Emberéletmentés tüzeseteknél	163,	186	Vasuti mozdonyok a tűzoltás szolgálatában	87
Bartha Gergely: A nagyenyedi gyűlés	181		Kállay Imre: { Mátray-féle szabályozható sugáreső	88
Barabás István: Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből	5, 21, 43, 64,	82	{ Milyen szabályrendelet készüljön a benzinnél	46, 137, 154
Bierbauer István: Porosz szabályrendelet-tervezet nyilvános termek, cirkuszok stb. számára 101,	120		Kónya Imre: { Kecskemét tűzrendészete	29
Blázy Imre: Az 1911. évi kongresszus	123		{ Elektro-automobil a vidéken	102
Breuer Szilárd: Nyugateurópai nagyvárosokban tett utam tanulságai	200		Kratzer Dániel: A budapesti önk. testület költség-előirányzata	105
Czirák Béla gróf: Levél az elnökséghez	65		Küszttler János: Selmezbánya tűzrendészete	173
Dick Béla: Hogyan írjuk össze a kéményeket	26		Hj. Márai Lajos: Villamos mellékvilágítás a színházakban	198
Eőri Szabó Ernő: Pályamunka	150		Dr. Marinovich Imre: Kormányrendeletünk kritikai méltatása a tűzrendészet mai igényeinek szempontjából	165
Erdély Ernő: { A győri tűzoltóság jubileuma	49			
{ A tűzoltóság	50			
Dr. Erőss Lajos: A debreceni diák tűzoltó-társaság	182			
Glober: Egy angol gyár árjegyzékéből	9		Markusovszky Béla: { Benzinmotoros auto-fecskendő	9, 24
Dr. Homonnai: { A mi nálunk nincs	14		{ Levél az elnökséghez	83
{ Néhány oltóanyagról	121		Mónus Lajos: A szatmári mentők	89
Jászberényi Miklós: Hevesvármegye 12, 27, 189,	206		Puchlin Lajos: A tűzrendészet jogrendszerének bírálata	164
Lipták Jenő: Pályamunka	134		Pap Mariska: A gyermek játéka a tűzzel	186, 198
Kádár Henrik: Levél a szerkesztőhöz	106			

	Oldal		Oldal
Papp Ferenc: { Tornyok megelőző tűzrendészete	11	Dr. Rüll Béla: { A pécsi tűzoltó-tanfolyam	140
Pályamunka	99		A baranya-vármegyei szövetség évi jelentéséből . . . . .
Dr. Poós Miklós: Motorok a tűzoltóság szolgálá-	117, 135, 152,	Salapáthy Kálmán: Önk. tűzoltóság működése biz-	45
tában	183	tosítható	87
Benzintárolók	88	St.: Az ököritói meghívó	87
300 éves tűzoltási rendszabály	66	Szabados Imre: Robbanó gázokat fejlesztő folya-	44
Vörös kakas	69	dékok szabályrendelete	105
Községek vízzel való ellátása	103	Szabó Ferenc: Levél a szerkesztőhöz	105
Villamos mellékvilágítás	119	Szabó Gyula: A tűzrendészet Sopron-vármegyében	103, 123,
A hőség hatása	135	. . . . .	139
Elektromos berendezések ellenőrzése	167	Dr. Szily József: A budapesti szövetség vitaestélye	66
Autoszerencsétlenségek lélektana	168	Udvardy Aladár: A budapesti önkéntes testület	125
Benzingázások engedélyezése	171	évi jelentéséből	125
A kiállítások tűzbiztonsága	188		

IV. Törvények, rendeletek, döntvények.

	Oldal		Oldal
1896: XXVI. t.-c. 34. §-a szerint a váltságdíjak	82	A belügyminiszter 73.357/1906 sz. rendelete értel-	54
harmadfokban a közigazgatási bírósághoz		mében telepengedélyező el-	
felebbezhetők	82	járásokhoz a tűzoltóparancs-	
1901: XX t.-c. szerint II-fokulag jóváhagyott hatá-		nok is meghívandó s a jelen-	
rozat ellen felülvizsgálati kérelemnek van		levő tűzoltói szakértő vélem-	
helye, de ez az elrendeltek végrehajtására		nyének mellőzése az I. foku	
felfüggesztő hatállyal nem bír	144	határozatban indokolandó	110
1896: XXXII. t.-c. alapján kiadott csendőri	191	A keresk. miniszter szerint tűzrendészeti szem-	20
utasítás 57. §-a	191	pontból emelt kifogások alap-	
A belügyminiszter a katonai léghajók kikötéséről.	195	ján telepengedélyezéseknél	
" a Titanitról	104	is van helye felebbezésnek.	110
" a telepengedélyező eljárásokról.	182	" " szakiskolák hallgatóinak tűz-	
" 4874/1910 rendelete szerint ható-		oltói gyakorlatokon való	
ság magánfél nem lehet	146	részvétele tárgyában	96
Közigazg. bíróság a tűzörségi váltságdíjak ügyében.	95	Közügyminiszter az állami elemi népiiskolák-	96
		ban rendezendő riasztásokról	

V. Vármegyék és városok.

	Oldal		Oldal
Apatin	31	Nagyvárad	171
Baranyavármegye	133, 140,	Nagybecskerek	143
. . . . .	157	Nagykikinda	31
Békésvármegye	115	Pozsonyi hagyomány	191
Brassó	70	Rákospalota	31
Budapesti önkéntes testület	105,	Resicza	72
" alszövetség	125,	Szatmár	8, 92
" " felolvasó estélyei 31, 66, 84,	149	Szebenvármegye	190
. . . . .	197	Szeged	11, 91,
Csongrádvármegye	12	. . . . .	128
Debreczen	159,	Székelyhid	190
. . . . .	182	Szarvas	115
Dunaharaszti	175	Selmeczbánya	173
Egri nagygyűlés választóinak aránya	16,	Szepesvármegye	149
. . . . .	174	Somogyvármegye	90, 125,
Erdélyrézsi szövetség	161,	. . . . .	134
. . . . .	181	Sopronvármegye	108, 116, 123, 139, 156,
Fejérvármegye	4, 90,	. . . . .	206
. . . . .	172	Torontálvármegye	141,
Felsőkismarton	173	. . . . .	155
Győr	49, 50,	Vasvár	132
. . . . .	104	Vasvármegye	94,
Gyulafehérvár	159,	. . . . .	142
. . . . .	207	Veszprém	107, 123,
Hévesvármegye	12, 27,	. . . . .	160
. . . . .	189,	Veszprémvármegye 28, 98, 99, 115, 123, 131, 151,	172
. . . . .	206	Zenta	191
Homonna	100		
Kaposvár	15		
Kecskemét	29,		
. . . . .	102		
Kolozsvár	181		
Marosvásárhely	20		

VI. Külföld.

	Oldal		Oldal
Athéni királyi palota égése	51	Londoni kéménytelen konyhák	30
Ausztria tűzkára	51	" statisztika	84
Berlin	72,	" áruházégés	15
. . . . .	207	München	149,
Belgium	175	. . . . .	207
Brüsszel	65,	Newyork színháztűzei	15,
. . . . .	188	. . . . .	151
Chicago (áruház)	191	Németország tűzoltó autói	143
Düsseldorf	31	Német tűzoltóságok papiroson	29
Edison kis akkumulátora	30	Oroszország	143
Északamerika	30,	Ostendei Kurhaus	32
. . . . .	51	Párisi tűzoltók költségvetése	69
Hamburg	14,	Peking vízvezetékét kap	175
. . . . .	71	Poroszország tűzkára	70
Internacionális szövetség	65	Porosz tűzoltók háza	30
Kínai ujesztendő	14	Posen	70
Kontantinápolyban (győri tűzoltók)	69		
Köln	160		

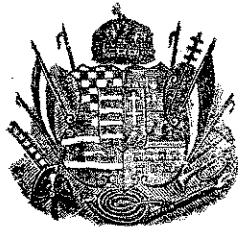
	Oldal		Oldal
Románia	70	Torino	158
Salzburg	70	Westphalen jubileuma	14
Schleswig-Holstein	70	Wien létszámemelés	30
Svéd tűzoltó szaklap	70	„ jubileum	50
Theater an der Wien	107, 175	Württembergi viszonyok	14, 70

VII. Különfélék.

	Oldal		Oldal
Ádám J. István	70, 84, 191	Dr. Michaëlis Béla	191
Almády Géza	127, 158, 174	Mozik	30, 71
Áramfogyasztás egységei	51	Oláh Miklós	106
Benzin-garázsok	171	Oltó-anyagok	121
Bihary Béla	159, 207	Ottó N. A. motorja	160
Blasnek Hugó	70, 84	Országos Szövetség zárószámadása	46
Blázy Imre	123, 172	„ „ új alapszabálya	57
Breuer Szilárd	207, 208	Országgyűlési képviselők	158, 174
Budapest tűzjelző hálózata	106	Orosz tűzoltótiszt	91
„ Rákóczi-úti villamvilágítása	32	Oszták szergyárosok	107
Celluloid	14, 108	Dr. Óvári Ferenc	106, 123, 127, 151, 173, 174, 191
Civilizáció és kultúra	71	Önkéntes intézmény és a versenyek	52
Czirák Béla gróf	18, 65	Ökörtő	84, 87, 89
Csendőrség ökörtön	84	Perkeo	72
Diesel-motor	176	Dr. Poos Miklós	84, 100, 117, 135, 152, 188
Elektromos berendezések ellenőrzése	187	Saurer-féle motorindítás	144
Első magyar általános biztosító	188	Sebeket ne mossuk feleslegesen	143
Építkezési szabályzat	31, 176	Strósz Béla	159
Erdei tüzek	47	Dr. Scitovszky Béla	207
Eugénia császárné és a tűzoltó	51	Szerbovski Sándor	91
Európa ismeretkörébe, hogy jutunk el	144	„ Szaniszló	127, 177, 208
Fándly József	190	Schuster Károly	163, 182
Filmszalagok papírból	185	Szabó Gyula	108, 123, 139, 173, 206
Film-oltó	138	Szalay Ödön	175
Földgáz	15	Szabados Imre	15, 44, 191
Fővárosi gyújtogatók	159	Szávits Sándor	158
Goldschmidt József	123	Széchenyi Viktor gróf	91, 174
Graczer Lajos	174	Szeglethy György	107
Győri tűzoltók	91	Szaktanfolyam	48, 85, 98, 132
Gyufa és gyufamonopólium	30, 71	„ hallgatói	133
Gyújtogató hajszja	70	Szombathy Sándor	207
Hű kutya	191	Színházi mellékvilágítás	84, 119, 198
Ipartörvény	158	Színházak hézsterén ruhadarabok	207
Janicsek Andor	127, 208	Titokzatos vészjel	175
József főherceg	14, 30, 94, 127, 207	Tűzoltó-tisztek, mint előadók	98
Katonai népnevelés	71	Tűzálló ruha	15
Kazánrobbanás	91	Tűzhalál	107
Kéményseprés díja Szatmárt	8	Tűzoltók eskütétele	143
Kéményseprés szaklapja	175	Tűzoltói előfogatok házi kezelésben	30
Knortzer György	174	Tűzoltó-autók Németországban	143
Könyvtárak	176	Tűzoltók a főpostán, orsz. levéltárban	143
Köhler István	72, 177, 191	Tűzkatasztrófa londoni áruházban	15
Khuen-Héderváry gróf	91, 195	Tűzkárosultaknak ingyen facsemete	159
Künstler János	174	Tűzoltók országos takarékpénztára	45
Lőrinczy Gáspár	108	Tűzpróbák tetőfedő anyagokkal	29
Lysoform	160	Tűzjelzők szaporítása	207
Macskák, mint gyújtogatók	107	Tűzoltó-tisztek orsz. egyesülete	5, 84, 205
Magánfél és közérdek	16	Dr. Varga Gábor	143
Magyar Benz-autó részvény-társaság	31, 175	Vasuti oltó-kocsik	11
Magyar Hirlap melléklete	191	Vízszerezés	31
Markusovszky Béla	83, 207, 208	Yellowstone	159
Mentőlétrák gyorsvonatokon	175		

VIII. Képeink.

	Oldal		Oldal
Az angol királyné és Hamilton volt londoni főparancsnok fiacskája	14	A berlini tűzoltóság szerkocsija	153
Benzinmotoros autó-fecskendő	24	A müncheni tűzoltóság szerkocsija	153
Meghívó az ökörtői táncmulatságra	87	A bécsi tűzoltóság szerkocsija	153
Schön és Krsidl-féle benzintárolók	88	Egy benzín-automobil sebesség váltója	183
A székesfővárosi tűzoltóság automobilja	117	A párisi tűzoltóság autó-nagylétrája	183
Korányi Márton villamos vészlámpája	120	A hamburgi tűzoltóság motor-kerékpárja	184
Autóval vontatott gőzfecskendő	135	A párisi tűzoltók nagy toléltrája	185
Minta-tűzörség 3 autóval a szertárban	137	Egy antwerpeni kerületi örség szertárja	201
A hannoveri tűzoltóság hydrans-kocsija	152	Anwers III-ik kerületi örsége	202
A bázeli tűzoltóság szerkocsija	152	Wilmersdorf tűzoltó-laktanyája	203
		Leipzig V-ik kerületi tűzörsége	205

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap aztküldésre vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hóvá az előfizetések hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy stílisteletről díjért.
--	---	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

A tűzoltók háza.

Írta: Omikron.

Elnökségünknek Zalaegerszegen tartott ülésén szóba került az a már évek óta megbeszélés tárgyát képező eszme, vajjon nem érkezett-e el az ideje annak, hogy Magyarország tűzoltói is megépítsék a maguk otthonát: a tűzoltók házát!

Hogy hol épüljön fel ez a ház, arra nézve természetesen csak egyféle lehetett a vélemény. Másutt, mint az ország szívében, nem is képzelhető el olyan hajlék, amely az ország összes tűzoltóinak találkozó helye, az arra külön jogot szerzőknek szállója, a gyógyfürdőkre utalt beteg tűzoltóknak pedig otthona lehessen. Mert Budapest, azonkívül, hogy székesfőváros, elsőrangú fürdőváros is, országos intézményeink legtöbbszörének pedig központja. A jelentős a dologban főként az, hogy az elnökség az eszmét nemcsak elvben való elfogadásra alkalmasnak, hanem immár kivitelre is megérettnek találta, sőt a megvalósítás módozatainak részletes programja kidolgozását is elrendelte, annak foganatosítására Breuer Szilárd titkárt utasítván.

Az ügy nem mai keletű. Másfél évtizeddel ezelőtt, nevezetesen 1895-ben, a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének az év decemberében tartott parancsnoki gyűlésében merült fel először konkrét formában a vágy

aziránt, vajha rendelkeznék Budapest területén tűzoltói-otthonnal.

A budapesti szövetség ugyanis az ezredéves kiállítás alkalmából a fővárosba felránduló vidéki bajtársak számára lehetővé kívánta tenni, hogy azok, akik arra reflektálnak, a jelentkezés sorrendjében ingyen lakással láttassanak el.*)

Másodszor az internationális kongresszust megelőzőleg, vagyis 1903-ban vált aktuálissá ugyanez a kérdés, kiegészítve azzal a vágygyal, mely illőnek tartotta valami kaszinó-féle helyiségről is gondoskodni, ahol, ha nem állott is módunkban a vendégszeretet melegének teljességében részletetni a külföldi bajtársakat, de legalább annyinak tanujelét adhattuk vele, hogy a csirája egy tűzoltó tiszti-otthonnak már nálunk is meg van. A tűzoltótisztek orsz. egyesülete voltaképpen így jutott abba a helyzetbe, hogy saját külön helyiségét, az Aggteleki-utczában, 1904-ben megnyitván, a magálában kezdjen el járni.

A nemzetközi kongresszus lezajlása után, de valószínűleg az 1896-ik és 1904-ik években szerzett tapasztalatok hatása alatt Kállay Imre, akkor a

*) A kiállítás tartama alatt a székesfővárosi központi tűzoltói laktanyában tényleg egy (eredetileg tiszti gyülekezőnek szánt, jelenleg muzeum céljaira szolgáló) helyiség, a budapesti tűzoltó-testületek szövetsége költségén, e célra ágyakkal, mosdóval stb.-vel felszerelve, a vidékieknek rendelkezésükre állt. A terem berendezése 409 frt 88 kr. = 818⁷⁶ koronába került. A szerk.

budapesti önkéntes tűzoltó-testület szakaszarancsnok-titkára, éppen lapunkban vetette fel, konkrét javaslatkép a tűzoltók otthonának ügyét. A régi eszme megpendítésére (lásd a Tűzrendészeti Közlöny 1905-iki évfolyama februáriusi számának 30-ik oldalát) az adott alkalmat, hogy a budapesti kereskedők testülete 3000 öles telket kért és kapott a fővárostól arra a célra, hogy menedékházat építhessen elszegényedett kereskedők számára.

S ami abban a cikkben fejtegetett, ugyanazt az eszmét vetette fel Lukács Gyula, 1908-ik évi február 2-án a tűzoltó-tisztek országos egyesületében, amelynek igazgató-választmánya ezévi július 3-án az anyai ideig gazdátlanul hányódó eszmét végre felkarolta s rövidesen a pozsonyi közgyűlés elé is beterjesztette. És a Tűzoltó-tisztek Egyesületének pozsonyi közgyűlése augusztus 15-én ugyanazt mondotta ki határozatilag, amit Országos Szövetségünk elnöksége, Breuer Szilárd titkár indítványára, szeptember 19-én Zalaegerszegen, hogy „az eszme kivitelre megérett s a megvalósítására alkalmas intézkedések haladéktalanul megteendők!”

Az Orsz. Szövetség elnöksége erre megbízást adott a kérdés további előkészítésére s október 16-iki ülésében már a beérkezett telekvételi ajánlatokat tárgyalta; a Tiszti-egyesület intézkedéssel megbízott elnöksége pedig kieszközölte a Belügyminiszteriumnál a gyűjtés engedélyezését s a Pesti Hazai Első Takarékpénztár igazgatóságával is megegyezésre jutott a tekintetben, hogy a befolyandó adományok kezelését ez a jóhirű, legrégebb pénzintézetünk vállalja el.

Azok az alapvető lépések tehát, amiket a zalaegerszegi ülés határozatából kifolyólag elnökségünk napironden tart, — a tiszti egyesület elnöksége részéről is folyamatban vannak s az ügy szerencséjére ezuttal egymástól nem divergáló, hanem egymást kiegészítő irányban. Az országos szövetség gondoskodik a telekről, a tisztek egyesülete pedig gyűjti a pénzt,

e célra már a gyűjtő iveket is kibocsátván.)*

A gyűjtés eredménye igen szépen fel lesz használható. Mert az országos szövetség segélyalapja és tartalék-alapja, a budapesti önkéntes testület alaptőkéjével kiegészítve is még mindig elégtelen lenne. Hogy a terv megvalósulhasson, ahhoz a tűzoltók érdekeit elismerni tudó s a tűzbiztonság iránt érzékkel bíró társadalom vagyos osztályának a támogatására is szükség van.

Az pedig, hogy ennek a nélkülözhetetlenül szükséges pénznek a gyűjtésére ki vállalkozott, teljesen mellékes. Mert nem a tűzoltótisztek egyesületének adják azt a pénzt, hanem a tűzoltóknak. E felett nézeteltérés épügy nem lehet, mint ahogy az eszme megpendítésének prioritása felett való minden vita is teljesen meddő volna. Azt az eszmét, hogy a tűzoltók házat vagy otthonát meg kellene építeni, oly időben, amikor még kinevelték érette az embert, Markusovszky Béla vetette fel. Ebből azonban csak az következik, hogy a mi kedves szerkesztőnk szokott olyanokat mondani, amiket mások csak egy-két évtized múlva tartanak discutabilisnek; meg az következik, hogy ami életrevaló, az magától megérlelődik. S bizonyosra veszem, hogy Markusovszky örül a legjobban annak, hogy ideája, melynek megpendítéséért — ahogy én őt ismerem — az elsőbbséget magának vindikálni távol áll tőle,**) — ma mindnyájunk ügye lett.

Még egyszer hangsúlyozom: mindannyiunk ügye, mert ez az ügy közös! Nemcsak a tűzoltótiszteké, nem is az országos szövetségé, hanem az összes hazai tűzoltóság ügye!

Mint ahogy a közös erővel megépítendő tűzoltó-otthon de facto minden tűzoltó számára kell, hogy nyitva álljon — annak idején. Ha mindjárt az egyik traktusát kizárólag a tiszti egyesület tagjai fogják is használni, amely célból magának az építkezés

*) Lásd lapunk múlt évi 12-ik számának 186-ik oldalát. A szerk.

**) Egész bizonyosra vehető. A szerk.

transzaktiójának folyamatba tétele közös megállapodásból indulhat ki.

A tűzoltók háza tervének megvalósulása érdekében tehát valamenyünknek közre kell működni, hogy mindnyájan egyforma büszkeséggel

tekinthessünk majdan a testet öltött eszme látható eredményére.

Addig ne jusson eszünkbe megbontani az egyirányban ható erőket; annak idején majd kioszthatjuk kinek-kinek a neki járó érdemet.

HIVATALOS RÉSZ.

2269. sz.
1909.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest 1909. december 18-án a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztárnok, ifj. Bitskey Illés segédtitkár, továbbá mint vendég Erdély Ernő (Győr) és László István (Párkány). Elmaradásukat kimentették gróf Széchenyi Viktor elnök és Barabás István előadó.

315. Elnök megnyitván az ülést, megemlékezik dr. Kék Lajos elhalálása alkalmából annak érdemeiről, bejelenti, hogy az elnökség kosszort küldött és részvétiratot menesztett az özvegyhez, aki ezt levélben megköszönte.

Az elnökség volt elnökének elhunyt feletti fájdalomának kifejezést adván, annak érdemeit jegyzőkönyvileg megörökíti, alelnök jelentését pedig tudomásul vette.

316. Elnök jelenti továbbá, hogy a „Tűzoltó Otthon” telkének ügyében a két elnök eljárta a főváros polgármestereinél és illetékes tanácsnokainál, akik támogatásukat kilátásba helyezték ugyan, azonban épen a kiszemelt teleknél városrendezési okokból nehézségek merültek fel.

A jelentés tudomásul vétetett azzal, hogy amennyiben ezen telek megkapható nem volna, a belsőbb részekben szereztessék meg valamely alkalmas telek.

317. Erdély Ernő győri parancsnok ama kérése, hogy a győri tanítóképződe hallgatói részére engedessék át díjtalanul 35 pl. „Kis Tűzrendészet”, teljesítettén, a 35 könyv ára engedélyezett és azok megrendelésére az iroda utasított.

318. Léva és Kiskunfélegyháza önk. testületeinek feloszlásáról hivatalos értesítés érkezvén be, azok és hátralékaiknak törlése az orsz. választmány elé terjesztetni rendeltetett azzal, hogy utóbbi város ellen tűzvédelmének elégtelensége miatt az illetékes körök figyelme felhívassék.

319. Az I. magy. orsz. testnevelési kongresszus meghívója a december 27., 28., 29. napjain Budapesten tartandó üléseire, tudomásul vétetett és a szövetség képviselőiben Breuer Szilárd titkár, Markuszovszky Béla szerkesztő és dr. Szily József orsz. vál. tag küldetett ki azzal, hogy a tűzoltói kiképzés tárgyánál a szövetség érdekeit szakszerűen képviseljék és azt a helyes mederbe tereljék. A költségek fedezésére és a kiküldöttek bejelentésére az iroda egyben utasított.

320. Bejelentetvén, hogy a győri önk. testület február hóban tartja 40 éves fennállásának jubileumát, az elnökség elhatározta, hogy február 19-ikére tervezett ülését Győrött tartja meg. a testület jubileumán részt vesz és egyben

a győrvármegyei tűzoltó-szövetség újraalakulásán is közreműködik. Tudomásul vétetett ezzel kapcsolatosan Jászberényi Miklós előadó jelentése arról, hogy Borsod vármegyében a szövetség megalakítását a hatóság kezébe vette, továbbá Vida Pál hasonló jelentése Komárom vármegyéről s végül Szabó Gyula előadó jelentése a Moson vármegyei szövetség működése és csatlakozása tárgyában.

321. Dr. Vass János indítványozza, hogy hivatkozással a 94004/1903. sz. belügyministeri rendeletre, hivassanak fel újból a vármegyék alispánjai a vármegyei szövetségek megalakítására s amennyiben ez ügyben mi sem történék, tételessék jelentés a Ministeriumhoz.

Dr. Rüll Béla a többi alispánokat is kéri a vármegyei szövetségek támogatására felkérni.

Tankóczy Gyula már most tenne jelentést a Ministeriumhoz azon kérelem kapcsán, hogy a rendeletnek eleget nem tett vármegyék most már utasítsa a szövetségek megalakítására s ha ez megtörtént, akkor ajánlja fel az orsz. szövetség az alispánoknak a közreműködést.

Az elnökség mindhárom javaslatot elfogadván, elhatározza, hogy az alispánokat felkéri a vármegyei szövetségek alakítására és támogatására, jelentést tesz a Ministeriumhoz azon vármegyékről, ahol vármegyei szövetség eddig nem alakult, kéri azokat a megalakításra utasítani és akkor azután felajánlja közreműködését a szövetségek szervezéséhez.

322. Dr. Vass János bejelenti, hogy tűzrendészeti művének tökéletesítéséhez szüksége volna azon adatokra, amelyek a 11523/1908. sz. B. M. rendeletre a törvényhatóságok által beszolgáltattak; kéri tehát a Ministeriumot megkeresni aziránt, hogy ezen adatokat engedné át rövid időre az elnökségnek betekintés végett. A megkeresés eszközésére az iroda utasított.

323. Jászberényi Miklós bejelenti, hogy Heves vármegye tűzfelügyelői beszüntek 1910. január 1-ével külső működésüket, mert a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 4 év óta nem nyert elintézést a Belügyminisztériumban és a szükséges költségek nem állanak rendelkezésre. Tudomásul vétetvén, határozatott, hogy a szabályrendelet mielőbbi elintézésére a Belügyminisztérium megkerestessék, nehogy a nagy fáradsággal a vármegyében elért szép eredmény ismét semmivé váljék.

324. Vida Pál betérjesztvén a tűzrendészeti felügyelőt kérdésére beérkezett pályaművek megbíralására kiküldött bizottság jelentését, az elnökség azt tudomásul vette és elhatározta, hogy az I. díjat nem adja ki, ellenben a 100 K.-as II. díjat a „Három év tűzrendészeti felügyelői ténykedéséből” című műnek odaitéli, és azt a hivatalos szaklapban közzéteszi. A jelítség levél felbontatván, a mű szerzőjeként Barabás István (Vasvár) tűnik ki. Mint-hogy pedig az „ég a kunyhó, ropog a nád” jelígejű mű viszont irodalmi nyelvezete által tűnik ki, elhatározza az elnökség, hogy szerzőt jelentkezésre hívja fel s érintkezésbe lép vele

az irányban, valjon nem lenne-e hajlandó a vett utbaigazításhoz képest művét újlag átdolgozni?

325. Szabados Imre betérjesztvén a benzintartása, és felhasználása tárgyában beérkezett pályamű bírálatára kiküldött bizottság jelentését, mely szerint az egyedüli mű a II. díjjal lenne jutalmazandó, az elnökség azt elfogadja és a levélkéből megismert szerzőnek, Kállay Imrének (Budapest) a 150 K-ás II. díjat kiadja. Elfogadja továbbá azon javaslatot is, hogy a műnek a szabályrendelettel való átdolgozására, a mezőgazdasági és közlekedési üzemre (garageok) való kibővítésére és az anyagnak üzemek szerinti fejezetekre való bontására bizottságot küld ki. A bizottságba kiküldettek Szabados Imre, Barabás István, Apáthy Vilmos és Kállay Imre.

326. Tankóczy Gyula betérjesztvén az önk. testületek, a kötelezett tűzoltóságok fejlesztése és a lőfogatok biztosítása tárgyában beérkezett pályaművek megbirálására kiküldött bizottság jelentését, mely szerint utóbbi két kérdésre jutalomra érdemes mű nem érkezett be, ellenben az első kérdésnél a „minél többet vetünk, annál többet aratunk” jellegű műnek az első díj lenne kiadandó, az elnökség azt elfogadja, a mű szerzőjének, Salapáthy Kálmánnak (Óverbász) a 100 K-ás I. díjat kiadja, a művet pedig a hivatalos szaklapban közzététi.

327. A mezőgazdasági kérdésre beérkezett pályaművek bírálatára még nem fejezve be, az elnökség annak határidejéül a legközelebbi ülést tűzte ki, a nem díjazott pályaművek igazolás mellett átvételére pedig a szerzőket a hiv. szaklapban annak idején felhívni rendelte.

328. Szabados Imre előadó afeletti örömeinek adván kifejezést, hogy dr. Vass János oly művel gazdagította irodalmunkat, mely a külföldön is páratlanul áll, ama kívánságának ad kifejezést, hogy szerző kellő elismerésben részesíthessék, a külső bírálóknak pedig u. m. dr. Benkő Albert alispánhoz, Plachner Sándor vm. főjegyzőhöz és Serfőző Géza szöv. elnökhöz köszönő irat menesztessék, a műnek egy tiszteletpéldánya pedig nekik megküldessék.

Elnök köszönetet mond a maga részéről az összes bírálóknak és kijelenti, hogy dr. Vass János művével az elnökség még foglalkozni fog, ha majdan az a nyomdából kikerülend.

Dr. Vass János köszönetet mond a kitüntetett bírálatért s azért, hogy az elnökség neki alkalmat adott e kb. 10 iv terjedelmű mű megírására, kéri azonban, hogy annak kiadásában támogatandó, kéressék fel a Ministerium a mű ajánlására, keresse meg az alispánokat az iránt, hogy a művet pártolják és a vármegye, illetve községek pénztárainak terhére majdan szerezzék be.

Mindkét indítvány elfogadtatott.

329. Apáthy Vilmos betérjesztvén a Breznay-féle népies mű bírálatára kiküldött bizottság jelentését, mely szerint a szerző a jelzett hiányok pótlására lenne felhívandó, majd azután gondoskodjék az elnökség a mű oly módon való kiadásáról, hogy az a nép között minél jobban nyerjen elterjedést, az elnökség azt elfogadja s határozatilag kimondja, hogy a művet a Földmivelségi Ministernek a népkönyvtárak részére való kiadás céljából felajánlja azon kérelem kapcsán, hogy abból minden községnek juttasson 1—1, az orsz. szövetségnek 3000 pl.-t. Ha pedig a Minister

ezt nem fogadná el, úgy átengedi közlés végett a „Népbarátja” c. szövetkezeti naptárnak és maga is kiadja megfelelő példányszámban.

330. A Kereskedelemügyi Minister azon leirata, hogy a tűzrendészeti felügyelőknak kedvezményes avagy arcképes vasuti jegyeket még ellenszolgáltatás mellett sem adhat, tudomásul vétetett.

331. Szabó Gyula azon indítványát, hogy festesse meg az elnökség br. Bánhidy Béla volt elnök arcképét, az elnökség elfogadta és a kivitellel az irodát megbizta.

Titkár azon jelentése, hogy az utolsó ülés óta vélemény adatott a Belügyministeriumnak a

332. Nákófalvi,

333. Alibunári,

334. Doláci,

335. Rimaszécsi,

336. Dobócai,

337. Vajdakamarási,

338. Révaujfalvi,

339. Egyházasdaráczi (2-od izben) önk. testületek alapszabályai,

340. Jelmann Ferenc (Szászváros) fatelepeinek engedélyezése,

341. Borsod vármegye építésrendőri szabályrendelete,

342. Beamter Ö. és Lengyel S. (Pankota) fatelepeinek engedélyezése,

343. Miskolc színházszabályrendeletének módosítása,

344. Jankovich B. üzletének építési felülvizsgálata tárgyában;

345. Szilágy vármegye alispánjának Goldglanz Lajos (Szilágyosomlyó) fatelepeinek engedélyezése,

346. Lengyel község tanítóinak az iskolából való menekülés mikénti eszközlése,

347. Szilágyceh parancsnokságának a kis acetylentelepek engedélyezése tárgyában;

348. hogy előterjesztés történt a Belügyministeriumhoz a celluloid tartásának feldolgozásának szabályrendelet uton való szabályozása iránt;

349. hogy kipróbáltatott 4 község fecskendője, tudomásul vétetett.

350. A legközelebbi ülés határnapjával február 19-ike állapotát meg, kimondotta az elnökség, hogy január hóban ülést nem tart, csupán az alapszabálybizottság hivatik össze a tervezet megállapítása céljából, hogy továbbá az orsz. választmány közgyűlése április 3-ikára lesz egybehívandó s azt megelőzőleg április 2-án elnökségi ülés tartatik.

351. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek dr. Rüll Béla és Szabó Gyula előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.
Kmf.

Dr. Ovári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Dr. Rüll Béla
előadó.

Szabó Gyula
előadó.

* A fejezővármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége. A községek Erdemes Előjáróságához. Vármegyénk hivatalos lapjának 1907. évi december 19-én kelt 54-ik számában közzétett 11185 k. i. 907. számú törvényhatósági közgyűlési határozat szerint kötelességévé tétetett a községeknek, hogy önkéntes és községi tűzoltóikat a magyar országos tűzoltó szövetség segélyező pénztáránaál bal eset ellen biztosítsák.

Ezen határozat betartásának ellenőrzését alispán ur 333/1908. számú rendeletével a járási főszolgabirónak és a számvevőségnek meghagyta.

Ezen kötelező rendelkezésekből kifolyólag a szóban forgó baleset biztosítás bejelentésére vonatkozó nyomtatványokat ide mellékelve azzal küldjük meg, miszerint a bejelentési íveket, valamint a biztosítási díjakat a szintén csatolt postatakarékpénztári űrlap felhasználásával portómentes hivatalos küldemény gyanánt közvetlen a magyar országos tűzoltó szövetség elnökségének (Budapest, VII. Rákóczi-ut 38) beküldeni sziveskedjenek.

Verebi Végh István,
szövetségi elnök.

Vida Pál,
szövetségi titkár.

* A magyar tűzoltótisztek országos egyesületének ig. választmánya december 19-én ülést tartott.

Vermes Béla elnöklő alelnök rámutatott a tűzoltótiszti otthon érdekében megindított országos mozgalomnak sikerrel kecsesgató voltára és további tett- és akaratérő közremunkálkodásra hívta fel a tagokat. A kibocsátott gyűjtőívekből 24 érkezett vissza 841 korona összeeggel. Az elnökség átiratot intézett a nemzetközi tűzoltó-szövetséghez, amelyben az egyesületnek a szövetségbe való belépését jelenti be s képviselőül Janicsék Andor alelnököt és Lukáts Gyula főtitkárát nevezi meg.

Dr. Marinovich Imre eddigi pénztárosnak alelnökké történt választása folytán megüresedett rendes pénztárosi tisztségre a választmány egyhangulag Blasnek Hugó ideiglenes pénztárost választotta meg.

Lukáts Gyula a korábbi ig. választmányi ülésen elhatározott s a wieni tanulmányi kirándulás alkalmával megejtett tanulmányozás után a tömlőkaposoknak a tömlőcsavarok mellett való használatát, tekintettel a kaposoknak természetes térfoglalására, újból javasolja. E tekintetben azonban, az illetékes miniszteriumhoz való felterjesztést nem kívánja. Szólag szerint a bevált tömlőkaposok a tehetősebb testületeknél külön rendelet nélkül is kiszorítják a csavarokat.

Erdély Ernő az egységesség megzavarását látván ny. értelmű határozat kimondásával s a tömlőkaposok felett napirendre térést indítványoz.

Az ig. választmány a tömlőkapos és tömlőcsavar ügyét további tanulmányozásra bocsátotta.

Erdély Ernő ismertette a különféle szerek, szerelvények, szeralkatrészek és felszerelések egységes elnevezéseinek a hiányát és az abból kifolyó zavarokat — amiért is kívánatosnak tartja egy tűzoltó lexikon összeállítását és kiadását.

Az igazgató választmány szükségesnek látja ezen hiánynak mielőbbi pótlását s a tűzoltói lexikon előmunkálataival és megszerkesztésével Erdély Ernő ig. vál. tagot bizta meg.

A választmány a testületi ügykezeléshez szükséges nyomtatványok szerkesztésével Zanbauer Ágost, Szávits Sándor, Vass L. Rezsőt és Benze Istvánt, a tűzoltószerek taktikai rajzjeleinek megszerkesztésével pedig Blasnek Hugót bizta meg.

Ezentul az egyesületi összejövetelek alkalmával csak azok a tagok kapnak kedvezményes vasuti-jegy igazolványt, akik annak költségét, negyven fillért, előzetesen az egyesületi irodába beküldik.

Az elnökség előterjesztésére az egyesületi megszállásoknak a téli hónapokban való fűtési díja 40 fillérben megállapított.

Szávits Sándor előterjeszti a temesvári posta-igazgatóságnak azt a rendelkezését, mely szerint a tűzoltósági földíj a telefonállomások kizárólag tűzjelzésre használhatók. Kéri e rendelet folytán bekövetkezett veszélyes és tarthatatlan állapot megszüntetése céljából a kereskedelemügyi miniszternél teendő sürgős lépések megtételét.

Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből. *)

Irta: Barabás István.

A Magyar Országos Tűzoltószövetség által kitűzött eme kérdésre: „Miként kell a tűzrendészeti felügyeletet gyakorolni és a tűzrendészeti vizsgálatokat megejteni?” csekélységem is pályázni óhajtván, legcélszerűbbnek találok a saját felügyelői ténykedésem első három évi folyamatait leírni.

Ugy fogom föl ugyanis a dolgot, hogy e pályakérdés főleg ama célból tüzett ki, hogy ott, ahol a felügyelet még eddig nem szerveztetett, legyen alkalmas vezérfonal a felügyelet bevezetésére, rendszeresítésére. Ehhez pedig nem elégséges csupán az anyagot megadni, de a bevezetés módját is ismertetni kell, s a fokozatosságot okvetlen meg kell tartani, mert csakis helyes módszerrel és megfelelő fokozatossággal lehet a tűzrendészeti felügyeletet szervezni, nehogy mindent egyszerre akarva elérni, erőltetett működésünkkel magunk és az intézmény iránt ellenszenvet keltve, célunk elérhetőségét megnehezítsük.

I.

Augusztus havában járási tűzrendészeti felügyelővé nevezetvén ki, első kötelességemnek tartottam járásom főszolgabirói hivatalában, mint tűzrendészeti felügyelő bemutatkozni s a hatóság támogatását kérni.

A főszolgabiró ur szívesen fogadott s örömet fejezte ki a fölött, hogy a tűzrendészeti felügyelet a vármegyében szerveztetett. Említette, hogy az 1888. évi 53.888 sz. tűzrendészeti kormányrendelet 34. §-a szerint öneki magának is hivatalos kötelessége a tűzrendészetet kiválólag gondozni, a felett felügyelni, azt folyton nyilvántartani s a mutatkozó szükség szerint lehetőleg fejleszteni; de — tette hozzá — a sokoldalú elfoglaltsága mellett igen kevés ideje jutott ez irányban való beható ténykedésre; és hát érezte azt is, hogy a tűzrendészet egyik-másik ágában nem is rendelkezik a kellő szakismerettel. Ő már — mondá — régen óhajtott, hogy a közrendészet ez ágában is legyen oldala mellett megfelelő szakerő, mint ahogy a közegészség és állatvédelmi ügyben, sőt a községek számviteli ügyében is megvannak a rendelkezésre álló szakerők. Megígérte támogatását, sőt kért, hogy vizsgáljak meg mindent alaposan és tegyék megfelelő előterjesztést a hatósághoz a tűzrendészet fejlesztésére vonatkozólag.

Nagy megnyugvással jöttem ki tőle, és most már még élénkebb lett bennem a vágy: járásom községeit a tűzkároktól lehetőleg megóvni.

Szinte dagasztotta keblemet az a tudat, hogy tűzrendészeti felügyelővé nevezetvén ki, a járás népének jólléte, földi boldogulhatása, jórészt az én kezembe lőn letéve, mert az én céltudatos és tapintattal párosult tevékenységem sok-sok kártól óvhatja meg a népet.

Működésemet azzal kezdtem meg, hogy már a nyár folyamán körutra indultam járásomban, megismerni óhajtván a községek tűzrendészeti viszonyait.

Hogy vizsgálatom mennél alaposabb legyen, készítettem magamnak egy rovatos jegyzéket, amelybe aztán a helyszínén való vizsgálatomkor a legfőbb irányadatokat beirtam.

*) Pályadíjnyertes mű.

Megjegyzem, hogy körutamat a járási hatóságnak előzőleg bejelentettem, s a főszolgabíró is küldött ki rendeletet a községek elüljáróságainak az iránt, hogy vizsgálatomnál velem legyenek s engem eljárásomban támogassanak.

Igy sikerült községeim tűzrendészeti viszonyairól a következő képet fölvenni:

1. Megállapítottam minden községben a lakóházak számát, a lakosok lélekszámát, a nép főbb foglalkozásának ágait, valamint a községben található ló- és marhafogatok számát s kikutattam azt is, milyen a község megterhelhetése, s van-e tűzrendészeti pénzalapja vagy ilyenmő pénzforrása.

2. Följegyeztem a község helyrajzi és építkezési viszonyait.

3. Körültekintettem több udvarban, hogy a gazdálkodási, betakarulási viszonyokat tanulmányozzam.

4. Megvizsgáltam több tüzelőt és kéményt, valamint a tüzelőkből származó hamunak hová helyezését és a világítás módjait.

5. Megtekintettem a községben található nagyobb ipari, gyári telepeket és kereskedéseket, s előkértem az ezeknél esetleg található óvrendszabályokat.

6. Vizsgálódtam a községben, telepeken, gyárakban a vízkészletek, illetve vízszerezést illetőleg.

7. Megnéztem és megvizsgáltam a rendelkezésre álló tűzoltószereket, ezek elhelyezését és gondozását.

8. Kutattam: szervezve van-e megfelelőleg a tűzörkődés és tűzoltóság.

9. Kitudakoltam: van-e és miként van gondoskodva a tűzjelzésről és riasztásról.

10. Kikérdeztem: miként van gondoskodva a tűzoltószereknek a vészhelyre való gyors szállításáról.

11. Megállapítottam a községi előjárósággal a tűzkörzetbe eső szomszédos községeket s ezek részére való segélynyújtás módját.

12. Kérdést intéztem az iránt, nincs-e valamely tűzveszélyes népszokás divatban, s hogy különösen az apró gyermekek felügyeletéről van-e gondoskodva.

Mondhatom, hogy a legtöbb helyütt igazán sajnálatos tűzrendészeti állapotokat találtam, s éppen nem csodálom, hogy némely községben igen nagy tüzesetek megtörténtéről értesültem.

Ráműtattam a feltűnőbb tűzveszélyes állapotokra, ahol, amint láttam tapasztaltam. Itt-ott szűkek az utcák és sűrűen vannak a gyűlékony földelzetű épületek, melyekben sokhelyütt még a padlás sines letapasztva a beégés ellen. Nincs elég lombos fa az utcákon, az udvarokban. Az épületek közt összetömve a sok farakás, kazal, trágyahalmoz, noha a hátulsó telken elég hely volna ezek részére. Több háznál vakolatlan a kémény, vagy deszkából, vesszőfonásból van az, esetleg gerendára van állítva, sőt gerenda még a kémény falába is beillesztve. Néhol vaspléhből csinált füstöső huzódik tűzveszélyes környezetben. A hamunak akárhány háznál nincs alkalmas, rendes helye, többnyire a trágya- vagy szeméthalomra öntik, ahol a hamuban lappangó parázs tüzet gyújthat, mert azt még csak le sem locsolják. A világítással is gondatlanok. Nyílt gyertyával járnak kamrákban padlásokon. Nincsenek zárt lámpások az istállókban, sőt veszélyes petróleumot égetnek még itt is, ahol a veszélytelen égő-olaj is elégséges világítást adna.

Házaknál hiányzik az u. n. kapitányviz, vagyis a megszabott vízkészlet s a többi kézi tűzoltó-eszköz. A tűzoltó szerháznál hiányzik vagy pedig üres a lajt; a patakhöz, tóhoz nincs alkalmas szekérlejáró; a csermelyen nincsenek zsilipek a víz felgyűjtésére; nincsen elég közkut.

A községnek nincs alkalmas és használható tűzifecskendője; ha van: gondozatlan. Tűzesetre nincsenek előkészülve, összetanulva, begyakorolva, pedig a tűz minden órában beállhat. Még csak arról sines gondoskodva, hogy tüzesetben egyszerűen mindenki értesüljön a beállott veszedelemtől, pedig a gyors segítség a fő. Sőt a fecskendőt és vizeslajtót sem bírják gyorsan a vész színhelyére szállítani, mert gyorsan előálló fogatokról sines gondoskodva. A szomszéd községekbe csak alig küldenek ottani tüzesetkor egy kis segéderőt, pedig már csak azért is sietve kellene nagy segítséget küldeni nekik, hogy esetleg azok is hasonlóan viszonzozzák.

E sok hiba mellett aztán nem igyekeznek kiirtani a tűzveszélyes rossz szokásokat: a gazdák meggondolatlanul pipáznak a szalmatermények körül; legények hetykén szivaroznak, sőt pisztolyoznak is gyűlékony tárgyak közelében. Disznót perzselnek a pajta végében. Gőzgéppel csépelnek szűk udvarokon s talán még szeles időben is. Gyermekeikre nem ügyelnek, szabadon nyulhatnak ezek a gyűjtőhöz, magukra hagyva játszhatnak a kazalok közelében, esűrőkben, pajtákban. Nincs villámhárító a templomtornyon stb.

Megismerttem velök a tűzkárok megelőzésének lehetőségeit, módjait. Továbbá a kiüthető tűznek gyors elfojtására szolgáló eszközöket, a tűzoltói intézménynek áldásos voltát; a szükséges intézkedni valókat,

Ráveztettem őket, sőt mintegy magukkal találtattam ki, hogy a község viszonyaihoz mérten, miként lehetne a tüzek megelőzése iránt célszerű intézkedéseket tenni; miféle tűzoltóeszközöket kelljen beszerezni, miként lehetne a tűzörkődést szervezni és megfelelő tűzoltóságot létesíteni, esetleg a meglevőt a célnak megfelelőleg rendbehozni, mindenkorai készségben föntartani.

Jól esett, amidőn itt-ott maguk a községi elüljárók és a fiatalok kértek föl arra, hogy szerkesszek nekik helyi tűzrendészeti szabályrendeletet, irjam le a beszerzendő tűzoltóeszközöket, szervezzem a tűzoltóságot.

A gyáraknál, nagyobb telepeknél az üzletvezető előtt tártam föl a hibákat, s az üzletvezetők rendszeren késznek is nyilatkoztak a szükséges intézkedések eszközzésére.*

Tavaszig sok hiba pótolgatott és a tavasz megnyíltával történt szemléim alkalmával már több helyütt jelentékeny haladást észlelhettem.

Kellett bizony némely községgel szemben — különösen a tűzoltószerek beszerzését és szerházak építését illetőleg hatósági eljárást is kérnem, mert akadt olyan község is, amelyen a szép szó nem fogott. Itt — természetesen — erélyes intézkedésre volt szükség, amelynek meg is lett a foganatja, de amely szigor még sem rontotta meg a községekkel való további érintkezésem jószinét, mert megelőző oktatásaim révén mégis meg voltak győződve e községekben is arról, hogy szigorú eljárással is csak az ő javukat igyekszem előmozdítani. Csakugyan van oly községem, amelyikben csak hatósági uton lehetett a tűzoltó-eszközöket beszereztetni; de most, amidőn már a szerek

* Lásd 17001/901 sz. K. M. rendelet 28. §-át.

meg vannak, a község népe szinte örömmel látja tűzvédelmének fejlődését és jóakarattal teljesíti tűzrendészeti teendőit.

Tavaszi szemléim közben újból megvizsgáltam mindent, úgy, mint első szemléim alkalmával. A most észlelt hibákat és hiányokat ismét jegyzőkönyvbe vettem, és ismét törekedtem első sorban szép szóval hatni.

Kellemesen érintett annak tapasztalása, hogy most már a szép szó ott is használt, ahol előbb hatósági beavatkozás volt szükséges. Láttam ugyanis a község, hogy a rendtelenséget nem tűröm. Meggyőződést szerzett előbbi nyakassága alkalmával arról is, hogy én teljesen a törvény, illetve szabályrendelet alapján állok, mert még főlebbezésével sem bírta intézkedéseimet megdönteni.

A tavaszi vizsgálatok alkalmával a tűzoltóságok szervezése, kiképzése és begyakorlása volt egyik legfőbb teendőm.

Találtam néhány községet, ahol már volt önkéntes tűzoltóság, s ezek között egy tűrhető is. Ezt a jól szervezett, kiképzett s elég jól vezetett testületet nemcsak megdicsértem, de annak beléletét tanulmányoztam is, hogy azt a többi lazább önkéntes testületeknél is mintául állíthassam.

A gyengébb önkéntes testületeknél arról igyekeztem meggyőződést szerezni, hogy miben rejlik a pangás oka.

Egyiknél a község nem támogatta kellőleg a testületet, másikban a parancsnok nem volt rátermett egyén, harmadiknál az egész testületben mutatkozott a renyheség.

Ezek voltak a pangás főbb okai.

Igyekeztem ez okokat elhárítani. A községi elüljáróságot figyelmeztettem a tűzrendészeti kormányrendelet 17. §-ra, mely szerint az önk. tűzoltóság költségeihez a község is tartozik hozzájárulni. Ahol a figyelmeztetés nem használt, ott a hatóság útján rendeltettem el a szükséges támogatást, mely egyelőre csak a berendezkedésre szorítkozott. A laza parancsnok elé odaállítottam a minta-tűzoltóparancsnok példáját, s ha állásánál, viszonyainál, képességénél fogva hivatottnak találtam a parancsnoki állás megtartására, buzdítottam, serkentettem, tanítottam; ha ellenben könnyen s jobb erővel pótolhatóknak találtam, akkor iparkodtam őt lemondásra bírni, esetleg le is mondatni, s újabb erővel pótolattam. Ha az egész testület volt alkalmatlan, azt egészében próbáltam újjá szervezni, fölfrissíteni, képezni, gyakorolni, ami, ha egyáltalán nem sikerült és még reményem sem lehetett a sikerre: a kormányrendelet 22. §-a alapján az ily testületet (egyesületet) hatóságilag feloszlattam.

Hivatásos tűzoltóságot persze egy községben sem találtam, sőt községi köteles tűzoltóságot is csak alig néhányban. Ezek között is alig akadt igazán megfelelő jó tűzoltóság. A legtöbb községben nem volt semmiféle tűzoltói szervezet.

Ezekben a tűzrendészeti kormányrendelet 18. §-a alapján hatósági rendelettel összeirattam a 20—40 éves férfi-lakókat s azokból a község nagyságának és helyi viszonyainak megfelelő létszámú köteles tűzoltóságot szerveztem, igyekeztél mindenütt a legnekivalóbb embereket megszerezni a tűzoltóság élére. Mivel azonban az ily köteles tűzoltóságokat évről-évre újra kell megalakítani, igyekeztem állandóbb szervezetű új önkéntes tűzoltóságokat létrehozni, ami többhelyütt sikerült is.

A testületek egyenkénti kiképzésére és begyakorlására bizony nem jutott időm az első évben. Mindössze azt tehettem, hogy a járás

székhelyén egy 3 napos tűzoltói tanfolyamot tartottam, melyre minden községből 5—5 tűzoltót hatóságilag berendeltem. A főszolgabíró ur erre vonatkozó rendeletében meghagyva a községeknek, hogy a helyi tűzoltóság szervezéséről és életbeléptetéséről (tehát kiképzéséről és begyakorlásáról is) egy éven belül a község költségére odahivandó elismert szakértő alkalmazásával gondoskodjanak; amennyiben pedig erre elég költségük nem volna, akkor a járás központján 3 napon át rendezendő tűzoltói tanfolyamra küldjenek ki a község költségén legalább 5—5 tűzoltót illetve tűzoltóköteles egyént, hogy ezek itt kiképzést nyervén, majd otthon a többieket is beoktathassák. Természetes, hogy minden község az olcsóbb módot választotta.

A háromnapos tűzoltó tanfolyamon az ez alkalomra ideérkezett vármegyei felügyelővel s egyik járásombeli kiváló tűzoltóparancsnokkal a legszükségesebb tűzrendészeti és tűzoltási anyagot adtuk elő és begyakoroltuk a lehetőségig a tűzoltószerek kezelését és alkalmazását. Az általam fölkért járásorvos pedig a baleseteknél szükséges első segélynyújtásról és az életmentésről tartott rövid, sikeres előadást.

A községekből összejött tűzoltók annál szívesebben vettek részt a tanfolyamon, mert ez időre már majd minden községbe megérkeztek az új fecskendők és egyéb szükséges tűzoltószerek.

Nagyon megnyertem a tűzoltók rokonszenvét azzal az intézkedéssel, hogy a főszolgabírónál előterjesztést tettem a tűzrendészeti kormányrendelet 21. §-ának végrehajtása iránt is, mely azt parancsolja, hogy a működés közben önhibáján kívül károsult vagy szerencsétlenül járt tűzoltó a kár és munkaképtelenség mérvéhez illő módon a lehetőségig segélyezendő és ily alap létesítendő. Az éven át teljesítendő sok gyakorlat és előforduló tüzesetek alkalmával ugyanis a tűzoltónak évenként bizonyára nagy kára esik a ruházatában. Ezt a kárt szakvéleményben 10—10 koronában állapítottam meg egy-egy évre személyenként, és ennek a kis összegnek is csak fele részét: 5 koronát kívántam a községek által viseltetni, míg a másik fele részt a tűzoltók maguk fedeznék, esetleg társadalmi (egyesületi) uton gyűjtenék be. A balesetekre vonatkozólag a falusi viszonyokhoz képest csak évi 2 korona átlagos összeget vettem személyenként számításba, ez összegnek is csak a felerészét, fejenként 1 koronát kértem a községre róni, mert ezzel a csekély összeggel a tűzoltók a Magyar Országos tűzoltó szövetségbe és annak segélyegyletében tagul beléphetnek, ahol balesetben gyámolítást nyerhetnek, azonfölül még a balesetekben való elsősegély nyújtáshoz szükséges készleteket is beszerezhetik. Ezen az alapon a főszolgabíró elrendelte mindazon községekre, amelyekben a tűzoltóság már kellőleg kiképzett s így hivatásának már megfelelni képes, hogy annyi 6 koronát vegyenek fel a község költségvetésébe a tűzoltóknak károsodás és balesetre szolgáló segélye címén, ahány kiképzett tagot a felügyelői vizsgálat igazol, mégis ama kikötéssel, hogy a tűzoltóság létszáma a község nagyságához mérten megállapított mennyiséget fölül nem haladhatja, s hogy az ily segélyben részesülő tűzoltóságnak egyenruhát kell beszereznie, mely csakis tűzoltói ténykedés közben viselhető, és a Magyar Országos tűzoltó szövetségbe s annak segélyegyletében magát föl kell vétetnie s a járási orvos által megállapított és egyszerű mentőszereket meghozatnia.

Ezek voltak ime első évi működésem eredményei. Lelelt az első felügyeleti évem anélkül, hogy elmondhattam volna, hogy mindent rendbehoztam.

Iktatóm, melyet működésem első napjától fogva vezettem; szép mennyiségű adatot tartalmazott már az első évben.

Leveleztem a vármegyei tűzfelügyelővel, a községi előjáróságokkal, tűzoltóságokkal. Beadványokat intéztem a járási hatóságokhoz, sőt a főszolgabíró ur néhány tűzrendészeti kérdésben szakvéleményt is kért tőlem, mit én készségesen megadtam.

Nagyon megkönnyítette írásbeli érintkezésemet a kereskedelmi miniszterium 1252/908. számú intézkvénye, melynek alapján hatóságokhoz intézett felügyelői irataim a postán portómentességben részesültek.

Év végén a vármegyei felügyelőhöz egész évi működésemről és annak eredményéről — a községben fölvetett vizsgálati jegyzőkönyvek egy-egy példányának becsatolásával — kimerítő jelentést intéztem.

E jelentésemben kiemeltém, hogy első évi felügyeleti működésem folyamán csak lassan-lassan ismertem föl mindama tűzrendészetbe ütköző szabálytalanságokat, amelyek a tűzeseteknek okozói szoktak lenni; míg a támadható tűzesetekkel való megküzdést illetőleg csakhamar tisztában voltam azzal, hogy miféle tűzvédelmi felszerelés felel meg az egyes községek viszonyainak s mily tűzvédető rendszeresítendő az illetőközségekben. Azért első sorban a tűzvédelmi felszerelésre és a tűzoltóságok szervezésére fektettem súlyt s ezek mellett oktatólag iparkodtam hatni a tűzrendészetbe ütköző szabálytalanságok elhárítása iránt.

Igy elértem azt már első évemben, hogy kiüthető tűz esetében megfelelő tűzoltó eszközök és meglehetősen képzett tűzoltó erő állott rendelkezésre, és oktatásommal, jó tanácsaimmal a behatóbb részletes vizsgálatoknak is egyengettem az útját.

II.

Felügyeleti működésem második évében folytattam a tűzoltóságok szervezése és a tűzoltószerek beszerzése, szerházak építése ügyében még be nem fejezett munkáimat; ezek mellett azonban a főgondot most már a tűzrendészeti vizsgálatok rendes keresztülvitelére irányítottam.

Az őszi folyamán hosszabb vagy rövidebb időt minden községre szenteltem, hogy azokban mennél behatóbb vizsgálatot tartsak.

Bejelentettem az általam kitűzött vizsgálati napokat a főszolgabíró urnak, kérve a hatóságot, hogy a községeket vizsgálatom idejéről értesítse, a tűzoltóságokat a vizsgálaton való megjelenésre, az előjáróságokat a vizsgálatban való részvételre utasítsa. Kértem egyszersmind a főszolgabíró urat, hogy vizsgálatom folyamán — amennyire lehet — a hatóság kiküldöttje is vegyen részt.

A főszolgabíró ur szíves készséggel adta ki a megfelelő rendeleteket, (amelyeket immár megfogalmazva terjesztettem elő), sőt azt is megígérte, hogy néhány vizsgálatomon személyesen is részt veend.

A kitűzött napokon pontosan megjelentem a községekben, még akkor is, ha az időjárás nem is volt valami kedvező.

Jelentkeztem a község előjáróságánál, a tűzoltóság vezetőjénél és azokkal együtt járva be a községet, tartottam meg a vizsgálatot.

Első sorban mindenütt a tűzoltóságot és annak berendezését, általában a tűzoltásra vonatkozó szükségleteket vizsgáltam meg, — másodsorban a tűzveszélyes állapotokat igyekeztem földeríteni.

Míg az utasításomra kivonulandó tűzoltóság összegyülekezett, addig a szerházat s benne a szereket vizsgáltam meg. Megállapítottam, vajjon a meglévő tűzoltói berendezkedés megfelelő-e a kormányrendelet követelményeinek és a község viszonyainak. E tekintetben többnyire jó helyzetet találtam, mert a múlt év folyamán a hiányzó szerek nagyrészt beszerezettek s a szerházakat is többnyire megfelelőknek ítéltetem. Ahol mégis hiba vagy hiány mutatkozott, ott azt följegyeztem, hogy a hibák elhárítása s a hiányok pótlása iránt legközelebb hatósági intézkedést kérjek.

Ritka volt azonban az a község, ahol a szerek kellő gondozásban részesültek volna. A szerek porosak, piszkosak, elhagyatottak voltak. S ha kérdeztem: ki a „felelős“ szergondozó? — a legtöbb esetben azt a feleletet nyertem, hogy senki! Néhol a szerház volt rendetlen. A kapu nem volt zárható, bemehegett, aki akart és be is raktak abba nem odavaló dolgokat: halott-szállítót (szentmihálylovat), mészoltó ládát s egyebeket. Ahol meg zárva volt a szertár, alig bírták az egyetlen kulcsot előteremteni.

Jegyzőkönyvbe vettem a hibákat. Figyelmeztettem az előjárókat a tűzrendészeti kormányrendelet 8. §-ára, mely szerint a tűzoltószereket „a célra készült helyen, jókarban“ kell tartaniok. A szerházból minden idegen tárgyat eltávolítottam, annak kapujához legalább 3 kulcs csináltatását rendeltem el, melyek egyike a szergondozónál (szertárosnál), másika a parancsnoknál, harmadika pedig a szertárnál helyeztessék el a tűzoltók által hozzáférhető helyen. Ez utóbbi kulcsot egyes magán álló szertáraknál csak úgy lehetett elhelyezni, hogy a szertár-kapun embermagasságnyira egy kis nyílást s erre betaszítható ajtócskát csináltattam, s a nyílás belső oldalán bevert szegre akasztattam a kulcsot.

(Folyt. köv.)

* A szatmári főkapitány a hozzáérkezett panaszok alapján a nagyközönség érdekeit megvédendő megállapított tarifa szerint szabályozza a magán kéményseprésért járó díjakat a következőképen:

Szükségét látom tájékoztatni a nagyközönséget, hogy magánmunkálatokért az egyes kéményseprő segédek kizárólag az alant megszabott árakat kérhetik, ezek is csak azon esetben fizetendők ki, ha az általuk kiállított számlák munkaadójuktól láttamozással el vannak látva. a) Takaréktűzhelyek kitakarítása 60 fillér. b) Vendéglői és kávéházi üzletekben 1 korona. c) Takaréktűzhelyek kitapasztása és felállítása külön-külön 3 korona. d) Szobakályhák kitakarítása 40 fillér. e) Kályhák kifényesítése 2 korona. f) Kályhák felállítása 1 korona. g) Új kémények golyózása 1 korona. h) Ott, hol a csővezeték nagyobb területen huzódik végig, kitakarítása 1 korona. Légfűtők seprésé és kitakarítása, azok különböző voltuk miatt szabad egyezkedés tárgyát fogja képezni.

Benzinmotoros autofecskendő.

Multja ugyyszólván alig van az autonak. Az 1900-ban Párisban megtartott első nemzetközi automobil-kongresszuson még egy sem volt tökéletesnek mondható s a jelene is csak fejlődési stádium inkább. Ugyanazon akkumulátor, ami 1905-ben még monstrum volt, ma már csak 10 métermázsa súlyt representál de 4×10-nél több lóerő halmozható fel benne. És mégis mintha már a jövő nem is az övé lenne, hisz Blériot csak a napokban (okt. 17.) győzte meg itt Budapesten is az embereket annak a lehetőségéről, hogy a találgékony emberi elme hova-tovább a levegőt is meghódítja.

Egyelőre azonban még csak az automobiloknál és ezek intenzív tökéletesítésénél tartunk. Maradjunk tehát ma még ezeknél. Az a majdnem egyhangú megállapodás, mely egymásután több tűzoltó kongresszuson jött létre s amely szerint a tűzoltói szolgálatra (egyenárammal rendelkező városokban) az elektromotorok az alkalmasabbak csaknem ideges küzdelemre birta a gázautomobilik gyárosait. Minden áron beakarják bizonyítani az exploziós motorok előnyeit, amely ipari téren és főleg az auto-közlekedés terén ma még dominál.

A lapokba például ilyfajta reklámot helyeznek el:

— „A benzinmotor mint jó barát. Egy amerikai lap szerkesztője lapjában a következő cikket teszi közzé: Az egész világ a villamosság erejével halad, villammal hajtják az ekét, a kaszát, villammal fűtenek, sütnek, főznek, mosnak — de mi már lapunkat ezután is csak a régi, jó benzinmotorral fogjuk nyomtatni, legyen motorunk is olyan régi módi, akár mi magunk. A benzinmotor jó barát, megmondja, hogy mit akar. Ha nincs benne olaj, nyög, sir, enni kér. Ha sok benne az olaj, puffog, mintha faicipős táncot járna. Akármilyen baja is van, tudunk rajta segíteni. Meg tudjuk gyógyítani baját. Heteket vesztegettünk el motorunk mellett már, de ez

mindegy, mi sem sajnáljuk a jó öregtől az időt. Igen ám, de milyen az a villammotor? Érzéketlen, lelketlen, mint egy taknősbéka. Ördögös szerkezet, amit tőlünk kilométerek távolságában etetnek. Ha működik, csak megjárja, igen ám, de ha megáll: Ki az ördög ért a kilowatthoz, ampérhez, volthoz, meg a többi rejtelmes elemekhez? Mi nem is akarunk ilyesmire érteni. Mi már maradunk régi módiak, mint a mi jó öreg benzinmotorunk, elbabrálunk vele, ha kell heteken át is, de hallani kívánjuk érthető beszédét, tréfáit, sóhaját — mert ő a mi jó öreg barátunk.“

Az egész nem egyéb ügyes hangulatkeltésnél, biztosabban számíthat hatásra, mivel a tudatlanságra vagy tájékozatlanságra appellál és az ujjal, az ismeretlennel való megismerkedés fáradságával ijesztget.

Az automobilok három fajtája közül — van t. i. gőzautomobil, exploziós és elektromotoros auto — az utolsó helyen említett, vagyis a villamos üzemű, melynek energiaforrása az akkumulátor, az eddig e téren szerzett tapasztalatok szerint városi közlekedésre való, mert és töltő áramot igényel, amit akárhon nem kaphatni; viszont az időjárástól független, hideg sem árt neki s ez a legzajtalanabb és legtisztábbban kezelhető. A benzinmotoros kocsi, mely energiaforrását szintén magával viszi, hosszabb (vidéki) utra való, ellenben városok területén folytonos robbanásainak zajával és az eléggő gázkeverék bűzével csaknem kiállhatatlan. Végre a gőzauto inkább csak teherszállításra látszik alkalmasnak, bár nem utolsó előnye (kevésbé kényes voltán kívül) az a körülmény, hogy sebeségének változtatása, a hengerekbe való gőzbeömlés útján igen egyszerűen regulálható.

A dolgok illetően állásából az következik, hogy végleges megállapodás helyett további tapasztalatok szerzésére vagyunk utalva.

És ilyen tapasztalatszerzést kezdett meg szeptember havában Kolozsvár, azzal a

Egy angol gyár árjegyzékéből,

avagy:

Hogy csinálják Angolországban?

Szereplő személyek: Chairman of Go-Ahead Town Council (az ügyosztály vezetője), Chief officer of ditto Fire Brigade (ugyanazon város tűzoltó főparancsnoka), Consulting Engineer-Motor Expert (a motorokat gyártó cég kiküldött mérnöke).

Chairman: Városunk tanácsa a tűzoltóság tervbe vett reorganizációja küszöbén komolyan el van határozva arra, hogy ez intézményt a kor színvonalára emelje. E célból a felszerelést egy motor-vonattal szándékozunk kiegészíteni. Mielőtt azonban a beszerzendő automobilszereket megrendelnők, hallani szeretném az urak véleményét e tárgyban.

A mérnök: Annyit, minden discussió nélkül már eleve megállapíthatunk, hogy a motorikus erővel vontatott bármely vehiculum tovaszállítása kitartó gyorsaság dolgában a lovakkal eszközölt lokomócióval párhuzamba nem állit-

ható, a tűzoltó szolgálat szempontjából pedig egy napon nem is említhető.

A főparancsnok: Nem veszem tagadásba. A kérdés lényege azonban azt hiszem, nem annyira a gyorsaság tekintetében való szembeállítás, mint inkább azon fordul meg, mennyire tarthatjuk megbízhatónak a motorikus erőt.

Chairman: Természetesen. Mert a tűzoltószerezzel nem szabad annak megtörténni, amit nap-nap mellett láthatni a motoroknál, hogy gépezetük felmondja a szolgálatot és ott vesztegelnek az ut közepén, várva a lóerőt, mely tovaszállítsa őket hirtelen beállott mozdulatlanságuk színhelyéről.

A mérnök: Bizonyosra veszem, hogy a tűzoltói szolgálatba állítandó automobilok megbízhatósága összehasonlíthatatlanul nagyobb lesz, bármely más célokat szolgáló motorénál.

Chairman: S mire alapítja ebbeli kijelentését?

A mérnök: A dolog igen egyszerű. Az automobil-tűzoltószere először is sokkal könny-

benzinmotoros fecskendővel, melyet Bartha Gergely parancsnok megrendelésére Köhler István, ismert budapesti tűzoltószergyáros szállított bérces kisebbik hazánk fővárosába. (Birjuk Köhler István ígérését, hogy ő maga, avagy gyárvezető fia fogja azt lapunkban ismertetni, mihelyt Bartha Gergelynek, Kolozsvár parancsnokának kiegészítő tapasztalatai is rendelkezésre állanak idevonatkozólag.) És ugyanily összehasonlító tapasztalatszerzésre nyitott nemrég Budapesten alkalom azon a révén, hogy a bécsi Kraftfahrzeuggesellschaft saját költségén elhozta ide egyik 25 lóerejű patent automobilfecskendőjét, amely több tekintetben tényleg figyelmet érdemel.

Először is a motorja óránként csak $6\frac{1}{4}$ liter benzint fogyaszt (lóerőnként 250 gramm). Minthogy pedig a menetsebessége ugyanaz idő alatt 25 kilométer, a benzintartója meg 100 literes, ennél fogva 16 órás (400 kilométernyi) utat képes megtenni, anélkül, hogy újabb tüzelőanyag, illetve újabb benzinfelvételre volna ráutalva. A munkaképességének tartama tehát szembeállítva különösen az elektro-automobillal, csaknem korlátlan.

Mert a villamos autók hasonló teljesítménye ma még csak óriás akkumulátorral lenne lehetséges. Minél nagyobb az akkumulátor, annál nagyobb súlyt is képvisel az. És a nagy súly, azonkívül, hogy a magas pontokra, pl. 15—20%-os emelkedéssel bíró hegyre való feljuthatást lényegesen megnehezeti, az üzemképesség tartamát is korlátozza. Ellenben itt, a gépkocsival magával vitt energiaforrás (100 liter benzin) súlyával a holt terhet nem sokkal növeli, s térfogatilag sem igényel aránytalanul nagy helyet.

Második különlegessége a bemutatott szernek hogy háromféle patent van rajta alkalmazva. Mind a három a svájci Saurer (Arbon) patentje.

Egyike az automatikus indító szer-

kezet, ami abban áll, hogy az indításhoz nem kell sem a forgattyut kézerővel megforgatni, sem a benzin megszívását és porlasztását, illetve a robbanó-keverék létrejvetelét bevárni. Egyszerűen a külön tartányban készletben levő sűrített levegőt bocsátjuk be a motor hengerébe és a motor két ütemben megindul. Vagyis amíg a carburatorban a porlasztott benzin és a levegő keverődik, addig a sűrített levegő pótolja a nyomást, mely a forgattyunak valamelyik (nem holt ponton álló) karját okvetlenül elmozdítja a helyéből. Mihelyt pedig az elgázosított, illetve porlasztott benzin megszívása után, a robbanó keverék létre jött, azontul a motor a rendes négy ütemben működik tovább.

A hajtásra itt is 9% benzin 91% levegővel keverve, tehát a legalkalmasabb robbanó keverék használatik. Az eléggő gázoktól felmelegedett falát a hengernek a radiator és a henger körül cirkuláltatott víz hűti. A condens-víz képződését és illetőleg lecsapódását pedig azzal akadályozzák, hogy a gép a kipuffogó gázok környezetéből, tehát melegebb rétegből szívja be a levegőt.

Az indítás egyébként, mint kivétel nélkül minden benzinautónál, itt is a hátsó kerekeken van, amelyekre differentialis fék viszi át a motor sebességét. De a sebességváltás (4 előre, egy hátra és egy a szivattyu megindítására) akként lehetséges nála, mint a legelső rangú (Mercedes, Fiáth) gyártmányoknál, vagyis az elsőről a negyedik sebességre (és viszont) lehet átváltást eszközölni a nélkül, hogy az összes közbeeső sebességeket végig kellene fémsülni. Hogy pedig ez mekkora előny, ha nem kell előbb a harmadik sebességre menni, hanem rögtön átmehetni a negyedikről az első sebességre, a szűk utcákba való bekanyarodásoknál tűnik csak ki.

(Folyt. köv.)

nyebb, mint egy teherauto, avagy teszem azt, egy motorikus erővel vontatott omnibusz. Másodszor éppen mert tűzoltok állandó gondozására van bizva, szakértő felügyelet alatt, folyton jókarban tartatik és így nemcsak permanensen tiszta lesz az, hanem bármely pillanatban a kivonulásra is készen fog állni.

A főparancsnok: Csakhogy ez a szakértő felügyelet s karbantartás kissé sántikál, mert hozzáértő emberünk a csapatban nem áll rendelkezésre.

A mérnök: Helyes! Azonban ez csak idő kérdése. És ahogy a meglevő szereknél sem személyesen végzi a parancsnok a tisztogatást és jókarbantartást, hanem e munkát csak ellenőrzi és például a gőzfecskendő üzemképes állapotáról s a vele való banni tudás és a kezelésében való jártasságáról a hozzá beosztottaknak, a gép időnkénti felfűttetése alkalmából szerez csak meggyőződést: azonkép itt is kiemelhetni az arra való embereket, akik rövidesen olyan jártasságra tehetnek szert a motor kezelésében és vezetésében, mint ahogy például

a gépész és a fűtő ismerik a gőzfecskendő minden csinját-binját. Ami pedig a fentartás költségeit illeti . . .

Chairman: Mennyibe is kerül egy pár ló, a kocsisal együtt?

A főparancsnok: Egy pár ló vételára és felszerszámozása kitesz ennyit; az etetése, szerszámkopás, gyógyszer, állatorvos díja és a kocsis ruházata s bére — belekerül évenként ennyibe . . .

A mérnök: Az automobilonak karbantartása pedig éppen félannyiba kerül, x év alatt a beszerzési magasb költség amortizálódik . . .

Chairman: A sofför meg a helyszínén, mint tűzoltó is használható, míg a kocsis nem stb. stb., mindezekhez képest határozatba megy, hogy az automobil-szerek Y. gyáronál megrendeltetnek.

Igy csinálják a reklámot Angolországban — a gyárosok.

Glober.

Tornyok megelőző tűzrendészete.

Szeged sz. kir. város tűzoltóparancsnoka az alábbi rationalis előterjesztést tette felettes hatóságához:

Tekintetes városi Tanács! A fogadalmi templom, a városnak ezen leendő műkinése, az elfogadott tervrajzok szerint két, mintegy 70 méter magas toronnyal fog birni.

A külföldön újabb időben sokszor ismétlődött toronytüzek és azok nyomán tartott gyakorlatok és kísérletek igazolták, hogy ily toronyszerkezeteknek villamesapás, vagy más okok következtében történő kigyulladás esetén a tűzoltói működés kívülről szerelt és felhuzott tömlővezeték segítségével teljesen lehetetlen: mert

a tömlő legtöbb esetben nem bírja ki a szükséges erős nyomást és megreped,

vagy pedig a nagy vízoszlop súlya alatt bekötött csavarjai kiszakadnak és a tömlővezeték széjjelválk.

De ha ezek egyike sem fordulna elő, — ami majdnem kizárt dolog — akkor is annyi a vízvesztés a hosszú tömlővezetéken, hogy a víz vagy egyáltalában nem vagy sugárképzésre már nem alkalmas mennyiségben és így is a lehető legnagyobb késedelemmel érkezik föl.

Ennek következtében az előrelátóbb városokban külföldön a már meglévő tornyokat is a tűzoltói beavatkozás szükségének felmerülte esetén használandó fix vascső vezetékkel szerelték fel. Ennek vége a gőzfecskendő nyomó vezetékével kapcsolható össze, felső részén pedig emeletenkint tolózárrel nyitható nyomónyílása van. Ily csővezetékkel szerelték fel a bécsi Stefans-Kirché-t is.

Tisztelettel kérem a tekintetes városi tanácsot, hogy ezen vész esetére nagyon hasznos és értékes gyakorlati tapasztalatot a fogadalmi templom két tornyánál már az építésnél alkalmaztatni méltóztassék.

Szegeden, 1909. évi december hó 29-én.

Papp Ferenc,

városi tűzoltóparancsnok.

* * *

Nagyobb lelki gyönyörűséggel már rég adtuk le közlésre cikket, mint a fenti — látszólag jelentéktelen — néhány sort. Szerintünk ez zsinórmértéke haladásunknak, tükröképe tűzrendészeti fejlődésünk elért színvonalának.

A művelt Nyugaton a vidéki tűzoltó-parancsnokok hasonló témákról még csak cikkeznek, hogy pl. toronyégésnél mit is *kellene* tenni, arra nézve csak jótanácsokat osztogatnak jámbor óhajtásként: Szegeden a helyzet előzetes mérlegelése s praeventív előkészítésére, illetve a kitörhető veszedelem elfojtására vagy legalább diminuálására alkalmas megelőző tűzrendészeti intézkedéseknek miként való eszközlésére a *hatóság* konkrét javaslatokat *hivatalból* kap, az arra legilletékesebb *hatósági közegetől*: a tűzoltóparancsnoktól!

És Szeged e tekintetben nem áll egyedül. Kevéssel előbb Hódmezővásárhelyről, Kecskemét-

ről, Győrből olvastunk hasonló dolgot. Legközelebb pedig Nagyváradról lesz módunkban ugyanily örvendetes tényt regisztrálni.

Az igaz, hogy mind e most említett vidéki városok parancsnokai szaktanfolyamot végeztek és hivatásos csapatnak az élén állanak s így a közreadott sorokban tükröződő szakértelem jogosan elvárható tőlük. Ámde ez a körülmény nem változtathat annak a tényén, hogy ime Magyarországon itt-ott a vidéki városokban is annyira felettek már a viszonyok, hogy a felett való sóhajtozás helyett, hogy mi volna jó és mint volna jó: kész javaslat s a veszedelem bevárása helyett, a vele felveendő harcnak céltudatos megelőző tűzrendészeti intézkedések útján való előkészítése szegeződik szembe azzal a bőséggel, amelynek félelmetes pusztításait — határok közé szorítani sem igen tudtuk, még csak nem is olyan rég.

Hogy pedig a tűzrendészet fejlődésének ezt a fokát immár a vidéken is sikerült elérni; arról — a szakképzettség örvendetes jeleivel midőn mind sürűbben kezdünk találkozni — a jóleső, mert felemelő és megnyugtató érzésen kívül, némi büszkeséggel is vehet tudomást az a lassanként öregedő gárda, amely a teljes actióba lépő, képzett, új generatiót a tudás emlíőhez elvezette s a tettvágytól duzzadó fiatal erőket a haza javára felnevelte, avagy nevelni segítette.

Ez a kicsi gárda — még sem élt hiába!

Vasuti oltókocsik Amerikában.

Egy chikagói vasutársaság (West side Elevated Railway) új vasuti oltókocsikat hozott forgalomba, hogy az állomásokon támadt tüzeket velük elfojtsák. Ha meggondoljuk, hogy egyes nagyobb gőcpontban több száz méter a pályatest szélessége, ahol a vagonok hosszú sorai sürűn egymás mellett állanak, s hogy mennyi nehézségbe ütközik egy ilyen pályatest közepén lángban álló kocsisort megközelíteni, könnyű belátni az oltókocsik hasznát.

Egy ily oltókocsi tulajdonképpen vagonra szerelt szénsavfecskenő. A kocsi alváza teljesen azonos a kéttengelyű teherszállító-kocsikéval, de már maga a kocsi keskenyebb, mint amazoknál és teljesen tűzbiztosan épült. A fala bádoggal van bevonva és padlója acél. Bejárat csak a kocsi két végén van, míg a kocsi oldalán mindkétfelől egy acélkeret húzódik, melyen a csővezető állást foglalhat. A kocsi belsejébe egyik végén két szénsavtartány, a másik végén pedig a viztartány foglal helyet, ezer liter viztartalommal. A szénsavtartányok külön-külön használhatók, úgy hogy míg az egyik használatban van, a másik újra tölthető. Ugyan- csak a kocsi belsejében vannak a szükséges bontó-eszközök is.

Nagy hibája a kocsinak, hogy nincsenek helyváltoztatáshoz szükséges motorral ellátva, tehát csak tolhatók vagy vontathatók. Továbbá igen kevés vízkészletet visz magával, melynek pótlása legtöbbször csak a lokomotív melegvizével lehetséges.

A társaság a nagyobb állomásokon helyezi el e kocsikat és a forgalmi sínpárok közt külön vonalakat tartanak fenn számukra, hogy a kigyuladt kocsit rögtön megközelíthessék, mielőtt a tűz nagyobb mérveket öltött.

Homonnal.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

* **A csongrádmegyei Tűzoltószövetség** első közgyűlését Szentesen tartotta meg, dr. Cicatricis Lajos elnöklete alatt. Több fontos tűzrendészeti ügy elintézésével a vármegye közigazgatási járásai szerint, tűzrendészeti járásokra osztatott, a tűz okozta károk hathatósabb és egyöntetűbb védelmének előkészítése és szervezése céljából. A szövetség vezetősége a következőképp alakult meg: Elnök: Cicatricis Lajos alispán; alelnök: Tolnaffy Béla (Kistelek); ügyvezető alelnök és vármegyei tűzfelügyelő: Szakál Lajos (Szeged); titkár: dr. Kövér Gyula (Szentes); jegyző: Lipták Jenő (Mindszent); pénztárnok: Szabó Sándor (Szeged); ügyész: dr. Vedres Andor (Kistelek); — Tűzfelügyelők a Tiszáninnen járásban Bücher (Szeged); a tiszántúli járásban Vitos János (Mindszent); a csongrádi járásban: Gyánti Imre (Csongrád). Választmányi tagok: Greskovics Lajos (Kistelek); Singer Rudolf (Horgos); Robasinszki József (Csongrád); Molnár István (Sándorfalva).

* **Jászberényi Miklós** jelentése Hevesvármegye tűzrendészeti állapotáról.

Hosszas és tervszerű munkálkodásunk egy irányban eredményes volt, mert a Gyöngyösön lefolyt ünnepségek keretében megtartott vármegyei és járási tűzoltóversenyek méltán nevezhetők szövetségünk történetében oly kiváló sikerű eseményeknek, amelyek ez évi jelentésemben az első helyet kapják.

Szövetségünk és annak szervei a múlt évben is majdnem minden téren az előző években kifejtett munkálkodást teljesítették s így tűzrendészetünk a főbb vonásokban alig változott; a kiképzés terén azonban hódító erővel, rohanó lépésekben haladtunk előre s büszkén, öntudatosan állottunk félezer tűzoltó élén a gyöngyösi versenyterén.

Szövetségünk Gyöngyösön megszentelt és kibontott zászlója büszkén loboghatott s mi boldogan tekinthetünk ez új talizmánra, amely alatt az első versenyek szinte vetekedtek egy-egy országos mérkőzéssel.

* * *

A megelőző tűzrendészet terén mint hogyha a megértés szelleme férközött volna be az emberek lelkébe. Polgártársaink csak elvélve veszik igénybe a minimális tűztávlat engedélyezését s jól esik látnunk, hogy elfogadják a jótanácsokat. — És ami bizonytalanság, helytelenség itt-ott előfordul, az is, mintha inkább annak az eredménye volna, hogy tűzrendészeti szabályrendeletünk ma sincs jóváhagyva s építkezési szabályzatunk nincs összhangban tűzrendészetünk fejlődésével.

Csak akkor lehet reményünk e téren is számbavehető sikerekre, ha határt szabunk a zsufolt építkezéseknek s megfelelő térközők biztosításával megszüntetjük a beépítendő belsőségek tulságos tömörségét és a tűznek ellenálló fedőanyaggal borítjuk be legalább azokat az épületeket, amelyekben tüzelünk.

A szalmával nyáron át igyekszünk kívül maradni a belső telkekről. Hisz' a nyári nagy munkaidőben nyerjük azt a fáradságot a termény-összehordásnál, amit ősszel a szalmafélek betakarítására kell fordítanunk. És szinte mérhetetlen értékű már maga az a nyugalom, amit egy be nem rakodott község látása kelt bennünk, — ellentétben azzal az irózáttal, amit perzselő nyáron agyonzsufolt község látása vált ki belőlünk.

Az elmúlt évben Gömörvármegyén vitt keresztül utam; ott láttam: mily helyesen gondolkodik a jó gömőri nép, mikor szalmáját a községen kívül tartogatja, takarmányát pedig esűr alá hordja s így védekezik a nagy tűzveszedelem ellen.

Talán a jövőben mi is megérjük, hogy a hatóság intézkedéseit és szövetségünk tanácsait a mi gazdáink is jó szívvvel fogadják és élvezik majd annak áldásait.

II. **Szabályrendeletek.** Már országos nagygyűlésünkön is kénytelenek voltunk szóvá tenni s a nagygyűlés is egyhanguan kifejezte azt a kívánságát, hogy a szabályrendeletek és alapszabályok a belügyminiszteriumban gyorsabb elintéztetést nyerjenek; azonban, sajnos, még ezuton sem értünk célra.

Mivel pedig építkezési szabályrendeletünknek feltétlenül szoros összhangban kell lennie tűzrendészeti szabályrendeletünkkel: még máig se dolgozhattuk át az építkezési szabályrendeletet, óriási veszedelmére megelőző tűzrendészetünknek.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól helyesbítés végett visszaérkezett kéményseprési szabályrendeletet vármegyénk törvényhatósága újból revideálta s jóváhagyás végett visszaterjesztette. Kimondja e szabályrendelet, hogy a nem vitás kéményseprési díjak a jövőben is közigazgatási uton hajtandók be, mihelyt azonban a díj vitás: annak behajtása már a rendes bíróság elé tartozik; viszont fentartotta a törvényhatóság a díjak megállapítása tekintetében eddig elfoglalt és indokolt álláspontját.

III. **Tűzrendészeti felügyelet.** Ezen a téren a múlt évben tapasztalható elkedvetlenedést az 1908. évben se váltotta fel valami tulságos lelkesedés. Nem különösen akkor, mikor anyagi és hogy ugymondjam közjogi helyzetünk bizonytalanságát még tetézi oly felsőbb hatósági kijelentés, amely a felügyelőt nem akarja elismerni azon a téren, amelyen hivatott. Ennek következménye persze nem lehet más, mint esőndes visszavonulás és az események szemlélése.

Anyagi téren azt az eredményt ugyan elértük, hogy tiszteletdíjunkt az eddigiek felszeresével felemelte a közgyűlés, azonban ez még mindig kevés ahhoz a kívánságokhoz képest, amelyet a tűzrendészeti felügyelői kar tiszteletteljesen, de önérzettel hangoztatott.

A lefolyt évben hozzám 133 ügydarab érkezett be s valamennyit elintéztem; külön megvizsgáltam 6 várost illetve községet és 13 esetben adtam a hatóságnak szakvéleményt.

Mlinkó István, az egri járás tűzrendészeti felügyelőjéhez beérkezett 60 ügydarab, megvizsgálta minden községét s a hatóságnak 4 esetben adott szakvéleményt. Ugyan ő a lefolyt évben nem kevesebb, mint 10 tűzoltóságot készített elő a gyöngyösi versenyekre, mindezt cselekedvén „közjóért — becsületből”. Ezenkívül — mint helyettesem — a gyöngyösi versenyeknél szokott buzgalmaival mozdította elő a nap sikerét.

Breznay Imre, a tiszafüredi járás felügyelőjéhez beérkezett 42 ügydarab. Járása összes községeit megvizsgálta; a hatóságnak két esetben adott szakvéleményt. A versenyeknél az egyik zsűriben ő töltötte be a jegyzői tisztséget.

Liszkay Lajos, a hatvani járás tűz. felügyelőjéhez beérkezett 65 ügydarab; a hatóságnak 5 esetben adott szakvéleményt; fel-

ügyelői tevékenységet nem fejtett ki, mert ebben súlyos betegsége megakadályozta.

Ifj. Széplaky György, a gyöngyösi járás felügyelőjéhez beérkezett 41 ügydarab; megvizsgálta 9 községét és a hatóságnak szakvéleményt adott 4 esetben.

Vedlik Béla, a hevesi járás tűzrendészeti felügyelőjéhez beérkezett 29 ügydarab; megvizsgált 10 községet, a hatóságnak szakvéleményt adott 1 esetben és jegyzői tisztet töltött be a gyöngyösi versenyeknél a II-ik zsűriben.

Pap János, a pétervársári járás felügyelőjéhez beérkezett 42 ügydarab, megvizsgált 14 községet.

Vagyis: összesen beérkezett 412 ügydarab (1907-ben 444); elintézést nyert valamennyi; megvizsgáltunk 70 községet (1907-ben 66); szakvéleményt adtunk 29 esetben (1907-ben 57-szer).

A lefolyt évben a tűzrendészeti felügyelők megbízatása lejárván, szövetségünk választmányának javaslatára vármegyénk alispánja újabb 3 év tartamára valamennyit újból kinevezte.

IV. A két rendezett tanácsu város területén a tűzrendészeti viszonyok hovatovább kedvezőbbek. Gyöngyös ugyan részletekben, apránként leég, de legalább a leégett tűzveszélyes épületeket tűznek ellenálló anyagból készült házak váltják fel; Egerben pedig ha sok is a tűzeset: az leginkább kéménytűz, amely a kémények helytelen építéséből származik.

Eger városnak ugyanis nincs oly építkezési szabályrendelete, mely a □ belsővel bíró kémények építését tiltaná. Pár évvel ezelőtt egy ottani kéményseprőmester panaszára a kérdés hatósági elbírálás alá került; azonban Eger város tanácsa és Hevesvármegye közigazgatási bizottsága a szakvélemény ellenére kimondották, hogy nem lévén oly szabályrendelet, amely a négyeszegetes belsejű kémények építését tiltaná: az eljárás beszüntetendő. Az ügyet a belügyminiszterium elé vittem, honnét meg az a válasz érkezett, hogy a tűzr. felügyelőnek nincs joga oly ügyet felelbeznii, amelyben ő maga nem érdekelt.

Most országos szövetségünk foglalkozik az ügy rendezésével, mert türethetetlen, hogy akkor, amikor a szakemberek egyértelműen megállapították a négyeszegetes belsővel épített kémények tűzveszélyességét: egy város azt mégis engedélyezhesse. De tarthatatlan az az álláspont is, hogy éppen az, akinek a vállain nyugszik a tűzrendészeti állapotokért való erkölcsi felelősség: ne birjon fellebbezési joggal akkor, mikor a mai jogszokás szerint ott, ahol a fellebbezésből egyesek egyenesen nincsenek kizárva, mindig az vélelmezteük, hogy bárkinek joga van fellebbeznii.

Gyöngyösön az elmúlt évben beszerezték a hiányzó szerkocsit és megkezdték az ártézi kut furásához szükséges pénz gyűjtését. Ennek a városnak a maga szerencsétlen tűzrendészeti viszonyaihoz képest óriási szerencséje van fiaiban, polgáraiban. Kétségbe voltunk esve, hogy a Kozmáry helyét nem fogja betölteni senki. És nem csak akadt egy Bercsényije, hanem a város páratlan tevékenységű képviselője mellé az elmúlt évben nyert egy olyan polgármestert is, akinek igen erős érzéke van ugy a közigazgatás, mint a tűzrendészet iránt is és most ők összefogva oly tekintélyes összeget hoznak össze a vízhiány megszüntetésére, hogy ha eddig nem volt: most nagy a reményem arra, hogy e városban teljesen meg fog szűnni a vízhiány.

V. Vizszerzés, vízkészlet. El téren az elmúlt évben lassu volt a haladás; mindössze

1 ártézi, 4 mélyfuratu és 9 közönséges bővizü közkut létesült. E kutak előállítási költsége összesen 4178 korona 84 fillért tesz ki. Ezenkívül 6 vízfordó kocsit és 4 kádát szereztek be a községek. Ma tehát az ártézi kutak száma 58, amelyek együtt 2142 liter vizet adnak per-cenkint, közönséges és mélyfuratu, bővizü kutaink száma 96; van 189 vízfordó kocsi és 54 kád.

Sajnos, még mindig nincsenek kellően kihasználva a vármegye területén átfutó patakok és folyócskák. Pedig ezekben vízfogók (gátak) létesítése alig kerülne valamibe és ezen az uton igen nagy vízmennyiség állandó raktáron tartásához lehetne jutni.

VI. Tűzoltási szerek. Újból majdnem 14 ezer korona az az összeg, amelyet községeink tűzoltó-szerek beszerzésére fordítottak.

Legtöbbet áldozott szerekre a tiszafüredi (4451 K) s legkevesebbet a hevesi járás (429 K).

VII. Szertárak. Az a rendelkezés, hogy a községek drága pénzen beszerzett szereiket megfelelő szertárakban tartsák, mindinkább érvényesül. Az elmúlt évben újra 9 község épített teljesen szabályos szertárat. Ez új szertárak közül 4 kőből, 3 kőalappal vályogból, 1 kő és verestéglából, 1 pedig vályogból épült; fed- anyaga nyolcnek cserép, egynek eternit; padlása hétnek van deszkából; padlózata háromnak cement, kettőnek deszka, kettőnek verestégla, egynek föld; térfogatra nézve 18—30 □ méter között váltakoznak.

VIII. Tűzoltóságok. A tűzoltóságok kiképzésére igen nagy hatással volt a gyöngyösi verseny. De általában igen szépen dolgoztak tűzoltóságaink a versenyre való készülélen kívül is. Igy a vármegye területén a lefolyt évben összesen 482 bíméleti előadást és 1023 gyakorlatot tartottak. Fájdalmasan kell megemlékezni egy sajnálatos eseményről, amely Felnémet községben történt az elmúlt évben. E községben március 29-ére gyakorlatra hívták be a kötelezett tűzoltókat. Meg is jelent azon 152 tűzoltó, azonban ahelyett, hogy a gyakorlatot megkezdték volna, Farkas András tűzoltó felbujtására egyértelműleg megtagadták a szolgálat teljesítését. Kovács Lajos tűzoltó-parancsnok ekkor bement a községi jegyzőhöz és kérte, hogy lépjen közbe a gyakorlat megtartása érdekében. Buzás Ágoston jegyző azonnal meg is jelent a tűzoltók között, azonban ezek az ő figyelmeztetésére sem hallgattak, hanem baltáikat a földhöz csapván, szétoszlottak.

A megtartott hatósági vizsgálat nyomán 152 tűzoltó 5-től 100 koronáig terjedő nyombüntetéssel sujtatott, amelyből 36 tűzoltó 230 koronát lefizetett; 116 egyén pedig összesen 126 napot ült le. Ezenkívül Farkas Andrast büntető eljárás során 7 hónapi börtönre ítélte a bíróság.

Ennek a szomorú esetnek azonban meglett az a jó hatása, hogy azóta a felnémeti tűzoltók pontosabbak és szolgálatkészebbek, mint valaha. Köszönhető ez a hatóság erélyes intézkedésének amely nyomban elfojtott minden további lázongásra való hajlandóságot.

A tűzoltóságok számaránya annyiban változott, hogy a lefolyt évben újra 4 önkéntes tűzoltó-egylet alakult, még pedig mind a négy helyen a gyöngyösi versenyek hatása alatt. Igy önk. tűzoltóságaink száma 49-re emelkedett, viszont a kötelezetteké 68-ra csökkent. A tűzoltók száma volt fizetéses: 25, kötelezett: 8068 (1907-ben 8429); önkéntes: 1547 (1907-ben 1466) és gyári 28 (1907-ben 38).

(Folyt. köv.)

Ami nálunk nincs.

Kedves jelenetet mutat be olvasóinknak a mellékelt fénykép, bizonyítva a felsőbb körök érdeklődését, melynek a külföldi tűzoltóságok örvendenek.

Az angol királyi család, mint minden évben, tavaly is megjelent a londoni tűzoltóság nagy diszgyakorlatán, hogy annak végeztével a király személyesen adja át a kitüntetett tiszteknek és tűzoltóknak az érdemjeleket és jutalmakat.

A fényes ünnepség egyuttal Hamilton londoni tűzoltóparancsnoknak bucsuünnepélye is volt. Hamilton ugyanis megválí állásától, hogy a flotta-egyesület tanácsában foglaljon helyet.

A távozó parancsnok kis leánya a királynénak, fiacskája pedig tűzoltótiszti egyenruhában a trónörökösének nyújtott át egy-egy gyönyörű csokrot.

Képünk ez utóbbi jelenetet örökíti meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** A tűzoltók háza. Irta: O mikron. — Hivatalos rész: Az elnökség dec. 18-iki ülésének jegyzőkönyve. — A fejevármegyei tűzoltószövetség elnöksége a községek előjáróságához. — A magy. tűzoltótisztek orsz. egyesületének ülése. — Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből. Irta: Barabás István. — Benzinmotoros autofecskendő. — Egy angol gyár árjegyzékéből. — Tornyok megelőző tűzrendészete. — Vasuti oltókocsik Amerikában. — Szövetségeink köréből. — Ami nálunk nincs. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **A műegyetem tanácsa József főhercegnél.** A királyi József-műegyetem rektori tanácsa dr. Wartha Vince rektor vezetése mellett tisztelettel József főhercegnél, hogy átnyujtsa neki a diszdoktori diplomát. A főherceg, hangsúlyozván a királyi József-műegyetem iránt érzett meleg érdeklődését, örömét fejezte ki a megválasztás fölött, mely őt a nagynevű nagyatyjának nevével földiszított műegyetemhez közelebb fűzi. Ezután a főherceg, József nádor emlékére, kormányzati jelvényekkel ajándékozta meg a műegyetemet. Ezek a kor-

mányzati jelvények remekbe készült drágakövekkel és gyöngyökkel diszitett aranyláncok, rajtuk zománcozott ékköves keretben József nádor kitűnően sikerült dombormű-képe függ. A rektori kormányzati jelvényen függő dombormű-kép hátlapjára egy jelmondat: „Előre a műszaki tudományok fejlesztésének útján“ van bevésve, a többin pedig az illető szakosztály dékánja van jelezve. A rektor, aki az oklevél átnyújtása után már mindig „fenséges doktor“ urnak nevezte a főherceget, a tanács nevében, mélyen megilletődve mondott köszönetet a valóban fejedelmi ajándékért.

— **Branddirektor Westphalen,** a hamburgi tűzoltóság főparancsnoka, a német hivatásos tűzoltók szövetségének az elnöke, a nemzetközi tűzoltó szövetség tanácsának alelnöke, aki utóbbi minőségében az 1904-ben Budapesten tartott internacionális kongresszus idején nálunk is megfordult, abból az alkalmából, hogy ez évi január 1-én 25 éves szolgálati jubileumát ünnepelte, az orosz Szent-Anna rend II. osztályu jelvényével tüntettetett ki. Westphalen egyébként az eltelt 25 évből, mint tűzoltó-parancsnok csak 16-ot szolgált, azelőtt kilenc évig az építészrendészet felügyelője volt.

— **Ruh Géza,** az óbudai hajógyár tűzoltóságának parancsnoka, a városatyák legutóbbi választása alkalmával, a székesfővárosi törvényhatósági bizottság tagjává választatott meg.

— **A bécsi ottakringi celluloid raktár égése** alkalmából (1908 jun. 6.) vétkes gondatlanság címén felelősségre vont gyárosokat a törvényszék bünyösöknek találta. Sailer Rudolfot 5 hónapi, Sailer Ferencet pedig 4 hónapi börtönre ítélték.

— **Khlnában** a legtöbb ház ujesztendő napján szokott leégni. Ez érdekes tapasztalat állítólag abban leli magyarázatát, hogy a csempés emberek lakta nagy birodalomban mindennemű tartozást az év végén kell kiegyenlíteni; a ki ezt tenni elmulasztja, hitelét örökre elveszti. A khinai ember tehát, hogy a bajból meneküljön, mihelyt nem tud fizetni, újév napján felgyújtja a házát, hitelezőihez imígyen szólván: „miből fizessek; az istenek mindenemet elpusztították: követeljétek a pénzt az — istenektől.“ S ha a gyűjtőgatás rá nem bizonyítható az illetőre, az adós becsülete és hitele érintetlen marad.

— **Württemberg** a német apró államok sorában arról nevezetes, hogy már rég van tűzrendészeti törvénye, holott a sokkal nagyobb Poroszország például ilyenrel még ma sem dicsekedhetik. Hogy ehhez képest mennyire fejlettek a württembergi viszonyok, tanubizonyosságra az a körülmény, hogy a királyi tűzrendőri felügyelőség javaslatára a württembergi belügyminiszter elrendelte, miszerint tekintettel a villamos üzemek s a magas feszültségű áramvezetékek szaporodására, az ország minden községe tartozik tűzoltóságának két tagját, az elektromosság terén szakértővé képeztetni ki. Itt említjük meg, hogy a svájci tűzoltó szövetség, melynek 1738 tűzoltóság a tagja, ezek körében, a múlt év folyamán, kép-

zett elektrotechnikusokból 561 (két-hat főnyi) elektromos különítményeket formált.

— **A földgáz.** A Mérnökegyesület első népszerű fölolvásó estéjén Pfeiffer Ignác műegyetemi magántanár, értekezett a földgázról és annak értékesítéséről. Bevezetésül kifejtette, hogy a világ kőszénfogyasztása rohamosan növekszik és ma sokkalta tulszárnyalja a hatvanas-hetvenes évek szakbizottságainak akkoron tulzottnak tartott föltevéseit. Így a szén pótlására kell gondolnunk. Erre az erdőmivelés távolról sem elég, maradnak tehát a vízierő és egyéb természeti energia források. Ilyen a kőolaj és a földgáz is. A földgáz növények korhadásából, vagy állati anyag bomlásából keletkezik. Ez utóbbi esetben kőolaj mellett fordul elő és sokkalta nagyobb a mennyisége. Földgáz nagy és iparilag fölhasznált mennyiségben főleg Amerikában és nálunk Magyarországon fordul elő. Az amerikai viszonyokat jellemzi, hogy 1907-ben 234.5 millió korona volt az ott fölhasznált földgáz értéke és ezzel husz millió tonna kőszént pótolnak, a mi, egész széntermelésünk értékének, majdnem háromszorosa. De a magyarországi földgáz is igen jelentős mennyiségű és ipari jelentősége van. Nálunk a földgáz előfordulásának két fővidéke a nagy Alföld és az erdélyi rész. A fölolvásó részletesen ismertette ezután a két vidék viszonyait és meglepő óriási számokkal illusztrálta a csak tavaly fölfedezett nagysármási földgázömlés mennyiségét és energiaértékét. Ez utóbbi, mint mi is említettük, a kormány nagyszabásu teleppel akarja kihasználni, a melynek ma beláthatatlan jövője lehet.

— **Egy londoni áruház tűzkatasztrófája.** Karácsony hetében a mi párizsi áruházunk égéséhez teljesen hasonló katasztrófa színhelye volt London déli részében, Clapham városrészben, egy hatalmas áruház. Délután 5 óra tájban, amikor szorongásig telve voltak a helyiségek bevásárlókkal, az egyik kirakatban villamos rövidzárlódás állt be s a következő pillanatban a vezetékek burka fellángolt s míg a kirakat lángba borult, az egész épületben egyszerre kialudt a villamos fény. Csak a tűz világított, mely ijesztő gyorsasággal terjedt előbb a dekoráció gyanánt alkalmazott papír virágfüzerek közt, majd a celluloidárúk és egyéb könnyen égő üres és félig felt dobozokon stb. keresztül emeletről emeletre.

A vásárló közönség borzalmas dulakodás árán kijutott a szabadba. Rettenetes sors várt azonban a felső emeleteken levő műhelyekbe szorult munkásokra és munkásnőkre. Ezek elől a lángok teljesen elzárták a lépcsőket, melyek a füsttől rögtön járhatatlanná lettek. A tüzet ott is későn jelezték, a munkások és munkásnők egyre feljebb és feljebb menekültek a tűz elől s az ablakokból kétségbeesve kiáltottak segítségért. Mikor aztán megérkezett a tűzoltóság, — a lent álló tömeg

biztatására a kétségbeesettek közül többen megpróbálták, hogy az ugróponyvába vessék le magukat, de természetesen ott is inkább csak kihanyatlottak az ablakokból, szabályszerű ugrás helyett, mit két méter magasból sem mertek volna máskor megkockázatni s a ponyva mellé zuhantak, hogy összezuzott tagokkal holtan, vagy súlyosan megsebesülve kerüljenek el a kövezeten. A mentők 9 halottat, 3 halálosan sebesültet és 23 súlyosan sebesültet szállítottak el a helyszínéről. Az áruházal együtt a hozzá csatlakozó szomszédos épülettömb (házcsoport) is a lángok martaléka lett, 4 ezer négyzetméter, vagyis sokkal nagyobb területen, mintha nálunk a Párizsi áruházon kívül az Orient szállóig és hátul a Dohány és Ákácfa utcáig valamennyi épület leégett volna. Azt azonban, hogy Budapesten a már begyulladt 3 legközelebbi szomszédház sem égett le, nálunk akkor észre sem vették, nemhogy méltatták volna.

— **Három színházi tűz egy napon.** New Yorkban egy nap három színházban volt tűz. A Murray-Hill-színházban a színpadon támadt a tűz; a nézőtéren lévő ezerhatszáz ember rémülten rohant ki a színházból. Negyven ember megsebesült a tolongásban. Az anyagi kár jelentéktelen. A téli színházban mozgófényképes előadás közben támadt tűz, melyet azonban a színházi személyzet rögtön eloltott. A Broadway-színházat pedig teljesen elpusztította a tűz.

— **A kaposvári mérnök- és építészegylet a városi székház kistermében tartott rendes ülésen Szabados Imre vármegyei tűzrendészeti fölügyelő fölolvását tartott a modern építkezések tűzvészt okozó hiányairól. Értékes fölolvásában rámutatott arra, hogy a tömegkárt okozó tűzesetek a statisztika szerint gyarapodnak a modern építkezéssel, aminek legfőbb oka, hogy anyagban is, szakmunkában is takarékoskodik a vállalkozó és igyekszik minél olcsóbban elkészülni vállalkozásával, ha a minőség rovására is. Nagy hiba, hogy az építési szabályrendeletek nem tartanak lépést a modern építkezés elveivel.**

Azután a villamos áram vezetékének kiépítésével, a vezeték szigetelésével és biztosításával foglalkozott Szabados, akit élvezetes fölolvásásáért élénken megéltjezték.

— **Tűzálló ruha.** Kanadában egy mérnök tűzmentes ruhát szabadalmaztatott. Az azbesztből készült ruhát azbeszt sisak s egy pár azbesztkezyü egészíti ki. Hát a ruha, tűzálló anyagból készülvén, valószínű, hogy nem fog meggyuladni. Hanem azért kár annak a mérnöknek azt hinni és még inkább hirdetni, hogy ez az ő ruhája nagy szolgálatokat tehet a tűzoltás terén. Mert hogy az alatt az éghetetlen ruha alatt kifejlődő hőség mekkora, azt csak a tűzoltók tudják, ellenben a mérnökök, úgy látszik nem is sejtik.

— Őszintén. András gazda bebiztosítja a házát.

— Aztán mit kapok, ha holnap leég a házam?

— Ha holnap leég? Két évi fegyházat!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

M. Ha a „közérdek“ fogalmából és ennek a magánjogokkal szemben való hatályosságából kiindulólág megengedhető is valamely tűzveszélyes üzemnek korlátozása és kényszer útján való megváltoztatása, — az nem a magánfél költségén fogantatosítandó, hanem azon közérdek terhére, amelynek javára a változtatások keresztülvitele követeltetik; sőt ezen költségeken felül még a kártalanítási igény is fennáll azon hátrányokért, amik a változtatások következtében az üzemben beállanak. Vagyis a mások által utólag előidézett, de az üzem hátrányára is szolgáló veszélynek elhárításához szükségesnek vélt létesítmények ára nem a magánfelet terheli.

Dr. Az első kocsit csak a XV. században készítették a komáromvármegyei Kócs községben. Ennél fogva Mátyás király kora előtt a kocsit sem ismerték még Angliában. A szekér, meg a talyiga már az ősidőkben is ismert közlekedési eszköz volt a legtöbb népnél.

H. Egerben. 64 vármegyéből csak 22 nem képviseltette magát, ellenben 42 megyéből megjelent valaki. Ezek közül tízenhétből a vármegyei tűzoltó-szövetségnek is volt külön képviselője.

Megbízó levelet 178 testület kiküldöttje mutatott fel. Ha az otthonlevő Heves-vármegyeiek (44 szavazat), Torontállal (26), Bács-Bodroggal (20), Pozsonnyal (14) Temessel (8) és Budapesttel (9) összefognak: akkor ennek a hat törvényhatóságnak a területéről megjelentek — valamennyi többi vármegye igazolt képviselőinek együttes szavazatával szemben is dönthettek volna bármely kérdésben. Az egrai nagygyűlésen azonban épügy, mint Brassóban, nézetkülönbség, vita volt ugyan; de névszerint való szavazásra a dolog nem került.

K. A benzin a víznél könnyebb, a benzinpára a levegőnél nehezebb, de a szénsavnál valamivel könnyebb. A Henze-féle készülék a Davy-féle szerkezet módosítása, illetve javítása, tökéletesítése.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-ut 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON
cs. és kir. udvari szállító, gyártanak:
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walser Ferenc
tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémlöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

HIRDETÉSEKET
félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona
vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el
a kiadóhivatal.

Győző Béla és Tsa
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.
Szállítanak
automobil-, gőz- és motorfecskendőket,
kocsi-, mozdony- és targoncafecskendőket,
felszereléseket és tömlőket.

**A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya)
lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —**
„Optimus“ kézi tűzoltókészülék
ára 8 1/2 liter ürtartalommal . . . . . 65 K.
10 1/2 „ „ „ . . . . . 75 K.

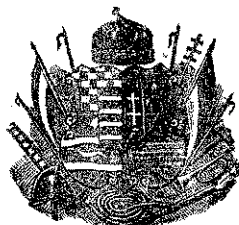
Tűzoltó-sapkákat !!
legjobban és legolcsóbban készít
**Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenten.**
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Díszokmány - Ürlapok
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kta és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Csulráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

Magyar Fémlemezipar r.-t.
Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.
egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Humecke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.
A kivonatost fűzet ára 10 fillér.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TÜZOLTÓK GYUFÁJÁT!
Készül Sternmann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélypénztárának jut.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hírdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap azétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a bors az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írójuk díjazására formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy tisztelget-díjért.
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Mi a tűzrendészet és hol van a helye?*)

Irta: Dr. Vass János.

Hazánk jogi irodalmában a tűzrendészettel vajmi keveset foglalkoztak. A közigazgatási jogi munkákon kívül, melyek kizárólag a tétel jog ismertetésére szorítottak, Karvassy az egyedüli, ki a „Közrendészeti tudomány“ című könyvében néhány oldalt szentel a tűzrendészet politikájának is.

Ennek kétségtelenül az az oka, hogy a tűzrendészet, nálunk majdnem kizárólag a partikularis jogalkotás tárgya volt s e miatt róla se egységes jogrendszer se egyöntetű joganyag ki nem fejlődött. Találunk ugyan a tűzrendészetre vonatkozólag jogtörténeti emléket már a XVIII. századból (1723. évi II. decretum 109. cikk) s később a császári (II. Józseftől 1788-ban kiadva) nádori és helytartótanácsi országos rendeleteket; ezek azonban sem alkalmasak, sem érdemesek nem voltak tudományos feldolgozásra. A XIX. század törvényhozása kezd mind több gondot fordítani a tűz elleni védekezésre, de a tűzrendészetet különállón s rendszeresen még máig se szabályozza törvény. Országos érvényű ily jogszabályunk csak egy van: az 1888-ban kiadott 53.888. számú tűzrendészeti kormányrendelet.

A tűzrendészeti kormányrendelet a tűzrendészetnek fogalom meghatározását is adja. Ez a meghatározás azonban nem mondható kifogás-

Mutatványul szerzőnek a Magyar Orsz. Tűzoltó Szövetség presztige-e alatt megjelenendő ama művéből, melynek Boér egyetemi tanár, Benkó alispán és P. ... főjegyző egybehangzólag ítélték oda azt a példányt, mely csak azért nem adatott ki, mivel szerző az alapján, hogy a pályázat titkossága megszűnt, művét visszavonta. Legközelebb „a tűzrendészeti ügyekben való eljárásról és a felügyeletnek fokozatos hatóságai ... valamint „a tűzoltóság jogi állásáról és hatósági jogköréről“ szóló részek közlése kapcsán ismertetni fogja a bíráló bizottság által beterjesztett bírálati véleményét is.

A szerk.

talannak, pedig minden tűzrendészeti technikai munka átvette s közhasználatban is van. E szerint (1. §.) „a tűzrendészet azon szabályok összessége, melyek célja a tűzvész kitérését megakadályozni s ha az mind a mellett kitért, azt lehetőleg mielőbb eloltani.“

A rendészet azonban nemcsak a rend biztosítását körvonalazó szabályokat, hanem annak megtartására irányuló hatósági intézkedéseket is magában foglalja. A tűzrendészet se lehet csak e (rend) szabályok foglalata, hanem abba tartoznak a megvalósításra célzó intézkedések is. Szinte úgy látszik, hogy a jogalkotó is érezte e meghatározás hiányosságát, mert nyomban így folytatja: „Az intézkedések tehát első sorban megelőzők, másodsorban pedig a gyors és sikeres oltásra vonatkoznak.“ Ez eljárás azonban csak a jogszabály értelmezését nehezíti meg, mert következtetésszerűen szól oly dologról, melyet a tétel előírásában meg se említ. Mindazonáltal az intézkedés mint valami különálló tényező szerepel s nem a tűzrendészet alkotóelemeképpen.

Stein L. szerint: „a tűzrendészet a közület azon tevékenységeinek összességét foglalja magában, amelyek a tűzvész kitérésének megakadályozására és a már kiütött tűzvész megszüntetésére irányozvák.“ De ez a meghatározás se fedi teljesen azt a gondolkört, mit a tűzrendészet a mai jogi és műszaki felfogás szerint magában foglal.

A tűzrendészetnek célja ugyanis nemcsak a tűzvész kitérésének megakadályozása, hanem feladata még előbbre szóló s a megszüntetéssel még el nem végződő. A tűzveszély elhárítására célzó állami tevékenység ugyanis első sorban arra irányul, hogy tüzesetek elő ne forduljanak, másodsorban arra, hogy a tűz vésszé ne hatalmasodjék s az mielőbb eloltassék, végül pedig hogy a megzavart közrend helyreállíttassék s a közrend megzavarásának megismétlődése elkerültessek.

Analizáljuk csak mindezeket.

A tüzesetek keletkezésének: a) a különböző tűzforrások (elemi erők, gazdasági üzemek és tűzveszélyes cselekmények) megrendszabályozása, b) a tűzbiztos építkezés, c) szakszerű tűzvédelmi berendezés és d) tűzrendészeti vizsgálatok által lehet elejét venni. A tűz elhatalmasodása meggátolható s annak mielőbbi eloltása elérhető az oltás és mentés által. Az előbbi közvetlenül a tűz megfékezésére, az utóbbi a károsodás elhárítására vonatkozik. Az oltás és mentés sikere a tűzoltóságok képzettségétől, készenlététől, kielégítő felszerelésétől, a tűzjelzés és vizszerzés jóságától s a kellő rendőri közreműködéstől függ. A tüzesetek után a nyomozási, helyreállítási, megtorlási és statisztikai teendők következnek, melyek a tüzeset káros következményeinek megszüntetését, a közrend megsértésének megtorlását is szolgálják ugyan, azonban lényegileg az a céljuk, hogy lehetőleg elkerülhetővé tegyék hasonló tüzesetek megismétlődését.

Ezeket az alkotóelemeket felölelve, a tűzrendészetet a következőképpen határozhatjuk meg:

A tűzrendészet azoknak a jogszabályoknak és intézkedéseknek foglalatja, melyeknek célja

a tüzesetek keletkezésének megelőzése,

azok elhatalmasodásának megakadályozása, mielőbbi eloltása s a megismétlődések elkerülhetőségének lehetővé tétele.

A tűzrendészetről szóló műszaki munkák a tűzrendészet folyamatosságát szem előtt tartva, azt a tűz keletkezése előtti, alatti és utáni teendők szerint megelőző, mentő és felderítő részre osztják. Ezt a felosztást tartja szem előtt a tűzrendészeti kormányrendelet is.

A közigazgatási rendészetnek ezen ága két részre oszlik: biztonsági és igazgatási rendészetre. Az utóbbi közigazgatási intézményeket és az ezek keretében lefolyó tevékenységet védelmezi, az előbbi pedig az emberek jogellenes akaratából származó veszélyek ellen biztosít. Az igazgatási rendészet mindig valamely közigazgatási ágba illeszkedik, a biztonsági rendészet pedig viselkedés, cselekmény ellen irányul.

A tűzrendészetnek ezek valamelyikébe való beillesztése nem megy egykönnyen.

A tűzrendészetnek külön közigazgatási ága nincsen, viszont a tűz természeti s nem emberi erő. Ezek a ténykörülmények okozták azt, hogy a tűzrendészet osztályozásának tekintetében a jogi írók között bizonyos eltérés merült fel. Stein s utána Karvassy és Grünwald a tűzrendészetet a közgazdasági élet közigazgatásának keretében tárgyalja. Balogh és Concha az elemek rendészete címén a biztonsági rendészetbe osztja; míg Kemetty egész határozottsággal azt mondja, hogy az igazgatási rendészet körébe tartozik.

Mind a két álláspontnak megvan a maga jogosultsága.

Az ugynevezett elemek rendészetének a tűzrendészetten kívül álló része: a vízrendészet, az építésrendészet, minthogy azoknak külön közigazgatási ága van, — vízjog, vízügy, építészet — az igazgatási rendészet keretében szerepel.

A tűznek külön közigazgatása nincsen, (nem szoktunk tűzjogról, tűzügyről beszélni) azonban a tűz az emberek gazdasági életét veszélyezteti, ennek pedig meglévén a maga közigazgatási ága, a tűzrendészet ez ág védelmezőjének, már csak a vele rokon többi rendészeti résszel való együtt tárgyalhatóság miatt is, — feltűnethető.

Visszont azonban az is tény, hogy a tüzeset keletkezésének oka végső elemzésében mindig az emberek szabadossága, gondatlansága, jogellenes akarata, mert hiszen, még ha az öngyuladást vesszük is, ennél is mindig elkerülhető volna a tűz keletkezése, ha a vonatkozó óvrendszabályokat megtartanák. Ez alapon pedig helye van a biztonsági rendészetben is.

Az egész kérdés akadémikus jellegű ugyan, mert hiszen a rendészet osztályozásának csak a jogrendszer tekintetéből van jelentősége, én azonban úgy vélekedem, hogy helyesebb a tűzrendészetet az okból leszármaztatni, mint a gazdasági élethez — tárgyhoz — illeszteni. Mert hiszen a tűz nemcsak vagyont hanem emberéletet is veszélyeztet; tehát a közigazgatás népeességi, jóléti ágát éppen úgy érinti, mint a gazdaságit. E miatt a tűzrendészetet a biztonsági rendészet keretébe tartozónak valloim. Ezt az álláspontot erősíti az a körülmény is, hogy a tűzrendészetnek biztosítására ugyanazok a hatóságok hivatvák, melyek a közrendészet szervei s hogy a közrendészetrel a gyakorlati életben szorosan összeforrott. Ennek megállapításával önmagától elintéződött kérdés az, hogy a tűzrendészet a biztonsági rendészet melyik részéhez tartozik? A közrendészetrel való kapcsolata ugyanis a rendészet ez ágához vonzza a tűzrendészetet.

* Országos szövetségünk elnöksége abból az alkalomból, hogy a lovasberényi önk. testület kértére, ez egyesület tagjai sorában vezetett gróf Cziráky Béla számára, a XXX éves szolgálati érmet kiadta, nem mulasztotta el külön üdvözlő iratot is intézni Ő Felségének ez idő szerinti udvarnagyához, mint szövetségünk volt elnökéhez.

Cziráky Béla gróf, február hó 6-iki kelettel, Bécsből, igen szép levélben köszönte meg a figyelmet. Ő excellenciájának levelét, mely a februáriusi ülésen lesz bemutatva, legközelebbi számunkban, egész terjedelmében közölni fogjuk.

HIVATALOS RÉSZ.

112.
1909. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége február hó 19-én d. u. 6 órakor ülést tart Győrött, a városháza tanácstermében, amelyre az elnökség tagjait, valamint az érdeklődő tagtestületi tisztt urakat tisztelettel meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. A „József fhg.” alapítvány kamatainak beadása.

2. Az új alapszabályok kidolgozására kiküldött bizottság jelentése (előadó: dr. Vass János).

3. A mezőgazdasági kérdésre beérkezett pályaműnek bírálatára kiküldött bizottság jelentése (előadó: Barabás István).

4. A benzinre vonatkozó szabályrendelettervezet átdolgozására kiküldött bizottság jelentése (előadó: Szabados Imre).

5. Az országos tanfolyam-szabályzat módosítása.

6. A Veszprém vármegyei szövetség kéttestületi javaslata.

7. Pénztári zárszámadás az 1909. évről.

8. Az elnökség jelentése 1909. évi működéséről.

9. Folyó ügyek, jelentések, indítványok.

Ugyancsak ez alkalommal d. u. 1/2 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést, melynek tárgyai:

a) az évi jelentés;

b) a pénztári zárszámadás;

c) folyó ügyek.

Az elnökség részt vesz továbbá a Győr vármegyei szövetség újraalakuló gyűlésén és a Győri testület 40 éves fennállásának ünnepélyein is.

Budapestről indulás a keleti pályaudvarról d. u. 2 óra 5 perckor induló gyorsvonattal.

Budapest, 1910. január hó 18-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

113.
1909. sz.

Felhívás.

A Magyar Országos Tűzoltószövetség „József király” alapítványának kamatai 1910 március 1-én kiosztás alá kerülnek. Boldogult védnökünk emlékére alapított ezen alapítvány célja a tűzoltói szolgálat közben megsérült tűzoltók vagy hátramaradotjaiknak segélyezése, de sem a Magyar Országos Tűzoltószövetség segélyzőpénztárából, sem az I. Magyar általános biztosító-társaság által ő felségeik jubileuma alkalmából tett alapítványból segélyben valakiknek nem részesülhetnek, de arra mégis lehetnek kényszerülve. Segélyért folyamodhatik az országos parancsnoksága útján Magyarországon azon bizottságainak segélyre szorult tagja, amely bizottságok a Magyar Országos Tűzoltószövetség feladatába tartoznak avagy a kérvény alapján a kérvényező eset alkalmával tartoztak. A kérvényező a következő bélyegtelen igazolványok mellékelendő:

1. Helyi igazolvány arról, hogy folyamodó Magyar honos, segélyre szorult és arra érdemes személy sérülése tűzoltói szolgálat közben történt; 2. Orvosi igazolvány arról, hogy a sérülés miben állt? a munkaképtelenség hány napig tartott? és a segélyezendő munkaképességi állapota jelenleg milyen?

3. Országos parancsnoksági igazolvány arról, hogy folyamodó a sérülés történetkor a testület tagja

volt s hogy a sérülés szolgálatközben s mikép történt?

Kimutatandó egyttal az is, hogy a folyamodó más alapokból, más helyről, eddig milyen segélyben részesült.

A bélyegtelen kérvény mellékleteivel együtt 1910. évi február hó 17 ig a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. sz.) küldendő be.

Budapest, 1910. január hó 9-én.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1236.
1909. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten a magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében 1909. december 18-án.

Elnök: dr. Óvári Ferenc, alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd, titkár. Jelen voltak: Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, Varga Lőrincz, Vida Pál előadók, ifj. Bitskey Illés, segédtitkár. Elmaradását kimentette: gróf Széchenyi Viktor elnök és Barabás István előadó.

101. Elnök az ülést megnyitván, titkár bejelenti, hogy az előző ülés óta kiutaltványoztatott a felterjesztésnek megfelelően Stancsu Vince, Szeles Ferencz és Ackermann Miklós segélye. Tudomásul vétetett.

102. Azon jelentés, hogy a múlt ülés határozata értelmében Weisz Lajos (Monor), aki október 5-én tűznél, 21 nap alatt gyógyult csipő izületi rándulást szenvedett, az I. m. ált. biztosító társulat alapítványához 50 K segélyre terjesztetett fel, hogy Kovács Ferenc (Szenyer) ugyanezen alapítványhoz 33 nap után 66 K segélyre terjesztetett fel; s végül hogy Nagy József (Szalacs) 20 napra a pénztárból 40 K segélyt kapott, — tudomásul vétetett.

103. Az I. m. ált. biztosító társaság azon értesítése, hogy az alapítványi segélyösszegeknek bélyegmentes nyugta ellenében a szövetség útján való kifizetése tárgyában a Belügyministeriumhoz feliratot intézett, tudomásul vétetett.

104. Kukula József (Szentendre) november 23-án tűznél, rozsdás szőgtől, kezén, 21 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. biztosító társaság alapítványához 42 K segélyre felterjesztetni határozottatott.

105. Kovács Miklós (Tuskevár) november 2-án tűznél, lábára esett gerendától, 6 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett. A bejelentés azonban elkéssetten érkezett be.

Az I. m. ált. biztosító társaság alapítványához 12 K segélyre felterjesztetni határozottatott azon figyelmeztetéssel, hogy a bejelentésnek elkésset beküldése esetén jövőben segély adatni nem fog.

106. Pesti András (Tapolca) tűzoltónak az I. m. ált. biztosító társaság által leküldött kérvénye, mely szerint nevezett augusztus 22-én diszgyakorlaton a tolótráról leesván, 85 nap múltán sem teljesen gyógyult zuzódást szenvedett fején és lábán, — akként intéztetett el, hogy méltányosságból az alapítványból nyrendő 100 K segélyre terjesztetik fel, azonban a parancsnokság a legszigorubban figyelmeztetendő arra, hogy a jövőben a gyakorlatokhoz csak józan és a szerekkel teljesen ismerős tűzoltókat bocsásson, a segélyzőpénztárhoz való csatlakozást pedig el ne mulasztja.

107. **Szeles Ferenc** (Szeged hiv.), aki 27 napi munkaképtelenség után 27 K segélyt már kapott, — újabb jelentés szerint visszaeső beteg lett és még 46 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. biztosító társaság alapítványához 46 K további segélyre felterjeszteteni határoztatott.

108. **Kondor József** (Szalacs) november 22-én, az új feckszendőnek a vasútról való hazaszállításakor, a felboruló géptől mellén zúzódást, majd mellhártya lobot és izzadmányt kapott s 70 napig volt munkaképtelen.

A pénztárból részére 70 K segély kiutalványoztatott.

109. **Szokolay Antal** (Oroszáza) november 15-én tűznél egy gödörbe esett és gerincrandulást szenvedett, minek folytán 43 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. biztosító társaság alapítványához 90 K segélyre felterjeszteteni rendeltetett.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Dr. Ovári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

* A m. kir. kereskedelemügyi Minister 89507. VI. a. sz. leirata Marosvásárhely sz. kir. város tanácsához.

A város tanácsa részéről f. évi szeptember hó 30-án 7356/909. v. b. sz. alatt hozott másodfokú iparhatósági végzést, mellyel Mészáros Dénes, mint a marosvásárhelyi önkéntes tűzoltóság segédtisztje által Major Sándor marosvásárhelyi lakos tűzifatelep engedélyezése ügyében az elsőfokú iparhatóság részéről f. évi szeptember hó 7-én 7409/909. sz. a. hozott véghatározat ellen beadott fellebbezést az 1901. évi XX. t. c. 4. §-a alapján hivatalból visszautasítja, a nevezett részéről törvényes határidőben beadott fellebbezés következtében felülbírálat alá vettem. Ennek eredményéhez képest az idézett másodfokú iparhatósági végzést az alábbiak alapján ezennel megsemmitesem, és a város tanácsát mint illetékes másodfokú iparhatóságot utasítom, hogy az idézett elsőfokú iparhatósági véghatározatot vegye érdemben szabályszerű felülbírálat alá. A másodfokú iparhatóság a szóban levő fellebbezést azon az alapon utasította vissza, hogy utóbb nevezett, mint a telepengedélyezési eljárás során meghallgatott szakértő az idézett törvény 4. §-a szerint érdekelt félnek nem tekinthető. Amde az esetben, ha közérdekű határozatokról van szó, mindenkit érdekelt félnek kell tekinteni, a kiterjedő határozat mint

az illető illető közületnek tagját érint. Mint. Minthogy pedig fent nevezettevezett a város közönségére tűzveszélyveszélylyel járó ipartelep engedélyengedélyezése tárgyában hozott, tehát kéthát kétségkívül közérdekű határozat határozatot tűzrendészeti szempontból ontból emelt kifogások alapján felebből felebbezést meg, a felebbezés a fent kfejtettekhez képest el volt fivolt fogadandó. A f. évi nov. hó 10-én 8755/909 sz. v. t. alatt kelt jelentésévelentésével felterjesztett ügyiratokat megfelelő megfelelő további eljárás végett leküldöm. üldöm.

BudapestBudapest, 1909. dec. hó 12-én.

A minisA minister megbízásából:

Papp,

miniszteri tanácsos.

Fenti leirat Fenti leirat magyarázataképpen Mészáros Dénes marosvásárhelyi segédtiszt a következőket írja: ~~Sket~~ írja:

Major Sándor ácsmester Marosvásárhelyt sűrűn beépített városrészben fekvő ácstelepén, ahol sok épületfa van felhalmozva, 4 waggon tűzifa beraktározásával tűzifatelepet kívánt létesíteni. A telepengedélyezési eljárásán Mészáros Dénes segédtiszt járt el az iparhatóság megkeresésére a parancsnokság kiküldetésében és az engedély engedély megadását azon feltételhez kötötte, hogy a telepen vízvezetéki hydráns létesíttessék és megfelelő tömlő tartassék készletben. A városi rendőrkapitány, mint elsőfokú iparhatóság az engedélyt megadta, de a hydráns kikötését mellőzte. Mészáros Dénes az ipartörvény 31. §-a alapján felfolyamodást adott be a kellő időben, de az iparhatóság e §. halasztó hatálya dacára az engedélyt nem függesztette fel. A felfolyamodást a város tanácsa, mint II. fokú iparhatóság elutasította azzal, hogy „a telepengedélyezésnél eljáró tűzoltóság, mint ilyen nem érdekelt fél s így őt fellebbezési jog sem illeti, minél fogva a fellebbezést már az I. fokú iparhatóságnak hivatalból vissza kellett volna utasítani“. Ezen határozat ellen nevezett tűzoltótiszt az ipartörvény 31., illetve 181. §§ ai alapján a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez felfolyamodással élt s ehhez most már az egész parancsnokság csatlakozott s bár a törvény világosan intézkedik, elvi jelentőségű intézkedést kérek. Ugyanis telepengedélyezéseknél az ipartörvény 27. §-a értelmében az iparhatóság tartozik a szándékba vett vállalatot falragasszal dragasszal és egyéb módon közhírré tenni, a helyszínére tárgyalást kitűzni, hogy mindenkinek módjában álljon kifogásait előadni. A 30. §. értelmében tartozik továbbá hivatalból szakközei útján megvizsgálni azt, hogy a szándékba vett vállalat megfelel-e a tűzrendészeti szabályoknak. Ha tehát a tűzrendészeti szakértő az engedély megadását valamely feltételhez köti, ezt a laikus hatóság respektálni tartozik. Ha pedig ezt nem tenné, úgy a szakértő, mint amaz ügy eldöntésében a tanács tagja, véleményének mellőzése esetében feltétlenül élhet, sőt élnie is kell jogorvoslattal. Avagy fordítva: ha nem érdekelt fél, ha szava, véleménye nem bír súlylyal, — miért kéri azt?!

Erre adta meg a választ fenti miniszteri le-
veletemre, döntvén ekképp a felelősségi jog felett;
az ügy érdemére vonatkozó felülvizsgálati
kérelmét majd ezután fogja beadni az eljárás
szakértő.

Eddig az uralkodó felfogás az volt, hogy egy-
esetű a hatóság a tűzrendészeti szakértőt csak
meghallgatni köteles, de annak véleményét
figyelmen kívül is hagyhatja, másrészt pedig,
egy e szakértőnek felelősségi joga nincs.

Még nem rég is maga a kereskedelemügyi
miniszterium mondotta ki egy Heves vármegyei
eset alkalmából, hogy a tűzrendészeti felügyelő-
k felelősségi joga nincs. Fenti határozat le-
gyszerűsítése tehát azért fontos, hogy alkalmadtán
vethessünk rá, mint helyes irányu
magyarázatot tartalmazó praecedensre.

Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből.*)

Írta: Barabás István.

II.

A szertárban levő tűzoltó eszközök gond-
osát illetőleg már előbb fölkeríttem volt a fő-
szolgabírótól rendelet kibocsátására, mely szerint
minden község tartozik a „jó karban“ tartásról
intézkedni, hogy a község költségén
szakértő hozzáértő „felelős“ szorgozó alkal-
maztassék. Az alkalmazott községi kovács,
szerszámolós vagy gépész sejtett is valamit
a gépekhez, de az igazi „hozzaértéstől“ mégis
távol voltak s így felelőssé tenni őket nem
lehetett volna. Rendszeresen csak kívülről töröl-
tették, tisztogatták a gépeket, a belsejök pedig
szerszámolósok tartozékak gond-
ozásához sem értettek. Napon szárították a töm-
sítet, beszírozták ezek csavarjait, stb. Adtam
magam nekik rövid utasításokat a gondozást
illetőleg, de beláttam, hogy csak alapos szer-
vezés mellett lehet a gondozásra megtani-
tani őket, s ezért elhatároztam, hogy a tél
előtt, még a fagyos idők beállta előtt, a járás
pontján egy 1 napos tanfolyamot tartok a
szertartók és tűzoltó tisztek részére a szer-
vezés és gondozás tárgyából, s fölvettem
magamban, hogy amíg felügyelő leszek, minden
helyen fogok ily tanfolyamot tartani, hogy egy-
esetű a szerek ismerete és gondozása mindig
biztosított, másrészt az új és új emberek is
szerezzenek e tekintetben kiképzést.

Amikor a tűzoltóság összejött, rövid bajtár-
sági beszéd után fölkeríttem a parancsnokot
a kis szerelési gyakorlat tartására.

A parancsnokok a legtöbb helyen meglehe-
sen eredményt mutattak be. Meglátszott a
szerszámolós tanfolyam haszna. Ahol mégis hibát
láttam, ott azt kijavítottam, helyreigazítottam.
A szerszámolós és gyorsszerelés után támadási
gyakorlatot tartottam velök a község valamelyik
szerszámolós pontján. Kijelöltem egy épü-
letet: vagy kazalt, amely égőnek volt tekintendő,
szerszámolós volt az uralkodó szélirányt, vagy
szél nem fujt, föltételeztem egy bizonyos
szélirányt, és fölhívtam a parancsnokot
a támadás intézésére.

A támadási gyakorlat ritka helyen sikerült
az első alkalomra. Azért felsoroltam
a hibákat s rámutattam arra, mit, hogyan kel-
lett volna tenni. Ekkor megisméltettem a
támadást ugyanazon föladattal, míg végre a
szerszámolós sikeressé vált.

Ahol az időm engedte, másnemű támadási

*) Párhuzamosan írtam.

feladatot is oldattam meg, s újabb magyaráza-
tokat adtam, ahol szükséges volt.

Mivel azonban mindennemű támadási mun-
kálattal nem végeztethettem, s különösen a
sajátlagos tűzek oltásának módját mind el nem
mondhattam, fölvettem magamban, hogy majd
az ősz végén (tél elején) tartandó 1 napos
tiszti tanfolyamon ezt is ismertetem,
s majd évről-évre csak fog bővülni ez irányban
is a szakismeretök.

Sikerülvén azonban pár föladattal is tudni-
vágyukat fölkelteni, figyelembe ajánlottam
tűzoltói szakirodalmunk jelesebb termékeit, hogy
azokat szerezzék meg, olvassák és téli ősz-
szejeveteleik alkalmával az egész tűzoltóság
előtt is fölolvassák, ismertessék.

A támadási gyakorlatok alkalmával maguk
a tűzoltók rájöttek, hogy elhelyezkedési hibájuk
a legtöbbször az volt, hogy az oltáshoz szük-
séges vizet nem találták meg hamarjában, vagy
a kinálkozó vizforrást nem bírták célszerűen
és kellő gyorsasággal fölhasználni.

Némely kutnál kevesebb szívóömlőt csavar-
tak föl, mint szükséges lett volna; sőt lebo-
csátották a szívóömlőket 8 méternél mélyebb
kutakba is. Látszott hogy nem ismerték a
kutak mélységeit; sőt azok viztartalmát sem,
mert néha a legcsekélyebb vízü kutba szeltek.
Néhol nem vették figyelembe a kéznél fekvő
bővizű tócsát, vizgödrot. A patak mellé rosszul
jártak oda. A kis csermely vizet semmibe sem
vették, annak elgátolására nem is gondoltak.
Volt olyan vízszegény község is, ahol sehogy
sem tudtak vizet szerezni az oltáshoz.

A vízszerezést illetőleg tehát sok dolgom
akadt a községekben. Majd mindenütt más és
más volt a helyzet. Azért minden községben
magam segitettem a vízszerezés legcélszerűbb
módját megállapítani, s ahol másképp nem
érhettem el sikert, ez iránt is előterjesztést
tettem a főszolgabíróhoz, aki aztán megfelelőleg
intézkedett is.

A gyakorlat végeztével a tűzoltóságot az
előlegesen elkért iskolahelyiségbe vezettem egy
kis megbeszélésre.

Buzdító beszédet intéztem a bajtársakhoz.
Nem ócsároltam hibás munkájukat, habár rá is
mutattam a hibákra; sőt elismerőleg nyilatkoztam
a legcsekélyebb jó fölött is, amit munkájokban
fölföldöztem.

Megdicsértem őket azért is, hogy oly szép
számban s oly gyorsan összejöttek. Kiemeltem
azonban, hogy az igen gyorsan elharapódzó
tűzzel szemben a gyorsaság sohasem eléggé
gyors. Azért a gyors összejövést, a gyors föl-
lépést még-még fokozni kell. Ehhez pedig szük-
séges, hogy a kiűtő tűz lehető leggyorsabban
jeleztesse, és hogy a szerek is gyorsan a tűz
színhelyére kerüljenek.

A tűzjelzés módját fürkészve, a legtöbb
helyen a harangfélreverést említették; néhol a
dobszót, a kürtöt.

Hát ezeket a jelzőmódokat mind helyesel-
tem, és buzdítottam arra, hogy a tűzjelzés
gyors megadhatásáról gondoskodjanak. Mind-
ezeket azonban nem tartottam elégségeseknek,
— mert hát a harangszó, a dobszó és kürtjel
nemcsak tűz esetén, de máskor is fölhangzik,
s a szanaszét lakó tűzoltók e jelzéseket nem
is hallják mindenütt, vagy még ha hallják is,
talán nem ismerik föl azonnal, vagy legalább
későn ismerik föl. Tűz esetében pedig a percek
is határoznak s ezért olyan tűzjelzésről is kell
gondoskodni, amelyik félreérthetetlen, s amelyik
az egész község minden részében rögtön érvé-
nyesül.

Legjobban szerettem volna persze ajánlani az egyik járásombeli gyártelepen bevezetett villamos tűzjelző rendszert, melyivel egyszerre lehet értesíteni bármely pontról a gyár egész személyzetét a veszedelemről. Csakhogy ez még a községben keresztülvihetetlen.

Mint igen alkalmas és igen olcsón bevezethető tűzjelzési módot: a riasztó kürttel (harsónával) való tűzjelzést ajánlottam. Ebből a kürtből 2—3 darab (nagyobb községben több darab) szerzendő be és helyezendő el a szerháznál és az egyes utcákban jobbadán otthon dolgozó tűzoltóknál vagy esetleg más megbízható családoknál is. A riasztókürt aztán csakis kiűtő veszedelem esetén használandó, hogy mindenki azonnal tisztában lehessen arról, hogy a riasztókürt fölhangzása tűzveszedelmet jelent. Az ily riasztókürtöt a gyermek is fűjni bírja. Az első riasztó jelre csakhamar fölhangzik a községben levő többi riasztó kürt is, és pár perc alatt riasztva van az egész község minden tűzoltója, fogatos.

A körutaimban magammal vitt ködharsonát megismerlélve, megpróbálva, azt igen alkalmasnak találták, különösen a könnyű megfújhatása és átható, roppant erős hangja miatt. Intézkedtek is a beszerzés iránt a legtöbb helyen. Csak néhány községnél kellett hatósági intézkedést kérni a tűzrend. kormányrendelet 11—14. §-ai alapján.

Csupán egy községben, a járás székhelyén nem alkalmaztam a ködharsonát. Itt ugyanis tűztorony van, s abban állandó ór figyel, aki tűz esetében rögtön tűzjelet ad a vészharanggal s telefon útján a tűzoltói szerházhoz, a kürtösökhöz, a parancsnokhoz s néhány tiszt-hoz azonnal jelezheti a tüzet. Ezenkívül nappal vörös zászlót, éjjel vörös lámpát tűz ki a veszedelem helyének irányában.

Még a gyorsbefogás ügyét beszéltem meg a tűzoltókkal, sőt elöljárókkal is. Némely hepehupás talaju községben ugyanis a tűzoltószereknek a vészhelyre juttatása emberi erővel alig ment, vagy igen késedelmesen ment. Szükséges volt tehát már benn a helységben támadható tűz esetére is szerszállításra való fogatokról gondoskodni. A szomszédos községekben való segélynyújtáshoz pedig mindenütt szükség van a fogatra.

Erre nézve is helyenkint más és más intézkedéseket kellett tenni.

A járás székhelyén a tűzoltóság részére a község tart egy pár lovat a szerháznál. Itt az iránt kellett intézkedést tenni, hogy e lovakat ne vonják el minduntalan egyéb községi munkára, mert így van ugyan névleg tűzoltósági fogat, de szükség esetén talán még sincs azonnal kéznél. Megkeresésemre a község még egy fogatot állított a tűzoltó szerház istállójába, s a két fogat közül egyiknek mindig otthon kell állani készenlétben. Egy fogat tehát biztosítva van. Ez az egy fogat ugyan csakis a vészvonatot (vizlajt egy fecskendővel) szállíthatja a vész színhelyére, de a még szükséges pár fogat biztosítására jutalomdíjak kitűzése van gyakorlatban, ami eddig nagyon bevált.

Több községben a tűzoltóság nem rendelkezik semmiféle fogattal, de sok lófogat lévén a községben, ugyancsak jutalomdíjakkal biztosítják a fecskendők és az első vizlajtok gyors szállítását a község belterületén levő tűzhöz, míg a szomszédos községekbe való segélynyújtáshoz a kisbíró hajt föl egy éppen otthon időző fogatot, mely rendes fuvardij mellett szállítja a fecskendőt.

Néhány községben, ahol szintén elég sok a lófogat, a soros rendszer van bevezetve. Egy

táblára vörös betűkkel ez a szó van felírva: „Vészfogat“. E táblát a kisbíró minden napon más-más fogattulajdonos házára akasztja. Be is mondja a kisbíró a soros szolgálatot, habár már előre tudja minden gazda, hogy rája kerül a sor. Akinek a házán a tábla függ, az egy fogatot azon a napon otthon köteles tartani. Ez ugyan néha-néha a gazdasági munka rovására esik, de van a szokásnak áltatvédelmi jó oldala is, s a nép annyira beletörődött, hogy nem kellett a dolgon változtatni, sőt a magam részéről e készenléti rendszert igen helyesnek, megfelelőnek találtam; csak arról gondoskodtam, hogy egy fölös szerház-kulcs is adassék át a soros fogattulajdonosnak a tábla átadásakor.

Amely községben a gyorsbefogás még rendezve nem volt, ott jutalomdíjak kitűzésének módját iparkodtam alkalmaztatni, mert tapasztalatom szerint ez a legolcsóbb és legsikeresebb módja a gyorsbefogás biztosításának oly községekben, ahol a tűzoltóság kelőszámu fogatokkal nem bír.

Van egy olyan községem is, ahol a lófogat kérdése a legszerencsésebb megoldást nyerte azzal, hogy a helyi uraság fölajánlotta a fogatokat tűzoltás esetére, sőt nagy gyakorlatokra is.

De van a hegyek közt egy olyan községem is, ahol lófogat egyáltalában nem található. Itt már erre való tekintettel az előirt 100^m kocsifecskendő helyett 2 darab targoncafecskendőt szereztettem be, amelyek ottan is könnyen a vészhelyre szállíthatók, sőt még a közeli községekbe is pusztán kézi erővel átszállíthatók.

A vizszerzés, tűzjelzés, örködés (készenlét) és gyors befogás módjának megállapítása, illetve rendszeresítése akárhány községben oly nagy munkát adott nekem, hogy egyéb vizsgálódásra alig akadt időm a kiszállás napján.

Pedig még hátra volt a községek épületeiben és azok körül, továbbá a gyárakban és telepeken a tűzrendészeti helyi vizsgálat, amit elsősorban a községi előljárásnak kell végezni a tűzoltóparancsnokkal, de amely tűzrendészeti vizsgálat azelőtt ritka helyen szokott megtartatni.

En tehát — ha mindjárt külön napot kellett is e célra szentelnem — magam is bejártam az egyes házakat, gyárakat és telepeket, velem hiva mindig egy-egy elöljárót és a tűzoltóparancsnokot. Megvizsgáltam különösen a tüzelőket, kéményeket; kereskedésekben és telepeken a tűzveszélyes anyagok raktározását; műhelyekben, gyárakban az óvintézkedések betartását; gazdasági udvarokban a mezei termény raktározását; sőt a világítási berendezéseket is. S ahol hibát találtam, azt mind jegyzékbe vettem s a vizsgálat befejeztével jegyzékönyvbe foglaltam, melyet az elöljáróval és parancsnokkal aláírtam.

E jegyzékönyv alapján aztán a járási főszolgabíró útján megfelelő intézkedést vétettem foganatba, s egyszersmind utasítottam a községeket, hogy ezentul évenként minden tavasszal és ősszel a tűzrendészeti kormányrendelet 10. §-ában előirt módon megtartsák az elöljáróságok a tűzoltóparancsnok bevonásával a helyi tűzrendészeti vizsgálatokat, ezekről jegyzékönyvet vegyenek föl, melyet a járási tűzrendészeti felügyelő vizsgálatkor felmutatni tartoznak; de egyszersmind maguk is azonnal intézkedjenek az észlelt tűzveszélyes bajok elhárítása iránt, szükség esetében még az illetőnek költségére is, mert a tűzrendészeti kormányrendelet 10. §-a községi elöljáróságoknak ezt is kötelességökké teszi.

Gondom volt arra, hogy a vizsgálatok folyamán kiderült tűzrendészeti hibák és hiányok előbb orvosoltassanak, pótolassanak is, s a vizsgálatok folyamán a tűzveszélyes állások jól meggyérültek.

Sok, igen sok volt a teendőm az első ilyen rendészeti vizsgálatok alkalmával. De nem sajnáltam rá az időt és fáradságot, mert észszontalan minden tűzoltói bevezetkedés, ha a tűzveszélyes körülmények régiiben maradnak. S aztán az a remény is mutatott, hogy ha ez első beható vizsgálatom összesen keresztülvitetett, későbbi években majd sokkal kevesebb fáradságba fog kerülni a tűzrendészeti vizsgálatok megtartása.

A javulás már most is szembetűnővé lett. Megállapította ezt a vármegyei tűzrendészeti felügyelő is, aki járásomban ellenőrző körutra járva, több községben próbavizsgálatokat, még próba-riasztást is tartott, s a régi hibásokkal szemben észrevehető rendet talált.

Ősz munkámat e vizsgálatokkal befejezván, déli elején megtartottam a járás székhelyén egy napos tanfolyamot, melyre a főszolgabíró javaslatára alapján megjelentek a községek tűzoltó parancsnokai a szertárosokkal, szergondókkal együtt.

E tanfolyamon délelőtt a tűzoltószerkezet szertertem és azok gondozását magyaráztam, sokkal nagyobb részletességgel, mint a hogy ezt 3 napos tanfolyamon tehettem, amikor ugyanis főcél a szerek kezelése és használatának ismeretése volt az összes tűzoltók jelenlétében. Egyik javításra szorult fecskendőnek dugattyuját, szelepeit át hoztuk rendbe a tisztai tanfolyamon, az előző és utólagos próbák után szemléltettem a javítás föltűnő sikerét. Utódött csavartakat beszeltünk be, hibás tömlőket javítottunk, kiteltem minden szer gondozását szemléltetve bemutattuk s mindama javításokra rámutattunk, melyek otthon maga a szergondó vagy helyi parancsnok által végezhető.

Délután a taktikára került a sor. (A szerkezeteket a délutáni oktatás hallgatása alól kimenttem.) Előadást tartottam a tűz termékeiről, a különféle tüzek oltásmódjáról, s a csatározási műveletek irányelveit magyaráztam a példák megvilágosítva.

(Folyt. köv.)

Veszprémmegye legújabb tűzrendészeti szabályrendeletéből.

IX. Fejezet.

A tűzrendészet költségeinek fedezete.

95. §. A községi tűzoltó intézmény és tűzrendészeti költségeit a község viseli. Ezen költségek fedezésére minden község tűzoltói alapot létesíteni köteles.

Ezen alapba folynak:

1. A község rendes évi költségvetésében a 130. §-ának megfelelően tűzoltási költségekre felvett és községi adó címen behajtott összegek.

2. A tűzoltói és fuvarkötelezettség alól magukat megváltók évi díja.

3. Netán tűzoltókra, fuvarosokra s a jelen szabályrendelet áthágóira kirótt rendbirságok.

4. A vármegyei tűzoltószövetség s az országos tűzoltószövetség netáni hozzájárulásai.

5. A tűzoltói kötelezettségen kívül álló háztulajdonosok tűzoltói házváltás díja, végre

6. Ajándékok, gyűjtések vagy mulatságok jövedelmei.

96. §. A tűzoltói alapot az előjáróság külön, mindenkor jóhírnevű pénzügyintézetben kezeli és a tűzrendészeti felügyelőknek, valamint a községi parancsnoknak a számadásba és kezelésbe bármikor betekintést engedni köteles. A község összes tűzrendészeti és tűzoltói kiadásai ezen alapról fedeztetnek, de a tűzoltóparancsnok közbenjöttével megállapított évi költségvetésre a törvényhatóság jóváhagyása s illetve előzőleg a vármegyei tűzrendészeti felügyelő véleménye kérendő ki. Az évi bevétel 5%-a minden év szeptember havától 1-ig a vármegyei tűzoltó alapba befizetendő és ez alap állásáról évenként az alispánhoz jelentés teendő.

97. §. Ugyancsak tűzoltóalapot létesít a törvényhatóság is, melybe mindazon összegek folynak, melyek:

1. A községek 5%-os járulékaiból kikerülnek.

2. A vármegye évi költségvetésében e célra netán felvett összeg.

3. Az országos és a vármegyei tűzoltószövetség által netán ide utalt hozzájárulások. Ezen alapról fedezendő a vármegyei és járási tűzrendészeti felügyelők esetleges tiszteletdíjai és utiköltségei s egyéb tűzoltói és tűzrendészeti kiadások.

X. Fejezet.

Büntető eljárás.

98. §. Az ezen szabályrendelet vonatkozó §-aiban foglalt rendőri tilalmaknak, vagy rendelkezéseknek megszegése, amennyiben súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást képez és ha a cselekmény vagy mulasztás nem az 1879. évi XL. t.-cikk vagy valamely miniszteri vagy szabályrendelet alapján büntetendő, 1 koronától 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

A pénzbüntetés az 1901. évi XX. t.-c. 23. §-a értelmében felerészben az illető községét, felerészben a kir. kincstárt illeti.

99. §. A szabályrendelet 32., 34., 36., 38., 46., 60., 61., 62., 64., 66., 73. §-ai alapján kirótt pénzbírságok a községi tűzrendészeti alap javára esnek.

* **Nyíregyháza** képviselőtestülete rendes közgyűlésén elhatározta, hogy több vállalkozót felker az Országos Vízépítési igazgatóság tervpályázati feltételei szerinti vízvezeték és csatornázási tervek elkészítésére vonatkozó ajánlataik megtételére. A közgyűlés ez ügyben a képviselőtestületi tagokon kívül helybeli és idegen szakértőkből álló külön-bizottságot választott.

* **Filmrobbanás.** Pennsylvániában, Pittsburg városában egy filmraktár meggyulása egy omeletes palotát döntött romba. Több ember megsebesült.

Benzinmotoros autofecskendő.

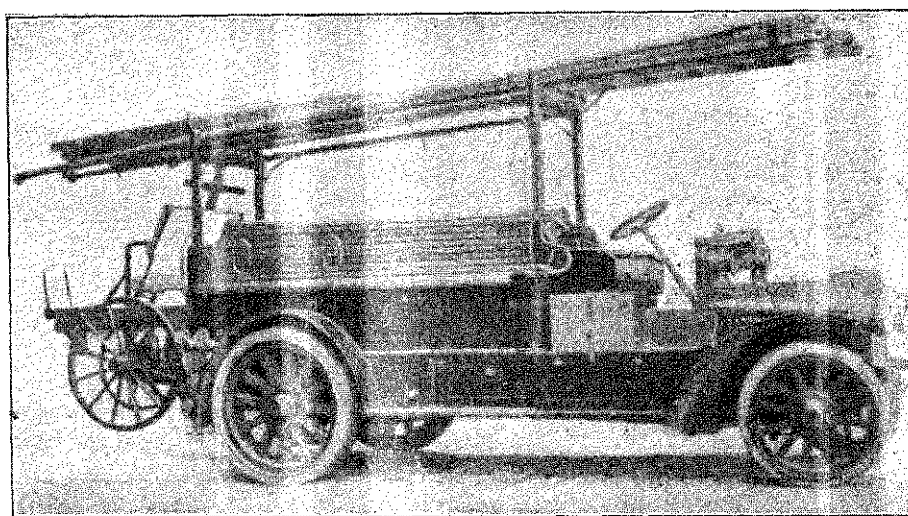
— Folytatás. —

A bemutatott gépen (lásd titkárunk fiának, Breuer Lászlónak amateur felvétele után készült ábrát) alkalmazott második patent, mint ujtás abban áll, hogy a normális féken kívül, sűrített levegővel is tud fékezni, és ekközben benzint természetesen nem fogyaszt.

Végre a harmadik Saurer-féle patent egy légszivattyunak az alkalmazása révén abban nyilvánul, hogy a motor menet közben egy (30 literes) hengeralaku kazánban maga csinál vacuumot, amely, hogy hány méter szívó-mélységnek felel meg, elől egy vacuummeteren minden pillanatban leolvasható. A légszivattyu dugattyuját szintén a sűrített levegő mozgatja.

jét külön szeleppel (Entlastungsventil) próbálja Sulzer kiegyenlíteni, ez azonban mikor elzáródik a szívónyílás felé, egyidejűleg nem tud elzáródni a nyomónyílás felé és így a kocsi hátulján akkora töcsát eredményez, ami különösen télen meglehetősen kellemetlen lehet.

A harmadik kellemetlenség, mely a próbák során nagyon észrevehetően mutatkozott, abban nyilvánult, hogy elől, a motor feletti első 6 ülésen (összesen 12 ember fér reá) a szó teljes értelmében kényelmetlenné vált a helyzet már az első félórának a vége felé. A rácsosan kiképzett ülés hézagain át t. i. szinte türhetetlen hőség áramlott fel. Télviz idején ugyan nem jut észébe senkinek sem protestálni az ellen, ha az ülés alá pl. meleg vízzel tölt palackokat helyeznének, de az év többi szakában mentől

Erre a vacuum csinálásra pedig azért van szüksége a gépnek, mert a motor nem dugattyus szivattyut, hanem körszivattyut hajt.

A lépcsős centrifugalszivattyunak, mely a Sulzer testvérek (Ludwigshafen am Rhein und Winterthur) gyárából került ki, többszörös előnyei mellett, mint a minők (lásd 1908. évfolyam 108. oldalát):

1. hogy piszkos víz (iszap, homok) számára érzéketlen,
2. nagy (800—1000) fordulatszám miatt összehasonlíthatlanul nagyobb teljesítményű és mégis
3. kisebb helyet foglal el és
4. kevesebb súlyt is képvisel, mert
5. nincs szívó-, sem nyomó légkazánja, végre
6. a dugattyu is hiányzik nála, —

minde kétségtelen előny mellett meg van az a nem közönséges hátránya, hogy a vizet mélyről nem tudja megszívni, ha csak a szívótömlőkkel előbb el nem vezetjük vagy ki nem szorítjuk a levegőt. Lábszelepet pedig, mely a már felemelt vizet nem engedi visszaesni, nem igen alkalmazhatni a szűrőben, mivel a teljes működés közben ez viszont nagy akadály lenne.

Másik hátrány, hogy kéterő t. i. a szívóvezetékben és a nyomóvezetékben érvényesülő gyakorol a lapátokra nyomást. A két erőnek eredő-

kevesebb ember kocsizik szívesen — légfűtéssel az ülések alatt.

Valószínű azonban, hogy a motor gazdaságos üzemének és illetve a Saurer patentjeinek a lényege épen ezen az abnormis felmelegedésen alapszik.

Ezt plausibilissé teendő, érintenünk kell röviden az explóziós motorok működésénél végbemenő folyamatot.

Tudvalevőleg minden kalorikus gép tüzelőanyagot alakít át hasznos munkává. S a kétféle kalorikus gépesoport t. i. a gőzgépek és gázgépek csoportja közt a különbség általánosságban csak az, hogy míg a gőzgépnél a tüzelőanyagot a kazán rostélyán égetjük el s az ennek révén fejlesztett gőzt vezetjük a hengerbe, addig a gázgépek csoportjánál a tüzelőanyagot (legyen az akár világítógáz, akár nyers petroleum, akár benzin vagy borszesz, acetylén) közvetlenül magában a gép hengerében égettetjük el. A lényeg azonban valamenynyinél egy: az elégetés nyomán meleg fejlődik; a meleg hatása alatt, mely a vasat kinyújtja, a vizet, térfogatot változtatni kényszeríti, — a gáz, mint légnemű test, szintén kiterjed s a felmelegedés okozta kiterjeszkedés nyomást produkál. És az így létrejött nyomás végzi a munkát.

A benzinmotornál, mint ismeretes, ez a folyamat négy ütemben történik.

Első a szívás lökete, mely alatt a levegő és benzinkeverék a carburatoron keresztül beszívatik.

Második a keverék süritése és gyújtása.

Harmadik a robbanás és illetőleg az ennek folytán beállt felmelegedés hatása alatt, az eléggé gázok terjeszkedése. (A terjeszkedés okozta nyomás révén a gép ekkor végzi a munkát.) Végre

Negyedik ütem az elhasznált gázok elvezetése, kihajtása, vagyis a kipuffogás.

E négy ütem voltaképpen két kettős ütem gyanánt is fogható fel, mert a négy dugattyu közül kettő lefelé, kettő felfelé halad és pedig közös tengelyre lévén felékelve, egyforma gyorsasággal. De amikor az egyszerre mozgó dugattyuk közül az egyik alatt a szívás, ugyanakkor a másikon a terjeszkedés megy végbe; viszont a másik kettő közül az egyiknél sürités, a másikon ellenben kipuffogás történik. A közös tengely minden egyes fordulatra ennél fogva, vagyis minden lökethez vagy az egyik vagy a másik hengerben, tehát állandón, egy-egy robbanás és így munkavégzés is esik.

Részletesebben körülírva a végbemenő folyamat a következő:

A carburatorból (carbon szén), ahol a porlasztott benzin (széntartalmú) levegővel keverődik a hengernek, (a benne az első lökethez tartozó) légritka-terébe beáramlik, helyesebben beszűrődik a fojtó (szabályozó) szelepen át a robbanó keverék. Ez a szívás lökete vagy az első ütem, a melynél a szívást szabályozó szelepre az okból van szükség, hogy a motor szivóvezetékében nagy sebességgel továbbmozgó levegő az utközben porlasztott benzinből tulsokat, illetőleg a kelleténél többet ne ragadtasson magával.

A henger tartalmát most a dugattyu összenyomja, de mielőtt a forgattyu a holt pontot elérte volna, a robbanó keverék gyújtást kap. I. i. a gyújtókészülék lengése folytán beálló árammegszakítás következtében elektromos szikra képződik a hengerben. Ez a második ütem.

A süritett (összenyomott) keverék robbanása következik ezután s az explozió tünetei között végbemenő gázkeverék elégségsének eredménye felmelegedés. Ennek nyomán előáll a terjeszkedés s végeredményben a kiterjedés (nyomás) okozta munkavégzés.

Végre negyedik ütemre a munkát végzett gázok a kipuffogó szelepen át eltávoznak, kihajtanak.

Ma most lehetséges, hogy Saurer a rendszerrel nagyobb süritéssel (összenyomással) dolgozik. Közönséges benzinmotornál az összenyomás nagysága öt légköri. Ennél nagyobb nem lehet, mert akkor már a keverék magától meggyújt. Ha pedig a kellő pillanatnál hamarabb bevezetjük a gyulást, akkor a felmelegedés

eredménye, a terjeszkedés és ennek hatása kisebbedik, mert nem az egész lökethossz használatnak ki. Ha azonban nem a robbanó keveréknek, hanem csak a levegőnek süritéséről (összenyomásáról) van szó: akkor elképzelhető, hogy először csak levegőt szív a gép, azt összenyomja s mikor az ennek folytán felmelegedő levegő terjeszkedése már kezdődnek: csak abban a pillanatban fújja be a porlasztott benzint, amelyből így természetesen kevesebb kell. A külön tartályban készletben álló süritett levegő segítségével ez minden nagyobb nehézség nélkül effektuálható.

Hogy így van-e? Az a Saurer titka!

Tény azonban, hogy üzeme gazdaságos. Mert amíg pl. a budapesti önkéntes testületnek (még ez idő szerint is javításban levő) benzinmotoros autofeस्कendője 8 litert fogyasztott óránként, holott csak 16 lóerejű gép, ami lóerőnként 500 gramm benzinnel felel meg: addig ez a gép óránként és lóerőnként épen félannyit vagyis 250 gramot igényel. Ezért képes 100 liter benzinnel (16 óráig) 400 kilométeres teljesítményre.

Viszont a nagyobb nyomás, a mélyel dolgozik, dacára a kevesebb gázfogyasztásnak, nagyobb felmelegedéssel is kapcsolatos s ez annak a kényelmetlenségnek, amit a rajta ülők kénytelenek elviselni.

Egyébként a megtartott próbajáratok, melyek a Szép juhásznéhoz, a Józsefhegyre, a Várba, Szeserbovszki Szaniszló, főparancsnok és Janicsak Andor, tűzfelügyelő vezetése alatt, három napon át fogatosítottának, kitűnően sikerültek. A fékezés könnyedsége különösen lefelé imponáló volt.

A gép, menetközben, 8½ méter vacuumot 23 perc alatt állított elő, helyben állva ugyanezt 2½ perc alatt megcsinálta. Ahol tehát nem mélyről kell felemelni a vizet, hanem pl. vízvezetékkel hozhatni a szivónyílást összeköttetésbe: ott elég gyorsan üzembe állíthatjuk a szivattyut, mely 650 liter percenkénti vízszállításra volt méretezve.

A víz felemelése egyik nap — állítólag jól záródó áttéti darab hiánya miatt — csak 20 perc múlva, másik nap azonban már 6 perc múlva következett be. Október 16-án az Elevatornál 6-35 méter mélyből (a Dunából) szivott vízzel, 9 atmoszféra nyomás mellett, 15^m-es lövőkével 30 méteres sugarat, két vezetéken pedig ugyanily lövőkékkel 21 méternyi sugártávot produkált.

A turbinás szivattyut azonban akképp is lehet konstruálni, hogy percenként 800—1000 liter vizet szállíthasson. És ez az ezer literes teljesítmény (ahol vízvezeték van) 2 és fél perc múlva, vagyis a gyors szerelés befejeztével egyidejűleg már rendelkezésre áll, mert a motor bekapcsolása a szivattyu hajtására csak egyetlen kézmozdulatba kerül. Amit tehát a gőzfeस्कendőnél kínos percekig tartó várakozás előz meg, ugyanazon üzemképesség itt ugyyszólván rögtönösen meg van s mindamelllett, hogy a gőz-

fecskendő-sugárral azonos erejű sugarat kaphatunk és pedig azonnal, — a benzínmotoros auto arra is képes, hogy a maga erejéből egy teljes felszerelésű szerkocsin 10—12 embert vigyen a helyszínére 25 kilométeres sebességgel. Hogyha pedig egy 300 literes viztartót is rászereztetünk, akkor a szénsavas fecskendő első pillanatokban nyújtott és így megbecsülhetlen beavatkozása is lehető válik vele.

A benzínmotoros autofecskendő ilyformán személyszállító szerkocsi, mely gőzfecskendőt helyettesít és a szénsavas fecskendő előnyeit is képes szolgáltatni.

Ami pedig nála menet közben kellemtelen, t. i. a nagy hőfejlődés, az a szivattyú működtetése közben, a minimumra redukálható, mert a szivattyú által igényelt hideg vizet, a motor körül cirkuláltatva, annak hathatós lehűtésére is felhasználhatjuk. A frankfurti főparancsnok (Branddirektor Schänker), aki kezdettől fogva a benzínmotorok pártján állt, az igaz, — hogy jó sokáig egyedül, — egy hasonlóan összekombinált szert 1909 évi október 8-án már be is állított a készenléti szolgálatba. Csak épen hogy Daimler-féle alvázra szereltette a szivattyút és motora a Saurer-féle patensek nélkül szűkölködik.

A Budapesten bemutatott, illetve kipróbált autónak, melyre rálehet szerelni kihuzós létrát, kis dugólétrát, tetőlétrát, hordágyat, mentőszekrényt, tömlőorsót, füstálcot s teljes vízvezetéki felszerelést stb., — a kerekei telt gummiabroncsok, a hátsó kerekeken középen mélyedéssel. Szeges köpeny nem volt rajtuk s mert az áttétel, illetve indítás a hátsó kerekeken van, a kocsi alzat pedig kissé hosszú — sikos talajon és így fellocsolt kövezeten is, erősen csusznak (farolnak).

Végérvényes ítélet mondása azonban csak úgy volna lehetséges, ha a bemutatott szert és 2—3 másik társát készenléti szolgálatba állítanák be s huzamosabb időn át, különféle évszakokban vettetének azok alá megfigyelésnek, kipróbálásnak. És természetesen e próbáknak csak akkor lenne igazi értelme, ha valamelyik sűrűbben mozgósított őrség láttatnék el kizárólag ilyen szerekkel. Így az elektro-automobilokkal már felszerelt őrség teljesítő képességével szemben összehasonlításra is nyílnék alkalom. Ami különben nem is teljesen kizárt dolog, legalább részben.

A mannheimi Benz-gyár fiókja ugyanis, a nemrég Budapesten megalakult „Magyar Benz Automobil R.-T.” szövetkezve a „Budapesti Szivattyú- és Gépgyár“-ral és a Mátray és Társa létragyárával, el van tökéltve bizonyosságát szolgáltatni annak, hogy az explóziós motorok, városok területén is, sikerrel vehetik fel a versenyt az elektro-automobilokkal. Mátray létragyárában már készül is a benzín autóra szerelt forgatható tololétra.

A szándék dicséretes. Csupán két aggály merülhet fel ellenében.

Az elsőt a fentebb ismertetett auto próbateljain szerzett tapasztalat mondatja velünk: e gépeknél a benzinadagolás minutiozus pontosságú folytonos szabályozást kíván, a soffóri teendőket tehát mellettük akárcikire nem igen bizhatni.

Második megjegyzésünk pedig, melyet kifejezésre kell juttatnunk, az, hogy a 32 ezer korona vételár, amennyit a Saurer patentjével ellátott gépért kérnek, felszerelés nélkül, határozottan tulesigázott.

Ezzel a két körülménnyel tehát a szövetkezett vagy szövetkezni akaró cégek jól teszik, ha jó eleve számot vetnek. Ha azonban az ár acceptabilis a Benz-gép üzeme is gazdaságos, akkor akárhány tehetősebb s vízben nem szűkölködő vármegye gondolkodóba eshetik a felett: vajjon nem lenne-e többet érő a némelyek által lanszirozott gőzfecskendő helyett, a járások székhelyén egy ily benzínmotoros autofecskendő helyezni el s 25—50 kilométeres körzetben, ennek megbecsülhetlen gyorsaságával és erejével teremni ott a községeket végső pusztulással fenyegető vészek színhelyén.

Markusovszky Béla.

Hogyan írják össze a kéményeket?

Sok helyen egy-egy házban két konyha is van használatban. Egyik nyári konyha, a másik téli konyha. És az ilyen konyhákat néhol félévés használatuaknak vétetik, vagy vesszik összeírásba. Pedig ez tévedés. A helyes felvétel ilyen esetekben az, ha a nyári konyhát egész éves használatuak vesszük föl, mert a nyári konyhát nemcsak nyáron használják, (kis városban, falun) hanem télen is. Abban van a kenyérsütő kemence, ott sütnek kenyéret, kalácsot. A leölt disznót ott dolgozzák föl és hetekig füstölik. Ugy szintén mosnak. Mindez pedig télen történik, mi a kéményt annyira igénybe veszi, hogy feltétlenül egész éven át tisztítandó. Figyelembe veendő még az is, vajjon nincs-e használatban állandóan mindkét konyha. Mert jómódu családok házában úgy is előfordul, hogy a fentebb jelzett dolgokon kívül, jószág részére naponként mosléknak valót főznek, vagy mosó konyhának használják. A téli konyha meg egész éven át szintén használatban van.

Városokban ujabban gyakorlattá lett az is, hogy az összeírás alkalmával orosz (cilinder) kéményeknél nemcsak a seprési, hanem egyuttal minden évre egyszeri égetési díj is hozzá számítatik. Tizenegyszeri seprésért tizenkettőszer nem seprést, hanem égetést számítunk fel, mit tényleg teljesítünk. Ezzel megszüntetjük az orosz kémény eldugulásának eshetőségét. Ezen eljárás mellett a jövedelem 40%-ig emelkedik, bár a munka s a kiadások is jó részben, szaporodnak.

A vesszőből fonott, s a deszkakémények képezik-e összeírás tárgyát? Minden bizonnyal, mert tisztítási kényszer alá esnek. Kiváltképen ott, hol a szabályrendeletben más intézkedés nincs. Különben, még jobban megkívánják a gondos tisztogatást, mint más kőből épített kémény, mert sokkal tűzveszélyesebbek.

Végül a gyári kémények összeírása is sok helyen hiányosan történik. Pedig ez is kémény, sőt mi több, még busás jövedelmet is hoz tisztítása. A gyári kémények is tisztítandók üzemszünetelés alatt, évenként legalább egyszer vagy kétszer.

Diok Béla,

kéményseprő üzletvezető.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

* Jászberényi Miklós jelentése Hevesvármegye tűzrendészeti állapotáról.

(Folytatás.)

A tűzoltóparancsnokok polgári foglalkozásra lévén az 1908. évben a következően oszlottak meg: országgyűlési képviselő: 1, földbirtokos: 1, szőlőgabiró: 1, jegyző: 40, tanító: 17, segédjegyző: 1, nagybérlő: 1, kereskedő: 2, banktisztviselő: 2, gyógyszerész: 1, gazdasz: 4, iparos: 12, földmives: 24 és üresedésben: 3.

Az egri önkéntes tűzoltó-egyesület életéből említésre méltó esemény, hogy 27 közöshaderegbe és 16 honvédegyalogost, nemkülönben 11 egri tűzoltót képezett ki és 40 gyakorlat tartásával a csapat úgy kiképeztetett, hogy a vármegyei versenyen a Kozmári-vándordíjat győztesként nyerte el.

Külön ki kell emelnem a hatvani önkéntes tűzoltó-egyletet, amelyik — egyedül a vármegye területéről — a szatmárnémeti orsz. versenyeken részt vett s onnét két egyéni díjjal tért haza.

A tűzoltóságok közül ezidőszent 31-nek a tagjai az orsz. segélyző szövetségnél, egynek a tagjai az Első Magyar Ált., egynek tagjai a Generáli bizt. társaságnál s egynek tagjai az egri kerületi munkásbiztosító pénztárnál vannak baleset ellen biztosítva; azonban 83 községben még mindig nem gondoskodnak a tűzoltók baleset elleni biztosításáról. Ez a szám azonban némiképp sokkal kedvezőbb, mint az 1907. évi volt, amikor 98 tűzoltóság nem volt baleset ellen biztosítva.

A tűzoltó-segélyalap a vármegye területén összesen 13818 K 67 fillért tett ki.

IX. Tűzesetek. Alljon itt az elmúlt öt év statisztikája:

Év	Tűz- esetek száma	A tűz- esetek száma	Az okozott kár korona	Biztosításból megtérült: K	Marad kár korona:
1904	86	270	2.494.467	1.561.880	1.032.578
1905	65	256	664.873	505.517	157.356
1906	82	262	395.991	291.526	104.465
1907	72	254	655.263	439.555	215.708
1908	73	232	564.528	439.436	115.092
Összesen	71	265	975.024	647.782	325.040

De ha elhagyjuk az 1904. évet, amelyben Gyöngyös részben leégett, a 4 év átlaga következő:

73 263 570.164 419.008 148.155

X. Kihágások, büntetések.

Csendálatos az ennél a mi jó magyar népünkénél, hogy bizonyos téren oly nagy benne a közönyösség, hogy abból kigyógyítani alig, vagy sem lehet. Így vaneza a tűzrendészeti kihágásokkal is, amelynek nagyrésze a szertelen berakodásokból származik. És különösen az egri járást vagyis kénytelen felemlíteni, ahol évente ezer és ezer korona pénzbüntetést kénytelen kiróni a hatóság és a következő évben mégis kezdődik az, ahol az előző évben elhagytuk.

A kihágások és azok megtorlása a rendelkezésre álló adatok szerint, a lefolyt négy évben a következő arányú volt:

Év	Béjeltettek száma:	Jogerősen el- ítéltek száma:	Kiszabott pénz- büntetés K	Ebből az év végéig befolyt K
1906	1337	860	4346	2967
1906	793	573	1855	1072
1907	559	385	1781	585
1908	363	236	2104	661

Ezek a számok azt mutatják, hogy a kihágások követő egyének száma ugyan évről-évre rendszeresen apad, viszont a hatóság kénytelen

a megtorlást erősebben alkalmazni. Ha azonban a kihágások az eddigi mérvben fognak csökkenni, remélhetjük, hogy egy évtized múlva nem lesz szükség hatósági kényszerre, hogy népünk a szabályokat, rendeleteket tiszteletben tartsa.

XI. A vármegyei tűzoltó-szövetség működése az 1908. évben három irányban jelentkezett és pedig választmányi és közgyűlések tartásában, a szatmárnémeti országos nagygyűlésen való részvételben s a gyöngyösi vármegyei és járási versenyek rendezésében.

A szövetség iktatójába beérkezett 43 ügydarab s az mind elintéztetett; tartott a szövetség két választmányi és egy közgyűlést.

A közgyűlés a tűzr. felügyelők egyenruházatát és rangjelzését meghatározta;

elfogadta a Kozmáry Dezső vándordíj- és a vármegyei tűzoltási versenyek szabályzatát; s megválasztotta sz új tisztikart és pedig:

elnökké: Majzik Victort, Hevesvármegye alispánját;

ügyvivő alelnökké: Glósz Kálmán dr. Eger város tiszti főorvosát, az orsz. szövetség felügyelő biz. tagját;

II. alelnökké: Maczki Emil országgyűlési képviselőt, hevesi önk. tűzoltó parancsnokot; főtitkárrá: Vass János dr. orsz. szövetségi előadót, vármegyei tb. főjegyzőt; titkárrá: Hevesi Ágoton vármegyei aljegyzőt; pénztárossá: Sető Sándor dr. egri köz- és váltóügyvédet; számvevővé: Mintzer József számvevőségi főnököt; orvossá: dr. Köszler Józsefet; lelkészé: dr. Kürti Menyhértet; mérnökké: Moldoványi Bélát; ügyésszé: dr. Erlach Sándort; jegyzővé: Szabó Gyula nagytályai jegyzőt, önk. tűzoltóparancsnokot.

A Szatmárnémetiben 1908 augusztus 14—16. napjain lefolyt országos tűzoltó nagygyűlésről ideiktatom Breznay Imre járási tűzr. felügyelőnek a közgyűlésen felolvasott s elismeréssel tudomásul vett következő jelentését:

*

„A Magyar Országos Tűzoltószövetség XVII. nagygyűléséről, — írja Breznay — ami a vendéglátó Szatmárnémeti városát illeti, csak szepet, jót lehet mondani. Öreg tűzoltók, akik már 8—10 országos összejövetelben vettek részt, mind úgy nyilatkoztak, hogy ehhez hasonló előzékenységet, vendégszeretetet soha sem tapasztaltak. Kellemes kötelesség hárul tehát reám avval, hogy megállapítsam a tény, hogy a város, mint erkölcsi testület, a polgárok, a tűzoltóság és — amit legelőször kellett volna említenem — a szatmári hölgyek valamennyien egy szívvvel-lélekkel azon voltak, hogy feledhetlenné tegyék előttünk a szatmári napokat.

A szegedi nagygyűlésen 156 igazolt szavazó közül hatvannál több volt a mienk, addig most a 282 szavazatból legfeljebb negyvenet mondhattunk a magunkénak. Mindamellet nem szorult hátrább szövetségünk és erkölcsi súlyával megtartotta vezető szerepét ezen a nagygyűlésen is.

Igaz, hogy a versenyeken a — nagy távolság, az evvel járó nagy költségek, valamint a mai vármegyei versenyek miatt csak a hatvani önkéntes tűzoltóegyesület vett részt, de megállapíthatjuk, hogy egyébként se volt elégnek mondható nevezés.

A versenyzők közül kettőt egyéni díjjal tüntetett ki a versenyek bíráló bizottsága; és pedig

Maeska Pál szívóegyet és Adler Arnold csövezetőt.

A versenyeket bíráló bizottságban volt egy tagunk, Jászberényi Miklós tűzr. felügyelő; a jegyzőkönyv hitelesítő-bizottságba egy tag;

szövetségünk tagja, Hellebronth Géza országgy. képviselő ajánlotta szinte a nagygyűlés keretéből is kiemelkedő beszéddel a nagygyűlésnek, hogy Széchényi Viktor grófot ismét válasszák meg elnöknek.

De Jászberényi Miklós, a mi egyik vezérünk modotta azt a beszédet, mellyel az Országos Szövetség jelentése kapcsán részben halás elismerést fejezett ki az elnökség iránt, részben pedig megismételte Szegeden tett indítványait, melyeket most is egyhangu lelkesedéssel elfogadott a nagygyűlés.

Evvvel az egyhangu lelkesedéssel pedig sokat mondtam, mert ha volt valaha az Országos Szövetségnek zajos nagygyűlése, a szatmári az volt s valóban csak nagy igazságok meggyőző érvekkel támogatva, nagy tapintattal és szónoki hévvel előadva — voltak képesek úgy hatni, hogy a harcias hangulatot eloszlassák és az indítvány pártjára vonják a mindenáron szét-huzni akaró elemeket.

Csak ilyen módon tudott nagy többséget szerezni szövetségünk főtitkára, Vass János dr. is annak az indítványnak, hogy az országos szövetség új alapszabályának tárgyalását vegyék le a napirendről s egyelőre tegyék ad acta a tűzrendészeti törvény megalkotásáig, mikor úgy is jelentősen megváltoznak a viszonyok. Az országos szövetségnek ugyanis egész új szervezete lesz az új törvény alapján s más módon illeszkednek be a nagy egészbe, úgy a vármegyei szövetségek, mint az önkéntes és kötelezett testületek. „Ne tegyük ki tehát — mondotta igen helyesen — az országos szövetséget kétszer a megrázkódtatásnak.“ — Bár kemény szó- és eszmeharc után, mégis csak a mi indítványunknak adott igazat a nagygyűlés, mert az alapszabálykérdést valóban levette napirendről.

Ugyancsak tartalmas és nyomatékos, eredményeiben szintén igazolt felszólalást hallottunk a kötelezett tűzoltóság éremszabályzatának kérdésében úgy Vass János dr. főtitkártól, mint Jászberényi Miklós várm. tűzrend. felügyelőnk-től. Itt is győztünk, mert — ügyünk nagy hasznára — kimondotta a nagygyűlés, hogy a kötelezett tűzoltók számára elismerésül és buzdításul szintén alkottat majd érmeket és erre a célra bizottságot küld ki.

A felügyelő-bizottság öt tagjából is kettőt választottak, mi közülünk és az országos elnökség tiz előadói állása közt ismét két helyet ítél oda vármegyénknek a közvélemény. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség vezetőségében tehát egyrészt 40, másrészt 20 százaléknyi képviseltetést nyerünk. Nem szabad ezenfelül elfeledni ennek megállapításánál azt se, hogy Magyarország vármegyéinek több mint feléből, szám szerint 1863 tűzoltó-egyesület alkotja az országos szövetséget.

Felügyelő-bizottsági tag lett: Hellebronth Géza és Glósz Kálmán dr. ügyvivő alelnök.

Előadók lettek: Vass János dr. főtitkár és Jászberényi Miklós várm. tűzrendészeti felügyelő.

És ezt az eredményt nem holmi föllobbanó lelkesedés szülte, hanem évekig tartó, becsületes munka. Még pedig olyan munka, amelyet itthon végzett a vármegyei tűzoltó-szövetség s amelylyel oly szilárd és biztos alapot teremtett a maga képviselőinek, hogy a jogalap erősségét mindenki tisztelettel ismerte el.

Nincs egyetlen községünk se, amelyben szervezett tűzoltóság ne lenne. Kötelezett, vagy önkéntes; de van. És ami a fő: nemcsak papirosan van meg, hanem a valóságban is. El, munkálkodik, dolgozik és mint a versenyek, — és különösen — az élet igazolja: eredményesen. Egész megye területén csak egyetlen község van, amelynek nincs meg a szabályrendeletben kötelezett, megfelelő tűzoltó-főszerelese. (Ennek kedvező elintézése is rövid idő alatt remélhető.) A megelőző tűzrendészet intézkedései végrehajtásban, ha van is itt-ott némi hiány, az a kezdet nehézségeinek tudható be, mert a megelőző tűzrendészet 1888-tól, tehát husz év óta még mindig a kezdet nehézségeivel küzd. Nálunk már idestova ezen is túl leszünk. A legfőbb pedig az, hogy 117 községünk között 40—50 községben évről-évre nincs egy fillérnyi tűzkár“.

XII. M é r l e g. Végül, mint előző jelentéseimben is tettem: ezuttal is összevonva számszerű adatokkal kívánok szolgálni a m. t. közgyűlésnek a vármegye áldozatkészségéről, kiemelve a következőket:

Tűzrendészeti kiadásokra fordítottak a községek az 1908. évben 46879 K 52 fillért, kutak létesítésére 4178 K 84 fillért, a fizetéses tűzoltók javadalmazására 11990 K 98 fillért, vagyis összesen 63049 K 34 fillért (1907-ben 78460 K 08 fillért). Az összegnek az 1907. évéhez képest mutatkozó csökkenését az okozza, hogy tűzoltási szerekekkel ma már jóformán minden községünk el van látva.

A fenti összegből a tűzoltóságok segélyezésére fordítottak: 23905 K 53 fillér. (1907-ben 22200 K 79 fillér.)

Felszerelésünk volt az	1908. évben	1907. évben
egységes kocsifecskendő	108 drb	106 drb
nem egységes	30 „	30 „
sz. ny. sz. mozdonyfecskendő	62 „	60 „
vészvonat	3 „	3 „
egyéb fecskendő	35 „	34 „
szívótömlő	1444 m.	1412 m.
egységes nyomótömlő	12390 „	12169 „
nem egys.	540 „	540 „
vizhordó kocsit (lajt)	189 drb	183 drb
kád	54 „	50 „
támasztó létra	246 „	246 „
csákány	475 „	452 „
fejsze	462 „	457 „
vasvilla	355 „	349 „
tűzhorog	341 „	340 „
tűzveder	620 „	607 „
kürt	86 „	83 „

109 községben teljesen szabályszerű szertárban, 8 községben pedig még mindig felszerelt tartják a tűzoltási szereket.

Nagy általánosságban megállapíthatjuk, m. t. közgyűlés, hogy a lefolyt év sem vonult el fölöttünk anélkül, hogy megalapozott tűzrendészetünk fejlesztésével pár lépést előbbre ne haladtunk volna. És ezért a haladásért a vármegye vezetőségén kívül elismerés illeti a községek előljáróit, képviselő-testületeit s a járási tűzrendészeti felügyelő urakat, de különösen azt a lakosságot, amelyik nem sajnált költséget, hogy egyrészt fiait kiképeztesse s a gyöngyösi nemes mérközésre küldje, másrészt saját jól felfogott érdekében felhagyott azzal az elkedvetlenítő állásfoglalással, amelyre azelőtt a tűzrendészettel szemben helyezkedett.

Hisz csakis így, vállvetett együttműködéssel érhetjük el azt a célt, amelyhez eszköz a mi becsületes törekvésünkön kívül azon igyekezetnek tisztos méltánylása is, hogy a vármegye polgárainak élet- és vagyónbiztossága évről-évre fokoztassék.

(Véga.)

Kecskemét város tűzrendészeti jelentéséből.

Kecskemét th. város területén az 1909. az 1909. évben volt 49 (tavaly 64) tüzeset, melyből a vából a város belterületére 20 (28). külterületére pedig 29 (36) tüzár esik.

Időszakok szerint: nt:

Januárban	4 (3)	Juliusban	5 (10)
Februárban	2 (1)	Augusztusban	8 (8)
Márcziusban	1 (1)	Szeptemberben	6 (9)
Áprilisban	4 (3)	Októberben	1 (8)
Májusban	5 (3)	Novemberben	6 (5)
Júniusban	5 (9)	Decemberben	2 (4)

A tűz keletkezési oka: oka:

1 (—) esetben	eresz alá dugott füstcső.	5.
1 (1)	„ fakémény gyulása.	5.
1 (—)	„ forrasztókályhából kipattant szikrátant szikra.	5.
7 (6)	„ gyufával való gyermekjáték.	játék.
8 (9)	„ gyujtogatás.	5.
2 (6)	„ gyufával való gondatlan bánás.	5 bánás.
1 (—)	„ kályhából kipattant szikra.	5 kára.
4 (—)	„ lyukas kémény.	5.
1 (1) esetben	kéménybe épített gerenda.	5 da.
1 (4)	„ mozdonyból kihullott szikra.	5 kára.
1 (—)	„ petróleum-motor puffogócsövéből	5 öcsövéből kihullott izzó korom.
4 (3)	„ pipával való gondatlan bánás.	5 bánás.
3 (—)	„ túlhevített kályhacső.	5.
1 (—)	„ vasalóból kipattant szikra.	5 kára.
5 (—)	„ villámcsapás.	5.

A 49 (64) tüzeset folytán megkárosult károsult 50 (82) egyén, kik közül biztosítva volt 30 (39), 30 (39), nem volt biztosítva 29 (41). A károsultak közül hközül hatósági vagy társadalmi segélyben egy sem részesült részesült.

A tűzoltóság tagjainak száma: 1 parancsnok, 1 parancsnok, 2 őrparancsnok, 19 hivatásos tűzoltó és 70 kiegészítő rendőrtűzoltó.

A tűzoltóság szerekl 24 (20) esetben esetben vonult ki, még pedig a belterületre 21 (19), a külterületre 3 (1) esetben; vaklárma 2 (—) 2 (—) esetben fordult elő.

Sajnálattal kell felemlítenem, hogy az hogy az 1910. évben felállításra ajánlott hat nyilvános nyilvános tűzjelző állomás csekély 360 korona költsége, vásága, valamint már a múlt évben felépíteni szándékolta gyékolt gyakorlóház költsége nem illesztett be a folyó 1910. évi költségvetésbe s így ezeknek létesítése ismétése ismét halasztást szenved, holott elvitázhatatlan, hogyan, hogy a nyilvános tűzjelző-állomásoknak felállítása állítása s ezek számának évről-évre való szaporítása folytán a már most is kevés jelentőséggel bír, de bír, de annál terhesebb szolgálati teendőt képező toronzzó toronyország teljesen beszüntethető lesz. Elvitázhatatlan továbbá, hogy városunk tűzoltósága a gyakorló-házakorló-házat ma már egyáltalán nem nélkülözheti s hogy ezzel nem rendelkezőnk, sajnosan fog bizonyulni emyulni emeletes épület vagy malom esetleges égésénél. égésénél.

A pénzügyi bizottság és a városi tanács tanács elhatározta, hogy a tűzoltóság részére (egyelőre) (egyelőre egy) automobil-előkocsit szerez be, melylyel négylyel négy tűzoltó és egy szivattyu a késedelmes befogás befogás mellőzésével szállítható a vész helyére. Az erre nézve benyújtott ajánlat a város közönségére olygére olyan előnyös, hogy csakugyan kár lett volna a benne a beszerzésre vonatkozó kedvező alkalmat elszalasztani.

A tűzoltóság létszámát a jövőben októben okvetlenül emelni kell, mivel a mostani csekély létszám miatt

a tűzoltóság személyzetének, a szini évad fél-esztendő tartama alatt, teljes szabadnapja nincsen, már pedig ez a súlyos baj nemcsak a szolgálat érdeke szempontjából, de humánus szempontból is és minél előbb orvoslandó.

A tűzoltótestület fennállása óta nélküli a Szolgálati Szabályzatot. A tűzoltótestület belső életére ez is hátrányos befolyással van.

Kecskemét, 1910 január 10.

Kónya Imre,
tűzoltóparancsnok.

* Az osztrák ácsok múlt évi összejövetele alkalmával Bécsben érdekes tűz próbákat ejtettek meg, amelyek során újból kitért, hogy

1. a különféle lépcsők közül a tűlgyfa a vasnál és kőnél jobban megállja a helyét,

2. hogy a cementhabarcs az alatta levő deszkának olyan ellenállást biztosít, mint aminővel a téglafal bír,

3. hogy a szalmafedél tovább ellenáll a padláson bent keletkezett tűznek, mint a rossz eternit, mely pattogva, nagy detonációval, egész darabokban repül a levegőbe, amikor a szalmatető még csak égni kezd, végül

4. a nem taplós zsindeletet hasonlóképen még csak éppen, hogy tüzet fogott, amikor a cserépfedél már be is omlott. A mázzal bevont zsindelet és az impregnált szalma pedig félóráig éppugy ellenállt a tűznek, mint a kátrányos fedéllemez, amelynek nagy tűzállósága ennél a próbánál is újra bebizonyult.

A szalmának Mecklenburgban divó egyik impregnálási módja a következő:

A szalmaszálak 70—75 cm. oldalhosszal bíró fakeretbe beszorítva, ózozott vasdróttal összevarratnak, majd a gyagból, közönséges gypszból, vízből és ürmlemből készült sűrű folyadékban lesznek áztatva. Átitatva, azon nedvesen, szegeznek e lemezeket a lécekre keitős rétegekben (30 cm. vastagságban), a kettős lemez-födéshez hasonlóan. Az ily tetőfödés 1 m²-je átlag csak 1 K 80 f-be kerül és erős tűz behatása alatt is csak elszenesedik, de lánggal nem ég.

* Vidéki tűzoltóságok szervezése címen a poseni (porosz) kerületi tűzoltó-szövetség elnöke, dr. Reddemann, könyvet irt. Kapható Berlinben, Springer Julius könyvkereskedésében 1 koronáért. A német ember nem nyughatatlan genie, nem új ösvények felfedezője; de annál jobban érti aztán a mások által megtalált utnak járhatóvá tételét, szélesre taposását és jókarban tartását, a genie produktumának rendszerbefoglalását, hasznosítását, konzerválását, gyarapítását. Ilyen a Reddemann könyve is. Nem mond semmi újat, de amit mond, azt pompás rendszerbe foglalva, megállapodott, leszűrt igazságok gyanánt csoportosítva adja elő; nyugodtan elindulhatni utána. Érdekes, hogy harccképesség dolgában négyféle tűzoltóságot különböztet meg: szerinte vannak csekély, közepes, elfogadható és nagy harcckészségű csapatok. A csak összeirt köteles tűzoltók papiron szereplő gárdáját Reddemann is élesen megkülönbözteti a szervezett községi köteles tűzoltóságtól, amiből az is következik, hogy abban, a tudatlanok előtt felmagasztalt Németországban is egész nagy vidékek szerepelnek még a maguk tűzoltóságaikkal — papírosan.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** Mi a tűzrendészet és hol van a helye? Irta: Dr. Vass János. — Volt elnökünk, gróf Cziráky Béla, XXX éves, érmet kapott. — Hivatalos rész: Meghívó. Felhívás. A segélyzőpénztár dec. 18-iki ülésén felvett jegyzőkönyv. — A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Marosvásárhely tanácsának egy másodfoku iparhatósági végzését megsemmisítette. — Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből. Irta: Barabás István. — Veszprémvármegye tűzrendészeti szabályrendeletéből. — Benzinmotoros autofecskeendő. — Hogyan írják össze a kéményeket? — Szövetségeink köréből: Jászberényi Miklós jelentéséből. — Keeskenét város tűzrendészeti jelentéséből. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **József főherceg — iskolaparancsnok.** A budapesti I. honvéd-kerületi tisztii iskola parancsnokává József főherceg vezérőrnagy neveztetett ki. A kinevezés nagy örömet okozott a tanári kar és a hallgatók körében. A főherceg, mikor először jelent meg az iskolában, a munka embere lévén, mindjárt bement a harcászati órára, ahol Unterländer Lajos honvédőrnagy előadását nagy figyelemmel végighallgatta. A hallgatók ünnepies bemutatkozásánál a távozó parancsnok, Ferenczy Béla tábormok üdvözölte őt az iskola nevében. A tisztiek ezután egyenként bemutatkoztak. A főherceg mindenkivel nyájasan kezelt, fogott, majd hosszabb beszédet mondott, melyben a hallgatók legfőbb feladatául a szabályzatoknak mélyreható tanulmányozását tűzte ki. Kijelentette, hogy e cél elérésére a hallgatóktól kitartó szorgalmat és jóakaratot kíván, viszont számíthatnak a hallgatók az ő legmesszebbmenő jóindulatu támogatására.

— **A bécsi tűzoltóság felemelt létszámához** 9 csapattiszt, 6 irodatiszt, 8 gyakorlómeister, 6 főtelegrafista, 1 főgépész, 1 szerelő, 56 őrmester, 49 telefonkezelő, 10 fűtő, 9 gépész, 29 soffőr, 32 csővezető, 200 tűzoltó, 1 főkocsis, 91 kocsis, 2 kéményseprő, vagyis összesen 515 fő tartozik. Szerei közt 28 elektroautomobil van, lovainak száma 110. Önkéntes és gyári tűzoltóság 44 van 1420 taggal, előfogatos készenletet azonban ezek közül csak 7 tart. A tűzoltóság költségvetése 2 millió 212 ezer 809 korona, mely összegből 448 ezer 378 K az önkénteseknek jut. A biztosító társaságok 78 ezer 491 koronával járulnak a kiadások fedezéséhez.

— **A Tűzoltóelőfogatok házi kezelésben.** A főváros közgyűlése tudvalevően még a múlt év decemberében elhatározta, hogy a tűzoltó előfogatok szolgáltatására Dick Péter vállalkozóval kötött szerződést felbontja és az előfogatok kiállítását házi kezelésbe veszi. E határozat folyományaképpen a főváros a lóanyagot és a felszerelést 44000 koronáért át is vette a vállalkozótól. A belügyminiszter most a közgyűlésnek ezt a határozatát jóváhagyta. Egyben tudomásul vette azt is, hogy a főváros tanácsa a tűzoltósági előfogatok szolgáltatásával és kiállításával a vállalatnak fizetett 5.79 korona egységár mellett a székesfővárosi fuvartelepet bizta meg. A tűzoltóság kizárólagos rendelkezésére ez idő szerint éjjel nappal 34 pár ló áll. S ezért kap páronként és naponként 5 korona 79 fillért a főváros fuvartelepe, azzal a kötelezettséggel, hogy az összes istállószükségletekről s a lovak

élelmezéséről való gondoskodáson kívül (zabból a napi étadag 7 liter) az állatorvost és szijgyártót meg a kovácsot is ő fizeti s a bármily okból szolgálatképtelenné vált ló helyett 24 órán belül hasznavehető másikat köteles előállítani. A fuvartelep 500-nál magasb loállománya mellett az üzlet mindkét félre nézve előnyösen lesz lebonyolítható.

— **Londonban,** ebben a rangra ma első világ városban, 1246-ban a házak még jobbára zsupszalmával voltak fődve s még 1300-ban is csak a kéménytelen konyhákat ismerték. Kémény nem lévén, kandalló sem volt s a szobákban faszén parazsa mellett melegedtek az emberek.

— **A gyújtómonopoliumot** Ausztriában akkép tervezik, hogy egy alakítandó új részvénytársaság, mely évenként előre meghatározandó bérösszeget fizet, ez bizatnék meg az értékesítéssel. A beszéd terhes költségét így megtakarítják s a meglevő gyufagyárakat sem zavarják külső kereskedelmi forgalmukban. A várt tiszta nyereségét az államnak 12—20 millió koronára becsülik.

— **A porosz tűzoltó-szövetségnek** egy házaspár teleket ajándékozott arra a célra, hogy azon üdülőst igénylő tűzoltók számára Otthont (Erholungsheim) építsenek. A telek egy tó partján fekszik. Egy berlini szénkereskedő pedig 500 márkát küldött az emelendő Tűzoltók háza építési alapja javára.

— **Edison Tamásnak** legújabb találmánya, a kissúlyu akkumulátor — ha csakugyan sikerre vezettek kísérletei — teljesen alkalmas rá, hogy restringálja a lónak, mint vontató erőnek mai kiterjedt használatát. Zajtalanul tovasikló elektroautomobilok veszik át az utcai közlekedés lebonyolítását. Egy 6 cellás akkumulátor 40—50 kgr. súlyu lesz s ennek dacára egy tonna súlyu nagy butorszállító kocsival 20 perc alatt teszi majd meg ugyanazt az utat, amire ma két ló csak egy egész óra alatt képes.

— **Északamerikában** (Kanadát is hozzászámítva) a nyáron illetőleg 4 hónap alatt nyolcvannégy szálloda lett, részben vagy egészben, a lángok martaléka. A tüzek keletkezésének oka a könnyelmű építkezésre és a világítás körüli gondatlanságra volt mindenütt visszavezethető.

— **Az angol kinematográf-törvény.** Angliában ez év elején lépett életbe a rendelkezés, melynek értelmében gyulékony anyagu filmekkel csakis az esetben szabad előadásokat tartani, ha az illető az idevonatkozó szabályrendeletnek minden tekintetben eleget tesz. Ezen szabályrendelet előírja, hogy a helyiségnek kinematográf előadások céljaira engedélyezve kell lennie. Az engedélyeket a grófsági főhatóságok adják, rendszeren egy évre, de ha a színház az eddigi tulajdonosról másra ruháztatik, a hatóságnak jogában áll az engedélyt bevonnai. Az engedélyeket az előadások megkezdése előtt legalább egy héttel kell kérelmezni és egy font sterling (25 K) évi koncessió díjat kell a kérvényezőnek lefizetnie. A rendőrhatalóságok a nap bármely órájában megjelenhetnek a kinematográf-színház helyiségében.

— A budapesti tűzoltó-testületek szövetségének január 18-án tartott felolvasó ülésén Varsányi Emil, a Hengermalom gépészmérnöke tette a Sprinkler-vizszóró berendezést. A nap szombatban jelen voltak mindvégig feszült figyelemmel hallgatták a tanulságos előadást, melynek nyomán élénk vita indult meg. Ebben részt vettek Janicsék Andor, Kállay Imre (székesfőváros) Müller József (a Goldberger-üzem és Kemény Jenő (a Fürst kékfestő gyár) tanácsosai, valamint a szövetség elnöke: Szalay József, aki Varsányi Emil, gépészmérnöknek, a „Takarékos kazánüzem“ műhelynyv neves írójának, érdekes előadásáért köszönetet mondott.

— Halálhíradás. A nagykikindai önk. torna tűzoltóság, mely sajnálattal tudatja, hogy fennállása óta egyik alapítója Veszelinovits János fecskeparancsnok a XXX. éves szolgálati éremmel díjazva, 87. éves korában hirtelen elhunyt. — A fővárosi tűzoltóság köréből is kaptunk gyászbeszéről hírt. Ringler Sándor, a testület alapítója, s rajongó, önfeláldozó, minden nehézséggel megküzdni tudó parancsnoka január 18-án jobblétre szenderült. Temetésén szokatlanul nagy részvét nyilatkozott meg.

— Düsseldorfban november 26-ika óta elektromos tricikli áll a tűzoltóság rendelkezésére. A kétféles új szer kézi számszámokkal, villamos lámpákkal, minimaxxal és perkeoval van felszerelve. Accumulatorja 20 cellás, 2,6 lóerejű, 3 kilométeres kapacitással. Vezetését félóra alatt elsajátíthatni.

— Az apatinói önk. tűzoltó egyesület, mely január 23-án fennállásának 30-ik évfordulóját ünnepelte, a lefolyt esztendőben 62 jelölt éberséget tartott, vagyis a cséplés idején (július és augusztus hónapokban) megteremtett éberséggel őrködött a polgártársak vagyona felett. Ifj. Becker Ferenc parancsnok és a kipróbált régi erő: Wilpert Jakab, parancsnok a tisztújító közgyűlés bizalmából újra élére kerültek a testületnek. Svájc és Württemberg példájára — Piry Antal személyében — külön alparancsnokot választottak az elektromos osztály vezetőjéül.

— Magyar Benz Automobil Gyár Részvénytársaság. A Mannheimi Benz Automobil részvénytársaság Magyar Benz Automobil Gyár R. T. cég alatt Budapesten (Ilika-utca 81. sz. alatt) fiók vállalatot létesített, amely a Benz-üzem gépjárműautó gyártásával akar foglalkozni. Csak a Mannheimból érkező autóműalkatrészeket állítják össze Budapesten; eszerint tehát magyar gépjárművekről egyelőre nem lehet szó. A Magyar Benz Automobil R. T. részvénytőkéje egy millió korona, amelynek legnagyobb része Ysenburg Viktor Szalvátor gróf birtokában van, aki a társaság elnöke.

— Az új építési szabályzat. Két év óta tárgyalják a székesfőváros új építési szabályzat tervezetét. A munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy az év folyamán már elfogal-
matja a szabályzat a réginek a helyét.

Az új szabályzat a régiből átvesz mindent, ami az eddigi gyakorlatban bevált, másrészt azonban sokat újít is. Megváltoztatja az építési övezeteket s az eddigi négy helyett, nyolc részre osztja a várost. Az övezetben a nyaraló- és villaterületeket kivéve, mindenütt szabad kezű engedély a telekalakításoknak. Az emeletek számát négyről ötre teszi az épület legnagyobb magasságának azonban továbbra is a 25 métert állapítja meg. Véglegesen meg-

állapítja a színházak, mulatók, áruházak építésének a szabályait, teljesen a modern szempontok figyelembevételével. A 478. § szerint „a színpadot körülfogláló folyosók színpad felőli falában nyílások (lőrések) létesítendőek.“ Hogy e lőréseknek mi a rendeltetésük, azt bajos volna megérteni, ha nem tudnók, hogy 25 évvel ezelőtt ezeken át képelték a színháztűz oltását.

— Rákospalota. Mint a „Szabad Hon“-ban olvassuk, a XIII-ik országos szaktanfolyamnak egyik volt hallgatója, kinek új hivatása Rákospalotát tette állandó lakhelyévé, Rákospalota előjáróságának figyelmébe, az alábbi, megszívlelésre méltó dolgokat ajánlotta:

Hivatkozással az 1888. évi 53.888. sz. tűzrendészeti kormányrendelet 7. §-ára a következőket van szerencsém a tekintetes előjáróságnak előterjeszteni.

Tekintettel a községünkben általánosan ismert vízhiányra amely eltekintve közegészségi hátrányától, különösen tűzvész alkalmával igen érzékenyen sujthatja annak minden egyes lakóját, javasolom:

1. Az u. n. székellyhídi kapitány vízrendszer bevezetését, amely szerint tegye kötelezővé minden gazdára, hogy házában egy dugasszal elzárt hordó vizet tartson s azt tűzjelzés esetén házának a kapuja elé az utcára kiguritva, a tűzoltóság rendelkezésére bocsájtja.

Ezáltal rövid idő alatt a tűzoltóság fecskendőinek 1—2 órai működéséhez igényelt vízmennyiség biztosítható.

2. Kérje fel a tűzoltóságot, hogy állapítsa meg a község belterületén levő kutak vízbőségét s a tűzoltásra alkalmasnak vélt kutakat a szokásos módon táblával jeleztetve, az erről felvett kimutatást a tűzörség örszobájában kifüggesse. — Ezzel elejét vennők a kut keresésével járó időpocsékolásnak.

3. Kérje ki a tűzörség vezetőségének véleményét arra nézve, hogy ugyancsak a község belterületén hol jelölhetne ki célszerű beosztással alkalmas helyeket, melyeken az esővíz felfogására szolgáló, megfelelő ürtartalmu víztartályok építhetők lennének. K. A.

— Régi dolog, de ime még ma is valóság. Egy alföldi kis faluban tűz keletkezett. A kötelezett tűzoltóságnak mindössze egy rozoga fecskendője volt, amit Nagy-kőrösről vett a falu, ugy „kéz alatt.“

Rohannak a nyomó-fecskendőért a bíró udvarába, vonszolták a helyszínre, teleöntik vízzel, de az bizony nem működött, mert tele volt krumplival. A tűz nagynehezen elaludt. Másnap tanácsot tartott az előjáróság, megtorlandó ezt a vakmerő tettet. Legelsőnek a bíró szólt fel és bár elismerte, hogy a tűzifecskendő nem arra való, hogy abban krumplit tartsanak, mindamellett ő nem vétkes (az övé volt a krumpli), mert ő csak sziveségből adott helyet udvarán a fecskendőnek, pedig majdnem az egész udvart elfoglalja, hát legalább hasznát is akarja venni s hosszú tanácskozás után kimondta határozatilag, hogy addig, míg a fecskendő részére külön hely nem akad, tovább is a bíró ur udvarán marad, kinek jogában áll a krumplit ezután is benne tartani, de — minden tüzeset előtt három nappal köteles kiszedni és a fecskendőt rendbe hozni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Y. Veszprémmegye legújabb tűzrendészeti szabályrendeletét a belügyminiszter azzal erősítette meg, hogy „A községi képviselőtestületnek a váltságdíjak tárgyában hozott határozata ellen a közigazgatási bizottsághoz fellebbezésnek, a közigazgatási bizottság határozata ellen pedig az 1896. évi XXVI. t. cz. 34. §-a értelmében a m. kir. közigazgatási bírósághoz panasznak van helye.“

Sz. L. A Rákóczi-uti ivlámpavilágításnál az ivlámpák tényleg hármásával vannak 110 Voltra kapcsolva az ugynevezett Alba-szenek alkalmazásával. Az ivlámpák kapcsolási feszültsége 30 Volt, az áramerősség 15 ampére. Az egyes lámpák energiaszükséglete tehát, az ellenállások fogyasztását is beleszámítva 550 watt. A szenek 16 órás használatra elegendők. Az ivfény 9,6 m magasságban van a földtől, az oszlopok egymástéli távolsága 50 m. az átlós irányban való távolság pedig 35 m.

Ch. Az ostendei Kurhaus (Kürszáll) 15 ezer embert képes kényelmesen befogadni.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság
Budapest, VI., Váci-út 69
GYÁRT: < Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walser Ferenc
tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYARTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a
Műszaki és gépipari részvénytársaság
BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wandsohuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

HIRDETÉSEKET
félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

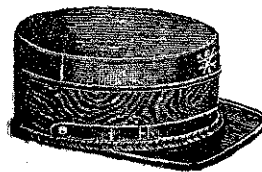
Győző Béla és Tsa

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.

Szállítanak

automobil-, gőz- és motorfecskendőket, kocs-, mozdony- és targoncafecskendőket, felszereléseket és tömlőket.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —
„Optimus“ kézi tűzoltókészülék
ára 8¹/₂ liter ürtartalommal . . . . 65 K.
10¹/₂ „ „ . . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat ( ) legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Kőrmenden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Díszokmány - Űrlapok

2 kor. árban; József főherceg volt véauk kis és nagy lényomatú arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Ozirány Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

Magyar Fémlemezár r.-t.

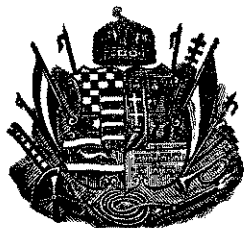
Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.

egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Hunecke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.
A kivonatós füzet ára 10 fillér.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a
TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5⁰/₁₀₀-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. Alapszékküldésére vonatkozó felszólalásokat az Országos Szövetség elnökségéhez kell intézni; a többi az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpósdány jár. A szerkesztő címére irányított oly kérésre, melyekért írjuk díjazására formál igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tisztelődíjért.”
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Szakirodalmunk eseménye.

Legutóbbi számunk megjelenése óta két szakkönyv látott napvilágot.

Az egyik dr. Vass János „A tűzrendészet jogrendszere” című könyve, a másik Barabás István pályanyertes műve, mely „Szépligeti tűzoltóság” címmel hagyta el a sajtót. Előbbi az Országos Szövetség presztízse alatt, utóbbi pedig, mint a tűzoltás és tűzrendészet népszerű ismeretetésére kitűzött pályázaton első díjjal jutalmazott munka, egyenesen Országos Szövetségünk kiadásában jelent meg. Eppen időszerűleg. Mert a „Tűzrendészet” második kiadása a szaktanfolyamok idejére még aligha kerül ki a nyomdából; a tanfolyamhallgatók azonban így kárpótolhatók.

Vagy négyszáz esztendővel ezelőtt, valami Reinmann Jakab nevű, irodalmi gőzhangya, 100 drb aranyat ígért annak, aki egy magyar írot tud felfedezni. „Mert — így mondotta a gyanus nevű férfiú — a magyar, száz érintet könnyedén rávág egy lóra, de könyvért nem reszkíroz semmit, mivel olvasni nem szeret s így könyvet annál kevésbé ír!”

Hát az igaz, hogy a mohácsi vész napján — Reinmann Jakab 1528-ban tette ezt a megörökített kijelentését — nem olyan volt az idők megnehezült parása feletünk, amely könyvek írására alkalmas lehetett volna. De persze,

ezt a körülményt az a bizonyos irodalmár, sok más jóbarátunk szokása szerint, nem vette figyelembe. Ennélfogva, annak az örvendetes hírére, hogy Szövetségünk „Tűzrendészet” című nagy kiadványát nemcsak olvassák, de már pénzért is keresik a közkezen forgó első kiadás-hoz hozzá nem jutott olvasni szeretők s miközben a keresett könyv második kiadása készül, azalatt is kielégítheti a Magyar Tűzoltótestületek Szövetsége a szellemi táplálék után vágyódók óhaját s hozzá nem is egy, de mindjárt két jól megírt könyvvel; — erre a hirre az a bizonyos Reinmann Jakab ur, ha még élne, bátran vesegyuladást is kaphatna, nemcsak sárgaságot.

A megjelent két munka, Reinmann Jakabtól eltekintve, formális irodalmi esemény gyanánt vehető számba szakmánk terén. S közülök az egyik, azonkívül, hogy igazán korszakos, feltétlenül jobb, hogy megelőzte a nagy Tűzrendészet második kiadását. Értem a sorrend szerint előbb napvilágot látott azt a művet, amely dr. Vass Jánost vallja szerzőjéül s amelynek címe a „Tűzrendészet jogrendszere”.

Már a cím maga is sejteti a könyvről, hogy a tudomány magasabb régióiba fogja elvezetni az olvasót. Végiglapozgatva pedig arról győződik meg az ember, hogy egy fegyelme-

zett elmének erős kritikai érzéssel produkált terméke került a kezébe, amely a tűzrendészet terén nemcsak pusztá fejlődési fázis, hanem oly határozott haladás, amelyért az ugynevezett művelt Nyugat is méltán megirigyelhetne bennünket, ha zengzetes nyelvünket értené. Így azonban egyelőre majd csak magunk meritünk okulást belőle. És hát mi tagadás, bizony magunkra is ráfér.

Ott vannak például az egyre sűrűbben felmerülő jogviták s a felsőbb hatóságainknál is mutatkozó amaz ingadozás, mely a hatásköröket a tűzrendészeti igazgatásban, kellőképp elhatárolni, nem egyszer képtelen volt.

Dr. Vass könyvében a „tűzrendészet szerveinek hatásköre és illetékesége“ című fejezet alkalmas lesz arra, hogy e viták tisztázódjanak s az ingadozás fent és lent egyaránt megszűnjék. S a közigazgatási tanfolyamok előadói is abban a helyzetben lehetnek, hogy a tűzrendészetnek jogforrásairól, hatóságairól és felelősségi jogáról tiszta képet nyújtsanak a hallgatónak.

„Az irányelvek de lege ferenda“ című fejezet rámutat a tűzrendészetnek törvényhozási úton való rendezése s fejlesztése tényezőire is.

Amit pedig oly régóta hirdetünk, hogy t. i. a tűzrendészet nem csupán a humanizmus ügye, hanem a rendészetnek egyik lényeges része, más szóval, hogy a tűzrendészet nem társadalmi, hanem közigazgatási feladat: ennek a gondolatnak igazságát is jogrendszerbe foglalva kapjuk Vass János művében, amelyről legyen ideiktatva az a bírálati vélemény, amelyet Plachner Sándor, Somogyvármegyének kiváló képzettségéről híres főjegyzője a következőkben terjesztett be:

„A munka tűzrendészeti irodalmunknak első oly számbavehető műve, mely a tűzrendészet egész körére kiterjed s általában is széles látókörű, elméleti bőséges ismereteit, úgy látszik, a gyakorlati élet szükségleteivel összhangzásba hozni tudó, — fegyelmezett elmének terméke. Ezen kijelentésemet nem a pályamunka kétségtelenül értékes I. fejezetének jogtörténeti fejtegetéseire, akadémikus meghatározásaira és dedukcióira, hanem annak többi részeire alapítom, azokra, melyekben a szerző széleskörű

elméleti és gyakorlati tudással, — de erős kritikai érzéssel is — csoportosítja azon óriási, de annál szétszórtabb anyagot, melyből valóban mozaikszerűleg kellett tűzrendészetünk jelenlegi állásának ily teljes képét összeállítania. Nem kívánom ezzel szerzőnek tisztán elméleti fejtegetéseit értékükben leszállítani, csupán azt akarom elkerülni, hogy a figyelem a munka nagy gyakorlati értékétől elterelődjék. Különösen ki kell emelnem e szempontból a munka III. „A tűzrendészet jogforrásai és hatóságai“ című fejezetének helyes fejtegetéseit, továbbá azt a részt, mely a községi előljáróság tűzvizsgálati jogáról szól. E fejtegetések tartalmát egész terjedelmében aláírom. Egészben a munka kétségtelenül hézagpótló, tűzrendészeti irodalmunkban egy termékenyebb jövő magvát képező mű stb.“

Ami a másik munkát „A szépligeti tűzoltóság“ címűt illeti, ugyerről már annak idején, vagyis még 1906 és 1907-ben többszörösen volt alkalmunk megemlékezni. Most azonban, amikor — annyi vajadás után — végre megszületett a munka: mint határozott nyereséget sietünk azt elkönyvelni.

Barabás munkája nyereség irodalmilag, mert a tudnivalók népies elmondásában szerfelett ügyes; de különösen nyereség tűzoltói szempontból, amennyiben arra nézve, hogy miként kell megfogni a dolog végét és illetőleg hogyan üthetni nyélbe a tűzoltóság megalakítását, miként kell vezetni annak kiképzését, actióba lépését s miként tartható ébren a testület folytonlagos működése alatt az ügy iránt való érdeklődés, — e tekintetben meg csaknem classikus.

A két új szakirodalmi termék megjelenésekor e szerint az ember igazán zavarban van, hogy melyiket szeresse, melyiket tüntesse ki jobban. E dilemnából talán csak Reinmann Jakab segíthetne ki bennünket ünnepélyes visszaszívásával régi kijelentésének.

A fejlődés, haladás ily kétségtelen documentumaival szemben csak a jóleső, felemelő, az igaz gyönyörűséget tudjuk érezni.

Szívünk egész melegevel üdvözöljük a két író bajtársat. Munkájukat* pedig, ha lehet, még melegebben ajánljuk figyelmébe — az országnak.

Alfa.

* Barabás István pályanyertes műve az országos szövetség útján kapható, dr. Vass János könyve pedig 3 koronáért, szerzőnél Egerben rendelhető meg. Tagtestületek 1 példányt mindkét műből ingyen kapnak.

HIVATALOS RÉSZ.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó szövetség közgyűlése f. évi március 19-én d. u. 10 órakor Budapesten ülést tart, melyre az országos tagjait valamint az érdeklődő kebel- és külső tagokat ez uton is meghívjuk.

A közgyűlés fontosabb tárgyai:
 1. Az alapszabálytervezet megvitatása (előadó: dr. Vass János);
 2. A múlt ülés napirendjének még el nem tárgyalt tárgyai;
 3. Folyó ügyek.

Ugyanakkor ez alkalommal ülést tart d. u. 10 órakor a segélyező pénztár elnöksége is.
 Budapest, 1910. február 23-án.

Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség országos választmányának f. évi április hó 3-án d. e. 9^{1/2} órakor tartja közgyűlését Budapesten (VII., Rákóczi-sz.) melyre az elnökség és felügyelő bizottság tagjai, valamint a vármegyei szövetségek képviselői tisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgysorozata:
 1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választása.
 2. Az elnökség 1909. évi jelentése.
 3. A segélyezőpénztár 1909. évi jelentése.
 4. Az 1909. évről szóló zárszámadás és a felügyelő bizottság jelentése.

5. Tagtestületek és tagdíjhátralékok törlése.
 6. Az elnökség javaslata Barabás István beszédek kiadása tárgyában.

7. Ugyanannak javaslata dr. Vass János beszédek megszerzése tárgyában.

8. Ugyanannak javaslata a Breznay-féle művek kiadása tárgyában.

9. Ugyanannak javaslata a hivatalos szakkezelők díjazása tárgyában.

10. Ugyanannak javaslata a kig. tanfolyamok megszervezésének biztosítása tárgyában.

11. Ugyanannak javaslata a nemzetközi kongresszus brüsszeli közgyűlésre való kiküldetéséről.

12. Ugyanannak jelentése az irodalmi pályázat eredményéről és kiadásairól.

13. Az országos szaktanfolyam rendezése, a tanfolyam-szabályzat módosítása, a tanfolyamok szaporítása iránti javaslat.

14. A tiszt-továbbképző tanfolyam rendezése.

15. A "Tűzoltó-Otthon" előkészítő munkájáról.

16. Az alapszabály-tervezet.

17. Egyéb folyó ügyek és netáni indítványok.

Ugyanakkor a vármegyei szövetségek képviselői utiköltésük megtérítésére tarthatnak igényt az esetben, ha az igényüket előre bejelentik és szövetségi tagokként 1909. év végéig tagsági díjakkal hátrányosulnak. Kivánatos a kiküldött és lakóhelyük melletti bejelentése azért is, hogy a szükséges kedvezményes vasuti igazolvány megszerzéséhez megküldhető legyen.

Budapest, 1910. február 23.

Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Budapest, április 2-án este 8 órakor társasági összejövetel a Kaszás-féle étteremben (Rákóczi-ut 46).

649. sz.
1910.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség segélyező-pénztára f. évi április 3-án d. e. 9 órakor tartja közgyűlését, melyre a tagtestületek meghívattak azzal, hogy írásbeli meghatalmazással ellátott egy-egy kiküldöttjük útján magukat minél nagyobb számban képviseltetni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:
 1. Elnöki megnyitó.
 2. Az igazoló bizottság jelentése.
 3. Kéttagú jegyzőkönyvhitelesítő bizottság választása.

4. Az elnökség jelentése az 1909. évről.

5. Az 1909. évi zárszámadások előterjesztése és a felügyelő bizottság jelentése kapcsán a felmentvény megadása.

6. A költségelőirányzat megállapítása.

7. Oly indítványok tárgyalása, melyek az elnökséghez a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg beérkezettek.

Budapest, 1909. február 23-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Figyelmeztetés. Az elnökség megkísérli a kedvezményes vasuti igazolványok megszerzését; akik tehát erre igényt tartanak, sziveskedjenek ezt levelezőlapon a vasuti állomás megjelölésével mielőbb bejelenteni.

649. szám.
1910.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Győrött a városháza tanácstermében 1910. évi február hó 19-én a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének üléséről.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök; jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, Varga Lőrinc, dr. Vass János és Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, továbbá Farkas Mátyás városi főjegyző, számos vármegyei szövetség kiküldötte és több tűzoltóság tagja. Elmaradásukat kimentették: gróf Széchényi Viktor elnök, Breuer Szilárd titkár, dr. Rüll Béla és Tankóczy Gyula előadók.

1. Elnök az ülést megnyitván, Farkas Mátyás győrvárosi főjegyző Győr szabad királyi város nevében a tűzoltóságok önfeláldozó és önzetlen munkálkodásának méltatása után szép szavakkal üdvözlöi a város falai közé megérkezett elnökséget és a tűzoltói ügy iránt érdeklődő többi egybegyűlt jelenlevőket s kifejezvé az azon óhaját, hogy működésüket siker koronázza, mire elnök úgy ezért, valamint a szives fogadtatásért az elnökség nevében köszönetet mond.

2. dr. Vass János előadó jelenti, hogy a „Tűzrendészet jogrendszere” című művének megírását befejezte s az már a sajtót is elhagyta. Midőn annak egy példányát az elnökség asztalára leteszi, kéri azt munkájának jóakaratu bírálására.

Ezzel kapcsolatban jelenti segédtitkár, hogy a mű a törvényhatóságoknak körlevélben ajánlatot, a m. kir. belügyministernél pedig annak pártolása, valamint a esendőrisztek és közigtanfolyamok hallgatói részére leendő beszerzése feliratban kérelmezett.

Tudomásul vétetett és elnök indítványára dr. Vass Jánosnak a minden tekintetben kiváló

munka megírásáért köszönet szavaztatott. Egyben a mű a szövetség részére 2000 példányban, azon esetre pedig, ha a közíg. tanfolyamok hallgatói részére a belügyministerium által be nem szerezhetnék, azok részére 400 példányban beszereztetni, a 2200 kor., illetve 480 korona beszerzési költségeknél engedélyezése iránt pedig a választmányhoz javaslat tételni határoztatott.

3. Olvastatott gróf Cziráky Béla volt szövetségi elnöknek válasza a szövetségnek azon alkalomból írt üdvözlő levelére, hogy neki a lovasberényi tűzoltó-testület XXX. éves szolgálati érmet nyújtott át.

Örvendetes tudomásul vétetett.

4. Jelentetett, hogy a múlt évi december hó 27—29 napjain megtartott országos testnevelési kongresszus napirendjéről a tűzoltói tárgy levétegetett, de Breuer Szilárd titkár, mint kiküldöttnek a tornatanárok és tanítók tűzoltói kiképzését iránt beadott írásbeli javaslata a jövő évi kongresszus napirendjére kitzéteni határoztatott.

Tudomásul vétetett.

5. Előterjesztetett a m. kir. belügyministernek azon rendelete, hogy a közgazgatási tanfolyamok tűzoltói tanfolyamát a múlt évi előadók megbízásával újból engedélyezte s hogy felhivatott a szövetség, miszerint az előadásoknak a rendes tantervbe való beosztása, valamint ahol nincs, az egységes feckendő rendelkezésre bocsátása iránt az igazgatókkal egyetértőleg járjon el.

Tudomásul vétetett s minthogy a tanfolyamhallgatók részére könyvek már most kérelmezettek, elhatároztatott, hogy a rendszeren küldetni szokott szabályzatokon kívül dr. Vass János és Barabás István művei is küldessenek meg.

6. Tárgyaltattak Schügerl Alajos (Lajtaszentmiklós) tűznél szerzett betegség folytán elhalt tűzoltó támasz nélkül hagyott anyjának kérelme a „József Főherceg“ alapítvány kamataiból leendő segélyezése iránt.

Kérelmezőnek 40 korona segély utalványoztatott, a maradvány pedig a tőkéhez csatoltatni rendeltetett.

7. dr. Vass János bejelentvén, hogy az alapszabály-bizottság február hó 13-án ülésezett s az alapszabály-tervezetet elkészítette, azt főbb vonásaiban ismerteti.

Tudomásul vétetett s elhatároztatott, hogy azok tárgyalása végett március hó 19-ére elnökségi ülés tartatik.

8. Szabados Imre ismertvén a benzineren de let kidolgozásánál általa helyesnek tartott két főirányelvet, kéri e tekintetben az elnökség hozzászólását és ennek alapján a továbbiakra nézve utasítását. Egyben jelenti, hogy a vallásministera Somogy vármegyei szövetség által kezdeményezett felterjesztésünkre az iskolák tűzbiztonságára és a tanulók menekülésére vonatkozólag 12005/1910.sz. a. részletes rendeletet adott ki s ebben az állami iskolai épületekben elhelyezett robbanó és gyúlékony anyagok tartásánál a robbanásmentes edények használatát is elrendelte.

Tudomásul vétetett és tekintettel a benzineren de let fontosságára felkérte elnököt, hogy ezeket a kiküldött bizottsággal egyetértőleg a lapban is ismertesse, a kérdés érdemleges tárgyalása a pedig következő ülés napirendjére tüzetett.

9. Segédtitkár bejelenti, hogy a vármegyei szövetségek megalakítása érdekében a vármegyei alispánok körlevél útján megkerestettek, mire Nagyküüllő- és Nyitra vármegyék alapszabály-mintát kértek;

Sopron vármegye értesített, hogy külön vármegyei szövetség alakították s a kötelező belépés elrendeltetik; a Beszterezse-Naszód, Szatmár és Szabolcs vármegyeiek 14, 4 illetve 10 taggal csatlakoztak; Zólyom vármegye alispánja tudatta, hogy a vármegyei szövetség nem működik, fizetett felügyelőket anyagiak hiánya miatt nem tarthat, a községeket azonban belépésre felhívni hajlandó; a Győr vármegyei szövetség — melynek előmunkálatainál dr. Óváry Ferenc alelnök vett részt, — újból megalakult; végül, hogy a Borsod vármegyei szövetség megalakítására vonatkozó előmunkálatok — melyeknél Jászberényi Miklós előadó járt el — befejeztettek s így a májusban Miskolcra tervezett elnökségi ülés ott valószínűleg megtartható lesz.

Tudomásul vétetett.

10. Bejelentetett, hogy Barabás István népies tankönyve a sajtót 22 ivnyi terjedelemben elhagyta.

Tudomásul vétetett s alelnök indítványára a választmány elé javaslat tételni határoztatott aziránt, hogy — tekintettel a műnek a bíráló kihirdetése után megkivánt átdolgozása folytán előállott nagyobb terjedelmére, — szerző munkássága a 600 korona pályadíjon felül még 200 korona tiszteletdíjban részesíttessék.

10. Tárgyaltattak a Veszprém vármegyei tűzoltó szövetség javaslatai és pedig:

a) intéztessek felirat a m. kir. honvédelmi ministeriumhoz az iránt, hogy a katonakönyvekbe bejegyeztessék, miszerint az illető részesült-e tűzoltói kiképzésben?

b) kéressék fel a m. kir. belügyminister, a régi feckendők egységessé való átalakításának elrendelésére.

Javaslatok elfogadtattak, s feliratok az illetékes ministeriumhoz felterjesztetni határoztatott azzal, hogy az első kérelem ne csak a honvédelmi, hanem a hadügyministeriumhoz is intéztessek.

11. Olvastatott a máramarosszigeti tűzoltó testület kérelme a m. kir. belügyministeriumhoz a színházi-örség díjazása tárgyában beadott felebbezésének támogatása iránt.

Véleménykérés esetére pártoló felirat felterjesztése határoztatott.

12. Olvastatott a kéményseprők orsz. egyesületének kérelme a belügyministeriumhoz a Hajdu vármegyei kéményseprézési szab. rendelet tárgyában beadott feliratának pártolása iránt.

Pártoló felirat felterjesztése határoztatott.

13. Barabás István előterjeszti a kiküldött bizottságnak bírálatát a mezőgazdasági kérdésre beérkezett pályaművekről, s javaslatát a pályadíjak mikénti kiosztása iránt.

Javaslat elfogadtatott, s kimondatott, hogy az I. díj nem adatik ki, a II. díjjal a „Ki min vet, úgy arat“ jeligés pályamű, a III. díjjal és a ki nem adott I. díjből kiszakított 50 koronával mint egyenlő értékű művek az „Orsó“ és „Ember küzdve küzdj és bízva bízzál“ jeligésel jutalmaztatnak. A pályadíj nyertes művel feletti további intézkedés, valamint a jeligé levelek felbontása pedig a márciusi elnökség ülés napirendjére tüzetett ki.

14. Tárgyaltatott a szépe helyitanító képezde kérelme 30 drb gyak. szabályza díjtalan kiadása iránt.

Megküldésük elhatároztatott.

15. Előterjesztetett az elnökségnek 1908 év működéséről szóló jelentése.

Előterjesztett, s a választmány elé terjesztésként a hivatalos lapban közzététetni kért.

Előterjesztetett az 1908. évi záró beszámoló kiadása.

Előterjesztett, s a választmány elé terjesztésként a hivatalos lapban közzététetni kért. Egyben kimondatott, hogy a felügyelőbizottság a pénztárvizsgálat megejtése március 19-ikének d. e. 10 órájára Budapesti Székhelyre összehívandó össze.

Jelentetett, hogy Lipócz kilépése a budapesti Peci és Schacherer-üzemelési tűzoltóság mert megszűnt, Kertész, Kiskundorozsma, Szapolyai, Mosonszentpéter, Szentgyörgyi, Tiszalök és több Trencsényi vármegyei szövetségi tűzoltóság rendszertől hátralelévő tagok sorából törölve lennének.

Bejelentetett, hogy a választmány elé javasolni határozatott.

Bejelentetett, hogy a testületi alapdokumentum mintáig kifogyott, s annak 3000 példányban való kinyomatása vált szükségessé.

Bejelentetett, hogy a példányban kinyomatni határozatott, hogy azok nem fűzet-, hanem ivalakban közzététendők, hogy a felterjesztésre újból leírások alkalmasak legyenek.

Bejelentetett, hogy a budapesti tűzoltói tanfolyamát a Magyar Tűzoltószövetség rendezze.

Tudomásul vétetett.

Bejelentetett, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a marosvásárhelyi felebbezással kapcsolatban kimondotta, hogy a telepengedély eljárási tüzoltótiszt felebbezási eljárást kell fogadni.*

Tudomásul vétetett.

Bejelentetett, hogy előterjesztés a belügyminiszterhez: a vármegyei szövetségi és tűzoltóságok szervezése s ennek módjáról tárgyalás; dr. Vass János részére készített törvényhatósági jelentések átengedése; a Heves vármegyei tűzrend. szab. módosításának végzettsége; az államsegélyért; az ipartörvénykezési tanfolyamok iránt; az ipartörvénykezési tüzrendészeti felülbírási tárgyalásokról; a királyi XXV. éves érem megadásáról; dr. Vass János művének kiadásáról; Arad vármegye alispánjának felhívása; a törvényhatóságokhoz vármegyei bizottságok felállításának támogatása és csatlakoztatása; dr. Vass János könyvének terjesztése.

Bejelentetett, hogy a választmány elé terjesztésként a hivatalos lapban közzététetni kért. Egyben kimondatott, hogy a felügyelőbizottság a pénztárvizsgálat megejtése március 19-ikének d. e. 10 órájára Budapesti Székhelyre összehívandó össze.

Jelentetett, hogy Lipócz kilépése a budapesti Peci és Schacherer-üzemelési tűzoltóság mert megszűnt, Kertész, Kiskundorozsma, Szapolyai, Mosonszentpéter, Szentgyörgyi, Tiszalök és több Trencsényi vármegyei szövetségi tűzoltóság rendszertől hátralelévő tagok sorából törölve lennének.

Bejelentetett, hogy a választmány elé javasolni határozatott.

Bejelentetett, hogy a testületi alapdokumentum mintáig kifogyott, s annak 3000 példányban való kinyomatása vált szükségessé.

Bejelentetett, hogy a példányban kinyomatni határozatott, hogy azok nem fűzet-, hanem ivalakban közzététendők, hogy a felterjesztésre újból leírások alkalmasak legyenek.

Bejelentetett, hogy a budapesti tűzoltói tanfolyamát a Magyar Tűzoltószövetség rendezze.

Tudomásul vétetett.

Bejelentetett, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a marosvásárhelyi felebbezással kapcsolatban kimondotta, hogy a telepengedély eljárási tüzoltótiszt felebbezási eljárást kell fogadni.*

Feier Salamon (Nagyvárad) fatelepengedélye Schulz és Pollák (Máramaros) fatelepengedélye Balog és Barát asztalosműhelye, Deutsch Mór (Tiszaluc) fatelepengedélye, elmegegyintézetű tűzoltóság szervezése, Trencsény vármegyei tűzrend. szab. rendelete, Szepesolász kötelezett tűzoltói szabályrendelete, Újpest tüzrendészeti szab. rendelete, Fogaras színházi szab. rendelete, Vásárhelyi Imre (Alibunár) fatelepengedélye, Berger Henrik (Eger) nyersolajmotor-telepe, Heinfeld Dávid (Huszt) szeszraktára, Roth Jakab (Munkács) építkezési felebbezási; a trencsényi iparfelügyelőnek egy zsolnai benzinkutató; Csáktornyanak gőzfeeszkendő beszerzése; Körmeneknek a Dieselmotorról; Zsabyának az „Ajax“ extinktóról; Bihardiószegnek a tüzrendészeti szabályrendelet módosításáról. Végül kipróbáltatott 8 feeszkendő.

Tudomásul vétetett.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Apáthy Vilmos és Jászberényi Miklós előadókat felkérve, több tárgy hiányában az ülést bezárta.

Kmft.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

ifj. Bitskey Illés,
segédtitkár.

Hitelesítjük:

Jászberényi Miklós,

Apáthy Vilmos.

650.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Győrött, a városháza tanácstermében 1910. évi február hó 19-én a magyar országos tűzoltószövetség segélypénztára elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: Barabás István, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, Varga Lőrinc és Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros. Távolmaradását kimentette: gróf Széchenyi Viktor elnök, Breuer Szilárd titkár, dr. Rüll Béla és Tankóczy Gyula előadók.

1. Elnök az ülést megnyitván, segédtitkár jelenti, hogy az előző ülés óta kiutaltványoztatott a felterjesztésnek megfelelően Weisz Lajos, Tinhof Lőrinc, Kovács Ferenc, Kovács Miklós, Kukula József, Pesti András, Szokoly Antal, Szeles Ferenc segélye, Kondor Józsefnek pedig a múlt ülés határozatának megfelelően 70 napra 70 korona a pénztárból kifizettetett.

Tudomásul vétetett.

2. Bejelentetett, hogy Oplatek József (Budapest jutagvár) segélyezési ügye, kinek már a múlt ülésben napi 2 korona engedélyeztetett, még nem nyert végleges elintézetést, mert az orvosi zárjelentés mindezideig be nem érkezett.

Tudomásul vétetett.

3. Deák Gyula (Lőcse) január hó 5-én tűznél, kéményfeldöntésnél lábára esett téglától 7 nap alatt gyógyult zuzódást szenvedett.

Az I. m. ált. biztosító társaság alapítványához 15 korona segélyre felterjesztetni határozatott.

4. Lieskó János (Lőcse) január hó 4—5-én tűznél hülés folytán izületi csúzt szenvedvén 37 napig munkaképtelen volt, most is még csak részben gyógyult.

Az I. magy. ált. biztosító alapítványához 80 kor. segélyezésre felterjesztetni határozatott.

5. Skultéti Kálmán (Zenta) február hó 8-án tűznél szerelés közben jobb kézrándulást szenvedvén, munkaképtelensége 8 napig tartott

Az I. magy. ált. biztosító alapítványához 15 kor. segélyre felterjesztetni rendeltetett.

6. Gébele János (Rákoskeresztur) január hó 19-én tűznél bal karján égési sebeket szenvedett, s betegsége még mindig tart.

A zárjelentés béerkezte után napi 2 korona segélyre az I. m. ált. biztosító alapítványához felterjesztetni határozatott.

7. Előterjesztett az elnökség évi jelentése 1908. évi működéséről.

A közgyűlés és az orsz. választmány elé terjesztetni, valamint a hivatalos lapban közzétenni határozatott.

8. Tárgyaltatott az 1908. évről szóló zárószámadás.

Elfogadtatott, s a közgyűlés élet erjesztetni, valamint a hivatalos lapban közzétenni határozatott azzal, hogy a felügyelő bizottság a segélyző pénztár megvizsgálására is felkérendő.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.
Kmft.

Dr. Óvári Ferenc, ifj. Bitskey Illés,
alelnök. segédtitkár.

A magyar országos tűzoltószövetség elnökségének jelentése 1909. évi működéséről.

196.
1910. sz.

Tisztelt Országos Választmány!

Az 1909. év eseményeiről van szerencsénk alábbiakban beszámolni.

Ha az év folyamán kifejtett működés főmomentumain végigtekintünk, az első pillantásra szemünkbe ötlök azon következetesen keresztülvitt törekvése az elnökségnek, hogy az intézményt minél szélesebb körben fejlessze és minél magasabb nivóra emelje, a tűzrendészet és tűzoltás eszméjének minél több hívet szerezzen, bennök az intézmény iránti érdeklődést felkeltse és az érdeklődőknek megadja a módot ismereteik minél kiterjedtebb módon való fejlesztésére. S ma, amidőn a tűzrendészeti törvényről még úgy kell nyilatkoznunk, mint vágyainknak csak messze távolban fel-feltűnő álomképéről, — nem is lehetett más feladatunk, mint intézményünknek társadalmi uton való fejlesztése és a szakképzettség terjesztése tanfolyamok és irodalmi művek útján.

S e tekintetben az elnökség működése nem volt meddő. Amit a rendelkezésre álló erővel megtenni lehetett, az megtörtént és az elért eredmények kihatása nemsokára érezhető is lesz.

Működésünket nem kísérte némelyek által annyira kedvelt amerikai reklám hangos dobshava, de teljes csendben megtettünk mindent, amit az ügy komolysága és érdeke megkívánt. Tisztában volt az elnökség azzal, hogy vannak kérdések, amelyek megoldása felette kívánatos, de amihez hosszabb idő és az erők nagyobb mérvű koncentrációja szükséges, mert az ilyenek nagyhangú napirendre vetése alkalmas ugyan hangulatkeltésre, de komoly alapon máról-holnapra azok meg nem valósíthatók. Az ily kérdés felvettétvén, megragadtuk ugyan azt már csak azért is, hogy mint a jövő programpontja megrögzítettessék, de az ügyre káros hiba lenne, ha azt elhamarkodnók és bárki által meggondolatlan cselekvésre magunkat ragadtatni engednők.

Az országos tűzoltószövetség elnökségének ugyanis mindenkor főcélja lesz az erők egyesítése és a természetes fejlődés alkalmas

pillanatát beavárványához megtenni mindazt.

ben megtenni lehet és csak sajnálattal látja azt, hogyha ezen törekvésében nem részesül minden oldalról kellő támogatásban. Reméljük azonban, hogy a józanul és higgadtan gondolkozók nagy tömege, a magyar faj természetes józanságánál fogva mindenkor meg fogja tudni különböztetni a helyest az erőltetettől.

A társadalmi alpra lévén utalva intézményünk további fejlesztése, az elnökség főfontosságát tulajdonított a vármegyei szövetségek és az önkéntes testületek gyorsabb ütemben való megalakítására. Ezt elérendő több körlevélben felhívtuk a vármegyék alispánjait a szövetségek alakítására és támogatására, valamint a tűzrendészeti kormányrendelet végrehajtásaképpen a tűzoltóságok szervezésének elrendelésére, és felkérésre, hogy a szükséges alapszabály- és tűzrendészeti szabályrendeletmintákat díjtalanul bocsják a hozzánk forduló községek rendelkezésére. S hogy e mozgalom minél eredményesebb legyen, felhívtuk a Belügyministerium figyelmét is arra, hogy sem a kormányrendeletnek a szervezésre vonatkozó része, sem a szövetségek alakításáról szóló rendelete végrehajtva nincs és kértük egyben a renitens vármegyék kérdőre vonását. E mozgalom munk nem maradt eredmény nélkül, mert számos községből kértek szabályzatmintákat (Hont vármegye egymaga 250 plt), megalakult több vármegyében a szövetség és számos tűzoltóság. Az elmúlt évben a Belügyministerium látta-mozta 4 vármegyei szövetség és 50 önk. testület alapszabályait, de megindult az alakulás Abauj, Békés, Borsod, Gömör, Győr, Komárom, Nyitra, Maros-Torda vármegyékben is, ahol a mozgalom vezetésére a központi testületeket külön is felkértük. Egyébként a mozgalom támogatására több ízben előadót is küldöttünk ki; így Esztergomba és Komáromba Vidá Pált, Gömör és Borsodba Jászberényi Miklóst és dr. Vass Jánost, Mosonba Szabó Gyulát, míg Győrben dr. Óvári Ferencz ismertetésére.

Időközben csatlakozott az országos szövetséghez a Krassó-Szörény és az Esztergom vármegyei szövetségek, míg ellenben Moson, Brassó, Beszterce-Naszód, Csongrád, Sményünk-vármegyék szövetségei csatlakozásukat az és végéig még nem vitték keresztül, de csatlakozásuk legközelebb várható.

Az intézmény iránti érdeklődést fokozandó, a vármegyei szövetségek működését támogatandó, valamint a központ és a vidék közötti kapcsolat szorosabbá tétele céljából az elnökség két ízben szállt ki u. m. a kaposvári testület és a somogyvármegyei szövetség jubileuma alkalmából Kaposvárra és Zalaegerszegre, egyes kiküldöttek által pedig képviseltette magát a Bácsbodrog vármegyei szövetség gyűlésén és versenyein Apatinban (Varga Lőrinc előadó), a hevesvármegyei szövetség gyűlésén Gyöngyösön (dr. Óvári Ferencz), a hatvani testület ünnepélyén (dr. Vass János).

A tűzoltóságok szervezetésénél nem hagyhatjuk megemlítés nélkül azon újabb jelenséget, hogy a városok mindinkább szükségét látják a hivatásos és fizetett tisztek és csapatok beállításának, aminek oka első sorban a jó tűzrendészet fontosságának felismerésében keresendő.

Vármegyei szövetségeink körében felette élénk és eredményes működést észleltünk és e tekintetben különösen kiemelendők Vas, Veszprém, Somogy, Fejér, Sopron,

Heves, Pest, Torontál, Szepes, Osnád vármegyék, mint a mely vármegyékben a hatóságok is dicséretes támogatásban részesítettek a szövetségeket. A jövőben nagyobb fejlődés még Baranya, Esztergom és Ung vármegyékben várható, az elsőben különösen azért, mert új tűzrendészeti szabályrendelete ahhoz a kellő anyagi alapot is biztosítja.

Viszont Hevesvármegyében a tűzr. felügyelők működésük beszüntetését helyezték kilátásba, mert a vármegye tűzrendészeti szabályrendelete 4 év óta nem nyert kormányhatósági jóváhagyást. Elvisszaesést meggátlandó, az elnökség a Belügyministeriumhoz ezen szabályrendelet elintézésére külön felterjesztést intézett. Ugyancsak a tűzrendészeti felügyeletről alkotott szabályrendeletének jóváhagyásától tette függővé működésének megkezdését a Moson vármegyei szövetség is.

Az ország különböző részeinek tűzrendészeti állapotát tanulmányozó Jászberényi Miklós előadónk részére kieszközöltünk a Belügyministeriumtól ajánló körrendeletet. Tapasztalatai mindenestre oly tanulságos adatokat fognak szolgáltatni, amelyek alapján módunkban lesz itt-ott a tűzrendészet érdekében további előterjesztéseket tethetni.

Ugyancsak a tűzrendészeti állapotok javítását célozva azzal, midőn a kereskedelemügyi ministerium utján utasítottuk a ker. iparfelügyelőket, akiknek egyébként kötelességük az ipartelepek tűzbiztonságát is figyelemmel kíséreni, hogy tűzrendészeti kérdésekben kérjék ki a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének véleményét (102/A. 1909. k. m. rendelet).

A Belügyministerium viszont a benzinkészletek elhelyezésének megvizsgálása tárgyában adott ki körrendeletet (86790/1908. VI-a. b. m. rendelet), amelynek alapján ország-szerint javult a helyzet; 110523/1908. VI-a. sz. alatt ugyan e ministerium utasította az alispánokat a kormányrendeletben előírt ellenőrzési kötelességük mikénti teljesítésének bejelentésére. Az itt beérkezett adatok felhasználására szintén kértünk engedélyt.

Előterjesztést tettünk a tűzrendészeti felügyelők vasuti kedvezménye, a városi tűzoltóparancsnokok féláru vasuti igazolványa, a tűzrendészeti felügyelők vámmentessége, a szakképviselési rendszernek a tűzrendészeti kérdésekre való kiterjesztése, a tűzoltói féldíjas telefonállomások korlátlan használata, az új ipartörvény-tervezetnek tűzrendészeti szempontból való felülbírlása és kiegészítése u. m. a gyulékony és robbanékony anyagok (celluloid stb.) telepengedélyhez kötése, a telepengedélyekhez a tűzoltóparancsnok, illetve felügyelők kötelező meghívása stb. érdekében, végül a gőzfejszerek kazánpróbadíjának elengedése iránt, de ezek legtöbbje még nem nyert elintéztést, az első és utolsó pedig elutasított.

Előterjesztést tettünk a tűzrendészeti felügyelők felelősségi joga érdekében is, de bár ez közvetlenül elintéztést még nem nyert, egy marosvásárhelyi konkrét esetből folyólag kimondotta a Kereskedelmi ministerium, hogy a telepengedélynél eljáró parancsnok felelőssége mint közérdekből eredő, okvetlenül elfogadandó.

Egyéb előterjesztéseink voltak a Belügyministeriumhoz: a szénbányákban a megfelelő mentőeszközökkel való ellátása, szabályrendelettervezet kapcsán a mozgóképeszínházak tűzvédelme, az újvidéki vízszervezés javítása, a töltvények tartása, a tűzveszélyes kémények betöltése, a ceglédi tűzoltóság szervezése, a film-

kereskedéseknek telepengedélyhez való kötése, több tűzoltó kitüntetése, a gyulafehérvári testület panasza, a „Tűzoltó-Otthon”, a gőzmalmok tűzveszédelme, az orsz. tanfolyamhoz ministeri biztos küldése tárgyában; a Kereskedelmi Ministeriumhoz: a kémények osztályozása és kötelező seprése, hivatalos szaklapunk portómentessége, az orsz. tanfolyamhallgatók kedvezményes vasuti jegye érdekében; Bihar vármegye alispánjához a tűzveszélyes kéményépítés megakadályozása, a mérnök-és építész-egylet-hoz tűzoltói tanfolyam tartása, az összes ministeriumokhoz az országos tanfolyam ajánlása, a Földművelési ministeriumhoz egy tiszt furdókedvezménye, Máramarossziget polgármesteréhez az ottani testület ügyében, Zala vármegye alispánjához a községeknek csatlakozása, e vármegye főispánjához egy tiszt kitüntetése érdekében, Ung vármegye alispánjához a kis fejszerek beszerzése ellen, a Közoktatásügyi ministeriumhoz tervezet kapcsán az iskolai riadók tárgyában.

Az 1878. évben (tehát 32 év előtt) nyert azon megbízás alapján, amely szerint a Belügyministerium szövetségünket szakközegévé tette, véleményt adtunk;

a Belügyministeriumnak Márpod, Nógrádverőce, Petőhenye, Hamvasd, Dunaharaszti, Hatvan, Árokszállás, Szedres, Tarcsa, Kübekháza, Gyimótfalva, Ókecske Rákosliget, Pókafa, Temesrékás, Szilágyi, Alibánfa, Hosszúhetény, Kissároslak, Pacsér, Csősztelek, Nagytószeg, Rábatöttös, Tiszasas, Felsőkéthely, Csömör, Borsodszemere, Nagymajlát, Dombóvár, Somfalva, Rákospalota, Bozovics, Bócsa, Kunszöllős, Mekényes, Boba, Egyházaskörölc, Bozovics, Kilyénfalva, Denta, Szilágycsehi, Vizesda, Lubina, Alsó- és Felsőbotfalva, Lajtakörtevényes, Bárányos, Mollfalva, Verbóc, Gyalu, Ujszivác, Belényes, Jánk, Gyergyószentmiklós, Szolnok, Szentes, Kistószeg, Vojtek, Nákófalva, Alibunár, Dolác, Rimaszécs, Dobóca, Vajdakamarás, Révaujfalu önk. testületek, a Besztercenaszód, a Somogy- és az Esztergom vármegyei szövetségek alapszabályairól; továbbá: Siklós, Fogaras vármegye, Tolna vármegye, Nyitra vármegye, Kőszeg, Karcag, Torda, Korpona, Nagyenyed, Heves vármegye, Erzsébetváros, Nagybecskerek, Jásznagykunszolnok vármegye, Mártonfalva, Rozsfallva, Szabados, Nagyszabos tűzrendészeti szabályrendelete, Arad, Szászváros kéményseprési szabályrendelete, Nagyvárad és Gyulafehérvár szervezési, Moson vármegye felügyeleti, Szepes- és Borsodvármegyék építésrendőri, Sopron és Miskolc színházi szabályrendeletéről; azután a petroleum-tankkocsik forgalombahozatala, Székely Ödön katejának ajánlása, az Urmánczy-féle gőzfűrés (Arad), Adler Náthán fatelepe (Kassa), Lévy László fatelepe (Tenke), Paniz Sándor fatelepe (Budafok), özv. Tegzes Kálmán fatelepe (Paks), Rajnitz M. Náci fatelepe (Beregassz), Herschkovits és Schmelhof fatelepe (Ungvár) telepengedélyezése, a tamási testület cipőmegtérítése, Schramm J. N. (Toplec) a gyári munkásoknak erdei tűzhöz való kirendelése, Farkas István asztalos (Cegléd), Földes Emil fatelepe (Kispest), Francz Lajos és fiai petroleumraktára (Nagykanizsa) telepengedélye, Davidsohn H. üzletének tűzveszélyessége, Bajer Sándor fatelepe (Székelyhid), a Szászsebesi Faiparosok fatelepe Révész Laura fatelepe (Nagykikinda), Krausz és Dénes fatelepe (Dunaföldvár), Ascher és

vidék és a főváros közötti, mesterségesen is szellemi antagonizmusnak meg kell szűnni. E kétféle erő egymást kiegészíteni hivatott, mert a vidéki nagy test a kist a központban munkálkodó kezek nélkül nem fejthet ki célirányos életet és viszont a kezeknek is szükségük van a nagy testre. Az erők megosztásának, szétválasztásának pedig csakis az intézmény valija lehet. E kérdés megoldásánál tehát mindenestre oda kell hatni, hogy: az összes jogos igények kielégíttessenek és az összes érve-szavak akaró erők érveik érvényesülhessenek; hogy a szövetség hatóköre kiköve kiterjesztessék a tűzoltói körben mutatkozó összes működési ágazatra és hogy az ügy-üzgyvezetés szakszerűsége minden téren fokozatos fokoztassék, vagyis az ügyvel miniatűrűen foglalkoztassék tűzrendészeti feladatok és hivatásos tisztek közreműködése is biztosítottassék.

Tudomására jutván az elnökségnek az, hogy a szövetség szövetség beteg tűzoltói részére „Tűzoltó-otthon”-t létesített, kívánatosnak tartottuk, hogy hasonló hasonló intézmény itt Magyarországon is létesíttessék, azonban az itteni viszonyokhoz mérten olyképp olyképpen, hogy az egyúttal a szövetség és segélyszegélypénztár stb. hivatalos helyiségeit is foglalja magában, az orsz. tanfolyam és a tanszermuzeum elhelyezésére szolgáljon és amelletta béletta betegség vagy egyéb okokból Budapestre feljövő tűzoltóknak internatusa is legyen. E nagyszabású terv természetesen nem egy könnyen oldható meg és azért elsősorban a kormány és tűzbiztosító társulatok hozzájárulását kívántuk biztosítani, majd a főváros hatóságát kerestük meg ingyenes vagy legalább kedvezményes telek átengedéseért. E kérdés tehát még a kezdeményezés stadiumában van és ezért ehhez a Tek. orsz. választmányunk csupán elvileg hozzájárulását kéri.

Tekintettel arra, hogy a tiszti vizsgánál felsőbb műszaki ismeretek, az újabb technikai vívmányokra, berendezésekre vonatkozó adatok kívánatosnak tartotta az elnökség tiszttovábbképző tanfolyam létrehozását ciklusi ciklusok rendezését, amelyeken arra hivatott szakértő szakemberek megismertetnék tiszteinket a műszaki ismeretek bennünket érdeklő újonságaival. S ugyancsak ily irányban lenne kiegészítendő az orsz. szak tanfolyam tanrendje is olyan elementaris tananyagok rovására, amelyek a kellő alapismeretekkel és műveltséggel bíró hallgatók által akár egyszerű elővasárolvasás útján is elsajátíthatók. A szakemberek tisztek tiszteidija többletkiadásokat kivétel, ezen költség engedélyezése iránt ugyancsak előterjesztéssel élünk a tek. orsz. választmányhoz.

Az orsz. szak tanfolyamot egyébként a múlt évben az eddigi tanrendnek megfelelően augusztus 2—19. napjain tartottuk meg úgy a főváros és tűzoltóság, mint a budapesti önk. testület és a bués a budapesti tűzoltószervezet különös halára méltó támogatásával. Tanfolyamparancsnok volt dr. Szily József, előadók: Breuer Szilárd, dr. Balogh Dezső, Barabás István, Markuszovszky Béla, Kármay Imre, Udre, Udvardy Aladár; a zárvizsgán pedig az elnökség képviselőiben dr. Ovári Ferenc alelnök volt jelen. A hallgatók sorában ismét 10 csendőroktató vett részt. A szövetségi 6 stipendium odaitéltetett: Baráth Béla (Párkány), Bodola Aladár (Kápolnásnyék), Domán Sándor (Tiszaórs), Ináncs György (Karánsebes), Horváczky Márk (Eszék), Nádas Ferenc (Nagydém) hallgatók. Az I. m. ált. m. ált. biztosító társaság

jubileumi alapítványának kamatait szintén e célra engedvén át, annak két stipendiumát Lovász Lajos (Kaba) és Mehrli Antal (Guta) kapta. Minthogy pedig e tanfolyamra is 122 jelentkező akadt, — bár ezek közül sokan elmaradtak, mert stipendiumot nem kaptak és mert előképzettség hiányában a megállapított 50 főnyi létszám felvehető nem voltak, — mégis felmerült azon kívánság, hogy egyrészt a stipendiumok szaporíttassanak, másrészt pedig a hallgatók korlátolt száma megszüntetessék és inkább két párhuzamos gyakorlati csoport alakíttassék; a stipendiumok szaporítását az elnökség is magáévá tette és kéri annak engedélyezését; a tanfolyamhallgatók számának emelése azonban részben az ebből felmerülő költségzaporulat, részben pedig az oktatók elégtelensége miatt egyelőre épp oly kevésbé lesz keresztülvihető, mint akár az évenkénti két tanfolyam tartásának eszméje. De különben is a kellő előképzettséggel bíró és tényleg feljövő jelentkezők száma ritkán lenne elég nagy ahhoz, hogy akár két csoport, akár két tanfolyam rendszeresíttessék. A szokásos ingyen szállást ez idén is adtuk 40 hallgatóknak.

Tiszti vizsgát tettek két bizottság előtt: ifj. Bitskey Illés (Budapest), Gráczer Lajos (Nagyvárad), Erdély Ernő (Győr), Desits József (Sopronszill), Bessenyei Károly (Budapest máv.), Németh Gyula (Piski máv.).

A közigazgatási tanfolyamok keretében rendezett tűzoltói tanfolyamok ez idén is meg lettek tartva. Előadók voltak: dr. Szily József, Breuer Szilárd, és Markuszovszky Béla (Budapest), Barabás István (Szombathely), Szabó Gyula (Nagybecskerek), Mihalik Béla (Kassa), Publíg Ernő (Debrecen), Bartha Gergely (Kolozsvar), Szentgyörgyi Dénes (Marosvásárhely), Schulz Ferenc (Pécs). A hallgatók száma 367 volt (a tanfolyamok fennállása óta 3894).

A kassai tanfolyam látogatására kiküldöttük volt Jászberényi Miklós előadót, Debrecenbe Tankóczy Gyula, Pécsre Vida Pál és Szabados Imre, Kolozsvarra és Marosvásárhelyre Szabados Imre előadót. Kívánatosnak mutatkozott, hogy az elméleti órák a rendes tanrendbe besoroztassanak és így a hallgatók szabad ünnepnapjait és az ügyiránti érdeklődésüket ne rontsák; hogy továbbá ott, ahol egységes felszerelésű feckendők nincsenek, ilyenek beszereztesse avagy a szövetség által küldessenek. Mindkét kívánság a Belügyministerium helyesléssel találkozott s így a tek. orsz. választmánytól annak kivételére az engedélyt ez uton is kikérjük. Egyébként a tanfolyamoknak az 1910. évben való megtartását a Belügyministerium ismét engedélyezte és azok már folyamatban is vannak.

Egyéb helyütt tartott még tanfolyam a budapesti szövetség által a budapesti felső ipariskolában; a budapesti önk. testület által a budai tanítóképzőben, ahol a vizsgán dr. Szily József képviselte a szövetséget; a szegedi tanítóképzőben, melynek vizsgájára Varga Lőrinc előadó küldetett ki; a csákvári földmives iskola vizsgáján Vida Pál, a szentimrei földmives iskola tanfolyamán pedig Szabados Imre előadó volt jelen. Vármegyei tanfolyamok tartottak: Fejér, Heves, Moson, Pest, Sopron, Szepes, Torontál, Vas, Veszprém vármegyékben. Ingyenes szakkönyvekkel elláttuk az országos, a közigazgatási tanfolyamok, a szegedi, győri és

znióváraljai tanítóképezdek hallgatóit, valamint az ujonnan belépő tagtestületeket is.

A szakirodalom fejlesztése és támogatása kiváló gondját képezte az elnökségnek. A Barabás István által írt népies mű „A szépligeti tűzoltóság” csak most került ki a sajtó alól és már is nyomásra készen áll a Breznay Imre által megbízás folytán írt második népies mű, amelynek célja leendő intézményt főleg a néppel megkedveltetni és alapvonásaiban megismertetni, amiért is az elnökség azt az állami népkönyvtáraknak, esetleg a „Nép barátja” naptárnak kívánja átengedni, és utóbbi esetben a tagtestületek részére is 3000 példában kinyomatni, amihez az orsz. választmány hozzájárulását kérjük. A múlt évben megállapított 400 K. tiszteletdíj szerzőnek kiutaltatott.

A „Tűzrendészet” című mű második kiadása már sajtó alatt van és a folyó évben az is megjelenend.

Ugyancsak most jelent meg dr. Vass János előadó kitűnő műve, mely a tűzrendészeti közigazgatást tárgyalja és a maga nemében páratlanul áll a szakirodalomban. E mű szerző kiadásában jelent ugyan meg, de a szövetség megbízásából iratott és az elnökség szükségesnek látta annak az összes tagtestületek részére való megszerzését; kéri tehát a megrendelt 2000 pld. költségeinek engedélyezését; elhatározta továbbá, hogy e mű pártolására a Ministeriumot és az összes hatóságokat felkéri.

Az irodalmi kedv és működés fejlesztése érdekében és az orsz. választmány határozata szerint, kiírta az elnökség a nyolc, részben szak-, részben pedig az intézmény fejlesztését célzó kérdésre a pályázatot összesen 2000 korona pályadíjakkal. A nagyszámban beérkezett pályaművek közül a dr. Plachner Sándor, dr. Benkó Albert és Serfőző Géza urakkal kiegészített bíráló-bizottság javaslatára jutalomban részesült: Kállay Imre pályaműve (150 korona) a benzín stb. robbanó anyagok szabályrendeletéről, mely megfelelő átdolgozás végett bizottságnak adatott ki; továbbá Barabás István műve a tűzrendészeti felügyeletről (100 kor.), Salapáthy Kálmán műve az önk. testületek fejlesztéséről (100 kor.), amelyek a hivatalos szaklapban közzététetni rendeltettek, míg a mezőgazdasági termények mikénti elhelyezésére vonatkozó pályaművek bírálata az 1910. évre maradt.

Kérjük az elnökségnek ezen intézkedését tudomásul venni és egyben határozatilag kimondani, hogy az ilyen irodalmi pályázat a jövőben is, esetleg évenként, hirdettessék és hogy annak kivitelével az elnökség bízatik meg.

Elhatározta továbbá az elnökség, hogy hivatalos szaklapunk, a „Tűzrendészeti Közlöny” színvonalát emelendő, azt havonként kétszer jelenteti meg; ezen tervtől azonban kénytelen volt a költségek nagysága miatt lemondani, miután a kereskedelemügyi ministerium a lap portómentessége érdekében oda-intézett kérelmünket elutasította. Ezzel szemben elhatároztuk tehát, hogy a szakcikkek íróit tiszteletdíjban részesítjük (és pedig hasábonként 5.60K, soronként 8 f), az eddig kezdetben egészen, később részben a szerkesztő által viselt klisék költségét és a portóköltségeket a szerkesztőtől átvesszük amihez azonban évi 1000 korona költség engedélyezését kérjük.

Ezen kiadásra való tekintetből el kellett utasítanunk a Jásznagykunszolnok vármegyei szövetség lapjának, a „Tűzrendészeti Lapok”-nak segély iránti kérelmét.

Az eddig is megjelent „Illustrierte

Feuerwehrzeitung”, a „Vasvármegyei tűzrendészeti közlöny” és a „Tűzrendészet” mellett újabban megjelenik az Esztergom vármegyei szövetség lapja gyanánt a „Tűzoltók Lapja” is, amellyel szaklapjaink száma 6-ra emelkedett.

A nemzetközi szövetség múlt évi gyűlésén nem képviseltettük magunkat s ennek tulajdonítható, hogy az elnökségben Magyarország nem jutott hely. A képviselők újra bejelentendők lévén, választmányi tagokul bejelentettek: gróf Széchényi Viktor elnök, dr. Óvári Ferenc alelnök, gróf Széchényi Frigyes felügyelő-bizottsági tag, Breuer Szilárd titkár, dr. Szily József, Vermes Béla és Scossa Zoltán parancsnokok. A folyó évben Brüsszelben tartandó közgyűlésre az elnökség Breuer Szilárd titkár kiküldését hozza javaslatba és kéri a szükséges költségek engedélyezését.

A német szövetségnek Nürnbergben tartott nagygyűlésére és a kiállításra az orsz. választmány jóváhagyása reményében Varga Lőrinc előadót küldöttük ki, aki eljárásáról terjedelmes jelentésben számolt be.

Az I. m. orsz. testnevelési kongresszusra, amelyen az ifjúsági egyesületekben való tűzoltói kiképzés is napirendre volt tűzve, — képviselőnkben kiküldöttük dr. Szily József, Breuer Szilárd és Markusovszky Béla urakat. Fenti kérdés azonban levéteivén a napirendről, Breuer Szilárd titkár írásban tett előterjesztést a tornatanárok és a tanítók tűzoltói kiképzését tárgyában, mely a jövő évi kongresszus napirendjére fog tűzteni.

A segélyezőpénztárról szóló jelentés az orsz. választmányi közgyűlés napirendjén van. Ugy mint eddig, különös gondunkat képezte a pénztár fejlesztése és örömmel jelenthetjük annak fokozatos megerősödését, amihez nagyban hozzájárult azon körülmény, hogy az I. magy. ált. biztosító-társaság hozzájárult ahhoz, miszerint alapítványából a gyakorlatnál és egyéb szolgálatban megsérültek is kaphatnak segélyt. A pénztár adminisztrációját a tisztviselők díjtalanul végezték. A „tűzoltó gyűjtő” címén befolyt összeget átengedtük a segélyezőpénztárnak. Az e címen befolyó részesedés azonban az év közepén fennakadást szenvedett, mert Stermann M. gyáros meghalt és utódával a kérdés még nem volt rendezhető.

Az olasz szövetség felhívására gyűjtést rendeztünk a messinai földrengés által sújtott olasz tűzoltók javára.

A „József főherceg” alapítvány kamatait oda ítéltük a fumei hajóégésnél bennégett Stanisich-Canadzič Szilárd özvegyének.

Az év végén elhunyt Apatinban szövetségünk volt elnöke, dr. Kék Lajos. Az elnökség koporsójára koszorút, özvegyének részvétíratot küldött és emlékét, érdemeit jegyzőkönyvileg örökítette meg.

Hogy pedig az irodában az összes elnökök arcképe meg legyen, elhatározta az elnökség, hogy báró Bánhidly Béla arcképét is megfesteti.

Szolgálati érem kiadatott az év folyamán 185 testületnek 812 drb V éves, 496 drb X éves, 359 drb XV éves, 268 drb XX éves, 203 drb XXV éves, 78 drb XXX éves. A kir. tűzoltóéremnek Magyarországra való kiterjesztése tárgyában tett felterjesztésünk mai napig sem nyert elintézést.

A pénztári állapotot a zárszámadás tünteti fel; a bevétel volt 18,479 K 22 f, a kiadás 18,885 K 68 f, a túlkiadás tehát 406 K

46 f. Az egyes tételeknél felmerült túlkadás részbeni fedezésére a többi tételknél mutatkozó fölösleg szolgált. Hogy pedig az évizárlat némi hiányt mutat fel, ennek oka abban keresendő, hogy több vármegyei szövetség a tagdíjakkal hátralékban maradt, azok nem folytak be, viszont több előre nem látott és a költségvetésbe fel nem vett kiadás fedezendő volt.

A cheque-forgalomhoz való csatlakozás felette jól vált be és a pénztárnok válláról tetemes terhet vett le.

A tagtestületek sorából töröltetendők: Léva, Kiskunfélegyháza, Lipóc közvetlen tagtestületek; a Baranya vármegyei szövetség kérte Maiss, Rugasd, Magyartelek, Döbrököz, Kisvarjas, Gerde, a Jásznagykunszolnok vármegyei szövetség Jászberény, a budapesti szövetség a Perei & Schacherer kábelgyár törleszt; Magyarszék pedig kérte 4 évi tagdíjhátralékának törlesztését az egylet szegénységére való hivatkozással. Az év folyamán belépett a szövetségbe 90 testület és pedig közvetlenül 16, a Baranya vármegyei szövetség útján 21, a Vas vármegyei útján 12, a Somogy vármegyei útján 9, a Pest vármegyei útján 7, a Bácsbodrog vármegyei útján 6, a Krassó-Szörény vármegyei útján 5, a Sopron vármegyei útján 4, a Csanád, a Torontál vármegyei útján 3—3, a Pozsony, a Veszprém, a Zala vármegyei útján 1—1 testület, amihez még az Esztergom vármegyei szövetség útján 1910-től kezdve 14 testület járul. A Trencsén vármegyei szövetség több éven át hátralékos testületeinek törlése eddig függőben hagyatván, most újra napirendre kerül és ez ügyben újabb határozat lesz hozandó. Több évi hátralékaikat többszöri felhívás dacára sem rendezték: Gyalu, Kurtics, Kiskundorozsma (1906—10), Mosonszentpéter, Mosonujfalu, Nagytapolcsány, Tiszalök (1907—10), amelyek a tagok sorából ennél fogva törölendők lennének.

A tagtestületek száma az év végén 2067 volt és pedig közvetlen 186, vármegyei szövetségek útján 1881 (illetve Esztergom vármegye levonásával 1860, közvetlen pedig 193). Utóbbiak a következőképpen oszlanak meg az egyes vármegyékre:

	V á r m e g y e	Testületek száma	Községek száma
1	Somogy	257	308
2	Vas	215	616
3	Sopron	197	232
4	Veszprém	185	182
5	Heves	117	117
6	Baranya	106	358
7	Fejér	105	103
8	Torontál	76	213
9	Pest	69	216
10	Pozsony	67	298
11	Szepes	60	222
12	Bácsbodrog	49	131
13	Jásznagykunszolnok	42	53
14	Temes	40	226
15	Budapest	33	1
16	Zala	23	559
17	Tolna	22	121
18	Esztergom	21	49
19	Csanád	20	29
20	Krassó-Szörény	17	362
21	Trencsén	14	399
22	Bars	14	209
23	Bihar	13	496
24	Háromszék	10	104
25	Hajdu	9	21

Budapest, 1910. február 19-én.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből.*)

Irta: Barabás István.

II.

A tavasz folyamán újra bejártam községeimet, ugyanugy járván el azokban, mint a múlt ősszel tettem. A helyi tűzrend. vizsgálatot azonban most már csak felül kellett vizsgálnom, mert azt a helyi előljáróság a kiadott rendelet értelmében megtartotta és erről a jegyzőkönyvet fölmutatta. Vizsgálatomról jegyzőkönyvet vettem föl 2 példányban, hogy egyet a várm. felügyelőhöz küldhessek, másikat saját irattáramban helyezhessem el.

Nagy örömemre sokhelyütt teljes rendet találtam a tűzoltóságoknál, a tűzoltó-szerháznál, sőt a községek egyes házainál, a gyáraknál, telepeknél is. Akadtak bizony azért apró javítandó dolgok mindenütt, sőt akadtam oly községre is, ahol semmi javulást nem észleltem. Itt már aztán erélyes intézkedést kellett kérnem és pár esetben fölsőbb hatósághoz is fölkerültek ügyek a járásomból, melyek azonban — nagy megnyugtatómra — mindig fölterjesztéseim értelmében intéztettek el. Hasznosnak bizonyult e tekintetben ama módszerem, hogy a kényesebb ügyekben előzetesen mindig a várm. felügyelőhöz fordultam tanácsért, utba igazítáért. Így aztán az ő tanácsa szerint járva el, mindig biztos voltam az ügy sorsa iránt főlebezések esetén is.

A nyár kezdetén, mielőtt az aratási munka megkezdett volna — minthogy ez évben járásomban 3-napos tanfolyam nem volt tartandó — járásom néhány gőcpontján összevont tűzoltói gyakorlatot tartottam a járási főszolgabíró előleges értesítése mellett és annak rendelkezése alapján. Egy-egy községbe berendeltettem vasárnapi délutánokra a tűzkörzetbe eső községek tűzoltóit a tűzoltószerkeikkel együtt, 3 külföldönféle oltási műveleteket, támadási gyakorlatokat tartattam velök; leginkább szárazon, hogy a vidéki tűzoltóságok tömlőit kiméljem. Főszűlyt helyeztem most már a parancsnokok önálló fellépésére és azok egyértelmű, egyöntetű működésére. A fővezérlést rendszeren a helyi parancsnok végezte, míg én öt tanácsaimmal támogattam.

Az ily tűzkörzeti gyakorlatok alkalmával rendszerint egy kis versenyt is szoktam a tűzoltóságok közt tartani, hogy az ügyességet, gyorsaságot fokozzam. Előbb az iskolai és gyors szerelésben mérköztek meg egymással a tűzoltóságok, majd pedig egy támadási feladatot kellett nekik megoldaniok. A bírálatot aztán mindig a tűzoltóságok parancsnokaival, tisztjeivel való megvitatás alapján döntöttük el.

Ezek voltak a tervbe vett rendes dolgaim a járásban. Mindezek közé ékelődtek be a tűzesetek, amelyek járásom községeiben előfordultak.

A járás székhelyéről egyik nagyobb községbe és néhány uradalomba, gyárba kivezetett telefon útján egyik-másik tűzről tüstént értesültem, mert lakásomba — igaz: a magam költségén — helyi telefont vezettem be. Néhány tűzről egyéb módon értesültem azonnal. A nagyobb tűzökhöz ki is szálltam, s mint az összevont gyakorlatoknál, úgy ezuttal is a helyi parancsnokot támogattam a vezérlésben és az ellenőrzést gyakoroltam az egész oltási művelet fölött. E kiszállásaim többnyire a főszolgabíró vagy szolgabíró társaságában történtek, akik szívesek voltak hivatalos fogatukra engem is meghívni.

*) Pályadíjnyertes mű.

Minden tűznél nem lehettem jelen, de minden tüzről jelentést vártam be a helyi tűzoltó-parancsnokoktól, akik az e célra szolgáló úrlapon a jelentést meg is szerkesztették s azt nekem 3 napon belül meg is küldték.

A tüzesetknél az utóvizsgálatokra fordítottam gondot. Nyomoztam az okot, amiből a tűz keletkezett s azt az okot is, amely miatt a tűz elhatalmasodhatott. Ellenőriztem az ártatlansági bizonyítványok könnyelmű kiadását s ahol a tűz vétkes mulasztás, gondatlanság vagy szándékos gyújtásból látszott eredni, arra a kir. esendőség figyelmét is föl hívtam. Az oltás körül tapasztalt hanyagságokat pedig a főszolgabírónak jelentettem, aki ez iránt teljes szigorral járt el.

Akadat még rendkívüli elfoglaltságom egyes új tűzoltószerkezetek kipróbálásával és a főszolgabíró-ság által elért egyéb tűzrendészeti ügyekben való szakvéleményadásával.

Második évem beteltével beküldtem jelentésemet a várm. felügyelőhöz járásom tűzrendészeti állapotáról. Minden egyes községről csatoltam a vizsgálataimról föl vett jegyzőkönyvek egyik példányát is és egy statisztikai kimutatást a tűzoltóságokról, tűzoltószerkezetekről s az előfordult tüzesetekről. Ugyancsak beküldtem e jelentésem rövid kivonatát a kimutatásokkal együtt a járási főszolgabíróhoz is.

Irodai ügykezelésem e második évben is abból állott, hogy az iktatót rendszeresen vezetem. Minden hozzám, mint felügyelőhöz érkezett iratot, sőt szóbeli (telefon) jelentést is bejegyeztem az iktatóba, hogy mindennek nyoma maradjon. Mindezeket elintéztem s az általam a hatóságokhoz és a várm. tűzfelügyelőhöz vagy községekhez és tűzoltóságokhoz intézett iratokat szintén az iktatóba jegyeztem be elküldés előtt s ez iratok fogalmazványát az irattáromba helyeztem. Megjegyzem, hogy közvetlenül a községekhez vagy tűzoltóságokhoz csak azok közvetlen megkeresésére intéztem iratot, minden más intézkedésemnek a községekhez vagy tűzoltóságokhoz juttatására a főszolgabíró-ságot kerestem meg, mert semmit sem akartam a főszolgabírónak mint elsőfoku tűzrendészeti hatóságnak kikerülésével intézni s másrészt sulyban, fontosságban is nyertek intézkedéseim azáltal, hogy azokat a főszolgabíró mintegy magáévé tévén, rendelet alakjában vagy kíséretében küldte ki a községekbe.

Már első felügyeleti évemben észleltem egy posta-, illetve: kézbesítő könyvnek a hiányát. Azért örömmel vettem a várm. felügyelőtől érkezett póstakönyvet, melyet második évemben már használatba vettem s minden irat-küldeményemet e könyv kíséretében küldtem a postára vagy a helyben székelő járási hatóságokhoz. Ugyancsak küldött a várm. felügyelő egy hivatalos bélyegzőt is, mellyel kiadványaimat ezentul bélyegezhettem.

E második évemben már a felügyelői iratok is annyira fölszaporodtak, hogy szükségessé vált egy kis irattár létesítése. Hivatalos butorom e célra nem lévén, egyik szekrényem egy részét használtam föl e célra, melyben az egyes községekhez vonatkozó jegyzőkönyveket és egyéb iratokat külön-külön fedélborítékokban helyeztem el, valamint a járási hatósággal és a várm. felügyelővel váltott levelezéseimet és egyéb ügyiratokat is külön-külön csoportosítottam. Itt helyeztem el az iktatót, póstakönyvet és bélyegzőt is. A szekrény egyik fiókjában pedig a tűzrendészeti vágó rendeleteket, szakműveket és üres nyomtatványokat helyeztem el, hogy azok szükség esetében mindig kéznél legyenek.

(Folyt. köv.)

Szabályrendelet

a robbanó gázokat és gőzök és gőzöket fejlesztő folyadékok szállítása, tartása és forrása és forgalombahozataláról.

Bizottsági előadói előadmány.

Tervezte: Szabados Imre, előadó.*

A t. Országos Elnökség Elnökség által lefolytatott pályázat eredményeképperekképpen a II. díjjal jutalmazott pályamunkának legnagy legnagyobb hibája az volt, hogy olyan körülményekkel foglalkozott leginkább, mely a pályázati felhívásban említve sem volt, t. i. a robbanó gőzök és gőzöket fejlesztő folyadékok gyártásával.

A t. Elnökség bizottság bizottságot küldött ki azon feladat megoldására, hogára, hogy a pályamunkában chronologikus rendben rendben összehordott adatok alapján, a pályázat eredetét eredeti feltételeinek megfelelő tartalmu szabályrendeletet dolgozzon ki.

Mielőtt bizottsági t. Tasági t. Tagtársaim által irásban tett észrevételezések észécek és javaslatok alapján a teljes előadói tervezetet összeállítva bemutatásra hoztam volna, úgy keresgy kereskedői mint ipari szakörökben érdeklődtem aziránt, hogy a bizottság által megállapított két két két basieus alapelv folyományaképpen gyökeres gyökeres változást szenvedő szállítási s tartási módozatokhoz felől a legjobban érdekelt emez említett két szakkörbe tartozók minő véleményt fognak fognak táplálni. Meggyőződtem afelől, hogy nevezettek vezettek egyáltalán nem akarnak tekintettel lenni a legújabb időkben történt tömeges, ily anyagok tárgok tűzvédelem ellen nem biztosított rendszerű kezelési folytán előállott katasztrófákra s egyedül egyedül a business-oldaláról tekintvén e fontos ügyet ügyet, határozottan ellen-szenvvel fognak minden minden újítás ellen küzdeni.

Ismerve hazai viszonyi viszonyainkat, ez okból egyelőre csak az alapelveket tartalmazó első szakaszokat van szerencsém bencsém bemutatni azon előterjesztés kapcsán, hogy a t. Elnökség döntsön afellett, hogy — az em az emondott körülmények dacára — hozzájárul-e járul-e a kidolgozandó szabályzat alapelveihez, mely az mely esetben a végleges és részletes felmunkálás a kálás a közeli jövőben rövidesen megtörténhetik.

Van szerencsém tehát szóban forgó szakaszokat a következőkben bemutatni.

I. Általános hatós határozmányok:

1. §. A könnyen gyúlyon gyuló és robbanó gőzöket és gázokat fejlesztő folyadékok szállítását, forgalomba hozatalát, tartását, tartását, ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági és közlelés közlekedési célokra való felhasználását szabályozóabályozó jelen rendelet életbe lépése napján az ugyaz ugyane tárgyban kiadott 1870. 2970 sz. belügymin. 1893. 52452 sz. ker. m., 1894. 39215 sz. b. ü. sz. b. ü. m., 1894. 81693 ker. m., 1895. 26438 sz. k. sz. k. m., 1901. 98629 sz. k. m., 1902. 108464 b. ü. m. b. ü. m., 1905. 112771 sz. b. ü. m. és az 1908. 788108. 78816 sz. ker. min. rendeletek hatályukat veszítik, veszítik, mig az 1884. XVII. t. c. 25. §-a, illetve a jelenleg tárgyalás alatt álló új ipartörvény hason rhason rendelkezéseket tartalmazó §§. jelen rendelet rendelet által némely ipari és gazdasági intézményekre vonatkoztatott rendelkezésekkel kibővitendő kibővitendő.

2. §. Könnyen gyúlyon gyuló és robbanó gázokat és gőzöket fejlesztő folyadékoknak vasuton, hajón, állatok által vagy kézzel kézzel húzott járműveken, automobilon és motoros motoros üzemű kerékpárokon és ilynemű szállítási eszköztési eszközökön, végre pusztá

*) A fenti tervezetet tervezetet Szabados Imre az 1910. évi február hó 19-én Győrött Győrött tartott elnökségi ülésén terjesztette be.

kézben való szállítása, raktározása, üzletszerű forgalomba hozatala, általában mindenütt való tartása, motorhajtásra, tisztító intézetek üzeméhez és gyógyászati célokra való alkalmazása — a felsorolandó esetek és mennyiségek kivételével — csakis oly edények és tartányokban eszközölhető, melyek a m. kir. Belügyminister által elfogadott és használatba vételre engedélyezett rendszerű, a meggyulás esetében is a robbanás előfordulhatását kizáró szerkezettel pontosan fel vannak szerelve s melyeknek anyaga sem zárás, sem ütdés folytán törés vagy megrepedésnek kitéve nincsenek.

3. §. Az előző szakaszban körülírt valamely módon szállított vagy elhelyezett anyagoknak forgalomba hozatala, tartása, ipari, kereskedelmi, gazdasági és közlekedési, valamint motorüzemű célokhoz való felhasználása minden egyes esetben és alább közlendő osztályozás szerint kérendő helyhatósági telepengedélyezéstől tétetik függővé.

Az önkéntes tűzoltóság életképes működése biztosítható.

(Pályadíjnyertes dolgozat.)

Irta: Salapáthy Kálmán.

Szakavatott oktató tiszt ügyes vezetésével, jó bánásmóddal, a tűzoltók részére erkölcsi és anyagi előnyök, kedvezmények biztosításával az önkéntes tűzoltóság életképes működése teljesen biztosítható. Mindezen eszközök a kormányrendelet, vármegyei-, községi- és testületi szabályrendeletek által kevés, anyagi áldozat mellett, elérhetők.

Mellékelve bemutatom az általam 1906. évben szervezett s legmodernebb alapokon felszerelt jól kiképzett 40 tagu tűzoltótestületemben létesített „Bajtársi pénztár“ alapszabályait tartalmazó tagkönyvecskét, melyből annak rendeltetése világosan kitünik.

Heti befizetéssel az ott összeállított kimutatásból kitünik, hogy mely időben mennyi megtakarított pénze van, előnyök:

- a) Takarékoság által vagyongyűjtés (25 év alatt 600 K).
- b) Az országos segélypénztárnál biztosítva van a tag.
- c) Halál esetén kap családja 100 korona temetkezési költséget.
- d) Téli-nyári ruházatot (3—6 évente).
- e) Teljesen jó felszerelést.
- f) Betegség esetén a segélyalapból gyógyszer.
- g) Ingyen gyógykezelést.
- h) Zenekar és dalárda a temetésénél ingyen közreműködik s ha az egylet rövid időn belül jobb anyagi helyzetbe jut, nem fog kelleni a tagoknak semmit sem fizetni, mert az ő heti 20 filléres befizetését is megkapja az egylettől.

Mily óriási előnyök ezek más testületekkel szemben, ahol ezek bevezetve nincsenek, bizonyítja az, hogy nálam, kivéve az elköltözési esetet, soha egy tűzoltó sem lépett ki, oly buzgók, szorgalmasak, dacára annak hogy 1906-ban alakultunk, szergyakorlatokat csak az 1908. évben tarthattunk, mivel akkor jöttek meg a szerek, — mégis elvittük a megye első díját.

A testület 40 tag után (példának véve) évi 20 K 80 fill. befizetéssel 832 koronát s így s így 25 év alatt 20.800 K tőkét nyer, melynek kamatából a teljes ruházat állandóan fedezhető. Oly testületeknél, hol alappal rendelkeznek, adhatnának még több előnyt pl. a tűzoltó nejének vagy gyermekének elhalálása esetén kapna 50 K segélyt. Gyermekszületésnél 20 K-t stb., mindezekre évente elegendő volna 200—300 K s így egy 40 tagu testületnél az összes elmondottak 1000—1200 K-val létesíthető lenne, ez

felülhaladja azon testületeket, hol ily összegért 2 állandó embert tartanak, kik egész nap henyélnek, miért is felhasználva a testületi jövedelmet ily haszontalan célra nem tudnak az önkénteseknek semmit sem nyújtani s így az egész intézmény ott a levegőben lóg s csodálkoznak, hogy 2 állandó ember dacára, nem tudják a tűzoltótestületet fentartani. Mert állandó őrséget csak azon testület tarthat, mely az önkéntesekről gondoskodott és felesleges pénze marad, ott helyes, sőt szükséges ezen összeget ily célra fordítani, de ellenkezőleg 2 állandó emberrel nem lehet tüzet oltani s így tűzoltóságot pótolni.

Korlátozni kell a tagok számát, ugyanis kis helyen 25—30 főnyi, közepes helyen 30—50 s városokban 50—80 tagot kellene csak tartani, mert nem ér semmit a papiros-tűzoltó amikor 100—200 tagból áll s működésnél csak 20—30 látható.

Elvek legyenek még, pl. új testületnél, hogy egy évig csak kiképzés legyen s csak ezután érdem szerint neveztesse csak ki a tisztetek, ezáltal sok surlódás kerültek el s így öregbedik az összetartás. A tiszt és tisztetek száma minél kevesebb legyen. A gyakorlatok rövidek s anyaga élvezhető, főleg változatos legyen. Ezek mind azon előnyök, melyeket könnyű szerrel biztosíthatunk. Ha ily kedvezményekről hallanak a tűzoltójelöltek nejei (kik rendszerint a kerékkötők), nem fogják férjeiket visszatartani, sőt küldeni fogják a beállításra s az intézményben egy hasznos szükséglet látnak, nem pedig mint sok helyen egy részegeskedő bandát, mitől mindenkit óvnak.

Ily módon a megszilárdult fegyelem alkalmas arra, hogy a tűzoltóság tömörüljön, dalárda stb. létesítésével jövedelmét növelje, miáltal fokozódik az összetartás. Óvakodjunk politikai és vallási villongásoktól, ezt nem szabad még meg sem kísérelni, nagyon tartózkodni kell mindkettőtől.

Szükséges volna Magyarország területén minden egyes tűzoltótestületbe a „Bajtársi pénztárt“ bevezetni, erre azáltal lehetne serkenteni a tűzoltókat, ha az állam ilyen tagkönyvvel ellátott tűzoltónak, ha egyenruhában utazik, féláru III. oszt. vasúti jegyet biztosítana (miként a munkások részére érvénynyel bíró munkás-igazolvány). Azt hiszem erre a tűzoltók, mint a jótékony közintézmény szolgálatában állók, inkább jogosan tarthatnak igényt, mint a munkások. Mert amilyen igényjogosultságot állami szempontból igazol kedvezményes jegyre egy mezői munkás, olyat mindig túlhalad a magyar ipar szolgálatában álló tűzoltó (ki rendszerint iparos) ki az iparfejlesztés közgazdasági ténykedése mellett a jótékonykáság gyakorlásához időt és fáradságot, élete kockáztatásával nem sajnál. Ezt lenne hivatva az országos szövetség kivívni a most készülő törvényjavaslatba leendő beleillesztés által.

Alakulhatna egy „Tűzoltók Országos Takarékpénztára“ Budapesten r.-t. alapon, az országos tűzoltó szövetség ellenőrzése mellett, melynek részvényesei csak „ö n k é n t e s t ű z o l t ó t e s t ű l e t e k“ lehetnének. Ezen pénzügyet kezelhetné az egész országban létesült „Bajtársi pénztár“ összes letétjeit, mint kebelében heti 40 filléres 5 éves ciklusokkal alakított önszegélyző szövetkezet testületenkint fiók és megyénként központi fiókok létesítésével. Kölcsönöket nyújthatna kizárólag tűzoltóknak 6%-os kamattal, így sok tűzoltó szabadulna meg az uzsorásoktól. Ugyanesak sok és jó tűzoltót nyernénk ezen intézmény által, kik le lennének kötve s így a tűzoltóintézmény javára lennének.

Móttó: Minél többet vetünk, annál többet aratunk.

333
1910 sz.

A magyar országos tűzoltó-szövetség 1909-ik évi zárszámadása.

Folyó szám	BEVÉTEL	K		f		Folyó szám	KIADÁS	K		f	
1	Pénzmaradvány az 1908-ik évről			48	33	1	Irodai-, postai és ügykezelési kiadások			444	84
2	Tagsági díjakból:					2	Tisztviselők tiszteletdíjai			3800	—
	a) közvetlen tagtestüle- tektől	2380	—			3	Előadók és választmányi tagok utiköltségei			2490	80
	b) vármegyei szövetségek utján:					4	Előadók és választmányi tagok napidíjai			906	—
	a bácsbodrogvármegyei szövetségtől	84	—			5	Irodahelyiségek lakbéré			1700	—
	a baranyavármegyei szövetségtől	210	08			6	Iroda takarítása, fűtése, vilá- gítása, telefon			813	82
	a barsvármegyei szö- vetségtől	—	—			7	Nyomtatványok			129	10
	a biharvármegyei szö- vetségtől	—	—			8	Pályadíjak és ösztöndíjakra			1350	—
	a budapesti szövetségtől	66	—			9	Tűzrendészeti Közlöny kia- dásai			3674	60
	a csanádvármegyei szö- vetségtől	40	—			10	XVIII. országos tanfolyam kiadásai			1544	52
	a fejérvármegyei szö- vetségtől	210	—			11	Beszerzésekre			1099	—
	a hajdúvármegyei szö- vetségtől	6	—			12	Tagdíj és egyéb visszatéri- tések vagy átutalások			406	41
	a háromszékvármegyei szövetségtől	4	—			13	Tiszti vizsgabizottságok díjai			380	68
	a hevesvármegyei szö- vetségtől	234	—			14	Különfélékre			145	91
	a jásznagykunszolonok- vármegyei szövetségtől	84	—								
	a krassószörényvár- megyei szövetségtől	4	—								
	a pestvármegyei szö- vetségtől	126	—								
	a pozsonyvármegyei szö- vetségtől	394	—								
	a szepesvármegyei szö- vetségtől	—	—								
	a somogyvármegyei szö- vetségtől	250	—								
	a sopronvármegyei szö- vetségtől	406	—								
	a temesvármegyei szö- vetségtől	10	—								
	a tolnavármegyei szö- vetségtől	42	—								
	a torontálvármegyei szö- vetségtől	—	—								
	a trencsénvármegyei szövetségtől	—	—								
	a vasvármegyei szövet- ségtől	190	—								
	a veszprémvármegyei szövetségtől	370	—								
	a zalavármegyei szövet- ségtől	84	—	5144	08						
3	Takarékpénztári kamatokból			155	20						
4	Államsegély az 1909-ik évre			11000	—						
5	Különfélékből:										
	a) Szakkönyvek eladásából	493	02								
	b) a Tűzrendészeti Közlöny hirdetéseiből	500	—								
	c) a Tűzrendészeti Közlöny előfizetéseiből	104	50								
	d) Tiszti vizsgadíjakból	300	—								
	e) Törzsbetét a postatakarék- pénztárba, érempénztári maradvány és átmeneti bevételek	734	09	2131	61						
6	Fedezetlen hiány			406	46						
				18885	68					18885	68

Budapest, 1909. december hó 31-én.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.Dr. Balogh Dezső,
szöv. pénztáros.

Az erdei tüzekről.

Ezt a témát Apáthi Vilmos elnökségi előadó, teljes részletességgel tárgyalta ugyan lapunkban, de mert az még 1906-ban látott napvilágot és mert az erdőtüzek ideje a mostani száraz tél után be fog következni, nem véljük feleslegesnek a Vasvármegyei T. K. ily című közleményéből átvenni a következőket:

Az erdei tüzek általában három-félék. u. m. 1. Futó talajtűz, amikor csak a száraz fű és csalit, esetleg apró bokrok és egészen fiatal ültetvények égnak; 2. Korona-tűz, amikor a magas fák koronája, lombzata ég; 3. Tőzeg-tűz, amikor a földszin alatt ég a gyulékony tőzeg és gyökérzet.

Az eljárás is ezek szerint különböző.

1. Ha futó talajtűzzel van dolgunk, elsősorban is azt látjuk, hogy a tűz a kigyuladó helytől ékalakban terjed tovább a szél irányában. Keskeny az égési terület ott, ahol a tűz támadott, de tovább-tovább egyre szélesedik. Így fog tehát még tovább is terjedni, ha terjedésében meg nem akadályozzuk.

Lehet ez a futótűz oly kisszerű, hogy letört zöld galyakkal elébe állhatunk s körül foghatjuk és talán sikerül is levernü a tüzet a széleken annyira, hogy azt a terjedésében megakadályozhatjuk.

Ha azonban ez az eljárás nem látszik megfelelőnek, vagyis nem lehet levernü a tüzet közvetlenül a széleken, akkor távolabb kell a tűz elé kerülni s ott felállítani a védő közönséget. A védővonal megállapítása bir itt igen nagy fontossággal. Fődolog az oly helyek kiválasztása és vonalba foglalása, amelyek egészen üresek, vagy legalább is csekély éghető anyag van rajtuk. Ilyenek az utak, árkok, pászta, posványosok, kipusztult részek. Természetes, hogy egy, kéznél lévő erdőtérkép kitünő szolgálatot tenne, — de bir ritkán jut az ember ilyenhez a vész idején. Az erdőőrök és erdőmunkások azonban ez iránt hamar tudnak felvilágosítást adni.

Ritka eset az, hogy ily pásztáknál a futótűz el nem lenne fogható.

A tűz tehát a pásztáknál lesz elfogva. Még csak az egyes pásztákat egymástól elkülönítő benőtt területet kell jól védelem alá venni, mert a tűz itt törekszik tovább terjedni.

Ha a pásztákat jól belefoglaltuk a védővonalba, akkor az ily benőtt terület nem lesz oly széles, hogy azon át hamarjában pásztát ne lehetne vágni.

Itt tehát kis baltákkal levagdadjuk vagy kézzel letördeljük a bokrokat s bedobáljuk a tűz felé. A talajon levő száraz lombot besöpörjük szintén a tűz felé s azon iparkodunk, hogy mentől szélesebb pásztát kapjunk.

Így a tűz aztán csak a pásztáig pusztít, ott aztán az őrtálló közönség elfogja, lokalizálja.

Ha viz van kéznél, azt is lehet alkalmazni s a vízbe mártott galyakkal nagyobb hatást

érünk el. Ha fecskendők van, vagy edényeink vannak, az egész pásztát jól felloccsoljuk.

Ha a futótűz már annyira elterjedt, hogy nincs elég népünk a teljes körülfogásra, akkor főleg azon az oldalon kell védekezni, ahol egy szálaserdő vagy majorság, község van az erdőtűz utjában. Fialat fenyves, mely alatt sok-sok leszáradt tülevél gyűl össze, különösen veszedelmessé válhat, ha a tűz utjába kerül, azért az ilyet is nagy erővel kell oltalmazni.

2. Ha szálaserdő ég s a fák koronái gyuladnak egymástól, akkor nincs más segítség, mint megszakítani a folytonosságot a tűz terjedése irányában. Szerencse, ha jó széles allé kerül a tűz utjába; még itt is nagyon kell őrködni s a kiállóbb koronákkal biró fákat le kell vágni s bedöntögetni az égés felé. Ha pedig nem kínálkozik ily széles allé, akkor ez esetben a kínálkozó ritkás helyeket kell fölhasználni s azok befoglalásával a védelmi irányt megállapítani s nagy erővel megindítani a fadöntést a ritkások között. A fák mindig az égési terület felé döntendők. Ez a munka mégnagyközönség részvételével is nehezen halad előre, azért nem szabad ezt nagyon közel kezdeni az égő területhez, nehogy a rohamosan haladó tűz valamely oldalról megelőzze a munkásokat, vagy esetleg körül is ölelje, amikor aztán életük is veszélybe juthat. Még távolról kezdve is a munkát, kell, hogy az oltási munka vezetője oldalőrökkel állandóan figyeltesse a tűz terjedését, hogy a menekülés mindig biztosítva maradjon.

Néhol a ledöntött fákat a tűz közeledtekor előre meg szokták gyújtani, hogy így a ledöntött fák lángjának irányát visszatereljék. Tapasztalat igazolja ugyanis, hogy az egymás közelében égő tüzek lángjai összehajolnak, amit a köztük levő levegő megritkulásának tulajdonítanak. Az ily ellentűz gyújtásával már többször sikerült meggátolni a tűz terjedését. Ellenben történt már, hogy az ellentűz gyújtása folyamán az egyszerre nagyobbodott hőség viharos fordulatot adott a tűznek és pusztulásnak nem lehetett elejét venni. Azért az ellentűzgyújtás mindig igen megfontolandó s csak a felelős erdőtiszt rendelkezésére foganatosítandó.

3. Ha a földben levő tőzeg gyuladt meg, itt csak eléárkolással lehet gátat vetni a tűz terjedésének. A füstől és szagról észre lehet venni, hogy hol ég és merre terjed a tűz. Az árkolásnál a gyulékony rétegen alul is ásunk valamelyest, nehogy az árok alatt a tűz tovább terjedhessen.

Mivel az erdei tüzeknél általában igen nagy a tűzoltás intézőjének a felelőssége, a tűzoltóság parancsnoka óvakodjék a maga felelősségére intézni fakivágásokat, ellentűzeket, amelyek rosszul sikerülte esetleg még nagyobb veszélyt idézhet elő.

A törvény ugyanis az erdőtisztekre ruházta az erdei tüzek oltásának vezetését.

A budapesti m. kir. állami felső ipariskolában a nagym. m. kir. kereskedelmi miniszteriumnak 1908. évi 105.684. VI. B. sz. alatt kelt magas rendeletével engedélyezett

tűzoltó-szaktanfolyam órarendje.

1910		E l m é l e t i r é s z			
hó	nap	d. n. 6-7	E l ő a d ó	d. n. 7-8	E l ő a d ó
Február	12	Tűzoltóságok szervezése	dr. Szily József	Megelőző tűzrendészet (I.)	Markusovszky Béla
"	19	Tűzoltószerkek ismer-tetése	dr. Szily József	Tűzoltószerkek gondozása és kipróbálása	dr. Szily József
"	26	Mászószerkek ismertetése	dr. Balogh Dezső	Tűzek oltása (I. taktika)	Breuer Szilárd
Március	5	Vizszerzés	dr. Szily József	Megelőző tűzrendészet (II.)	Markusovszky Béla
"	12	Tűzek oltása (taktika II.)	Breuer Szilárd	Tűzek oltása (taktika III.)	Breuer Szilárd
Április	2	Tűzek keletkezése és jelzése	Kállay Imre	Megelőző tűzrendészet (III.)	Markusovszky Béla
"	9	Különböző gyárak, mal-mok stb. tűzrendészete	Janicsék Andor	Tűzbiztos építkezés és fa-megmunkáló telepek	Breuer Szilárd
"	16	Folytatás	Janicsék Andor	Élet- és vagyonmentés tüzeseteknél	dr. Balogh Dezső
1910		G y a k o r l a t i r é s z			
hó	nap	d. n. 6-7	E l ő a d ó	d. n. 7-8	E l ő a d ó
Április	28	Tömlőszerelés, fecskendő iskolaszerelés	dr. Szily József Breuer Szilárd dr. Balogh Dezső Kállay Imre Bencze István Udvardy Aladár Kratzer W.	Tömlőszerelés, fecskendő iskolaszerelés	Ugyanazok
"	30	Fecskendő iskolaszerelés és mászószerek szere-lése	dr. Szily J. dr. Balogh Blasnek Hugó Bencze Udvardy Kratzer	Fecskendő iskolaszerelés és mászószerek szere-lése	Ugyanazok
Május	4	Fecskendő gyorszerelés	dr. Szily dr. Balogh Blasnek Kállay Bencze	Fecskendő gyorszerelés	Fentieken kívül Udvardy Kratzer
"	7	Támadási gyakorlatok	Szily, Balogh Kállay, Bencze Udvardy Kratzer W.	Támadási gyakorlatok	Ugyanazok

Budapesten, 1910 február 12-én.

Látta:

Hegedüs Károly s. k.
udvari tanácsos,
igazgató.

A budapesti tűzoltótestületek szövetsége.

Dr. Szily József s. k.
elnök.

Kállay Ferencz s. k.
titkár.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A győri tűzoltóság jubileuma.

— Eredeti tudósítás. —

Győr, február 19.

Ma kezdődtek meg az ünnepségek oly fényes keretben, mely illő volt ahhoz a testülethez, mely rendezte. Dél előtt és délután volt a vendégek fogadása. Első volt az érkezettek közt Erdődy Tamás gróf Vasvármegyei tűzfelügyelője, aki dél előtt 11 órakor érkezett meg. Az állomáson Erdély Ernő és Major János parancsnokok vezetés alatt lelkes küldöttség fogadta, kik nem is mint vendéget, hanem mint közjük tartozó parancsnokot üdvözölték, mert hisz Erdődy gróf a győri testületnek is régóta tiszteletbeli parancsnoka. A küldöttségben volt a tanítóképző egyenruházott tűzoltó-csapata is.

Vele egyidőben jött Szathmáry Géza szentmártoni parancsnok, aki azonban csak előhírnöke volt annak a csoportnak, mely másnap Győrszentmártonból Győrbe érkezett.

Fél négy órakor robogott be a pápai vonat s fél öt órakor érkezett meg az országos szövetség elnöksége dr. Óváry Ferenc vezetésével.

Az állomáson Angyal Armand dr. főkapitány fogadta, meleg szavakkal köszöntve őket a testület nevében.

A későbbi vonatokkal s részben kocsin érkeztek meg a vármegyebeliek.

A tényleges ünnepség első pontja az országos szövetség segélyező pénztárának ülése volt a városház a tanácsstermében, mely zsufolásig megtelt. Az ülésen Óváry Ferenc dr. elnökölt. A budapesti elnökséget a Városházán Farkas Mátyás főjegyző üdvözölte. Utána ugyancsak Óváry Ferenc elnöklete alatt az elnökség tartott ülést, mely gyűlés után in corpore a fényesen feldíszített színházba vonult. Előbb Jávor Aranka szavalta el Erdély Ernő győri tűzoltó-parancsnok alkalmi szép költeményét, melyet kivonatossan mi is közlünk. Utána három megkapó élőképét mutattak be. Az első a tűzoltó családja körében, második az égő tetőn, a harmadik a tűzoltók díszőrsége gróf Széchényi Ödön pasa szobra előtt, ahol egy megmentett nő nyújtja fel a babérkoszorút a legnagyobb tűzoltónak. Ezután a Cigánybáró előadása következett.

Este 11 órakor diszfelvonulás volt a szövetség tiszteletére, amelyen nemcsak az önkéntes, hanem a gyári tűzoltóság is teljes számban vett részt. Kivonult 180 tűzoltó 14 szeren Erdély Ernő fővezénylete alatt, aki mellé Bihar Jenő segédtsízt volt beosztva. Az egyes szakaszok vezénylői a következők voltak: Major János, Formándi Ágoston, Árvay Géza, Fleischmann Zsigmond városi, Soukup Imre, Breuer Sándor, Varguska Károly és Holcápfel Károly gyári parancsnokok. Megkapó szép látvány volt a sötét éjszakában a fáklyák mellett elvonuló tűzoltóság. Felvonulás után a Royalban társasvacsora volt.

* * *

Február 20.

A voltaképeni jubileum napját a Győrvármegyei Tűzoltó-Szövetség alakuló ülése nyitotta meg és pedig a vármegye házában. Az ülésen Goda Béla alispán elnökölt, ki szívélyes szavakkal üdvözölte a megjelenteket.

Itt mindenekelőtt Erdély Ernő győri parancsnok számolt be a szövetség állásáról. Belépett 6 győri és 42 vármegyei, összesen 48 testület. Az első határozata a megalakult vármegyei szövetségnek igen helyesen az volt, hogy csatlakozását az Országos Szövetségnek határozatilag kimondotta.

Azután ugyancsak Erdély Ernő méltatta Hauzer Györgynek az önkéntesek parancsnokának érdemeit, aki 1880-ban szervezte a megyei szövetséget. Lelekes éljenzéssel fogadta a közgyűlés az indítványt, hogy Hauzer Györgyöt a szövetség tiszteletbeli tagjává válassza meg és Goda Béla alispán föllálva — amire az egész közgyűlés föllállt — köszöntötte Hauzert, érdeműs

élete e jelentős pillanatában s végül határozatilag kimondta, hogy a közgyűlés Hauzer Györgyöt a megyei szövetség tiszteletbeli tagjává megválasztotta. Az ünnepélyes jelenet hatása alatt Hauzer könnyes szemmel mondott köszönetet a megtiszteltetésért.

Ezután a tisztikar kiegészítésére került a sor. Már az előző közgyűlés által megválasztott szövetségi elnök Goda Béla alispán mellé, elnökökül Németh Miklós megyei főjegyzőt, dr. Szauder Ferenc városi tanácsost és Schermer Artur waggongyári igazgatót; titkárs Bihar Jenő lapszerkesztőt; jegyzőtül Némethy Ernő tb. szolgabíróvá választották meg. Az alispán pedig vármegyei tűzfelügyelőül Erdély Ernő parancsnokot nevezte ki. Fleischmann Zsigmond győri alparancsnok pénztárossá, Dobrovich Mihály nyulfalui körjegyző ellenőrré, végül számvizsgálók: Major János h. parancsnok (Győr), Szokolay Endre körjegyző (Tápszentmiklós) és Breuer Sándor waggongyári parancsnok (Győr) lettek.

Ezután elhatározták, hogy a szövetséget négy tisztségű területre osztják föl és pedig: Győrváros, Sziget-Csilizköz, Tóköz-Pusztai és Sokoróaljai járásra. Minden járásból 2—2 tagot választottak a választmányba.

Amikor a jelölések során sokan Szathmáry Géza szentmártoni tűzoltóparancsnok nevét hangoztatták, Goda Béla alispán kijelentette, hogy Szathmáryt azért kívánja a választmányból mellőzni, mert őt fogja kinevezni a sokoróaljai járás tűzfelügyelőjévé. A közgyűlés viharos éljenzéssel vette ezt tudomásul. A többi kerületi tűzfelügyelőt a választmány meghallgatása után nevezi ki az alispán.

Posch Mihály szentmártoni községi jegyző ezután meghívta a szövetséget, hogy legközelebbi közgyűlését Győrszentmártonban tartsa. Hasonlókép Zámoly is meghívta. A közgyűlés úgy határozott, hogy első megyei gyűlését Győrszentmártonban tartja és Zámoly meghívását későbbre tarja fön.

Még Erdély Ernő megyei tűzfelügyelő közölte, hogy március hónapban két vasárnap a megyei tűzoltók részére szakelődást fog tartani Győrött. Fridli János kérésére pedig kijelentette, hogy a szövetség szakkönyveket díjtalanul bocsájt minden tagnak rendelkezésére.

A megalakult új megyei szövetséget ekkor dr. Óváry Ferenc orsz. képviselő, országos szövetségi alelnök üdvözölte. Szavaira válaszolt Goda Béla alispán, akinek indítványára Széchényi Viktor gróf szövetségi elnököt táviratilag üdvözölték, a megjelent központi elnökségnek jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak és üdvözölve a megjelent megyei tűzoltóságokat, a közgyűlést bezárta.

A jubileumi diszgyűlés.

Dél előtt 11 órakor tartotta a városház közgyűlési termében a győri önk. tűzoltótestület 40 évi fönállása alkalmából rendezett jubileumi diszgyűlést. A nagyterem zsufolásig megtelt tűzoltókkal s a velük együtt ünneplő közönséggel.

A közgyűlést a Hymnus nyitotta meg, amelyet az ének- és zeneegylet adott elő. Ezután dr. Angyal Armand főkapitány üdvözölte a megjelenteket megnyitván a diszgyűlést.

A diszgyűlés fénypontja volt lovag Ruschek Antal apátkanonok, városplébános ünnepi beszéde, amelyet legközelebb közlünk. A nagyszabású szóközi beszéd oly hatást gyakorolt, hogy dr. Vass János kitörő lelkesedés közben mondhatta, hogy egyedül Ruschek beszédeért is érdemes lett volna Győrbe jönni.

Ezután Kucséra Dániel segédtsízt ismertette a győrszigeti tűzoltó egylet történetét. Utána pedig Bihar Jenő szövetségi titkár méltatta az egylet öreg tűzoltóit: Hauzer György főparancsnokot, a testület megalapítóját; Fördös János parancsnokot, a tűzoltók tanító-mesterét és a tűzoltók segélyalapjának megteremtőjét; König Frigyes szertárost, a tűzoltó szerek

készítőjét és gondozóját; Müller Vilmos szakaszparancsnokot az öreg csövezetőt; Pataky Imre szakaszparancsnokot az árvizek hőstét és Szőke Mihályt a bátor tűzoltót.

Ezt követte az érmeik kiosztása. Az országos szövetség érmeit dr. Óvári Ferenc alelnök, — Győr város érmeit Wennes Jenő polgármester és a testület érmeit Hauzer Györgyné urasszony osztotta ki.

Rösch Frigyes soproni főparancsnok, a győri tűzoltóság tb. főparancsnoka jelentkezett meg szólásra. Megható szavakkal üdvözölte a jubiláló testvéregyesületet s átnyújtotta a soproni egylet ajándékát: egy ezüst dombormű emléklapot, rajta a soproni címerrel s alatta a győri tűzoltókat dicsérő emléksorokkal. A nem várt elismerés leirhatatlan lelkesedést keltett, amelynek csak a Szózat hangjai vetettek véget.

A banket.

Déli 1 órakor a Lloydban 210 terítékű bankett volt. A pecsenye után fölállt dr. Óvári Ferenc orsz. szövetségi alelnök és a testületi emlékszerleget József kir. herceg életésére emelte. Erdély Ernő győri parancsnok az orsz. szövetség elnökét, gr. Széchényi Viktort és Óvárit köszöntötte föl. Dr. Vass János Goda Béla alispánra, Jászberényi Miklós Wennesz Jenő polgármesterre üritettek poharat. Goda alispán Hauzer főparancsnokot, Wennesz polgármester a győri tűzoltóságot életette. Szabó Gyula Sopronmegye tűzfelügyelője Hauzer családjára, Apáthy Vilmos dr. Angyal Armand főkapitányra, Bihar Jenő szerkesztő Rösch Frigyesre, Szabados Erdély parancsnokra. Szathmáry Géza szentmártoni járási felügyelő Janicsok Andort, László István, Esztergomvármegye tűzfelügyelője, a győri gyári tűzoltóságokat s Posch Mihály, szentmártoni jegyző Jászberényi Miklós, előadót, mint a jegyzők országos egyesületének főjegyzőjét köszöntötte fel.

Bankett után a vendégek megtekintették a városi, majd a waggongyári és szeszgyári tűzorségeket. Ez utóbbi helyeken Schermer Artur igazgató, szövetségi alelnök kalauzolta a vendégeket.

A bécsi tűzoltóság jubileumához.

A bécsi tűzoltóság 150 éves jubileumot ült. Az igaz, hogy meglehetősen csendben, de hát ahol pia fraus játszik közre, ott nem is egész helyenvaló a nagy nyilvánosság. És amikor azt mondja magáról a bécsi tűzoltóság hogy ő most fennállásának 150-ik évfordulójáról kíván kegyelettel emlékezni meg, az bizony csak pia fraus!

Mert a Mária Terézia által 1759-ben felállított tűzoltóságnak a mai hivatásos csapat nem utódja, amit bizonyít az is, hogy 1908. végén szüntették meg, míg a hivatásos tűzoltóság már 1884 óta működik külön tisztikarnak a vezetése alatt.

Az a Mária Terézia idején kreált udvari tűzorség, afféle parádés tűzoltóság volt, amely inkább csak a Burgra vigyázott. Ellenben a város területén nem is igen került abba a helyzetbe, hogy beavatkozásával valamit lendítsen a dolgon, már csak azért sem, mivel — és ez volt karakterisztikus nevezetessége — akkor érkezett meg a vészek színhelyén, mikor már leégett minden, ami leégni tudott. Kivonulása azonban látványosság számba ment s a jó bécsieknek ez is elég volt. Nyeregéből hajtott három pár lóval vontatott „cs. és kir. udvari tűzfeeskendő!“ Hogy is ne hozta volna ez a járóelőköt izgalomba, Bécsben!

A város modern tűzoltósága mellett azonban lassanként neveltségessé vált ez a nagyképűsködés. A tűzesapok, gőzfekendők s automobilon kívül anachronizmusok mellett anachronizmussá lett az anti-diluvialis Hofspritze.

Mikor pedig Budavarába felvonult a mi hivatásos csapatunk egy különítésként állandó szolgálatra, 1906 január 1-én, akkor végre Bécsben is megkondult a 150 éves udvari tűzoltóság felett a lélekharang.

Az a 150 éves jubileum tehát inkább temető volt, de örömnép legfeljebb, de örömnép legfeljebb annyiban lehetett, hogy egy magát túlélt intézmény ekkor tűnt le végkép a színről, hogy helyet adjon a modern haladás vívmányainak.

Annak a mai modern bécsi tűzoltóságnak a feje, Müller Eduárd, parancsnok, egyidejűleg a fenti ünnepélyi tűzoltói szolgálatának 25 éves jubileumát ünnepelte meg. Müller, ki 1854-ben született s a főreáliskola elvégzése után 1872—1879 a haditengerészetnél szolgált, a Stadtbauamtból lépett át 1884 novemberében az akkor reorganizált tűzoltóság tisztikarába.

S ha a berlini Branddirektor Reichelé annak a vállalkozásnak bántorsága, mely egy egész tűzorséget első gyanánt mert ló és kocsis nélkül beállítani a közszolgálatba: úgy másrészt feltétlenül Mülleré az érdem, hogy egy nagy tűzoltóságnál az automobilizálásra való áttérést meg merte kockáztatni, azt következetesen keresztül vivén. Mint ember Müller Eduárd maga a megtestesült szerénység, aki alantas tisztársainak egy vagy más irányban kitűnő egyéni kvalitását mindig elismeri, sőt mások figyelmét is siet felhívni rá, a nélkül, hogy e miatt saját nymbuszát veszélyeztetve látná. A párisi áruház égése alkalmából felettünk igen szigorú kritikát gyakorolt, de ennek igaztalan voltát is mihamar belátta, s elhamarkodottságát később iparkodott jóvá tenni. Szóval talpig ember; ezért is emlékeztünk meg róla a bécsi jubileum alkalmából.

A tűzoltóság.

Előadták az elnökség február 19-iki ülése után a győri színház diszeloadásán.

Irta: Erdélyi Ernő.

Szavalt: Erdélyi Ernő.

Szavalt: Jávör Aranka.

Tűzoltóság, negyven esztendőnek,
Most üld Te fényes ünneped,
Nézd a várost, ezernyi polgárát
Diszruhában im' közelg feléd
Nem hoznak ők aranyat, ezüstöt,
Hiszen neked nem kell jutalom,
De ott hozzák halájuk elébed,
Köszönetük ott az arcokon.

Tűzoltóság, szent, magasztos eszme!
Te benned egy ige testet ölt,
Hivatásod a legszebb a földön,
Mire téged égi kéz jelölt.
Küzdj csak úgy, mint negyven évig küzdél,
Ne csüggedj és ne állj meg soha
Büszkesége vagy te mindnyájunknak:
Tűzoltó az első katona!

*) Helyszüke miatt a 9 strófás lendületes költeményből csak a két utolsót mutatjuk be. A szerk.

KÜLÖNFÉLÉK. LÉK.

— **Tartalom:** Szakirodalmunk eseménye. Irta: munk eseménye. Irta: Alfa. — Hivatalos rész: 3 meghívó. Az elnökség februárhívó. Az elnökség február 19-én Győrött tartott ülésén felvett jegyzőköny. Az felvett jegyzőköny. Az ugyanakkor tartott segélyszópenztár elnökségi ülésénekzár elnökségi ülésének jegyzőkönyve. — Az elnökség évi jelentése 1909 évrőlévi jelentése 1909 évről és zárszámadása. — Három év tűzrendészeti felügyelői tűzrendészeti felügyelői működéséből. Irta: Barabás István. — Az önkéntess István. — Az önkéntes tűzoltóság életképes működése biztosítható. Irta: ése biztosítható. Irta: Salapáthy Kálmán. — Szabályrendelet. Készítette: bályrendelet. Készítette: Szabados Imre. — A tűzoltóság. Erdély Ernőoltóság. Erdély Ernő verse. — Az erdei tüzekről. — Tanrend. — SzövetségseinkTanrend. — Szövetségseink köréből: A győri tűzoltóság jubileuma. — A Bécsi jubileuma. — A Bécsi jubileumhoz. — Különfélék. — Szerkesztőiüzenetek. — Szerkesztőiüzenetek. — Beszerzési források.

— **Felhívás.** A magyar országos tűzoltó-országos tűzoltószövetség elnöksége által hirdetett pályázaton hirdetett pályázaton részt vett, de nem díjazott művek íróit felkérjük művek íróit felkérjük, hogy kellő igazolás (s a jelmondatra való hivatmondatra való hivatkozás) mellett vegyék át műveiket, illetve adjákúveiket, illetve adják meg címeiket, mivel a folyó évi április 2-ig április 2-ig át nem vett művek jelígés levelei e napon megvelei e napon megsemmisíttetni, a művek pedig az irattárbanpedig az irattárban fognak elhelyeztetni. Budapest, 1910 február Budapest, 1910 február 19-én. A magyar országos tűzoltószövetség els tűzoltószövetség elnöksége.

— **Az áramfogyasztási egységáruk redukálásagységáruk redukálása.** A Budapesti Általános Villamossági RészvényVillamossági Részvénytársaságnál (Egyenáram) sikerült elérni, hogysikerült elérni, hogy a Magyar Kinematográfusok Országos Szövetség Országos Szövetsége tagjai részére az áramot hektowatamot hektowattonként 6 fillér helyett 5 fillérelhelyett 5 fillérel tehát az eddiginél 20%-nal olcsóbban számital olcsóbban számitásák. A székesfővárosi tűzoltóság elektroautóoltóság elektroautomobiljai számára az áramot hektowattonkimot hektowattonként 2,5 fillérért kapja.

— **A görög király palotájának tüzet, Athenéájának tüzet, Athenében, kéménytűzre vezetik vissza. A fűtőkészülékviszza. A fűtőkészülék működésen kívül állt, (takarékos a király) inkábbtrékos a király) inkább kályhát állítottak be a lakott szobákba. Ugyekott szobákba. Ugyde a görögök fővárosában — tűzrendőri szabály- tűzrendőri szabályrendelet hiányában — a kéményeket csak azkéményeket csak az söpörteti, akinek tetszik s akkor, amikor jóls akkor, amikor jól esik, de ilyenkor sem hozzáértő iparosokkalözött iparosokkal, hanem a piacokon ácsorgó, züllött alakokkal, züllött alakokkal. A királyi palota kéménye sem volt kellőnye sem volt kellően takarítva s így történt, hogy a legerősebbhogy a legerősebben igénybe vett, mert állandóan fűtött telefomdóan fűtött telefonhelyiség kéménye tüzet fogott. Attól meggyulogott. Attól meggyuladtak a harmadik emelet mennyezet gerendái mennyezet gerendái s mivel rendes tűzoltóság helyett csak a tenge-helyett csak a tengereszek próbálkozták meg az oltással, a tűzzel az oltással, a tűzzel felvett harc nem is sikerülhetett. A konstantinühetett. A konstantinápolyi Csiragán-palota égésének keletkezéségésének keletkezési oka is, kéménybe épített gerendára volt visszagerendára volt visszavezethető.**

— **Ausztriában az évi tűzkár 47—50 milliótűzkár 47—50 millió koronát tesz ki, tehát körülbelül annyit, mintülbelül annyit, mint amennyi nálunk Szent István koronája területán koronája területén fordul elő évenként. A biztosító társulatok azontosító társulatok azonban az osztrákoknál évenként már csaknemként már csaknem egy millióval járulnak hozzá a tűzoltási kiadázzá a tűzoltási kiadásokhoz, pedig csak 2% volt a hozzájárulási volt a hozzájárulási kvótájuk. El is határozták, hogy felemelik ezt, hogy felemelik ezt 3%-ra. Nálunk az a törvény, mely a biztosítény, mely a biztosító társulatokat ilyen hozzájárulásra köteleznél, megulásra köteleznél, még Plósz minisztersége idején megrekedt. én megrekedt.**

— **Amerikában olcsó az automobil, 1200 dollárért, vagyis 6000 koronáért már szép elegáns automobil kap az ember. Nálunk 20.000 koronába kerül egy valamire való gépkocsi. Amerika automobilipara sok ideig csak az amerikai fogyasztás számára dolgozott, most azonban már az export is nagy arányokat öltött. A National Association of Automobile Manufactures, amely az összes amerikai automobilgyárakat egyesíti magában, most közzétett üzleti jelentése számol be az amerikai automobilipar nagyarányu haladásáról. Még 1895-ben csak öt gyár foglalkozott automobilgyártással, de olyan csekély mértékben, hogy évenként összesen 70 automobil készitettek. 1904-ben 171 gyár foglalkozott automobil előállításával s a gyárak évenként 20.100 automobil készitáltak. Öt év mulva, vagyis 1909-ben 300 gyár 82.000 kocsi gyártott. Ebben az esztendőben olyan nagy volt a kereslet, hogy új gyárak keletkeztek s a régiek meg az új gyárak az 1910-ik évben 200.000 darabra teszik az automobilgyártást, amely mennyiségnek az értéke 240 millió dollár.**

— **Eugénia császárné és a tűzoltó.** A „Journal de Genève“ címe genfi újság Fallières elnök tervbevett svájci utja alkalmából III. Napoleonnak egy svájci utjáról tesz említést, amelyet az Eugénia császárné kísérletében tett. A császári pár Pierrefonds gróf és grófné néven 1865. augusztus havában kelt utra és sorban meglátogatta Arenenberg, Luzern, Interlaken, Bern, Freiburg, Lausanne és Neuchatel városokat. Napoleon meg akarta mutatni nejének azokat a helyeket, ahol ifjuságát töltötte és mint egyszerű tüzerhadnagy boldog napokat élt. A császárné kísérletével hosszabb ideig Neuchatelben maradt, míg Napoleon innen azonnal visszatért Franciaországba. Ebben a svájci városban Eugénia császárnénak érdekes kalandja volt. Egy este kigyuladt egy nagy faraktár és a császárné kíséretével a tűz színhelyére sietett. A tűz igen gyorsan terjedt, mert nem volt elég víz és ember sem volt elég. A polgármester, aki nem ismerte a császárnét, bosszankodott, hogy itt egy asszony és annak kísérői tétlenül nézik az elem pusztításait és utjában vannak a tűzoltóságnak, amiért is erős szóváltás támadt közöttük, amelynek csak a császárné közbelépése vetett véget. Felszólítására a kísérete eltávozott a tűz színhelyéről, ő maga azonban ott maradt. Egy tűzoltó aki felismerte, felajánlotta szolgálatát, hogy visszakíséri szállodájába. A császárné köszönettel fogadta az ajánlatot és utközben azt kérdezte, tűzoltó egyenruhát viselő kísérőjétől, hogy miként jutalmazza meg előzékenységéért?

— Ha az érdekebben valamit tenni akar, Felsőg, — mondotta az udvarias svájci — úgy kegyeskedjék kivinni, hogy ha egyszer Párisba jövök, betekintést szerezhessenek néhány, a párisi könyvtárakban elhelyezett tudományos műbe és kéziratba.

A császárné meglepődve tekintett kísérőjére, úgy, hogy az szükségét érezte annak, hogy szavait némileg megmagyarázza.

— Mi svájciak — mondotta — mindnyájan katonák és tűzoltók is vagyunk. Polgári foglalkozásomra nézve városunk főkönyvtárosa vagyok.

Főlöslges megjegyezni, hogy a császárné a tudós tűzoltót minden lehető támogatásban részesítette.

— **Önmehtagadás.** Nagy tűz volt a városban, egyik-másik házból a lakókat is menteni kellett.

— Voltak nemes példái a hősi önfeláldozásnak?

— Voltak! A szomszédomnál pl. csodálatos önmehtagadással kimentettek egy — zongorát.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

W. Az önkéntes tűzoltó intézmény nem dealeándó. Közvetlen célját szolgáló hasznosságáról nem is szólva, két legszebb emberi jellemvonás fejlesztésére is kitűnő eszköz. És éppen abban a társadalmi rétegben, ahol az irigykedés veti undorító árnyékát arra a nagy életküzdelemre, amelyben egyik ember a másik szájából még a kenyeret is hajlandó kivenni. Az önkéntes testület kebelében megtanulhatja bárki, hogy mi az önzetlenség és mi az esprit de corps. Itt érzi át a különböző társadalmi osztályhoz tartozó minden egyes ag, hogy mit tesz közös célokért küzdeni s jóindulatu

kiméletet tanusítani. Mert a versenyeknél sem annyira saját dicsősége, mint az egyesületnek jóhírneve, diadala, szóval a közös érdek kerekedik felül. Mihelyt pedig az individualis felfogást, az önérdéket, kiszorítja az esprit de corps, akkor az az ember a közjó, sőt a nemzeti magasabb célok érdekében is jobban lesz használható.

Sz. A székelyember az abroncsot „körtülmény“-nek is hívja. Amelyik lú hámba nem „fogalmaz“, az szekerbe sem „indítványoz“.

Nszom. A kizárt tagok nevének közlése a 80-as évek elején divatos volt ugyan, de ma a superplus megbélyegzés e nemét már csak helyszüke miatt sem kultiválhatjuk

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskeendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-ut 69
GYÁRT: < Gőz-, motor-, tűzifecskeendőket és kütszivattyúkat. >

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON es. és kir. udvari szállítók, gyártaanak: tűzifecskeendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walser Ferenc tűzoltói szerkek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. GYARTUNK: tűzifecskeendőket, kütszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskeendőket gyárt a Műszaki és gépipari részvénytársaság BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wandschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

HIRDETÉSEKET félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Győző Béla és Tsa Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám. Szállítanak automobil-, gőz- és motorfecskeendőket, kocs-, mozdony- és targoncafecskeendőket, felszereléseket és tömlőket.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott — „Optimus“ kézi tűzoltókészülék ára 8¹/₂ liter irtartalommal . . . 65 K. 10¹/₂ „ „ „ . . . 75 K.

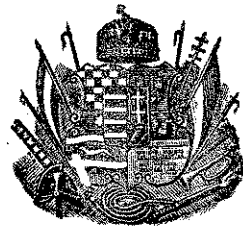
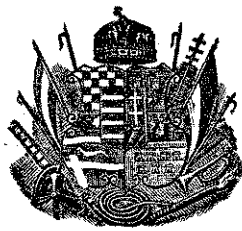
Tűzoltó-sapkákat a legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia** Körmenden. Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Díszokmány - Űrlapok 2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu araképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök araképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

Magyar Fémlemezár r.-t. Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57. egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Hunecke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata** egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagja részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a **TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!** Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztárának jut.

TÜZRENDESZETI ÉS TŰZTÖRTÉNELMI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG TŰZTÖRTÉNELMI SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az Országos Szövetség elnökségéhez kell intézni; a levél az előfizetések hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. sz. Telefon 90-33.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületünknek ingyenspódiány jár. A szerkesztő címére irányított oly kéziratokra, melyekért írjuk díjazásra formai igényt, kérjük rávezetni a megjegyzést, hogy „tiszteltet-díjért.”</p>
--	---	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. Szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

A tűzoltóságok hatósági jogokat gyakorolnak-e?

Irta: Dr. Vass János.

A testületi szervezettel bíró igazgatási szervek, foganatosítási tevékenységük körében, a hatósági jogokat rendszerint nem testületileg, hanem az arra kiválasztott exponens (elnök, parancsnok, előljáró stb.) útján gyakorolják. Ez nagyon természetes dolog is, mert a testületi szervek tanácskozássra, határozathozatalra, nem pedig rendelkezésekre, egyszóval nem intéző foganatosításra alkalmasak.

Hatósági jogkör a tűzoltóságok részéről, a parancsnok tölt be; az általa betöltött jogkör azonban nemcsak formájában, hanem tartalmi tekintetben is hatósági jellegű. A kormányrendelet 23. §-a szerint „a vész színhelyén az oltási technika tekintetében a tűzoltóparancsnok intézkedik; azonban intézkedéseikért felelős”. Jogi értelemben használt intézkedés alatt, mindig valamely általános jellegű állami akaratnak konkrét esetben való megvalósítását értjük. A tűz eloltása körüli tevékenység a K. R. 1. §-a szerint közigazgatási feladat. Az erre vonatkozó jogszabály az állami akaratnak kinyilvánítása. Az annak megvalósítására irányuló intézkedésnek tehát közhatalmi jellegűnek kell lennie. Kidomborodik a tűzoltósági parancsnok intézkedési jogának köz-

hatósági jogokat felelőse?

kezmen-

teszi az el biró igazgatási tevékenységét, hanem jogot tulajdonos (elnök, való be) útján gyakorolják. Ez nagyon természetes dolog is, mert a testületi szervek tanácskozássra, nem pedig rendelkezésekre, egyszóval nem intéző foganatosításra alkalmasak. A tűzoltóságok részéről, csak jó be; az általa Ez esetben nemcsak csak halmi tekintetveszély. A kormányrendelet, „a vész színhelyén a tűzoltóparancsnok intézkedik; azonban a helysínén” Jogi értelemben használt intézkedés alatt, soha általános jellegű midőn konkrét esetben való hatóság a tűz eloltása parancsnok K. R. 1. §-a rendelkezését. Az erre vonatkozó jogszabály az állami akarat-

*) Egyes jogkörök azonban megvalósítására irányuló intézkedésnek kell lennie. Kidomborodik a tűzoltósági parancsnok intézkedési jogának köz-

hatósági jellege kifejezetten fenntartott felelősségéből is, mely annak következménye. De kétségbevonhatatlanná teszi azt a 25. §, mely egyenesen felhatalmazza őt arra, hogy „indokolt szükség esetén magántulajdonba beavatkozzék.” Ezt a jogot tűznél csak ő gyakorolhatja, senki más*) és a magántulajdonba való beavatkozás is kizárólag csak az ő „rendeletére történhetik” (hiába van ott bármily magas tekintélyű hatósági személy). A tulajdon minden kulturállamban szent és sérthetetlen ami azt jelenti, hogy azt mindenki tisztelni köteles, tehát azt magánember csak jogos védelem esetén érintheti. Ez eseten kívül minden beavatkozás csak hatóságot illet meg, még közveszély alkalmával is; ha ez másként lenne, az állam nem részesítené a tulajdont kellő védelemben. El kell tehát fogadnunk, hogy a tűznél eljáró — a helysínén vezénylet gyakorló — parancsnok, ki e minőségében soha sem magánember — akkor, midőn idegentulajdonba avatkozik, — hatósági jogot gyakorol. A tűzoltóparancsnok eme jogának jelentékeny discrecionárius tartalma van; tel-

*) Egyes tűzrendészeti szabályrendeletek a parancsnok jogkörét a rendőrhatalommal egyenlővé, sőt annak alárendelté teszik függővé, sőt vannak olyanok is, melyek „nagyobb bontások elrendelését” rendőrségi jogkörbe utalják. Természetesen mindkét szabályrendelettel rendelkező törvénytelen, mert a magasabb jogszabály által biztosított jogosultságot alsóbb jogalkotó hatóságnak se átutalni, se korlátozni nem szabad.

jesen az ő belátására, szabad mérlegelésére van ugyanis bízva, hogy mikor történjék ily magántulajdonba való beavatkozás, továbbá, hogy az meddig terjedjen. Természetesen a magánvagyon megrongálása, felhasználása tovább nem terjedhet, mint a tűz terjedésének megakadályozása, illetve a tűz elfojtása föltétlenül megköveteli. Ha tehát a parancsnok minden elfogadható okadatolás nélkül lebontat például egy háztetőt, e tényeért kártérítéssel tartozik. Ok lehet az nevezetesen a biztosítási összeg kifizetésének megtagadására. A bíróságok jogi felfogása és állandóan követett gyakorlata szerint különben, vagyoni felelősséget csak azért a kárért állapítanak meg, amit ily hatósági személy „vastag tudatlanságból,” „vaskos tévedésből” okozott.

Hatósági jogot gyakorol a parancsnok a tűznél való működésén kívül is a községi tűzrendészeti szemléknél, melyre vonatkozólag a 10. § szerint felügyeleti jog illeti meg.

A tűzoltóságok jogrendszerünkben állami, közcélt valósítanak meg s e célból közjogi kiváltságban részesül-

nek, hatósági jogokat gyakorolnak, — tehát közhatósági szervek.

A tűzoltóparancsnok hatósági jogain kívül jelentékeny működést fejt ki, mint hatósági szakértő is; ilyenképen szerepel a tüzeset után tartott vizsgálatoknál (27. §). továbbá az acetyléngáz fejlesztésével, előállításával üzletszerűen foglalkozó ipartelepek és magánfogyasztás céljaira létesítendő készülékek felállítása körüli eljárásnál mely célból tartott telepengedélyezési eljáráshoz, illetve rendőrhatósági szemléhez a 73357/BM. 906. számú szabályzat 24. és 27. §-a szerint a tűzoltóparancsnokot mindig meg kell hívni. Ily eljárása közben adott szakértői vélemény hivatalos szakközeg véleményeként szerepel, aminek az a jelentősége, hogy annak a hatóságok mindaddig, míg a véleményben foglaltak ellenkezőjéről tudomást nem szereztek, illetve meg nem győződtek, teljes bizonyító erőt tulajdonítanak; annak értékét a felek csak ellenbizonyítás által szállíthatják le, a hatóságoknak pedig a vélemény mellőzését indokolni kell.

H I V A T A L O S R É S Z.

649. sz.
1910.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztára f. évi április 3-án d. e. 9 órakor tartja Budapesten (VII., Rákóczi-ut 38. sz.) rendes évi közgyűlését, melyre a tagtestületek meghívotnak azzal, hogy írásbeli meghatalmazással ellátott egy-egy kiküldöttjük útján magukat minél nagyobb számban képviseltetni szíveskedjenek.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az igazoló bizottság jelentése.
3. Kéttagu jegyzőkönyvhitelítő bizottság választása.
4. Az elnökség jelentése az 1909. évről.
5. Az 1909. évi zárszámadások előterjesztése és a felügyelő bizottság jelentése kapcsán a felmentvény megadása.
6. A költségelirányzat megállapítása.
7. Oly indítványok tárgyalása, melyek az elnökséghez a közgyűlést 8 nappal megelőzőleg beterjesztettek.

Budapest, 1909. február 23-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Figyelmeztetés. Az elnökség megkísérlendi kedvezményes vasuti igazolványok megszerzését; akik tehát erre igényt tartanak, szíveskedjenek ezt levelezőlapon a vasuti állomás megjelölésével mielőbb bejelenteni.

569. sz.
1910.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi április hó 2-án d. u. 6 $\frac{1}{2}$ órakor ülést tart Budapesten, melyre az elnökség tagjait, valamint a kebelbeli érdeklődő tiszteket ezuton meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

a) az orsz. választmányi gyűlés tárgyainak előkészítése;

b) folyó ügyek.

Ugyancsak ez alkalommal d. u. 7 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is tart ülést, a folyó segélyezések elintézése és a közgyűlési tárgyak előkészítése céljából.

D. u. 8 órakor az Uránia-Színházban Ádám József István felolvasást tart az amerikai tűzrendészeti viszonyokról, számos vetített képpel illusztrálva (páholy ára 24 K, földszinti ülőhely 5 K, karzati ülőhely 3 K).

Elnökségi ülés után a Kaszás-féle vendéglőben (VII., Rákóczi-ut 44. szám) társasvacsera.

Budapest, 1910. március 19-én.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

347. sz.
1910.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség orsz. választmánya f. évi április hó 3-án d. e. 9 $\frac{1}{2}$ órakor tartja

rendes évi közgyűlését Budapesten (VII., Rákóczi-ut 38. sz.) melyre az elnökség és felügyelőfelügyelő bizottság tagjai, valamint a vármegyei szövetségi szövetségek elnökségei tisztelettel meghívotnak.

A gyűlés tárgysorozata:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő választásválasztása.
2. Az elnökség 1909. évi jelentése.
3. A segélyzőpénztár 1909. évi jelentése.
4. Az 1909. évről szóló zárszámadárról és a felügyelő bizottság jelentése.
5. Tagtestületek és tagdíjhátralékok törlése.
6. Az elnökség javaslata Barabás István művének kiadása tárgyában.
7. Ugyanannak javaslata dr. Vassir Vass János művének megszerzése tárgyában.
8. Ugyanannak javaslata a Breznay-féle mű kiadása tárgyában.
9. Ugyanannak javaslata a hivatalos szaklap cikkeinek díjazása tárgyában.
10. Ugyanannak javaslata a kig. tanfolyamok szereinek biztosítása tárgyában.
11. Ugyanannak javaslata a nemzeti szövetség brüsszeli közgyűlésre való kiküldetés iránt.
12. Ugyanannak jelentése az irodalmi pályázatok eredményéről és kiadásairól.
13. Az országos szaktanfolyam rendjének rendezése, valamint a tanfolyam-szabályzat módosítása, a stipendiumok szaporítása iránti javaslat.
14. A tiszt-továbbképző tanfolyam rendezése.
15. A „Tűzoltó-Otthon” előkészítő munkálatai.
16. Az alapszabály-tervezet.
17. Egyéb folyó ügyek és netáni indítványok.

A vármegyei szövetségek képviselői utiköltés megtérítésre tarthatnak igényt az esetben, ha ebbeli igényüket előre bejelentik és az elnökségük az 1909. év végéig tagsági díjakkal hátralékban nincs.

Budapest, 1910. február 23.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

A magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztára elnökségének jelentése az 1909. évről.

419.
1910. szám.

Tisztelt közgyűlés és országos választmány!

Az elmúlt 1909. évi működésről szóló jelentésünket van szerencsénk alábbiakban tisztelettel előterjeszteni.

Az elnökség — melynek kebelében személyi változás nem fordult elő — ezen évben összesen 8 ülést tartott u. m. február 20-án, április 3-án, május 22-én (Kaposváron), július 17-én, szeptember 19-én (Zalaegerszegen), október 16-án, november 20-án, december 19-én és ez alkalommal 109 határozatot hozott. A rendezés évi közgyűlés megtartott április 4-én. Az iktatóra érkezett 1317 ügyirat, mely mind elintéztet nyert.

Segélyzőpénztárunknak az 1909. év végén 878 tagtestülete volt 36,551 taggal; a testületi tagátlag tehát 46.2 fő volt (1908. évben 830 tagtestületből 32,874 tag; tagátlag 39.6). A tagtestületek száma tehát öröndetes módon 48-cal (5.47%), a tagok száma 3675-tel (11.18%), a tagátlag pedig 6.6%-kal emelkedett. A tagok zöme ez évben is Veszprém-, Somogy-, Fejér- és Sopron-vármegyéből került ki, mert mert ezekben

a vármegye hatósága szigorúan felügyel arra, hogy minden község tűzoltóit baleset ellen biztosítsa. Ellenben a többi vármegyékben a községekhez intézett ajánló felhívás vajmi kevés visszhangra talált. Sőt volt több olyan község is, amely tűzoltóságát a segélyzőpénztárba beíratta volna ugyan, de az előfeltételt képező belépést az országos szövetségbe, annak 12 K-ás tagdíja miatt, már sokallotta.

Pénztárunk állapotát annak zárószámadása tünteti fel; vagyona különben ismét 10,904 K 72 f-rel gyarapodott (1908. évben 10,406 K 26 f-rel). Ezen gyarapodás a jövőben még fokozottabbnak ígérkezik, mert az I. magyar ált. biztosító társaság igazgatóságának hozzájárulásával a Belügyminiszterium oda módosította ezen társaság alapítványának alapítólevelét, hogy ezenkívül abból nemcsak a tűznél sérültek kaphatnak segélyt, hanem azok is, akik gyakorlaton avagy másféle tűzoltói szolgálatban sérültek vagy betegedtek meg. Az e címen eddig a pénztárunk által közvetlenül viselt kiadások tehát nagyrészt már is megszűntek. Az év folyamán vásárolt 6000 K névértékű 4½%-os leszámítoló-bankzáloglevél 5858 K 70 f árban. Az értékpapírvagyong 91,000 K. A pénztár bevétele 17,154 K 69 f, kiadása 6493 K 79 f, a pénztári maradék mintegy 10,660 K 90 f volt. A „tűzoltógyufa” címén 89 K 45 f folyt be.

Az esetek száma 1909. évben némileg csökkent, amint az a mellékelt táblázatból is kitűnik. Az ott felsorolt eseteken felül, bejelentett még 12 segély iránti oly kérvény, melyet az elnökségnek elutasítani kellett, mert: a) régi (1901. évi) sérülésre vonatkozott, b) elkészen jelentetett be, c) orvosi igazolvány melléklése megtagadtatott, d) nem volt tagul bejelentve, e) mert már előzőleg kapott segélyt. Így: Lipovics Sándor (Felsőcsanak), Oklestyék Ferenc (Berzáska), Nagy Ferenc (Budapest, máv.), Bokor János (Nagygenes), Vig Gáspár (Szücsi), Mach József (Magyaróvár), Tóth-Kotola Béla (Veszprém), Dudás Mátyás (Zenta), Lipcsei Imre (Sopronkövesd), Bali Árpád és Szimon Géza (Szolnok), Sztuhán Béla (Ungvár).

Az esetek között különösebb és súlyosabb alig fordult elő; legtöbb az égési sérülés és a szögbe lépés. Előfordult, sajnos ismét 2 sérülés kötélerezkedés közben is; ezek közül az egyik az övnek hiányos becsatolására vezető visszafordulás, tehát a sérült könnyelműségéből eredő, a másik pedig olyan helyen fordult elő, ahol kötélerezkedésre egyáltalán szükség sincs.

Megemlítést érdemel még azon eset, midőn diszgyakorlaton egy ittas tűzoltó a tolióletráról leest. Ezen esetből is levonható azon már többször hangoztatott tanulság, hogy a diszgyakorlatokat nem kell bankett, mulatság után rendezni, valamint hogy ittas egyéneket tűzoltói teendőkhöz bocsátani lelkiismeretlenség.

Az év folyamán bejelentett 93 esetből tehát elutasított 12, egy még nem volt elintéztet, míg ellenben 57 testületnek 18 tagja a szokásos segélyben részesült és pedig 1654 napi betegség, illetve munkaképzetlenség után összesen 3080 K összegben. Ezen összegből 2751 K az I. magyar általános biztosító társaság alapítványából, 279 K pedig a pénztárból fedeztetett. Az alapfennállása (1890) óta tehát 508 testület 683 tagjának adatott összesen 32,101 K 60 f segély és pedig 26,495 K az I. magyar ált. biztosító társaság alapítványából, 6405 K 60 f pedig a pénztárból.

Az egyes esetek minőségét, a munkaképtelenség tartamát és az ennek megfelelően kiutalt segélyek mérvét alábbi kimutatás tünteti fel:

Folyó száma	N É V	Község	Sérülés	Helye?	Oka?	Nap	Összeg K	Honnan
1	Leeb Mátvás	Lajtaszentgyörgy	égés kezén	tűz	rácsott gerenda	10	20	I. m.
2	Deiszinger Jenő	Zalaszentő	szemgyulladás	"	sugár	12	24	"
3	Kovács István	"	"	"	"	12	24	"
4	Fellner Mihály	Kisösz	lábsérülés	"	kampó	3	6	"
5	Nagy András	Szentendre	"	"	szög	5	10	"
6	Kovács Zsigmond	Ersekujvár	fejsérülés	"	esés	20	40	"
7	Szeier Ignác	Németlivő	kézsérülés	"	szög	27	50	"
8	Jauernig Imre	Cibakháza	ujjsérülés	gyakorl.	létra	8	16	pénzt.
9	Kast Jakab	Ujvidék	fejzúzódás	tűz	robbanás	23	70	I. m.
10	Lapitz Imre	"	vállzúzódás	"	"	10	40	"
11	Kleiner Mihály	"	ujjzúzódás	"	"	10	30	"
12	Hütter Mór	Bakonyzentlászló	égés arcán	"	"	16	32	"
13	Jaksitz Antal	Ószlop	égés	"	"	24	50	"
14	Babos György	Veszprém	"	"	"	27	70	"
15	Horváth József	"	kezén égés	"	"	21	60	"
16	Beiczter Ferenc	"	zúzódás	"	esés	33	60	"
17	Dési László	"	lábsérülés	"	szög	30	60	"
18	Szélesi Dezső	"	égés	"	"	33	90	"
19	Todorán Pál	"	szemhurut	"	füst	10	30	"
20	Beiczter Antal	"	"	"	"	8	16	"
21	Huber György	"	zúzódás	"	"	8	16	"
22	Bányai István	"	hülés	"	"	14	28	"
23	Steigerwald Antal	"	"	"	"	12	36	"
24	Weiszpek Béla	Hatvan	lábsérülés	"	szög	5	10	"
25	Fencz Ferenc	Szentelek	kezén égés	"	"	18	36	"
26	Sztárcsev Péter	Zenta	lábsérülés	"	szög	8	20	"
27	Drienkó István	Jánoshegy	lábzúzódás	"	fecskendő	14	40	"
28	Torday János	Petrőcz	ujjzúzódás	"	tengely	22	60	"
29	Topf Ferenc	Mohács	égési seb	tűzpróba	"	8	16	pénzt.
30	Blazsek András	Budapest	ujjzúzódás	tűz	tengely	12	24	I. m.
31	Vida Lajos	Enying	bokarándulás	"	"	10	20	"
32	Volek Antal	Pásztó	kezén égés	"	"	28	28	"
33	Leimetzter Gyula	Mór	lábsérülés	gyakorl.	kerítés	14	28	pénzt.
34	Molnár György	Gyöngyös	ujjzúzódás	tűz	"	24	50	I. m.
35	Gattl Károly	Petrőcz	kézzúzódás	"	"	12	24	"
36	Kádár Ferenc	Szeged	kartörés	torony	harang	49	50	pénzt.
37	Pap Mihály	Zilah	hülés	őrségen	"	25	25	"
38	Furch István	Budapest	kézűzódás	gyakorl.	kerék	12	24	I. m.
39	Becker József	Monor	lábzúzódás	tűz	"	8	24	"
40	Tatay Gyula	Füzesabony	kezén égés	"	esés	42	84	"
41	Iványi András	Kecskemét	"	"	"	40	60	"
42	Gruber Samu	Körmend	lábhorzsolás	gyakorl.	esés	14	28	"
43	Ungár Márton	Rum	hülés és lábsérülés	tűz	szög	15	20	"
44	Makk Imre	Barcs	kézzúzódás	"	"	11	30	"
45	Gregorovics Mihály	Pankota	kezén égés	"	égő létra	10	30	"
46	Horváth Vince	Nagymegyer	"	"	pörnye	14	30	"
47	Csete Sándor	Nagypecsely	zúzódás	"	esés	50	100	"
48	Grünzweig József	Szépfa	kézzúzódás	"	"	7	20	"
49	Czibasz György	"	égés	"	"	9	30	"
50	Boros György	Zenta	kezén égés	"	"	7	14	"
51	Raffai Imre	Kübeckháza	ujjzúzódás	"	ütőkő	24	70	"
52	Gattinger Lipót	Ötösbánya	zúzódás	gyakorl.	kötélről esés	9	20	"
53	Pfister Antal	Lajtasztmiklós	kezén égés	tűz	"	14	30	"
54	Fejér József	Bicske	kézficamodás	"	"	20	40	"
55	Ujvári János	Monor	zúzódás	"	esés	20	60	"
56	Haselbacher Ferencz	Baksafalva	"	"	gerenda	20	40	"
57	Murlasits József	Rábert	lábsérülés	"	szög	6	12	"
58	Kucinda Nándor	Temesvár	kézzúzódás	gyakorl.	fecskendő	14	30	"
59	Király Sándor	Hatvan	ujjzúzódás	"	"	11	22	"
60	Zengler Jakab	Zichyfalva	kezén égés	tűz	"	6	10	"
61	Roszweiler Henrik	Cservenka	lábsérülés	"	szög	14	30	"
62	Süle Ferenc	Dáka	kezén égés	"	"	15	30	"
63	Osászár Gy. Sándor	"	nyakán égés	"	"	12	30	"
64	Beiczter Antal	Veszprém	ujjvágás	szertiszt.	balta	28	28	pénzt.
65	Makrai Sándor	Békés	ujjsérülés	gyakorl.	horoglétra	21	50	I. m.
66	Keszler Sándor	Budapest	karrándulás	"	motola	13	26	"
67	Tóth Lajos	Enying	kézzúzódás	tűz	cserép	10	20	"
68	Weisz Lajos	Monor	lábrándulás	"	"	21	50	"
69	Stancsu Vince	Izbiztye	kézrándulás	gyakorl.	kerék	25	50	"
70	Ackermann Miklós	Nagyzsám	kezén égés	tűz	égő nő	8	20	"
71	Balogh József	Budapest	karrándulás	gyakorl.	fecskendő	3	6	pénzt.
72	Szeles Ferenc	Szeged	zúzódás	"	rossz kötélerősítés	73	73	I. m.
73	Oplatek József	Budapest	vállcsonttörés	tűz	esés			még függőben
74	Nagy József	Szalacs	kézzúzódás	tömlősz.	csavar	20	40	pénzt.
75	Kovács Ferenc	Szenyér	kezén égés	tűz	"	33	66	I. m.
76	Tinhof Lőrinc	Lajtapordány	zúzódás	"	esés	25	60	"
77	Kukula József	Szentendre	kézsérülés	"	szög	21	42	"
78	Kovács Miklós	Tüskevár	zúzódás	"	gerenda	6	12	"
79	Pesti András	Tapolca	"	gyakorl.	esés létráról	85	100	"
80	Kondor József	Szalacs	"	szerszáll.	fecskendő	70	70	pénzt.
81	Szokolay Antal	Orosháza	rándulás	tűz	esés	43	90	I. m.
Összeg . . .						1654	3080	

A magyar országos tűzoltó-szövetség és szövetség segélyző-pénztárának 1909. évi zárszámadása.

Folyó szám	BEVETEL	Érték		Pénz		Folyó szám	KIADÁS	Érték		Pénz		
		korona	fill.	korona	fill.			korona	fill.	korona	fill.	
1	Pénzmaradvány 1908. évről	85000	—	5756	—	18	1	Irodai és postai kiadások			199	79
2	Tagdíjakból			7774		06	2	Nyomatványok			122	90
3	Kamatokból			3535		—	3	Segélyezésekre			209	—
4	Értékpapir vásárlásából	6000	—		6000	—	4	Tagdíjvisszatérítésekre			103	40
5	Tűzoltók gyufájának jutaléka			89		45	5	Értékpapir vásárlásra			5858	70
	Összesen	91000	—	17154	—	69	6	Pénztári maradvány	91000	—	10660	90
								Összesen	91000	—	17154	69

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Budapest, 1909. Budapest, 1909 december hó 31-én.

Dr. Balogh Dezső,
pénztáros.

A segélyösszeg mérve rendszeresen naponta 1—2 K volt; minthogy azonban egyrészt az I. magyar ált. biztosító társaság alapítványának kamatai még egy évben sem használtattak teljesen, másrészt pedig pénztárunk is tetemes tehertől mentetett fel, az elnökség oly értekezés oly értelmű határozatot hozott, hogy méltánylást érdemlő esetekben a napi segélyt 3 K-ra felemeli. Több esetben beküldetettek ugyan orvosi és gyógyszeri számlák is kiegyenlítés céljából, de minthogy az alapszabályok csak egyszerű segélyösszeg megadását engedélyezik, az ilyen kivágásokat elutasítani, illetve figyelmen kívül hagyni kellett.

Hogy pedig a segélyezettek ne kénytelenek ne kénytelenek néhány K-ás segélyükért a távolfölközvő adópénztárhoz utazni és költekezni, oly irányu előterjesztést tett az elnökség az I. magyar ált. biztosító társaság igazgatóságával egyetértéssel a Belügyminiszteriumhoz, hogy az alapítványból a dandó segélyösszeg utaltassék át a segélyző-pénztárba, amiből azonban az elnökség a vett értesítésre azonnal, tehát az összeg átutalását be sem várva, megküldeti a jelzett összeget csekk útján és közvetlenül a segélyezett címére. Így hamarabb jutna a pénzhez az illető, megtakarítja, megakarítja a bélyeges nyugtát és főleg az időtrábló és az időtrábló és költséges futkosást. Örömmel konstatáljuk e helyen is, hogy az I. magyar ált. biztosító társaság igazgatósága a segélyző-pénztárral szemben mindenkor a legnagyobb előzékenységet tanúsította és bennünket minden irányban a legkészségesebben támogatott, miámogatott, miért is indítványozzuk, hogy a közgyűlés ezért köszönetét jegyzőkönyvében fejezze ki s az I. m. ált. biztosító társaságnak is tolmácsolja.

A biztosító társaság eszéjjubileuszárjubiläum-alapítványára ez évben is felhívtuk a tűzoltóságok figyelmét, sőt öv. Pap Jánosné (Veszprém) kérvényét pártólól is terjesztettük fel oda, de sikertelenül.

Hogy a tűzoltóságoknak a belépést a belépést megkönnyítsük és egyben annak pontos eszközésére a figyelmet felhívjuk, szétküldöttünk az országos szövetség összes tagtestületeihez az év végével is névsor-úrlapokat, de nem mint eddig a hivatalos szaklap mellékleteként, hanem csak a magyar állam kapcsán, külön borítékban. Hogy ezen alával költséggel eljárás célravezető leendő, azt a jövő évi eredmény fogja megmutatni.

Budapest, 1910. január 19. 19.

Gróf Széchényi Viktor, Dr. Óvári Ferenc, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök. alelnök.
Breuer Szilárd,
titkár.

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség
alapszabályai.

(Tervezet.)

I. FEJEZET.

Cím.

1. §. Magyarország szervezett tűzoltóságai országos szövetséget alkotnak, melynek címe: „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség.”

Pecset.

2. §. A szövetség pecsétje: Magyarország egyesített címere „Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség 1870.” körirattal.

Székhely és hivatalos nyelv.

3. §. Székhely: Budapest székesfőváros. Hivatalos nyelve: a magyar.

Védvök.

4. §. A szövetség védnöke: József királyi herceg Ö fensége.

Cél és eszközök.

5. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség célja: a tűzrendészetnek, a tűzoltó- és mentő-ügynek országos és lehetőleg egyenlő elvek szerint való szervezése, fejlesztése, tökéletesítése; tűzoltóságok alakításának előmozdítása, a szervezésben, kiképzésben és a fejlesztésben való támogatása, segítése és irányítása; tűzvédelmi intézmények, így tűzoltóságok és vármegyei tűzoltószövetségek szervezése, ezeknek egymással és az országos központtal való összekapcsolása; a bajtársi szellem ápolása.

E célokat a következő eszközökkel valósítja meg:

Tűzrendészeti ügyekben úgy a hatóságoknak, mint magánosoknak szakvéleményt ad. Az ide vonatkozó törvények és rendeletek foganatosítása felett őrködik s általában tűzrendészeti ügyekben a hatóságokat támogatja. A tűzoltó-, biztosítási- és mentő-ügy állását statisztikailag nyilvántartja. Szaktanfolyamokat tart és azokra előadókat küld ki. Versenyeket, kiállításokat, kísérleteket és tűzpróbákat, szakfelolvasásokat és értekezéseket rendez. A tűzrendészeti irodalmat fejleszt. Hivatalos szaklapot ad ki. Alkalmasság munkákat ad ki, illetve ilyenek megírásához és kiadásához segítőkezet nyújt. Szakkönyvtárt és tanszergyűjteményt létesít, azokat fentartja és gyarapítja. Tűzoltóságok, tűzoltói mentőszakaszok és vármegyei szövetségek alakításán közreműködik és azokkal szoros kapcsolatot tart fenn. Előmozdítja a tűzrendészeti

felügyelők intézményének létesítését. Kebelében tűzoltói segélyző-, esetleg biztosító-pénztárt létesít és tart fenn külön alapszabályokkal. A tűzoltóságoknak érdekét úgy a hatóságoknál, mint magánosoknál támogatja és általában minden tűzoltói körökben előforduló mozgalmat és ténykedést figyelemmel kísér, szükség esetén támogat és vezet.

A bajtársi szellem ápolása és a tűzoltó-intézmények összekapcsolása céljából — esetleg tűzörsséggel kapcsolatos — „Tűzoltó-Otthon” és szakiskola létesítésén munkálkodik. Tanulmányutakat, kirándulásokat és ünnepeket rendez.

Tagok.

6. §. A szövetség tagja lehet Magyarország minden szervezett tűzoltósága mint testület. Az országos szövetség kötelékébe tartozó és tényleg működő vármegyei (fővárosi) szövetség területén lévő tűzoltóság, — csak eme vármegyei (fővárosi) szövetség útján lehet tagja az országos szövetségnek. Minden belépő tűzoltóság köteles jóváhagyott alapszabályainak, illetve szabályzatának egy példányát a vármegyei, illetve a székesfővárosi tűzoltószövetség útján a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez felterjeszteni. Amely törvényhatóság területén ily szövetség nincsen, a szabályokat közvetlenül terjeszti fel a testület.

7. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség a tűzrendészet, a tűzoltás-, a biztosítás- és mentő-ügy körül kifejtett érdemek megbecsüléséül tiszteleti tagokat választ. Tiszteleti tagokul külföldiek és honpolgárok egyaránt választhatók. A választást a nagygyűlés ejti meg. Külföldiek megválasztása azonban belügyminiszteri jóváhagyást igényel. Tiszteleti tagok díszokmányt és jelvényt kapnak.

Tagfelvétel.

8. §. A tűzoltó-testületek belépése, illetve a felvétel iránt való nyilatkozatot az önkéntes tűzoltó-testületek részéről az elnök, illetve a parancsnok és a tükár (jegyző, segédtsízt) írja alá. Más tűzoltóságok ily nyilatkozatát a parancsnokon kívül a város polgármestere, illetve a községi előljáróság, illetőleg az írja alá, akit a tűzoltóság képviselőjének joga megillet.

9. §. A felvétel, illetve a belépés csak akkor tekinthető végörvényesnek, ha a belépési nyilatkozattal együtt a folyó évre esedékes tagsági díjat is beküldte a jelentkező.

A felvételtől a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége a testületet értesíti.

A tagok jogai.

10. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kötelékébe tartozó tűzoltóságokat, a tagoknak biztosított összes jogok egyenlőképpen illetik meg. Joga van nevezetesen minden tűzoltóságnak és vármegyei szövetségnek:

a) Tűzrendészeti ügyeket érdeklő törvények, rendeletek és szabályok meg nem tartásából a tűzoltóságokra háramló sérelmeknek vagy hátrányoknak a törvényhatóságok által leendő orvoslásánál az országos szövetség közbenjárását és támogatását kikérni.

b) A tűzrendészet, a tűzoltó-, a biztosítási- és mentőügy fejlesztésére irányuló törekvéseikben a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség támogatását fölhasználni.

c) Az elnökség és az országos választmány elé javaslatokat és indítványokat terjeszteni.

Az a—c pontokra Az a—c pontokra vonatkozó minden ügy az illetékes vármegyei illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség útján terjesztendő a címterjesztendő a címzett helyre, kivéve, ha a beadvány sürgős, avagy sürgős, avagy a vármegyei (fővárosi) szövetség eljárása ellen irányul, vagy pedig vármegyei (fővárosi) szövetségi (fővárosi) szövetség nincs. Ezekben az esetekben a tagtestületekben a tagtestületek az országos szövetséggel közvetlenül közvetlenül érintkeznek. Amennyiben a beadvány a vármegyei beadvány a vármegyei szövetség ellen irányul, az illető szövetség elnökségét, az intézkedés előtt, mindenkor megett, mindenkor meg kell hallgatni.

d) A szövetség (nd) A szövetség nagygyűlésein és azokkal egybekötött versenygyűlésein, kiállításokon és ünnepeken küldöttséggel küldöttséggel vagy testületben részt venni s meghatalmanni s meghatalmazottja révén szavazati és választási jogot gyakorolási jogot gyakorolni.

e) Tűzoltószerek (be) Tűzoltószerek beszerzésénél és kipróbálásánál a szövetség véneál a szövetség véleményét és közreműködését kikérni. et kikérni.

Ezekon kívül: Ezekon kívül:

f) A szövetség (lf) A szövetség hivatalos szaklapjának és egyéb kiadványainak (lv) A szövetség hivatalos szaklapjának és egyéb kiadványainak egy példányát díj nélkül kapják. apják.

g) A szövetség (g) A szövetség által alapított szolgálati érdemek tagjaik részére tagjaik részére megszerezhetik, amennyiben t. i. azok a (h) A szövetség által alapított szolgálati érdemek tagjaik részére tagjaik részére megszerezhetik, amennyiben t. i. azok a szolgálati érem szabályzatának értelmében errak értelmében erre jogosultak.

h) A segélyző-pénz (h) A segélyző-pénztárnak tagjai lehetnek; tartoznak azonban (h) A segélyző-pénztárnak tagjai lehetnek; tartoznak azonban a pénztár esedékes külön díjait befizetni; az (h) A segélyző-pénztárnak tagjai lehetnek; tartoznak azonban a pénztár esedékes külön díjait befizetni; az ott nyújtott kedvezményeket csak az esetben (h) A segélyző-pénztárnak tagjai lehetnek; tartoznak azonban a pénztár esedékes külön díjait befizetni; az ott nyújtott kedvezményeket csak az esetben élvezhetik, ha a fizetési kötelezettségnek (h) A segélyző-pénztárnak tagjai lehetnek; tartoznak azonban a pénztár esedékes külön díjait befizetni; az ott nyújtott kedvezményeket csak az esetben eléget tettek és azok őket a pénztár alapszabályzat (h) A segélyző-pénztárnak tagjai lehetnek; tartoznak azonban a pénztár esedékes külön díjait befizetni; az ott nyújtott kedvezményeket csak az esetben alapszabályai szerint megilletik.

A tűzoltóságok (A tűzoltóságok egyes tagjait az országos szövetséggel szemben (A tűzoltóságok egyes tagjait az országos szövetséggel szemben csak ebben az alapszabályokban kifejezetten megállapított egyéni jogok illetik meg. (A tűzoltóságok egyes tagjait az országos szövetséggel szemben csak ebben az alapszabályokban kifejezetten megállapított egyéni jogok illetik meg. Mindenkinek módjában áll azonban tűzrendészeti (A tűzoltóságok egyes tagjait az országos szövetséggel szemben csak ebben az alapszabályokban kifejezetten megállapított egyéni jogok illetik meg. Mindenkinek módjában áll azonban tűzrendészeti ügyekben közvetlenül is fordulni az országos (A tűzoltóságok egyes tagjait az országos szövetséggel szemben csak ebben az alapszabályokban kifejezetten megállapított egyéni jogok illetik meg. Mindenkinek módjában áll azonban tűzrendészeti ügyekben közvetlenül is fordulni az országos tűzoltószövetséghez.

11. §. A tiszteleti (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyek (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyeken, kiállításokon és ünnepeken részt (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyeken, kiállításokon és ünnepeken részt venni. Az elnökség és az országos választmány (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyeken, kiállításokon és ünnepeken részt venni. Az elnökség és az országos választmány elöl indítványokat, javaslatokat terjeszthetnek (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyeken, kiállításokon és ünnepeken részt venni. Az elnökség és az országos választmány elöl indítványokat, javaslatokat terjeszthetnek. Jogot tarthatnak a szövetség hivatalos (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyeken, kiállításokon és ünnepeken részt venni. Az elnökség és az országos választmány elöl indítványokat, javaslatokat terjeszthetnek. Jogot tarthatnak a szövetség hivatalos szaklapjának és kiadványainak tiszteletpéldányára. (11. §. A tiszteleti tagokat a szövetség nagygyűlésein és a szakgyűlésein és a szakosztályok ülésein tanácskozási, szavazati és választói jog illeti meg; jogosítva vannak ezenkívül a szövetség által rendezett versenyeken, kiállításokon és ünnepeken részt venni. Az elnökség és az országos választmány elöl indítványokat, javaslatokat terjeszthetnek. Jogot tarthatnak a szövetség hivatalos szaklapjának és kiadványainak tiszteletpéldányára.

A tagok

A tagok kötelességei.

12. §. A Magyar (12. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kebelébe tartozó (12. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kebelébe tartozó összes szövetségeket és tűzoltóságokat (12. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kebelébe tartozó összes szövetségeket és tűzoltóságokat egyenlő (12. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kebelébe tartozó összes szövetségeket és tűzoltóságokat egyenlő kötelességek terhelik. Nevezetesen (12. §. A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kebelébe tartozó összes szövetségeket és tűzoltóságokat egyenlő kötelességek terhelik. Nevezetesen kötelesek:

a) A szövetség (a) A szövetség céljait minden tekintetben hathatósan előmozdítani (a) A szövetség céljait minden tekintetben hathatósan előmozdítani.

b) A tűzoltóságok (b) A tűzoltóságok a nagygyűlés által időről-időre megállapított (b) A tűzoltóságok a nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagságdíjat előre, minden év január (b) A tűzoltóságok a nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagságdíjat előre, minden év január havában illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség (b) A tűzoltóságok a nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagságdíjat előre, minden év január havában illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség útján, illetve ilyenek nem léteben, közvetlen (b) A tűzoltóságok a nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagságdíjat előre, minden év január havában illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség útján, illetve ilyenek nem léteben, közvetlenül a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség (b) A tűzoltóságok a nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagságdíjat előre, minden év január havában illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség elnökségéhez (Budapest) befizetni. (b) A tűzoltóságok a nagygyűlés által időről-időre megállapított évi tagságdíjat előre, minden év január havában illetékes vármegyei (fővárosi) szövetség útján, illetve ilyenek nem léteben, közvetlenül a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnökségéhez (Budapest) befizetni.

Az év első felében (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság mindenkor (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság mindenkor elnöke, parancsnoka, illetve a belépési (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság mindenkor elnöke, parancsnoka, illetve a belépési nyilatkozatot aláíró hatósága, tulajdonosa (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság mindenkor elnöke, parancsnoka, illetve a belépési nyilatkozatot aláíró hatósága, tulajdonosa felelős (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság mindenkor elnöke, parancsnoka, illetve a belépési nyilatkozatot aláíró hatósága, tulajdonosa felelős. A hátralék minden év november 1-én bíróságon (Az év első felében belépő tűzoltóságok az egész évi, a július 1-seje után belépők a félévi tagságdíj befizetésére kötelesek. E tagságdíjakért a tűzoltóság mindenkor elnöke, parancsnoka, illetve a belépési nyilatkozatot aláíró hatósága, tulajdonosa felelős. A hátralék minden év november 1-én bíróságon 1-én bírói uton is behajtható.

Mint hogy a tagtes (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralék (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden nagygyűlést (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden nagygyűlést megelőzően (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden nagygyűlést megelőzően legalább 3 hónappal, (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden nagygyűlést megelőzően legalább 3 hónappal, figyelemhónappal, (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden nagygyűlést megelőzően legalább 3 hónappal, figyelemhónappal, figyelemztetést tartozik (Mint hogy a tagtestületeknek a nagygyűlésen csak abban az esetben van szavazati joguk, ha tagdíjjal hátralékban nincsenek, a pénztárnok minden nagygyűlést megelőzően legalább 3 hónappal, figyelemhónappal, figyelemztetést tartozik küldeni

a hátralékban lévő tűzoltóságoknak, melyben felhívja őket fizetési kötelezettségük teljesítésére. Ott, ahol tényleg működő és az országos szövetség kötelékébe tartozó vármegyei szövetség van, e felhívás a vármegyei (fővárosi) szövetség útján intézendő és csak az esetben intézhető közvetlenül a tagtestületekhez, ha a vármegyei szövetség kétszeri felhívás után sem rendezzi a hátralékokat. A tiszteleti tagokat és a vármegyei tűzoltó szövetségeket külön tagdíj-fizetési kötelezettség nem terheli.

c) Kötelesek a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetségnek alapszabályait és egyéb szabályzatait, határozatait — amennyiben azok az illető tagtestületre hatályos helyhatósági rendeletekkel nem ellenkeznek, — pontosan megtartani és azok szerint eljárni.

d) Vármegyéjük területén a tűzrendészet, a tűzoltó-, biztosítási- és mentőügy fejlesztésén közreműködni és az országos vagy vármegyei szövetségeknek e tekintetben adott megbízásait végrehajtani; vármegyéjük területén vármegyei szövetség létrehozását előmozdítani és ahhoz csatlakozni.

e) Az a tűzoltóság, melynek székhelyén nagygyűlést tart a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség, köteles a nagygyűlés esetleg a kiállítás, versenyek és ünnepélyek, felolvasások stb. rendezésével járó teendőket az országos tűzoltószövetség elnökségének, utasítása szerint elvégezni, bemutató gyakorlatokat tartani s mindezekre vonatkozó intézkedéseit idejében közölni az elnökséggel.

Az olyan tagtestületeket és vármegyei (fővárosi) szövetségeket, melyek az alapszabályokban foglalt kötelezettségüknek s a szövetség egyéb szabályainak és határozatainak eleget nem tesznek, illetve tényleges működést nem fejtenek ki, az elnökség két rendbeli figyelmeztetése után, az országos választmány a tagok sorából kitörölheti, illetve kizárhatja. A választmány ez eljárása ellen a nagygyűléshez lehet felebbezni.

II. FEJEZET.

A szövetség szervei.

13. §. A szövetség szervei a következők:

1. a nagygyűlés.
2. az országos választmány.
3. az elnökség.

A nagygyűlés.

14. §. A nagygyűlés tagjai:

1. a tiszteleti tagok,
2. az országos választmány tagjai,
3. a budapesti szövetség és a vármegyei szövetségek küldöttei,
4. a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség kötelékébe tartozó tagsági díjjal hátralékban nem lévő tűzoltóságok egy-egy képviselője,
5. a jelenlevő, hatóságilag kinevezett vagy vármegyei szövetségek által választott összes tűzrendészeti felügyelők, és a törvényhatósági városok tűzoltóparancsnokai,
6. a jelenlevő hivatásos tűzoltó-tisztek, amennyiben a szövetségnek tagjai;
7. a tűzoltói szervezetek és a közhatóságok, valamint a szaktestületek közötti kapcsolat szerfelett kívánatos lévén, a nagygyűlésre az összes törvényhatóságok és az elnökség által esetről-esetre megállapítandó rokon országos szakegyesületek vagy testületek meghívandók, azok kiküldöttjei — legfeljebb azonban három-három — a nagygyűlésnek szintén teljes jogu tagjai.

Az 1., 2., 5. és 6. pontok alatt felsoroltak tagsági jogosultsága személyi jog lévén, meghatalmazott útján nem gyakorolható.

A fővárosi és vármegyei szövetségek jogosítva vannak tisztviselőik, választmányuk tagjai, illetve a tűzrendészeti felügyelők vagy hivatásos tisztek közül, amennyiben tagtestületeinek száma ötvennél kevesebb egy-, ha száznál nem több két-, ha pedig ezen számon felül van, három tagot képviselőjükre kiküldeni.

Tűzoltóságokat csak kebelbeli tiszt vagy tisztviselő, illetve amennyiben ilyen a nagygyűlésen jelen nem volna, a reá illetékes vármegyei szövetség tisztviselői, választmánya tagjai, a tűzrendészeti felügyelők egyike esetleg az illető törvényhatóság területéről megjelölt tűzoltó tiszt képviselheti.

Minden meghatalmazott tartozik képviselőtére vonatkozó jogosultságát testülete által kiállított és kebelbeli tiszti minőségét, illetve állását igazoló okmánnyal, meghatalmazotti minőségét pedig „meghatalmazás”-sal tanúsítani. A képviselők igazolása — a megjelölt okiratoknak személyesen eszközölt bemutatása útján — az elnökség által kiküldött bizottság előtt történik.

Mindenki, kit az e szakasz 1., 2., 5. és 6. pontjai alapján tagsági jog illet meg, még mint egy testület meghatalmazottja, illetve képviselője is szerepelhet. Kettőnél több szavazati jogot azonban senki sem gyakorolhat.

Minden igazolt tag ismertető jelvényt kap, minek a nagygyűlésen való viselése kötelező.

15. §. A szövetség nagygyűléseit meghívás folytán a vidék nagyobb városaiban, meghívás hiányában pedig Budapesten, három évenként tartja. A nagygyűlést az elnök, akadályoztatása esetén helyettese, mindenkor a nagygyűlést legalább 30 nappal megelőzően a szövetség hivatalos szaklapjában hívja össze s egyuttal a napirendet is közli.

A nagygyűlés határozatképes, ha azon legalább ötven igazolt tag van jelen. Amennyiben a tagok legalább ily számban nem jöttek volna össze, a nagygyűlést az elnök egy hónapon belül, ugyanazon napirenddel, oly kijelentéssel tartozik Budapestre egybehívni, hogy az újabb nagygyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül, határozathozatalra jogosult.

A nagygyűlés tanácskozásai nyilvánosak s a szövetség elnöke, illetve az alelnökök egyike, akadályoztatásuk esetén pedig a nagygyűlés által az országos választmány jelenlevő tagjai közül választott elnök vezeti.

A tanácskozás nyelve magyar. Az ügyekhez minden jelenlevő tűzoltó jogosult egyszer hozzászólni és pedig a titkárnál történt jelentkezés sorrendjében. Előadó vagy indítványozó még az árszóval is élhet. Szavazati jog azonban csak a nagygyűlés igazolt tagjait illeti meg, kiknek részére a teremben elkülönített helyet kell fenntartani. Érvényes határozat szótöbbség útján jön létre. Névszerinti szavazás elrendelése az elnök joga, husz tag kívánságára azonban köteles elrendelni. A szavazatok egyenlősége esetén az elnök dönt.

A nagygyűlés jegyzőkönyvét a titkárok egyike ezek jelen nem léte esetén az elnök által felkért egyik elnökségi szakelőadó vezeti s azt kéttagu bizottság hitelesíti. A jegyzőkönyvet nyolc nap alatt el kell készíteni és a szövetség hivatalos szaklapjának legközelebbi számában közzétenni.

16. §. A nagygyűlés a tagok igazolásával kezdődik, mely az elnökség által felkért három tagu igazoló-bizottság előtt történik. E bizottság működését a nagygyűlés első napján reggel, 2 órával az országos választmány gyűlése előtt kezdi

meg; az igazolások megejtésére két órai határidő van kitűzve. A nagygyűlés záró-ülése előtt egy órával az igazoló-bizottság újra összeülni köteles azon tagok igazolása céljából, akik a nagygyűlés első napján indokolt okból előtte meg nem jelenhettek. Az igazoló-bizottságnak a szövetség tisztviselői rendelkezésre állani kötelesek.

17. §. A nagygyűlés további része:

1. az országos választmány előkészítő gyűlése,
2. a nagygyűlés megnyitó ülése,
3. a szakosztályok megalakulása és tanácskozása,
4. tűzoltói versenyek, kiállítások, bemutatók,
5. a nagygyűlés záróülése,
6. Az országos választmány berekesztő tanácskozása.

Az országos választmány az előkészítő gyűlésen letárgyalja a nagygyűlés napirendjét, megválasztja a verseny- és esetleg a kiállítási bíróságot, a berekesztő gyűlésen pedig az országos szövetség főtitkárát, titkárait, pénztárosát, továbbá a szakosztályok által az ügykörükbe tartozó ág képviselőit megválasztott négy szakképviselő közül, minden szakosztály számára egy-egy előadót.

18. §. A nagygyűlés megnyitó ülésének tárgyai:

1. elnöki megnyitó;
2. a kongresszus üdvözlése a helyi hatóságok és testületek részéről;
3. az igazoló-bizottság jelentése;
4. a két tagu jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság választása;
5. a szakosztályok elnökeinek és alelnökeinek 3 évre terjedő joghatállyal való megválasztása;
6. előterjesztések.

19. §. A megnyitó ülés után a szakosztályok alakulnak meg, a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége által előre megállapított és a napirenddel közölt sorrendben és időben. A szakosztályok tagjai a tagsági igazolvánnyal ellátott tűzoltók, a tűzoltótestületek és a vármegyei (fővárosi) szövetségek tagjai, továbbá a törvényhatóságok és meghívott országos szak egyesületek kiküldöttei.

A szakosztályi tagok jogai:

- a) eselekvő és szenvedő választói, továbbá
- b) indítvány és határozati javaslat előterjesztésére, végre pedig
- c) a tanácskozásokban és szavazatban való részvételre vonatkozó jogosultság.

A szakosztályok tárgysorozatának utolsó pontja a szakosztályi jegyző és négy szakképviselőjének három évre terjedő joghatállyal való megválasztása.

Ugyanazon egyén több szakosztályban is megválasztható.

Ezen alapszabályok életbeléptetésekor a szakosztályok alakuló ülését az országos szövetség elnökeinek egyike nyitja meg s annak első tárgya a választások megejtése lesz.

20. §. Szakosztályok a következők:

1. szervező,
2. megelőző tűzrendészeti,
3. műszaki,
4. közigazgatási,
5. irodalmi és szakoktatásügyi,
6. gazdasági,
7. társadalmi.

A szervező I. szakosztály munkaköre kiterjed: a) a nemzetközi tűzoltó-kapcsolat ügyeire; b) a hazai tűzrendészeti szervezetek ügyeire; c) a szövetségi és testületi ügykezelésre; d) a tűzoltói rangjelzés, egyenruházat és

személyi felszerelés ügyeire; e) a tulajdonképeni szervezés (egyesületek és szövetségek létesítése, a tűzoltói eszme terjesztése) kérdésére és annak eszközlésére.

A megelőző tűzrendészeti II. szakosztály munkaköre: a megelőző tűzrendészet (kivéve annak műszaki és tűzoltói részét); nevezetesen: a) a tűz keletkezésének kérdése; b) a tűzrendészet gyakorlati kivitele; felügyelet; c) tűzrendészeti szabályrendeletek; d) tűzvédelmi berendezések; e) telepengedélyezések; f) tűztávlatok kérdése; g) tűzjelzés; h) vizszerzés; i) színházak, gyárak, telepek, középületek és intézmények biztonsága és megelőző tűzrendészetének megvizsgálása; j) tűzvizsgálatok megejtése és ennek megbeszélése.

A műszaki III. szakosztály munkaköre: a) a hazai és külföldi műszaki találmányokkal való foglalkozás; b) tűzbiztos építkezés; c) tűzoltói eszközök és felszerelések kipróbálása, illetve bemutatása vagy ilyenek megvitatása; d) a tűzoltás és mentés körüli szabályok megvitatása; e) tűz- és taktikai esetek tanulmányozása; f) mentő-ügy; g) a tűzoltóságok rendkívüli (elemi) csapásoknál való közreműködése.

A közigazgatási IV. szakosztály munkaköre: a) a tűzrendészeti közigazgatás általában; b) szabályrendeletek bírálata közigazgatási szempontból; c) a hazai és külföldi tűzrendészeti közigazgatás állapotának bírálata; d) tűzrendészeti törvény előkészítése, megalkotása után fejlesztése; e) a tűzrendészeti hatóságok és a tűzoltói szervezetek közötti kapcsolat kérdése; f) a tűzoltók jogállásának kérdése; g) a tűzoltói statisztika.

Az irodalmi és szakoktatási V. szakosztály munkaköre: a) a szaktanfolyamok és szakiskola létesítése, szervezete és fejlesztése; b) a tanszermuzeum ügye; c) szakfelolvasások rendezése; d) a hazai szakirodalom fejlesztése; e) nevezetesebb külföldi szakmunkák lefordításáról való gondoskodás; f) a külföldi szakirodalom élénk figyelemmel kísérése; g) irodalmi pályázatok kiírásának javaslata; h) a szövetség hivatalos szaklapja felőli javaslatok; i) szakkönyvtár ügye; k) szövetségi kiadványok felőli javaslatok.

A gazdasági VI. szakosztály munkaköre: a) a szövetségi költségvetés tárgyalása; b) a számvizsgáló-bizottságok jelentései kapcsán a zárószámadás felülvizsgálása; c) a tűzrendészeti kiadások fedezéséről való gondoskodás; d) testületek és szövetségek bevételi forrásainak növeléséről való tanácskozás; e) egyes szakosztályok kiadással járó javaslatainak pénzügyi szempontból való megbírálása; f) a szövetségi pénzkezelés ügye; g) tűzkárbiztosítási ügyek (az erre vonatkozó statisztikával) és a biztosító társulatok hozzájárulása a tűzoltói költségekhez; h) állami tűzkárbiztosítás kérdése.

A társadalmi VII. szakosztály munkaköre: a) a tűzoltói eszme terjesztése általában; b) a „Tűzoltó-Otthon” ügyei; c) tanulmányi kirándulások; d) bajtársias összejövetelek, országos ünnepélyek rendezése; e) a tűzoltói intézmények és a hatóságok, azok és a társadalom közötti kapcsolat létesítése, megerősítése.

21. §. Minden szakosztály előadója a szövetségi főtitkártól beszerzett adatok alapján jelentést tesz az országos szövetség elnöksége útján az országos választmánynak, az illető szakosztály ügykörébe tartozó működéséről, valamint a szakosztály által a nagygyűlésen előterjesztett határozati javaslatok mikénti végrehajtásáról. Gondoskodik arról, hogy a szakosztálynak megfelelő tanácskozási anyaga legyen

s hogy a felől a szakközönség a hivatalos szaklapból tájékozást szerezhessen. E végből a nagygyűlést 60 nappal megelőző reárendes elnökségi teljes ülésre bemutatja a szakszervezet tanácskozási tervezetét, illetve anyagát, mely annak elfogadása, előkészítése és közléséte felől határoz.

A szakosztályban előterjesztett jelentések, felolvasások, javaslatok és indítványok tárgyalása során kialakult vélemény, megállapodás, kivánalom, határozati javaslat alakjában a nagygyűlés záróülése elé terjesztendő. A határozati javaslatok megszervezése és a nagygyűlésen indokolással való bemutatása a szakosztályi előadónak, a jegyzőkönyv meg szerkesztése pedig a jegyzőnek feladata. A jegyzőkönyvet az ülést követő nyolc nap alatt kell beadni az országos szövetség elnökségéhez.

22. §. A nagygyűlés záró-ülésének tárgyai:

1. A szakosztályok határozati javaslatait határozatokká emeli s gondoskodik végrehajtásukról. E célból az ügyet, amennyiben abban maga nem intézkedhetik, vagy az országos választmány elé utalja, vagy különösen bizottságra bizza, esetleg az előkészítési teendők megejtése végett az elnökségnek adja ki.

2. A szakirodalmi szakosztály előterjesztése alapján a pályázati tételek meghatározása.

3. A gazdasági szakosztály előterjesztése alapján, a szövetségi zárószámadásra vonatkozóan a felmentvény felől való határozat.

4. Ugyanezen szakosztály javaslatára alapján a következő nagygyűlésig terjedő időre a költségvetés és a tagsági díj, valamint az abból a vármegyei (fővárosi) szövetségeket illető hányad megállapítása.

5. A nagygyűlés alkalmából rendezett versenyek és kiállítások eredményének kihirdetése és a díjak kiosztása.

6. A szövetség elnökének és a két alelnöknek (kiknek egyike fővárosi lakos legyen), továbbá a tiszteleti tagoknak nyilvánított szavazás útján való megválasztása.

7. Az alapszabályok módosítása.

8. A nagygyűlést 60 nappal megelőzően az elnökséghez írásban beadott indítványok tárgyalása, melyeket a hivatalos szaklapban lehetőleg előzetesen közölni és az illetékes szakosztályban letárgyalni kell.

9. Felebbevezések tárgyalása.

Az országos választmány.

23. §. Az országos választmány áll:

1. Az elnökség tagjaiból;

2. a nagygyűlési szakosztályok elnökei, alelnökei, előadói, jegyzői és 3—3 szakképviselőiből;

3. a budapesti szövetségnek és a vármegyei szövetségeknek tisztviselőik közül vagy választmányi tagjaik sorából kiküldött, tiszteletteljes, határozott, 1—1 képviselőjéből. E szövetségi képviselők vasuti költségeik megtérítését kívánhatják, ha szövetségük elnöksége ebbeli igényét írásban előre bejelenti és ha a vármegyei szövetség az előző évet bezárólag tagtagsági díjjal az országos szövetségnél hátralékokban nincs;

4. a hatóságtól kinevezett, illetékes vármegyei szövetség által megválasztott és azok által igazolt vármegyei tűzrendészeti felügyelők, és a törvényhatósági városok önálló hivatásos, illetve ennek hiányában, önkéntes parancsnokaiból.

24. §. Az országos választmány Budapestén vagy a vidéken, az ország különböző helyein, évenként egy rendes, esetleg a szükséghez képest rendkívüli közgyűlést tart, melyet tizenöt tag kíván-

ságára az elnök 15 nap alatt tartozik összehívni Budapestre.

A választmány határozatképes, ha gyűlésén tizenöt tag van jelen. Amennyiben a tagok ilyen számban nem jöttek össze, egy hónapon belül, ugyanazzal a tárgysorozattal új gyűlést kell összehívni, mely a megjelentek számára való tekintet nélkül érvényesen határoz.

A választmányi közgyűlések nyilvánosak, de megokolt esetben az elnök a hallgatóság el távolítását elrendelheti, tiz tag kívánatára pedig elrendelni tartozik. A szavazás személyi természetű ügyekben és választásoknál titkos, egyébként nyílt; a határozatokat szavazattöbbséggel hozzák. Szavazati joga minden egyes választmányi tagnak van; azonban mindenki csak egy címen és egyetlen szavazattal rendelkezik. Érdekltség esetén a szavazati jog nem gyakorolható, de a tanácskozásban az érdekelt is részt vehet. Érdekltség esete csak akkor forog fenn, ha a szóbanforgó tárgy valakit személyében és közvetlenül érint. Az elnökség tagjai az elnökség határozatai vagy intézkedései ellen beadott felebbevezések szavazással való eldöntésében részt nem vehetnek.

A választmányi közgyűlés jegyzőkönyvét a titkárok egyike vezeti és két tag hitelesíti. A jegyzőkönyvet nyolc nap alatt el kell készíteni s a hivatalos szaklap legközelebbi számában közzétenni.

25. §. A választmány hatásköre:

1. a nagygyűléstől hozzáutalt határozatokat végrehajtja;

2. az elnökségbe beválasztja az általa beválasztandó tagokat, az időközben megüresedett helyeket betölti, ezeknek utazási és ellátási díjait megállapítja; tiszteletbeli tagokat a nagygyűlésnek javaslatba hoz;

3. megválasztja a verseny- és esetleg a kiállítási-bíróságot; továbbá három évi tartamra a szakosztályok előadói, a szövetségi főtitkár, a titkárokat, pénztárost, azoknak és az irodatisztnak, valamint a segéd személyzetnek tiszteletdíját megállapítja;

4. országos érvényű határozatok hozatala; egyöntetű és országsszerte követendő szabályzatok és ügykezelési rend végérvényű alkotása;

5. minden oly tűzoltói, tűzrendészeti, biztosítási és mentőügyben, mely elvi állásfoglalással jár vagy kiváló fontosságú, ügydöntő intézkedést kíván a határozathozatal;

6. hatóságok által kért szakvélemények megadása, amennyiben országos vagy oly ügyről van szó, melyben vagy milyenben az országos választmány elvi megállapodásra még nem jutott;

7. a vármegyei (fővárosi) szövetségek vagy közvetlen tagtestületek által hozott határozatok ellen beadott felebbevezéseket elintézi;

8. az elnökség eljárása, intézkedése ellen tett panaszokat elbírálja;

9. örököl a szövetség vagyona felett s gondoskodik annak gyümölcösöző elhelyezéséről;

10. két tagjának kiküldése útján megvizsgálja évenként egyszer az országos választmányi gyűlést megelőzőleg a szövetségi pénz- és vagyongazdálkodás az e tekintetben felmerült hibák és észrevételek megszüntetése iránt intézkedik;

11. a tagsági díjak törlését és a hátralékok behajtását elrendeli;

12. a köteleseiket nem teljesítő tagtestületeket és vármegyei (fővárosi) szövetségeket a tagok sorából és nyilvántartó-könyvből törli;

13. szaktanfolyamok, kiállítások rendezése iránt intézkedik; tanfolyam-előadókat választ

s azok tiszteletdíját megállapítja; tűzoltói muzeum létesítésére törekszik és fentartásáról gondoskodik;

14. közérdekű tűzoltói ügyekben az országgyűlésnek, a ministeriumoknak, törvényhatóságoknak és a tűzrendészeti hatóságoknak javaslatokat, előterjesztéseket tesz, tervezeteket készít;

15. a nagygyűlés által megállapított tételre a pályázatot kiírja, a bíráló-bizottságot kiküldi és a beérkezett jelentések alapján a pályadíjakat odaitéli; irodalmi művek megírására megbizatásokat ad; a hivatalos szaklap szerkesztőjét megválasztja és tiszteletdíját megállapítja; a szaklap szerkesztését irányítja;

16. a szövetségnek külföldön való képviseléséről gondoskodik;

17. a költségvetés keretében ötszáz koronán túl és a költségvetésben fel nem vett kiadásokat utalványoz;

18. az országos tűzoltószövetség költségvetését és számadását összeállítja;

19. a versenygyakorlatok sorozatát és sorrendjét megállapítja és a versenydíjakat kitűzi; szakkiállítások rendezése felől intézkedik;

20. az ügyrendet és az irodai szabályokat megállapítja;

21. a „Tűzoltó-Otthon” igazgatására felügyel és annak ügyeit elintézi.

26. §. Az országos választmány közgyűlésein az előadói tisztelet az illető szakosztályi előadó, esetleg a titkárok töltik be.

Az orsz. választmány határozatai ellen a hivatalos szaklapban való megjelenéstől számított 15 napon belül a nagygyűléshez lehet felelkezni.

A közgyűlésen minden kebelbeli tiszt jelen lehet és az ügyrend értelmében és elnök engedélyével a tárgyhöz egyszer hozzá is szólhat.

Elnökség.

27. §. Az országos szövetség központi igazgató szerve az elnökség, mely teendőit vagy elnöki, vagy ülésben látja el. Előbbi esetben az intézkedés joga az elnököt, akadályoztatása esetén az alelnököket megválasztatásuk sorrendjében illeti meg. Az ülésben határozó központi szervet az elnök, alelnökök, a főtitkár, a titkárok, a pénztáros alkotják; ezekhez behívandó azon tűzrendészeti ág szakelőadója, kinek képviselőletre tartozó ügy a tanácskozás rendjére kerül. Jogában áll azonban az elnöknek behívni a szakképviselőket bármelyikét, sőt azt megbízni valamely ügy előadói tisztevel is. Behívhatók, — a nagygyűlést és az országos választmány gyűlését megelőzőleg pedig behívandók — egyszerre az összes előadók is. Az utóbbi módon tartott ülés teljes ülésnek nevezetik.

A szakelőadók és szakképviselők a rájuk bízott összes előadói teendőket záros határidő alatt teljesíteni s mindazokon az üléseken, melyekre meghívotnak, megjelenni kötelesek. Ez esetben utazási költséget és az országos választmány által megállapított ellátási díjat kapnak.

A helyben lakó előadókat és szakképviselőket megjelenési díj illeti meg, melyet az országos választmány állapít meg az elnökség javaslatára. Jogában áll továbbá az országos választmánynak ugyanily javaslatra tiszteletdíjat adni minden oly előadónak, szakképviselőnek vagy tisztviselőnek, ki kivételes és nagyobb mérvű munkásságot fejtett ki. Kiküldetések alkalmával mindenki a tényleges utazási és a megállapított ellátási költségekre tarthat igényt.

28. §. Az elnökségi ülések határidejét és helyét az elnök szabadon állapíthatja meg. Az ülés öt tag jelenléte esetén határozatképes.

Az ülésen a szavazati jog az érdekelttség és a hozzászólás tekintetében ugyanazok a szabályok az irányadók, melyeket a 25. és 26. §§. magukban foglalnak.

29. §. Az elnökség üléseiből gyakorlandó hatásköre:

1. irodatisztet választ, irodai személyzetet alkalmaz;

2. az iroda ügyvezetésére és az elnökségi előadók tevékenységére felügyel;

3. a nagygyűlés és az országos választmány határozatainak végrehajtását eszközli és a reábizott teendőket teljesíti;

4. a tűzoltó-, biztosítási és mentőügyre, valamint a tűzrendészet fejlesztésére irányuló javaslatokat vagy indítványokat, esetleg megfelelő szakértők bevonásával, az országos választmány vagy a kormány elé leendő terjesztés végett feldolgozza, a szükséges szabályzatokat elkészíti;

5. a kormány vagy más hatóságok, vármegyei (fővárosi) szövetségek, tűzoltóságok és magánosok megkeresésére — ha kell, helyi szemle vagy kísérletek megejtése alapján — szakvéleményt ad és a kormány netaláni utasításait végrehajtja;

6. a nemzetközi szövetség megkereséseit elintézi;

7. a vármegyei (fővárosi) szövetségek és a tűzoltóságok előterjesztéseit és beadványait elintézi, a fontosabb, és halasztást tűrő ügyeket véleményes javaslattal az országos választmány elé terjeszti;

8. tűzoltási eszközöket, szereket és találmányokat kipróbál és azokról szakszempontról véleményt ad;

9. gondoskodik a hivatalos szaklap kiadásáról és ellenőrzi annak szerkesztését;

10. a tagtestületeket kötelességeik teljesítésére figyelmezteti (12. §);

11. a szakosztályi előadók tervezeteit átvizsgálja, azok kiegészítését, módosítását és közlését elrendeli (21. §);

12. a szövetség pénztárát két kiküldöttje útján évnegyedenként megvizsgálja;

13. a költségvetés keretében 500 koronáig utalványoz és sürgős esetekben pedig azonkívüli kiadásokra is;

14. a „Tűzoltó-Otthon”-t igazgatja és annak ügyében az országos választmányhoz előterjesztéseket tesz;

15. a vitás tagsági és szolgálati érem ügyeket elintézi;

16. a kiállításokat, versenyeket és az országos szaktanfolyamokat rendezi és a vármegyei tanfolyamokra előadókat kiküld;

17. sürgős esetekben intézkedhetik az országos választmány jogkörébe tartozó dolgokról is, azonban erről minden ilyen esetben a legközelebbi választmányi ülésnek jelentést kell tennie s az utólagos jóváhagyást kikérnie.

30. §. Az elnökség határozatai, intézkedései ellen, az azokat tartalmazó jegyzőkönyveknek a hivatalos szaklapban történt közlésétől számított harminc napon belül az országos választmányhoz lehet felelkezni. Egy éven belül pedig az ügyek újból való tárgyalása nem kérelmezhető.

31. §. A szükséghez képest behívott szakelőadók, illetve szakképviselőkkel kiegészíthető központi elnökség teendőit esetleg ülésben intézi el, melynek tartása se időhöz, se alakiséghez kötve nincsen. E központi elnökségnek az elnökök útján gyakorolható hatásköre a következő:

1. képviseli a szövetséget hatóságok és harmadik személyek irányában;
2. intézi a folyó és más szervnek fel nem tartott ügyeket;
3. a költségvetés keretében 200 kor. erejéig, megokolt esetekben azonfelül is utalványoz;
4. a szolgálati érmekeket kiadja;
5. halasztást nem tűrő ügyekben és esetekben intézkedhetik az elnökségi ülés hatáskörébe tartozó ügyekben is, azonban ezt az elnökség legközelebbi ülésén bejelenteni köteles;
6. az összes ülések ügyeit előkészíteti és a más szervnek fel nem tartott teendőket elintézi.

III. FEJEZET.

A szövetség tisztviselői.

32. §. A szövetség élén az elnök áll, ki annak képviselőjére hivatott. Az elnök hívja össze és vezeti a szövetség mindegyik szervének üléseit; aláírja a szövetség kiadványait; kiosztja az elintézésre beérkezett ügydarabokat, illetve az irodai teendőket az ügyrend értelmében a titkárok, a pénztáros és az irodai személyzet között; felügyel a központi iroda tevékenységére; az ügyrend és a fegyelem pontos megtartására; megbízásokat adhat az elnökség tagjainak s tőlük jelentéseket kívánhat.

Az elnököt akadályoztatása esetén az alelnökök, közösen megállapított rend szerint helyettesítik.

33. §. A szövetség előadói és fogalmazói teendőit a főtitkár és a titkárok teljesítik. Szerkesztik az elnöktől rájuk utalt jelentéseket és egyéb kiadványokat, valamint a hivatalos szaklap keretében a szövetség hivatalos értesítőjét; végzik a reájuk bízott előadói teendőket és aláírják az elnökkel együtt az ügyiratokat. Önállóan csak a nem lényeges és a halasztást nem tűrő ügyeket intézhetik el, azonban utólag ezeket is kötelesek az elnökségnek bejelenteni. A titkárok működésükben közvetlenül az elnökök alárendeltjei és szaklapot csak az elnökség külön engedélye alapján szerkeszthetnek.

A főtitkár állása tiszteletbeli, de évi tiszteletdíjban részesítettik. Ő a szövetségi ügykezelés irányítója és vezetője, a fontosabb ügyiratok elintézője. Irányítja és ellenőrzi a titkárok, az irodatiszt és az irodai segédszemélyzet, szóval az iroda munkálkodását; gondoskodik az ülések összehívásáról, tárgysorozatának összeállításáról, a határozatok foganatosításáról; a titkárokat és az irodai személyzetet teendőibe bevezeti.

A titkárok intézkednek az ügydarabok pontos kiadmányozása felől; egyikök pénztári ellenőrként szerepel, mint ilyen teljesíti a számfejtési teendőket, a számlákat és nyugtákat érvényesíti; a főtitkár által reábizottakat teljesítik. Vezetik a különböző ülések és bizottságok jegyzőkönyveit, melyeket a megszabott idő alatt elkészíteni és hitelesítés végett a hitelesítő bizottság rendelkezésére bocsátani kötelesek; aláírásukkal ellenőrzik az éremigazolványok kiadását; az ügymenetért felelősek; a titkárok egyike kezeli a szövetség könyvkészletét és könyvtárát, tanszergyűjteményét és szertárát. Vezetik a nyilvántartási lajstromokat. Rendszeres havi tiszteletdíjban részesülnek.

34. §. A pénztáros a szövetség pénztárát vagyoni felelősség mellett kezeli. Beszedi és bevételézi a tagdíjakat és egyéb bevételeket; az értékpapirokat szabályszerűen kezeli; az illetékes szervek utalványa alapján és az ellenőr

számfejtése mellett teljesíti a kifizetést. A kiadások és bevételekről rendszeres naplót vezet. A tagdíj-hátralékokat nyilvántartja s azokról minden év utolsó negyedében tartandó elnökségi ülésre, valamint a nagygyűlést megelőző ülésnek kimutatást tartozik betérjeszteni s figyelmeztető felhívást készíteni. Az elnökségnek a negyedév első ülésén bemutatja a negyedévi pénztári zárlatot. A segélyző-pénztárt az országos szövetség folyó pénztárától elkülönítve kezeli. A házi pénztárban csak ezer (1000) kor. készpénzt tarthat, a többi pénzt az országos választmány által kijelölt takarékpénztárban vagy ovadékképes értékpapirokban kell gyűmölcsöztetni. Teljesíti mindama munkálatokat, melyek pénzkezeléssel járnak vagy értékekre vonatkoznak. Szükség esetén segédkezik a titkári teendőkben. Rendszeres havi tiszteletdíjban részesül.

35. §. Az irodatiszt vezeti az iktatót és éremtörzskönyvet; kezeli az irattárt és az éremkészletet a pénztárnok ellenőrzése mellett; teljesíti azok kiadását; vezeti az érem-törzskönyvet; és kiállítja az igazolványokat. Rendszeres havi tiszteletdíjban részesül.

36. §. Az esetleg alkalmazott irodai személyzet végzi az elnöktől reájuk bízott avagy a titkárok vagy pénztáros által nekik kiosztott munkát. E tekintetben az elnökök, a titkárok és a pénztáros utasításait mindenben követniök, az ügyrendhez pedig alkalmazkodniök kell.

IV. FEJEZET.

Vármegyei (fővárosi) szövetségek.

37. §. A Magyar Országos Tűzoltó-szövetség céljainak biztos és teljes elérésére, az ügykezelésben szervei és a tagtestületek közötti érintkezés közvetítői, határozatainak végrehajtói: a vármegyei szövetségek és a budapesti szövetség. Ha ezek az országos szövetségnek tagjai, akkor szabályaik és határozataik az országos szövetség szabályaival és határozataival, a fennálló törvényekkel és kormányrendeletekkel ellenkezők nem lehetnek és azoknak a területükön működő minden tagtestület köteles tagja lenni.

A vármegyei, illetve a budapesti szövetség ez okból vezeti az összes kebelébe tartozó tűzoltóságok ügyeit az országos szövetséggel szemben; köteles összes tagtestületeit az országos tűzoltószövetség elnökségénél bejelenteni, azokat és a tagsági díjakat nyilvántartani, a tagsági díjakat behajtani és abból az országos tűzoltószövetséget illető és a nagygyűléstől megállapított hányadot ennek elnökségéhez kimutatás kíséretében az év első felében beküldeni; a szövetség közgyűlésein felvett jegyzőkönyvek és az évi jelentés másolatait betérjeszteni és minden nevezetesebb mozgalomról az országos tűzoltószövetség elnökségének jelentést tenni; végül az innen jövő leiratokat, határozatokat, küldeményeket a tagtestületeknek közvetíteni és a fennálló szabályzatok végrehajtását siettetni és ellenőrizni.

38. §. A tagtestületek szabályai az országos, valamint a vármegyei illetve a budapesti szövetség szabályaival ellentétben nem lehetnek, kivéve a hivatásos és kötelezett tűzoltóságok szabályait oly részletekben, melyeknek megállapítása egyedül saját felső hatóságuk jogköréhez tartozik.

Kötelesek továbbá a szövetségek határozatait pontosan végrehajtani és a szabályzatokhoz mindenben alkalmazkodni, a tűzrendészeti fel-

ügyelőknek pedig a kellő felvilágosítást megadni és őket működésükben hathatósan támogatni.

Alapszabálymódosítás.

39. §. Az alapszabályok csak rendes vagy e végből összehívott rendkívüli nagygyűlésen módosíthatók; az erre vonatkozó indítvány szövegét három hónappal a nagygyűlés előtt az elnökséghez kell benyújtani, mely az indítványt napirendre előkészítés végett az országos választmány elé terjeszti. A módosított alapszabályok csak a magyar kir. belügyminiszterium jóváhagyása után lépnek életbe.

Feloszlás.

40. §. A szövetség feloszlása csak rendes, esetleg e végből összehívott rendkívüli nagygyűlésen határozható el, mely határozat érvényességéhez a tagtestületek $\frac{3}{4}$ részének hozzájárulása szükséges.

Ha az első, ezen tárgyat napirendre kitűzött nagygyűlés határozatképes nem lenne, a feloszlás felett egy 30 nap múlva egybehívandó nagygyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül végérvényesen határoz.

A szövetség vagyónáról a feloszlást kimondó nagygyűlés rendelkezik ugyan, a vagyon azonban csakis tűzoltói célokra fordítható s az erre vonatkozó határozat foganatosítása csak a magyar kir. belügyminiszterium helybenhagyása után történhetik meg.

41. §. A szövetség azon esetben, ha az alapszabályokban meghatározott céljától és eljárásától eltérne, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, feltétlenül aláveti magát a magy. kir. belügyminiszterium 1875. évi május hó 2-án 1508. sz. alatt kelt szabályrendeletének IX. pontjában kimondott joghátrányoknak — mely szerint, ha a szövetség az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartaná, a királyi kormány — amennyiben további működésének folytatása az állam vagy a tagok vagyoni érdekeit veszélyeztetné — haladéok nélkül felfüggeszti s a felfüggesztés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest fel is oszlathatja avagy esetleg alapszabályainak lehető legpontosabb megtartására, különbeni feloszlás terhe alatt kötelezheti.

Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből. *)

Irta: Barabás István.

III.

Harmadik évemben az a nagy megtiszteltetés ért a megyei hatóság részéről, hogy vármegyei tűzrendészeti felügyelővé neveztettem ki.

Első teendőm volt megköszönni a vármegye alispánjának a kineveztetésemet és egyszersmind kérni utasításait a teendőkre.

Az alispán ur arra utasított: szálljak ki évenként egyszer-kétszer minden járásba ellenőrző vizsgálatot tartani a községek egy-egy csoportjában; vizsgáljam fölül a járási felügyelők működését, azokat gyámolítsam, kétes esetekben adjak nekik fölvilágosítást; évi kimutatásaikat vegyem be, azok helyességét vizsgáljam meg és a járási kimutatásokból szerkeszsem meg az egész vármegye tűzrendészeti állapotáról szóló kimutatást, melyet a vármegye hatóságához évi jelentés kíséretében terjeszsek be.

*) Pályadíjnyertes mű.

Föladatomná tette az alispán ur azt is, hogy a tűzoltás és tűzrendészet szakismereteinek terjesztésében munkálkodjam. E tekintetben — mondá ő — irányítást nem adhat, mert nem szakember; hanem a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséghez utalt, mint a belügyminiszteriumnak tűzrendészeti szakközegéhez, mely testület a tűzrendészet és tűzoltás szaktudásának terjesztésére és az ez irányban való munkálkodásnak országosan egyöntetű irányítására első sorban hivatott.

Különösen ajánlotta az alispán ur azt, hogy a volt járásomban oly eredményesen tartott 1 napos évenkénti őszi tiszti-tanfolyamok és három évenkénti 3 napos nyári tanfolyamnak s a közbeeső két nyáron az összevont gyakorlatoknak minden járásban való rendszeres megtartását szorgalmazzam, azokban magam is tevékeny részt vegyek s így a tűzrendészetnek az egész vármegyében egyöntetű fejlődését biztosítsam. Megígérte az alispán ur, hogy e tekintetben ő a főszolgabírákat is közreműködésre fogja utasítani.

Kérésemre azt is megígérte az alispán ur, hogy a járási felügyelői karhoz szükségelt új erők szakképzése végett a vármegye törvényhatóságánál 2—300 korona évi ösztöndíj adományozását fogja kieszközölni, hogy a felügyelőségre hivatott kiválóbb tűzoltói szakerők az országos tűzoltó-tanfolyamon nyerhessenek magasabb kiképzést.

Ezután utasított arra, hogy a vármegyéből elköltöző, lemondott felügyelőtől az ügykezelési iratokat vegyem át.

A volt várm. felügyelőnél jelentkezvén, ő nagyon szívesen fogadott és az alispántól nyert utasításoknak megfelelő tanácsot adott. Elmondta bőséges tapasztalatait is, különösen abból az időből, amikor még járási felügyelők sem voltak s neki mint egyedüli várm. felügyelőnek kellett künn a községekben is elvégezni azt a munkát, mit most a járási felügyelők végeznek. Óriási feladat volt az, amelynek csak akkor bírt volna valahogy megfelelni, ha semminemű más elfoglaltsága nem lett volna. Így azonban egyéb élethivatása mellett csak keveset végezhetett a nagy vármegyében. Sajnálattal jegyezte meg, hogy a járási felügyelőségek életbeléptetése óta sincs megelegedve az eredménnyel, mert némely járási felügyelő ugyancsak lazán fogta fel ebbeli hivatását: alig tett valamit a járásban. Hangsúlyozta, hogy az ő véleménye szerint ma még, amidőn oly kevés az igazi jó szakerő, célszerűbb lenne vármegyénként egyetlen egy felügyelői és melléje egy segéd-felügyelői állást rendszeresíteni s ez esetben a két igazi jó szakerő egész idejét szentelhetve a tűzrendészeti felügyeletnek, sokkal nagyobb eredményt érhetnének el a tűzrendészet terén, mint ma a több esetben hivatatlan járási felügyelőkkel.

Amidőn az irattárt átadta, csodálkozva látam, hogy az összes iratok nagy része az én járásomból való volt. Némely járásból alig volt valami kis anyag az irattárban. Lesújtólag hatott ez reám, de egyszersmind egy új gondolatot ébresztett bennem.

Elődömtől távoztomban az a gondolat foglalkoztatott, hogy, amint járási felügyelő koromban az egyes tűzoltóparancsnokokkal tartottam egy-egy napos tanfolyamot, úgy most mint vármegyei felügyelő is fogok tartani évenként egy-egy ily tanfolyamfélért a járási felügyelőkkel.

Átvén és tanulmányozván az összes irat- az összes irat- tári anyagot s tanulmányozván a vármegyém a vármegye többi járásainak viszonyait is, hozzáfogtam is, hozzáfogtam munkámhoz, melynek céljául azt tűztem ki, azt tűztem ki, hogy a vármegye minden járásában keresztül-sában keresztül- vitessem a felügyelet rendszeres kezelését és as kezelését és a tűzrendészeti vizsgálatok rendszeres vezetését rendszeres vezetését.

Az alispán ur hozzájárulásával egybehivtam a járási felügyelőket a vármegye székhelyére s székhelyére s egy egész napon ismertettem a tűzrendészeti a tűzrendészeti felügyelet és vizsgálatok teljesítésének nálamsítésének nálam bevált módját.

A felügyelői kar jó része nemcsak helyeselt hanem helyeselt előadásomat, de köszönetét fejezte ki a nyertezte ki a nyert oktatásért és utbaigazításért. Egy rész azonban egy rész azonban hallgatott vagy azt fejezte ki, hogy ennyi mun-hogy ennyi munkát teljesíteni részükről lehetetlen. Ezek közül. Ezek közül egyik-másik a további biztatásra még vállalkosra még vállalkozott a munkára, de néhány inkább hajlandó inkább hajlandó volt leköszönni a járási felügyelői tisztségről tisztségről. Sajnálattal kellett ezt tudomásul vennem, de nem volt mit mást tennem, mint alkalmas emint alkalmas embert keresnem a helyökbe.

A tanfolyamon nyert beoktatás csakhamar csakhamar érvényesülni látszott. A felügyelők hozzáálltak hozzáálltak járaásaikban a rendszeres vizsgálatok tartásához tartásához. Jöttek a jelentések a járásokból. Ezek egyikeből. Ezek egyike- másikkából azonban új baj, új akadály tárult akadály tárult elém. Némely járásban ugyanis a főszolgabíró a főszolgabíró nem valami nagyon volt hajlandó a felügyelőket támogatni s ezért aztán nem érhetek el oly sikert, amilyent én a tanfolyamon eléjök rajmon eléjök rajzoltam. Most már az alispánhoz kellett fordulnom ez ügyben, aki nem is késett az illetőkésett az illető főszolgabírót kellőképp utasítani. ani.

(Folyt. köv.)

A nemzetközi tűzoltószövetség tőszövetség kongresszusa Brüsszelben. isselben.

Azon alkalomból, hogy Brüsszelben világBrüsszelben világkiállítás van, a nemzetközi tűzoltószövetség, tűzoltószövetség, a belga szövetség meghívása folytán kongresszfolytán kongresszust tart e városban és pedig a július 27-ig a július 27-től augusztus 1-ig terjedő időben. A kordó időben. A kongresszus tagjai lehetnek tűzoltótisztek, tűzoltótisztek, tűzrendészettel foglalkozók, mérnökök, építészmérnökök, építészek, vegyészek, szakbeli gyárak hivatalnokai, tűzhivatalnokai, tűzbiztosító intézetek alkalmazottai. A jelentkezők. A jelentkezés alkalmával 10 frank tagsági díj küldendő be díj küldendő be és pedig április hó 1-ig Philips Arthur Philips Arthur, a kongresszusi rendező-bizottság főtitkáránál főtitkárának címére Termonde városba (Brüsszel mellett) (Brüsszel mellett). Akik a kitűzött tárgyakhoz mint előadók hozzánt előadók hozzá- szólni kívánnak, tartoznak hozzászólásuk hozzászólásukat írásban április 1-ig Welsch parancsnok parancsnok címére Gent-be beküldeni. A kongresszusról kongresszusról szóló jelentés annak idején angol, franciáné angol, francia és német nyelven fog megjelenni és a kongresszusi és a kongresszusi tagoknak megküldetni.

A kongresszus napirendje a következő: je a következő:

Július 27-én (szerdán): a nemzetközi a nemzetközi szövetség elnökségének ülése. Juli ülése. Július 28-án (csütörtökön): a nemzetközi szövetség a nemzetközi szövetség tanácsának ülése; a kongresszus megnyitása megnyitása; felolvasás és vita a tűzoltó-automobilok hajtó-automobilok hajtó-rendszereiről. Július 29-én (pénteken): én (pénteken): fel-

olvasás és vita a tűzveszélyes folyadékoknak üzletekben és automobil-garageokban való tartásáról, továbbá a dugattyus, rotációs és centrifugal-szivattyuknál elért javításokról. Július 30-án (szombaton): vita a tűzbiztonságról szóló kézikönyv kiadásának kérdése felett. Július 31-én (vasárnap): a belga szövetség XXI. közgyűlése Spa fürdőhelyen és nemzetközi verseny-gyakorlatok. Augusztus 1-én (hétfőn): a kongresszusi határozatok megállapítása; a kongresszus berekesztése; a nemzetközi szövetség elnökségének ülése.

* Szövetségünk volt elnökének, öfelsége mai Hofmarschalljának köszönő levele az elnökséghez.

Folyó évi évi január hó 30-án 199 sz. a. hozzám intézett üdvözlő iratuk, melylyel csekélységemről megemlékezni szivesek voltak, mélyen meghatott és őszinte szívből eredő hálára kötelez!

Igaz, hogy az idén ismét betelik egy év, melyet többé-kevésbé a tűzoltó-ügy szolgálatában eltöltök, de az évek száma nem játszik már szerepet egy veteránnak pályafutásában, mert bizony — ha emlékem nem csal, — 1872-ben volt az, midőn a budapesti önkéntes tűzoltóság kötelékébe felvenni szives volt. Sok szép emlék fűz azon tapasztalatokhoz, melyeket az azóta lefolyt idő alatt tűzoltói ténykedésemben megértem. De valamennyi között az első helyet foglalja el az a nem muló és soha nem érdemelt kitüntető figyelem, melyben bajtársaim részesíteni minden alkalommal szivesek voltak. Ennek újabbi megnyilvánulását látom fentemlitett szives átiratukban, melyre szívem érzelmeit eléggé tolmácsoló szavakat hiába keresek!

Fogadják köszönetét az öreg bajtársnak, ki ha testileg rokkant is, de dobogó szívében soha sem lesz az, ki érdeklél és örömmel ne fordítaná figyelmét lelkes fiatal bajtársainak munkássága felé, melyet a legnemesebb célu ügy érdekében kifejtének. Forró óhajom, hogy kitartó igyekeztüket mindenha teljes siker koronázza!

Ismételt hálás köszönettel és bajtársi üdvözléssel

gróf Cziráky Béla

Az elmúlt év legnagyobb tüzei a fővárosban.

Tavalyi évfolyamunk 192-ik oldalán emlékeztünk még a budapesti tűzoltó-testületek szövetségének 1909 november 19-én tartott népes értekezletéről, melyen a lefolyt esztendőben előfordult nagyobb tüzesetek körül szerzett tapasztalatok képezték a megbeszélés tárgyát, s már akkor kilátásba helyeztük, hogy ez érdekes és tanulságos vitaestélyre visszafogunk térni.

Dr. Szily József szövetségi elnök s Kállay Imre szöv. titkár szívesége folytán abban a helyzetben vagyunk, hogy ígéretünket máris beválthatjuk.

* * *

Az első előadó Szilvay Kornél, a felső-ípariskolai tűzrendészeti tanfolyam végzett hallgatója, s a budapesti önk. tűzoltó testület tagja volt, ki a Schlick-féle vasöntőde s gépgyárban július 26-án délután 2:15 órakor előfordult tüzesetről mint oly valaki referált, aki a tűz kitörése pillanatában a gyárban tartózkodott s a gyárnak nappal szolgálatban álló egyetlen tűzoltójával, elsőként kezdte meg az oltó beavatkozást.

A tűz az iroda fölötti model-padláson keletkezett. Odaérkeztek a két tűzfal által határolt egész padlárész már lángban

állott. Amíg azánig az egyetlen gyári tűzoltó az elülső tűzfal vasajtójasajtója mögött foglalt a szomszéd-padláson védelmi védelmi állást a gyári vezetékéből vett sugarával, addig, addig ő egy másik sugárral a tetőről a hátulsó tűzfal vasajtójához iparkodott; sajnos, azonban az oda eljutni képtelen volt, mert segítséget nem, nem találva, a tömlő súlyával küszködés lehetetlenhetetlenné tette, hogy előre hatolva a padlás ablakánablakán át bejuthasson a padlásra, s így csak kívülről, kívülről foglalhatott el védelmi állást, ami bizony sikeres sikertelennek mutatkozott, mert a tűz a kátránypapírpapírfedés alatt rohamosan terjedt, s utóbb ismét is oly szorult helyzetbe került, hogy a közben közben megérkezett fővárosi tűzoltók kihuzós létrán létrán először is őt magát mentették le az alatta égő, égő tetőről.

A kigyuladtgyuladt padlárészen kívül, dacára a közbeiktatott tűzátott tűzfaloknak és vasajtóknak, leégett még két padlár padlárész, elégett az iroda kottós deszkamenyezemenyezete, de már az épület további részei, nemkülönkülönben az égő épülethez majdnem hozzátámaszátámaszkodó szomszédos gyárépületek épségben maradt maradtak.

A tűznek tűznek a tűzfalak és vasajtók által egyenként meg, megsabott határon túl való gyors terjedésének nének nézete szerint több oka volt.

Az épület épület maga régi korhad épület volt kátránypapírpapírfedéssel. A padlárész elválasztó tűzfalak nem minem mindenütt voltak a tető fölött is kiképezve, hanem, hanem részben belül, a tetősíkok alatt végződtek, s így magán a tetőzetten a tűz akadálytalanul, akadálytalanul tovább terjedhetett. A tűzfalakon levő, egyébkégyébeként zárt vasajtók vaskeretekre szerelt 2 mm-es 2 mm-es egyszerű vaspléhből készültek, s így a tűz hatóhatásának ellentállni képesek nem

Egy 300 éves tűzoltási rendszabályból.

Bécs város tűzoltására vonatkozó első szabályzatát éppen most 300 éve, vagyis 1610-ben kapta.

Ennek rendelkezése szerint, ha tűz ütött ki a város területén, úgy a Szt.-István templom tornyában lévő toronyőr félre verte a harangot s nappal vörös zászlót, éjjel meg vörös lámpát dugott ki a toronynak ablakán azon az oldalon, amelyiken a városban tűz támadt. A tűztől távol lakó emberek azután a toronyhoz futottak nézni, tudakolni, hogy merre van a tűz?

Tűzfecskendője még nem volt a városnak (ilyet csak 1759-ben kapott) s a tüzet elsősorban is az ács, kőműves, kőfaragó, lakatos, kovács és bognár céhek mester, legény és inastagai voltak kötelesek oltani. Ezek fejszét, baltát, horgokat és bőrvödöröket vittek magukkal a tűzhöz.

A bognár céhek az volt a főkötelessége, hogy a létrákat összekötözze és a házak oldalaihoz (tetőhöz) állítsa föl a tűz színhelyén, azután meg a vízzel telt lajtót az utcáról az égő házak udvarába behuzza. Itt kézből-kézbe adták egymásnak a mesteremberek a vízzel telt vödöröket, föl egészen a létrán és tetőn lévő kaptársaikhoz.

A fürdőhárdő háztulajdonosok kötelesek voltak a házuk házuk előtt nagy kádokban vizet tartani készletben. Az ilyen kádakból vitték aztán a vizet lajtos hájtos hordókban a tűzhöz. A kutakon sohasem volt szabad hiányozni a lánecnak vagy kötélnek.

Az égő házéggő ház melletti házak fedelét irgalmatlanul lebontottábontották. Fűlsiketítő, észbontó járma és kiabálás volálás volt a tűz színhelyén, ahol egyik okosabb akart akart lenni a másikkal.

Ha éjjel ütőéjjel ütött ki a tűz, akkor a tűzhöz vezető utcákon acákon a háztulajdonosok hosszú rudra erősített szurok szurokba mártott szalmakoszorukat dugták ki a házi házuk előtt s azokat meggyújtva világitották meg az utcát.

Minden minden háztulajdonos köteles volt a házánál utolsó utolsó gyanánt menni aludni mindig meggyőződést sződést szervezven magának a felől, vajjon nem vett-e valát-e valami tűzveszélyes jelenséget észre? A kémények tények tisztántartásáról is maga tartozott gondoskodni a háztulajdonos, akit szegényt, ha tűz ütött ki a házánál s valakinek ebből kára kerekedett, meg, meg is büntettek. A városházán pénzbüntetést büntetést szabtak ki rá s jól meg is botozták, mert aki olt aki olyasvalamit okoz vagy követ el, amelyből mások másoknak kára és hátránya keletkezik, az bűn, megbűn, mely büntetést érdemel.

voltak. A padlás az évtizedek fdblyamán egybegyült famodelekkel olyannyira zsúfolva volt, hogy a tűz bőséges táplálékot találva terjedhetett. A tetőnyílások az esetleges szikrák elleni védekezés céljából légmentesen zárva lévén, a keletkező tűz füstje a kátránypapirfedésű tetőn utat nem talált, a füst a padlásürben rekedt, s így maga a tűz csak nagy késedelmezéssel vétetett észre.

Mindezeknél azonban fontosabb szerepe volt a tűz továbbterjesztésében a segítségnek szervezetlen volta. Valamikor a gyárnak megvolt a maga jól szervezett és begyakorolt önkéntes gyári tűzoltósága, ám ezt a tűzoltóságot a gyár igazgatósága takarékoskodás okából vagy 10 év előtt föloszlatta, úgy hoggy most a gyár tűzrsege nappal egy, éjjel pedig két-két járőri szolgálatot teljesítő fizetett tűzoltóból áll mindössze.

Mit képes ez az 1, esetleg 22-4, földadataira egyébként inkább kevésbé kiképzett tűzoltó egy kitörő tűz esetén az oltás szempontjából tenni egy oly nagyarányu, zsúfoltan összeépített gyártelepen, mely 1400 munkást foglalkoztat, azt sajnos tapasztalhattuk ezen tüzesetnél is. 1400 munkásemberben volt meg a segíteni akarás készsége, ám érdemleges segítséget kivált ott, ahol arra valóban szükség lett volna — leszámítva egynéhány a gyárban dolgozó önkéntes tűzoltó bajtársamat, — ez a nagy tömeg nemcsak képtelen volt nyújtani, de sőt a maga ezerfelé ágazó törekvéseivel minden érdemleges működést eleve lehetetlenné tett. A hány tűzicsapja a gyártelepnek, nem csak a tűz körül, hanem távolabb is volt, az mind lett szerelve, mind működésbe helyezve, akár érte a sok földszintről jövő sugara a tüzet, vagy védeni akart épületet, akár nem. Csak természetes, hogy ily körülmények közt a tűz továbbterjedését megakadályozni akár sugaraknak a kellő oltóhatásuk nem lehetett.

Ennek a következményeiben egyébként eléggé súlyos rendszertelenségnek csak az egymásután érkező fővárosi tűzrsegek voltak képesek gátat vetni, hogy szakavatott, rendszeres munkájukkal jóvá tegyék a még jóvátehetőt és megmentésük a még megmenthetőt.

Hogy ebben a munkájukban mekkora óvatossággal jártak el, legjobban igazolja az, hogy bár az iroda kettős deszkamenyezete több helyütt átégett, az irodában lévő rajzok mégse pusztultak el, mert a menyezeti tüzet a vízkárok megakadályozása végett itt csak puttony fecskendővel oltották.

A tűznek keletkezésére nézve az a véleménye, hogy a villanyvezeték zsinorvezetékére egy nehéz tárgy ráeshetett, vagy megvált kopva, s így rövidzárlat állhatott elő. A tűzvizsgáló bizottság sem tudta megállapítani határozottan a tűz okát.

Elnök feltéve a kérdést, vajjon kívá-e valaki hozzászólni; Kállay Imre az elhangzottakból egyes részleteket kiragad s azokra nézve megteszi megjegyzéseit. Reá mutat első-

sorban arra, hogy egyes gyári tűzoltóságok adott esetekben nem képesek földadatuknak megfelelni, mert nincsenek jól szervezve, tökéletlenek a berendezések, rendszeren nincsen gondoskodás megfelelő erős víznyomásról, hiányos az örködés, gyakorlatlanok stb. Nem a parancsnokokat hibáztatja, eléggé ismeri a viszonyokat s tudja hogy a legjobb akarat is sokszor hajtórést szenved a gyárvezetőségek közönyével szemben.

Az évi tűzrendőri vizsgálatok nyomán a tűzoltó-főparancsnokság javaslatára a kerületi előjáróságok, mint elsőfoku tűzrendészeti hatóságok által kiadott határozatoknak gyakran még a legegyszerűbb intézkedéseit is, bármennyire is legyenek azok a gyár érdekében állók, megfelelőbbek a legmagasabb fórumig is, csak hogy időt nyerjenek s esetleg azok foganatosítása elől kitérjenek. Ha pedig magán uton látják el hasznos tanácsokkal őket, azzal ütök el a dolgot, hogy úgy sem lesz tűz, aztán biztosítva is vagyunk, mire való lenne a költségeskedés stb.

Hanem ha egy minimaxos vagy más hasonló mérnök (?) bemutatja személyvesztő produktióját, akkor rendelnek 25-30 drb 50 koronás készüléket, anélkül hogy megkérdeznék a saját parancsnokukat vagy más szakembert, vajjon jó lesz-e? használható-e? s nem jobb volna-e az erre szükséges tekintélyes összeget hasznosabb, érdemlegesebb tűzrendészeti berendezésre fordítani?

Örömmel vette tudomásul, hogy előadó a hivatásos tűzoltóság munkáját eredményesnek ismerte el; ezt azért említi fel, mert párhuzamot akar vonni. A tapasztalatból tudja, hogy a gyári tűzoltóságok sok esetben a legnagyobb rendszertelenséggel támadnak, de főleg nagy hibát követnek el azzal, hogy az összes tűzi csapatokat megnyitják s ezáltal oly gyenge nyomást kapnak, hogy egyetlen sugarat sem használhatnak érdemlegesen, de azért vízzel agyonáztatnak mindent.

Ösi rossz szokás, hogy a tüzet nem jelzik azonnal, csak akkor, amikor már a fejük fölé nő s maguk nem tudnak vele megbirkózni. A sok ember pedig — akik bár jóakarattal kívánnak segíteni — bizony csak akadály, nemcsak a gyári, de sokszor a hivatásos tűzoltóknak is. Ezért nagyon helyesnek tartaná, ha a gyári tűzoltóságok mentül több támadási tervzetet készítenének s azok megoldására oktátnák, gyakorolnák a legénységet, sőt a gyári munkásokat is, hogy tűz esetén legalább az tudják, hogy milyen csoportokban gyülekezzenek s mi legyen a legelső teendőjük.

Dr. Szily József elnök a hallottakból levonva a tanulságot konstatálja, hogy a tűz továbbterjedésében ezúttal nem az épület ócskasága, vagy a tetőzetnek kátránypapirfedése, nem a tűzfalak hiányos felhuzása, de még a vasajtóknak egyszerű, vékony volta sem játszotta a főszerepet, mert a döntő tényező itt egyes egyedül csak a tűzvédelem szervezetlensége és a támadás tökéletlensége volt. Iga-

zolja ezt az, hogy ott, ahol az első sugár a tető alatt foglalt védelmi állást, a sugár gyenge volta dacára sikerült a tüzet továbbterjedésében föltartóztatni mindvégig, holott az ellenkező oldalon, hova a tető alá védősugár nem jut, mert az csak a tetőn kívül nyert alkalmazást, a tűz a sugár által nem locsolt vasajtón át, valószínűség szerint azonban elsősorban a tető deszkaanyagán, melyet a tető alatt végződő, tehát a tető síkjára fölé nem emelkedő tűzfal a maga folytonosságában meg nem szakított, nehézség nélkül tovaterjedt, mert a kátránypapírfedésre kívülre alkalmazott sugár oltóhatást a belső tűzre ki nem fejthetett.

A védekezés ezen tökéletlenségének volt a következménye az, hogy a kigyuladt padlásrészen kívül az oldalon még két tűzfal és vasajtó által határolt padláson égett le, holott ha a védő sugár mindjárt belülről, a tető alatt alkalmaztatott volna, sikerült volna ez oldalon épp úgy határt szabni a tűznek, mint a hogy sikerült ez a másik oldalon.

Öreg hiba volt a belső támadásnak a hátsó oldalon való elmaradása már csak azért is, mert a vasajtó jól záró volta itt épp úgy füstmentes helyzetet teremtett kezdetben a csővezetőnek, mint a hogy füstmentes volt az elülső részen levő padlásrész, melynek sugárral állandóan hűtött, de ki nem nyitott vasajtója a tűznek még későbbi előrehaladott állapotában sem bocsátotta magán át a füstöt a munkát zavaró módon, holott ha ez kinyitván a tűznek sugárral közvetlen oltása kíséreltetett volna meg, úgy az égő padlásrészről a tető áthatatlan volta miatt összegyülemlött sűrű füst oly tömegben áramlott volna a nyitott ajtón át a nem égő padlásrészbe, hogy az ott tartózkodást a csővezető részére csakhamar lehetetlenné tette, s azt előbb-utóbb menekülésre készítette volna. Hogy e menekülés közben netán az ajtónak újbóli becsukására rendszerint nem jut idő, azt sajnos, eléggé gyakran tapasztaljuk.

Az eset tanulságaként végül hangsúlyozza, hogy mivel belső tüzeknél, — aminőnek a kátránypapír, pléh, palafedés alatti padlástüzeket is tartanunk kell, mindaddig, amíg a tető beszakadása után a lángok s a füst szabadon fölfelé tova nem szállhatnak, — mindig a füst a megőljője az érdemleges tűzoltói működésnek, mihelyt arról győződünk meg, hogy a tűznek nagyobb terjedelme a direkt oltó beavatkozást siker reményével nem kecsegteti, vagyis azt látjuk, hogy küzdelmünk amugy is hiábavaló lenne, a legcélszerűbb, ha a vasajtók becsukása után azok mögött foglalunk el védelmi állást mindaddig, amíg a tető beszakadása után a direkt oltás újból lehetővé nem válik.

Végül elnök köszönetet mond előadásáért Szilvay Kornélnek s egyben felkéri Breuer Szilárdot, hogy a Jutagár égésénél szerzett tapasztalatait adja elő.

Breuer Szilárd szerint az 1909 évi október hó 9-én a Jutagárban lefolyt tüzeset éppenséggel nem rótt a tűzoltóságra nagyobb föladatot,

sőt azt éppen azt éppen az teszi nevezetessé, hogy az építkezésnek építkezésnek és védőberendezésnek tökéletessége a tűzneké a tűznek tovaterjedését valósággal lehetlenné tette. enné tette.

Régebben a Régebben a Jutagárban egyetlen nagy raktárban volt raktárban volt az egész jutakészlet felhalmozva, s ismerve a juismerve a juta könnyen gyuló voltát, nem lehet csodálni, lehet csodálni, ha pár év előtt ezen raktár kigyuladása az gyuladása az egész készlet pusztulásával járt.

Ez eset tanu Ez eset tanulságain okulva s szakemberek utmutatásait kfmutatásait követve, a gyár igazgatósága az új raktárt máj raktárt már akként építette föl, hogy az a réginél is nagyoginél is nagyobb terjedelemben, nyílás nélküli s a tetősíkja fölé tetősíkja fölé vezetett választófalak emelésével 8, két sorból 8, két sorban fekvő, de csak az előtte lévővel közlekedőel közlekedő külön raktárhelyiséget foglalt magában, úgy magában, úgy hogy 2—2 birt csak az udvarból nyíló ajtóval. nyíló ajtóval.

A gőzszivattyú A gőzszivattyú által táplált gyári vezetéknek az udvar külön udvar különböző helyein levő tüzesapjain kívül azonban mindzonban minden egyes helyiség 3 méternyi távolságban távolságban a mennyezet alatt, önműködő Sprinkler-féle Sprinkler-féle vizszórókkal volt ellátva, melyeknek hivatása nek hivatása az volt, hogy 60 C° melegfejlődése esetén tömitő esetén tömitő fémanyaguk kiolvadásával működésbe lépjenekésbe lépjenek, s a helyiséget vízzel elárasztva a tűznek kifejtőtűznek kifejlődését megakadályozzák.

Mennyire t Mennyire tettek eleget a Sprinkler-szórók ezen hivatásukzen hivatásuknak, mutatja az, hogy a tűzhöz megérkező tűmegérkező tűzoltóság a garmadába rakott, s külső részüknőkülső részüknön végig pörkölődött bálóknak csak közeiben taláközeiben talált lappangó parazsat, ellenben lángok már lángok már egyáltalán nem voltak, de sőt a deszkatető madeszkatető maga is csak futólagosan és helyenkint pörkölődőként pörkölődött meg kissé, holott Sprinkler-szórók hiányászórok hiányában a könnyen gyuló juta lángjai a deszkatetőze deszkatetőzetnek gyors kigyulását vonták volna okvetetkolna okvetetlenül maguk után.

Érdekes jele Érdekes jelenségként kiemeli, hogy a szórók által vízzel elálalt vízzel elárasztott juta-bálók annyira megdagadtak, hogydagadtak, hogy a tetőt támasztó két erős faoszlopot a keleszlopot a keletkezett oldalnyomás eltörte, úgy hogy a tetőszerkezet külön alátámasztásáról kellett gondoskollat gondoskodni.

A tűz maga A tűz maga a bálók berakása közben keletkezett. A hizezett. A hirtelen felcsapó lángok a bálók tetején dolgozótetején dolgozó munkásokat gyors menekülésre készítették, ámkészítették, ám a Sprinklerek rögtön működésbe léptek. léptek.

A tűz kele A tűz keletkezési okát megállapítani nem lehetett. Lehelehetett. Lehet, hogy a dolgozó munkások egy gyufaszálat szgyufaszálat szórtak el, s ez a bálók szállítása közben horzsközben horzsolódva meggyuladt; de lehetséges az is, hogy az is, hogy a gyufa már a bálókkal együtt került a raktárkerült a raktárba. Öngyulás nem lehetett, mivel a tűz nem a tűz nem a közepén, hanem a juta-bálók szélein támadszélein támadt.

Dr. Szily Dr. Szily J. elnök megköszöni az előadást s felkéri előas felkéri előadót, hogy a következő kérdésekre válaszolni legyálaszolni legyen szives:

1. Mi volt 1. Mi volt annak az oka, hogy a Sprinkler-szóró berendező berendezés működésbe lépésével a jelző harang nem harang nem működött?

2. Csak a kérdéses raktárrészben működtek-e a szórók, vagy az egész raktárépületben?

3. Mi célból voltak az oszlopok?

Szilvay Kornél pedig azt kérdi, hogy télen, a befagyás megakadályozása végett mi történik a Sprinklerekkel?

Breuer a feltett kérdésekre következőképp válaszol:

A jelző-harangot illetőleg éppen most hallotta Neubrand gyári-parancsnoktól, hogy a harang a szórók működésével egyszerre megszólalt.

A Sprinkler-berendezés szakaszokra lévén osztva, csakis az égő helyiségben helyeződött működésbe.

Neubrand-gyári tűzoltó-parancsnok szerint az oszlopokra a tető megerősítése céljából van szükség.

A tűz keletkezési okára nézve határozott választ nem tud adni, mert a juta-bálok aznap lettek összeállítva egy másik raktárból. Maga a Sprinkler-vezeték télen át a befagyás megakadályozása végett nem vízzel, hanem komprimált levegővel van megtöltve, s csak ha ez a levegő a szelepek kiolvadásával kiszabadul a vezetékből, lép helyére a víz.

Janicsek tűzfelügyelő az előadótól azt kérdi vajjon milyen óvintézkedésekkel és berendezéssel lehetne hasonló tűznek a kitorését megakadályozni. Vajjon megtétettek-e azok?

Breuer szerint a gyár legtökéletesebben van berendezve, a Sprinklerek kifogástalanul működtek, a gyár részéről semmiféle hanyagság nem észleltetett, s így különösebb intézkedésre szükség nem volt.

Janicsek köszöni a felvilágosítást, s azt indítványozza, hogy a szövetség foglalkozzék a Sprinkler-berendezés kérdésével. Ő maga részéről szívesen ajánl egy mérnököt, aki egy szakszerű előadás tartására hajlandó lenne.

Dr. Szily József elnök megköszöni Janicsek felügyelőnek az ajánlatát, azt örömmel elfogadja, s a legközelebbi ülés napirendjére kitüzi.

Összefoglalva a hallottakat megállapítja, hogy a Sprinkler-berendezés, a jelen esetben kifogástalanul működött s ugy ez, nemkülönben az, hogy a raktárépület az üzemépületektől távol és pedig a tető fölé emelt tűzfalakkal apróbb részekre osztva építettett föl, kitűnő berendezésnek bizonyult. Ezt követendő példaképpen kiemelendőnek tartja.

A párisi tűzoltóság költségvetése.

A párisi tűzoltóság költségvetése 1910-ik évre 3.607,003-78 frankban (= 3.426,653-59 K) állapított meg. Ime a költségvetés néhány tétele.

A tisztikar illetményei	330,000— Fr.
Az altisztek és tűzoltók illetményei	2,100,000— "
Az altisztek és tűzoltók gyermekének segítése	21,500— "
Jutalmak, díjak	25,000— "
Telefonhálózat	62,200— "
Előfogatok, szerek, uj szerek beszerzése	819,101-78 "
Iskolaföntartás	7,000— "

Győri tűzoltók Konstantinápolyban.

A győri önkéntes tűzoltó-testület fennállásának 40 éves jubileuma alkalmából gróf Széchényi Ödön basát, a konstantinápolyi tűzoltó-ezredek parancsnokát, aki a győri tűzoltóság egyik alapítója volt s ma is tb. főparancsnoka, a testület aranyéremmel tüntette ki. Ugyancsak Győr város közönsége is halála jeléül aranyéremmel tisztelte meg Széchényi basát. A két aranyérmel küldöttség vitte Konstantinápolyba. A küldöttség tagjai voltak gróf Erdődy Tamás tb. alparancsnok, Erdély Ernő tűzfelügyelő, Bihar Jenő szövetségi titkár és gróf Schönfeld György (Kőszeg).

A küldöttség meglátogatta a belgrádi és szófiai tűzoltóságot is. Mind a két fővárosban a tűzoltóság várta a magyar bajtársakat és egész nap a város hintója állott rendelkezésükre. A tűzoltóságok diszgyakorlatokat tartottak s a magyarokat a legmelegebb vendégszeretettel halmozták el.

Konstantinápolyban az állomáson a győri küldöttséget diszszázad fogadta. Tiszteletükre gróf Széchényi Ödön basa és örgróf Pallavicini János nagykövet diszszakomát adtak. A török tűzoltó-tisztek 400 teritékű bankettet rendeztek, amelyen a kormány is képviseltette magát.

Gróf Széchényi Ödön basának fényes diszülés keretében nyújtották át Győr két aranyérmét. A küldöttség tisztelgett a nagyvezérnél, hadügyminiszternél, a város kormányzójánál s más előkelőségeknél.

A szultánnak a pénteki szelamlík alatt mutatták be hódolatukat, aki igen kegyesen fogadta a magyarok tisztelgését és szárnysegédjével tolmácsoltatta üdvözlését. A győri küldöttséget Konstantinápolyból való távozásakor szintén diszszázad kísérte ki az állomásra.

A vörös kakas.

Kránitz Józsefnek, az országos szaktanfolyam volt hallgatójának, jelenleg a veszprémi járás tűzrendészeti felügyelőjének tollából, fenti czím alatt érdekes munka látott napvilágot.

Szerző művét dr. Óvári Ferencnek dedikálta, akiben ezuttal nem a nyilvánosan ünnepelet férfit kereste, hanem azt a nemesszívű embert s baráti pártfogót, aki jóságával halmozta el őt, amikor rászorult.

Kránitz a tűzoltó intézmény megkedveltetésén kívül, a megelőző tűzrendészet fontosságát kívánja megértetni a néppel és a gyermekvilággal s könyve voltaképpen ily célból megirt elbeszélések és versikék gyűjteménye.

A munka a nép egyszerű fiainak valóságos lelki manna lesz, de mások is igaz gyönyörűséggel lapozgathatják. A földmivelségi minisztérium a falusi könyvtárak, illetve gazdakörök s a közoktatásügyi minisztérium az iskolai könyvtárak számára való beszerzését bátran ajánlhatja; a vármegyei tűzoltó szövetségek pedig falusi tagtestületeik számára jól teszik, ha beszerzik azt.

A Vörös Kakas különben Kránitz Józsefnél Herenden avagy Fodor Ferencz könyvkereskedése útján, Veszprémben, 160 fillérért kapható. Szerző a tiszta jövedelem 10%-át a Tűzoltók háza javára ajánlotta fel.

Mihelyt terünk engedi mutatványt is közlünk majd Kránitz könyvéből.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** A tűzoltóságok hatósági jogokat gyakorolnak-e? Irta: V a s s János. — Hivatalos rész: 8 megbívó. A magyar országos tűzoltószövetség segélyző-pénztárának évi jelentése és zárszámadása. — A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség alapszabályai. — Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből. Irta: B a r a b á s István. — A nemzetközi tűzoltószövetség kongresszusa Brüsszelben. — Gróf Cziráky Béla köszönőlevele. — Az elmúlt év legnagyobb tüzei a fővárosban. — Egy 300 éves tűzoltási rendszabályból. — A párizsi tűzoltóság költségvetéséből. — Győri tűzoltók Konstantinápolyban. — A vörös kakas. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Blasnek Hugó**, a székesfővárosi tűzoltóság segéd tisztje, ki tanulmányuton kint járt Amerikában, szerzett tapasztalatairól a Budapesti Tűzoltó Testületek Szövetségének legközelebbi felolvasó estélyén, április 1-én fog beszámolni.

— **Ádám J. István**, előadásához, mely mint lapunk hivatalos részében olvasható, április 2-án délután 3 órakor Budapesten, a Rákóczi-uti Uránia színházban „Modern tűzrendészet, különös tekintettel az amerikai viszonyokra” cím alatt fog megtartatni, jegyek az Uránia pénztáránál délelőtt 9^{1/2}—4^{1/2} óráig már most válthatók. Viszont az előadás napján zárva lesz a pénztár, a jegyek tehát okvetlenül előre váltandók meg. Az előadást, mint halljuk, mintegy 150 vetített kép fogja élénkíteni.

— **A romániai tűzoltó parancsnokok** is megmozdultak végre. Első összejövetelükön kimondták, hogy felírnak a kormányhoz egy tűzrendészeti törvény alkotása iránt.

— **A gyujtogató Szajna.** A néhány héttel ezelőtt megáradt Szajna nemesak kiöntésével okozott kárt, hanem egy mellette fekvő városban, Choisy-le-Roi-ban egy nagy tűznek is lett okozójává. Január 23-án éjjel ugyanis elöntött egy nagy cementgyárat és behatolt többek között egy hatalmas fából készült raktárba is, ahol nagymennyiségű mész volt felhalmozva. A mész a vízzel való érintkezés következtében forrni kezdett, a fejlődő hő meggyújtotta a mést takaró zsákokat, majd a gerendákat és a tetőzetet is. A tűzoltók — akiket az árvízvédelem is igénybe vett — alig tudták az ár miatt a lángban álló gyártelepet megközelíteni. Az irodákat azonban mégis sikerült megmenteniük.

— **Salzburg** hercegség területén 142 tűzoltóság 8508 taggal működik. Az egész hercegségnek 152 községe van, (nálunk az egyetlen Máramaros vármegyének van 150 községe) hanem azért ennek a 142 tűzoltótötestületnek a szövetségét éppúgy Landesfeuerwehrverbandnak hívják, mint a magyar országos tűzoltó szövetséget, amelynek kebelében a máramarosiak csak egyetlen vármegyét representálnak. A multkor említettük, hogy egész Felső-Ausztriának nincs annyi községe, mint nálunk Vasvármegyének, most meg kiderül, hogy Salzburg hercegség csak akkora, mint Máramaros. Magyarországnak azonban Vas és Máramarson kívül még 61 másik vármegyéje is van, de ezek közül egy egész csomónak a területnagysága csak elfogadott és nem magyar közegek útján hitelesen megállapított. Igazán

itt volna az ideje, hogy egyszer már részletesen felmérné a kormány ezt a teljes kiterjedése szerint még ma sem ismert, az osztrák földrajzi intézet által pedig célzatosan kicsinyített mi országunkat.

— **Posen** német tartományban a városok épületeinek 4%-a szalmatető, az uradalomban a puhafedél 7%, a falvakban pedig 89%. Schleswig-Holsteinban is hasonlóak a viszonyok, keleti Poroszországban is.

— **A svéd** hivatásos tűzoltók szövetsége szaklap kiadását határozta el. Az első szám, mely január havában jelent meg, egy gyárégést mutat be, mely tízezer m² területen pusztított, 4 kilométeres tömlő kifektetése mellett 22 sugarat igényelt s még így is csak 124 óra alatt volt eloltható. A lapot, melynek címe Tidskrift für Brandväsnet (Tidskrift-Zeitschrift folyóirat), a helsingborgi főparancsnok szerkeszti.

— **A brassói önk.** tűzoltóság fennállásának tavaly letelt 35-ik évében 17-szer szállott sikra a bőszelemmel, háromszor pedig az árvíz ellen kellett küzdenie. A testületnek ez idő szerint 148 működő tagja van. Bevétele volt 12776 K (ebből 2580 K a pártoló tagoktól folyt be) pénztári maradványa pedig 576 K 36 fill. Segélyzsalapja 4001 koronát tüntet fel, míg felszereléseinek stb. leltári értéke 38222 K 60 fillérrel szerepel. Legutolsó ujtása a brassói bajtársaknak, hogy a gyors és hatékony első beavatkozás lehetőségét előmozdítandó, a város különböző pontjain tűzoltó-készülékeket osztottak szét s ahol illet elhelyeztek, azon a házon kívül tábla lóg ezzel a felirattal: „Minimax!”

— **Württemberg** 1870-ben a tűzoltó-intézmény istápolására pénztárt alapított, amelybe 40 év leforgása alatt az állami tűzkárbiztosító (épületeket biztosító) intézettől 3,269.817 márka, magánbiztosító társulatoktól pedig 1,553.449 M. vagyis összesen majdnem öt millió (4,823.266 márka) folyt be. Ebből az összegből 4066 megsérült tűzoltó 574.666 M., tűzoltók hátramardottjai pedig 360.183 márka segélyt kaptak. 1431 községben másfél millióért vízvezetékét csináltattak, 815 tűzoltóság számára fecskendőt vásároltak, (6 járási székhely gőzfecskendőt kapott, 178 nagyobb község pedig tolólétrát is), 349 tűzoltóság számára szertárt építettek, 27 városban tűzjelző hálózatot rendeztek be, különféle felszerelési tárgyakra közel egy milliót, összesen pedig 4,092.431 márkát adtak ki. Igazán irigylésre méltó kis ország ez a Württemberg.

— **Schleswig-Holsteinban** két község tűzoltósága a szertárt alapincézte s az így nyert kicementezett üregbe levezették a templomereszcsatornáját. Az összegyűjtött s hűsen tartott esővízkészlet 140 köbmétert tesz ki és ez a hatalmas vízkészlet nyáron négyszer is kicserélődött, megújult, amennyiben a levezetőcső a medence aljába torkollik, míg a túlfolyásra szánt kifolyó nyílás a medence felső szélén van.

— **Poroszországban** évenként átlag 90 millió márka nemzeti vagyon pusztul el tűz által.

— **Hamburgban**, mely csak a múlt év végén volt színhelye egy gázgyár-égésnek, megint nagy tűz volt. Ezuttal a kereskedő-negyedben pusztított a vész, mely 3 millió márka kárt okozott.

— **A gyufa-monopolium.** Bilinszki osztrák pénzügyminiszter az elmúlt ősszel a költségvetés benyújtásakor jelezte, hogy Ausztria a fehérfoszfor használatának betiltása miatt, a gyufa-monopoliumot fogja behozni. Egyben bejelentette, hogy az előkészítési munkálatokat már megindította. Ausztria elhatározása döntő jelentőségű lesz a magyar kormány állásfoglalására nézve is, mert a magyar kormány a berni egyezményben szintén kötelezte magát a fehérfoszfor használatának a betiltására. Ez előzmények után érthető az a hír, hogy az osztrák és magyar pénzügyminiszter legutóbbi konferenciáján ez a kérdés tanácskozás tárgya volt. A magyar kormánynak minden valószínűség szerint szintén az a szándéka, hogy a gyufa-monopoliumot bevezesse.

— **A mozgófényképes színházak körül** szerzett újabb tapasztalatok szerint, a vetítő kamrában akkor is támadhat tűz, ha az ivlámpának (20—25 percenként kicserélendő) szénvégei számára nincs odakészítve alkalmas tűzálló tartány. Azok a tövig égett szénpálcák maradékaik ugyanis, miután 30—50 ampérnyi áramerősségnek voltak kitéve, még egy darabig izzók maradnak s ha ily állapotban egyszerűen csak félre dobják őket a kamrában, sugárzó melegükkel még mindig képesek filmeket lángra lobbantani. Egy további veszedelem pedig abból származik, hogy a vetítő kamra belsejében alkalmazott ellenállásokat rendszeren túlterhelik. Minthogy pedig ezeknek részben az is feladatuk, hogy a hőséget szétsugároztassák, a túlterhelés alatt annyira forrókká lehetnek, hogy szétsugározott melegük a celluloidból való filmet felgyújthatja.

— **A gyufa.** A fiatal nemzedéknek fogalma sincs arról, milyen fáradságos és veszélyes munka volt hetven-hetvenöt év előtt a láng létrehozása. A pipás ember tűzszerszám, acél, kova, tapló nélkül egy tapodtat sem tehetett, de még nehezebb volt annak, aki tüzet akart élesztetni, tűzre pedig minden háznak szüksége volt. A tapló jóságától függött, hogy csiholás közben a szikra beleakadjon. Többféle tapló volt használatban, ugymint ürömtapló, fatapló (a korhadt fának belseje), gombatapló (a fa gombáját hamulugban kifőzték, a napon megszáritották s kisulykolták, a nép általában zsidóbőrtaplónak hívta), még régi vászonrongyból is készítettek taplót; a két utóbbiba legkönnyebben belefogott a szikra. A pusztai ember, a falusi és kisvárosi szegény nép ugy élesztett tüzet, hogy előbb szalmatörmelékből csóvát készített, kicsiholt, a füstölő taplót a csóva közepébe illesztette s addig csóválta, míg lángot nem vetett. Erre a célra kénygyertya is volt használatban, mely egyenlő hosszúságu kénbe mártott kőmadzagból állott; ebből egy szálát a füstölő taplóra tartva, fújás közben a tapló lángra lobbant. Ezután következett a masina, ez egy kis négyszögletes üveg volt, benne

darabka asbest s néhány csepp kénsav; a nagy, vörösfejú gyufát az üveg tartalmához érintve, ez lángra kapott. 1837-ben D. J. nevű kékfestő a pesti vásárról újfajta masinát hozott magával s egy egész tiszaparti kis város népe csudálta, hogy az a falon végighuzva, lángra lobbant; ez a — gyufa volt Irinyi János találmánya, amely nemsokára már egyedurú lesz.

— **Katonai népnevelés.** A honvédelmi minisztérium utján nemrég rendelet jelent meg, mely szerint tanító többé őrmester nem lehet, hanem külön tanító tiszteket biznak meg az oktatással, akik ezred, illetve zászlóalj szerint előírt tanbeosztás alapján tanítanak. Az ezredparancsnokok jelenlétében külön vizsgálatot kell minden egyes kurzust befejezni.

A rendelet másik része a legénység haladottabb részének tartott közhasznú előadásokat szorítja és irányítja helyesebb mederbe.

Elsősorban meg kell állapítani a tervszerű kiképzést, a szükséges ismeretágakat, hogy ezek szerint alakuljon a legénység tömegkiképzése. Továbbá a kiképzésre fordított idő figyelembevételével kell a tanrendet megállapítani. Az előadás vagy összefügg a katonai kiképzéssel, vagy pedig más közhasznú intézményekkel kell, hogy tárgyaljon. Tehát az előadó tiszteknek egyuttal szakembereknek is kell lenniök, ha közöttük nem akad megfelelő, polgári szakembert is alkalmazhatnak. A tanárok működéséről és az elért eredményekről jelentést kell tenni a felsőbb hatóságoknak. Tehát az a régi elv csak most válik tulajdonképpen teljes valósággá, hogy aki a katonasághoz kerül, annak feltétlenül meg kell tanulni írni és olvasni. A miniszter átküldötte ezt a rendeletet a közös hadügyminiszternek s nem lehetetlen, hogy ott is követni fogják ezt a nagyon is hasznos példát.

— **Civilizáció és kultúra.** Társaság volt a minap egy budapesti bankár házában és ebben a társaságban csodálatosképpen se üzletről, se politikáról nem volt szó, hanem tudományról meg művészetről. Pedig se tudós, se művész nem volt a társaságban, a művészetet mindössze egy vidéki színigazgató, a háziúr régi barátja képviselte.

Magyar kulturális intézmények is szóba kerültek és a társaság egyik tagja elmondotta, hogy nemrégiben egy furcsa, de karakterisztikus megjegyzést hallott Benezur Gyulától. A hírneves festőművész egy vita során azt mondotta: „Magyarországon van civilizáció, de nincs kultúra.”

— Hogy őszinte legyek, — szólalt meg erre a vidéki színidirektor — én nem is tudom pontosan, mi a különbség a civilizáció és kultúra között.

— Nem is volna könnyű hamarjában meghatározni a különbséget, — felelte a házigazda — de talán egy példával rávilágíthatok a különbségre. Hát nézd csak . . . Például az, hogy egy nagy vidéki városban van aszfalt és villamosvilágítás az civilizáció, hogy nincs vízvezeték és csatornázás: kulturahiány . . .

— Hogy őszinte legyek, — vallotta be a színigazgató — nem értem.

— Hát várj csak. Mondok egy másik példát. Például az, hogy egy nagy vidéki városban van színház: civilizáció, az ellenben, hogy ennek a színháznak a dolgait nem a direktor, hanem a színügyi bizottság intézi: kulturahiány . . . Érted?

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

H. Perkeo az a híres törpe volt, aki a monda szerint a heidelbergi nagy hordó tartalmát kiitta. A német burschok ekkép éneklik a történetét: „Das war der Zwerglein Perkeo, vom Heidelberger Schloss, an Körper klein und winzig: an Durste riesengross! Mann schalt ihn einen Narren. Er sprach: Ihr liebe Leut! Wärt ihr wie ich erfahren, feuchtfrohlich und gescheidt!“

K. A resincai gyári tűzoltóság, három napi kipróbálás után, nem rég vett át egy a budapesti Köhler gyárból kikerült benzin-motoros fecskendő. Az utolsó próbánál 55 m. magas hegyoldalon fekvő házsorhoz kellett a Berzava völgyében megtorlasztott, felduzzasztott

vizet szállítani. A gép szállítani. A gép 12 légkör nyomás mellett 4 erőteljes sugarat adott. Jes sugarat adott.

Ch. Berlinnek 1905-ben, Berlinnek 1905-ben 1 főparancsnoka 6 főfelügyelője 14 felügyelője, 18 kezelőfelügyelője, 18 kezelőtisztje, 7 tiszthelyettese, 88 őrmestere, 736 mászójtere, 736 mászója és szivattyusa vagyis összesen 865 főnyi tűzoltósága főnyi tűzoltósága volt. Ezek rendelkezésére 110 szer (persze még egyik sersze még egyik sem automobil) és 130 ló állott. Az első évi szemlélet 1901-évi szemlélet 1901-ben fejezték csak be a színházak és tűzveszedelmesebbtűzveszedelmesebb telepektől eltekintve, csak minden második évben ismétlődik évben ismétlik azt meg. A templomokban a tornyot izoláló válaszfaltól izoláló válaszfalakat és a tornyokba felnyúló fix vascsővezetéket 1904-ben rendelték el. A színházakat a tűzoltó tisztek állandóan ellenőrzik, de nem ingyenesen. Az ellenőrzési díjakatellenőrzési díjakat a rendőrség a Spektakelgebühr-rel együtt havonként előírt havonként előre szedi be.

Beszerzési forrásokforrások.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 69. **GYÁRT:** Gőz-, motor-, tűzfűző-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat.

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON os. és kir. udvari szállítók, gyártanak: tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mát. Központi iroda: Budapest, VI., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Mátrai, Feik és Társa Budapest. Központi iroda: Budapest, VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walser Ferenc tűzoltói szerek és szivattyúk gyára, hárang- és fémöntőde Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternbeiterberg és Kálmán Budapest, VIII., József-körút 35. **GYARTUNK GYARTUNK:** tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a Műszaki és gépipari részvénytársaság BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

F Buda. A legjobb eredeti zökből.

Feik és Tréba Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

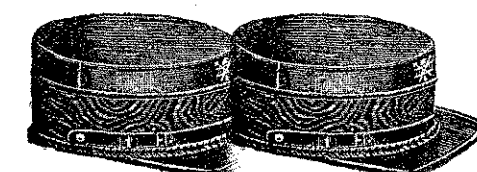
HIRDETÉSEKET félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Győ Budapest. automobili kocsik, m. fe

Győző Béla és Tsa Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám. Szállítanak automobili-, gőz- és motorfecskendőket, kocsik, mozdony- és targoncafecskendőket, felszereléseket és tömlőket.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. által gyártott „Optimus” kézi tűzoltókészülék ára 8 1/2 liter ürtartalommal 65 K. 10 1/2 „ 75 K.

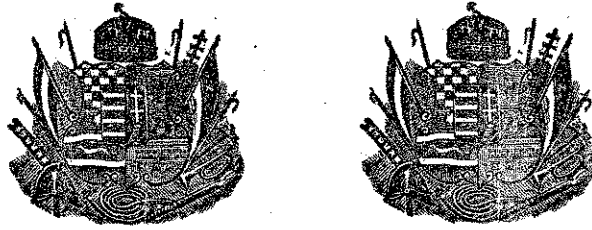
Tűzoltó-sapkákat a legjobban és legolcsóbban készít **Ritscher Zsigmond és Fia Körmenten.** Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Díszokmány - Ürlapok 2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchényi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona behirdetés ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

Magyar Magyar Fémlemezipar r.-t. Budapest, VI. Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57. egyedül gyártja egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Hunecke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és garage- és raktári berendezéseket.

A magyar országos tűzoltó-szövetség Gyakorló szabályzata egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona. A kivonatott füzet ára 10 fillér.

Tűzoltók, Tűzoltók, kérjétek a boltostól a TŰZOL TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT! Készül Stermann Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a mási ár 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség seg. segélyzőpénztárának jut.

TÜZRENDESZETI ÉS SZATMÁRÖKÖRÍTŐI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HÍLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Laptulajdonos: MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasnak díjaztatnak.</p>
---	---	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA; észttő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Szatmárökörítő.

Valamikor Ökörítónak hívták, mig-nem valamelyik „hivatalbéli“ meg nem unta a „tató“ képző irogatását és el nem nevezte röviden Ökörítónak. Ma a hivatalosan mellé adott közelebbi meghatározó (Szatmár) nélkül olyan a hangzása, mint valami japán szónak, mely azonban a Megelőző Tűzrendészet követelményei elhanyagolásának szomorú, de eklatans példája marad, akárcsak a párizsi jótékony bazár esete.

Mert a Rue Jean Goujeon-beli bazár égésénél Párizsban, épúgy a „tűzrendészet fogyatékoságának a mártírja“ lett az a 104 (+ 20), jobbára szintén a gyengébb női nemhez tartozó egyén (köztük boldogult királynénk nővére, az alençoni hercegnő is), mint Szatmár vármegye, csengeri járásának, előbb alig ismert, ezévi március 27-ike óta azonban világhírűvé vált kis magyar községében az előfordult tűzkatasztrófa 292 (+23) szegény áldozata.

Ezért is nyilatkozott meg olyan egyértelműleg, a megdöbbentő eset alkalmából, a polgárosult világ részvéte, melyben most is a temperamentumos Vilmos császár járt legelől, de akit azért követett a francia köztársaság elnöke Fallières, meg a többi államfő és kormány is, csaknem kivétel nélkül, mert valamennyinek lelkében a párizsi jótékonybazár jól ismert katasztrófa elevenedett meg.

Pedig.

Évvel ezelőtt (1897 május 4) történt; de indító oka és a lefolyása szabatosan azonos vala, anélkül, hogy specialisan „francia“ jelzővel lett volna illethető. A szatmárökörítői katasztrófa sem nevezhető specialisan magyarnak.

Párizsban egy 1500 főnyi befogadó-képességgel bíró bazárhelyiségnél, hogy a jótékony célra való tekintetből tökéletesebb legyen az ellenőrzés, megelégedtek két kijáratral — tiz helyett, hogy azután a kitört veszedelem pillanatában bentartózkodó mintegy ezer ember egymást gázolja le és még így se tudjon épségben menekülni. Ökörítón pedig a meglevő 5 méternyi szabadba vezető nyílás helyett csak egyetlen szűk kijáratot hagytak meg s az eredmény itt is azonos volt.

Az a nagykorosma udvarán álló pajtaszerű alkotmány, illetőleg gerendákból összerótt, vályogfallal bíró, náddal fedett csűr, amelyben az 1827 lakossal bíró községnek és környékének színe-virága gyűlt egybe az új rezesbanda hangjainál husvét első napján megtartandó próbabálra, huszonöt méter hosszú és 10 méter széles, alapterülete ennél fogva 250 négyszög méter volt. Bálról lévén szó, ahol mozognak, minden négyzetméterre két embert számítva, 500 ember elfért abban a tánchelyiségben, ahol körül-

belül éppen ennyien valának benn a katasztrófa idején.

Azzal azonban 1897-ben Párizsban épügy, mint Ökörítón és vidékén 1910-ben még mit sem törődtek, hogy azilyen, egyszerre sok ember által látogatott helyiségben, mielőtt oda a meghívottakat bebocsájtják, a hatóságnak előbb helyszini szemle alapján kötelessége megállapítani a befogadóképességet és ehhez képest — egyéb elővigyázati rendszabályok s közbiztonsági intézkedések megtételén kívül — azt is ki kell kötni, hogy minden 100—125 emberre egy méteres nyílást számítva, hány és mekkora kijárat álljon rendelkezésre? Lehet egyébként, hogy ezt in concreto azért nem tartották szükségesnek, mivel az ökörítói csürnek (500 főben megállapítható befogadóképessége arányában) lett volna elegendő számú és bőségu kijárat. Az egy méteres kisajton kívül, ugyanis melyen át a vendégeket beeresztették, volt egy négy méteres nagy oldalnyílása (kétszárnyu kapuja) is. Ezt azonban becözvekeltek, hogy jegy nélkül senki be ne surranhasson, mert bilétás volt a bál. A jótékony célra való tekintet itt is praedominálóvá lett, akárcsak Párizsban.

Hogy a kellő számú és méretü kijáratok biztosításán kívül olyasmire is ki szokás terjeszteni a figyelmet, hogy a keletkezhető tűznek csirájában való elfojtása céljából kevés viz is legyen kéznél, meg hogy az alkalmazandó lampionok és lámpák (milyenségüket nem is tekintve) a falakat diszitó száraz fagallyakhoz, szines papirláncokhoz és zászlócskákhoz oldalt ne legyenek közelebb 30, felfelé pedig 60 centiméternél, mert különben a természeténél fogva első sorban fölfelé terjedő hőség egymagában is baj okává lesz: minderről per sze jobb nem is beszélni oly helyen, ahol nem a faluban, de még a járásban is (egy 86 ezer kat. holdnyi területen) alig van tűzoltóság. Mert ha csak két tűzoltó tart is abban a tánc helyiségben inspekción, ugy ez a két ember a baltájával feltétlenül utat teremt a menekülésre azon a nagy kétszárnyu kapun, amelyet különben

tán be sem enged cözvekelni. Másrészt pedig példát adó lélek jelenlétével felére redukálja azt a vészthozó riadalmat, amely ilyenkor támadni szokott.

Kicsinyességnek látszó dolgok mindezek, de Ökörítón is ezek hiányából lett a baj.

Egyszerre meggyuladt az egyik hólyaglámpás. Egy huszár a kardjával hozzávágott a lámpához hogy lecsapja azt; de nem sikerült és a következő pillanatban a száraz fenyőgallyakon és szines papirláncokon végig szaladt a tűz.*) Minthogy pedig mennyezete sem volt a csürnek, a termésmészetüknél fogva felfelé terjedő lángok nyombanban elérték a nádfedelet. Majd elpattant a petróleumlámpa s égve szétfolyó tartalma meggygyújtotta a lányok ruháit is. A többi azután szabatosan ugy folyt le, mint ahogy ez törtéörténni szokott. Az életét féltő, mert komolyoly veszedelembé került, megvadult emberáréráradat először az egyetlen kis kijárat felé felé tolongott és megtorlódt. Aki bírta, az martaarta: aki elesett, az többé nem tudott felkelnielni. Saját becses bőrüket az ökörítói legények épügy védtek, mint a párizsi előkelő lovagok, akik 1897-ben csak oly vadul tolongtak és époly brutálisan tiporták el a lábuk alatt alélten heverő delnöket, mint Szatmár ökörítón az erősebb legények a szegény leányokat, akikikből az ajtó előtt formális gát keletkezett, hogy pár perc mulva hullák gulájává magasodják. És azután rövid pár perc mulva már a halálórólordítás is gyengébb lesz, mert a fojtó füst és hőség a legtöbbet megfosztotta eszméletétől. Akik pedig még nem aláltak el s a nyakukba hulló tüzes parázs okozta égési sebeket elbírták, azok egyesült erővel neki dülnek a becözvekelte nagykapunak s bár ők is fuldokolnak már a füsttől, végső kétségbeeséstől meghatványozott erejükkel végre kidöntik azt, hogy egymásra zuhanva, újabb tömegtől tapossák ki a lelket az erősebbek! A kidöntött kapuapoval kidölt a vályogfal is, mire beszakadt a támasztékát vesztett égő nádfedél s . . . máglyává lesz az egész csür, mely alul a 9-ik percben már csak a sísteregve égő emberhus és seregő emberzsir rettenetes szaga terjengeng! Egy-kettőt még kihuzgálnak a félig megfulladt égő embergomolyag tetejéről s megmenekükkül a kis Kalmár Erzsi is, ki a fal tövében álló lócza alá bujt és így sem a ruháskájára nem hullhatott parázs, sem el nem taposták, mikor pedig a vályogfal kidölt, a lóczával együgyütt ő is kiborult a szabadba, de nem a kidöntött kapu tájékán: a többi ottmaradt az az égő tető alatt menthetetlenül kiszolgáltatva a tűzhalálnak!

Lelkeket megrázó s a szívet facsaró rémes tragédia, de az áldozatainak

*) Az Operápera comique égésekor a zenekar, attól a pillanattól kezdve, hogy az első szikrák láthatóvá lettek, addig míg a lángoka nézőtérre csaptak be, csak négy taktust játszott. (A szerk.)

véres hulláján keresztül elementáris erővel tör magának utat az a tanulság, amit mi már réges-rég levontunk, hasonló szerencsétlenségek szomorú alkalmából, anélkül azonban, hogy az illetékes köröket arról a bizonyos holtpontról elmozdítani sikerült volna. Talán most — egy-két kulturátlanságnak reformálására mégis majd csak rákerül a sor.

Rákerül, mert mintha más is átérzte volna ezuttal, nemcsak mi, hogy a felelősségnek szokásos áthárítása lefelé s erélyes rendeleteknek kibocsátása utólag: a civilizált világ minden nemzetének részvétét felköltő, ilyen méretű szerencsétlenségnél egyszerűen lehetetlen!

Az ugyan nem jut eszébe egyelőre senkinek, hogy a belügyminisztert vagy éppen a képviselőházat tegye felelőssé; de másrészt az is világosan áll az ilyesmiknek fontolgatására hivatott körök előtt, hogy az alispán, a főszolgabíró és a községi előljáróság sem illethető jogos váddal. Legkevésbé az utóbbi.

Mert az az öreg tyukodi körjegyző, aki Ökörítón is a falu esze és pennája szerepét játssza, az anno dazumal végzett közigazgatási tanfolyamon bizony még nem hallott semmit a Megelőző Tűzrendészetről. Ami pedig a falu jegyzője előtt ismeretlen fogalom, arról természetesen nem is álmodhatik a község birája.

S a járás székhelyén arról tudhatnak és tudnak is, hogy a multság engedélyezését kérni kell, még pedig bélyeges papíron s az engedély kiadása előtt mérlegelés tárgyát képezik néha a politikai, néha a szociális szempontok is, és mindenekfelett annak a kérdése, vajjon a rend fenn lesz e tartható a multságon, amelynek közbotránnyá fajuló összekülönbözések nélkül kell lehetőleg lefolyni, erre nézve tehát garantiát illik kérni. Ez itt is megtörtént.

A községi előljáróság bizonylatával felszerelt s a rendezőség felelősség vállalása mellett szabályszerűen beadott kérvényre adta ki a főszolgabírói hivatal a táncmultságra az

engedelmet. De arról az illetékes porcosalmi csendőrörsöt már nem értesítette, mert először csendőrrjárárt az előljáróság maga sem kért, s a főszolgabíró beigazoltnak vette azt a tapasztalatot, hogy a rend föntartása céljából Ökörítón ilyen alkalmakkor erre szükség nincs. Másodszor pedig a huszonhét községből álló csengeri járás csendőrörsének összes legénységi létszáma 12 lévén, ezt a csekély létszámot, tekintettel a husvéti ünnepekre, rendes szolgálattételétől elvonni, nem tartotta szükségesnek. Rendben van.

Hanem, hogy az élet- és tűzbiztonság szempontjából is volnának mérlegelésre alkalmas és megkövetelendő garantiák: erről a főszolgabíróságnál, ha sejtettek is valamit, de konkrét kikötésekig menőleg bizony aligha lehettek tájékozódva.

És a másodfoku tűzrendőri hatóság? Ez meg nem is jöhet abba a helyzetbe, hogy előzetesen beavatkozzék. Utólag pedig ugyan minek tartson számonkérő székét? Hisz akkor előbb neki magának kellene a követendő irányelvekre nézve, a sok ember által látogatott helyiségek életbiztonságának és tűzbiztonságának szabványaival*) tisztába jönni s azokat az I. foku hatóságokkal mihez tartás és illetve előírás céljából közölni.

Törvény hiányában e tekintetben csak ott találkozhatunk hajlandósággal, ahol az alispán oldala mellett eleven életet élő vármegyei szövetség működik, amelynek modern előterjesztéseit a vármegye első tisztviselője nem tekinti molesztálásnak. Szatmár vármegyében a tűzoltószövetséget nemrég életre hívtuk, de hogy felemelt szavának viszhangja kél-e, azt az alispán ur ott még csak ezután a megrendítő nagy eset után fogja bebizonyítani.

Tűzrendészeti törvény!

Quousque . . . késel az éji homályban?!

Alfa.

*) Lásd Tűzrendészeti Lapok 1899-ik évfolyama áprilisi számát és Markusovszky Béla londoni felolvasását (1904. évi februári szám).

HIVATALOS RÉSZ.

664.
1910. szám.

Körlevél.

Ismételten előfordult, hogy egyes tagtestületek ünnepélyeik alkalmából emlék sőt kitüntetési érdemeket verettek és szalagon való viselés céljából tagjaik között kiosztottak.

Felhívjuk ennél fogva a tagtestületek figyelmét arra, hogy egyrészt kitüntetések a törvény értelmében csak Ő Felsége a király adhat, minden másféle kitüntető érem tilos és nevetséges is, másrészt pedig a magyar országos tűzoltószövetség tagtestületeire kötelező egyenruházati szabályzat értelmében a tűzoltói egyenruhán a királyi kitüntetésekön kívül csak a szövetségi szolgálati érem viselhető.

Mindezekre való tekintetből s mert az emlék érmek veretése tetemes és megtakarítható kiadásokat okoz, — melyeket a felszerelés kiegészítésére célszerűbben lehet felhasználni — de főleg mivel az ily érmek viselése az intézményt nevetségessé teszi, annak komoly hivatását kétségbe vonható színben tünteti fel: azon kérelemmel fordulunk a tagtestületek Parancsnokságaihoz, miszerint a szövetségi szolgálati érmeken kívül másféle szalagos érmek kiosztását és viselését a tűzoltói intézmény jó hírre és komolysága érdekében ne engedélyezzék. Bajtársi üdvözléssel

Budapest, 1910 március 19-én

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

591.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapestén 1910 március 19-én a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf, maj dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Glósz Kálmán felügyelőbizottsági tag, Apáthi Vilmos, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, ifj. Bitskey Illés segédtitkár, továbbá László István mint vendég. Elmaradását kimentette: Barabás István, dr. Rüll Béla előadó, Hellebronth Géza és gróf Széchényi Frigyes felügyelőbizottsági tag.

22. Elnök megnyitván az ülést, az elnökség a bizottság által kidolgozott alapszabálytervezetet pontonkénti tárgyalás alá vette és azt több módosítással teljes egészében elfogadván, a hivatalos szaklapban közzétenni és az orsz. választmány elé terjeszteni rendelte, dr. Vass János előadónak pedig a tervezet kidolgozásáért köszönetet szavazott.

23. Alelnök elfoglalván az elnöki széket, Szabados Imre előadó szavára a győri testület jubileuma alkalmával történt háromféle érem kiosztását, ilyennek rendezése által veszélyeztetve látja az intézmény komolyságát és minthogy a kiosztásnál az elnökség akarva — nem akarva jelen volt s így asszisztálni látszott, kívánatosnak tartja, hogy ilyen éremkiosztások ellen az elnökség állást foglaljon.

Az elnökség felszólaló nézetét osztván, elhatározza, hogy a hivatalos szaklapban közzétett felhívás után figyelmeztetni fogja a testületeket arra, miszerint az államfők adományozta kitüntetésekön kívül más mint a szolgálati érem az egyenruhán a szabályok értelmében nem viselhető, de különben is a sokféle érem az intézmény hátrányára van és nevetséges, hogy tehát a jövőben különleges érmek kiadásától tartózkodjanak, ilyesmire pénzt ki ne dobjanak, s kimondja, hogy ily érmek kiosztásánál az elnökség magát képviseltetni nem fogja.

24. Ádám József J. betérjesztvén meghívását az április 2-án az Uránia színházban d. u. 3 órakor az amerikai tűzrendészetről tartandó és fényképvetítéssel megvilágítandó felolvasásához, a pályholynak árát 24 K-ban, a földszinti ülését 5 K-ban, a karzati ülését 3 K-ban állapítja meg és a tiszta jövedelmet a „Tűzoltó-Otthon” céljaira ajánlja fel.

Az elnökség a meghívást tudomásul vevén, kimondja, hogy az a hivatalos lapban közhirre tettessék, az április 2-án tartandó elnökségi ülés idejét pedig d. u. 1/27 órában állapítja meg.

25. Alelnök betérjesztvén a felügyelőbizottság jelentését a vagyonállapotról és a pénztári vizsgálatról, mely szerint az rendben találtatott és ismét 6100 K névértékű értékpapír vásároltatott, a jelentés tudomásul vétetett és az országos választmány elé terjesztetni határoztatott.

26. Tárgyaltatván a benzin-szabályrendeletre vonatkozó előadói tervezet, az elnökség kimondja, hogy a tervezet a jelzett alapokon most már végleg kidolgozassék és esetleg a nemzetközi szövetség gyűlése alkalmából e tárgyban tartandó értekezleten is bemutatassék.

27. A mezőgazdasági pályakérdésre beérkezett és jutalmazadónak ítélt művek jelgés levelei felbontatván, a II-ik (100 K) díjjal jutalmazott műszerzőjeként Papp Ferenc (Szeged) tünt ki, míg a III-ik (50—50 K) díjra érdemesítették Lipták Jenő (Csongrád-mindszent) és Eőri Szabó Ernő (Soponya).

Az elnökség a pályadíjakat kiutalványozván, szerzőknek megküldeni, a pályaműveket pedig a hivatalos szaklapban közzétenni rendelte.

28. Titkár bejelentvén azt, hogy a községi tűzrendészeti szabályrendeletminta teljesen elfogyott, a szolgálati szabályzatminta pedig elfogyófélben van, a szervezési szabályzat ellenben már kiszedve van, az elnökség az első minta sürgős revideálására Jászberényi Miklós előadót felkéri és mindkét minta kinyomatása iránt az országos választmányhoz előterjesztést tenni határozta.

29. A Somogy vármegyei szövetség azon kérelmére, hogy kétes tagtestületei és azok hátraléka törlésbe hozattassanak, az orsz. választmány elé terjeszteni rendeltetett.

30. Előterjesztvén a nemzetközi szövetség körlevele és a brüsseli gyűlésre szóló programja, az tudomásul vétetett.

31. Bejelentvén, hogy Stermann M. gyufagyáros utódja a hátralékos jutalék rendezésére haladékot kér, az elnökség gyárost a szerződés pontos betartására felhívni rendelte.

32. A tiszt-továbbképző tanfolyam felolvasási ciklusa tárgyában hosszabb eszmecsere után kimondja az elnökség, hogy

tekintettel az április havi ülések napjain beállt munkatorlódásra, a felolvasások kezdetét más-korra halasztja, az orsz. választmány elé azonban azon javaslatot terjeszti, hogy e magasabb színvonalu szakelőadások az orsz. tanfolyam keretében állandósítsassanak és azokhoz a tanfolyamhallgatókon kívül más jelentkezők is bocsáttassanak.

33. A vajdákamarási önk. testület azon kérése, hogy a község költségén a szövetségbe való belépésének támogatására az illetékes főszolgabírói hivatal megkeressék, teljesített.

34. Füredi L. budapesti cég azon ajánlata, hogy a „Breviter“-oltóport hintő készüléke ajánltassék, mely esetben a tiszta jövedelem 3%-át a segélypénztárnak felajánlja, a készülék és az oltási rendszer meg nem felelő voltára való tekintetből irattárba helyeztetett.

35. A vidéki hivatásos parancsnokok azon kérése, hogy a Belügyminisztériumhoz előterjesztés tétessék, miszerint a városoknak adott állami segélyből a tűzoltói intézmény is fejlesztessék, a hivatásos parancsnokok pedig a IX illetve VIII. fizetési osztályba soroltassanak, teljesített.

36. Az Esztergom vármegyei szövetség, valamint a budapesti önk. testület azon kérése, hogy az esztergomi illetve budai tanítóképezdek IV. éves tanulói a „Szépligeti tűzoltóság“ c. könyv díjtalanul küldessék meg, teljesített és a könyvek megküldése elrendeltetett.

37. N. Szabó Ferenc azon panaszos beadványa, hogy a marosludasi testület a beadványban megjelölt idővel még nem bír tagoknak is juttatott szolgálati érmeiket, irattárba helyeztetett, minthogy az érmekekre vonatkozó előterjesztés szabályszerűen igazolva és a főszolgabírói hivatal által is láttamozva van.

38. Tárgyaltván Mihalik Béla kassai parancsnok panaszos beadványa az őt, a kig. tanfolyamot meglátogató előadók részéről állítólag ért sérelmeket illetőleg, az elnökség a sérelmeket nem létezőknek konstatalja és a kiküldöttek jelentéseit panaszlónak másolatban kiadni rendelte.

39. Benda László (Vasvár) bemutatván a tűzrendészeti felügyeletről szóló és a bírálóbizottság által tett észrevételek alapján átdolgozott pályaművét, az elnökség azt újabb megbirálás végett a régi bíráló bizottságnak kiadta.

40. Marcali község meghívója, mely szerint a május havi ülésnek Marcaliban való tartását kéri, az elnökség köszönettel tudomásul vette, de minthogy május hó 15-én elnökségi ülés a Borsod vármegyei szövetség megalakulása céljából Miskolc városában fog megtartatni, azt el nem fogadhatta és a marcali testületnek XX éves jubileumán való képviseltetésével Szabados Imre előadót bízta meg.

41. A „Szépligeti tűzoltóság“ c. könyv egységárát illetőleg kimondotta az elnökség, hogy az 2 K árban bocsáttassék áruba, a tagtestületeknek azonban 1 K 50 f árban engedtessek át másodpéldányok rendelkezése esetén; elrendelte továbbá, hogy egy diszkötésű példány József kir. herceg, védnök urnak ajánltassék fel.

42. Bejelentetvén, hogy Bánhidy Béla báró volt elnök arcképe elkészült, Mátrai Antal ur pedig egy tűzoltószobrot ajándékozott a szövetségnek, a kép ára fejében 100 K festőnek kiutalványoztatott, Mátrai urnak pedig köszönet szavaztatott.

43. Felvetetvén ama kérdés, vajjon a szö-

vetség ez évnapjain beállt állása megünnepeztessék-e vagy sem?

Az elnökségny elé azonrendjére tűzni e magasabb

44. Azon 12. tanfolyam előterjesztése azokhoz a tűzoltói kiképzéssel rendelkezők is iktatása, a régi

átalakítása, a régi testület azon pótszabályrendjén a szövetségközlötásügysására az illetéközoltóság“ c. testessék, teljetárakba való ma

dészetére vonaég azon ajánvéleményezt hintő készüléke a Trencsén vártszta jövedelemnagyikindai, b felajánlja, a önk. testületek meg nem felelő (Komárom) fate helyeztetett. bezése a Győr parancsnok ellen; a Belügyminisztériumának engedély miszerint a Hoffmann József a tűzoltói építése; Száktásos parancsnokügye; Milkó József osztályba engedélyezése;

engedélyezése; a szövetség, felügyelőnek azon kérése, fűrésztelepe, a ve budai egy daramalomulói a „Szépligeti tűzoltóság“ c. könyv díjtalanul küldessék meg, másul vétetett megküldése

45. Zala vármegyei alispánjának átpanaszos beadványa a szövetséghez a szövetséghez való csatlakozásra felhívták, tudomásul vétetett.

46. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és Vida Pál előadók. Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmf.
Gróf Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc, elnök. alelnök.
Breuer Szilárd, titkár.

Hitelesítjük:
Vida Pál, Szabó Gyula, előadó. előadó.
723. sz. 1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Budapest 1910 április hó 2-án a magyar orsz. tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bitskey Illés segédtitkár, Markusovszky Béla lapszerkesztő, László István és Ferencz Ágost parancsnokok. Elmaradásukat kimentették: Barabás István és Varga Lőrinc előadók.

47. Elnök az ülést megnyitván, megemlékezik az ököritói katasztrófáról s javasolja, hogy Szatmár vármegye törvényhatóságához részvétirat menesztessék, a tűzrendészeti törvény pedig a miniszteriumnál megsürgessék.

Dr. Vass János az orsz. választmány közgyűléséhez ez értelmű, de részletekre kiterjedő határozati javaslatot kíván beterjeszteni, a törvény mielőbbi elkészítését pedig küldöttségileg kérje az elnökség a miniszteriumnál és a moz-

vetség ez évben bekövetkező 40 éves fennállása megünnepeztessék-e vagy sem?

Az elnökség e kérdést a jövő ülés napi-rendjére tűzni rendelte.

44. Azon bejelentés, hogy a múlt ülés óta előterjesztés a Belügyminisztériumhoz a tűzoltói kiképzésnek a katonakönyvbe való beiktatása, a régi feckendőknek egységessé való átalakítása, a Hajdúvármegyei kéményseprési pótszabályrendelet megszüntetése tárgyában, a közoktatásügyi minisztériumhoz a „Szépligeti tűzoltóság“ c. könyvnek a népi iskolai könyvtárakba való megszerzése és az iskolák tűzrendészeti vonatkozó rendelet tárgyában; hogy véleményeztetett: a Győr vármegyei és a Trencsén vármegyei szövetségek, a gödöllői, nagyikindai, belapataki, esőki, molnaszecsödi önk. testületek alapszabályai; Schiller Albert (Komárom) fatelep engedélyezése; Felpéc felebezése a Győr vármegyei szövetség megalakítása ellen; Sámuel József (Czigány) olajmalmanak engedélyezése; Müller Rezső felebezése; Hoffmann József (Keszthely) szappangyárának építése; Szák Mihály (Békéscsaba) építkezési ügye; Milkó Vilmos (Szeged) gőzfűrésznének engedélyezése; Stessel Simon (Sopron) fatelep engedélyezése; továbbá a sátoraljujhelyi iparfelügyelőnek a Strohmayer-féle (Nagykemence) fűrésztelepe, a zalaegerszegi iparfelügyelőnek egy daramalom kibővítése; végül, hogy kipróbáltatott 11 község feckendője, tudomásul vétetett.

45. Zala vármegye és Békés vármegye alispánjának átírata, mely szerint a községeket a szövetséghez való csatlakozásra felhívták, tudomásul vétetett.

46. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és Vida Pál előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmf.
Gróf Széchenyi Viktor, Dr. Óvári Ferenc, elnök. alelnök.
Breuer Szilárd, titkár.

Hitelesítjük:
Vida Pál, Szabó Gyula, előadó. előadó.
723. sz. 1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvetetett Budapest 1910 április hó 2-án a magyar orsz. tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf, majd dr. Óvári Ferenc alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, Bitskey Illés segédtitkár, Markusovszky Béla lapszerkesztő, László István és Ferencz Ágost parancsnokok. Elmaradásukat kimentették: Barabás István és Varga Lőrinc előadók.

47. Elnök az ülést megnyitván, megemlékezik az ököritói katasztrófáról s javasolja, hogy Szatmár vármegye törvényhatóságához részvétirat menesztessék, a tűzrendészeti törvény pedig a miniszteriumnál megsürgessék.

Dr. Vass János az orsz. választmány közgyűléséhez ez értelmű, de részletekre kiterjedő határozati javaslatot kíván beterjeszteni, a törvény mielőbbi elkészítését pedig küldöttségileg kérje az elnökség a miniszteriumnál és a moz-

galom támogatására kérje fel a szövetség vezetőit is.

Jászberényi Miklós az esetre vonatkozó adatok szakszerű összegyűjtése végett egy bizottságot küldene ki a helyszínére; javasolja továbbá, hogy Breznay Imre kéressék fel arra, hogy a helyszínt megtekintve, népies művet egészítse ki ezen eset tanulságainak ismeretével.

Elnök javasolja, hogy a miniszteriumtól kéressenek ki az esetre vonatkozó hivatalos jelentéseket, hogy ezek tanulmányozása után megfelelő javaslatot tehessen az elnökség.

Szabados Imre felhívást kíván intézni a tűzoltóságokhoz, hogy a következő képviselőválasztásoknál a jelöltől ígéretet kérjenek arra nézve, hogy a tűzrendészeti törvény érdekében annak idején majd közreműködni fognak. Felhívja egyben az elnökség figyelmét egyes napilapok közleményeire s javasolja, hogy ezek helyreigazítása végett adjon ki az elnökség kommunikét, a választmányi gyűlésre pedig hívjon meg egy könyomatos lapot.

Vida Pál azon óhajának ad kifejezést, hogy az esetből folyó közérdeklődést felhasználva, írjanak az előadók és parancsnokok a helyi lapjaikban buzdító cikkeket, amelyekben a hatóságokat és a közönséget a tűzrendészet hathatós felkarolására hívják fel.

Hosszabb eszmecsere után határozatotott, hogy: Szatmár vármegye közönségéhez részvétirat intéztetik; a tűzrendészeti törvény és hatósági tűzrendészeti felügyelet mielőbbi megalkotása érdekében az orsz. választmány közgyűléséből a miniszteriumhoz előterjesztés tétessék, azt küldöttség nyujtsa át a miniszternek s egyben kéressék fel József fng Ófensége is a mozgalom támogatására; kéressenek ki a miniszteriumtól az oda beérkezett hivatalos jelentések, hogy ezek áttanulmányozása után a jövőre nézve megfelelő javaslat legyen tehető; tétessék javaslat az orsz. választmányhoz az iránt, hogy Breznay Imre a helyszínt megtekintése után az eset tanulságainak népies modorban és megfelelő tiszteletdíj ellenében való megírására felkéressék. Felkérte továbbá Jászberényi Miklós, hogy az esetet tegye a helyszínen tanulmány tárgyává, Szabados Imre pedig arra, hogy titkárral együtt írja meg a napilapoknak kiadandó kommunikét. Elhatározatotott, hogy a választmányi gyűlésre meghívatik egyik könyomatos lap, s egyben abbeli óhajának is adott kifejezést az elnökség, hogy az intézmény érdekében járjanak el az elnökség tagjai és testületi parancsnokok Szabados Imre és Vida Pál fent előadott javaslatai értelmében.

48. Czermack Reginald, az osztrák szövetség tb. elnökének az ököritői esetből folyólag ide intézett részvétirata tudomásul vétetett s köszönő válasz küldetni határozatotott.

49. A pályaművekre vonatkozó határozat értelmében az át nem vett művek jelígis levelei elégetettek, a művek pedig irattárba helyeztetek.

50. A tűzrendészeti felügyeletről szóló nem jutalmazott, de átdolgozásra alkalmasnak talált pályamű újabb megbirálására kiküldött bizottság előterjesztvén azon jelentést, hogy a mű a remélt irányban nem dolgoztatott át s így annak kiadása nem javaslatatik, dr. Vass János javasolja, hogy iratassék meg egy megfelelő kézikönyv, a tűzrendészeti felügyelet mikénti megejtéséről, a hatóságoknak adandó szakvélemények mikénti megszerkesztéséről és kéressék fel ezen mű megírására Breuer Szilárd titkár.

A bizottság jelentése tudomásul vétetvén, az elnökség dr. Vass javaslatát magáévá teszi és azt az orsz. választmány elé terjeszteni rendeli azzal, hogy a mű megírásának tiszteletdíja 1000 K-ban állapítottassék meg.

51. A Győr vármegyei tűzoltószövetségnek 47 testülettel való csatlakozása, titkár azon jelentésével kapcsolatban, hogy a f. évben már 105 új testület csatlakozott, örvendetes tudomásul vétetett.

52. A gyalui testület azon kérelmét, hogy a felosztott régi testület hátraléka töröltessék és ez alapon kizáratása mellőztessék, továbbá a mosonszentpéteri testület kérelmét, hogy kizáratása függőben hagyassék mert hátralékának törlesztését a község elvállalta, az elnökség pártolólág terjeszti az orsz. választmány elé.

53. A gazdák biztosító szövetség vezetője a „Tűzoltó-otthon“ javára 100 K-t adományozván, az köszönettel elfogadtatott.

54. Kránitz József (Herend) azon kérelme, hogy „Vörös kakas“ című népies műve a Belügyi és Földmivélsügyi miniszteriumoknál pártoltassék, a szövetség által pedig több példányban beszereztessek, alelnök pártoló felszólalása után függőben hagyatott mindaddig, míg a mű megbirálására felkért Apáthy Vilmos előadó jelentése be nem érkezend.

55. Elnök eltávozván, alelnök foglalja el az elnöki széket és felvetvén a kérdést, vajjon az alapszabálytervezetre nem merültek-e fel újabb észrevételek, dr. Rüll Béla a 37. §. ellen hoz fel aggályokat a Baranya vármegyében a községi jegyzőknél mutatkozó és a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet ellen irányuló mozgalomból folyólag.

Az elnökség a 37. §. módosítására ebben okot nem lát, elhatározza azonban, hogy a mozgalom ügyében Baranya vármegye alispánjához előterjesztést tesz s az ököritői intő példára való utalással a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet helyes rendelkezéseinek végrehajtását javasolja. Az alapszabályokat tárgyaló rendkívüli nagygyűlés idejéül augusztus 14—15-ike állapított meg.

56. Titkár bejelentvén azt, hogy a közgazgatási tanfolyamok közül a kassai, kolozsvári, marosvásárhelyi és a szombathelyi nem rendelkezik egységes feckendőkkel, a jelentés az orsz. választmány elé terjesztetni rendeltetett s egyben elnök felkérte határozatotott arra, hogy a fővárosi hivatásos tisztek közreműködésének biztosítása érdekében járjon közbe a főváros polgármesterénél.

57. Az orsz. szaktanfolyamot illetőleg részletes előterjesztés lévén teendő az orsz. választmányhoz, az elnökség elhatározta, hogy a stipendiumok számának 12-re való emelését, a felvehető maximális hallgató-létszámnak 60 főben való megállapítását javasolja azzal, hogy a gyakorlatokhoz emiatt az oktatók száma szükség szerint emeltessék; tanfolyamparancsnokul javaslatba hazatik ismét dr. Szily József, előadókul a tavalyi előadók és dr. Vass János, míg az elnökség által berendelő segéderők gyanánt Szabó Gyula, Papp Ferenc, Erdély Ernő, Mlínkó István, Kratzer Dániel, Bencez István és ifj. Bitskey Illés jelöltettek meg. Elhatározatotott továbbá, hogy ugy a vármegyei szövetségek, mint az alispánok is hívassanak fel arra, hogy minél több hallgatót küldjenek fel stipendiummal, illetve a rendelkezési alpból adandó segélylyel.

58. A szervezési szabályzat és a szolgálati szabályzat minta, valamint a községi tűzrendészeti szabályrendeletminta nyomatása tárgyában javasol-

tatni határozatot, hogy az első 5000, utóbbi kettő 2—2000 példányban nyomtatassék és első minden tagtestületnek is megküldetessék.

59. Tudomásra jutván az elnökségnek, hogy a Belügyminiszteriumban az automobilközlekedést szabályozó rendelet készül, az elnökség elhatározta, hogy e rendelet tervezetét szakszempontból való hozzászólás céljából kikéri.

60. Jászberényi Miklós előadó bejelenti, hogy Eger város építkezési szabályrendeletében a négyszögletes kéményeket rendszeresíti és hogy e § megfélebbített; kéri tehát, hogy a szabályrendelet véleményezése esetén e §-ra a már eddigi megállapodás értelmében adassék meg a vélemény.

Tudomásul vétetett és határozatot, hogy a négyszögletes kémények elleneztesse, a vármegye alispánjához pedig ily irányu előterjesztés már most intéztesse.

61. Titkár azon jelentése, hogy az utolsó ülés óta vélemény adatott a Belügyminiszteriumnak bogyzslói, pilisszentiváni, csabdi, nagyvázsonyi, ajka-üveggyári, budafoki, somkeréki, beleznai önk. testületek alapszabályai, Friedmann Mór (Kassa) fatelepének engedélyezése, a celluloidműhelyeknek és raktároknak telepengedélyhez kötése, egy bátai köz elzárása, Weisz Márkus (Alsómihályi) fatelepének engedélyezése, Mayer János (Katymaz) gőzmalma-
nak engedélyezése, a gőzüzemű teherszállításnak közuton való engedélyezése tárgyában; a Veszprémvármegyei szövetségnek fatelep-rendelet és a szerek megvizsgálásáról szóló rendelet tárgyában; Kolozsvár testületének egy benzinkartár létesítése tárgyában; hogy továbbá kiprohálatott 1 fecskendő, tudomásul vétetett.

62. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértettek Szabó Gyula és Vida Pál előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor, Dr. Óvári Ferenc,
elnök. alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula,
előadó.

Vida Pál,
előadó.

724.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1910. április hó 3-án a magyar országos tűzoltószövetség országos választmányának közgyűlésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd, titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Glósz Kálmán felügyelő bizottsági tag, Jászberényi Miklós, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, dr. Vass János, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros, ifj. Bitskey Illés segéd-titkár; Apáthy Vilmos (Szepes vm.), Blázy Imre (Veszprém vm.), Breznay Imre (Heves vm.), Darvas Lajos (Fejér vm.), gróf Erdődy Tamás (Vas vm.), Erdély Ernő (Győr vm.), Ferencz Ágost (Szatmár vm.), Keresztes János (Sopron vm.), Köhler István (Pest vm.), Knortzer György (Zala vm.), László István (Esztergom vm.), dr. Rüll Béla (Baranya vm.), Szigeti István (Bácsbodrog vm.), dr. Szily József (Budapest), Szabados Imre (Somogy vm.), Tóth Károly (Torontál vm.), Zsiga János (Csanád vm.).

1. Elnök konstatálván a közgyűlés határozatképességét, azt megnyitja, majd megemlé-

kezik az ököritói szerencsétlenségről s javasolja, hogy Szatmár vármegye közönségéhez részvétirat menesztessék; bejelenti továbbá, hogy a napilapok közleményeire az elnökség a napilapokhoz kommunikét adott ki, végül pedig felkéri dr. Vass János előadót, hogy adja elő az elnökségnek az ököritói esetre vonatkozó határozati javaslatát.

Dr. Vass János hosszabb beszédben kifejtve a tűzrendészeti törvény és a hatósági tűzrendészeti felügyelet, mielőbbi létesítésének szükségességét előterjeszti az elnökség erre vonatkozó javaslatát, hogy t. i. a törvény mielőbbi elkészítésére a miniszterium feliratilag és küldöttségileg felkéréssék, ugyancsak e mozgalom támogatására József kir. herceghez is kérelem intéztesse, és hogy a miniszteriumtól kéressenek ki a hivatalos jelentések javaslat tétele céljából.

Az elnökség összes javaslatai elfogadtatván, a küldöttségben való részvételre az elnökség tagjai felkértettek.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértettek dr. Szily József és László István parancsnokok.

3. Dr. Óvári Ferenc szavá tévén a napilapok azon közleményét, mely szerint a fővárosi hivatalos tiszték a tanács által a tanfolyamokban való részvételtől eltiltattak, javasolja, miszerint kéressék fel elnök ezen intézkedés visszavonása érdekében teendő közbenjárására, s amennyiben ez lehetséges nem volna, mondja ki az orsz. választmány, hogy az országos és közérdekre való tekintetből e határozat módosítása érdekében további lépéseket is teend.

Elfogadtatott.

4. Dr. Óvári Ferenc alelnök azon javaslata, hogy Adám József Istvánnak az amerikai tűzoltói viszonyokról a „Tűzoltó-otthon“ javára rendezett felolvasásért köszönet és elismerés szavaztassék, elfogadtatott.

5. Az elnökség jelentése az 1909. évi működéséről felolvasottnak tekintetvén, Erdély Ernő ama kívánságának ad kifejezést, hogy a hivatalos szaklapnak havonként kétszeri megjelentetése újból megkísérletessék.

Titkár felvilágosító szavai után, az évi jelentés tudomásul vétetett.

6. A segélyezőpénztár elnökségének évi jelentése felolvasottnak tekintetett és tudomásul vétetett.

7. Az évi zárszámadás és a felügyelőbizottságnak azon jelentése, hogy ugy a pénztár, mint az ügykezelés rendben találtatott, tudomásul vétetett és ugy az elnökségnek, mint pénztárosnak a felmentvény megadatott.

8. Az elnökség azon javaslata, hogy Léva, Kiskunfélegyháza (mert megszűnt), Gerde, Kisvarjas, Magyartelek, Rugasd, Maiss, Döbrököz, Budapest Peci féle kabelgyár, Drávaszentés, Miháld, Csurgónagymárton, Somogybükkösd, Miklósi, Szomajom, Balatonlelle, Öszöd, Nagyszakácsi, Nemesvid, Tapsony, Görgeteg, Basal, Rinyaszentkirály, Pata, Poklósi, Somogyapáti, Somogyhatvan, Somogyviszló, Szulimán, Zádor, Bálványos, Nágocs (az illető vármegyei szövetség kérelmére), Lipócz (saját kérelmére), Kurtics, Kiskundorozsma, Nagytapolcsány, Marosujfalu (több évi hátraléka miatt) a tagok sorából töröltessék; Magyarszék 4 évi, Lengyel-tői 5 évi, Darány, Somogyzentmiklós, Orda, Gyugy, Szöllősgyőrök, Szöllőskisfal, Varászló 1—1 évi, Gyalu 3 évi tagdíjhátraléka törlésbe hozassék, Mosonszentpéternek, Tiszalöknek és a Trecsén vármegyei szövetség több tagtestületének (Beczko, Felsőmotesicz, Horócz,

Ilava, Pruszkabohunic, Puchó, Zayugró) pedig hátralékaik rendezésére újabb halasztás engedélyeztessék: elfogadtatott azzal, hogy Lengyel-tóti hátraléka törlesztésbe nem hozatik, hanem behajtatni rendeltetik; Jászberényt illetőleg pedig kérdés intézendő a vármegyei szövetséghez az iránt, vajjon miért szűnt meg ily nagy városban a tűzoltó testület, s hogy van-e ott általában megfelelő tűzoltóság? ellenesetben a Belügyminiszteriumhoz erről jelentés lesz teendő.

9. Bejelentetvén, hogy a „Szépligeti tűzoltóság“ című mű megjelent és a tagtestületeknek megküldött, a könyv egységára pedig 2 K-ban, illetve tagtestületeknek 1.50 K-ban állapított meg, a jelentés tudomásul vétetett, a könyv nyomtatási és szétküldési költsége utalványoztatott, Barabás István szerzőnek pedig az átdolgozás és sajtó alá rendezés munkájáért 200 K tiszteletdíj megszavaztatott.

10. Bejelentetvén, hogy az elnökség megszerezte kedvezményes áron dr. Vass János „A tűzrendészet jogrendszere“ című művét s azt a tagtestületeknek megküldötte, hogy továbbá az elnökség az esetre, ha a Belügyminiszterium a kig. tanfolyamhallgatók részére azt nem szerezné be, a szükséges 400 példány beszerzésére felhatalmazást kér: a választmány a könyv megszerzését utólag jóváhagyván, a vételösszeget kiutalványozta és a 400 példány esetleges beszerzésére az elnökséget felhatalmazta.

11. Bejelentetvén, hogy a Breznay Imre által irt népies mű kiadásra készen áll s hogy az elnökség azt a népkönyvtárban való kiadáshoz a Földművelési miniszteriumnak 3000 példány kikötésével felajánlani kívánja, avagy a „Nép barátja“ című naptárban adatna ki, valamint hogy az ököritói vészeset beiktatására szerző kellő tiszteletdíj mellett felkérendő lenne: a választmány az elnökség javaslatának első felét elfogadta, a „Nép barátja“ helyett azonban a Szent István társulatnak népies kiadványai-ban kívánja megjelentetni, az ököritói eset tanulmányozására a megírására pedig Breznay Imrét felkéri és e célra az elnökség rendelkezésére 200 K összeget bocsát.

12. Előterjesztetvén az elnökség azon javaslata, hogy a hivatalos szaklap szakcikkei díjaztassanak s pedig számonként legfeljebb 8 oldal terjedelemben, hasábonként 5.60 K, soronként 8 f. egységdíjjal, valamint hogy a elchék és a szerkesztői portóköltések ne a szerkesztőt terheljék és az így felmerülő költségtöbbletre évi 1000 K engedélyeztessék: a választmány e javaslatot elfogadja és a költséget 1910. évi január 1-től kezdődő hatállyal engedélyezte, utasítván a lapszerkesztőt, hogy a cikkek honorálására esetről-esetre tegyen az elnökséghez előterjesztést.

13. Bejelentetvén, hogy a közleg. tanfolyamok közül a kassai, kolozsvári, a marosvásárhelyi és a szombathelyi lenne egységes fecskendővel ellátandó s hogy Köhler István gyáros hajlandó azokat a szállítási díj és az esetleges javítási költségek ellenében kölcsönképpen átengedni: a választmány a szerek elküldését elrendelte és a felmerülő költségeket engedélyezte.

14. A szervezési szabályzatnak 5000 pldban, a közleg. tűzrendészeti szabályrendelet-mintának és a szolgálati szabálymintának 2000—2000 pldban való kinyomatása engedélyeztetett és elrendeltetett.

15. A nemzetközi szövetségnek Brüsszelben tartandó közgyűlésére az elnökség

javaslatához képest a választmány Vermes Bélát a szövetség képviselőjére felkéri, Breuer Szilárd titkárt pedig képviselőjében kiküldi és utóbbinak 500 K utiköltséget kiutalványoz; felhívja továbbá a parancsnokokat, hogy hazánk minél impozánsabb képviseltetésére érdekében lehetőleg nagy számban vegyenek ott részt.

16. Dr. Vass János előterjesztvén az elnökség jelentését az irodalmi pályázatok eredményéről s arról, hogy jutalmakra az engedélyezett összegből csak 550 K adatott ki, valamint az elnökség javaslatát, mely szerint a „tűzrendészeti felügyelet“ mikéntjének megírására Breuer Szilárd titkár kéressék fel 1000 K tiszteletdíj mellett, a választmány a jelentést tudomásul vette, a jelzett mű megírására Breuer Szilárd titkárt felkérte és az 1000 K tiszteletdíjat engedélyezte.

17. Előterjesztetvén az elnökség javaslata az orsz. szaktanfolyam és a tiszti továbbképző tanfolyam rendezése tárgyában, mely szerint a tanfolyam az eddigi módok szerint rendeztetnék, de mégis oly módosítással, hogy az olvasmány utján elsajátítható ismeretek óráinak részben felhasználásával, a magasabb technikai szakismeretekből tartatnának órák így pl. a tűzbiztos építkezésről, a villamos berendezésekről, a motoros szivattyukról, a különböző világítási nemekről, az öngyúló és robbanó anyagokról, a tűz keletkezési okairól, a tűzrendészeti felügyelet mikéntjéről stb. és ezen speciális órákra azután a hallgatókon kívül az érdeklődő tisztek is bocsáttatnának, a rendkívüli szakorok pedig külön honorálandók lennének; hogy továbbá a tanfolyam stipendiumainak száma 12-re emeltessék; a tanfolyam parancsnokául dr. Szily József kéressék fel, előadókul pedig a tavaly résztvevő előadókon felül dr. Vass János a tűzrendészet jogrendszerének előadásához, a 60 főre emelt létszámmal való gyakorlati munkatöbblet végzésére pedig szükség szerint esetleg még Szabó Gyula, Papp Ferenc, ifj. Bitskey Illés, Kratzer Dániel, Erdély Ernő, Mlinkó István, Bencze István parancsnokok nyeressenek meg; a vármegyei szövetségek és törvényhatóságok pedig minél több stipendium adására hívassanak fel.

Az orsz. választmány e javaslatot elfogadván, a tanfolyam költségeit engedélyezi, annak idejéről július 3—23. napjait állapítja meg, Jászberényi Miklós indítványára pedig elrendeli, miszerint a felhívásban kifejezés adassék annak is, hogy a nem kellő ambíciót mutató stipendistáktól a tanfolyamparancsnok a stipendiumot megvonhatja avagy őket a tanfolyamból kizárhatja. Szabados Imre azon indítványa, hogy az orsz. tanfolyammal kapcsolatban tartassék a tűzrendészeti felügyelők részére egy külön 3 napos tanfolyam, kiadott további előkészítés végett az elnökségnek.

18. Az elnökségnek a „Tűzoltó-otthon“ létesítésére vonatkozó jelentése tudomásul vétetett s a további intézkedésekhez az elvileg hozzájárulás megadatott.

19. Az új alapszabálytervezet felolvasottnak tekintetvén, általánosságban, majd hosszabb tárgyalás után részleteiben is elfogadtatott, mégis azon módosítással, hogy: a lapszerkesztő is a nagygyűlés soraiba vétetett fel; kimondatott, miszerint egynél több szavazatot senki sem gyakorolhat; hogy a főtitkári állásnál az évi tiszteletdíj töröltessék; a felebezések kivételei a 26. §-ban felsoroltassanak; a 15. §-ban pedig a rendkívüli nagygyűlésről szóló különpont iktattassék be. Kimondatott továbbá, hogy az alapszabályok tárgyalása

végezt augusztus 14—15. napjain Budapestrejain Budapestre rendkívüli nagygyűlés hívassék össze, mígék össze, míg ellenben Erdély Ernő azon indítványa, hogy indítványa, hogy titkár hivatásos tűzoltóskodásának 25 évessának 25 éves jubileuma, továbbá dr. Vass János előadónak János előadónak indítványa, hogy a szövetség 40 éves fennállása 40 éves fennállása is ez alkalommal ünnepelessék meg és a szövetség meg és a szövetség történetének megírására dr. Szily József dr. Szily József felkérésük, részben titkár, részben alelnök részben alelnök kérelmére annyiban mellőztetett, hogy atetett, hogy a történetnek megírására dr. Szily József felkérésük, részben titkár, részben alelnök kérelmére ugyan, magának a jubileumnak meg- bileumnak megtartása azonban a Veszprémben 1911. évben 1911. évben tartandó rendes nagygyűlés keretébe utal- keretébe utaltatott.

20. Szigeti István azon kérdésére, vajjon kérdésére, vajjon a díjazott pályaművek fognak-e külön füzetként külön füzetként kiadni s hogy vajjon a vármegyei szövetségek vármegyei szövetségek által rendezett tanfolyamra a központtól ki központtól kiküldetik-e előadó?

A választmány kimondja, miszerint e pályaművek csak a hivatalos szaklapban tételnek tételnek közzé, a vármegyei szövetségek kérelmére azon- kérelmére azonban készséggel küld előadót a rendezendőt a rendezendő tanfolyamokhoz.

21. Elnök konstatálván azt, hogy Mar- Mar- kusovszky Béla, a hivatalos szaklap szer- szer- kesztője, dacára több mint 30 éves tűzoltó 30 éves tűzoltói szolgálatának, szolgálati éremmel még nemmel még nem díszített fel, a XXX éves érmet neki üdvözlőnet neki üdvözlő szavak kíséretében hivatalból átnyujtani kívánta, átnyujtani kívánta, azonban lapszerkesztő távolléte miatt eb- eb- ben akadályozva lévén, azt in effigie teszi s azffigie teszi s az éremátadással titkárt megbizva, mely kijelentés, mely kijelentés az orsz. választmány általános helyeslésselével helyeslésselével találkozott.

Miután még a választmány tagjai a Korányi tagjai a Korányi cég által bemutatott accumulatoros kézi éslatoros kézi és színházi vészlámpákat megtekintették, többekintették, több tárgy nem lévén, a közgyűlés véget ért. véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor, Breuer Szilárd, Breuer Szilárd,
elnök. titkár. titkár.

Hitelesítjük:

Dr. Szily József, László István. László István.

844.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

V.

Felvételet Budapest 1910 április hó 2-án április hó 2-án a magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztára-segélyzőpénztárának elnökségi ülésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvárioltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Jászberényi Miklós, dr. RüllMiklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Vida Pál Gyula, Vida Pál előadók, ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Elmarad- Elmarad- ásukat kimentették: Barabás István és Varga István és Varga Lőrinc előadók.

20. Elnök az ülést megnyitván, titkár nyitván, titkár a következő eseteket terjeszti elő:

21. Magyar arczernyán március 14-én tűzmárcius 14-én tűz- nél Bischof Miklós elesett és 23 nap alatt gyó23 nap alatt gyó- gyult kéz-sérülést szenvedett; Sári Péter pedig Sári Péter pedig ugrás közben ujján sérült meg, mely sérülés, mely sérülés 19 nap alatt gyógyult.

Az I. magy. ált. biztosító társaság alapító- társaság alapít- ványához 46 K illetve 38 K segélyre felter- segélyre felter- jesztetni rendeltettek.

22. Lakatos János (Nagybánya fiz.) márciusnya fiz.) március 16-án tűznél, rozsdás szögtől kezén, 12 nap kezén, 12 nap alatt gyógyult sérülést szenvedvén, elnökielgedvén, elnökielg-

az I. m. ált. biztosító társaság alapítványa- alapítványa- hoz 24 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

23. Győri Pál (Zenta) március 13-án tűznél szögbe nyult, arcán pedig égési sebeket szenvedett. A 14 napi gyógytartamnak megfelelően elnökielg az I. magy. ált. biztosító társaság alapítványa- alapítványa- hoz 28 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

24. Nagy Imre (Siófok) március 24-én tűz- nél megsérült, amennyiben ujjhegyét üvegdarab levágta. A 13 napi gyógykezelésnek megfelelően az I. magy. ált. biztosító társaság alapítványa- alapítványa- hoz 26 K segélyre felterjesztetni határoz- határoz- tatott.

25. Papp Ferenc (Szolnok, fiz.) április 1-én tűznél megsérült olyképpen, hogy a fecskendő kereke lábán ment keresztül és 9 napig volt gyógykezelés alatt.

Az I. m. ált. biztosító társaság alapítványa- alapítványa- hoz 18 K segélyre felterjesztetni határoz- határoz- tatott.

Több tárgy nem lévén az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor, Breuer Szilárd,
elnök. titkár.

845.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvételet Budapest 1910 április hó 3-án a magyar országos tűzoltószövetség segélyzőpénztára közgyűlésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak mint tes- tületli illetve alapító tagok képviselői: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Glósz Kálmán felügyelő- bizottsági tag, Apáthy Vilmos, Blázy Imre, ifj. Bitskey Illés, Breznay Imre, Darvas Lajos, Jászberényi Miklós, Köhler István, Knortzer György, Keresztes János, László István, dr. Rüll Béla, Szigeti István, dr. Szily József, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Vass János, Vida Pál, Zsiga János.

1. Elnök a közgyűlést megnyitván, Vida Pál mint az igazoló bizottság tagja bejelenté, hogy a közgyűlés az alapszabályok értelmében határozatképes.

Tudomásul vétetett.

2. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Blázy Imre és Szabados Imre.

3. Az elnökség évi jelentése az 1909. évről tudomásul vétetett és ennek megfelelően az I. m. ált. biztosító társaságnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

4. Az 1909. évi zárszámadás felolvas- tatván, tudomásul vétetett és a felügyelőbizott- ság jelentése kapesán az elnökségnek és pénz- tárosnak a felmentvény megadatott.

5. Az 1910. évi költségelőirányzat felolvas- tatván, elfogadtatott.

Több tárgy nem lévén, ezzel a közgyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor, Breuer Szilárd,
elnök. titkár.

Hitelesítjük:

Szabados Imre. Blázy Imre.

Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből.*)

(Vége.)

Megkezdték a felügyelők a tél elején (ősz végén) az egynapos tiszti tanfolyamok tartását is, amelyeken lehetőleg mindenütt magam is tevékenyen részt vettem.

A tél jól eltelt irodai munkával. A járási felügyelők által beküldött jelentések és jegyzőkönyvek tanulmányozása sok időt vett föl. És sok dolgot adott az azok alapján szükségessé vált intézkedések egész sorozata. Főlebbezések kerültek hozzám az alispáni hivataltól szakvéleményezés végett. Egyik-másik ügyben helyszíni szemlét is kellett tartanom, vagy legalább a járási felügyelőktől új és új adatokat bekérnem, hogy teljesen helyes szakvéleményt adhassak.

A tavasztól fogva egész őszig hetenkint egyszer kiszálltam valamelyik járásba, hogy az alispáni utasításhoz képest az ellenőrzést gyakoroljam.

Ez alkalmakat használtam fel arra, hogy a járási főszolgabíráknál is bemutatkozzam, őket a tűzrendészet melegebb fölkarolására bírassam. És ez alkalmakkor igyekeztem a járási felügyelőket is helyes ügykezelésre szoktatni, jóakarólag figyelmeztetvén őket az ügykezelésben s esetleges eljárásukban is tapasztalt hibákra.

Néhány járásban (a vármegye egyharmadában) 3 napos tűzoltói tanfolyamot is rendeztettem a járás székhelyén. Az általános kiképzés mellett különös súlyt helyeztem a szerék kezelésére (iskolai és gyors szerelésre) és a támadási gyakorlatokra. A legkülönfélébb képelt tüzeseteket adtam föl a szerék használatában már kiképzett tanfolyamhallgatóknak, hogy a tűzzel a küzdelmet célirányosan és sikerrel fölvehessék. A támadásokat az egyes jelenlevő parancsnokok vezették. Különösen törekedtem arra, hogy minden tűzoltóságnak jó vezetője, parancsnoka legyen, s ez a társadalmi művelteket szakszerűleg és biztosan intézni tudja. Néhány járásban e 3 napos tanfolyam vezetését a már ügyes járási felügyelő kezében jó helyen látván, inkább csak az irányításra szorítottam.

A tanfolyam harmadik napjára meghívtam a főszolgabíró urat is, s annak jelenlétében vizsgarendszerben átisméltettem a tanultakat s végül nagy támadási gyakorlatot tartattam a központi község egész tűzvéderejével. A föladatot csak a tűzjelzésre előrohant tűzoltóság megérkezésekor adta át a járási felügyelő a vezérlő parancsnoknak, aki 3 pernyi gondolkodás után már köteles volt az oltási műveletet megindítani.

A támadási gyakorlat menetét a hatósági személyek és vidéki tűzoltók velünk együtt megfigyelték. A gyakorlat befejeztével a helyi tűzoltóság vezérlőjét és tisztjeit is bevonva, megvitattuk az egész eljárást, megállapítottuk a helyes és helytelen intézkedéseket, amely megvitatás révén különösen a vezérlésre hivatott tűzoltótisztek szerezték bőséges tapasztalatokat. Megígértettem a vidéki tűzoltóságok vezérlőivel, hogy otthonukban is hasonló nagygyakorlatot tartsanak évenként a helyi egész tűzvéderő bevonásával.

E háromnapos tanfolyamoknak nagy sikerét látva, mindaddig szándékozom a 3 napos tanfolyamok rendezését folytatni, míg az egész vármegyében kerestül nem vezettem. Később

*) Pályadíjnyertes mű.

már csak 2 vagy 1 napos tanfolyam is elégséges lehet a fejlettebb járásokban.

Az ősz folytán ismét kiszálltam a járásokba, s megvizsgáltam a felügyelők ügykezelését, s néhány községben ellenőrző vizsgálatot tartottam, esetleg próbariasztást is.

Ha nem is volt az eredmény mindenütt elégséges, de haladást mindenütt észleltem, sok helyütt pedig igen is meg lehettem elégedve a haladás fokával.

Az ősz végén megjöttek a jelentések, vizsgálati jegyzőkönyvek és kimutatások a járásokból, amelyeket ismét átvizsgáltam s azok alapján elkészítettem az egész vármegye tűzrendészeti állapotát föltüntető évi jelentésemet és kimutatásomat, melynek kinyomtatására az alispán irtól fedezetet nyerve, azt 100 példányban kinyomattam, s egy-egy példányt a vármegye hatóságához, a Magyar országos tűzoltószövetséghez, vármegyém járási felügyelőihez és kiválóbb tűzoltóparancsnokaihoz elküldöttem. A fennmaradt példányokat a vármegyében megjelenő helyilapok és az országban megjelenő tűzoltói szaklapok szerkesztőseinek, a tűzrendészet iránt érdeklődő vármegyei főuraknak s más vármegyék tűzoltószövetségének küldöttem el.

Ez időre már oly nagy volt az irattárom, hogy annak elhelyezése elég gondot okozott. Egyébként is hátráltatta működésem az, hogy a járási felügyelőkkel és más érdekeltekkel látogatásaimon kívül éven át csak írásban érintkezhettem. Ezért fölkeríttem az alispán urat, hogy a vármegyeház valamely kis helyiségét bocsássa a várm. tűzrend. felügyelőség használatára. Az alispán ur készséggel meg is tette ezt, s a vármegyeház egyik kis szobájának bejáratán nemsokára ott függött a felirat: „Vármegyei tűzrendészeti felügyelőség — hivatalos órák minden kedden reggel 9 órától 12-ig.“ Ugyanis én az összes irattárt itt rendeztem be s itt végeztem ezóta a felügyelőségi irodai teendőimet oly időben, amikor arra-ráérek. A hét egyik napjának (keddnek) délelőttjét azonban kiszakítottam egyéb hivatásbéli elfoglaltságomból, ezt a heti 3 órát mindenkor az irodában töltöm, amikor aztán az engem ott fölkereső járási felügyelőkkel, tűzoltóparancsnokokkal és más érdeklődőkkel személyesen érintkeztem. Ugyan e keddi napon szoktam az alispán urnál is jelentkezni, ha a várm. hatósággal van személyes megbeszélni valóm. E felügyelőségi irodából küldöm ki intézvényeimet, és ide címezve jönnek a felügyelőséghez szóló posta küldemények, melyeket a vármegye egy alkalmazottja vesz át s helyez el a felügyelőségi asztalon. (Sürgősnek jelzett ügyet azonnal hozzám irányít.)

Rendes kerékvágásban van tehát a felügyelet az egész vármegyében, s a tűzrendészeti állapot észrevehetőleg javul.

Mindez az eredmény megnyugtató aziránt, hogy a tűzrendészeti felügyeletnek e szervezete, a tűzrendészeti vizsgálatoknak ilyképp való vezetése a vármegye tűzrendészeti állapotára állandóan üdvösen kiható lesz, s ennek következménye: a tűz károka padása, kell hogy rövid időn belül szembetűnően mutakozzék. S ezzel el lesz érve a cél, amit a felügyelet szolgál: a nemzeti vagyonnak, emberi életnek megóvása, megvédése.

Csak egy szükséges még: a vármegye tűzoltóságai közt a felügyelet hivatalos jellegű kapcsolatán kívül egy társadalmi kapcsolatot is létesíteni, hogy így a bajtársi érzület tért nyerjen a kölcsönös érintkezésre és az egyesületi ügyek kölcsönös megvitatására,

valamint szakszerű felolvasások rendezésére és társadalmi örök bevonására. E célt szolgálják a vármegyei tűzoltószövetségek, amilyen a mi vármegyénkben még nincs. A vármegyei tűzoltószövetség létesítése és annak a felügyelettel szervez összekapcsolása lesz most már egyik kedves föladatomban, amit magam elé tűztem.

Zárószó.

A felügyeletről szóló föntebbi pályamunkát a magam nevében irtam ugyan, de a szereplő felügyelő nem én vagyok, hanem egy képzeltegyén, az én ideálom, aki míg egyrészt magatestestül-lelkestül a tűzoltóügynek él, másrészt oly támogatásra is talál minden fórumon, amely támogatásban mindenütt kellene ugyan a felügyelőnek részvennie, de amely támogatás sokhelyütt még mindig nem kielégítő. Így teljes eredmény is bizony-bizony a rövid három évi kitarásnál több időt, néhol nagyon is sokkal több időt kíván. Eredményszámba azonban minden lépés, mellyel a célhoz közelebbközelebb juthatunk, s azért nem szabad a felügyeleti teendőben lankadni, hanem kitarással dolgozni kell és folyton csak haladni előre, előre!

Barabás István.

Barabás István.

Lapunk szerkesztőjének levele az Országos Elnökséghez.

Nagytekintetű Elnökség!

Ezévi április hó 3-án, Budapesten tartott rendez közgyűlésén, a Magyar Országos Tűzoltógyar Szövetség Választmánya — a tekintetes Elnökség javaslata folytán és gróf Széchényi Viktor, elnök ur által személyesen előadott indítványnak egyhangulagos elfogadásával — azzal tüntetett ki, hogy

a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság kötelekében eltöltött huszonöt éves aktív szolgálatom évfordulója alkalmából — hozzáadva e 25 esztendőhöz a fővárosi szolgálatba átléptem előtti, vagyis az 1876-ban megkezdett önkéntes tűzoltózkodásom idejéből még öt évet — a sisakdiszes, zománcozott ezüstérem visezésére jogosított fel, a hozzá való XXX éves szolgálati érmet is megküldvén.

Az érem nemzeti-szinű szalagon függ, ami már egymagában véve is becsessé teszi. Értékét azonban az én szememben határozottan fokozza még az a körülmény, hogy Országos Szövetségünk közgyűlése a „szokásos díjak elengedésével“ és „proprio motu“ nyújtja nekem! Ily körülmények közt csak természetesen, hogy ezt a harmincéves szolgálati érmet, Cziráky Béla gróf példájára, nemcsak elfogadom, hanem azt büszkén viselni is fogom.

Büszkeséggel fogom viselni, mert hamisítatlan elismerését kell látnom benne, annak a szerény, de tulságosan altruisztikus hajlamaimból folyólag mindenkor lelkesen teljesített működésnek, amelyet a sok gyötrődéssel, néha lelki kinokkal is járó aktív szolgálat terhein kívül — egyszer mint a budapesti tűzoltó-testület titkára, s a Tűzoltó Közlönynek

lapvezére; máskor, mint a „Tűzrendészeti Lapoknak“ társtulajdonosa s szerkesztője; majd az ötödik kiadását is megért „Megelőző Tűzrendészet“ kezdetben lesajnált megírója, vagy mint a budapesti tűzoltó-testületek Szövetségének alapító tagja s egy évtizeden át titkára, avagy mint a közigazgatási, az országos és a felső ipariskolai Szaktanfolyamok egyik előadója; végre pedig mint az Országos Szövetség Elnökségének két cikluson át tagja és legutóbb, mint a Tűzrendészeti Közlönynek felelős szerkesztője, — mintegy ráadásként fejtettem ki jó ügyünk javának előmozdítása érdekében.

Jól tudom ugyan, hogy az egyéni tevékenység sokoldalúsága, magának a közreműködés ilyen vagy olyan eredményessége megítélésénél nem lehet mértéket adó; hiszen egész létünk, földi életünknek egész lefolyása, a maga kisebb-nagyobb tragédiáinak összességével is, csupán — „pillanatnyi keresztmetszet az örökkévalóság felé száguldó fejlődésnek szakadatlan folyamatában!“ S nem is azért soroltam fel ezeket a hosszú három évtized leforgása során, (jórészt mások bizalmából) betöltött különböző állásokat s hatásköröket, melyek mindegyikében csak megállni iparkodtam lehetőleg a magam helyét; és legfeljebb a londoni kongresszuson tartott felolvasásomat tekintem számottevő sikernek.

Hanem igenis végig gondoltam — szinte akaratlanul is — ezeken a címeken, s a velök kapcsolkozó munkakörökön, melyeknek tartalmat adni — rövidebb vagy hosszabb ideig az én feladatomban volt, — mert először a múlt visszaélésének emótiója ilyen alkalomból már maga is jutalom és mert másodsor az ilyen előkelő helyről vett kitüntetésnek hatása alatt, úgy érzem, mintha most mindez állásokban és minőségben végzett munkálkodásom után, azt a nemcsak megnyugtató, de fel is emelő, eddig igen ritkán hallott, kijelentést is kellene tudomásul vennem, amit a budapesti önkéntesek szép jelmondatában ez a két, sokat mondó szó fejez ki: „betöltéd tisztedet!“

Hogy e jóleső, megnyugtató, felemelő érzésnek osztályosává lehettem: ezért fogadják a nekem szánt kitüntetésért hálás köszönetemet.

És még egy okból.

A lepergett három évtized folyamán a tűzoltó-ügy érdekében megindított minden propaganda ottalált az eszmének terjesztése, megerősödése mellett agitálók sorában. A haladás ellenes áramlatok és a maradiság ellen épügy harcoltam, mint ahogyan segitettem kiragadni a dermesztő közöny karmaiból a csüggedt fásultságba merülni akarókat, kiknek szárnyaszegett kicsinyhitűségét csak a lelkesedés tüze ellensúlyozhatja. E tüzet felkelteni és ápolni, a hivatottságot és teitvágyat akcióra sarkalni, a céltudatos kitartást ébren tartani: mindez az én törekvéseimnek is méltó célja volt. De sohasem akartam mások legyürése, üldözése árán érvényesülni, hanem mindig csak az ügynek belső igazságával kívántam a diadalt. És ime, mert

magam a gyűlölséget nem ismertem, közreműködésem szeretetet váltott ki. — Az utánunk jövő generáció számára ezzel statuált erkölcsi eredmény documentálásáért — ezért kívánok másodsor mélyen átérzett köszönetemnek kifejezést adni.

Végül pedig főparancsnokomnak Szeserbovszki Szaniszló urnak egyenes utasítása folytán azzal a tiszteletteljes kérelemmel fordulok a Nagyteljes Elnökséghez, hogy az éremadományozás tényéről felettes hatóságomat a székesfőváros tekintetes Tanácsát értesíteni méltóztassék.

Budapesten, 1910 május 6-án.

Markusovszky Béla.

* **Felolvasások.** A legutóbbi számunk megjelenése óta lefolyt hetek szokatlanul mozgalmasok, mondhatnók eseményekben gazdagok voltak. Nem is szólva a szintén ebbe az időbe eső ököritői nagy esetről, itt volt az országos választmányak közgyűlése s az annak határozata folytán a miniszterelnök urnál járt küldöttség fogadása s minde jelentős eseményeken kívül három felolvasásban is volt részünk. Kettőt a budapesti tűzoltótestületek szövetségének igen látogatott estélyein, egyet pedig az Uránia színházban hallhattunk. Utóbbi helyen a Tűzoltók háza javára Ádám József István volt az előadó, aki két és fél évet töltött Amerikában s az ez idő alatt a tűzoltás és tűzrendészet terén szerzett tapasztalatait hozta haza, mintha más célja nem is lett volna ott kinn tartózkodásának, csak éppen ez. Eltekintve előadásának bő anyagától, két irányban is köszönetet érdemel Ádám. Először neki köszönhető, hogy Blasnek Hugó kollegánk, aki még ő előtte vagyis 1907-ben járt Amerikában, tanulmányutjának eredményéről értékes beszámolóját végre megtartotta és másodsor az azonos témáról kétféle nézőpontból megtartott felolvasások abba a kellemes helyzetbe juttattak bennünket, hogy összehasonlításokat is tehettünk, mintegy mérővesszőt kaptunk a kezünkbe, amely lehetővé tette számunkra, hogy a hozzászólások és helyreigazítások keresztüztüében szabatos képet nyerjünk az amerikai viszonyokról. Egyik a másik nélkül ezt távolról sem lett volna képes létesíteni, míg egymást kiegészítve, a tett tanulmányoknak élénkbe tárt eredménye határozott nyereség volt a hallgatóságra és nyereség lesz szakirodalmunkra. Mert a felolvasások kinyomatása is elhatározottat. Annak idején — bővebb méltatás okából — az ujat, érdekeset és tanulságra is alkalmasat nyújtó ez élvezetes felolvasásokra vissza fogunk térni. Hogy pedig valóságos akadémiai nagyhét legyen a május eleje, arról meg a tűzoltótisztek orsz. Egyesülete gondoskodott, amennyiben május 7-én délután az Orczy-uti gyakorlótéren tűzpróbákat és különféle bemutatásokat, este ugyanaznap felolvasó ülést, 8-án délelőtt pedig az Apolló színházban a Tűzoltótisztek Otthona javára díszelőadást rendezett. A moziban a székesfővárosi tűzoltóságot láttuk egy rég nélkülözött felvételi sorozatban. A felolvasáson pedig melyet dr. Poós

Miklós, tanfolyamot végzett homonnai tűzoltótiszt „a motorok a tűzoltóság szolgálatában“ címen tartott, a legmodernebb dolgokról hallottunk igen élvezetes és tanulságos ismertetést. Dr. Poós lapunk munkatársa lévén, felolvasásának néhány ábrával illusztrált részletét olvasóink számára is átengedte. Mihelyt terünk engedi, nem fogunk azt késni közzé tenni.

* **Uj szabadalom.** 47164 szám alatt „színházi véslámpákra“ nyert egy cég szabadalmat. A székesfővárosi Tanács ez uj lámpákat, mint a gyertyavilágításnál biztonsági szempontból megbízhatóbbat, a tűzoltófőparancsnokság és a mérnöki hivatal közbejöttével megejtett szakértői vizsgálat és az állandó színházvizsgáló-bizottság hivatalos próbája alapján, mellékvilágításra teljesen alkalmasoknak jelentette ki s értesítette a folyamodót, hogy azoknak színházakban és nagyobb mulatókban való felszerelése ellen kifogást nem emel. Csupán azt köti ki, hogy az alkalmazás és szerelés engedélyezését az egyes színházigazgatóságok és mulatótulajdonosok külön kérelmezzék. Az uj villamos lámpa elmés szerkezetének tüzetes ismertetésére legközelebb visszatérünk.

* **Londonban** az elmúlt évben előfordult 62 nagy és 3135 kisebb tűz között magukon a tűzörsegek is volt 4 tüzeset. A tüzesetekon kívül, melyekbe 507 kéménytűz nincs beleszámítva, 997 téves tűzjelzés, 232 pedig olyan vaklárma volt, amelynél félrevezették, ok nélkül, de szándékosan zavarták a tűzörsegeket. Ilyen hamis tűzjelzésért 29 egyént meg is büntettek; egy közülök 25 £ (=600 K) pénzbírságot, illetve 3 havi börtönt kapott.

* **Ököritő és a csendőrség.** Mint a „Csendőrségi Lapok“-ban olvassuk a katasztrófa kitörése alkalmával csendőrijárőr tényleg nem volt jelen, hogy az áldozatok menekülésének útját elzáró kapuk lecsövekezését netáni fellépésével megakadályozhatta és ezzel a borzalmas veszteség arányait részben vagy egészben csökkenthette volna. Később azonban a kintjárt csendőrök annál nagyobb buzgalommal iparkodtak egyhíteni a bajt miként ez egy hozzánk beküldött, alábbi nyikozatból is kiténik:

Nyilatkozat.

Egyik fővárosi lap támadást intéz a csendőrök ellen amiatt, hogy brutálisan léptek volna fel.

Mi, akik a színhelyen jártunk és láttuk ott a csendőrség működését, kötelességünknek tartjuk, hogy a derék csendőröket e támadással szemben megvédjük.

Nem mint karhatalom viselkedett ott a csendőrség, hanem valóságos ápoló-apácai és papi funkciót végzett.

Segítették a segítségre szorulón és könnyes szemekkel vigasztalták a jajveszékelőket.

A Szatmárról kintjárt csendőrök például velünk jártak házról-házra és mindenütt jó szóval, meleg részvétellel csöndesítették, vigasztalták, megnyugtatták az embereket.

Nem hogy brutálisok lettek volna a csendőrök, hanem sirtak a meghatottságtól, a szörnyű látványtól és munkájuk után nem támadást, hanem elismerést érdemelnek.

Mónus Lajos s. k.

Máté Bálint s. k.

826.
1910. sz.

Felhívás

a XIX. országos tűzoltó-szakszemes tűzoltó-szaktanfolyam látogatására.

A magyar országos tűzoltó-szövetség hazai ágazati tűzoltó-szövetség hazai tűzoltó-intézményünk fejlesztését célozván, a fenn-keletti fejlesztését célozván, a fenn-állók tűzrendészeti kormányrendelet célzatainak kormányrendelet célzatainak mennél szélesebb körben leendő megvalósítása körben leendő megvalósítása

végezt, de különösen a nagyméltóságu *magy. kir. belügyminiszteriumnak 1903. évi 8849. III/b* számú rendeletével nyert megtisztelő megbízatása alapján a folyó év nyarán

a XIX. Országos TűzOrszágos Tűzoltó-Szaktanfolyamot

tartja meg, alkalmat és módot óhajtván nyújtani és módot óhajtván nyújtani ez által a tűzrendészet és a tűzoltás iránt érdeklődőket és a tűzoltás iránt érdeklődőknek, hogy a lehető legrövidebb idő alatt ésehető legrövidebb idő alatt és aránylag kevés költséggel a tűzoltói szakmábanltséggel a tűzoltói szakmában megfelelő kiképzetést nyerjenek, tűzoltó-testületekést nyerjenek, tűzoltó-testületek szervezéséhez és azok szakszerű vezetéséhez, azok szakszerű vezetéséhez, a tűzrendészet kezeléséhez a megkívántató ismeréséhez a megkívántató ismereteket megszerezhessek.

Felkérjük tehát hazánk városait, nagy- és kis-hazánk városait, nagy- és kis-községeit, a tűzoltóságokat és bajtársainkat sóságokat és bajtársainkat s mindazokat, kik az emberbaráti szeretet szolgál- emberbaráti szeretet szolgál- latában állók nemes intézményünk iránt érdeklőd- intézményünk iránt érdeklőd- nek, hogy a folyó évi július hó 4-től július 21-igévi július hó 4-től július 21-ig bezárólag Budapesten tartandó *tizenkilencediksten tartandó tizenkilencedik orsz. tűzoltó-szaktanfolyamra* minél nagyobb szám-folyamra minél nagyobb szám- ban jelentkezzenek s használják fel az ezen s használják fel az ezen szakmában való kiképzetetésükre kínálókozó ked-képzetetésükre kínálókozó ked- vezető alkalmat.

Kellő tájékozás céljából a következőket közöljük :éljából a következőket közöljük :

Tanfolyamhallgató lehet minden 18—42 éves, tó lehet minden 18—42 éves, feddhetetlen előéletű férfi. Mégis tekintettel arra, i férfi. Mégis tekintettel arra, hogy a tanfolyam elsődrendű célja az, hogy a elsődrendű célja az, hogy a *tűzoltó-tiszti* állás betöltésére mindenben alkalmasbetöltésére mindenben alkalmas erőket neveljen, kívánatos az, hogy a tanfolyamraánatos az, hogy a tanfolyamra *általános műveltséggel* — lehetőleg érettségi bizo-*gel* — lehetőleg érettségi bizo- nyítványnyal, jegyzői vagy tanítói *oklevéllel bírői* vagy tanítói *oklevéllel bíró,* *kellő társadalmi állást betöltő, katonaviselt egyénektást betöltő, katonaviselt egyének küldessenek ki.* A felvehető hallgatók száma 60-banvehető hallgatók száma 60-ban van megállapítva.

A tanfolyam kezdődik 1910. évi július 4-énzdődik 1910. évi július 4-én és tart bezárólag július hó 21-ig. *alius* hó 21-ig.

A *befejező vizsgálatok* július 20-án és 21-én*gálatok* július 20-án és 21-én tartatnak úgy az elméleti, mint a gyakorlati elméleti, mint a gyakorlati részből.

A *látogatási igazolványban* fel lesz tüntetve*igazolványban* fel lesz tüntetve, hogy az illető tanfolyamhallgató a tanfolyamnfolyamhallgató a tanfolyam

ideje alatt tartott előadásokat és gyakorlatokat a megállapított tanterv szerint miként látogatta. Ez azonban minősítést még nem képez, hanem arra jogosít, hogy a tanfolyamot végzett hallgatók egy évi újabb tűzoltói gyakorlat után képesítő tiszti-vizsgálatra jelentkezhetnek s ennek letétele esetén képesítő bizonyítványt kapnak, melyben bennfoglaltatik, hogy az illető tiszti minősítést nyert.

Jelentkezés, feltételek és kedvezmények:

A részvételben való írásbeli jelentkezés határ-ideje 1910. évi *junius 12-ike.* Az ezen határidőn *tul* jelentkezők sem utazási, sem pedig elszállásolási kedvezményre nem tarthatnak igényt.

E jelentkezés a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38) intézendő.

A jelentkezők a tanfolyam ideje alatt úgy a gyakorlatokon, mint a szolgálatban a szabályszerinti legénységi egyenruhát tartoznak viselni — (amilyent magukkal is hozhatnak) — s beruházásuk és felszerelésük céljából július hó 3-án délután kell a budapesti központi tűzoltóaktanyában (VIII., Kun-utca 2. sz., önk. testületi iroda) személyesen jelentkezniök.

A jelentkező tartozik az őt kiküldő hatóság, testület, vállalat vagy magánszemély által kiállított s kiküldését igazoló bizonyítványát bemutatni, amelyen egyuttal az is feltüntetendő, hogy a jelentkező a kiküldő részéről részesül-e anyagi támogatásban s mily összegű az? megjegyeztetvén, hogy az eddigi tapasztalat szerint nem mutatkozott

kívánatosnak, hogy ezen összeg az orsz. tűzoltó-szövetség ösztöndíjánál, — mely a rendes megélhetésre elégséges, — nagyobb legyen.

Ugy az elméleti előadások és gyakorlatok megszakítás nélküli látogatása, valamint a szolgálatnak terv szerinti pontos megtartása szigorúan kötelező, mert különben látogatási igazolvány nem adatik ki, sőt az előadói kar jogositva van a szabályokat be nem tartó avagy hanyag hallgatókat a tanfolyamból kiltani, a stipendiumot pedig részben vagy egészben megvonni.

Akik a tanfolyamot végig hallgatják, látogatási igazolványt kapnak, mely a nagym. belügyi miniszter úr által a tanfolyamhoz esetleg kirendelt miniszteri biztos, valamint a magyar országos tűzoltó-szövetség kiküldöttjének ellenjegyzésével és a szakelőadók aláírásával láttatik el.

Tandíjat vagy beiratási díjat senki sem fizet, mivel a tanfolyam teljesen díjmentes, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állanak rendelkezésre.

A tanfolyamhallgatók tűzoltószerszámok és egyéb gyártelepek megtekintése, szakszerű próbákon és kísérleteken való megjelenés, színházak szerkezeteinek és berendezéseinek tanulmányozása által tapasztalataikat gazdagíthatják. Őrszolgálatra is beosztatnak, hogy így az előfordulható tűzesetek alkalmával a vész helyére kivonulva, a tényleges szolgálatot is tanulmányozhassák.

Hogy pedig a kevésbé tehetős község vagy testület kiküldöttjeinek is lehetővé tegyük a tanfolyam látogatását, 40 tanfolyamhallgatónak a szövetség költségén leendő csoportos elhelyezéséről gondoskodunk. Az ingyenes elszállásolásban részesülni óhajtok ebbeli igényüket azonban az írásbeli jelentkezés alkalmával egyidejűleg, tehát legkésőbb június hó 12-ig tartoznak a szövetség elnökségénél bejelenteni. A bejelentés sorrendje a díjtalan elszállásolásban való részesülés elsőbbségét biztosítja.

A magyar országos tűzoltó-szövetség a kötelekékébe tartozó tűzoltó-testületek tagjai részére tizenkettő, egyenként 100 koronás ösztöndíjat tűzött ki. Az ösztöndíjak elnyerésénél az érettségi bizonyítvánnyal, jegyzői vagy tanítói oklevéllel bíró katonaviselt pályázók előnyben részesülnek. Az erre vonatkozó bélyegmentes kérvények az illetékes tűzoltó-parancsnokság útján legkésőbb június hó 12-ig nyújtandók be a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségéhez (Budapest, VII., Rákóczi-ut 38. szám).

Itt említjük föl, hogy az I. magyar ált. biztosító-társaság felszázados működésének emlékére alapítványt tett a magyar országos tűzoltó-szövetség-

nél, melynek kamataiból két, egyenként 100—100 koronás ösztöndíj adatik. Az erre vonatkozó bélyegmentes kérvények az I. magyar ált. biztosító-társaság igazgató-társaság igazgatóságához (Budapest, IV., Vigadó-tér 1. sz.) nyújtandók be ugyancsak f. évi június hó 12-ig. Ezen június hó 12-ig. Ezen ösztöndíj kiadása felett a tűzoltó-szövetség javaslatára a biztosító-társaság igazgatósága határoz.

A tanfolyamhallgatók A tanfolyamhallgatók a nagyméltóságu m. kir. kereskedelmi miniszter kereskedelmi miniszter ur 1889. évi május hó 19-én 29,224/VI. szám 19-én 29,224/VI. szám alatt kelet engedelvényével az ide- és visszautazás alkalmával a magyar államvasutak vonalain azon kedvezményben részesülnek, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága által kiállítandó igazolványok alapján a lakóhelyükhöz legközelebb eső vasuti állomásról Budapestre és vissza való egyszeri utazás alkalmával a magyar kir. államvasutak tekintetbe jövő vonalain a személy- és vegyesvonatok II-ik kocsiosztályát III-ad osztályu osztályát III-ad osztályu féljeggyel használhatják.

E vasuti kedvezmény E vasuti kedvezményben csak azok részesülhetnek, kik legkésőbb június hó 12-ig jelentkeztek s ez alkalommal egyuttal ez alkalommal egyuttal bejelentik azt is, hogy mely állomásból kiindulni kívánják, mely vasuti irányt kívánják igénybe venni.

Tantá

I. Elméleti rész.

(Előadás naponta)

1. Tűzoltóságok szervezése és felszerelése.
2. A fecskendő és tartozékai; motoros fecskendők.
3. Mászó-, mentő-, védő-, bontó- és világítóeszközök.
4. A tűzoltószerek működési zavarai.
5. Vizszerzés; vízvezeték.
6. Tűzjelzés.
7. Az építkezés elemei; tűzbiztos építkezés.
8. A tűzrendészet jogrendszere, az idevonatkozó rendeletekkel.
9. Megelőző tűzrendészet s annak kezelése.
10. A tüzek keletkezése.
11. Tűzoltás (taktika).
12. Első segély balesetknél.

II. Gyakorlati rész.

(Gyakorlat naponta)

1. Rendgyakorlatok.
2. Szerek gyakorlati ismeretése.
3. Tömlőkezelés.
4. Fecskendő-szerelés.
5. Mászó- és mentőgyakorlatok.
6. Jelképes tűztámadás és védelem.

Kelt Budapesten, 1910. évi április hó 17-én

A Magyar Országos Tűzoltó-Szövetség elnöksége.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Dr.

Breuer Szilárd,
titkár.

Vasuti mozdonyok a tűzoltás szolgálataiban. Mátray-féle szabályozható sugárcsővek. — — — — — ok a tűzoltás szolgálataiban. Mátray-féle szabályozható sugárcsővek.

Nem új dolog, hogy tűzeseteknél a vasuti mozdony mint gőzszivattyú felhasználható. Az első idevágó próbát egy tűzrendőri szemleán egy tűzrendőri szemle keretében Markusovszky Béla, a kelenföldi pályaudvaron még 1891-ben ejtette meg. (Lásd Tűzrendészeti Lapok 1891. évfolyam 22. számának 479. oldalát.) Az akkor észlelt hiányok, illetve káros mellékhatások kiküszöbölése végett vasutas körökben különféle kísérletezések folytak, melyek eredményeképpen ezen, úgy a tűzoltó-ságot, mint a vasut mentén lévő ipartelepeket, de főleg magát a vasuti állomásokat és menetelő vonatokat érdeklő fontos kérdés tárgyában március 22-én Fehérváry István főfelügyelő ur bemutató próbát rendezett.

A bemutatsánál jelen voltak a máv. igazgatóság, a jobb- és balparti üzletvezetőség és a pályaudvarok egy-egy képviselője; a főv. hiv. tűzoltóság részéről Janicsék Andor tűzfelügyelő és Kállay Imre segédtsit; dr. Szily József az önkéntes testület parancsnoka, végül több gyári és vidéki parancsnok.

A főfelügyelő ur elsőben is szakszerű magyarázattal bemutatta a mozdonyt, melylyel a próba megtartatott.

Minden egyes mozdony fel van szerelve inkjektor készülékkel s amellett jobboldalon alul a tápesővön van az egységes apacsavarzat, melyre az egységes anyacsavar reá erősíthető. Egy-egy mozdonynak a viztartója 15—26 köbméter vizet tartalmaz, melyből tűz esetén a víz a nyomóvezetékbe megy, ahol a lövetyűn keresztül bebocsátott gőzzel találkozik és együtt halad végig a nyomócsővezetéken. Minél rövidebb a távolság a mozdony és a tömlő vége közt, annál forróbb a víz, hosszabb vezetéknel már jobban lehül, de így is 40—70 fok közt ingadozik, ez pedig oly hőfok, amely mellett a sugárcsővet pusztá kézzel tartani már nem lehet.

Fehérváry főfelügyelő ezen úgy akart segíteni, hogy készítettett fából egy vasfalelkel ellátott karmantyút, melybe a sugárcső becsipítve tartatik. Igaz, hogy így a forró sugárcső nem éri közvetlenül a csővezetőt, de oly nehézkes viszont a kezelés, hogy hosszabb ideig nem lehetne vele dolgozni. Ennél sokkalta egyszerűbb, ha ronggyal, zsákkal pakkoljuk be a sugárcsővet; különben már a spárgával, bőrrel vagy asbettel bevont sugárcsővön sem érezni annyira a forróságot. Legcélszerűbb pedig, mint ahogy ez ápril 29-én a nyugati pályaudvaron újra kipróbáltatott, ha gummikeztyűt alkalmazunk és a sugárcső mögött egy 5—10 mteres

Az ököritői meghívó.

Az itt bemutatott meghívó az ököritői táncestélyen résztvevő özvegy Farkas Mártonnévegy Farkas Mártonné szoknyájának a zsebéből való. A pörköldés nyo-

ritői meghívó.

mai tisztán láthatók rajta. Csak kicsibe mult, hogy tulajdonosával együtt egészen el nem égett. Akkor haláltáncra szóló meghívónak kellene neveznünk. Így megmaradt a zártkörű ököritői táncestély kulturszatirájának.

Mert vályogfalu, nádfedelű csűr és ez a diszes meghívó, — éppen olyan kulturátlanság, akárcsak a villamos világítás ott, ahol még nincsen — vízvezeték.

A szövege egyébként a következő:

Meghívó.

„Szatmárököritőn, 1910 márc. 27-én az ujonnan alakult 12 tagból álló fuvózenekar, saját költségének fedezésére, Bencze János karmester, vezetésé alatt, próba b á l l a l egybekötött zártkörű táncestélyt rendez, melyre címzettet és b. családját tisztelettel meghívja.

Székely Dávid Farkas Gedeon
elnökök
Harkai Gedeon, jegyző
Pótor Sámuel, pénztáros
Ari Sándor, Király István, Pinczés Dávid,
Ráski Sándor, ellenőrök.

Belépődij személyenként 1 K, családjegy 3 K. Felülfizetéseket köszönettel fogadjunk. Kezdeté este 7 órakor.

Fogatok elhelyezéséről gondoskodva van.“

Talán ezentul a tánchelyiség tűzbiztonságáról és a meghívottak életbiztonságáról is történik majd gondoskodás. St.

belül mézgázott tömlőt. Az egészen gummiból való tömlő még 7 perc múlva is kézben tartható.

A vizsugár, melyet először egy emeletes tetőre, majd később a földszintre egyszerre két sugárral szereltek 12—12 mm. lövőkével, (13 légkörnyomás mellett) határozottan erős volt. A sugarak 11 percig voltak működésben, ezalatt elfogyott a tartányból összesen 2 köbméter víz. Ha tehát a mozdonyt a visszamenetelére 5 köbméter lesz tartalékba hagyva, úgy egy mozdonyt $\frac{3}{4}$ órán át lehetne ily célra üzembe venni.

Végeredményképen megállapítható, hogy csak a legvégső esetben vehető igénybe ezen oltási mód, mert a már fent elmondottakon kívül még nagy hátránya a mozdonyokról való szerelésnek az is, hogy a forró viznek az oltó hatása amint tudjuk gyengébb, mint a hideg vízé, mivel nincsen meg a megfelelő hűtés, ami sikeres oltásnál egyik főkéllék.

Vidéki pályaudvarokon azonban, ahol az első beavatkozás lehetősége mindenütt igen kései, a mozdony injektora segélyével, a tartány vizéből produkált sugárral az első öt percben meglepő sikerekre számíthatni. Megjegyzendő, hogy az újabb lokomotivokon alkalmazott tökéletesebb injektorokkal, az eredmény is tökéletesebb.

Ugyan ez alkalommal Mátrai és Társa gyára bemutatta az általa készített szabályozható és elzárható sugáresővet, mely általános tetszésre talált. Figyelmet érdemel a Mátrai cég ezen újítása, annyival is inkább, mert ezzel kiszoríthatók a Bécsből és egyéb külföldi helyekről behozott hasonló áruk.

Maga a sugáreső nem új dolog, csupán nálunk nincsen még eléggé használatban, azonban remélhető, ha a tűzoltóságok megismerik annak előnyeit és főleg, ha olcsóbbak lesznek mint a külföldiek, úgy idővel bizonyára nagyon használtakká sőt kedveltekké is fognak válni, mert rendkívül sokat érő dolog, ha a csővezető maga előtt egy vízfátyolt létesíthet, vizernyőt szórhat s amellet a sugarat fokozatosan kisebbítheti és nagyobbíthatja, sőt egészen el is zárhatja.

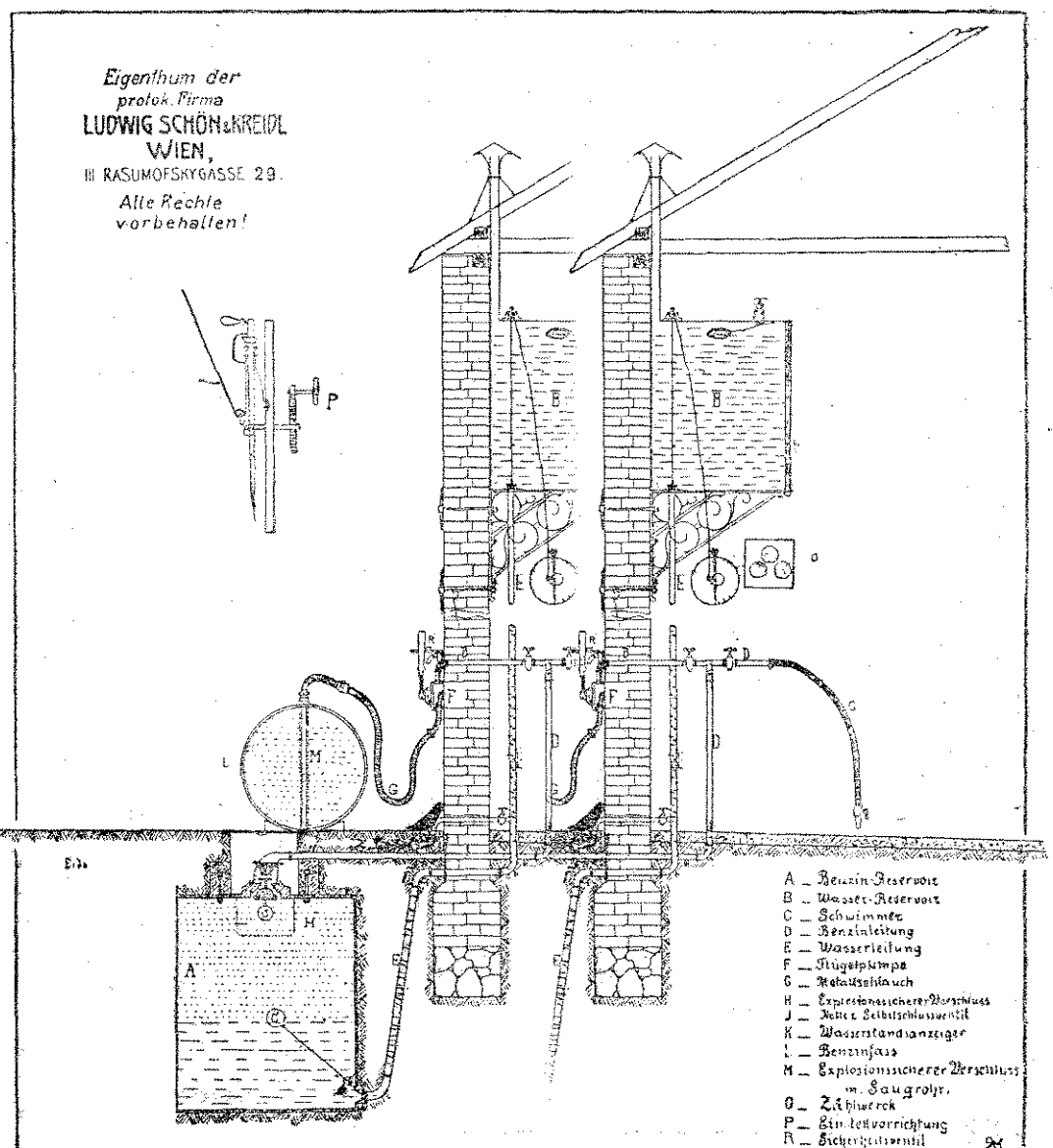
Budapest, 1910 márc.
16. hó 24.

Kállay Imre.

Benzin Benzintárolók.

A m. kir. honvéds. kir. honvédség számára Hazai Samu miniszter rendelete folyórendelete folytán beszerzett automobilonok közül két személyszállító személyszállító autó a honvédfőparancsnokság palotájában, palotájában, két teherszállító automobil a III., Vörösvári-uti élelmezőraktárban, egy teherautó pedig a X., Elnök-utcai központi ruharaktárban helyeztetett el. Az üzemhez szükségelt benzin tárolására és pedig a központi ruharaktárban 700, az élelmezőraktárban pedig 900 liter benzin befogadására méretezve, földbesülyes, földbesülyesztett tartányokat szándékoznak alkalmazni. E tartányok azonban nem a szakemberek által ismert és kipróbált Henze vagy Martini—Hünecke—Hünecke hanem Kreidl-féle, illetőleg a Ludwig Schönudwig Schön és Leopold Kreidl bécsi cég által szállított, viznyomásra berendezett benzintartók. Ezek robbanásmentességét és tűzbiztos voltát szintén kipróbálták ugyan, a különös csak az, hogy ezen a próbán, mely az osztrák kereskedelmi és földművelés miniszterium, a cs. kir. posta- és távírta- és távírdaigazgatóság, Bécs város tanácsa és mérnöki és mérnöki hivatala, valamint a katonai műszaki Komité és az osztrák iparfelügyelőség kiküldöttjeinek a jelentéseiben ment végbe, minden illetékes hatóság képviselve volt — csak éppen a legilletékesebb, a bécsi tűzoltóparancsnokság nem vett részt benne.

A Kreidl-féle elrendezés — lásd az idemellékelt ábrát — arra a fajta arra a fajsúlybeli különbségre van alapítva, mely a benziny a viz között fennáll. A benzin t. i. mint könnyebb fajsúlyú folyadék, uszik a vizen. A földbe sülyesztett benzintartányba

ennélfogva, ha vizet nyomunk be, avagy egy magasra helyezett víztartóból vizet engedünk benyomulni, akkor a közlekedő csövek elve szerint a benzintartányból annyi benzin fog kiszorulni, amennyi vizet a magasban álló víztartóból a benzin alá bocsátunk; mihelyt pedig a vizet elzárjuk, benyomulását a benzintartányba megszüntetjük: a benzin is megszűnik kifolyni s a levegőnél nehezebb lévén, még akkor is, ha a benzinvezeték csapja nyitva is maradna.

Hogy a benzinnel együtt víz ne nyomulhasson ki, e célból uszószelepet alkalmaztak, mely mielőtt a tartány teljesen kiürül, már elzárja a kifolyás útját. A tartány megtöltése szárnyszivattyú segítségével történik. Az automobilonk benzintartóinak töltése pedig a viznek bebocsátásával. Hogy mennyi benzint vettünk így a tartányból, azt egy regisztráló óramű mutatja.

Tűz esetén a töltővezeték állítólag automatic záródik. Hogy pedig a tartány felett keletkező tűznek magára a tartányra, illetve annak tartalmára való áttérése megakadályoztassék, a földbe süllyesztett benzintartány fölé 60 cm. vastag homokréteget terítenek.

Kreidl Lipót azt a körülményt, hogy berendezésének alkalmazása mellett víztartó van kéznél a garageban, szintén előnyül tudja be. Ez a kijelentése azonban csak a nem tűzoltóra vall.

Ellenben ha igaz az, amit a feltaláló állít, hogy a benzinpárolgás egyúttal lehetetlené van ez elrendezésnél téve, mint a levegő behatolásának a lehetősége; akkor robbanókeverék sem állhatván elő, a robbanás csakugyan ki van zárva.

Csak hogy a vízbe, mely a benzin alá kerül a tartányban, a benzinnel üledék gyanánt kicsapódó tisztátalansága, itt is éppoly le fog ülepedni a fenékre, mint bárhol másutt. Ez üledék felszaporodása pedig, bár eddig diffúzió vagy emulzió létrejövését nem tapasztalták, közbeiktatott akadályos lehet, és az eltávolítása nem kis nehézségekbe ütközik. Végre csőrepedés esetén a víz által addig egyensúlyozott benzin rögtön elveszti ellensúlyát s nem szólva arról, hogy a törés helyén benzincseppek kiszivárgása is lehetővé válik, az így többé nem egészen telt tartányban pedig a benzinpárolgás is azonnal megindul.

A k. k. Post und Telegraphen Direction für Österreich u. d. Enns, hogy ezt is megemlítsük az osztrák kereskedelmi miniszter megbízásából ezt a Kreidl-féle elrendezést, melyet „Artesia“ névre kereszteltek, a wieni postagarageban 1909 május 22-én próbakép üzembe állította s az első év eredményével teljesen meg van elégedve.

R.

A szatmári mentők jelentése.

Mónus Lajos tűzfelügyelő, aki az ökörítő szörnyű hír vétele után nyomban kiszállt a helyszínére, az alábbi jelentést adta be a tűzoltó-parancsnoksághoz:

1910. év márc. 28-án reggeli 9 órakor az őrtanyán szóval jelentette egy vasúti tisztviselő, hogy a múlt éjjel nagy tűz volt Ökörítőn, ahol 300 ember lelte tűzhalálát. Ezt azonnal jelentettem Tankóczi parancsnokurnak, s rendeletéből nyomban kocsira ültem, Máté Bálint tűzoltó és Ács Géza járásörmester társaságában, magammal vivén nagy mennyiségű kötőszert. Ökörítőra déli 12 órakor érkeztünk meg.

Először is körül jártam az egész területet, hogy meggyőződjem miféle sürgős intézkedést tegyek.

A szerencsétlenség színhelyétől 22 méter távolságra van Weisz Mózes telke, ahol a mellék épület tetőzete, mely már az éjjel részben leégett, az erős

szél következtében be, avagy egy sok szalmás és nádas fedelet, először is a végleges eloltásra vezényeltem tűzoltómat és a bérő, egy öreg zsidó és a zsidó-asszony segítségével a tűz tovább terjedését akadályoztuk meg mindenekelőtt, a tüzet teljesen eloltván.

Mikor ezzel végeztünk, csak akkor mentünk a község házához, ahol felkértem a jelenlevőket, vezessenek olyan sérültekhez, akik még orvosi segélyben nem részesültek.

Így hozták hozzám először is Nagy Antónia géberjéni illetőségű 16 éves leányt, kinek mindkét keze annyira meg volt sülve, hogy csüngött róla a hús, de ez a szerencsétlen, mivel éjjeli 9 órától ezen ideig semminemű segélyben nem részesült, a kínok csillapítása végett tejfelbe lisztet kavart és evvel a csirizzel kente be egész keze-fejét. El sem lehet képzelni, milyen óriási kínokat kellett a szerencsétlenség kiállani, amíg az orvos segítségével meg tudtam szabadítani a csirizes kötéllektől.

Ezután jelentkezett Batár Gyula 20 éves ökörítői illetőségű legény, kinek a feje hátsó része volt összeégve és az egyik kezéről csüngött a hús. Ez sem részesült még semminemű segélyben.

Először is a fejkötözéséhez fogtam, de nagyon megnehezítette a bekötést az, hogy az egész fejnek hátsó része marhatrágyával volt betapasztva, ami már reá száradt; azt előbb el kellett távolítani. Ezután kötöztem be a kezét és a kötözés után nem tudott eléggé hálálkodni, a kezemet akarta megcsókolni, hogy most már nem fáj úgy a feje.

Ezen kötözések alkalmával többen látták az intézkedésemet és sokan jöttek, hogy menjek el öhozzájok is, és én kocsira ülve, a mentőszereket felrakva házanként mentem segédkezni, de mivel már akkor csaknem minden sérült részesült orvosi segélyben, a mentési szabály szerint a már orvosok által kezelt betegeket magukra kellett hagynom. Működésem befejeztével azt az indítványt tettem a mátiszkalkai kerületi orvosnak és a jegyzőnek, hogy mivel a sok sebesültet helyben gyógykezelni nem lehet, írják össze a szállítható betegeket és én az esteli vonattal magammal viszem Szatmárra és ott elhelyezzük őket a közkórházban, ahol kellő gondozásban és gyógykezelésben részesülnek. Az orvos úr indítványomat helyesnek találta, én pedig megígértem, hogy a Szatmárra megérkező vonatot a vasutnál mentőkocsival fogom várni és a sérülteket a közkórházba szállítani. Így került az én általam kezelt kettő a szatmári közkórházba. És mint később megtudtam, a nagyobb sérülteket ápolás és gyógykezelés végett a mátiszkalkai és fehérgyarmati kórházba szállították.

Végre mivel ezen szerencsétlenség a világitással való gondatlan kezelésből keletkezett, melynek a tűz, vagy nem tűz veszélyes voltát előzetesen senki sem bírálta el, szükségesnek látom a kerületi tűzfelügyelők mielőbbi kinevezését, akiknek kötelessége legyen minden ilyen nyilvános helyiséget megvizsgálni és csak az ő véleményes jelentésük után adassék meg egész területet, hogy engedély. intézkedést tegyek.

Szatmár, 1910. márc. 31.

Mónus Lajos, tűzfelügyelő.

R.

A szatmári mentők jelentése.

Mónus Lajos, aki az ökörítő szörnyű hír vétele után nyomban kiszállt a helyszínére, az alábbi jelentést adta be a tűzoltó-sérülteket ápolás és gyógykezelés végett a mátiszkalkai és fehérgyarmati kórházba szállították.

Végre mivel ezen szerencsétlenség a világitással való gondatlan kezelésből keletkezett, melynek a tűz, vagy nem tűz veszélyes voltát előzetesen senki sem bírálta el, szükségesnek látom a kerületi tűzfelügyelők mielőbbi kinevezését, akiknek kötelessége legyen minden ilyen nyilvános helyiséget megvizsgálni és csak az ő véleményes jelentésük után adassék meg egész területet, hogy engedély. intézkedést tegyek.

Szatmár, 1910. márc. 31.

szél következtében ismét égni kezdett. Én féltve a sok szalmás és nádas fedelet, először is a végleges eloltásra vezényeltem tűzoltómat és a bérő, egy öreg zsidó és a zsidó-asszony segítségével a tűz tovább terjedését akadályoztuk meg mindenekelőtt, a tüzet teljesen eloltván.

Mikor ezzel végeztünk, csak akkor mentünk a község házához, ahol felkértem a jelenlevőket, vezessenek olyan sérültekhez, akik még orvosi segélyben nem részesültek. Így hozták hozzám először is Nagy Antónia géberjéni illetőségű 16 éves leányt, kinek mindkét keze annyira meg volt sülve, hogy csüngött róla a hús, de ez a szerencsétlen, mivel éjjeli 9 órától ezen ideig semminemű segélyben nem részesült, a kínok csillapítása végett tejfelbe lisztet kavart és evvel a csirizzel kente be egész keze-fejét. El sem lehet képzelni, milyen óriási kínokat kellett a szerencsétlenség kiállani, amíg az orvos segítségével meg tudtam szabadítani a csirizes kötéllektől.

Ezután jelentkezett Batár Gyula 20 éves ökörítői illetőségű legény, kinek a feje hátsó része volt összeégve és az egyik kezéről csüngött a hús. Ez sem részesült még semminemű segélyben.

Először is a fejkötözéséhez fogtam, de nagyon megnehezítette a bekötést az, hogy az egész fejnek hátsó része marhatrágyával volt betapasztva, ami már reá száradt; azt előbb el kellett távolítani. Ezután kötöztem be a kezét és a kötözés után nem tudott eléggé hálálkodni, a kezemet akarta megcsókolni, hogy most már nem fáj úgy a feje.

Ezen kötözések alkalmával többen látták az intézkedésemet és sokan jöttek, hogy menjek el öhozzájok is, és én kocsira ülve, a mentőszereket felrakva házanként mentem segédkezni, de mivel már akkor csaknem minden sérült részesült orvosi segélyben, a mentési szabály szerint a már orvosok által kezelt betegeket magukra kellett hagynom. Működésem befejeztével azt az indítványt tettem a mátiszkalkai kerületi orvosnak és a jegyzőnek, hogy mivel a sok sebesültet helyben gyógykezelni nem lehet, írják össze a szállítható betegeket és én az esteli vonattal magammal viszem Szatmárra és ott elhelyezzük őket a közkórházban, ahol kellő gondozásban és gyógykezelésben részesülnek. Az orvos úr indítványomat helyesnek találta, én pedig megígértem, hogy a Szatmárra megérkező vonatot a vasutnál mentőkocsival fogom várni és a sérülteket a közkórházba szállítani. Így került az én általam kezelt kettő a szatmári közkórházba. És mint később megtudtam, a nagyobb sérülteket ápolás és gyógykezelés végett a mátiszkalkai és fehérgyarmati kórházba szállították.

Végre mivel ezen szerencsétlenség a világitással való gondatlan kezelésből keletkezett, melynek a tűz, vagy nem tűz veszélyes voltát előzetesen senki sem bírálta el, szükségesnek látom a kerületi tűzfelügyelők mielőbbi kinevezését, akiknek kötelessége legyen minden ilyen nyilvános helyiséget megvizsgálni és csak az ő véleményes jelentésük után adassék meg egész területet, hogy engedély. intézkedést tegyek.

Szatmár, 1910. márc. 31.

Mónus Lajos, tűzfelügyelő.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

— A fejevármegyei tűzoltó-szövetség elnökségétől. *A tűzoltótestület Parancsnokságainak.* Bizonyára olvashatták bajtársaink a napilapokból azon borzasztó tűzkatasztrófát, mely Szatmár vármegye Ökörítő községében kitörve, mintegy 400 ember életének pusztulását okozta.

Azt is megfigyelhették bajtársaink ezen hírlapközleményekből, hogy Ökörítő községben tűzoltóság nem lévén, ezen végzetes tüzesetnél semminemű tűzvédelmi közreműködés nem történt, sőt — ami a szerencsétlenség első és főoka volt — semminemű szakbeli előzetes óvintézkedés nem tétetett a tűz netáni kitörhetésére való tekintettel.

Hogy pedig a mi községeinkben ne csak ilyen nagy, hanem lehetőség szerint szerencsétlenségek kisebb mértékben se forduljanak elő, vagy ha mégis tüzeset keletkeznek a helyi tűzoltócsapat gyorsan és sikerrel léphessen fel a vész elfojtása s a tűz továbbterjedésének megakadályozására; a beköszöntött tavaszi időszak alkalmából felhívjuk a tűzoltótestületek parancsnokságait, miszerint igyekezzenek mielőbb a tűzoltószerek jókarba helyezésétől gondoskodni, a gyakorlatozásokat vasár- és ünnepnapokon megtartani, vizszerzési és a gyors kivonulás lehetőségéről a helyi viszonyokhoz képest ugyan, de biztos alapon intézkedni.

Igyekezzenek minden feladatot a község vezetőivel egyetértőleg úgy megoldani, hogy az elővigyázati intézkedések tekintetében sem a tűzoltóságot, sem a község előljáróságát mulasztás ne terhelje.

E részben felhívjuk a tűzoltó Parancsnokságok figyelmét a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 14. §-ában foglaltakra, mely szerint a községek részletes tűzszemle alá veendő s az arról szóló jegyzőkönyv az illetékes járási főszolgabírákhoz beterjesztendő, mely azokat szakbeli felülvizsgálat végett a vármegyei tűzoltószövetség elnökéhez teszi át.

Ezen általános tűzszemlék alkalmával tegyék vizsgálat tárgyává azt valjon a templomok, iskolák, vendéglők és mindazon helyiségek, ahol alkalomadtán nagyobb emberi gyülekezések történnek, az ajtók kifelé nyílóan vannak-e elhelyezve és ha ez nem így volna, lehetne-e azt kifelé nyílóvá átalakítani. Mindenesetre a tűzoltóság igyekezzenek ez irányban javítólag fellépni úgy az esetleges menekülés, mint az egyéb tűzvédelmi intézkedések tekintetében.

Tudatjuk egyszersmind már előre is a tagegyesületekkel, miszerint a folyó évben *A d o n y b a n* augusztus hó 21-én vasárnapi nap megtartandó szövetség-gyűlésünk alkalmával falusi viszonyokhoz mért tűzoltói versenygyakorlatot is rendezünk több rendbeli jutalomdíjakkal, hogy a szakavatottságot ezzel is fokozzuk.

Természetesen ezen versenyben való részvétel pénzáldozatba is fog majd kerülni, azért tehát a törekvő testületek igyekezzenek már most fedezeti alapról gondoskodni, mely egy 5 tagból álló szerelő raj adonyi utiköltségére elégséges. A nyomó legénység az adonyi tűzoltótestület csapatából fog állani, mely a versenyző parancsnok rendelkezésére fog bocsájtatni.

Felhívjuk végül a tagtestületeket a folyó évi 12 korona tagsági díj beküldésére.

Székesfehérvár, 1910 április hó 19.

Verebi Végh István,
szöv. elnök.

Vida Pál,
szöv. titkár.

A vármegyei tűzoltó-szövetség ezen felhívását oly hozzáadással küldöm meg, a *községi előljáróságnak és főszolgabíró, uraknak* miszerint az abban jelzett tűzszemle megtartását feltétlenül elvárom, a többi hasznos tanácsokat és buzdító törekvéseket pedig a községek biztonsága érdekében részemről is melegen ajánlom. A szövetség ezen körlevele, a helyi tűzoltóságnak megfelelő intézkedés végett

kiadandó, de a község előljáróságának a lakosság közérdeke szempontjából annak végrehajtására szintén legyen gondja.

Székesfehérvár, 1910 április 19-én.

Szüts Jenő
alispán.

— A Somogyvármegyei Tűzoltószövetség 1910. május hó 22-ike helyett, (a képviselőválasztások miatt) *junius hó 12-én*, vasárnap délelőtt 11 órakor Marcaliban a nagyvendéglő termében közgyűlést tart, melyet reggel fél nyolc órakor választmányi ülés előz meg.

Egyidejűleg pedig a helyi tűzoltóság gyakorlóterén vármegyeszövetségi versenyek is tartatnak a következő versenyfeltételek mellett:

Versenyre a vármegyei tűzoltószövetség minden tagtestülete jelentkezhetik, de csakis írásban és pedig a tűzoltószövetség ügyvezetőségénél (Kapocsvár).

A versenyre való kiállítás alkalmával köteles minden versenyző testület, versenyben résztvevő tagjainak névsorát, azok beosztásával együtt a jury elnökének átadni. A testületi főversenyre csakis az első két testületi versenyben résztvett testületek jelentkezhetnek, tényleg részt azonban csak azok vehetnek, melyeket a jury az előzetesen megejtett testületi versenyek alapján érdemeseknek ítél.

A szerelési eljárásra nézve az országos tűzoltószövetség egységes gyakorlati szabályzatának 1905. évi (harmadik) kiadásában foglalt előírás mérvadó és a versenyzők minden teendőikben ahhoz kötelesek alkalmazkodni. Minden attól való eltérés hibául rovatik fel. tével vizsgálatot tartanak.

A szerelés akkor tekintetik befejezettnek, ha az összes szerelők munkájukkal teljesen elkészültek s a csoport vezérője a „vizet“ jelet a kéthangu jelzővel megadta.

A visszaszerelés, mely csakis a jury utasítására veheti kezdetét, akkor tekintetik befejezettnek, midőn az összes szerelők minden teendőjük pontos elvégzése után a szakaszban kiindulási állásukat újra elfoglalták.

A főversenynek szükséges nyomó-legénységről a szövetség elnöksége, illetőleg a rendező-bizottság gondoskodik, de szabadságában áll a versenyző testületnek a legalább 8 emberből álló nyomó-legénységet saját tagjából összeállítani.

A versenyhez szükséges szerekről a szövetség elnöksége, illetve a rendező-bizottság gondoskodik, miért is a versenyző testületek szereket magukkal nem hozhatnak.

Az első díjat nyert testületeknek a versenyben résztvett tagjai külön-külön részvétési igazolványokat kapnak.

Oly testületeknek, melyek a versenyben résztvettek, azonban díjazásban nem részesültek, a jury javaslatára, a szövetség elnöksége a versenyben való részvételükről igazolványt állíthat ki.

Egyebekben a versenyekre, a jury összeállítására és eljárására nézve az országos tűzoltószövetség verseny-szabályai, valamint az egységes gyakorlati szabályzat 1905. évi (harmadik) kiadása mérvadó.

A testületi főverseny nyertese a szövetség zászlajának egy évi időtartamra jogosított őrzője.

A versenyszerek egységes szabványszerintiek.

A vendéglátó marcali-i testület ezen alkalommal ünnepi fennállásának negyedszázados jubileumát.

Reményi Samu
elnök.

Gundy János
titkár.

Szabados Imre
ügyvezető alelnök.

Lengyák György
jegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** Szatmárökörítő. Irta: Alfa. — Hivatalos rész: Körlevél. — Jegyzőkönyvek. — Három év tűzrendészeti felügyelői működéséből. Irta: Barabás István. — Lapunk szerkesztőjének levele az Országos Elnökséghez. — Felolvasások. — Ökörítő és a csendőség. — Felhívás tűzoltószaktanfolyam látogatására. — Vasúti mozdonyok a tűzoltás szolgálatában. Irta: Kállay Imre. — Az ökörítő meghívó. — Benzintárolók. — A szatmári mentők jelentése. — Szövetségeink köréből. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **Az országos választmánynak** április 3-án tartott közgyűlésén hozott határozatból kifolyólag, gróf Széchenyi Viktor vezetése alatt április 9-én Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök urnál, mint belügyminiszternél, küldöttség járt, amelynek tagjai elnökünkön kívül dr. Balogh Dezső, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula és dr. Vass János valának.

A miniszterelnök ur, elnökünk szavaira adott válaszában mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a maga részéről megérdemelt figyelemmel kíséri a tűzoltóintézményt, amely mint örömmel tapasztalta, főleg a tűzrendészet terén a legutolsó évtizedben jelentősen fejlődött. E föllendülésnek ószintén örvend, mit azzal is kíván bizonyítani, hogy a kibocsátandó szabályrendeletre nézve az Országos Tűzoltó Szövetség szakvéleményét is ki fogja kérni.

A törvényjavaslatra nézve azonban, melynek mielőbbi tárgyalás alá vételét Széchenyi Viktor gróf sürgősnek ítélte, annyit jelentett ki, hogy bármily melegen pártolja is a kérelem lényegét, mégis annak teljesítését kénytelen attól tenni függővé, hogy miként alakul a parlamenti helyzet. A maga részéről szívesen kész letenni a ház asztalára a törvénytervezetet, de csak — ha lehet.

— **Győri tűzoltók kitüntetése.** Megemlékeztünk arról a fényes fogadtatásról, melyben Konstantinápolyban a győri tűzoltók küldöttsége részesült. Az ünnepségek méltó befejezése az a kitüntetés, amelyben a török szultán a győri tűzoltókat részesítette, kitüntetvén Erdély Ernő és Bihar Jenő győri, Erdődy Tamás gróf vasvörösvári tűzoltóparancsnokokat és Schönfeld György gróf kőszegi földbirtokost, aki a küldöttséggel lent volt, a „Tudomány és Művészet” ezüst érmével. A kitüntetésről gróf Széchenyi Ödön pásztor tábornagyától Erdély Ernő győri parancsnokhoz a következő levél érkezett. „Tisztelt parancsnok ur, kedves bajtárs! Nagy örömmel értesítek, hogy ő császári felsége a Szultán, téged, Erdődy, Bihar és Schönfeld urakat a Tudomány és Művészet (törökül Szanai) rend ezüst érmével tüntetett ki. Ez egy gyönyörű, szép érem, melynek szalagja vörös és fehér. Csak néhány év előtt kaptam meg én is e nagy kitüntetést. Tegnap értesültem

a magas Portán, miszerint az érmeket és az okmányokat a Nagyvezér a hadügyminiszternek megküldötte, e szerint pár nap múlva el lesznek azok nektek is küldve stb. stb. Soraimat zárva, szívből öllelek s maradok szívélyes üdvözzellet tiszteelő bajtársad Széchenyi basa.”

— **A Kaiserjubiläum** alapítványból az idén 34 százkoronás stipendium kerül kiosztásra. Munka-keptelenné lett tűzoltók vagy tűznél szerzett sérülés következtében elhunyt tűzoltók hátramaradtjai kérvényüket tavaly májusi számunkban a 69-ik oldalon részletezett módon e hó végéig németül vagy közvetlenül Wien, IX., Kolingasse 6 szám vagy pedig magyarul 25-éig az országos szövetséghez terjesszék be.

— **Orosz tűzoltótiszt** látogatta meg március végén a székesfővárosi tűzoltóságot. Benzeman Viktor György volt a neve s névjegyén azt a hangzatos címet viselte, hogy „Chef de Compagnie des Pompiers St Petersburg.” Szó szerint ez annyit tesz, hogy a szentpétervári tűzoltóság egyik századának főnöke. Magyarul századparancsnok. Németül azonban beírta a Brandmeister más szóval segédtiszt szerény címével s az emlékkönyvbe már csak mint ilyen jegyezte be magát. A látottak meglehetősen imponáltak neki; az automobil-tolólétra különösen. A tömlőszárító is meglepte, a kis muzeum meg formálisan elragadta. Csak a lovakat sajnálta le kissé, mert náluk először minden századnak más-más színű, de egyforma lovai vannak és azok a lovak szerinte kissé külömbek. Hydransaink számát és szerelésének gyorsaságát is megbámulta, mert náluk az utcákon sokkal gyérebben található tűzcsapoknál másfélméteres állványcsővel bajlódnak.

— **Scserbovszki Sándor**, Budapest tűzoltó főparancsnokának Scserbovszki Szaniszlónak testvéröccse, életének 52-ik évében elhalálozott. Temetése nagy részvét mellett itt a fővárosban ment végbe, ahová súlyos betegségével, megoperálás céljából hozták fel. Baján azonban már Herzl dr. kése sem tudott segíteni. Az elhunytban a budapesti és kassai öregebb bajtársak egy kedves emlékezetben élő egykori önkéntes társukat veszítették el, akinek 2 évtizeden át tanúsított lelkes ügybuzgósága a fentemlített két önkéntes tűzoltó-testület történetében maradandó nyomokat hagyott hátra.

— **A szegedi kazánrobbanás.** A Magyar Mérnök- és Építész-Egyesületben Bánó László gépészmérnök a helyszínén nyert tapasztalatai alapján ismertette a hatásában oly gyilkos szegedi kazánrobbanást. Előadását a kazánrendszer ismertetésével kezdte és megállapította, hogy a vízcsöves kazánoknál eddig az exploziót kizártnak tartották. A szegedi is ilyen volt, 1905-ben készült, 1907 végén a hosszkazán alsó részén repedések mutatkoztak, minélfogva akkor a hibás részeket kivágták és két foltal kijavították. Ilyen állapotban dolgoztak a kazánnal egészen a szerencsétlenség beálltáig.

Elmondta ezután a katasztrófánál észlelt jelenségeket, amelyekből szerinte minden további vizsgálat nélkül bizonyos, hogy a robbanás a vízhiányra vezethető vissza, azaz a felsőkazánban kevesebb volt a víz, mint annak lennie kell. Hogy tényleg ez volt a baj, ezt bizonyítja, hogy a szétroncsolt kazán egyik lemeze a robbanás

előtt veresizzó volt. Mindezek alapján Bánó a kazánrobbanást úgy magyarázza, hogy a gyár a befecskendezéssel dolgozó kondenzátor vizét használta a gőzkazánban, amely ily módon o l a j o s volt. Levonta a tanulságot is az esetből és míg eddig maga is megengedhetőnek találta, hogy magasnyomású vízcsoves kazánokat lakóhelyiségek alá is beépítsenek ma ezt már többé megengedhetőnek nem tartja.

— A szatmári szinügyi bizottság legutóbb tartott ülésében foglalkozott a színház udvarán levő kútnak villamos motorral leendő felszerelésével s a városi tanácshoz

előterjesztett véleményét terjesztett véleményében arra a conclusióra jut, hogy a kérdés megoldása h kérdés megoldása halasztassék arra az időre, mikor a színház tervezettkor a színház tervezett átalakítása és kibővítése végrehajthatik, mert a jelenlegi kút nem mély furású s veszély esetén a vízszolgáltatástól a vízszolgáltatást amugy sem bírná. Tehát egy mély furású kút költségéig furású kút költségeibe a város csak a színház átalakítása után boocsátkozhatik; a víztartány megtöltését pedig a jelenlegi kuttal és felhajtó készülékkel is lehet eszközölni.

— A lelkiismeret. No — A lelkiismeret. No komám, kendnek tövig leégett a háza.

— De biztosítva volt — De biztosítva volt!

— Tudom, tudom... — Tudom, tudom... fog is érte kapni jócskán!

— Talán már kistült — Talán már kistült volna rólam valami?

Beszerzési források. források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és Rausch** tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság

Budapest, VI., Váci-út 69

GYÁRT: Gőz-, motor-, tűzfecskendő-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat.

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON

cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzfecskendőket és mindenemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai

Központi iroda és raktár: Gyár: mátrai Gyár: mátrai Gyár: mátrai

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7. Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walszer Ferenc tűzoltói szerék és szivattyúk gyára, harang- és fémöntöde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám

Sternberg Kálmán és Kálmán

Budapest, VIII., Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz. A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona vagy félévi 25 korona lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Győző

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.

automobil-, kocsis-, mezőgazdasági felszer

Győző Béla és Társa

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.

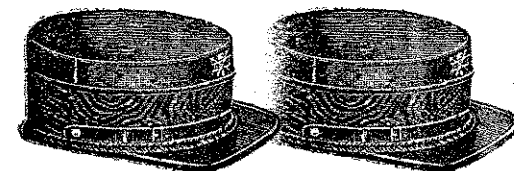
Szállítanak

automobil-, gőz- és motorfecskendőket, kocsis-, mezőgazdasági targoncafecskendőket, felszereléseket és tömlőket.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus” kézi tűzoltókészülék

ára 8 1/2 liter tartalommal . . . 65 K.
10 1/2 „ „ . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Körömden.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Díszokmány-Ürlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arékepe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Osztrák Béla volt elnökök arékepeivel együtt 1 korona behűldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

Magyar Fém- és Magyar Fémlemezipar r.-t.

Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.

egyedül gyártja a szab. egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Hunecke-féle robbanásmentes hordórobbanásmentes hordókat, tartányokat és kaanákat, garage- és rakt. garage- és raktári berendezéseket.

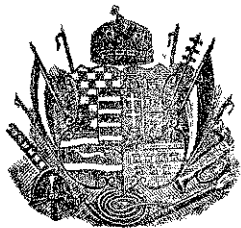
A magyar országos tűzoltó-szövetség Gyakorló szabályzata

egy-egy példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.

A kivonatolt füzet ára 10 fillér.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a Tűzoltók, kérjétek a boltostól a TűZOLTÓK TűZOLTÓK GYUFÁJÁT!

Készül Stermann M. nagyszül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az eladási ár 5%-a a magyar és 5%-a a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőség segélyzőpénztárának jut.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hóvá az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ár, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
---	--	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

A tűzrendészet jogalkalmazó hatósága.

Irta: dr. Vass János.

A tűzrendészetnek alkotó elemei — annak fogalommeghatározása szerint — a tűzbiztonságra vonatkozó jogszabályok és intézkedések.

A jogszabályok létesítésére irányuló funkció: a jogalkotás. A közigazgatás tűzrendészeti működésének második nagy körét pedig azok az intézkedések adják, amelyek egyrészt a jogalkalmazásra, másrészt a foganatosításra vonatkoznak.

Hogy melyek a jogalkotó hatóságok, azt jogszabály állapítja meg. A jogalkalmazó hatóságoknak megjelölése ellenben már több kontroverzia tisztázását követeli meg.

A jogalkalmazó hatóságok ugyanis a tűzrendészet joganyagában ilyenekül megnevezve nincsenek, hanem csak az egyes funkciók ellátására hivatott szervek vannak kijelölve. Aminek viszont az lett a következménye, hogy nemcsak a hatóságok megállapítása tekintetében kapott lábra bizonytalanság és kétség; hanem erős törekvés mutatkozik a jogalkalmazó hatóságok egységének, azonosságának a megbontására is. Ennek pedig mindenestre utját kell állni.

Maga a belügyminiszterium is több konkrét esetben (5791/89, 147995/907) azt mondotta ki, hogy a III. foku tűzrendészeti hatóság a — közigaz-

gatási bizottság! A 13943/908 sz. elvi jelentőségű határozat szerint pedig az iparüzletekre vonatkozólag tűzrendészeti szempontból szükséges intézkedések megtételére az — iparhatóságok illetékesek!

A miniszteriumnak ezt a felfogását osztani nem lehet. Kifogásolható az első sorban jogpolitikai okokból.

A tűzrendészet — általában a rendészet — oly általános jellegű, emi- nenter állami (közjogi) feladat, melynek egy központból és országos középpontból való igazgatása, intézése nemcsak a jogegységnek, hanem a jogegyenlőségnek is követelménye. Ezt a gondolatot szolgálja tételes jogunknak az a rendelkezése, hogy minden olyan jogszabály, mely rendészeti természetű, középponti — belügyminiszteri — megerősítést (jóvá- hagyást) igényel.

Tudvalevő ugyanis, hogy nemcsak a törvényhatóságok ily irányu szabály- rendeleteinek érvényességi kelléke a belügyminiszteri megerősítés, hanem a rendezett tanácsu városokéinak is, melyeknek pedig egyéb szabályren- deleteit csak a törvényhatóság hagyja jóvá.

Ha szükségesnek tartotta a törvény- hozás a rendészeti jogalkotást középponti felülvizsgálat alá helyezni, helytelen dolog lenne, e jogszabályok magyarázatát, a jogvitás kérdések el- döntését, mely valójában a jog-

szabály érvényesülése — kivonni az alól. Ez lehetlenné tenné a jogszabályoknak országszerte egyenlőképpen való értelmezését, a jog egyenlő alkalmazását, mert hiszen az egyes törvényhatóságok egymással nincsenek oly kapcsolatban, érintkezésben, mely mellett egyenlő gyakorlat kialakulása lehetséges volna. A III.-foku véghatározatok ellen pedig további jogorvoslatnak helye nincs.

De nem egyeztethető össze a belügyminiszterium felfogása a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. t.-c. szellemével se.

Akkor ugyanis, midőn a törvényhozásnak kifejezett célzata a közigazgatás egész vonalán egyöntetűséget, egyszerűséget létesíteni: e törekvéssel homlokegyenest ellenkezik az, hogy a közigazgatás egyes ágain belül, azok tárgyainak, alanyainak, illetve a bennük levő funkcióknak különbözősége szerint más-más eljárási hatóságot állapítsanak meg.

Mindezeket nem tekintve, helytelen dolog tűzrendészeti III. foku hatóságnak megtenni a közigazgatási bizottságot amiatt is, mert a törvényhozás ez intézményt annak megalkotásakor nem rendészeti hatóságnak szánta. Igazolható ez az állítás annak deklarálásával, hogy a közigazgatási bizottságot szervező 1876. évi VI. t.-c. annak hatáskörét majdnem teljesen és kizárólag taxáció útján állapította meg; ebben pedig semmiféle közrendészeti természetű teendő nincsen.

Igaz ugyan, hogy ma már van rendészeti hatásköre is, azonban ezt törvények kifejezett rendelkezése eredményezte; az 1883. évi XXIII. t.-c. 42. §-a, az 1894. évi XII t.-c. 103. §-a és az 1895. évi XLVI. t.-c. 5. §-a. De a tűzrendészeti joghatóságot az idézett törvény 58. §. c) pontjára alapítani amiatt nem lehet, mert a tűzrendészet — általában a rendészet — a közigazgatási jognak par excellence közjogi természetű része lévén, a köréből származó konkrét ügyek: «magánosok ügyének» nem tekinthetők.

Még kevésbé állja ki a bírálatot a

belügyminiszternek az iparüzletek tűzrendészete ügyrendészete ügyében követett gyakorlata. A „Tűzrendészet jogrendszere“ című könyvem 27—30 lapjain felsorolt ügydöntő tényekkel szemben egyáltalában nem tartható fenn az az álláspont, hogy az iparüzletek a tűzrendészeti hatóságok hatásköréből ki lennének véve; sem az, hogy ezekre vonatkozólag tűzbiztonsági intézkedéseket az iparhatóságok tehetnek.

Az előadottak figyelembevételével tehát azt kell állitanom, hogy a tűzrendészet jogalkalmazó hatóságai a következők:

I. fokon kis és nagyközségekben: a főszolgabíró, (lásd, tűzrend. korm. rend. 22. §-át) rendezett tanácsú és törvényhatósági városokban: a rendőrkapitány, (székesfővárosban: a kerületi kapitány).

II. fokon községek és rendezett tanácsú városokra vonatkozóan: az alispán, törvényhatósági városokra: a tanács, (székesfővárosban: a főkapitány).

III. fokon pedig a belügyminiszter.

* A csákvári önkéntes tűzoltó-testület f. évi május hó 8-án tartott rendes évi közgyűlésen Ő császári és királyi Fenséget József főherceg urat, az országos tűzoltó-szövetség Védnökét, továbbá Verebi Véghestván urat a fejérmegyei tűzoltó-szövetség elnökét és dr. Burghard-Bélaváry Rezső urat a fejérmegyei tűzoltó-szövetség alelnökét, — nagy lelkesedéssel és egyhangulag örökös tiszteletbeli parancsnokká választotta meg.

* Vasvármegyei tűzoltó-szövetség abbéli kérelmének, hogy a vármegyei tűzrendészet fokozatos fejlesztése érdekében a folyó év folyamára a vármegye székhelyén tartandó felsőbb tűzoltói tanfolyam költségeire 1700 korona segélyt szavazzon meg — tekintettel arra, hogy a tanfolyamon a kerületi tűzrendészeti felügyelői kar, továbbá a vármegye területén levő nagyobb tűzoltó-egyletek parancsnokai és tisztjei nyerne magasabb tűzoltói képzést a szövetség kérelmének helyt adott és a felmerülő költségekre a tűzrendészeti alaphól 1700 korona segélyt megszavazott.

HIVATALOS RÉSZ.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi június hó 18-án d. u. 3 órakor ülést tart Budapesten, saját helyiségében, amelyre az elnökség tagjait, valamint a tagtestületek érdeklődő tisztjeit ez uton meghívjuk.

Tárgysorozat:

a) az országos szaktanfolyam stipendiumainak kiosztása és egyéb tanfolyam-ügyek;

b) a „Vörös kakas“ című mű iránti határozathozatal;

c) folyó-ügyek és jelentések.

Ugyancsak ez alkalommal tart ülést d. u. fél 3 órakor a segélyzőpénztár elnöksége is.

Budapest, 1910 június hó 4-én.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

778. sz.
1910.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapesten, 1910 március 19-én a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyzőpénztára elnökségi ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd, titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc, Vida Pál előadók, ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Elmaradásukat kimentették: Barabás István és dr. Rüll Béla előadók.

9. Elnök az ülést megnyitván, alelnök bejelenti, hogy a felügyelő-bizottság a pénztárt megvizsgálta és rendben találta s hogy a szükséges értékpapírvásárlás eszközöltetett.

Tudomásul vétetett és a felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés elé terjeszteni rendeltetett.

10. A közgyűlési kiküldöttek igazolására felkérte Vidá Pál előadó és ifj. Bitskey Illés segédtitkár.

11. Kasztics Ferenc (Sopron) tűzoltót február 6-án színházi őrsegen a vasfüggöny elszakadó kötele elütötte, minek folytán 30 nap alatt gyógyult kézsérülést szenvedett.

Az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 60 K segélyre felterjesztetik.

12. Versecen, február 4-én tűznél megsérült Kirchner Ernő, aki megbotlott és ennek folytán szenvedett szemsérülése miatt 24 napig volt munkaképtelen, továbbá Rasztius József, aki balkezén szenvedett 14 nap alatt gyógyult égési sebet. Az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához elnökileg 50 K, illetve 20 K segélyre felterjesztettek.

Tudomásul vétetett.

13. Azon jelentés, hogy az utolsó ülés óta kiutalványoztatott Deák Gyula, Licskó János, Scultéti Kálmán segélye, tudomásul vétetett.

14. Gombár József (Nagykikinda) február 5-én a tűzoltóbál termének diszitése közben, a létra eldőlése folytán, sipsonttörést szenvedett és 81 napig volt munkaképtelen.

A pénztárból részére méltányosságból 81 K segély kiutalványoztatott.

15. Stiller Ádám (Csepel) szivattyuzás közben 10 nap alatt gyógyult ujjzuzódást szenvedett.

Tekintettel arra, hogy a baleset idejében a testület még nem lépett volt be a pénztár tagjai sorába, de a baleset is sérült vigyázatlanságából következett be, az elnökség a segélyt nem találta megadhatónak.

16. Rossi Ántalt (Borosjenő) február 19-én tűznél csakánnyal megvágták könyökén, minek folytán 30 napig munkaképtelen volt.

Az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 60 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

17. Thurzó Mihály (Törökbeese) március hó 16-án tűznél a szemébe esett nádszilánktól 35 nap alatt gyógyult sérülést szenvedett.

Az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 70 K segélyre felterjeszteni rendeltetett.

18. Wiener János (Temesvár I.) március hó 9-én tűznél a lábán keresztülment fecskendőkeréktől megsérült és 19 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 38 K segélyre felterjeszteni határozottatott.

19. Gébele János (Rákoskeresztur) segélyre igényt nem tartván, Oplatek József (Budapest, jutagyrár) zárjelentése pedig nem érkezvén be, előbbi ügyirata irattárba helyeztetni, utóbbi ellenben bevárni határozottatott.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

A közigazgatási bíróság határozata tűzorségi váltságdíj ügyében.

2908—1909. K. sz.

Ő Felsége a király nevében a magyar királyi közigazgatási bíróság, — Mersevát község képviselőtestületének a Horváth Mihálynétól követelt tűzorségi váltságdíj ügyében, — Vasvármegye közigazgatási bizottságának 1908. évi február hó 12-én hozott határozata ellen beadott panaszát az 1896. évi XXVI. t.-c. 34. §-a alapján tárgyalás alá vevén, következőleg ítelt:

A m. kir. közigazgatási bíróság a panasz közetkeztében Horváth Mihályné szül. Pletnits Terézt 4 korona tűzorségi váltságdíj fizetésére kötelezi.

Indokok:

A vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 19. §-a értelmében a községi tűzorséghez minden önrendelkezéssel bíró községi lakos vagy család egy-egy 18—50 éves munkabíró férfit tartozik bejelenteni. Ugyancsak a 19. §. a tanítót a tűzorségi szolgálat alól felmentette, de ha a községben saját vagyona, bérlete, vagy üzlete van, maga helyett megfelelő egyén állítására, vagy a szolgálat megváltására a tanítót is kötelezi. A 19. §. ezen utóbbi rendelkezés-

ből, valamint abból, hogy a tűzörségi szolgálat a községi lakosokat családonként terheli, következik, hogy ha a tanító foglalkozásánál fogva és a miatt, hogy a községben vagyona nincsen, mentes volna is a tűzörségi szolgálat alól, abban az esetben, ha ne jéneek vagyona van, még mindig fenmarad az a kötelezettsége, hogy a tűzörségi szolgálatra megfelelő egyént állítson, vagy a váltságdíjat megfizesse. Miután pedig a jelen esetben nem vitás, hogy a panaszlónak saját ingatlan vagyona van s miután a szabályrendelet a házbirtok és más vagyon között különbséget nem tesz, panaszlott a váltságdíj alól felmentést sem férje jogán, sem azon a címen, hogy házbirtoka nincsen, nem igényelhet. A váltságdíj mértékét illetőleg azonban, tekintettel arra, hogy a szabályrendelet 20. §-a a váltságdíjat a községi képviselőtestület által meghatározandó kulcs szerint 4 koronától 16 koronáig terjedhető összegben állapítja meg; a képviselőtestület azonban a váltságdíjat nem az illetők vagyoni viszonyaival arányban levő kulcs szerint, hanem a szabályrendeletben meghatározott minimumtól eltérőleg kivétel nélkül 10 koronában állapítja meg; tekintettel továbbá arra, hogy a minimumot meghaladó váltságdíj kirovását a község semmivel sem indokolja, panaszlott a szabályrendeletben meghatározott legkisebb összegű 4 koronánál magasabb váltságdíj fizetésére nem volt kötelezhető.

Kelt Budapesten, a közigazgatási bíróságnak 1910. évi január hó 18. napján tartott üléséből.

Wlassits s. k. elnök.

* A m. kir. közoktatásügyi Miniszter 12005/910. szám alatt, az állami elemi népiskolák tűzbiztonsága és a növendékek menekülési módja ügyében, amennyire a helyi viszonyok megengedik, a következő utasítások figyelembe vételét rendelte el.

I. Megelőző tűzrendészet.

1. Amíg a tanuló ifjuság az intézetben tartózkodik, a kijáratok le nem zárhatók.

2. Álló fogasok és esernyőtartók a padlóhoz vagy falhoz megfelelően odaerősítendők.

3. Lépcsőkön és lépcsőházakban a ruhák felaggatása tilos s azok különben is semmiféle butorokkal és egyéb tárgyakkal meg nem szükithetők.

4. Papírhulladékok, szemét stb. külön e célra való, lehetőleg boltozott helyiségben gyűjtendő össze s hetenkint legalább egyszer az épületből eltávolítandó.

5. Tűzriasztásra és próbariasztásra minden intézetben zászló-jelzőkészülék szerelendő fel.

6. Ha az intézet valamely helyiségében gázzagot vesznek észre, az illető és a közeli helyeken az összes nyílt láng eloltandó s a helyiségek rögtön szellőztetendők.

7. Benzin, petroleum, spiritusz stb. robbanó gőzöket fejlesztő folyadékok kizárólag robbanásmentes edényekben tarthatók.

8. Tűzveszélyes folyadékokkal való munka

(kísérletezés) csakis fémből készült és körül eléggé felhajtott szélű alátétén végezhető, amely alátét az esetleg kiömlő folyadék továbbömlését megakadályozza.

9. Ha a használt folyadékok robbanó gőzöket is fejlesztenek, ezenkívül az illető helyiség alapos szellőzéséről is gondoskodni kell. Tűz és nyílt láng e helyiségtől távol tartandó. Ilyen folyadékokkal való foglalkozás egyébiránt csakis szakértő egyén vezetése alatt engedtetik meg. E folyadékokból a helyiségben csakis a használatra okvetlenül szükséges mennyiség tartható. Tűzoltási célra a munka alatt 2 darab nedves takaró, 2 veder víz, homok vederben, vagy pedig az adott körülmények folytán a tűzoltóság által megfelelőbbnek talált oltószerek tartandók készenlétben.

10. Az iskolában a padoknak és összes butoroknak az elhelyezése lehetőleg olyan legyen, hogy a tanulók akadály nélkül kivonulhassanak.

11. Testi foglalkozással bíró tanulók mindig közvetlen az ajtók mellett helyezendők el.

12. Tűzvész esetén a tanulók teljesen biztos helyre vezetendők — ott a nagyobbak tova bocsátandók — míg a kisebbek felügyelet alatt addig tartandók vissza, míg azokat hozzátartozóik el nem kísérik.

13. Ha az intézetben füstszag támadna, akkor az illető füsttel telt helyiség, ahol a tűz fészket megtalálták — azonnal lezárandó s minden körülmények között a tűzoltóság is rögtön értesítendő.

14. Ezen rendszabályokon kívül még a helyi viszonyoknak megfelelő külön utasítások állapíthatók meg a testület által. Ezen megállapodásoknál azonban a tűzoltóság hozzájárulása és a hatóság jóváhagyása szükséges.

II. Oktatás és gyakorlat.

A tanév elején az első három héten belül a tanuló ifjuság a tanító által kioktatandó az intézeti épület gyors elhagyásának módozataira.

Minden tanítónak, ugy az általános, valamint az egyes osztályokra nézve külön megállapított szabályokat és rendelkezéseket ismernie kell és azok szigorú és pontos végrehajtásáért felelős.

A tanulók az osztály szabályszerű elhagyására a tanítók által gyakrabban külön-külön oktatandók, anélkül azonban, hogy a többi osztályt zavarnák.

A tanuló ifjuságnak nyomatékosan és ismételve megmagyarázandó, hogy ha valaki az iskolának elhagyása alkalmával, veszély esetén valamit elveszít, nem szabad e tárgy után lehajolni, mert különben a leesés és elgázolás veszélye fenyegeti.

Az egyes osztályoknak kiképzése után kombinált gyakorlatok tartandók. Legelőször a szomszédos osztálylyal, azután kettővel és így tovább. Végre összegyakorlat tartandó.

Próbariasztások minden iskolában negyedévenként tartandók, ezek közül egy a tanítók előzetes értesítése nélkül. Az előre be nem jelentett gyakorlatot a hatóság képviselője

rendeli el.

Az osztályokból és az iskolaépületből vakolaépületből való kivonulás — úgy gyakorlat, mint tűz esetén — mint tűz esetén — előre megállapított harangjelzés által történik és által történik.

A tanító utasítására a tanulók egyenként élők egyenként és a megállapított sorrendben az osztályból, felső osztályból, felső kabátok, kalapok és taneszközök visszahagyásuk visszahagyásával távoznak. Kivételt e tekintetben csak tekintetben csak a téli időszak képez, amikor a tanulók — a meganulók — a meghülést kikerülendő — téli kabátjukat és kalapjútjukat és kalapjukat is magukkal vihetik.

A tanulók elvonulása a folyosókon és lépcső-sókon és lépcsőházakban egyenként és mindenkor csak lépésenként csak lépésben történik.

A tanulóknak tiltva van egymásközt bármígmásközt bármit is beszélni. Az indulásnál és kivonulásnál minívonulásnál minden nyugtalanságot, minden tolongást a tanítólongást a tanító személyzet a legnagyobb szigorral köteles ekorral köteles elhárítani. A tanító utasításaival szemben mindenszemben minden engedetlenség ezen próbáknál a legszigorubbana legszigorubbana, minden tekintet nélkül büntetendő. Az ifjuságendő. Az ifjuságának tudnia és éreznie kell, hogy e kivonulásokgy e kivonulások nem játékból történnek.

Nagyon ajánlatos a csoportok részére mintok részére minden mozdulatra bizonyos vezényszót behozniényszót behozni. A tanító ezen vezényszavakat hangosan és egyhangosan és egyformán ugyanazon hanglejtéssel adja, mint mel adja, mint a tornászásnál, hogy ez által mintegy automamintegy automatikus engedelmesség eléressék. Pl. »Vigyázz!«, Pl. »Vigyázz!«, »Fölállni!«, »Mindent otthagyni!«, »Egy sorban!«, »Egy sorba egymás mögött a folyosón felállni!«, »Csendlállni!«, »Csend, senki egy szót sem!«, »Előre — indulj!« — indulj!«

A tanulóknak a komoly tűzveszélyt nem kelleszélyt nem kell elárulni. Nekik mindenkor azt kell hinniökzt kell hinniök, hogy próba van.

Riasztás, illetve kivonulás alkalmával a tanalkalmával a tan-testület egyik tagja az utcán arra ügyel, hogyarra ügyel, hogy az ajtó előtt torlódás ne legyen, hogy hangosan, hogy hangos kiabálások ne forduljanak elő, melyek pánikot melyek pánikot idézhetnének elő.

A próbánál — az épület elhagyásakor a elhagyásakor a gyermekek egyenesen haza irányítandók, hogynyitandók, hogy hozzászokjanak vész esetén felső ruha, kalapelső ruha, kalap, könyvek nélkül hazamenni és hogy a szülőks hogy a szülőks tudják azt, hogy vész esetére gyermekeik, bizton=mekeik, bizton-sága tekintetében a komoly intézkedések megtéézkeedések megté-tettek. Az egész begyakorlás aképpen kezelendő,éppen kezelendő, hogy nevelő hatást gyakoroljon és bizonyos mér- és bizonyos mértékben mint tornaoktató tárgynak tekintessék. ak tekintessék.

Egy évben legalább egyszer füst mellettzer füst mellett tartandó meg a próba, hogy a gyermekek ko- gyermekek komoly esetben a füsttől meg ne ijedjenek és fel néedjenek és fel ne izguljanak. A gyermekek arra figyelmeztetendőkgyelmeztetendők, hogy orrukat és szájukat zsebkendővel védjékkendővel védjék. Zsebkendő híján a lányok kötényüket, a fiukötényüket, a fiuk kabátjuk szélét tartják orruk és szájuk elé. és szájuk elé.

Az iskola-igazgató minden év végén jelen- év végén jelentést tesz felsőbb hatóságának arról, hogy ak arról, hogy a próbariasztásokat miképpen és mikor ejtettés mikor ejtette meg s hogy a tanuló ifjuságának az iskolaigazgató az iskolai épületet mennyi idő alatt sikerült elhagynia. stult elhagynia.

III. Riasztás és kivonulás. onulás.

A tűzriasztás idejét az iskola igazgatója állaa igazgatója állapítja meg. A rendelet szerint a tanuló ifjuság a tanuló ifjuság figyelmeztetendő arra, hogy próbariasztások próbariasztások

lesznek, de úgy hogy azok időpontjáról ne legyen előzőleg tudomása.

Mihelyt a riasztó vagy harangjelzés megszólal, az összes gyermekek felállanak, tola-kodás és lökdösés nélkül a padból szépen, rendesen, sorrendben a folyosóra kimennek.

Riasztáskor minden osztály tanítója először is siessen arról meggyőződni, hogy a folyosók és lépcsők alkalmasak-e még a kivonulásra. Ha igen, úgy a tanulók könyveik és felső ruhájuk hátrahagyásával, zárt sorokban előre begyakorolt sorrendben és az előirt uton a szabadba kivezetendők. A kivezetés alkalmával szigoruan kell ügyelni arra, hogy a folyosón és lépcsőkön sehol tolongás elő ne forduljon.

Ha a folyosón két osztály találkozik, az alsóbb osztály bocsátandó előre.

Kivonuláskor a tanító az ajtó mellett áll fel — amíg a tanulók mellette elvonulnak, — azután a tanulókkal együtt megy, azokra felügyel s őket a szabadba biztos helyre kivezeti.

A tanító csak az utolsó gyermek után hagyhatja el a helyét.

Kivonulás esetén minden osztály a legközelebbi kijárón vonul ki.

Ha riasztáskor — tűz esetén, — a folyosót, vagy lépcsőt már ellepte volna a füst, vagy egyéb okból a menekülés arra már nem volna lehetséges, akkor a tanulók a tűzoltói segítség megérkezéséig — betett ajtók és nyitott ablakok mellett a tanteremben maradnak mindaddig, amíg a tűzoltók segítségükre nem jönnek. Így nagyobb biztonságban lesznek, mintha a füsttel telt folyosóra és lépcsőre vezetettének — mely esetben — eltekintve a tűz és füst veszélyétől a riadalom kitörése alig volna kikerülhető.

Riasztás alkalmával a közönséget az iskola-épületbe beengedni tilos. És szükség esetén erőszakkal is megakadályozandó a belépésben.

A riasztó harangok működőképességükre nézve, az iskolaszolgák által minden nap kipróbálandók; erről az iskola-igazgató is köteles meggyőződni.

A felnőtt személyek azzal bizandók meg, hogy riadó esetén az összes folyosó, szélfogó és egyéb a szabadba nyíló ajtó azonnal és teljesen felnyitassék. Ennek oly gyorsan kell történnie, hogy a kivonuló osztályok minden ajtót nyitva találjanak.

Budapest, 1910 február hó 5.

A miniszter helyett:

Molnár,
államtitkár.

* Az a tanácsi határozat, mely a székesfővárosi hivatásos tűzoltótisztikar egyes tagjainak a magyar országos szövetség által rendezendő tűzoltói szaktanfolyamokon előadói tisztséggel való megbízatását nem tartotta megengedhetőnek ekkép hangzik.

5884/910. IX. sz. Budapest székesfőváros tanácsa. A magyar országos tűzoltószövetség által előterjesztett ama kérelmet, hogy a tűzoltótisztikar egyes

tagjai a szaktanfolyamokon előadói tisztséget vállaljanak, a tanács nem találta teljesíthetőnek ezuttal sajnálatára nem adhatja hozzájárulását ahhoz, hogy a nekik kijelölt, illetve az általuk elvállalt tantárgyakat a folyó évben rendezendő szaktanfolyamon ismét előadhassák.

A kérelem teljesítését a tanács azok miatt kénytelen megtagadni, mert a székesfőváros részéről egy rendszeres tanfolyam szervezése véte-tett tervbe, amely tanfolyamon a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikarának minden egyes tagja oly mérvben fog igénybe vétetni, hogy további elfoglaltságuk a szolgálat és a közérdek hátrányára volna.

Kijelenti azonban a tanács, hogy egyébként mindenben hajlandó támogatni a szövetség törekvéseit. Így nevezetesen nincs akadálya annak, hogy a szövetség által rendezendő tanfolyam gyakorlatai, úgy mint eddig, a hivatásos tűzoltóság Orczy-uti gyakorlóterén tartassanak meg — s másodszor, amennyiben ez kívántatnék, továbbra is rendelkezésre bocsátja a tanács a szövetségnek — az eddigi uzushoz képest, mindama szereket és szerelvényeket, nemkülönben — korlátolt számban — az előfogatókat is, amelyekre a tanfolyam tartama alatt szükség lesz.

Erről a tanács a IX. ügyosztályt, a tűzoltófőparancsnokságot és az országos magyar tűzoltó-szövetséget felzetten értesíti.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1910. évi március hó 31. napján tartott üléséből

dr. Vaszilievits János,
II. alpolgármester.

A május 6-án 41246/IX. sz. a. hozott újabb határozat szövege pedig a következő: A tanács f. é. március hó 31-én hozott 5884/1910—IX. számú határozatával megtagadta a magyar országos tűzoltó-szövetség abbéli kérelmének teljesítését, hogy a székesfővárosi hivatásos tűzoltóság tisztikarának egyes tagjai a szövetség által rendezett szaktanfolyamokon előadói tisztséget vállalhassanak, — mert a székesfőváros maga is tervbe vette egy rendszeres tűzoltói szaktanfolyam létesítését, amely

tanfolyam tanfolyam a tűzoltótisztikar minden egyes tagját igénybe foggyénybe fogja venni.

A magyar A magyar országos tűzoltó szövetség a tanács ezután ezen határozatának megváltoztatása iránti kérelmére teljese-teljesítéséért, újabb beadvánnyal fordult a tanácshoz.

A tanács A tanács mai napon tartott ülésében tárgyalván a magán a magyar országos tűzoltó szövetségnek ezen újabbzen újbbi kérvényét, a tárgyalás eredményéhez képest, az újbban előterjesztett kérelem folytán és folytán és különösen a tűzoltófőparancsnok azon jelentése alapján, hogy a tervezett tanfolyam csak folyócsak folyó év szeptember havában lesz életbeléptethető és hogy a tűzoltó tiszteknek a szövetség szövetség tanfolyamán való közreműködése ellen — aellen — a mig azt a közszolgálat megengedi észrevétele észrevétele nincs, a tanács elütemített határozata vonatkozó részének megváltoztatásával a már megkezdett szövetségi tanfolyam zavartalan menetének és folytatásának biztosítása érdekében ezuttal még megengedi, hogy Breuer Szilárd és Szilárd és Markusovszky Béla székesfővárosi tűzoltó tisztek a szövetség tűzoltó tanfolyamain szolgálatmentes szabad idejükben az előadói tiszteket elláthassák és a nekik kijelölt és általuk elvállalt tantárgyakat a folyó évi tanfolyamon előadhassák.

Erről a tanács a tanácsi IX. ügyosztályt, a tűzoltófőparancsnokságot, a magyar országos tűzoltó szövetséget továbbá Breuer Szilárd és Markusovszky Béla tűzoltó segédtsízt urakat felzetten értesíti.

Kelt Budapesten a székesfőváros tanácsának, 1910. évi május hó 16-án tartott üléséből.

Rózsavölgyi Gyula s. k.
I. alpolgármester.

* Veszprém * Veszprémmegye alispánjának körrendelete a fátételek tárgyában. Vármegyénk tűzrendészeti szabályrendeletének 7. §-a szerint a község belterületén fátételek egyáltalán nem, külterületen pedig az oly fátételek, melyek nagyobb kiterjedésűek és 1000 köbméternél több fát tartalmaznak, a község-beli épületektől legalább 100 m. távolságban, kisebb vagy kisebb vagy csak kemény fát tartalmazó raktáraknál legalább 50 m. távolságban állíthatók fel. Ács- és nagyobb nagyobb terjedelmű épületek-telepek minden körülmények között a be nem épített külterületeken helyezendők el.

Ha több Ha több ily telep kerül egymás mellé, akkor azok vagy azok vagy 5 m. magas kőfallal vagy 10 m. széles szabadterülettel elválasztandók s minden telep önálló kerítéssel látandó el. Ha a fa szabadban vagy éghető anyagból készült kerítés mentén raktározatnak, akkor a farakások a szomszéd lakóház határvonalától miniseri határozatok szerint, 3 m. távolságra befelé rakandók, a rakások pedig legfeljebb 5 m. magasak lehetnek. Belterületen a házaktól legalább 2 m. távolságban legfeljebb 12 köbméter tűzifa, vagy egy 4 m. magas, 6 m. széles és hosszú munkafarakás tartható; ennél nagyobb készlet, de legfeljebb 500 köbméterig

minden épülettől csakis 30 méternyi távolságban tartható, a rendőrkapitány vagy a főszolgabíró előzetes engedélye mellett. Ha a szomszéd ház nem bír tűzfalal, akkor a farakások ettől 10 m.-re rakandók. Ha a raktárakat kőfal választja el, akkor a farakások magasságának 1 méterrel alacsonyabbnak kell lennie a fal magasságánál. A raktározott fatömbök szélessége 5—10 m. között lehet 20 méteres távolságban 2—4 m. között hagyandók.

Minden nagyobb fatelepen, teljeesen szabad téren, 20 köbméter űrtartalmu víztartó, vagy ugyanennyi vizet szolgáltató kut létesítendő oltási célokra. Ezenkívül ily telepen egy targonca-fecskendő is készletben tartandó. Forgácsot, vagy fahulladékot nagyobb mennyiségben ott tartani tilos s a telepekről és műhelyekből naponkint elszállítandó és tűzbiztos helyen pincében vagy gödörben, veremben tartandó. Faipartelepeken a műhelyek és gépházak csak tűzbiztos anyagból építhetők, a fakészlet pedig azoktól 15 m. távolságban raktározandó. A műhelyekben kőolaj világítás lehetőleg kerülendő, ha mégis alkalmaztatnák, úgy zárt lámpás bádogtartóval és jól megerősítve legyen.

A község belterületén létesített asztalos- és egyéb faipartelepeken a feldolgozáshoz szükséges fakészlet a 300 köbmétert meg ne haladja s tűz ellen biztosan épített fészerekben vagy olyképpen raktározandó, mint fentebb elrendeltem, oly kisebb udvarokon, a hová lakások ajtóí, ablakai nyílnak, fát raktározni nem szabad. A padlásokon nagyobb mennyiségű fa nem tartható és a kéményektől 3 m. távolságban körül egyáltalában semminemű gyúlékony anyag nem tartható. Iskolák, kórházak és nagyobb nyilvános épületek közelében faraktárak nem létesíthetők.

A nagyobb telepek, ha van állandó tűzörség, a tűzoltósággal villamos jelző útján direkt összeköttetésbe hozandók, hogy a kitört tűz az örségre azonnal jelezhető legyen. A telepen több ponyva, a rakások mentén több vízzel telt hordó, mindegyik mellé két veder és kellő magasságu létrák helyezendők el. Ahol vízvezeték vagy magasan fekvő víztartó van, ott egy alkalmas szabad helyen tűzcsap létesítendő, melyre a szükséges hosszban tömítő és sugárcső legyen rácsavarható.

Mindezek szigorú betartására, ellenőrzésére a községi bírókat és jegyzőket utasítom. Utasítom végül azon községek biráit, illetve körjegyzőit, hol a fatelepek a község belterületén és a lakóházaktól ezen rendeletben jelzett távolságon belül vannak, hogy azoktól a telepengedélyt kívánják be s amennyiben ilyennel nem bírnának, azoknak a községen kívül való kitelepítése iránt a kellő lépéseket haladéktalanul tegyék meg. Ugy erről, valamint a netán felmerülő akadályokról hozzám 60 nap alatt jelentést tegyenek.

Veszprém, 1910. évi március hó 30-án.

Koller Sándor,
alispán.

Miként lehetne a mezőgazdasági termények, gabona-, szalma- és takarmányfélék elhelyezését, cséplését olyképpen szabályozni, hogy az a nép gazdasági érdekeit és a tűzbiztonság követelményeit kielégítse?*)

A tűzbiztonság szempontjából legkívánatosabb és tagadhatatlanul leghelyesebb azon eljárásról, hogy minden gazda ott csépelje ki gabonáját, ahol learatta, — sajnos — mindjárt előre le kell mondanunk, mivel ez gazdasági szempontból úgyszólván kivihetetlen, de legalább is felette költséges. Semmi esetre sem engedhető azonban meg a tűzbiztonság kívánalmaival homlokegyenest ellenkező és egyes községekben ma is alkalmazásban lévő azon eljárás, hogy a gabonát csépelni a község belterületére hordják össze és ugyanott, a telkeken helyezték el.

A tűzbiztonságot is kielégítő és a gazdasági érdekeknek is megfelelő arany középut tehát az volna, ha az összes gazdasági termények — különösen az aratástól a cséplésig, illetve annak befejeztéig — a községen kívül eső területen létesítendő szérűskertekben helyeztessenek el és ugyanitt végeztessék a cséplés is. A cséplés után azonban, midőn az esős ősben — különösen a sáros alföldi utakon — a közlekedés nehezzé, sőt néhol időkig lehetlenné is válik, továbbá télen, midőn hóval borított tetők mellett a takarmánytüzek okozta röptűz már többé nem oly veszélyes, gazdasági szempontból bizonyos mennyiségű takarmánynak a község belterületére való behordása megfelelő szabályok betartása mellett megengedhető.

A szérűskertek létesítésének feltételei, továbbá az ottani berakodás és cséplés körül tűzbiztonság szempontjából betartandó rendszabályok a következők:

A szérűskert a községen kívül, minden épülettől és vasuti vonaltól legalább 100 méter távolságban létesítendő. Ott, hol nagy mennyiségű termény jön össze, egy második, sőt esetleg harmadik és negyedik szérűskert is létesítendő és pedig a község ellentétes határain, de mindenestre egymástól legalább 200 méter távolságban. A szérűskertül szolgáló terület kijelölésénél a helylyel takarékoskodni nem szabad. Ugy választandó az meg, hogy a kert szélessége és ne a hosszúsága essen az uralkodó szél irányába. A szérűskertben az egyes gazdák terményei, de sőt az egyes kazlak közt is minél nagyobb távolságok, kazal-csoportok közt pedig széles utak hagyandók. Ezen utak mindkét szélé, ugyszintén az egész szérűskert köröskörül, lehetőleg sűrűn, lombos élőfákkal ültetendő körül. Leghelyesebb beosztás az, ha a hosszban és keresztben szükséges elegendő szélességű utak kijelölése után a terület az ottani gazdák természetviszonyaikhoz képest 150—300 □-öles u. n. tükrökre osztatik. Egy ily tükrön csak egy gazdának terménye nyerhet elhelyezést. Lehetőleg minden ily tükrő, de legrosszabb esetben

*) 100 koronával jutalmazott pályamű.

egy középpontban találkozó négy ily tükör köröskörül legalább 9—18 méteres uttal, minden második ily tükörsoport pedig legalább 20—28 méteres fűttal választandó el. A kazlak, különösen a buzakazlak 8 méternél hosszabbak, 4 méternél szélesebbek és 5 méternél magasabbak ne legyenek. Az öngyulladásra könnyen hajló széna- és lucernakazlaknál pedig igyekezni kell, hogy az öngyulladás előfeltételei elkerültesse. Vagyis az ily takarmányfélék lehetőleg ne nagyon nedvesen és még az előbbieknél is kisebb, de főként alacsonyabb rakásokban helyeztessenek el és bedugott rudakkal, csövekkel, továbbá a kazlak alatt ázott árkokkal a szellőztetésükről gondoskodni kell. Az egy- és ugyanazon tükörben lévő kazlak között legalább 4 méter terület hagyassék szabadon. A szérüskertekben a dohányzás, sőt gyufának a szérüskert területére való bevitele is szigorúan eltiltandó. E tilalom több figyelmeztető táblára kiirandó. Minden gazda a behordás kezdetén kazlai mellett hordó és vödör tartására kötelezendő. A hordó állandóan vízzel telve legyen.

A szérüskertekben különben vízről mindenkor a lehető legnagyobb mennyiségben kell gondoskodni. Legcélszerűbb artézi kutak furása, melynek vize az utakon és a kert körül ásandó árkokba vezethető olyként, hogy tűz esetén minden viz az ároknak tűzhöz közeli részébe vezetve, onnan kiszivattyuzható legyen. Ázott kutak minél nagyobb átmérővel, legalább is 10—20 köbméter ürtartalommal készitendők és úgy helyezendők el, hogy attól a kert bármely része se legyen 150—200 méternél távolabb.

A kertben mindenkor, de különösen a cséplés idején állandó éjjel-nappali őrködésről kell gondoskodni. Az őr a felsorolt összes szabályok és tilalmak betartására ügyel. Többek közt különösen a dohányzási tilalomra, arra, hogy az utak szabadon tartassanak, sőt az utakat a gáztól is mindenkor tisztán kell tartania. Tűz esetén a tűznek haladéktalan jelzése után az oltáshoz is hozzáfog. E célból vödörrel, esetleg kisebb kézi fecskendővel szerelendő fel. Sőt igen célszerű, ha a községnek több fecskendője van, a cséplés idejére egyet a szérüskertben a vízforrás mellett leszerelve tartani, hogy tűz esetén az oltás haladéktalanul kezdetét vehesse. Igen célszerű a gazdákat arra is kötelezni, hogy cséplés ideje alatt ponyváikat a kertben esetleg az őr, vagy csósznál elhelyezve tartsák, mivel tűz esetében ezek a védelem szempontjából igen hasznos szolgálatot tehetnek.

Cséplés alkalmával minden gőzeséplőgép tüzelő- és szikrafogó-szerkezete a kertbe való bebocsájtás előtt üzemben, lehetőleg esti időben és erőltetett tüzelés mellett, kipróbálandó. És csak ha a hamu szekrénye semmi pernyét nem bocsájt ki és szikrafogója is teljesen jó, bocsájtható be a szérüskertbe. A cséplés alatt a gép kezelését csakis vizsgázott gépész végezheti. A tüzelés a szérüskertben legcélszerűbben kokszzsal, folyékony tüzelő-anyagokkal, esetleg szénnel történhetik. De semmi esetre sem szalmával

vagy polyvával. A benzin-, légszesz-, petróleum- és olajmotorokkal való cséplés nem kifogásolható, csak az olajok tartása körüli rendszabályokra kell a kellő figyelmet fordítani. Gőzcsep-lőknél a hamuláda alatt gödör ásandó, mely állandóan vízzel legyen megtöltve. A cséplőgépek mellett mindenkor víztartánnyal bíró kisebb fecskendő legyen, mely állandóan vízzel tele tartassék. Szeles időben a cséplés azonnal beszüntetendő.

Az esős őszi és téli idő beálltával a telkek nagyságának megfelelően kisebb mennyiségű takarmány behordása — hol ez elkerülhetetlen — megengedhető. Itt azonban a következő szigorúan betartandó rendszabályok állítandók fel. Mindenekelőtt a belterületen lévő telkekre csakis a tűzoltóságnak történt előzetes bejelentés és vizsgálat után és csakis a tűzoltóság által kijelölt helyre és mennyiségben hordható be a takarmány. Ezen vizsgálatnál megkövetelendő, hogy a helyi építkezési viszonyoknak megfelelően, a kazlak minden épülettől legalább 9—27 méter távolságra helyeztessenek. Mennyiségük ismét a helyi viszonyoknak megfelelően, a lehető legkisebb legyen. Első sorban istálló vagy más gazdasági célokra használt és lakóépülettel összeköttetésben nem álló, attól tűzbiztosan elválasztott épületek padlása jelölendő ki takarmány raktározására. Oly épület mellett, mely nyílásmentes tűzfalal bír, kisebb távolságra is lehet kazlak elhelyezni, különösen ha az épület tűzbiztos földéllal bír. Ezen kazalnak azonban a tűzfalnal egy méterrel alacsonyabbnak kell lenni. Ezen szabályoknak betartása a tűzvizsgálatok alkalmával és pedig minél sürűbben ellenőrzendők. Az ellenőrzéssel az ezen időben havonként minden háznál legalább egyszer megforduló kéményseprő, — különösen ha az egyuttal tűzoltó is, — igen célszerűen megbízható. Ez esetben a behordások bejelentéséről vezetett nyilvántartás a kéményseprőnek rendelkezésére bocsájtandó. Ha azonban a telkekre való ily föltételes behordása a takarmánynak meg van engedve, elengedhetlenül szükséges, hogy az egész községben a szabadban való tüzelés legszigorubbán tiltva legyen.

Papp Ferenc

Szeged tüzelő-parancsnoka.

* Ipariskolai tűzoltószaktanfolyam Homonnán. A Homonnai Önkéntes Tűzoltó Egylet légénységének tavaszi kiképzésével párhuzamosan az ottani állami faipariskola növendékei számára nyilvános jellegű tűzoltószaktanfolyamot nyitott, melyet a közönség is sürűn felkeres. Az elméleti előadások 20 órára vannak tervezve, mint előadók szerepelnek dr. Poós Miklós hartélyi tűzoltóparancsnok, Édes Gyula a H. Ö. T. E. parancsnoka és dr. Szekerát egyleti orvos. A gyakorlati kiképzés 11 két órás gyakorlaton dr. Poós Miklós vezetésével történik. Bár a növendékek az egyéni felszerelést sajnosan nélkülözik, mégis nagy örömmel vesznek részt a gyakorlatokon. A főigazgatóság nagyon érdeklődik a tanfolyam eredménye iránt, mert attól teszi függővé, hogy a többi ipariskolákban is rendszeresítse a tűzoltószaktanfolyamokat.

Színházak, nyilvános termes épületek és cirkuszok építéséről.

A porosz kir. közmunkaminiszterium 1909. évi munkaminiszterium 1909. évi április 6-án (MBl. S. 134) kelt rendeletével a S. 134) kelt rendeletével a színházak, nyilvános termes épületek és cirkuszok építéséről, belső berendezéséről és üzemi berendezéséről és üzemi tartásáról szabályrendelet-tervezetet adottályrendelet-tervezetet adott ki, melyet megfelelő szabályrendelet alkotásáról szabályrendelet alkotása végett a múlt év folyamán a kormányhatóságok által a kormányhatósági elnököknek és Berlin város rendőrhatalmának in város rendőrhatalmának is megküldött.

A 48 oldalra terjedő és 128 §-os kis füzetterjedő és 128 §-os kis füzet nagyon tanulságos és megszívlelendő megállapodás és megállapodásokat és határozmányokat foglal magábanzmányokat foglal magában és minden egyes fejezet és szakasz a német fejezet és szakasz a németeknek nagy körültekintéssel folytatott tanulmányokkal folytatott tanulmányára mutat; ezért azt hisszük, nem teljesért azt hisszük, nem teljesítünk meddő munkát, midőn olvasóink figyelmeztetést, midőn olvasóink figyelmét felhívjuk erre a kis füzetkére, tartalmát a kis füzetkére, tartalmát Bierbauer Istvánnak az „Építő Ipar“-ban annak az „Építő Ipar“-ban megjelent közleménye nyomán kivonatosan nyomon kivonatosan ismertetvén.

A szabályrendelet finom megkülönböztetést finom megkülönböztetést tesz a tűzálló és tűzbiztos (feuerfest und tűzbiztos (feuerfest und feuersicher) szerkezetek közt. zetek közt.

I. Tűzállók alatt (feuerfest), a tömör szerkezet (feuerfest), a tömör szerkezeteket is természetesen ideértve, zeteket is természetesen ideértve,

a) oly menyezetek értendők, melyek elzetek értendők, melyek el nem éghető anyagokból vannak szerkesztvegekől vannak szerkesztve, ilyenek pl. a Kleine-féle sík téglamenyezet, me-féle sík téglamenyezet, a Känen-féle vasbetonmenyezet és egyéb hasonlómenyezet és egyéb hasonló szerkezetek;

b) falak, melyek betonból vasbetéttel vagyek betonból vasbetéttel vagy anélkül épülnek; vasváz falak, melyekben vasváz falak, melyekben a vasváz úgy van burkolva, hogy a vas izzásaburkolva, hogy a vas izzása lehetetlen; végre téglafalak vasbetéttel; téglafalak vasbetéttel;

c) lépcsők betonból és műköből és pedigtonból és műköből és pedig vasbetéttel vagy anélkül és hasonló szerkezetekélkül és hasonló szerkezetek.

Faragott (termés)-kőből készült lépcsőkés)-kőből készült lépcsők tűzálló szerkezetükül nem tekintetnek; ugyankül nem tekintetnek; ugyancsak tűzálló szerkezetükül nem tekintetnek; ugyancsak tűzálló szerkezetükül nem tekintetnek oly menyezetek, falak és lépcsők, melyek vaslak és lépcsők, melyek vasbetéteinek a vas izzását lehetetlenítő burkolozását lehetetlenítő burkolatuk nincs. Izzást megakadályozó burkolatul megakadályozó burkolatul csak rossz hővezetők alkalmazhatók, amelyekők alkalmazhatók, amelyek miatt lehetetlen, hogy a vas áttűzesedjék. hogy a vas áttűzesedjék.

II. Tűzbiztos (feuersicher) szerkezeteküb (feuersicher) szerkezetekül a tűzállókon kívül a következők tekintetnek: a következők tekintetnek:

a) oly menyezetek, amelyek ugyan égzetek, amelyek ugyan éghetetlen anyagokból készülnek, de az alkalmál készülnek, de az alkalmazott vasalkotórészeknek olyan burkolata vaneknek olyan burkolata van, hogy izzók nem lehetnek, továbbá borítottlehetnek, továbbá borított gerendamenyezetek, melyek éghetetlen építő, melyek éghetetlen építőanyagokkal vannak kitöltve, alul pedig átmeők kitöltve, alul pedig átmenőleg mész- vagy cementvakolattal vagy ezencementvakolattal vagy ezen anyagokhoz hasonló természetű anyaggal vanó természetű anyaggal vanak borítva;

b) falak; gipszből, műköből vagy hasonlózből, műköből vagy hasonló anyagu lapokból; továbbá mindkét oldalt vakoltovábbá mindkét oldalt vakolt deszkafalak; kifalazott faváz falak, Rabitzazott faváz falak, Rabitzfalak, drót téglafalak és ezekhez hasonló; lak és ezekhez hasonló;

c) lépcsők: vasból vagy tölgytából; másvasból vagy tölgytából; más fából vagy faragott természetes kövekből valót természetes kövekből való

lépcsők csak akkor tekinthetők tűzbiztosakul, ha alsó felületük a falépcsőkön nádazva és vakolva, a természetes kölépcsőkön vakolva, vagy mindkettőn a tűzzel szemben hasonlóan működő anyagokkal vannak borítva;

d) ajtók és csappantyuk, ha kettős, legalább 1 mm. vastag asbeszt-betétes vasbádogból — pl. Berner-, König & Kücken és Schwarzerendszer szerint — készültek, melyek maguktól becsapódnak, 5 cm. széles, el nem éghető anyaggal burkolt vájatba illenek és szorosan záródnak;

e) tetők, amelyek tüzet nem fogó anyaggal vannak fődve, pl. kő, fém, kátrány-lemez, facement, üveg stb.

A szerkezetek illetően osztályozása után a szabályrendelet az érintett vigalmi épületeket öt (5) csoportra osztja fel:

A) Színházakra és pedig a tulajdonképpeni (szék- vagy padosos) színházakra és oly színházakra, amelyekben a nézőtérén dohányozni lehet (asztalsoros színháznak nevezhetők, mint pl. a mi orfeumjaink).

B) Nyilvános gyülekező helyeket magában foglaló — termes — épületekre két alosztályzattal és pedig

C) oly nyilvános termes épületekre, melyekben alkalmi — műkedvelői — színelőadások tartására állandó színpad van felállítva; és

D) oly épületekre, melyek előadások és bemutatások céljára színpadi emelvénynyel vannak felszerelve.

A szabályrendelet értelmében nyilvános gyülekező helyek mindazok a 200 embernél többet magába fogadó termes épületek s termes helyiségek, melyek az összegyűlt szórakoztatásának céljál szolgálják és mint ilyenek, sem az A), sem a C) vagy D) pont alattiakhoz nem tartoznak és cirkuszok sem minősíthetők. Ebbe a csoportba tartoznak oly termes épületek is, melyek teremrendezése egyenkint ugyan 200 személyt befogadni nem képes, de együttesen ennél több ember fér el bennük; nyilvános gyülekező helyek azok a magántulajdont képező termes helyiségek is, melyeknek tulajdonosa vagy bérlője azokat magángyülekezőesekre, ünnepélyekre, mulatságokra vagy hasonló célokra iparszerűleg bérbeadja. (Az istentisztelet vagy tanítás céljaira szolgáló termes épületeket ez a szabályrendelet nem érinti).

Színelőadásul szolgáló termes épületek színháznak nem minősíthetők és a C) alatti alosztályzatba tartoznak, ha csak alkalmi, műkedvelői előadás céljaira szolgálják, és ha

a) a színpad az első emelet padlójánál magasabban nem fekszik,

b) a színpad 100 m²-nél nem nagyobb,

c) a színpad padlója tűzálló és nincs keresztül törve,

d) a színpad felett zsinórpádás, karzat és munkapad nincs,

e) a díszletek nem éghető anyagból valók,

f) a díszlet és kellékek raktára a színpad 20%-ánál nem nagyobb és a színpadtól tűzállóan van elválasztva.

Ha ily épület nemcsak alkalmi színelőadásra szolgál, vagy pedig színpadja csak némileg is eltér az a) — f) alattiakban említettektől, az ily épületet színháznak kell minősíteni.

Nyilvános gyülekezőhelyül szolgáló és színpadi emelvénynyel berendezett terem csak akkor lehet a D) alatti csoportba sorozni, ha a színpadi emelvény csak zenéi vagy szavalati előadás céljaira szolgál, vagy a bemutatni szándékolt előadás legfőbb négy személy közreműködését igényli, vagy ha

a) az emelvény tűzálló anyagból épült és legfőbb 30 m² területű;

b) a színpad díszlete változhatatlan, el nem éghető és a színpaddal szilárdan össze van építve.

Ha az emelvényen más is bemutatnánk, vagy az előadásban négyenél több személy is résztvenne, vagy az emelvény berendezése az a) és b) pontban felsoroltaktól eltérne, akkor a termes épületet, berendezéséhez képest, a C) pont alattiaknak vagy rendes színháznak kell minősíteni.

E) Cirkusz-épületek.

Ily épületek definícióját ugylátszik a szabályrendelet szükségtelemnek tartja és nem érthető tehát más, mint oly termes épület, melynek porondján az egybegyűlteket emberi és állati mutatványokkal szórakoztatják.

Az elvi fogalmak illetően osztályozása után a szabályrendelet az egyes épületek részletes építő módját és üzemszabályzatát tárgyalja és pedig külön az új épületekre és külön a régi épületek átalakítására, illetőleg használatára vonatkozólag.

C) Színpaddal felszerelt termes épületek.

Nyilvános gyülekező helyek — termek — melyek alkalmi színelőadások céljaira színpaddal vannak felszerelve, a B) pontban felsorolt általános követelményeken kívül még a következő különleges követelményeknek feleljenek meg:

a) a nézőközönség részére, a színházakra megszabott módon, ruhatárakat okvetlenül kell létesíteni;

b) az előadó személyzet részére az emberek állandó tartózkodására szánt helyiségeknek megfelelő öltözők készítenők;

c) a színpadról és az öltözőkből biztosan megközelíthető 1 m. karszólességű tűzálló, közvetlenül a szabadba vezető lépcsőről és ezenkívül még egy másik, biztosított vészkijáróról is kell gondoskodni.

Ily berendezésű terem-épületekben a gyülekező helyek felett lakó és hálólhelyiségek egyáltalán nem építhetők. Itt emberek egyébként állandóan csak úgy tartózkodhatnak, ha a helyiségekből közvetlenül a szabadba lépcső vezet, továbbá, ha a helyiségek alatt és a terem fölött a menyezet tűzálló anyagból épül.

A színpadot teljesen úgy kell kiképezni, mint az a színházakban szükséges; a biztonsági függöny helyett azonban egy nehezen gyulladó függöny is alkalmazható.

Az épület kielégítő világításáról, fűtéséről és szellőztetéséről kell gondoskodni. Nagyobb gyülekezési épület létesítésekor a rendőrség az épület villamos világítását és központi fűtés berendezését is követelheti.

Az épületet a személyzet felriasztása céljából vészjelzővel és a tűzoltóság értesíthetésére tűzjelzővel kell felszerelni.

D) Színpadi emelvényekkel felszerelt termes épületek.

Az e csoportba tartozó épületek is általánosságban a B) pont alatt ismertetett követelményeknek megfelelőek legyenek és ezenkívül még az kötetik ki, hogy:

a) az előadók részére megfelelő öltözők létesítenek;

b) ha a színpad-elzárásra függöny alkalmaztatik, az csak nehezen gyulladó szövetből készüljön;

c) az előadó személyzet ruházatának meggyulladás ellen való megvédése végett az előadó-emelvényen alkalmazott világító testek dróthálával vétessenek körül. (Folyt. köv.)

Elektroautomobil Elektroautomobil a vidéken.

Mint értesülök Nag Mint értesülök Nagyvárad éppen most foglalkozik a kérdéssel, foglalkozik a kérdéssel, nem fizetné-e ki magát Budapest példájára, Budapest példájára, elektroautoval szerelni fel tűzoltóságát. Kecskéizoltóságát. Kecskemét azonban, melynek pénzügyi bizottsága ezpénzügyi bizottsága ez iránt már régebben megállapodott, legközelebbállapodott, legközelebb már meg is rendel egy ilyet. ilyet.

A pénzügyi bizottság A pénzügyi bizottság határozatában még csak egy kétkerekű automogy kétkerekű automobil-előkoocsiról van szó, melyre nézve Czereszó, melyre nézve Czermack Roginald teplitzi tűzoltószergyáros és Píntűzoltószergyáros és Pintér Sándor budapesti gépészmérnök adott begépészmérnök adott be ajánlatot.

Időközben azonban a Időközben azonban ajánlattevésre szólítottatott fel a budapesti Báfel a budapesti Bárdi cég és a müncheni Egyesült Tűzoltószergyárosok Egyesült Tűzoltószergyárak igazgatósága is. Ez a két cég, abból a nézet két cég, abból a nézetből indulva ki, hogy a mi utcaviszonyainknak mi utcaviszonyainknak kétkerekű auto-előkoocsi előreláthatólag nem előreláthatólag nem fog megfelelni, nem előkoocsira, hanem mindjártkocsira, hanem mindjárt négykerékű automobilra adott be ajánlatomibilra adott be ajánlatot. A müncheni Egyesült Tűzoltószergyárak, e Tűzoltószergyárak, e téren nagy gyakorlattal és szakképzettséggel más szakképzettséggel bíró műszaki igazgatójukat küldték le városunkba küldték le városunkba januárban, tehát éppen akkor, mikor utcáinkakkor, mikor utcáinkon a közlekedés legrosszabb volt. szabb volt.

Szegedi György tanács Szegedi György tanácsnok ur utasítása folytán megtekintettem vele vámegtekintettem vele városunk legrosszabb utcáit és a szemle után fentás a szemle után fentnevezett szakember azon véleményének adott véleményének adott kifejezést a gazdasági tanácsnok ur előtt, tanácsnok ur előtt, hogy a mi városunkban automobil-előkoocsi semutomobil-előkoocsi semmi körülmények között be nem válik, sőt még be nem válik, sőt még a kemény vagy kevésbé laza talajon használata talajon használatos négykerékű, ugynevezett luxus-automobilévezett luxus-automobil is elakad, mivel ezeknek a motorjai nem ggek a motorjai nem gyártatnak olyan erősen, hogy azok a mi rosszogy azok a mi rossz utcáinkon fennakadás nélkül közlekedhetnének nélkül közlekedhetnének.

Sicher müncheni igazgató véleménye a megtartott szemle alapján tartott szemle alapján az volt, hogy Kecskemét tűzoltóságának egy egéztűzoltóságának egy egészen különleges gyártmányu, kettős gummiánya, kettős gummikerekkel ellátott; két, egyenként 32, összesen egyenként 32, összesen 64 lóerős motorral bíró, magas kocsikerettel bíró, magas kocsikerettel (chassis) épített a t o m o b i l - s z e r k o e s i f e l e l m e g , m e l y e n 10—11 tűzoltó és egy már meglévő tűzoltó és egy már meglévő tűzoltógép, valamint összes létráink, mentő- és bontókészülékeink nyernének elhelyezéstnyernének elhelyezést, ezenkívül az automobil után egy kétkerekű tűzoltó után egy kétkerekű tűzoltó-fecskendőnk is utána kapcsolható úgy, hogykapcsolható úgy, hogy az ekként megépítendő tűzoltó-automobil beszerzése esetén három pár ló tartását nélkülő tartását nélkülözhetjük és olyan tűzoltókoocsi birtokába tűzoltókoocsi birtokába jutunk, mely a chablontól eltérő, különleges szerkezeténél fogva, legrosszabb utviszonyainkrosszabb utviszonyainkban sem mondja fel a szolgálatot. szolgálatot.

A városunkban járt A városunkban járt igazgató kijelentette, azt is, hogy gyárunkban azt is, hogy gyárunkban több tűzoltó-automobil áll raktáron, de a mi vill raktáron, de a mi viszonyainknak megfelelő tűzoltó-koocsi csak meglévő-koocsi csak megrendelésre készíthetnek, jótállván arról, hogy jótállván arról, hogy a gépkocsi rossz ut miatt a szolgálat miatt a szolgálatot nem egy, két, vagy három hónapig, hanemhárom hónapig, hanem az év bármely szakában sem fogjákában sem fogja felmondani, éppen

ezért próbaidőt sem köt ki, ami a város m köt ki, ami a város közönségére nézve kedvezőbb is. kedvezőbb is.

A benyújtott ajánlat szerint a megépítendő tüztöltő-automobil ára Kecskemétre szállítva, vám Kecskemétre szállítva, vám nélkül, 25,500 korona, mely összegért a gyár a, mely összegért a gyár az új géppel egy havi időre Kecskemétra vi időre Kecskemétre küldi egy szakközegét, ki a gépkocsi vezetését, ki a gépkocsi vezetésére és kezelésére a tüztöltőség kijelölendő tagjaitóság kijelölendő tagjait beoktatja.

Tekintettel arra, hogy ennél kedvezőbb hogy ennél kedvezőbb ajánlatot, de ennél megbízhatóbb céget sem megbízhatóbb céget sem remélhetünk, illetve kaphatunk, egy ujonnan kaphatunk, egy ujonnan építendő automobil-tüztöltőszerkocsi beszerzés tüztöltőszerkocsi beszerzése kimondatott és már csak az ez iránt kötetendő csak az ez iránt kötetendő szerződés megszerkesztése van hátra. szerkesztése van hátra.

Végül megjegyzem, hogy a müncheni Egyesült tüztöltőszergyárakban készültek az ezidő szerint készültek az ezidő szerint elterjedve levő legjobb tüztöltő-automobilok tüztöltő-automobilok, gépezetes létrák, motoros szivattyuk stb. motoros szivattyuk stb. Itt készült a budapesti tüztöltőség négy automobil tüztöltőség négy automobil-kocsija is, melyek kifogástalanul működnek kifogástalanul működnek. Kecskemét, 1910 május 20. május 20.

Kónya Imre,
tüztöltőparancsnok.

Kónya Imre,
tüztöltőparancsnok.

A községek vízzel való ellátása. vízzel való ellátása.

Addig-addig hangoztattuk, hogy mekkora háztattuk, hogy mekkora hátrány, mekkora kulturátlanság az, hogyha valamely község vízben szűkölködni kénytelen, hogy végredni kénytelen, hogy végre mintha országszerte felébredt volna a közérdeklélébredt volna a közérdeklődés ez úgy tüztrendészeti, mint különösen községi, mint különösen közegészségi szempontból döntő befolyással bíró döntő befolyással bíró intézmény iránt. Még Debrecen városa is meg-Debrecen városa is megmozdult valahára; több milliónyi költséggel az új milliónyi költséggel az is építeti immár a vízvezetékét. Ezt a vízellátás irántétét. Ezt a vízellátás iránt mutatkozó érdeklődést azonban nem árt napirenden tartani, mert ha bizonyos elevenebb érzék bizonyos elevenebb érzék megállapítható is, ez még távolról sem azonos még távolról sem azonos a számbavehető összes tényezők megmozdulásával. tényezők megmozdulásával.

Szerencsésnek csak az egy Dunáninnen nevez az egy Dunáninnen nevezhető víz dolgában, amennyiben az idetartozó idetartozó 10 közül az egyetlen Zólyomban nem egészen kielégőmban nem egészen kielégítő a helyzet, valamint a Tisza-Maros szögében a Tisza-Maros szögében fekvő Torontál, Krassó-Szörény és Arad várossó-Szörény és Arad vármegyékben, bár itt, különösen Torontálban különösen Torontálban az artézi kutak furatásával igen sok történt. al igen sok történt.

Ellenben a statisztikai adatok szerint igen statisztikai adatok szerint igen rosszak a viszonyok a Királyhágón túl négy vár-Királyhágón túl négy vármegyében, nevezetesen Szolnok-Doboka, Kolozs Szolnok-Doboka, Kolozs, Hunyad és Szeben megyében. egyében.

Azután a Tisza balpartján: Szatmár, Szilágypartján: Szatmár, Szilágy, Bihar és Békés vármegyékben A Tiszáninnenegyékben A Tiszáninnen pedig Szepes, Abauj, Zemplén, Ung és Bereg Zemplén, Ung és Bereg megyék egyes helyein.

Sőt még a Dunántúl is siralmas néhol antúl is siralmas néhol az állapot pl. Komárom, Vas, Somogy és Baranya Vas, Somogy és Baranya vármegyében, épügy a Duna-Tisza közén fekvő Duna-Tisza közén fekvő Bács Bodrog, Jásznagykunszolnok és Pest vágykunszolnok és Pest vármegyékben.

Éppenséggel nem árt tehát, ha a most fel-árt tehát, ha a most felsorolt 24 megyében úgy a hatóság, mint maga úgy a hatóság, mint maga a lakosság is éberem törekszik a vízellátás fontósrekszik a vízellátás fontos kérdésének napirenden tartására. n tartására.

R.

R.

A tüztrendészet Sopronvármegyében.

Szabó Gyula várm. tüztrendészet felügyelő
1909. évi jelentéséből.

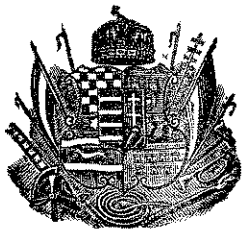
Vármegyei tüztöltő-szövetségünk 24 éves multra tekinthet vissza. Működését 1886. november hó 14-én kezdette meg. Akkor még csak 28 testület volt tagja és a testületeknél csak 39 szivónyomó fecskendő volt használatban. Kezdetben tehát ténykedése nem lehetett egyéb, mint vármegyénk területén az országos tüztöltő-szövetség elvei alapján megindítani a tüztöltőségek szervezését.

Sopronvármegye területén ma nincs egyetlenegy község, a 232 közül, amelynek ne lenne szervezett tüztöltősége és a kormányrendelet 8. §-ában előírt csapatfelszerelése. A kisebb és közelebb fekvő községek közösen alkotnak egy testületet, e szerint vármegyei szövetségünk ma 197 tüztöltőtestülettel bír. Szövetségünk 1893-ban szervezte tüztrendészeti felügyelői intézményét, amely szerv nélkülözhetetlen tényezője a tüztrendészeti kormányrendeletben kifejtett azon célnak, hogy a rendszeres tüztöltés minden községben biztosíttassék. Szövetségünk, illetve tüztöltőfelügyelőinknek legszebb feladata, hogy a törvényhatóságokat, községeket, szakszerű javaslataikkal támogassák. Ők vannak hivatva biztosítani a tüztrendészeti intézkedések helyes megtételét s az észlelt hiányok felfedezése által módot adni törvényhatóságainknak arra, hogy azok megszüntettesenek s hogy a kitűzött humánus cél eléressék, végül, hogy a községekkel, tüztöltőségekkel való közvetlen érintkezés által létesítsék a bajtársias összetartozás ama kapcsát, mely nélkül intézményünk fejlesztése nem lenne biztosítható. — Első tüztrendészeti felügyelőink 1903. évi július hó 10-én lettek kinevezve, akik közül csak e sorok írója teljesít még ma is tüztrendészeti szolgálatot.

Jelentésem tulajdonképpeni tárgyára áttérve, szolgálati utasításunk 9. §-ára való hivatkozással jelentem:

I.

1. Az 1909. október hó 10-én a soproni önk. tüztöltő-testületet vizsgáltam felül, amely testületet 1866. évi május hó 16-án Rösch Frigyes ur, a magyarországi tüztöltőségek nesztorja szervezett s annak alakulásától fogva, még ma is fáradhatatlan parancsnoka. Az ő kalauzolása mellett a délelőtti folyamán megtekintettem a szertárakat és a csapatfelszerelést, mit tisztán és rendben találtam. A szertárak nem felelnek meg a tüztrendészeti kormányrendeletnek, miről szövetségi elnökünk és Sopron sz. kir. város tanácsának annak idején jelentést tettem. Délután 2 órakor a gyakorlat vette kezdetét, ami a teljes 2 óráig tartott. A gyakorlatuk nagyon jól sikerült. Elismerés és dicséret illeti a vezetőséget, aminek a csapathoz intézett buzdító beszédemben kifejezést is adtam. Végül megvizsgáltam az ügykezelési könyveket, melyekből a statisztikát állítottam össze.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
--	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

A haladás korszaka.

Ma-holnap már igazán bajos lesz a haladással lépést tartani.

Annyira rohamos a fejlődés, oly gyors egymásutánban követik egymást a tegnap még nem is sejtett vívmányok, újítások a technika terén, hogy szinte szédület fogja el az embert. Akár csak a szemünk láttára végbe ment ama versenyeken, melyeknél a rákosi mezőn nemcsak szántottak többé, hanem de facto immár repültek is az emberek.

Az az állítás, hogy amióta ember él a föld kerekiségén, még nem volt időszak, melyben tudomány és ipari technika a maihoz fogható mértékben fejlődött volna — többé nem pusztán állítás: immár bebizonyosodott valósággá lett. A haladás tényeinek megnyilvánulásaiban gazdagabb korszak, mint a mai, talán csak a hét görög bölcs ideje volt, amikor az elektromosságot fedezte fel e bölcsök egyike Thálesz és a mindenséget kormányzó, minket is éltető, illetve testünknek is lüktető elevenséget kölcsönző tűzfolyamnak (az áramkörbe zárt mágnességnek) isteni voltáról értekezett egy másik bölcs, név szerint Herakleitosz.

Csak hogy mig Thálesz nem tudta mit kezdjen a maga fölfedezésével, a napjainkig homályosnak nevezett Herakleitosz pedig csak annyit ért el, hogy egyszerűen lesajnálták, mert

nem értették meg: addig ma minden újabb találmányt, vívmányt gyorsan tudunk értékesíteni vagy legalább rögtön megpróbáljuk annak alkalmazásba vételét s hasznosítását. Sok más egyéb közmondással együtt, lomtárba került a „lassan járd, tovább érsz!“ magában véve bölcs, de egyébként kissé cirkumspektus mondása is. A modern technika világának csaknem minden eszköze (a telefon, drótnélküli táviró, accumulator, robbanó motor, repülőgép) a nagyobb gyorsaság, a lázasabb siethetés fejlesztésére dolgozik. Ma már a „time is money!“ (az idő pénz) közmondása is kibővült. A gyorsaság által megnyert idő nem csupán pénzt jelent, hanem fontosabb értékeket is: emberi életnek, vagy megbízhatóságnak, állami és magánérdekeknek a jobb megóvását a veszélyek ellen és jelenti a gyorsabban, idejében való felkészülhetést s felvonulhatást a veszedelem ellen. „A gyorsaság többé nem boszorkányság; de boszorkányosan hasznos valami!“ S amit elértünk vele, abból bizony nem adnánk vissza többé egy harmadpercet sem. Erre most már szükségünk van.

És mintha bátran be is rendezkedhetnénk reá, mert ami azelőtt kába idea volt, az ma megvalósítható ideál lett. És amit egyes magántudós bolondériája névvel illetünk, még csak a közel múltban is, azt ma reális valóság gyanánt sietünk

közkincesé tenni, mert semmi sem látszik többé elérhetetlennek. A repülőversenyek bizonyosság reá, hogy ime a föld és víz után, a levegő azurkék tengere felett is urrá lesz az ember.

Nekünk ugyan, kik első sorban nem a föld, víz és levegővel, hanem a negyedik vészes elemmel, a tűzzel állunk harcban, nem kínál közvetlenül értékesíthető hasznot a repülés problémájának megoldása. De közvetve minket is előbbre visz célunk tökéletesebb elérésében.

A tüzet ugyan repülőgépről nem igen fogják oltani, mert a tűznek az a természete, mely gyilkos hőségét első sorban épen felfelé sugározta, ezt ab ovo kizárja. De szereink tovamozgathatásához és az oltásra való víznek a szállításához szükségelt erőt, mi is annál könnyebben és biztosabban állíthatjuk majd csatasikra, a tűzvonalba, minél kisebb súlyú és nagyobb teljesítményű, gyorsabb járású motorok állnak a rendelkezésünkre. A motorikus erő ugyanis már a mi fegyvertárunkba is fel van véve és ha ez immár használatba vett erőt adó motornak a súlya lóerőnként csökken, magát a motort hajtó erőt pedig egész könnyű forrásból sikerül merítenünk, akkor valóban kívánatos újabb fejlődési fázisába jutottunk el mi is a haladásnak.

Hogy a repülés kérdésével való foglalkozás ma még csak a sport jellegét viseli magán, az nem mond semmit. A tűzoltás is csak sport volt kezdetben; néhol még ma is ilyen számba megy. S a bátorság és ügyesség is egyformán nélkülözhetetlen kelléke mindkét foglalkozásnak. Van azonban még egy harmadik, legjellegzetesebb közös vonása is, és ez — a szaktudás. E nélkül ahogy nincs igazi eredmény tűzoltói téren, azonképp nincs repülés sem.

Amíg tehát eljön az idő, hogy az aviatika várható tökéletesedése hasznának az élvezetébe léphetünk, addig is meg kell ismerkednünk azokkal az erőforrásokkal, amelyek ma rendelkezésünkre állnak. Nekünk tűzoltók-

nak is foglalkoznunk kell a motorokkal és az accumulatorokkal.

Huszonöt—harminc évvel ezelőtt bizony aligha gondolt volna bárki is rá, hogy ilyen tanulmányoknak a szüksége is felmerülhet. Akkor, ha a közönséges fecskendőn kívül a gőzfecskendő működésével is tisztában voltunk, már a tudás csimborasszóján vélhettük magunkat. Ugy látszik azonban, hogy nemcsak a jó pap tanul holtig.

A tűzoltó még sokkal inkább rá van erre utalva. Az utjában feltartóztathatatlan fejlődés menete hozza így magával. Hiába, ez a haladás utja. Rá kell lépniük.

* A kereskedelemügyi m. kir. Minister 1910. évi április hó 20-án 18789—VI. B. sz. a. Ipari szakiskolai tanulóknak tűzoltógyakorlatokban való részvétele tárgyában kiadott rendelete.

Adott eset kapcsán felmerült az a kérdés, hogy az iparoktatási intézetek ifjúságának az intézet székhelyein előforduló tüzesetek alkalmával való aktív részvétele az intézetek szempontjából kifogás alá eshetik-e? Minthogy az intézetek, a tanuló ifjúság testi épségének lehető biztosítása tekintetében, a szülőkkel szemben erkölcsi felelősséggel tartoznak, felmerült az az aggodalom, hogy a tanulók az oltási munkálatoknál való részvétel alkalmával megsérülhetnek, valamint tagadhatatlan az a tény is, hogy a tanulókat a kifáradás tanulmányaikban gátolja. Ezzel szemben azonban általános az a tapasztalat, hogy vidéki kisebb városokban a fejletlen tűzoltóságnak a serdültebb tanuló ifjúság veszély esetén segédkezik. Ipariskolai tanulóink pedig, akik a gyakorlati életben ipari telepek és műhelyek tűzrendészetére is ügyelni tartoznak, még kevésbé zárkoznak el az elől, hogy veszély esetén embertársaik segítségére legyenek. Kívánatos azonban, hogy csak a serdültebb és fejlett testalkatú tanulók s ezek is csak gyakorlati kiképzés után vegyenek részt az oltási munkálatokban. Az elősorolt szempontokat tekintetbe véve, felhatalmazom az igazgatóságot, hogy amennyiben az ottani tűzoltóság az intézet serdültebb tanuló részére gyakorlatokat kívánna rendezni, az utolsó évfolyam önként jelentkező tanulóit, ha iskolai rendes tanulmányaikban ezáltal nem zavartatnak, ily gyakorlatokon az intézet ellenőrzése mellett részt vehetnek, valamint az ily módon kiképzett tanulóknak az előforduló tüzeseteknél az oltási munkálatokban való részvétele az intézet szempontjából kifogás alá nem eshetik.

HIVATALOS RÉSZ.

1614.
1910. szám.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi augusztus hó 14-én d. e. 9 órakor elnökségi ülést tart Budapesten saját helyiségében, amelyre az elnökség tagjait, valamint az érdeklődő tagtestületi tiszturakat ez úton meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. Jelentés a XIX. orsz. szaktanfolyam lefolyásáról.

2. Pénztárnok jelentése a pénztár félévi állásáról.

3. A magasabb fokú tanfolyam, illetve tűzfelügyelői tanfolyam rendezésének kérdése.

4. A szövetség történetének megíratása.

5. Folyó ügyek, (a miskolci ülés ideje stb.)
Ugyancsak ez alkalommal d. e. 1/29 órakor a segélyező pénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1910 június 28-án.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1615.
1910. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség országos választmánya f. évi augusztus hó 14-én d. e. 11 órakor Budapesten saját helyiségében választmányi közgyűlést tart, melyre az elnökség és a felügyelőbizottság tagjait, valamint a vármegyei szövetségek elnökségeit ez uton meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. A szövetségi alapszabályokat illető beadványok.

2. Tag- és tagdíjtorlések.

3. Folyó ügyek és netáni indítványok.

Budapest, 1910 június hó 28-án.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1616.
1910. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség f. évi augusztus hó 14-én d. e. 3 órakor Budapesten egy később megjelölendő helyiségben rendkívüli nagygyűlést tart, melyre a tagtestületeket meghívjuk azzal, hogy felhatalmazással ellátott egy-egy megbízott által magukatminél számokban képviseltessek.

A nagygyűlés egyedüli tárgya: a szövetség alapszabályainak módosítása.

A testületek kiküldöttjei részére a M. á. vasút vonalain kedvezményes jegyet szándékozván kieszközölni, felkérjük az arra igényt tartó parancsnokságokat, hogy a kiküldött nevének bejelentése kapcsán sziveskedjenek egyúttal július hó 31-ig a vasuti állomásuk nevét is bejelenteni, hogy e tekintetben netáni zavarok elkerültessek.

Budapest, 1910 június hó 28-án.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

* A belügyminiszter 54597/1910 sz. alatt Vermes Bélát, a tűzoltótisztek orsz. egyesületének alelnökét, mint az internationalis Conseil tagját, a következőkről értesítette:

„Nagyságodat az 1910. évi július 27—augusztus 1-ig Brüsszelben tartandó nemzetközi tűz-

oltó kongresszusra, a vezetésem alatt álló miniszterium képviselőjében ezennel kiküldöm.“

A miniszter helyett

Jakabffy s. k.
államtitkár.

Országos szövetségünk a maga képviselőjével tudvalevőleg szintén Vermes Bélát s azonkívül Breuer Szilárdot bízta meg.

1500.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1910. évi június hó 18-án a magyar országos tűzoltó-szövetség elnökségének ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök; jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: dr. Balogh Dezső pénztáros, Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, Vargha Lőrinc, Vida Pál előadók és dr. Szily József, mint az orsz. tűzoltó-szaktanfolyam parancsnoka. Távolmaradásukat kimentették: gróf Széchényi Viktor elnök, Breuer Szilárd titkár, Barabás István, dr. Rüll Béla és dr. Vass János előadók.

Elnök az ülést megnyitván a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Szabó Gyula és Vida Pál előadókat.

63. Olvasatott Apáthy Vilmos előadó bírálata Kránitz József, volt tanfolyamhallgatónak, „Vörös kakas“ című művéről, mely szerint azt pártolásra érdemesnek tartja.

Tudomásul vesszük, szerzőnek a mű kiadásával fölmerült költségeihez való hozzájárulás címén 50 koronát kiutalványozunk s annak az állami gyermekmenedékhelyek, állami és községi óvodák és iskolák könyvtárai részére való beszerzése iránt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz feliratot intézni rendelünk.

64. Tárgyaltatott Ádám I. István ajánlata, mely szerint az amerikai tűzrendészetről az Uránia tudományos színházban f. évben tartott felolvasásait s az ezzel összefüggésben levő fényképeket a szövetségnek adományozza, 120 drb diapositiv-lemezt pedig 350 koronáért vagy akár díjtalanul is átenged.

Tekintettel arra, hogy ajánlatot tevő felolvasását szövetségünk hathatósan támogatta és pártolta, a felolvasásokat, fényképeket és diapositiv-lemezeket díjtalanul elfogadjuk, ezekért köszönetünket nyilvánítjuk azzal, hogy felhasználásukat illetőleg később határozunk.

65. Olvasatott a mármaroszigeti önk. tűzoltó-testület beadványa, az alapszabálytervezet egyes szakaszainak oly értelmű megváltoztatását illetőleg, hogy a választmánynak ne csak a hivatásos tisztek, hanem a rt. városi önkéntes tűzoltótestületek parancsnokai is hivatalból tagjai legyenek.

Tekintettel arra, hogy az alapszabályokat a választmány letárgyalta s így az elnökség ez irányban határozni most már illetéktelen, javaslatot a választmány utján a közgyűlés elé terjeszteni rendeljük.

66. Bejelentetett, hogy Szeged város törvényhatósága a tűzrendészeti törvény mielőbbi megalkotása tárgyában az országgyűléshez feliratot intézett s erre vonatkozó határozatát hasonló értelmű eljárás végett a többi törvényhatóságoknak is megküldötte.

Örvendetes tudomásul vesszük s Szeged város rendőrfőkapitányának, mint az ezen határozat értelmi szerzőjének elismerésünket és

köszönetünket nyilvánítjuk s erről értesíteni rendeljük. Kimondjuk egyben, hogy Szeged város törvényhatóságának határozatával egyértelmű határozathozatal végett az összes törvényhatóságokat megkéreessük.

67. Olvastatott **Markusovszky Béla** székesfővárosi tűzoltóosztáznak, hivatalos lapunk szerkesztőjének köszönő levele az országos választmány által őt kitüntetett XXX éves szolgálati érdemért s azon kérelme, miszerint ezen körülmény a székesfővárosi tanácsnak, mint felettes hatóságának, a szövetség által bejelentessék.

Köszönő levelét tudomásul vesszük, azonban kérelmének teljesítésére — mint hasonló eseteknél eddig is — magunkat illetéktelennek tartjuk s erről őt értesíteni rendeljük azzal, hogy a bejelentés megtételére egyedül ő hivatott.

68. Tárgyaltatott **Vollay Elemér** (Igló) kérelme a **gyakorlati szabályzat** tót nyelvre való lefordításának engedélyezése és a szükséges klisék rendelkezésére bocsátása iránt.

Az engedélyt megadjuk s a kliséket rendelkezésre bocsátjuk azzal, hogy a vezényszavak a lefordított szabályzatba is eredeti magyar szöveggel vétessenek át.

69. Bejelentetett, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter **Barabás István** „**Szépligeti tűzoltóság**“ című művének pártolására és az iskolák könyvtárai részére való beszerzésére vonatkozó felterjesztésünkre elutasító választ adott.

Tudomásul vesszük.

70. Bejelentetett, hogy a m. kir. belügyminiszterium a szokásos 11000 kor. **szubvenciót** 1910 évre kimutatta s az a szövetség pénztárába bevételeztetett.

Tudomásul vesszük s a szubvenciónak a további évekre való kiutalása iránti szükséges intézkedéseket oly irányban, hogy az a jótékony-sági rovatból a rendészeti osztályba áthelyeztessék, megtenni rendeljük.

71. Bejelentetett, hogy **Tiller Mór-cég** az általa megrendelt s hivatalos lapunkban közzétett hirdetésért 1909. évre esedékes 50 kor. hirdetési díjat többszöri felszólításra sem fizette meg.

A per megindításának elrendelése végett a választmánynak javaslatot tenni határozunk.

72. Bejelentetett, hogy **Abauj-Torna** vármegye alispánja a várm. szövetség megalakításához központi előadó kiküldését kéri.

Apáthy Vilmos előadót kiküldjük, eljárási költségeit megállapítjuk s erről a vármegye alispánját értesíteni rendeljük.

73. Bejelentetett, hogy a m. kir. belügyminiszter a belügyi kormány képviselőjében a **brüsszeli nemzetközi kongresszusra** dr. **Feszt Lajos** miniszteri titkárt és **Vermes Bélát** kiküldte.

Tudomásul vesszük.

74. Bejelentetett, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter értesített, miszerint az **ipartörvény** tárgyalásánál az országos szövetségnek véleménynyilvánítására alkalmat fog nyújtani, azonban a **portómentesség** iránt benyújtott kérelmünket elutasította.

Tudomásul vesszük.

75. Tárgyaltatott a **Baranya** vármegyei tűzoltó-szövetség kérelme, 54 tagtestületnek a szövetség tagjai sorából való törölése, továbbá az általa rendezendő tanfolyamhoz az adományozni szokott füzetek és ezenkívül gyakorlati szabályzatok engedélyezése tárgyában.

A tagtörölésekre vonatkozó kérelmet a választmány elé terjeszteni rendeljük, az adomá-

nyozni szokott füzeteket a tanfolyam céljaira ezuttal is engedélyezzük, a gyakorlati szabályzatok helyett azonban most is csak a kivonatok ingyenes megküldését tartjuk megengedhetőnek.

76. Bejelentetett, hogy a **Trencsén** vármegyei tűzoltó-szövetség tetemes tagdíjhátralékainak rendezésére, — bár ettől eredetileg vonakodott — a hozzá intézett felhívás folytán hajlandó.

Tudomásul vesszük s a hátralékok rendezésére 3 havi határidőt engedélyezünk, miről a szövetséget értesítjük.

77. Bejelentetett, hogy **Oláh Miklós** szarvasi tűzoltóparancsnok, a „**Tűzoltók hőse**“ című mű szerzője, meghalt.

Részvétellel tudomásul vesszük.

78. Bejelentetett, hogy az **ujpesti Mautnerbörgyár** a „**Tűzoltók Othona**“ javára 10 koronát adományozott.

Köszönettel tudomásul vesszük s erről adományozót értesíteni rendeljük.

79. Tárgyaltatott a **Borsod** vármegyei tűzoltó-szövetség megalakítására alakult bizottság kérelme az augusztusi ülésének **Miskolcon** leendő megtartása iránt.

Tekintettel arra, hogy augusztus havában Budapesten rendkívüli nagygyűlés tartatik, az elnökség miskolci ülésének megállapítását az augusztusban tartandó elnökségi ülés tárgysorozata tüzük ki s erről az alakító bizottságot értesíteni rendeljük.

80. Bejelentetett, hogy:

a) **Abauj-Torna**, **Arad**, **Békés**, **Fogarás**, **Kisküküllő** és **Zemplén** vármegyékben a tűzoltó-szövetségek alakítása körül észrevehető mozgalom indult meg s a **Sopron** vármegyei szövetség évi jelentését beküldötte;

b) a **budapesti** és **szegedi** tanítóképezdében, a **homonnai** faipariskolában, továbbá a **Veszprém**, **Győr**, **Baranya**, **Sopron**, **Pest**, **Bács-Bodrog** és **Torontál** vármegyei szövetségek által egy-egy több napos, illetve több egy napos tűzoltó-tanfolyam rendeztetett, illetve rendeztetik;

c) a belügyminiszter az országos tűzoltó-tanfolyam ajánlása, **Titanit-robbanószert** (35782/1910. V. a. sz.) szállítása és az **autobusok** (57000/1910. sz.) tárgyában, a vallás- és közoktatásügyi miniszter az **iskolák tűzrendszere** tárgyában, a kereskedelemügyi miniszter pedig az **ipariskolákban** (18789/1910. VI. B sz.) a tűzoltói oktatás, továbbá a **benoidgáz** világítás (8666/1910. sz.) tárgyában — mely utóbbi ellen, tekintettel arra, hogy azt engedélyhez nem köti, feliratot intéztünk — rendeletet adott ki;

d) felirat intéztetett a m. kir. belügyminiszteriumhoz: az **ökörítői tűzkatasztrófára** vonatkozó jelentések kiadása, a **tűzrendészeti törvény** megalkotása, a **felügyelet és táncengedélyek** kiadásának szabályozása, a **benoidgáztelepeknek** telepengedélyhez való kötése tárgyában, a **fővárosi tűzoltóosztáznak** a tanfolyamoktól való eltiltása miatt, továbbá a **jászberényi tűzoltótestület feloszlása**, a **brüsszeli nemzetközi kongresszuson** a kormány képviseltetése tárgyában, a kereskedelmi miniszteriumhoz a **portómentesség** megadása, az **acetylen szabályrendelet** módosított tervezetének kiadása miatt; végül a **székesfővárosi tanács**hoz a **tűzoltóknak** a tanfolyamokon előadói minőségben való szereplésének engedélyezéseért;

e) **vélemény** adatott a belügyminiszteriumnak: **Háromszék** vármegye kéményseprési sza-

bályrendeletéről, Tasy József noszvai szerszámgyáráról, Gódel Salamon nagybányai fatelepengedélyéről, Adám J. István felolvasásairól, Stenzel M. doborkai benzinmotoros malmáról, Kadlecsik I. kistapolcsányi tégláégető-telepéről, Bartha Józsefné közdivásárhelyi építkezéséről, az országos kéményseprő-egyletnek a házi seprés engedélyezése elleni beadványáról, Kranitz József „Vörös kakas” című könyvéről, az ungvári színház átalakításáról, Hunwald Samu lugosi fatelepéről, Ivánfalva és Ferenclak közös fecskendő használatáról, Laendler aradi fatelepe tárgyában beadott felebbezéséről, Rózsa János kaposvári vegytisztítótelepéről, Spitzer Sándor regölyi gőzmalma tárgyában beadott felebbezéséről, Garzsis S. és Társa komáromi fatelepengedélyéről, Kohn Lujza zombori fatelepéről, Kugler építéséről, Köveskálló önk. tűzoltói szolgálati szabályzatáról, Gömör vármegye és Rimaszombat kéményseprési szabályrendeletéről, Klár Vilmos amerikai lakos mentőkészülékéről, Heves vármegye alispánjának a vármegye építési szabályrendeletéről, Krassószörény vármegye alispánjának az extinktöröknek a községek részére való beszerzéséről, Pest vármegye alispánjának Cegléd rt. város tűzrend. szabályrendeletéről; a Veszprém vármegyei szövetségnek a színházi rendeletről, egy szeszraktárról, Veszprém és Pápa városok tűzrendészeti szabályrendeletéről, benzin-körrendeletéről, valamint a gyárakra vonatkozó körrendeletéről; végül Almádi községnek fecskendő beszerzés tárgyában, Körmeneknek a mozgófénykép-színházak helyiségeinek követelményeiről és Borosjenőnek támadási tervekről;

f) v o l e m é n y e z t e t t e k: Croszlámos, Földvár, Tótkeresztúr, Osdola, Jázova, Pesthidegkut, Gyála, Berettyóujfalu, Nyiradony, Zalamindszent, Szárcsa, Kékes, Pöstyén, Szigetujfalu, Rákosszentmihály, Pilisvörösvár és Egyházásradóe önkéntes tűzoltó-testületeinek alapszabályai;

g) k i p r ó b á l t a t t a k: Titel, Tajó, Baj, Erzsí, Süttő, Dunamocs, Huszt, Szilasbálhás, Gyapju, Szepesváralja, Kókényesd, Békés, Turterebes, Vaskovácsi, Kölcsvölgy, Sárköz, Kiskunmajsa, Leányfalu, Pócsmegyer, Kapa, Palánk, Mezőzombor, Kocsola, Vajda és Ricsó fecskendői.

Tudomásul vesszük.

81. Tárgyaltattak a XIX. orsz. tűzoltó-szaktanfolyamra beérkezett 165 felvételi és az orsz. szövetség által kiírt 12 drb 100—100 koronás ösztöndíjra beérkezett pályázati kérvények s bejelentett, miszerint a tanfolyam előkészítésére vonatkozó intézkedések megtétettek. Bejelentett továbbá, hogy az I. magy. általános biztosító-társaság az általa tett alapítvány két 100—100 koronás ösztöndíjára hozzá beérkezett 17 drb, az ösztöndíjak adományozására vonatkozó kérvényt javaslattétel végett áttette, valamint Fejér vármegye alispánja a vármegye közönsége által adott egy drb 100 koronás ösztöndíjnak, a Vas vármegyei szövetség pedig az általa kifizetett szintén egy drb 100 koronás ösztöndíjnak odaitételére Barabás István utján az elnökséget felkérte, illetve felhatalmazta. Javasoltatott végül, hogy a tanfolyam színvonalának emelése végett, a kevésbé fontos tárgyak óráinak csökkentése útján, az idej tanfolyam órarendjébe más, fontosabb s kiváló gyakorlati jelentőségű tárgyak is illesztessenek be.

Az előterjesztett jelentéseket tudomásul véve, a jelentkezők felvételének, illetve visszautasításának kérdését az eddigi gyakorlat szerint a tanfolyam parancsnokára és a szövetségi tit-

kárra ruházzuk. Az I. magy. ált. biztosító-társaság alapítványának ösztöndíjaira Puskás Györgyöt (Csikszentgyörgy) és Gaál Ferencet (Apa) a Vas vármegyeire pedig Kirbisch Ferencet (Pusztaszentmihály) javaslatba hozzuk s ránk ruházott felhatalmazás alapján a Fejér vármegye által adott ösztöndíjat Tremkó Györgynek (Veréb), ítéljük. Az országos szövetség által előirányzott 12 ösztöndíjban végül a tűzrendészet és tűzoltóügy érdekeinek szigorú szemelött tartásával: 1. Csicsai Benedeket (Ballony, Győr m.), 2. dr. Falussy Alajost (Nagykároly, Szatmár m.), 3. Farkas Jánost (Rábakecskéd, Vas m.), 4. György Gyulát (Nagyperkátá, Fejér m.), 5. Jellassics Oszkárt (Párdány, Torontál m.), 6. Marinovics Ferencet (Drávavásárhely, Zala m.), 7. Márton Jánost (Báta, Tolna m.), 8. Mertz Gyulát (Apostag, Pest m.), 9. Mintzér Lászlót Gyöngyös, Heves m.), 10. Rokfalussy Lajost (Korompa, Szepes m.), 11. Sárossy Józsefet (Nagygomba, Somogy m.) és 12. Szőke Zsigmondot (Menshely, Veszprém m.) részesítjük.

— A magasabb színvonalu tantárgyaknak már az idej tanfolyam órarendjébe való beillesztését azonban megoldhatónak nem tartjuk, mert az eddigi tantárgyak óráinak tetemesebb csökkenése hátrányos lenne, viszont a felvenni tervezett tantárgyak előadására azok fontosságánál fogva a csökkentés útján nyert órákat elégségesnek nem véleményezzük. Ezen kérdés megoldását tehát az augusztusi ülés napirendjére tűzzük ki.

82. Bejelentett, hogy a magyarországi hivatásos tűzoltótisztek gróf Széchenyi Viktor elnök ur vezetése alatt, a fizetési osztályokba való igazságos és méltányos besoroztatásuk végett a m. kir. belügyminister urnál tisztelegtek.

Tudomásul vesszük s kimondjuk, hogy a hivatásos tűzoltótiszteknek a VIII., illetve IX-ik fizetési osztályokba való besoroztatása érdekében egy előbbi határozatunk alapján a m. kir. belügyminister urhoz intézett felterjesztésünk elintézése feliratban megsürgettesék.

83. Tárgyaltatott dr. Szily József azon beadványa, mely szerint a szövetség 40 éves történetének megírására adott megbízásáról — tekintettel nagy elfoglaltságára — lemond s egyben ajánlja, hogy ez a szövetségnek ne 40, hanem 50 éves jubileuma alkalmából irassék meg.

Tekintettel az ügy fontosságára, többek hozzászólása után, ezen kérdés eldöntését a legközelebbi ülés napirendjére tűzzük ki.

84. Tárgyaltatott ifj. Bitskey Illés segédtitkár javaslata, mely szerint, tekintettel arra, hogy a köztisztviselők minősítéséről szóló 1883/I. tc. a hivatásos tűzoltótisztek minősítését illetőleg nem rendelkezik, az állás tekintélye és fontossága pedig megkívánja, hogy ezen állás is csakis arra való s föltétlen szakképzettséggel és legalább általános műveltséggel bíró egyénekkel töltessek be, — intéztessek felirat a m. kir. belügyministeriumhoz, hogy a hivatásos tűzoltótisztii állás minősítését az idézett törvény 32. §-ában foglalt jogánál fogva rendeleti uton akként szabályozza, hogy hivatásos tűzoltótisztekké csakis érettségi bizonyítvánnyal, az országos tűzoltó-szövetségtől nyert tűzoltótisztii oklevéllel és tartalékos tisztii ranggal bíró egyének legyenek megválaszthatók.

Javaslatot elfogadjuk s a felirat megszerkesztésével segédtitkárt megbizzuk.

85. Tárgyaltatott a legközelebbi elnökségi ülés idejének megállapítása.

A legközelebbi elnökségi ülést augusztus hó

14-ének d. e. 9 órájára rendeljük összehívni s ez után d. e. 11 órakor a választmányi, d. u. 3 órakor pedig a közgyűlés tartatik.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Bitskey Illés,
segédtitkár.

Hitelesítjük:

Vida Pál.

Szabó Gyula.

998.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest 1910. évi június hó 18-án, a magyar országos tűzoltó-szövetség segélyző pénztára elnökségi ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc, alelnök; jegyző: ifj. Bitskey Illés segédtitkár. Jelen voltak: dr. Balogh Dezső szövetségi pénztáros, Jászberényi Miklós, Szabados Imre, Szabó Gyula, Varga Lőrinc és Vida Pál előadók. Távolmaradásukat kimentették: gróf Széchenyi Viktor elnök, Breuer Szilárd titkár, Barabás István, dr. Rüll Béla és Tankóczy Gyula előadók.

26. Elnök az ülést megnyitván, bejelentetett, hogy az elnökség fölterjesztésének megfelelően Kirchner Ernő, Rasztiusz József, Kasztics Ferenc, Lakatos János, Győri Pál, Rossi Antal, Nagy Imre, Bischoff Miklós, Sári Péter, Papp Ferenc, Wiener János és Thurzó Mihály sérültek segélyei a legutóbbi ülés óta kiutalványoztattak.

Tudomásul vesszük.

27. Tárgyaltatott az 1909. évi október hó 11-én tűznél megsérült Oplatek János budapesti jutagári tűzoltó sérülésére vonatkozólag beérkezett orvosi zárjelentés, mely szerint nevezett 186 napig teljesen munkaképtelen volt s vállcsücsztörése nem tökéletesen gyógyult.

Tudomásul vesszük s tekintettel a visszamaradt bajra, át az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 400 korona segélyre fölterjeszteni rendeljük.

28. Tárgyaltattak Berkovics Dezső és Leblong Sándor verseci tűzoltók f. évi március hó 13-án tűznél, a mennyezeten való átszakadás folytán történt zúzódási, illetve bokaficam sérülési esetei, s bejelentetett, hogy a 15—15 napig tartó munkaképtelenség idejére az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához elnökileg 30—30 kor. segélyre fölterjesztettek s azok már ki is utalványoztattak.

Tudomásul vesszük.

29. Tárgyaltatott Sztrókai László edvei tűzoltónak f. évi március hó 19-én tűznél történt szemsérülése, s bejelentetett, hogy a munkaképtelenség 15 napig tartott s ennek folytán elnökileg az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 30 kor. segélyre fölterjesztetett s a segély már ki is utalványoztatott.

Tudomásul vesszük.

30. Tárgyaltatott Sebestyén József pacsai tűzoltónak március hó 27-én éjjeli órségen való hülési esete, s bejelentetett, hogy mivel a betegség 5 napig tartott, a pénztárból részére 5 kor. segély elnökileg kiutalványoztatott.

Tudomásul vesszük.

31. Tárgyaltatott Kahofer Márton lajtapor-dányi tűzoltónak április hó 10-én szertári munkánál történt jobbkez-zúzódása, illetve inhüvelysérülése s bejelentetett, hogy 30 napi munkaképtelenség után az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 60 kor. segélyre elnökileg fölterjesztetett s a segély már ki is utalványoztatott.

Tudomásul vesszük.

32. Tárgyaltatott Dótt Doroszlavacski Lázár péter-évei tűzoltó március március hó 2-án tűznél történt s 15 nap alatt gyógyult gyúlt sérülése, s bejelentetett, hogy a jelentés elkészülve, április hó 24-én érkezett.

Méltányosságból azból az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 15 kor. segélyre fölterjeszteni s a bejelentésmentési szabályoknak jövőben való betartására a pa a parancsnokságot fölívni rendeljük.

33. Tárgyaltatott Dótt Ábel Hartman somodori tűzoltó április hó 10-én 10-én tűznél történt égési sérülése, s bejelentetett, hogy a gyógyulás 16 napig tartott, a jelentéskészítés azonban elkészve küldetett be.

Az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához méltányosságból 20 kor. segélyre fölterjeszteni s a bejelentési szabályoknak jövőben való betartására a parancsnokságot fölívni rendeljük.

34. Tárgyaltatott Dótt Stródl Mátyás fraknoi tűzoltó sérülése, mely szely szerint május hó 3-án tűznél, hülés folytán fülh fülhurutot kapott, s bejelentetett, hogy 14 napi napi betegség után az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 20 kor. segélyre elnökileg fölterjesztetett.

Tudomásul vesszük.

35. Tárgyaltatott Dótt Tóth Géza tiszai tűzoltó sérülése, mely szerint május 20-án tűznél, fején 8 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett.

Az I. m. ált. biztosító-társaság alapítványához 20 kor. segélyre fölterjeszteni rendeljük.

36. Tárgyaltatott Dótt Kámán Géza pacsai tűzoltó április hó 18-án tűznél történt sérülése (ujjrándulás), s bejelentetett, hogy az 5. nap alatt gyógyult sérülésre vonatkozó jelentés elkészve érkezett.

Méltányosságból azból az I. m. ált. bizt. társaság alapítványához 10 kor. segélyre fölterjeszteni, s a parancsnokságot a bejelentésre vonatkozó szabályoknak jövőben való betartására fölívni rendeljük.

37. Tárgyaltatott Dótt Tóth Péter maklári tűzoltó május 23-án tűznél történt s 7 nap alatt gyógyult zúzódási sérülése, s bejelentetett, hogy elnökileg az I. m. ált. bizt. társ. alapítványához 14 kor. segélyre fölterjesztetett.

Tudomásul vesszük.

38. Tárgyaltatott Dótt Kraus Samu nagyatádi tűzoltó május hó 25-én 25-én gyakorlatnál történt s 10 nap alatt gyógyult fejsérülése s bejelentetett, hogy elnökileg az I. m. ált. bizt. társ. alapítványához 20 kor. segélyre fölterjesztetett.

Tudomásul vesszük.

Tárgyaltattak továbbá a következő, eddig még nem gyógyult sérülési esetek:

39. Kummerl Rezső sopronnyéki tűzoltó március hó 28-án tűzhöz való riadófujástól lágyék-sérvet szenvedett s más megoperáltatott;

40. Antal Vince mence helyi tűzoltó április 28-án tűznél tetőről leesvén, zúzódásokat szenvedett;

41. Debeljakovics Mihály Mile karlócai tűzoltó május 8-án gyakorlatnál létről leesvén, hátgerinc-zúzódást szenvedett;

42. Salamon Artur és Sternadl Ottó stájerlak-aninai tűzoltók május május 12-én tűznél vállsérülést, illetve ujsérülést szenvedtek;

43. Szilávik József varannói tűzoltó április 24-én tűznél szemsérülést szenvedett;

44. Kovács Jeremiás hajduszoboszlói tűzoltó június hó 9-én tűznél jobb alsó lábszárán csont-hártyarepedést szenvedett.

Az orvosi zárjelentések beérkezése után felé kikerekítendő nap 2 kor. segélyre az I. m.

ált. biztosító-társaság alapítványához fölterjeszteni rendeltetnek.

45. Tárgyaltatott Vargha Lőrinc előadó indítványa a segélyzöpnztári alapszabályok oly irányu módosítása tárgyában, hogy sérültek is feljogosittassanak a sérülés bejelentésére, hogy ekként elkerültessek, miszerint a parancsnokságok részéről gyakrabban tapasztalt késedelmes bejelentések miatt, sérültek a segélytől önhibájukon kívül elesenek.

Indítványt elfogadjuk s a közgyűlés elé ily irányu javaslat terjesztését határozzuk el azzal, hogy a sérültek részéről történt közvetlen bejelentések csakis az eljárás megindításának alapját fogják képezni s a parancsnokságok a szabályszerű bejelentés kötelezettsége alól továbbra sem mentetnek fel, sőt arra most — tekintettel a minél gyakrabban előforduló esetekre — a hivatalos lap utján komolyan figyelemztetendők.

46. Tárgyaltatott az igali járás főszolgabirójának Szababos Imre előadó utján beadott azon előterjesztése, hogy a községek ott, hol a tűzoltóságról rendes törzskönyvet vezetnek, mentessenek föl attól, hogy baleset elleni biztosítás végett a tűzoltóság névsorát két példányban terjesszék be s mondassék ki, hogy azoknak számszerű bejelentése elegendő.

Eltételezve attól, hogy a tagok ily módon való felvételét alapszabályaink 9. §-a kifejezetten elrendeli, előterjesztésnek helyt adni módunkban nem áll, mert a javasolt eljárás esetlegesen visszaélésekre rendkívül alkalmas, amennyiben számszerű bejelentés mellett oly sérültek segélyre való előterjesztése sincs kizárva, kik a bejelentett létszámban benn nem foglaltatnak s ezt a szövetségnek csakis a névszerű bejelentés mellett áll módjában ellenőrizni.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

ifj. Bitskey Illés,
segédtitkár.

* **Veszprémvármegye alispánjának körrendelete a községek belterületén elhelyezhető kazlak és boglyákról.**

Vármegyénk tűzrendészeti szabályrendelete 3. §-a szerint kötelesek a községek községi tűzrendészeti szabályrendeleteikben gondoskodni arról, hogy termény és természetmények a községen belül nyílt helyen össze ne halmoztassanak.

A tűzrendészet 5. §-a megállapítja azon távolságokat, melyeken belül a községek belterületén kazlak és boglyák egyáltalán el nem helyezhetők, az alkotandó községi szabályrendelet intézkedéseinek ezzel összhangban kell létesülnie.

Utasiom ennél fogva a községek előljáróságait, hogy a takarmány és természetményeknek a községen belül nyílt helyen való összehalmozhatása ellen mielőbb községi tűzrendészeti szabályrendeletet alkossanak, addig is tétessék a községben szokott módon közhírré, hogy a község belterületén szénát, takarmányt vagy szalmát felhalmozni tilos, az asztagok, kazlak és boglyák távolsága minden lakóháztól, illetve lakóházzal összeépített épülettől, amennyiben tűzmentes 9-10 méter, egyébként 18-20 méter, más boglyától, kazaltól és mesgyétől 5 méter, állami

és törvényhatósági uttól 9 méter, lóporraktártól 270-300 méter, fenyőerdőtől és vasuttól 54-60 méter legyen.

Ezen távolság kazlaknál és boglyáknál a főszolgabíró által a tűzoltóparancsnok meghallgatásával szükség esetén tűzbiztos épületeknél 5 méterre is leszállítható, más könnyen gyuló gazdasági anyagok és kemencék a lakháztól, illetve az ezzel összeépített épülettől, hidások és sertésólak pedig a mesgyétől csakis 5 méter távolságon túl helyezhetők el.

Emberi lények által nem lakott, tűzfalal elválasztott épületek padlásain a házi szükséghez képest takarmány elhelyezését a főszolgabíró megengedheti.

Közös szérűskertekben a kazlak egymástól köröskörül 5 méter távolra és a rendes széliránnyal keresztezendő vonalban helyezendők el, a kazalsorok közötti 9 m. utakról a hulladék azonnal eltakarítandó. Minden szérűskertben vagy vizbő kut vagy 10 hektós víztartó létesítendő és megfelelő oltóeszköz is tartandó ott.

Utasiom tehát a nagyközségek biráit és a körjegyzők utján a kisközségek biráit is, hogy a széna és szemesgabona behordása betakarodása idején ismételten helyszini szemlét tartsanak, s a távolsági méretek leszállítását kérelmező jegyzőkönyvet haladéktalanul a főszolgabírók elé terjesszék.

A főszolgabíró uraktól elvárom, hogy járásuk községeinek a legnagyobb tűzi veszedelmet okozható takarmány és szemesgabonának és szalmának a községek belterületére való összehordásának megakadályozására a rendelkezésükre álló eszközökkel minden lehető megtegyenek, ezen időszakban járásuk községeiben minél gyakrabban megjelenjenek és a tűzrendészeti szabályrendeletben lefektetett üdvös és a közvagyonosodást nagyban előmozdítani hivatott tűzrendészetet, személyes jóakaratu közbenjárásukkal előmozdítsák s a távolsági méretek leszállítása végett beterjesztett ügyeket soronkívül és azonnal elintézzék.

Veszprém, 1910. évi április hó 9-én.

Koller Sándor s. k.,
alispán.

— **Pályázati hirdetés!** 3837/1910. ikt szám. Békés vármegye szarvasi járásához tartozó Szarvas nagyközségben elhalálozás folytán üresedésbe jövén a tűzoltóparancsnoki állás, erre ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazon érdeklődőket, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám f. évi július hó 19-ének délutáni 5 órájáig annyival inkább benyujtsák, mert a későbbben érkezők figyelembe vétetni nem fognak. A jelzett állás javadalmazását képezi a község fizetési szabályrendeletében meghatározott 500 korona. A választást Szarvas község képviselőtestülete fogja annak idején megejteni.

Dr. Wieland,
főszolgabíró.

Milyen szabályrendelet készüljön a benzinnél, valamint egyéb tűzveszélyes és robbanó gőzöket fejlesztő folyadékokról.

Irta: Kállay Imre.

Mint hogy több vidéki bajtárs felkért, hogy küldjek néhány adatot egy benzin és egyéb tűzveszélyes robbanó gőzöket fejlesztő folyadékokra vonatkozó szabályrendelet kidolgozásához, e helyen közlöm a következőket:

A könnyen gyuló és robbanékony folyadékok három csoportba osztandók.

Nevezetesen, az I. csoportba tartoznak azok, melyek a vízben nem oldódnak, 760 mm. légsúlymérő állásuk és 21 C°-nál alacsonyabb gyulási fokuk, ilyenek:

a) a nyers ásványolaj;

b) a nyers ásványolaj párlatai, u. m. petrol-aether, gazolin, hydrür, ligroin, motor- és ipari-benzin.

Használják olajok, gyanták és zsiradékok olvasztására és kiválasztásához, szövetek, fémek, betűk, clichék stb. tisztítására, világításul, motorok hajtására, forrasztásra, hajnövesztő-, mosó- és fűregirtó-szerek készítéséhez, gyógyászatban, tudományos kísérletezéseknél stb.

Található majdnem minden fűszer-, vegyes- és festékkereskedésben, drogeriában, gyógytárban, laboratóriumban, nyomdában, kézműipari műhelyekben, nagyobb mennyiségben automobil-garázsokban, vegytisztítóknak, spódium-, ruggyanta- és vegyszeti gyárakban, olaj-, kenőze-, zsiradék-, firnisz-, lakk- stb. gyárakban.

c) Kollodium.

Használják sebek bevonására, kisebb léggömbök készítésére, térképeknek, rézmetszeteknek s a fényképezők üveglapjainak beeresztésére. Van fényképezési és fotografiai kollodium.

d) A kőszénnek, barnaszénnek, gyantának, bitumenes anyagoknak, bizonyos fajú palának, tőzegnek s az aszfaltnak száraz párlatai, u. m. Benzol, Toulol, Xylol, Cunol, Mirbau-olaj.

Használják gyanták, zsiradékok, olajok oldására; belőlük készülnek egyéb párlatok is.

Található nagy mennyiségben vegyszeti gyárakban, drogeriákban, laboratóriumokban.

e) Aether és szénkénege (kénaether).

Az elsőt használják főleg a gyógyászatban, tudományos kísérletezéseknél, gyanták, zsiradékok kiválasztásához, oldásra. A második főleg a mezőgazdaságban, szőlők felújításánál stb. nyer alkalmazást.

f) Végül azok a folyadékok, melyek a), b), c), d), e) alattiakból készíttetnek, oldatnak, hígítatnak. Ezek közül legjobban elterjedtek a fűreg- és rovarirtó-szerek, cyrin, guttapercha és kautschuk oldatai.

A II. csoportba tartoznak azon folyadékok, melyek vízben oldódnak, 760 mm. légsúlymérő állásuk, a gyulási fokuk pedig a 21—100 C° közt vannak.

Ilyen a finomított petróleum, solar-olaj, Amylacetát, Fuxol. Ezek a fentiekből készíttetnek, oldatnak és hígítatnak.

Végül a III. csoportba tartoznak azon könnyen gyuló folyadékok, melyek a vízben oldódnak.

a) A 70 fokon felüli alkohol, denaturált szesz és szeszt tartalmazó folyadékok, u. m. kölni víz, menthol-szesz, gyógyító szesz folyadékok, borbélyvíz, kozmetikai folyadékok stb.

b) A faszesz. Nagyban használják husok konzerválására, festőgyárakban, szesz denaturálásához, lakk és fertőtlenítő-szer készítéséhez.

c) Az acetone. Használják galvanizált-részek tisztítására, firniszgyárban, olajok, gyanták oldására s egyébként is az iparban kiváló alkalmazása van.

Az összes tűzveszélyes és robbanó gőzöket fejlesztő folyadékok iparszerű előállítására, gyártása, más anyagokkal való feldolgozása, raktározása, eladása és használata hatósági engedélyhez legyen kötve, még pedig az I. csoportba tartozók 5 kgr.-on aluli, a II. csoportba az 50 kgr.-on aluli, a III. csoportba tartozó 100 kgr.-on aluli mennyiség előzetes hatósági szemle alapján. Ezen felül nagyobb mennyiség csak telepengedélyezési eljárás alapján.

A közönséges szemle a közigazgatásnak egyik tisztviselője (mérnök, előjáró) és a helybeli tűzoltóság parancsnoka vagy tűzrendészeti felügyelője által történik. A telepengedélyezési eljárásnak tagjai legyenek a közigazgatási hatóság egyik főtitkárja (polgármester, szolgabíró stb.) a helybeli tűzoltóparancsnok vagy tűzrendészeti felügyelő, a hatósági mérnök, (vegyész), az iparfelügyelőség képviselője, esetleg a hatóság által delegált kéményseprő.

Az illetékes közigazgatási hatóság pontosan nyilvántartani köteles azokat, akik kerületükben (helységben városban) ilyen könnyen gyuló folyadékok gyártására, eladására, raktározására, használatára, más anyagokkal való feldolgozásra engedélyt kaptak.

Ezen nyilvántartó lajstromban feltüntetendő:

a) a gyár, üzem, műhely, raktár, üzlet stb. helye;

b) a napi gyártás, feldolgozás, eladás és használat mennyisége;

c) a felhasználás módja és azon anyagoknak a tulajdonsága és használati célja, amelyre készülnek.

Kikötendő lenne, hogy ezen nyilvántartott helyek bizonyos időközökben (3 hó, fél év, 1 év) újból megvizsgálandók.

Bármilyen mennyiségnek az engedélye elnyeréseért folyamodó köteles legyen a felállítási szándékolt gyártelepet, üzemet, raktárt stb. és a környéket feltüntető helyzetrajzot, továbbá a berendezésre vonatkozó összes, úgy általános, mint részletterveket és az üzem biztonságára vonatkozó leírással felszerelt folyamodványát az illetékes közigazgatási hatóságnál benyújtani és a helyszíni szemle megejtését, illetve a telepengedélyezési eljárást kérni.

A telepengedély elnyerése előtt gyártás, előállítás, raktározás, eladás stb. nem gyakorolható.

Ha a gyár, üzem vagy raktár felállítása a környezetre veszélyesnek találtatik, az engedélyezés megtagadandó, de ezen határozat 15 napon belül a belügyminiszternél megfellebbezhető.

(Folyt. köv.)

* A Sopronvármegye és Sopron szab. kir. város tűzoltó-szövetsége július hó 3-án Rétfalun XXXV-ik szövetségi közgyűlését s azzal kapcsolatosan 12. vármegyei tűzoltói verseny-gyakorlatát tartotta. A rétfalusi egylet ugyanakkor fennállásának 20-ik évfordulóját ünnepelte.

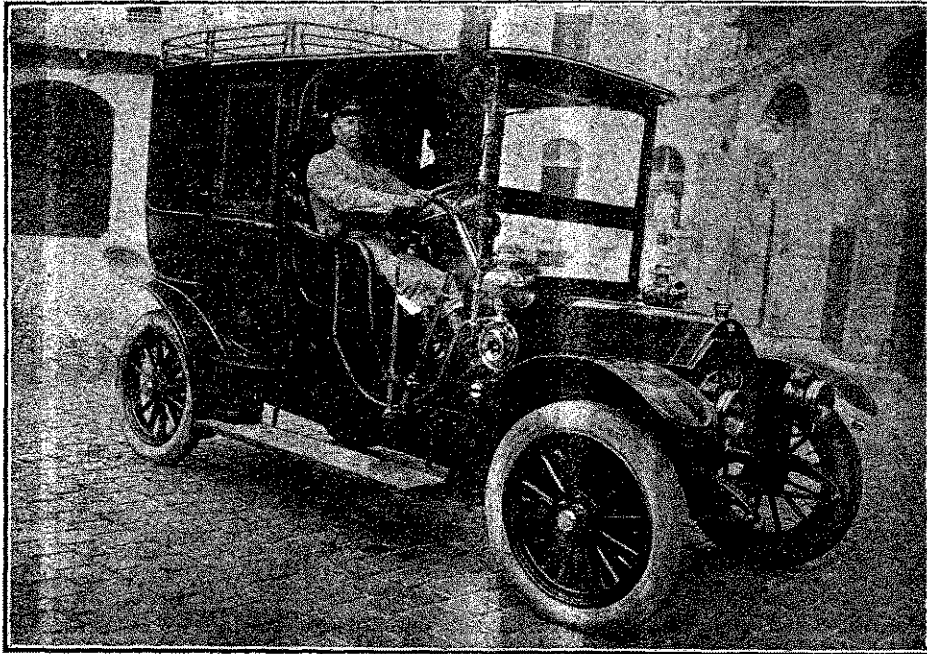
Motorok a tűzoltóság szolgálatában.

Irta: Dr. Poós Miklós.

Az automobiloznak a lófogatu kocsikkal szemben mutatkozó sokkal nagyobb sebességük volt az, ami a tűzoltóságok figyelmét az automobilocra felhivta.

A tűzzel felveendő harc sikere, illetve a siker nagysága nagy mértékben függ attól, hogy a tűzoltóság a kellő pillanatban tudott-e vész a helyén megjelenni. Nem szükséges itt a leg-súlyosabb esetre emberek életveszedelmére gondolnunk, mikor még másodpercek is sokat számítanak. Mindig igaz, hogy kisebb tűzzel könnyebb megbirkózni, mintha az a késedelmes be-

Megjegyzendő, hogy a sebességnek ilyen átlagos számítása mindenképen a lófogatnak kedvező. Mert hisz a lovak a legnagyobb sebességgel (mely itt átlagnak vétetik) nem tartják soká; vágatásnak, ügetéssel váltakoznia kell; nem egyszer pl. fordulatoknál, emelkedéseknél lépésben kell haladniok. Már pedig a sebesség-változtatás lovaknál sokkal több időt igényel, mint a könnyen kezelhető gépeknél. Általában az utcai forgalomban sokkal nehezebb a manővrozás a fogattal, mint a gépekkal, melyek fordulatokat, az oldalt- és hátramo-zgást sokkal könnyebben és gyorsabban végzik, a kanyarodókat nagyobb sebességgel vehetik, finom fékjeik és gummiabroncsaik miatt több biztosságot

A székesfővárosi tűzoltóság benzínmotoros automobilja. (Tiszti kocsí.)

Az ügyeletes tiszt tűzhöz (1907 szept. 25-től kezdve) ezen vonul ki.

avatkozás folytán már elharapódzott. Van egy pont majdnem minden tűznél, melyen túl a legjobb tűzoltóság is tehetetlen az elhatalmasodott veszedelemmel. Természetes tehát, minden tűzoltóságnak legfőbb gondját kell, hogy képezze a gyors tűzjelzés mellett a kivonulás gyorsaságának fokozása. Mikor az automobiloc forgalomba jöttek, a tűzoltóságok siettek azokat a minél gyorsabb kivonulás elérése céljából alkalmazni.

Érdekes lesz hát mindenekelőtt tudnunk, hogy mekkora, és elég jelentékeny-e az időnyereség, melyet autoszerekkel, szemben a lófogatuakkal, kivonulásnál nyerhetünk. A kétféle gyorsaságot összehasonlítandó, vegyük fel a tűz színhelyéig befutandó legrövidebb távolságot 500, a leghosszabbat 5000 méternek. A lófogat sebességét átlagos számítással nehéz szereknél 12, könnyüeknél 25 km-re tegyük óránként; az automobil-szereknél óránként 30, illetve 35—40 km-t számítunk átlagban.

nyújtanak. Az ebből előálló időkülönbséget azonban papiron megállapítani ugysem lehet, tehát tegyen ki bár jelentős különbséget, el kell mellőznöm. Mondott feltételek mellett az összehasonlítás így üt ki:

a) Könnyü szereknél:

Lófogat megtesz	idő alatt	Autó megtesz	idő alatt	Különbség az autó javára
500 m-t	1'12"	500 m-t	42"	30"
5000 m-t	12'	5000 m-t	7'30"	4'30"

b) Nehéz szereknél:

500 m-t	2'30"	500 m-t	1'	1'30"
5000 m-t	25'	5000 m-t	10'	15'

A gyakorlatban azonban éppen az előbb említett okok miatt az eredmény az autókra sokkal kedvezőbb „The Fireman” angol tűzoltólap kísérletek alapján állított össze ilyen táblázatot 1/2 és 2 angol mérföld távolságon belül. Itt a

különbség $\frac{1}{2}$ mérföldnél $1'30''$, 2 mérföldnél (körülbelül 3 km.) $5'50''$ az autók javára, mindkét esetben a lófogat idejének körülbelül fele; természetesen egyszerre való elindulás mellett. Mert ez szintén figyelembe veendő. Az autószerkek ugyanis riasztásnál hamarabb indulhatnak, mint a lófogatu szerkek, legalább hazai viszonyaink mellett, hol a lovak bár felkantározva de nem befogva, állnak az istállóban. Benzin- és villanyautók minden pillanatban indulásra készen állanak. Speciális fűtőberendezés mellett a gőzautók is szerepelhetnek első és rögtön kivonulási részekként, mint Londonban, Hannoverban stb.

Az autók javára kell felhozni azt is, hogy egyenletesebben haladnak, rándulás, farolás sokkal kevesebb és kisebb náluk, úgy, hogy fagyban, esőben, rossz, sikos uton is nagy sebességet tudnak kifejteni. Nemcsak a kerekeken alkalmazott szegecselt láncos vagy rovatkás gummi-abroncsok okozzák ezt, — rossz gummi-garnitúra viszont nedves uton bosszantó farolást okoz — hanem a tehernek jobb elosztása és főleg a húzó erőnek célszerűbb elhelyezése. Lófogatnál ugyanis a húzó erő a mozgó előkocsira hat, a súly tehát természetesen a kocsis hátsó tengelyére billenik át, azért is szükséges a hátsó kerekeknek erős megnagyobbítása. De még így is igen nagy a farolás lehetősége, mert kocsis súlyos hátsó része könnyen félredobódik. Továbbá a lovak, legyenek még oly összetanultak is, vágatás közben ritkán huznak egyszerre; a könnyen forgó előkocsit és vele az egész jároművet gyakori rángások érik, melyek viszathatnak a lovakra és gátolják őket a teljes sebesség kifejtésében. Az autóknál mindez el van kerülve az által, hogy a húzó erő egyenletesen és a legmefelelőbb ponton hat.

Városokban, melyek hegyes-dombos vidéken épültek — mint Buda — a szerkeket gyakran kell oly meredek utakon szállítani, hol a lovak lépésben is csak nagy nehezen tudnak poroszkálni, holott a legújabb rendszerű autószerkek hihetetlen meredekségeket futnak meg a legnagyobb könnyedséggel. E téren a benzinautók érték el legszebb eredményeket, ami érthető, mert a benzinautóknak nagy hajtóerő mellett sokkal kisebb a holt súlyuk, mint a villany- és gőzautóknak. Angol kimutatásokban bámulatra méltó adatokat találtam. Így egy 25 lóerős angol petrolautószerrel 29 26% emelkedést 16 km.-es sebességgel futottak be megerőltetés nélkül (Wellington-ban).

A villany és gőzautók eredményei szintén meglepőek. Merryweather gőzautói a 15'8 és 13'8% emelkedést legnagyobb biztonsággal mászák meg. A londoni tűzoltóság Fire King gőzautója legénységgel és teljes felszereléssel 1:6 vagyis 16'6% emelkedést 8 mérföldes kb. 13 km.-es gyorsasággal futott meg. Hat évvel ezelőtt Reichl, akkor a hannoveri, most a berlini tűzoltóság parancsnoka, még azt írta egy brosurájában, hogy városok, melyekben 10%-os lejtők vannak, ne is gondoljanak

villanyautó-szerkekre. És ime a bécsi tűzoltóság villanyautóival egy alkalommal 14% emelkedést ért el 50 méttől 50 méteren keresztül. Kétségtelenül oly eredmények, melyek igen jó ajánlói az autóknak hegyes-vidékekre.

Legjobb ajánló ajánlója pedig az autóknak az a finandális előny, előny, hogy úgy mondjam nyereség, melyet kis üzemköltségükkel okoznak és amely már néhány év ány év alatt bőven kiegyenlíti a beszerzési tulkiadások kiadásokat. Az autószerkek beszerzési költsége önmagát önmagától értetőleg jóval nagyobb a lófogatu-szerkek áránál.

Egy modern amodern autószerke, legyen az gőz, villany vagy benzin, nem igen, nem igen kapni 25—30—35.000 K.-án alul. A rendelkezendekésemre álló adatok szerint legdrágább a párisi a párisi tűzoltóság gőzautomobilja, mely gummi-garnitúra nélkül 44.000 frankba került. Budapest vilápepest villanyautó-szerkeinek ára: géplétra 35.000 K, a 300 K, a gőzfecskendő 36.200 K, szén-savfecskendő és szódó és szerkecsi egyenként 26.500 K. Egy szerke esik át esik átlag 31.000 K.

Az autószerkeutószerkek beszerzési ára, mint látjuk jelentősen nagy, mint a lófogatu szerkeé. Az eltartási költségek — értve alatta reperációs stb. költségeket — égeket — talán szintén nagyobb; de már az üzemköltség öltésnél feltűnő nagy megtakarítás mutatkozik. Nézzük. Nevezetesen elmarad a kocsistartás költsége, költsége, mert most az autószerke az egyik e célra kiképzett kiképzett tűzoltó vezeti. Az előfogatok költsége egyike a egyike a tűzoltóságok költségvetésében a legsúlyosabb tételesbb tételeknek. A lovakat akár van kivonulás, akár n, akár nincs, folyton kell abrakolni, még pedig bőséggel bőségesen, hogy jó karban legyenek. Pesten egy pár ló pár ló eltartása átlag 2113'35 K.-ba kerül (kocsis nélkül). Wienben: 3154'94 K.-ba (kocsissal együtt). Hannoverben: 4000 K.-ba (kocsissal). Frank. Frankfurt a/M.-ban 2800 K.-ba (kocsis nélkül). Bélnül). Párisban 3077 K.-ba (kocsis nélkül). Londonban Londonban 2600 K.-ba (kocsis nélkül).

Ezen állandó, állandó, a kivonulások számától független kiadásokkal szemben a benzinautószerkek csak kivonulás alkalmával alkalmával fogyasztanak anyagot, az állomáshelyen tehát üzemköltséget nem okoznak. A villanA villanyautók már nem ily gazdaságosak, mert ha mert ha nincsenek is használatban, fogyasztják az áák az akkumulátortelep kapacitását; az ebből előálló költségek azonban nem jelentékeny, amint majint majd látni fogjuk, ha az üzemköltségek részlete részletezését adni fogom. Legköltségesebbek a gőzautó gőzautók, amennyiben, hogy riasztás alkalmával rögtön rögtön indulhassanak, különféle előfűtő berendezéseket kell alkalmazásba venni. De ne hagyjuk figyelmen kívül, hogy a gőzautók jóformán kizárólag csak a gőzfecskendők továbbszállítására használatnak a gőzfecskendők kisebb-nagyobb-nagyobb fokú fűtése pedig a lófogatu gőzfecskendőknél is szükséges. A kocsikkal megtett utat évente 1000 km.-nél többre nem igen tehetjük, úgy, hogy ha 1 K.-át számítunk is km.-kint km.-kint — ami még pneumatikus tura-kocsiknál is horri is horribilis összeg és a valószínű üzemköltségek 2—3-szorosa, mint látni fogjuk — akkor is 100 K az üzemköltség kocsinkint. A megtakarítás szemben a lófogatokkal átlag

1500—2000 K, mely összeg bőven kiegyenliti nemcsak a gépek eltartásánál, hanem néhány év alatt a szerek beszerzésénél mutatkozó túlköltséget is, amint azt a rendelkezésekre álló és bemutatandó két összehasonlító költségvetés — a wieni és hannoveri tűzoltóságé — bizonyítja.

A hannoveri tűzoltóság autó-oltóvonata eredetileg három szerből: egy gőzautó-gőzfecskendőből, egy villanyautó-szerkocsiból és egy villanyautó-gázfecskendőből állott. Ugyanilyen oltóvonat lófogatu-szerekkel 4 kocsi áll 4 pár lóval, mert a gőzfecskendőkön külön szerkocsi is szükséges. A költségek tehát így alakulnak.

Lófogatu szereknél:

Beszerzési költség (szerek és lovaké)	46 500 M.
Évi kiadás (legénység fizetésével együtt)	36.500 M.

Autószerelnél:

Beszerzési költség	35.000 M.
Évi kiadás	25.000 M.
Beszerzési tulkiadás autóknál	8.500 M.
Folyó kiadási többlet lófogatoknál	11.000 M.

Vagyis a beszerzési tulkiadás már az első évben fedezetet nyert, további négy év alatt pedig a folyókiadásoknál nyert megtakarításból az egész autó-oltóvonat ára kitelik. Feltűnő az egyes szerek nagyon olcsó ára. A szerkocsi volt 11.800 K, a gázfecskendő 17.900 K és gőzfecskendő 19.300 K. Vagyis egy szerre esik átlag 15,150 K.

A wieni tűzoltóság a következő összehasonlító táblázatot állította össze egy 4 szerből álló autó- és lófogatu oltóvonat költségei közt. A beszerzési költségeket mindkét vonatonál 10 éves amortizációval törlesztendőnek veszi fel, az akkumulátor-telep költségeit pedig, minthogy azt 3—5 évenként épp úgy ki kell cserélni, mint a lovakat, az előfogatok költségeivel állítja párhuzamba.

	Autó szerek:	Lófogatu szerek:
Beszerzési költség	69.200— K	28.000— K
Ennek évi kamatja	2.768— K	1.120— K
Amortizációs törlesztés	5.730— K	2.330— K
Üzem és eltartási költség	1.950·60 K	17.156·28 K
	Az akkumulátor telepek:	Az előfogatok:
Ára	10.800— K	14.400— K
Évi kamat.	452— K	576— K
Öt éves amortizációs évi részlete	1.990— K	2.650— K
Évenkénti kiadás	12·870·60 K	28.382·28 K
	Különbség	10.961·68 K

Reichel berlini parancsnok brosurájában „Denkschrift über die Vornahme von Versuchen mit Automobilfahrzeugen bei der Berliner Feuerwehr“ szerenkint évi 2000 M. megtakarítást mutat ki szemben a lófogatu szerekkel. A tervbevett 80 szernél ez már 160.000 márkát = 187.200 K-t tesz ki majd évenként. Ez a horribilis költségmegtakarítás még fokozható is. Hiszen ma már egy modern őrség csak két járműből áll: egy gépezetes létrából 8—10 emberrel és egy motorfecskendőből, hátán 10—15 emberrel, mely egymaga pótolja a kézfecskendőt, a gázfecskendőt, szerkocsit, gőzfecskendőt és annak szenes kocsiját. Két ily szernek üzemköltsége szemben a nekik megfelelő 5—6 lófogatu szer költségei-

vel szinte elenyésző csekély. Megjegyzendő azonban, hogy az első 1—2 évben nagy megtakarítás aligha lesz kimutatható, mert a legénység begyakorlási ideje alatt minél gyakrabban kell próbajáratokat tartani s a még meg nem felelő kezelés folytán javítások gyakrabban fognak előjönni. A szerek élettartama fenti adatokat nem döntik meg. Mert tán egy turakocsi élettartama évi 70.000 km.-t (naponta 150—200 K-t) számítva 5—7 évre becsülhető. Tételezzünk fel egy autószerelnél napi 20 km. utat, egész évre csak 7200 K-t, tehát egy tizedét a turakocsi által megtett km.-ekre kapjuk. Az élettartamra tehát tizszer akkora, 50 esztendő tétélezhetni fel.

Meg kell emlékeznünk az automobil-őrségek kedvező beosztásáról is. Kocsislakások, istállók, szalma-, takarmány-, zabraktárak nincsenek, maga a szertár is kisebbre vehető: tehát több hely jut a legénység célszerű és egészséges elhelyezésére, nappali és hálótermekre, fürdőszobákra, esetleg a családos tűzoltók számára lakásokra, csökkentve ezáltal a lakbér-kiadásokat. Bemutatok egy múlt évben épült londoni őrséget „Fire Station at Sharleton“-t (ábra a jövő számban). Az őrségen el van helyezve 12 családos tűzoltó. Minden családnak van külön lakása, fürdőszobája, meleg- és hidegvizesappal, kamrája, pincéje. A legénységnek rendelkezésére áll egy tágas rekreációs-terem billiárd-asztallal. A könnyebb fordulás céljából az utca vonalától mélyített szertárban három benzinautó-szer foglal helyet: géplétra és két motorfecskendő.

(Folyt. köv.)

Villamos mellékvilágítás.

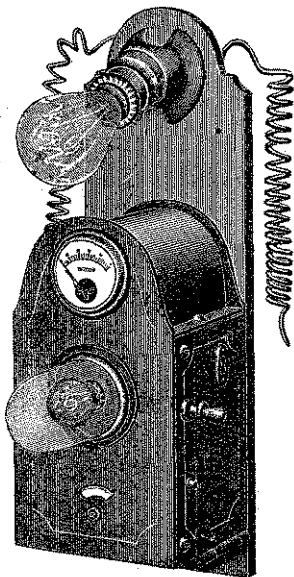
A bécsi Modelltheaterrel 1905-ben megtartott gyakorlati próbákön beigazolódott, hogy a gyertya-mellékvilágítás vész esetén nem megbízható. Azt a célt, hogy a füsttel és fojtó gázokkal elárasztott helyiségekben, a fővilágítás megszűnte után is mutassa valami a menekülés utjának irányát, egyedül a villamos vészlámpák szolgálják. Alapfeltétele a mellékvilágítás e módjának eleinte az volt, hogy az alkalmazandó lámpácskák függetlenül a főáramkörtől, külön accumulatorokból kapják az energiát.

A külön áramforrásoknak azonban van egy hátrányuk, nevezetesen az, hogy egy hosszú színházi előadás tartama alatt kimerülhetnek. A 47164. számú magyar királyi szabadalommal védett elektromos vészlámpával, melyre Budapest székesfőváros Tanácsa 11664/910. számú határozatában kimondotta, hogy „mellékvilágítás céljaira teljesen alkalmas, a mai gyertya mellékvilágításnál biztonsági szempontokból is megbízhatóbb“, ez egyetlen hátrányt is sikerült kiküszöbölni.

A készülék ugyanis akkép van szerkesztve, hogy mindaddig, amíg a fővilágítás zavartalanul ég, a mellékvilágítás céljából alkalmazott lámpácskák nem égnek. Mihelyt azonban a fővilá-

gítás bármely okból megszűnt, pl. rövidzárodás folytán beállott árammegszakadás következtében, avagy ha vész esetén szándékosan kikapcsolatott: abban a pillanatban a villamos-vészlámpák saját külön accumulatoraikra kapcsolódnak át és pedig önműködőleg. A menekülés tartamára tehát a szükséges mellékvilágítás feltétlen bizonyossággal működni fog.

A készüléket, mint az ábra mutatja, fém-szekrény foglalja magában, melyet alkalmas helyen, a kijáratok közelében és a folyosókon, lépcsőkön, megfelelő magasságban lehet elhelyezni.

Korányi Márton
villamos vészlámpája.

van-e a külön accumulatorban áram és mennyi van? A fővezeték áramtalanná válása, a fő-áramkör megszakítása (pl. kiég a biztosíték) esetén ugyanez az átkapcsolás önműködőleg megy végbe.

Maga az accumulator keménygummi-szekrénybe zárt cellákból áll, melyeknél ugy a rövidzárodás, mint a magától kisülés lehetősége el van hártva. A sarkok nemes fémből valók és így nem oxidálódó kontaktust létesítenek. A készülék kezelése a lehető legegyszerűbb. A szekrény színezése a helyiség stílusa szerint tetszés szerint eszközölhető. A beszerzés összege gyertya-mellékvilágításnál fogyasztott gyertyák árából megtérül. A rendes napi áramfogyasztása legfeljebb $\frac{1}{2}$ amp, tehát minimális, miután (vész esetről nem szólva) csak az előadás előtti bekapcsoláskor és az előadás után végzett kikapcsoláskor igényel áramot. S az ábrán feltüntetett oldalgomb kihuzásával előadás közben is utántölthető az accumulator, ami azonban lehetőleg kerülendő. A készülék, melynek ára 60–120 korona, eddig az Edisonszínházban, Andrassy-uti moziban van alkalmazásban s az új Párisi Nagy Áruházban is berendezés alatt áll 30 drb. Mint értesülünk a m. kir. Operaház és a Nemzeti színház is ilyen villamos mellékvilágítással lesz ellátva. Villamvilágítással bíró szállodák részére feltétlenül ajánlható.

R.

Színházak, nyilvános termes épületek és cirkuszok építéséről.

E) Cirkuszok.

A cirkusz-épületek elhelyezésekor irányelv; hogy azok:

a) lehetőleg szabadon álljanak;
b) a főkijárasokat magába foglaló homlokzatot a szemközti fekvő szomszédos épületektől 18 m-res utca válaszsza el; ez a távolság 15 m-re csökkenthető, ha az épület teljesen szabadon áll;

c) ha a cirkusz nem szabadon állóan hanem házak közé beépítve tervezetik, akkor azok az oldalfalak, melyekben kijárasok lesznek, a szomszédos határvonaltól vagy épülettől legalább 9 m széles udvarok által választandók el;

d) az udvarokból az utcára 4 m széles kihajtók létesítendőek, mely szélességből 2^{so} m kocsintra hagyandó; a gyalogjárók szélességének megállapításakor pedig 200 személyre 1 m szélesség veendő;

e) cirkuszok teljesen beépített telken is felállíthatók, ha azok 9 m széles udvarral vehetők körül; 1200 személynél nagyobb befogadásu cirkuszokban azonban az udvar szélességére 12 m hagyandó; a főkijárasok előtt az udvar szélessége a fenti méretek $\frac{1}{4}$ részével növelendő. Minden esetben azonban szükséges, hogy az udvarokba két átfutó utcáról ki- és be lehessen hajtani.

A cirkusz falaiban, a szomszédos telektől vagy épülettől 9 m távolságon belül, nyilást vágni tilos.

Idegen üzletek vagy lakások, melyek a cirkusz üzeméhez nem tartoznak, a cirkusz-épületben nem létesíthetők. Külső bejárati vendéglők és kávéházak csak úgy létesíthetők, ha azok tömör falazattal és tűzálló menyezettel épülnek. Ezek a cirkuszfolyosókról csak biztonsági előterek közbeiktatásával nyilhatnak.

A nézőhelyek területe központilag elrendezett, szilárd korlátokkal egymástól elválasztott gyűrűkre (emeletekre) és minden ily gyűrű (emelet) a sugár irányában emelkedő lépcsős közlekedők által alosztályokra osztandó fel. A lépcsős közlekedőkről kijáratok vezetendők a koncentrikusan elrendezett, a külső fal mentén fekvő és nappali világitással is bíró folyosókra; e folyosókról külön, a többi folyosótól tűzállóan elzárt lépcsőházakba helyezett lépcsőknek, közvetlenül a szabadban kell végződniök.

Egy körülfutó folyosóra a nézőtérnek legfőlebb két körgyűrűje nyilhatik. A legalsó két körfolyosónak a lovagló folyosó (Umritt) felett kell feküdni. A körfolyosóknak beépített szinpad, zenekar és emeletszerű nézőtérbővítések, valamint lépcsők által leendő megszakítása meg van engedve.

A padsorok 55 cm. magas és 80 cm. széles maximális emelkedő aránnyal létesíthetők és a legfelsőbb padsor padozata az utcai járda fölött legfőlebb 15 m. magasságban fehetnek.

A legalsó gyűrűben 8 padsornál, a többi gyűrűben 6-nál, a padosorokban pedig a lépcsős közlekedőkről egyfolytában 12 ülésnél több be nem osztható. A padosorok padozata abba a magasságba helyezendő, amely magasságban van az illető lépcsőfok föllépése. Az egyes és mozdíthatatlannak készített ülések 50 cm. szélesek és a közönséges padosoroknál 90 cm., felsapódó ülésekben azonban 80 cm. mélyek lehetnek. Állóhelyekre 50 cm. szélességre 65 cm. mélység számítandó, az álló sorok rögzített korláttal választandók el. A páholyokba legfőleg 10 mozdítható szék helyezhető el és minden páholylátogatásra legalább 0.65 m² terület veendő számításba. A helyek itt is, mint a színházakban, számozandók.

A lépcsős közlekedők és az azok folytatásában fekvő és folyosóra vezető kijárások oly szélesek legyenek, hogy abból minden odairányított 100 látogatóra 1 m jusson, de azért azok 90 cm-nél keskenyebbek nem lehetnek. A legalsó körzselet lépcső-közlekedőiből a porond felé kijárások nem nyithatók.

A nézőtérrel terv készítenő és ha az jóváhagyatott épp úgy kezelendő, mint a színházakban.

A körfolyosók oly szélesre veendők, hogy minden, az udautalt 125 látogatóra 1 m jusson, de 3 m-nél keskenyebb folyosók nem létesíthetők.

A körfolyosókról nyíló lépcsőknek egyenként legkevesebb 125 cm és legfőleg 250 cm. széleseknek kell lenniök, a lépcsők szélessége pedig úgy állapítandó meg, hogy a lépcsők használatára utalt minden 125 látogatóra 1 m szélesség jusson. Amennyiben a körfolyosókat beépítések megszakítanak, akkor a megszakított folyosó mindkét oldalán külön lépcső létesítendő. Egyébként a lépcsők, ruhatárak, kijáratok, vészkijárások, ablakok létesítésére, valamint az ajtók és ablakok vasalására, továbbá a falak, mennyezetek építésére, a tetőhéjazatok fedésére nézve a színházaknak ily berendezéseire vonatkozólag tett megállapítások a mértékadók.

Az ülőhelyek alépitményét tűzbiztosra kell szerkeszteni.

Az előadó személyzet részére megfelelő öltözők létesítendőek, és azok, valamint a műhelyek, díszletek és kellékek raktárai, ha a tulajdonképpeni cirkusz-épületben létesíttetnek, csakis tűzálló falakból és mennyezetekből készülhetnek. E helyiségek a nézőtérrel közvetlen összeköttetésben nem állhatnak, továbbá a folyosók és lépcsők felé tűzbiztos, füstmentesen csukódó ajtókkal kell elzárva lenniök.

Istállók, állatketrecek és az állatok eledelének megőrzésére szolgáló takarmánycsűrők, a cirkusz-épületben tűzálló falazattal és mennyezettel létesítendőek és nyílásaikat tűzbiztos, füstmentesen csukódó ajtókkal kell elzárni. Az istállóknak az utcával, személyközlekedéstől teljesen elkülönített, legalább 4 m széles külön ki- és behajtókkal kell összeköttetésben lenni.

A lég- és füstvezető csatornák, felülvilágítók, világító udvarok és villámhárítók, valamint a villa-

mos általános és vészvilágítás épp olyan szerkezetűek legyenek, mint azok a színházakra megszabattak. A hideg időben is használt cirkusz-épületek, épp úgy, mint a színházak, központilag fűtendők. A nézőtér megfelelő és a lépcsőházak pedig alulról kezelhető szellőztetéssel látandók el. A nézőtér mennyezetén megfelelő nagyságú füstelvezető nyílás legyen.

A cirkusz-épület tűzbiztossága céljából még a következő követelményeket kell érvényesíteni:

a) vízvezetékekkel látandó el az épület és az esetben, ha nyilvános vízvezeték van, akkor teljesen külön vezetékű tűzcsapók alkalmazandók; a részleteket a tűzrendőri hatóság állapítja meg;

b) megfelelő kiterjedésű tűzjelző készülékkel szerelendő fel.

Cirkusz-épületben a színpadok, azok területéhez és kiállításához képest ugyanolyan elbánásban részesítendőek, mint a színházak és termes épületek színpadjai, illetőleg színpadi emelvények.

Ideiglenes cirkuszok csakis szabad téren, minden szomszédos épülettől és telek határától legalább 15 m. távolságban, az istállók a nézőtérrel elválasztva és csak úgy állíthatók fel, hogy a közönség főkijárása meglehetősen távol legyen az istálló főkapujától. A nézőközönség ülő- és állóhelyei úgy számra, mint méretre nézve, valamint a közlekedők, lépcsők, körfolyosók és kijárások méreteire nézve az állandó cirkusz-épületekre vonatkozó megállapítások a mértékadók.

(Folyt. köv.)

* **Néhány oltóanyagról.** Ismeretes, hogy égő olajneműek (spiritusz, petrolum, benzín) oltására nagyon alkalmasak a nitrogént tartalmazó fojtószagú gázok, Köztük legerősebb és legyorsabb hatása van az ammóniáknak és vegyületeinek. A benzín lángjait hihetetlen hamar elfojtja. Genfben történt, hogy több hordó benzín meggyulladt és az egész raktárhelyiséget lángba borította. Elég volt körülbelül hét liter folyékony ammóniát önteni a lángok közé és a tűz egy-két pillanat alatt elaludt. Csakhamar be is lehetett hatolni a helyiségbe. A benzint tartalmazó hordóknak semmi bajuk sem lett: a gyors oltás megakadályozta a hőség romboló hatásának érvényesülését. Az ammóniák könnyen beszerezhető, aránylag nem is drága; gyors és biztos oltóhatásáért jobban fel kellene karolni. Olyan helyiségekben, ahol nagy a tűzveszély, ahol könnyen gyuló anyagokkal dolgoznak, mindig kéznél kellene lenni egy-egy folyékony ammóniákkal telt hordozható edénynek.

Az ugynevezett oltószerek közt igen gyors és biztos hatása van a timsóoldalt tartalmazó viznek. De hátránya, hogy a timsó nagyon lassan oldódik a vízben, tehát a veszély pillanatában előállítani nem lehet.

Franciaországban Delta név alatt új oltóvizet hoztak forgalomba. A francia tűzoltószövetség technikai bizottsága múlt év novemberében tartott próbák alapján igen jónak találta az új anyagot, melyből ötven liter 20, 100 liter 30, 200 liter 50 és 1000 liter 200 frankba kerül. A cég külön szerkezetű kis kézifecskendőt is gyárt, melylyel a Deltát az égő tárgyakra lehet lövellni.

Dr. Homonnai.

MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG.

1563.
1910. sz.A Budapesten 1910. július 4—21. napjain tartott
XIX. ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZAKTANFOLYAM
TANRENDEJE.

Elmélet.

Gyakorlat.

Tantárgy	Óra	Előadó	Tantárgy	Óra	Előadó
Szervezés, szolgálat, ügykezelés	3	Barabás István	Rendgyakorlat	3	Kratzer Dániel
A fecskendő s tartozékainak ismertetése	7	Dr. Szily József	Tömlőkezelés	3	Szily, Kratzer, Udvardy, Bencze,
A mászó- s mentőszerkezetek ismertetése	3	Dr. Balogh Dezső	Fecskendőszerezés	14	Szily, Balogh, Kratzer, Udvardy, Bencze, Barabás
A szerek gondozása	3	Dr. Szily József	Mászógyakorlat	8	Szily, Balogh, Kállay, Kratzer, Udvardy, Bencze
Vizszerzés	2	Udvardy Aladár	Szerygyakorlatok vezénylése	3	Balogh, Kállay, Kratzer, Udvardy, Bencze
A tüzek keletkezése és jelzése	2	Kállay Imre	Támadások intézése	11	Breuer, Szily, Balogh, Kállay, Kratzer, Udvardy, Bencze
Az építkezés elemei	2	Breuer Szilárd			
Megelőző tűzrendészet	5	Markusovszky Béla			
Tűzrendészeti közigazgatás és rendeletek	2	Dr. Vass János			
Tűzoltás (Taktika)	9	Breuer Szilárd			
Első orvosi segély bal-esetknél	5	Dr. Balogh Dezső			
Eiméleti órák összege	43		Gyakorlati órák összege	42	

Tanórák előadók szerinti összegezése.

Előadó	ó r a		Összesen
	Elméleti	Gyakorlati	
Dr. Szily József	10	19	29
Breuer Szilárd	11	6	17
Markusovszky Béla	5	—	5
Dr. Balogh Dezső	8	17	25
Barabás István	3	3	6
Kállay Imre	2	6	8
Dr. Vass János	2	—	2
Udvardy Aladár	2	17	19
Kratzer Dániel	—	17	17
Bencze István	—	16	16
Összesen	43	101	144

- Vizsgarend:** Július 20-án, szerdán: d. e. 7—9 Breuer, 9—10 Szily, 10—11 Kállay, 11—12 Balogh; d. u. 1/25—1/26 Szily, Balogh, 1/26—1/28 Breuer, Kállay.
Július 21-én csütörtökön: d. e. 7—8 Balogh, 8—9 Szily, 9—10 Udvardy, 10—11 Markusovszky, 11—12 Barabás.
d. u. 1/24—1/25 Szily, Kratzer, Bencze, 1/25—1/26 Balogh, Udvardy, Bencze, 1/26—1/27 Kállay, Udvardy, Kratzer.
- Tanulmányozás:** Július 7-én, csütörtökön: d. e. 10 1/2 órákor Operaszínház (Breuer).
Július 13-án, szerdán: d. u. 6 órákor Hengermalom (Markusovszky).
Július 14-én, csütörtökön: d. e. 1/29—1/31 óráig a központi laktanya megtekintése, (Breuer) esetleg előadás.
Július 15-én, pénteken: d. e. 10 1/2 órákor Szivattyugyár (Balogh).
Július 17-én, vasárnap: d. e. 8 órákor IV. ker. őrség, Mentőlaktanya, V. ker. őrség, Mátrai gyára (Kállay, Balogh).
Július 19-én, kedden: d. e. 10 1/2 órákor Köhler-gyár (Szily.)

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A jövő évi kongresszus előfutarja.

A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség saját tagtestületeihez körlevelet intézett, melyet bármely más vármegye területén működő tűzoltóságok által is megszívlelhető tartalmánál fogva egész terjedelmében érdemesnek tartunk közölni. A körlevél ekkép hangzik:

Érdemes Parancsnokság!

Köztudomásu dolog aszatmárvármegyei Ökörítő községben husvétkor rendezett táncmulatság alkalmával kitört tűzkatasztrófa.

Hogy ily nagy szerencsétlenség történhetett, annak az oka először az volt, hogy Szatmár-Ökörítőnek nincsen tűzoltósága s így a fából épült csürben tartott táncmulatságra tűzörtség sem volt kirendelhető. Másodsor: mert senki sem akadt a fentnevezett községben, ki a táncmulatság rendezőit a tánchelyiségül berendezett csür tűzveszedelmese voltára és arra, hogy a kijáratokat ne torlaszolja el, komolyan figyelmeztette volna s végül, mert a mulató ifjuság a tüzi veszedelem láttára fejét vesztette.

Ezen párját ritkító szerencsétlenségen okuljunk s mindent kövessünk el, hogy hasonló nálunk ne fordulhasson elő, s ha mégis előfordulna, az minket készületlenül sohase találjon.

Hogy a községek ezen célt elérhessék, kell,

hogy a tűzoltóságok magukat a tűzoltó-eszközök kezelésében, a tűzoltásban és életmentésben gyakorolják; hogy a tűzoltó-eszközök, különösen pedig a fecskendők és az a tömlő kivontatható állapotban álljanak, használatban és a soros lófogat otthon és készenlétben álljon. (A soros lófogat-tulajdonos háza fekete táblával jelölendő meg. De sokkal jobb, ha a lófogat a szertár mellett levő istállóban áll).

Vizkészet nemcsak a szertár lajtoskocsiján, hanem minden egyes lakóháznál meglegyen az előirt 2 hektós hordóban (betakarva). Kisebb létszámú (25—30 főny:) tűzoltóság vasár- és ünnepnapokon az isteni átszetelet ideje alatt, továbbá vásárok, búcsu, katonai átvonulás alkalmával, nagyobb létszámú tűzoltóság pedig a fenti eseteken kívül még sorozás, ellenőrzési szemle és minden oly más alkalommal is, midőn a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetése föltehető, éjjel-nappal tartson őrszolgálatot.

Ha a községben a fiatalság bált, vagy nyári mulatságot zárt helyen akar rendezni, ebbeli szándékát a község bírájának jelentse be, akinek kötelessége a tűzoltóparancsnokkal egyetértve 5—6 idősebb tagból álló tűzörtséget kirendelni, amely tartozik minden tűzveszélyes dolgot lehetőleg elhárítani, a gyújtóval, szivarral s pipával való gondatlan bánásmódra az illetőket figyelmeztetni és tartozik a községi bíró közbelépését is igénybe venni.

A községi bíró viszont köteles a tűzoltóparancsnokkal együtt arra ügyelni, hogy a táncteremnek berendezett helyiség kijáratai szabadok s bármely pillanatban kinyithatók legyenek; továbbá, hogy a petroleum-lámpák leüthetők ne legyenek s minden diszítés a lámpától felfelé legalább egy méternyi távol legyen. A lámpa mindenkor vastag sodronyon függjön s a cilinder fölött vasbádog fedő legyen.

A községi bíró és a tűzoltóparancsnok, valamint a tűzrendészet kezelésével megbízott előjárósági tag a tavaszi tűzrendészeti szemlélt ejtse meg s a szemlérlől fölvevett jegyzőkönyvet a járás főszolgabírájához terjessze fel.

Ezen szemlék alkalmával vizsgálják meg a templomokat, iskolákat, vendéglőket és mindazokat a helyiségeket, amelyekben emberek nagyobb számban gyülekeznek, hogy az ajtók kifelé nyílnak-e? Ha nem, lehet-e azokat kifelé nyílókká átalakítani? És a tűzoltóság parancsnoka általában iparkodják tanácsadásával oda-

hatni, hogy minden veszedelemnek lehetőleg eleje vétessék.

Hogy miként lehet a tüzi veszedelmet megelőzni és a kitört tüzet miként lehet — mielőtt nagyobb kárt okozhatna, — elfojtani, azt meg lehet és meg kell tanulni.

E célból a vármegye közönsége tűzoltó-szaktanfolyam tartását*) rendelte el, amelyen mindazokat a tudni valókat el lehet sajátítani, melyek a mi községi viszonyainknak legjobban megfelelnek.

Mindezek után pedig már felhívjuk tagtestületeink figyelmét a jövő 1911. évben Veszprémben tartandó Országos Tűzoltó-Kongresszusra, mely alkalommal országos és vármegyei tűzoltóversenyek lesznek. A versenyek győztesei értékes díjakat fognak kapni.

Minden tagtestület jogosult a kongresszusra képviselőt küldeni, a várpalotai, zirci, devecseri, esajági, pápai, siófoki, enyingi tűzoltóság és az ajkai üveggyári az országos versenyekben; a többi tűzoltóság pedig a megyei tűzoltó-versenyben részt venni, ha az egységes gyakorlati szabály szerint országos egységes felszerelésű fecskendőt vagy egységesnek elfogadható fecskendőt hiba nélkül szerelni képes. Itt tehát alkalmunk lesz minden tűzoltóságnak a szerelésben való ügyessége bemutatására és az orsz. tűzoltó-szövetség vezetőségének megismerésére.

A kongresszuson tárgyalhatunk napirend pontjai is érdekesek, s végül sokat tanulhatunk a tagtestületek a nem megyebeli tűzoltó-csapatok gyakorlatain is.

Kívánatos, hogy midőn a Magyar Országos Tűzoltó-Szövetséget vármegyénk székhelyén üdvözölhetni szerencsések leszünk, minden tagtestület képviselője és versenycsapata csak egyenruhában jelenjék meg.

A kongresszuson való részvétel azonban előre láthatóan költségbe fog kerülni, melyet pénzalappal bíró tagtestületek könnyen fognak fedeztetni. Amely tagtestületnek tehát nincs pénzalapja, az már most kezdje meg az erre a célra való pénzt gyűjtését. Legelőszörűben nyári — szabadban — rendezendő mulatság jövedelméből lehet megszerezni a szükséges összeget.

A nyertes csapatnak esetleg bőven megtérül a megjelenésre fordított költsége.

Felhívásunkat a t. tagtestületek figyelmébe ajánlva, vagyunk bajtársi üdvözléssel

Dr. Óvári Ferenc

Blázy Imre

a vm. szövetség ügyv. elnöke.

vm. tűzrend. felügyelő.

A tűzrendészet Sopronvármegyében.

Szabó Gyula várm. tűzrendészeti felügyelő
1909. évi jelentéséből.

(Folytatás.)

A csornai járás felügyelője Borsits Sándor felülvizsgált 31 testületet. Zsebeháza kivételével, hol községi (köteles) tűzoltóság van, mind önkéntes testületek. A szertárakat és a szerek gondozását illetőleg jelenti: Jobbaházán, Dörben és Pásztoriban nincs a szertárnak mennyezete; Potyondon hasonlóképpen, azonkívül a szertárban egyéb tárgyakat (Szt.-Mihályló stb.) talált, gondozás rossz. Bogyoszlón a szertárnak deszkafala és fazsindely teteje van, piszkos, poros, roskadozó alkotmány, a gondozás nem megfelelő. Vadosfán, Kistatán, Németiben, Rábasebesen, Rábacsanakon, Vágon, Maglócán és Zsebeházán igen rossz, piszkos fabódé; Rábadánynak sincs mennyezete és elhasznált

*) Azóta már meg is tartották és pedig Pápan.

iskolapadokkal van telerakva. Barbacon és Egyeden padozandó és padlásolandó.

Az egyes testületekkel felváltva tartott gyakorlatok többé-kevésbé sikerültek; legjobbnak találta Csorna, Szil, Rábatamási, Magyarakeresztur, Egyed és Bősárkány testületeit. Maglóca belvizsály miatt nem vonult ki.

Az országos és vármegyei tagsági díjat az 1909-ik évre nem fizette be: Barbacon, Maglóca, Acsalag és Bősárkány.

A kapuvári járás 1 felügyelője Békessy József felülvizsgált 18 testületet. Kerületében a tűzrendészeti állapot a múlt év óta javult; valamennyi községnek van legalább egy darab szivónyomóműves fecskendője és a legtöbb községnek tűzbiztosan épített szertára, melyek közül egynéhánynak padozata már le is lett cementezve. — A szertárak: Cirákon kőből épült ugyan, de nem megfelelő, Himódon fából van, de meglehetősen. A legtöbb községben csak a legszükségesebb felszerelés van meg. Csapod, Cirák és Hövej tűzoltói a gyakorlatokat nagyon gyéren vagy egyáltalán nem látogatják, ennek folytán kiképzésük nagyon gyenge, miért is az önkéntes testületeket ezen községekben felszólítani s helyükbe a községi (köteles) tűzoltóság szervezését javaslja. — Legjobb testülete van Páli, Beled, Veszvény, Gyóró és Dénesfának; igen jó a rábakecöli, baboti, osli és mihályi.

Az országos és vármegyei tagsági díjakat az 1909-ik évre mind befizették.

A kapuvári járás 2 felügyelője Guzmits Gusztáv, felülvizsgált 13 testületet, melyek szervezetükre nézve mind önkéntes testületek. Szertárak: Fertőszentmiklóson a község kellő közepén célszerűen van elhelyezve; tégla-építet, pormentes, van mennyezete és padozata, be van cementezve, van tömlőszáritó tornya is. Hasonló a helyzet Kapuvárott is, meg Garthán. Ellenben Vitnyéden és Petőházán meg Fertőendrédén nem felel meg; Sárródon szertár nincs; a szerek elhanyagolt állapotban vannak; Fertőszéplakon Múzsaj-Röjtökön a szertárnak nincs mennyezete. — A kapuvári parancsnok, Vermes György, mint rendesen, úgy a vármegyei felügyelő által tartott csapat szemle alkalmával sem vonult ki; szertárukat és felszerelésüket tisztán és rendben találtuk, de az ezelőtt 3 évvel náluk tartott vármegyei tűzoltószaktanfolyamon elsajátított ismeretekből már mitsem tudtak; gyakorlatuk nem sikerült, derék és ambiciózus alparancsnokuk, Herák Mihály hiába igyekezett valamit produkálni, semmi sem sikerült nekik. Ilyen szégyen után Vermes jónak látta lemondani a parancsnoki tisztségről. A lelkes kapuvári tűzoltók erre községi jegyzőjüket, Dániel Endrét választották parancsnokukká, ki a szombathelyi községi közigazgatási tanfolyamon a tűzoltótanfolyamot is sikerrel elvégezte s első és főgondját testülete gyakorlati kiképzésére fordította. Fertőszéplakon az önk. csapatban meg volna a jóakarát, de a község előjárói, különösen Hanzséros Gergely bíró, kerékkötői

a haladásnak és ellenese a tűzoltó-intézménynek; Ebergőcön a község által egészen magukra vannak hagyatva, nem támogatja őket senki.

A gyakorlatok: Fertőszentmiklóson, Vitnyéden, Eszterházán és Süttörön sikerültek legjobban, miért is megdicsértük őket.

Az orsz. és vármegyei szöv. tagsági díjakat az 1909-ik évre mind befizették.

A kismartoni járásban felülvizsgáltam 23 önkéntes testületet.

Először megnéztem a szertárakat és a benne elhelyezett felszerelést 20 faluban. Tisztán és rendben találtam. A büdöskutinak nincs mennyezete; a fertőfehéregyházai felszerelésével együtt csupa piszok; a fertőszéleskuti szűk kis bodé, melynek sem mennyezete, sem megfelelő padozata nincs; a kishöflányi nincs tűzbiztosan építve és mennyezete sincs; a lajtapordányi szűk; a lajtaszéki nincs tűzbiztosan építve, sem mennyezete, sem padozata nincs, tetőzete tele lyukkal, de még a falak is dülöfélben vannak; a nagyhöflányinak nincs mennyezete; a szentmargitbányainak földes padozata van.

Az elmúlt évben a szivónyomóműves fecskendőköt egységessé alakították át és három darab angol dugólétrával szereltették fel 10 helyen. Létrák szerzendők be: Büdöskut, Czinfalva, Darázsfalu, Feketeváros, Fertőfehéregyház, Fertőszéleskut. Lajtaszék, Loretto, Oka, Oszlop, Szárazvám, Szarvkő, Sércz, Szentmargitbánya. Vimpác, Vulkapordány, Kishöflány, Lajtapordány, Lajtaszentgyörgy és Nagyhöflány községekben, utóbbiban csak angol dugólétrákat.

Az egyes községek tűzoltó-testületei szertárak előtt várták érkezésemet; jelen volt — kevés kivétellel — mindenütt a község előjárósága képviselőjében a községi bíró és jegyző. A szertárak és csapatfelszerelések megsejtelése után az egyes testületekkel felváltva tartottam iskolaszertelést s támadási gyakorlatokat szárazon és vízzel; a gyakorlatok általában véve sikerültek. Dicséretet arattak: Feketeváros, Fertőszéleskut, Kishöflány, Lajtaszék, Lajtaujfalu, Oka, Szarvkő, Szentmargitbánya, Völgyfalu és Zarány testületei. Leggyaralóbb testületek a lajtaszentgyörgyi, lorettoi, sérczi és a vimpáci. Dicséret illeti meg a büdöskuti, feketevárosi, lajtaujfalui és az okai jegyző urakat is, kik hathatós támogatásukkal szívükön viselik községeik tűzrendészeti ügyét.

A gyakorlatok megejtése után az ügykezelési könyveket vizsgáltam felül, amelyekből kitűnt, hogy a kismartoni járás minden egyes községe az 1909-ik évre úgy az országos és vármegyei szövetségi tagsági díjakat, mint az országos tűzoltó-szövetség segélyező-pénztárába is beküldötték tagdíjaikat. Végül a statisztikát állítottam össze és azután a legénységhez buzdító szavakat intéztem.

Hogy a kismartoni járásban a tűzrendészeti viszonyok oly kedvezőek, azt leginkább Wolff Lajos járási főszolgabíró ur erélyes és hathatós támogatásának köszönhetők.

(Folyt. köv.)

* A Nagyatádi Hirlapban olvastuk a következőket: A vármegyei tűzoltószövetség az évenként tartott rendes közgyűlése alkalmával tűzoltó-versenyeket is rendez, s f. év június 12-én Marcaliban volt a közgyűlés, s annak keretében a verseny is megtartva. A mi testületünk az első díjat: a megye ajándékát, egy szép majolika vázát nyerte el s hozta haza. Vasárnap este zeneszó kísérete mellett történt bevonulásuk alkalmával, amidőn közönségünk az állomáson fogadtatásukra szép számmal megjelent, bevonulásuk egész vonalán óvációkban részesítette derék tűzoltóinkat. Nagyon jó benyomást keltett, hogy tűzoltóink első a jövő tűzoltósága, a polgári iskolai ifjuság is, Dolencz István alparancsnok vezetése alatt, testületig kivonult s katonás magatartásával kedves látványt nyújtott.

Marcaliban a megyének 17 tűzoltótestülete versenyzett, amely nagy szám már maga mutatja azt a nagyfoku érdeklődést, ami a megyei tűzoltó-versenyek iránt évről-évre fokozódik. A nagy izgalom s a nagy hőség erősen próbára tette a versenyző csapatokat. Marcalinak és vidékének közönsége nagy tömegben lepte el a versenyteret, legalább ez alkalmammal pótolván azt a jóindulatu érdeklődést, amit eddig a marcali testület közönségétől sajnálatosan nélkülözött. A versenyek eredményét a bíráló bizottság a közgyűlés alkalmával hirdette ki és amint említettük, az első díjat testületünk kapta. Ezenkívül egyéni díjakat kaptak testületünk tagjai közül Karbuczky József vezénylő, Takács Antal és Krausz Samu, a csapat tagjai. A szövetség vándor-zászlóját egyik csapat sem nyerte el, ami csak fokozza a somogyi testületek azon nemes versengését, hogy a jövő évben Baroson megtartandó versenyek alkalmával a zászlót s azzal együtt a legnagyobb sikert elnyerhessék. Hogy ez a mi derék tűzoltóinknak ezuttal nem sikerült, annak

okát abban találhatjuk, hogy a marcali tűzoltóság, mely a versenyekhez a gépeket rendelkezésre bocsátotta, a megfelelő gépekkel nem rendelkezik, úgy, hogy csapatunk legügyesebb gyakorlatait érvényesíteni nem tudta. Testületünk azonban nemcsak a megyei szövetségnek Baroson tartandó közgyűlésén és versenyén, hanem az Országos tűzoltó-szövetségnek Veszprémben tartandó közgyűlésén és versenyén is részt venni szándékozik.

A marcali ünnepeknek kiemelkedő része volt P. Kiss Arisztid tűzoltó-szövetségi lelkész ünnepi beszéde, melylyel összes hallgatóit magával ragadta. Ezen közgyűlésen ünnepezték Szabados Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelőt is, ki 30 éve valóban példászerűen s nem lankadó lelkesedéssel szolgálja a tűzrendészet emberbaráti ügyét s ugyanekkor megtörtént arcképének leleplezése is. Ez alkalommal adta át részére testületünk is a tiszteletbeli parancsnokká történt megválasztásáról szóló jegyzőkönyvi kivonatot.

A marcali testület parancsnoka, Pataki Ignác, pedig 20 éves jubileumát tartotta s hosszú működéséért annál inkább megillette az elismerés, mert ugyszólván kizárólag az ő buzgósa tartotta fenn a marcali tűzoltó-testületet.

A legnagyobb elismeréssel kell szólnunk dr. Szetzey István dr. főparancsnokról, kinek lankadatlan ügybuzgalma emelte arra a magaslatra tűzoltóságunkat, melylyel a megye versenyében már évek óta az első szerepet játsza. És dicsérettel kell megemlékeznünk Karbuczky József csapatvezénylőről, aki a győztes csapatot betanította.

Ugyancsak ilyen lelkes férfi Dolencz István alparancsnok is, városunk legrégebbi tűzoltója, aki most a polgári iskola ifjuságának sikeres betanításával végez hitinő kulturmunkát.

TESTÜLETI ÉLET.

* A budapesti önkéntes testület évi jelentéséből. A csöndes, zajtalan munkálkodásban eltöltött évek száma — az 1909. év elteltével — ismét szaporodott eggyel. A minden vonalon való komoly, önzetlen munka volt az elmúlt évben munkásságunk iránytűje s a jövőben is ez fog szolgálni továbbra is útmutatásul, hogy célunknak megfelelhessünk s kötelességünknek eleget tegyünk.

Az elmúlt évben szintén 4000 korona államsegélyt utalványozott testületünknek a belügyi kormány.

A székesfőváros törvényhatósága pedig 5000 korona segélyben részesítette testületünket, mely összegből 4570 korona készpénzben kiutalványoztatott, 430 korona pedig fűtési, világítási és a tűzoltófőparancsnokság által teljesített apróbb szerjavítási költségeink fedezésére szolgált.

Midőn a főváros ezen hathatós anyagi támogatását évi jelentésünk hasábjain megörökítjük, egyuttal a főváros tűzoltóügye vezetőjének, Almády Géza fővárosi tanácsnok urnak s a tűzoltófőparancsnokságnak őszinte köszönetünket fejezzük ki s reméljük, hogy jóakaratu támogatásukra a jövőben is számíthatunk.

Míg egyfelől a belügyi kormány s a székesfőváros segélye hozzájárult, hogy testületünk bizonyos anyagi keretek között végezhesse működését, másrészt a testület múlt évi tisztújító közgyűlése józan választásával lehetővé tette, hogy a parancsnokság a helyzet követelményeinek megfelelően, a testület működési irányát a józan munkálkodás elvei szerint jelölje ki.

Tisztújító közgyűlésünket március hó 28-án tartottuk, mely alkalommal a parancsnokság a következőképen alakított meg: parancsnok: dr. Szily József; alparancsnok: dr. Balogh Dezső; szakaszparancsnokok: Kálmán Géza, Hevesi Zsigmond, Oleják Károly, Holes József, Bence István és Udvardy Aladár; tikhár: Udvardy Aladár; szolgálatvezető: Bence István; szertárnok: Kálmán Géza; pénztárnok: Kratzer Dániel; ügyész: dr. Eulenberg Salamon; orvosok: dr. Gerber Béla, dr. Balogh Dezső, dr. Flóris Áron; parancsnoksági tagok: Bulyovszky Aladár és Boross Soma. Az alap-

szabályok intézkedése szerint a parancsnok és alparancsnok választása a belügyministeriumhoz felterjesztett s jóváhagyást nyert.

A közgyűlés mély fájdalommal vette tudomásul, hogy a parancsnokság legrégebbi és egyik legértékesebb tagja Oszetky Lajos alparancsnok változott körülmények folytán nem kívánt a testület további működésében résztvenni, hanem közel negyven esztendősz buzgó, önzetlen és eredményes tűzoltói működése után a működő tagok sorából kilépett. Távozó bajtársunk érdemeit a parancsnokság indítványára a közgyűlés a jegyzőkönyvben megörökítette s egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Az év folyamán személyi változás is állott be a parancsnokság kebelében. Oleják Károly szakaszparancsnok, ki az országos tűzoltó-szaktanfolyamnak több éven át volt segédelőadója, ki a budai állami tanítóképzőben öt éven át minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül tanította a tűzoltást s ki sok vidéki testület sikeres begyakorlását eszközölte, október 23-án bejelentette rangjáról való lemondását s a testületből való kilépését. Körünkből való távozása alkalmából a parancsnokság a multban teljesített becses működéséért jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki. Értékes munkaerő vállott ki testületünkből az ő kilépésével.

Mult esztendei jelentésünkben örömmel szóltunk arról, hogy a *automobil-fecskendőnk* rövid idő múlva szolgálatba állíthatjuk. Sajnos, az öröm korai volt. A fecskendő kipróbálásakor kitűnt, hogy az új hengeren oly öntési hibák vannak, melyek lehetlenné teszik az automobil-fecskendő működését. Emiatt a javítást eszközölő Altenstein és Brant mérnökök gépnyára pört indított az új hengert készítő eisenachi gyár ellen. Sajnálatos a dologban az, hogy nagyobb [anyagi] károsodás elkerülése céljából a parancsnokság kénytelen arra az állaspontra helyezkedni, hogy bevárja a pör eldőlését.

A mult esztendőben rendelt új szerkocsit Köhler István tűzoltószergyáros május 9-én fényezetlen álla-

potban bemutatta, mely alkalommal próbajáratokat végeztettünk s örömmel konstataituk, hogy a csapágszerkezet szerencsés konstrukciója következtében a 18 egyénnel terheit szerkocsi mily könnyen gördült tova. A szer, miután augusztus 17-én az orsz. tanfolyam keretében a gyárban bemutatattott, szeptember hó 4-én beszállítottat s felszerelése után azonnal szolgálatba állítottuk. A célszerű beosztással bíró, szép kiállítású szerkocsi azóta állandóan használtatik, csupán egy ízben s akkor is csak rövid időre kellett kisebb javítás eszközölnie végett a szolgálatból kivonni.

Szokásos zártkörű táncestélyünk tiszta jövedelme 2001 korona 57 fillér volt.

Az országos tűzoltó-szövetség által rendezett XVIII. országos tűzoltó-szaktanfolyam támogatására a szövetség elnöksége átiratilag kérte fel parancsnokságunkat s ugyancsak átiratban fejezte ki köszönetét a tanfolyam befejezése után. A szaktanfolyamot az évek óta szokásos mérvben támogattuk. Nevezetesen rendelkezésükre bocsátottuk modell-fecskendőinket, tanszermuzeumi felszerelésünket s éjjeli őrségeinkre 4—4 tanfolyamhallgatót osztottunk be. A tanfolyam parancsnoka s egyik előadója dr. Szily József parancsnokunk volt, kivüle még testületünk tisztjei közül dr. Balogh Dezső alparancsnok és Udvardy Aladár szakaszparancsnok voltak szaktanfolyami előadók.

A budapesti tűzoltó-testületek szövetsége az 1909-ik évben az állami felsőipariskola III. éves növendékei részére rendezett tűzoltó-szaktanfolyamot, melyen testületünk tisztikarából dr. Szily József parancsnok, dr. Balogh Dezső alparancsnok, Oleják Károly, Bence István és Udvardy Aladár szakaszparancsnokok voltak az előadók.

A közigazgatási tanfolyamon szintén közreműködött egyik előadóként dr. Szily parancsnok.

Az 1908/9-ki iskolai évben is megtartottuk szokásos tűzoltási tanfolyamunkat az I. kerületi állami elemi iskolai tanítóképző IV. osztályában. A tanfolyamot heti egy órában 28 növendék hallgatta. Tartatott 30 elméleti és 27 gyakorlati óra, ezenkívül 3 tanulmányi kirándulás is tétetett. A vizsgálat május hó 23-án tartatott, melyen testületünk és a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége képviselőjében dr. Szily parancsnok jelent meg. A hallgatók valamennyien látogatási bizonyítványt kaptak. Előadó Oleják Károly szakaszparancsnok volt, kinek csupán készkiadásait térítette meg a testület.

Miután tudomásunkra jutott, hogy az elemi tanítóképző a közel jövőben új épületben nyer elhelyezést, javasoltuk, hogy az új építkezés alkalmával külön szertár létesíttessék, melyben elhelyeztetnék az a néhány legszükségesebb szer, melyek gyakorlatozásokor használatnának. Ily felszerelés mellett a képzői növendékek IV. éves hallgatóinak kiképzett tűzoltócsapata szolgáltathatná az iskola épületeinek s a közeli környéknek tűzvédelmét. Hogy az oktatás eredményesebb legyen, kérjük a heti két óra visszaállítását s a tanulók ügybuzgalmának felkeltése céljából óhajtanánk tartjuk, hogy a tűzoltása rendkívüli tárgyak sorában osztályoztassék. Mindenesetre az országos tűzoltóügy érdekében igen kívánatos volna, hogy javaslataink illetékes helyen meghallgatást és megvalósítást nyerjenek. Megemlítjük, hogy a folyó 1909/10-ki tanévben a tanfolyamot dr. Szily parancsnok tartja.

Idegen testület kiképzésében egy ízben működöttünk közre, ugyanis a nyár folyamán Bence István szakaszparancsnok 1 hétig Nagybányán tartózkodott az önkéntes, fizetéses és bányai tűzoltóságok begyakorlása végett.

Más testületek iránt igyekeztünk bajtársi érzelmeinknek kifejezést adni, ott, ahol komoly tűzoltói munkálkodást vettünk észre. Az alberti-irsai ö. t. t. április 18-iki közgyűlésén Udvardy Aladár szakaszparancsnok, ottani tb. alparancsnok jelent meg testületünk képviselőjében. A váci ö. t. t. október 3-án tartott 35 éves jubileumán Kálmán Géza, Hevesi Zsigmond, Bence István és Udvardy Aladár szakaszparancsnokok képviselték testületünket. Az érdemes testület jubileumi ünnepségét ugyancsak Udvardy szakaszparancs-

nok méltatta a „Tűzrendészeti Közlöny“ hasábjain. A Ganz waggongyári ö. t. t. zárógyakorlatán dr. Szily parancsnok és Udvardy szakaszparancsnok vettek részt. A tapolcai ö. t. t. 40 éves és a párkányi ö. t. t. 25 éves jubileuma alkalmával az ünneplő testületeket átiratban üdvözöltük.

Rustschuk (Bulgária) város parancsnoka G. Ghenkoff Iván, ki tűzoltói tanulmányai céljából a fővárosban időzött, megjelent gyakorlatunkon.

Szepes vármegye alispánja átiratban kérte fel parancsnokságunkat, hogy Wyda János szepesváraljai parancsnokot budapesti tanulmányutja alkalmával törekvéseiben támogassuk; Wyda úr, őrségbeosztásainkon megjelent s gyakorlatunkban is aktív részt vett.

Az országos tűzoltó-szaktanfolyam támogatásán kívül egyébként is bajtársi készséggel működöttünk közre az országos tűzoltó-szövetség ténykedéseiben. A tisztvizsgálatok alkalmával átengedtük parancsnoksági ülés-termünket s rendelkezésükre bocsátottuk nappali őrségünket. A tiszt vizsgálatok közül dr. Szily parancsnok 4, dr. Balogh alparancsnok pedig 6 esetben volt a vizsgabizottság tagja.

Az országos szövetség által augusztus 17-én tartott szerkipróbáláson 4 tisztünk s 14 emberünk jelent meg.

A budapesti tűzoltó-testületek szövetsége működésében is élénk részt vettünk. A március hó 22-én tartott közgyűlésen dr. Szily József parancsnok újból megválasztatott a szövetség elnökévé. A parancsnoki és felolvasó üléseken parancsnokságunk testületileg vett részt. A november 19-i ülésen, mely alkalommal a közelmúlt idők nagyobb tüzesetei beszéltettek meg, dr. Szily parancsnok a Hungaria-malom, Szilvay Kornél ipariskolai tűzoltó tanfolyamot végzett őrvezetőnk pedig a Schlickgyár égéséről tartott előadást, melyet helyszínrajzokkal és fényképfelvételekkel tett szemléltetővé.

A Ganz waggongyári ö. t. t. kérésére, tanulmányutjokra rendelkezésükre bocsátottuk régi személyszállító kocsinkat.

Ifj. Bitskey Illés országos tűzoltó szaktanfolyamot végzett őrparancsnokunk, ki mint Pestvármegye tűzoltó-szövetségének titkára évkönyvet szerkesztett, mely az említett vármegyei szövetség kiadásában jelent meg, az országos szövetség által kiküldött bizottság előtt letette a tiszt vizsgát. A vármegyei szövetség megbízásából az év folyamán 12 helyen tartott egy napos járási tanfolyamot.

Udvardy Aladár szakaszparancsnok-titkár a fentebb említett évkönyv számára irt hosszabb tanulmányt „A gyakorlatokról“ címmel. Ezenkívül a Franklin-Társulat által legközelebb kiadandó „Az elemi népoktatás enciklopédiája“ című paedagogiai lexikon számára irt két tűzoltóirányu cikket. Bence István a Nemzeti Olvasókönyv számára készített olvasmányt a tűzoltóságokról.

A bajtársi érzés fokozására az elmúlt évben is megtartottuk szokásos társasvacsoránkat június 3-án, melyen 61 testületi tag vett részt.

Az önzetlen önkéntes tűzoltói szolgálat elismerésül január 24-i bálbizottsági ülésünk alkalmával osztottuk ki szolgálati érmeinket. XXX éves éremmel Wolf Márk rajvezető, XX évessel Hóles József szkp. XV évessel Wessely Ferenc őrp.-j. és V évessel Udvardy Aladár titkár, Skribek Ferenc őrp., Áfrány Dezső és Áfrány Mihály mászók díszítették fel.

Tagjaink szolgálati buzgalmát méltányolva, közgyűlésünkön csővezetőkké kineveztük Bilesch József, Blazsek András és Sipos Károly mászókat. Ugyancsak közgyűlésünkön osztottuk ki a jutalmakat. Elismerő oklevélen kívül 3 aranyat Udvardy Mihály, 2 aranyat Klein Mihály, 1 aranyat Kaufmann Rezső kapott; Jakobovics Lajos őrparancsnoknak elismerő oklevelet juttattunk.

Hogy tagjainkban a gyakorlatok szorgalmas látogatásának kedvét ébren tartsuk, október 24-én tartottuk meg versenygyakorlatunkat nagy érdeklődés mellett Janicsék Andor tűzfelügyelő és Kállay Imre segédtsiz voltak jelen a hivatalos tűzoltóság tisztjei közül s kívülök még sok bajtárs. 106 korona 74 fillér ellenében 17 becses és értékes díj szereztetett be. Díjat nyertek a követke-

zók: Falusi Károly m., Gangl Vince esv., Hevesi Sándor Hevesi Sándor esv., Nedoza János m., Kaposi Pál m. Bilesch Endr. Bilesch Endre m., Szalay Lajos sziv., Lukács Sándor sziv., Blazse sziv., Blazsek István m., Udvardy Mihály őrp., Török Rezső őrp. Rezső őrp., Szilvay Kornél m., Meer Ferenc őrp., Schwartz Armőhwartz Armin őrp. és Pintyőke János m.

Fegyelmi kihallgatások alkalmával figyelmeztetvfigyelmeztetve 29, dorgálva 10 s lefokozva 1 tag volt.

Felvilágosítást adtunk testületeknek 5 s magánosok s magánosoknak is 5 esetben.

A szépirodalmi könyvtár ajándék utján 19, vétatján 19, vétel utján 13, összesen 32 művel szaporodott. Az őrszöbtt. Az őrszoba részére járattuk a Budapesti Hirlapot s a Tolnai Világ Tolnai Világlapját, míg a Mátyás Diák, Budapest és Kis Ujság és Kis Ujság díjtalanul küldetik meg, melyért méltán megilleti köszöngilleti köszönetünk Wodianer Hugó, m. kir. udv. tanácsost, az illécsost, az illető lapok kiadóját.

A szakkönyvtár részére beküldetett 2, ajándékozta 2, ajándékozattott 1, vétetett 1, összesen 4 mű. Járattunk 3 hazattunk 3 hazai s 19 külföldi szaklapot.

A Kaiser Jubiläums-Stiftung közbenjárásunkra közbenjárásunkra 60 korona segélyben részesítette ifj. Szidanits Ferenc árváts Ferenc árváit.

Az Adria biztosító társaság 20 koronát küldött, melát küldött, mely összeget a vigalmi alaphoz csatoltuk.

Szolgálat.

1908. év december hó 31-én testületünknek 80 műünknek 80 működő tagja volt; az 1909. év folyamán felvétetett 8 wélvétetett 8 volt és 88 új, összesen 46 tag, úgy hogy a lefolyt évba lefolyt évben összesen 126 működő tagja volt testületünknek. Ekkéntünknek. Ezek közül az év folyamán kilépett 33, töröltetett 16; az apetett 16; az apadás tehát 49 volt, úgy hogy a tényleges létszám az 1908. létszám az 1909. évi december hó 31-én 77 fő volt.

Ezenkívül volt 5 tisztletbeli, 2 alapító, 1 kedvapító, 1 kedvelő és 3 pártoló tagunk; míg a parancsnokságnak a mkságnak a nem működők sorából 2 tagja volt.

Polgári foglalkozásra nézve volt: asztalos 5, arasztalos 5, aranyzsinosorszövő 2, bádogos 4, betűszedő 1, bognár 2, cipőbognár 2, cipész 6, egyetemi hallgató 1, esztergályos 2, festő 1, gépészfestő 1, gépész 2, gépészmérnök 1, géplakatos 2, hivatalnok 7, kereskedők 7, kereskedő 1, kéményseprő 1, kézbesítő 1, kocsifényező 1, kovácszó 1, kovács 1, kőműves 4, könyvkötő 1, lakatos 6, mázoló 2, műszerelő 2, műszerész 1, orvos 3, sarkantus 1, sodronyszövő 1, szabó 4, szal, szabó 4, szerelő 2, szobafestő 1, tanár 1, tanító 3, tanítójelölt 1, tanítójelölt 1, tűzoltószergyáros 1, rajzoló 1, ügyvéd 2, vasesztergályos esztergályos 1.

Rangfokozatra nézve volt:

tiszt, tisztviselő	11	. . . . .	11
őrpáncsnok	10	. . . . .	10
rajvezető (csővezető)	12	. . . . .	12
őrzevető (mászó)	19	. . . . .	19
vizsgálott szivattyus	7	. . . . .	7
szivattyus	18	. . . . .	18

Az elmúlt évben 865 éjjeli őrséget tartottunk, m tartottunk, melyen átlag egy őrségre 13⁴ tűzoltó jutott. . . . .

A színházi előadások fokozott tűzvédelmére művédelmére mult évben 58 nappali készenléti őrséget tartottunk, meártottunk, melyeken átlag egy őrségre jutott 13 tűzoltó. . . . .

Kivonult az őrség 32 esetben, riasztva 33 esetben wa 33 esetben volt.

A lefolyt évben 21 közgyakorlat, 6 vizsga- és 6 vizsga- és 1 versenygyakorlat, összesen tehát 28 gyakorlat tartapakorlat tartatott.

Ezen gyakorlatokon részt vett átlag 5 tiszt és 5 tiszt és 37 tűzoltó. Gyakorlat közben baleset 2, tűznél 2 esettűznél 2 esetben fordult elő. Gyakorlatainkat az országos tűzoltószövetség tűzoltószövetség egységes gyakorlati szabályzata szerint tartottuk. M tartottuk. Megemlítjük e helyen, hogy egy ízben Janicsek Andor, Janicsek Andor székesfőv. tűzfelügyelő ur vezetése mellett Budafokost Budafokon, a Hagenmacher-féle sörgyár telepén, a budafoki önkbudafoki önkéntes- és sörgyári tűzoltóságokkal együttesen tartott támas tartott támadási gyakorlaton testületünk tagjai közül 2 tiszt és 2 tiszt és 18 tűzoltó vett részt.

Őrpáncsnoki vizsgát tett 3, őrzevetőit 13 és szettőit 13 és szivattyusit 24; így összesen vizsgázott 40 tag. Ezek kő tag. Ezek közül megfelelt 3 őrpáncsnok, 12 őrzevető és 12 szivattyús 12 szivattyus; visszautasított 1 őrzevető és 12 szivattyus. . . . .

Jelentésünk végére érve, örömmel kell konstatálnell konstatálnunk, hogy testületünk kicsiny létszámához képest nagy eképest nagy eredményt ért el.

Dr. Szily József
parancsnok.

Udvardy Aladár
szakaszparancsnok, titkársnok, titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** A haladás korszaka. — A kereskedelemügyi minster 18789—VI. B. sz. rendelete. — Hivatalos rész: 3 Meghívó. — Pályázati hirdetmény. — 2 jegyzőkönyv. — Veszprémvármegye alispánjának körrendelete. — Robbanó gőzöket fejlesztő folyadékokról. Irta: Kállay Imre. — Motorok a tűzoltóság szolgálatában. Irta: dr. Poós Miklós. — Villamos mellékvilágítás. — Színházak, nyilvános termes épületek és cirkuszok tűzbiztos építésének kellékei. — Szövetség e i n k köréből: A jövő évi kongresszus előfutarja. — A tűzrendészet Sopronvármegyében. Irta: Szabó Gyula. — A nagyatádi vármegyei tűzoltószövetség közgyűlése. — Testületi élet: A budapesti önkéntes testület évi jelentéséből. — Különfélék. — Beszerzési források.

— **Védnökünk, József főherceg és fenséges neje Augusztia főhercegnő,** a június havában Budapesten rendezett repülő-miting alkalmával Warchalowski A. mérnök gépén próbarepülést végeztek. Ugy a fenséges asszony, ki elsőnek repült fel, mint József főherceg, ki másnap követte neje példáját, rendkívül el voltak ragadta a repülés közben tapasztaltaktól.

— **Óvári Ferenc és neje Szilber Vilma** mult hó közepén ünnepelték balatonalmádi új kastélyukban házasságuk 25 éves fordulóját. Bár az ünnep, az ezüstlakodalmát ülő kedves pár ismert puritanizmusának megfelelően csak szűk családi körben folyt le, az nem volt megakadályozható, hogy Veszprém népszerű diszpolgarát és egyben országgyűlési képviselőjét a társadalom minden köréből üdvözetekkel ne halmozzák el. Óvári Ferenc és neje, eddigi jótékonycélu alapítványaik sorát újabb 25 ezer koronás alapítvánnyal szaporították, mely összeg fele részének kamata a veszprémi angol kisasszonyoknak jut, másik felének kamatai pedig a veszprémi főgimnázium egy-egy arra méltó végzett növendékének további kiképzésére fognak fordíttatni.

— **Almády tanácsnok a hivatalában.** Almády Géza székesfővárosi tanácsos hosszabb ideig tartó betegség után ma átvette a IX-ik ügyosztály vezetését, melyhez a tűzoltóság is tartozik. A bizottsági tagok, de különösen a gondozására bizott tűzoltók örömmel értesültek róla, hogy Almády Géza tanácsos betegségéből teljesen fölgyógyult s a régi buzgósággal, szeretettel és lelkesedéssel fogott hivatalos teendőinek az ellátásához.

— **A Schön és Kreidl-féle bécsi cég benzintárolóit** a honvédelmi minster csakugyan megrendelte. Előbb azonban kötelezte a céget, hogy berendezésének robbanásmentes voltát nyilvános próbán demonstrálja. A próbát, mely a székesfővárosi tűzoltóság gyakorlóterén tartott meg. S c s e r b o v s z k i Szaniszló főparancsnok vezette; lefolyásáról a részleteket, ha majd terünk enged, hozni fogjuk. Ezuttal, az igazsághoz hiven, csak annyit kívánunk multkori ismertetésünk kapcsán (lásd májusi szám 88. oldalát) megemlíteni, hogy a bécsi hasonló próbán, az odaváló tűzoltó parancsnokság is részt vett, csupán az aláírása hiányzik a hivatalos közleményről.

— **Janicsek Andor,** székesfővárosi tűzfelügyelő, a tűzoltó tiszték orsz. egyesületének alelnöke, június havában részt vett a német hivatásos tűzoltóságok szövetségének az idén Berlinben tartott kongresszusán, melynek lezajlása után meglátogatta Hannover, Frankfurt, Stuttgart és München városokat, ezek tűzoltói berendezését is tanulmányozván.

— **A székesfőváros területén 17966 nyilvános telefonállomáson kívül,** melyek mindegyikén lehet tüzet is jelezni, 308 külön tűzjelző telefonállomás is van, melyen a kerületi legközelebbi tűzörségre (a telefon központ mellőzésével) közvetlenül ad-

hatni hirt a kitört avagy keletkezöben lévő tűz-
esetről. Azonkívül van az örségeknek egymásközötti
külön telefon vonala és vannak a házi riasztó
berendezések.

— Eladó egységes tömlőcsavarok. Szeged sz. kir. város
tűzoltósága a Storz-féle tömlőkapcsokra tért át s a tömlő-
kapcsok alkalmazása folytán fölöslegessé váló egységes
tömlőcsavarokat elárúsításra bocsátja. Tűzoltó
testületek, melyeknek tömlőcsavarokban hiányaik vannak
s ilyeneket beszerezni óhajtanának, szükségleteiket az el-
adásra kerülő csavarokból olcsón fedezhetnék. Érdeklődők
forduljanak Szeged sz. kir. város tűzoltóparancsnokságához.

— „Tűzoltói elméleti ismeretek gyűjteménye
kérdésekben és feleletekben“ cím alatt egy kis
zsebkönyvecske jelent meg Goldschmidt
József volt tanfolyamhallgató és csákvári tűz-
felügyelő kiadásában, amely az egész szakbeli
anyagot megismerteti kérdésekben és feleletekben
oly mérvben, amint azt a csákvári földmivesiskola
tanfolyamain éveken keresztül alkalmazta volt.
A füzet 1 korona árban a szerzőnél rendelhető meg.

— Kereskedői gondosság. Szolgáló (vacsorázás közben
berohan): Ténstur, ég a bolt.

— Boltos (megnézi az óráját): Már ég!?

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és
Ransch tulajdona**)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

**Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság**

Budapest,
VI., Váci-ut 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzfecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON

cs. és kir. udvari szállítók, gyártnak:

tűzfecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőzsomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és
tömlőmotorokat.

— **Walser Ferenc** —

tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYARTUNK: tűzfecskendőket, kútszivattyú-
kat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes
eredeti Wendeschuh-féle védelmi és biztonsági eszköz-
zökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi 50 korona
vagy félszévi 25 korona lefizetése mellett fogad el
a kiadóhivatal.

Győző Béla és Tsa

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.

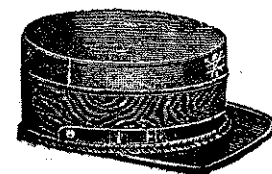
Szállítanak

automobil-, gőz- és motorfecskendőket,
kocsi-, mozdony- és targoncafecskendőket,
felszereléseket és tömlőket.

**A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya)
lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —**

„Optimus“ kézi tűzoltókészülék

ára 8¹/₂ liter tartalommal . . . 65 K.
10¹/₂ „ „ . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít

**Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenden.**

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Díszokmány - Ürlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fény-
nyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla
volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona beküldése ellenében kap-
hatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

Magyar Fémlemezipar r.-t.

Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.

egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Huneeke-
féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat,
garage- és raktári berendezéseket.

A magyar országos tűzoltó-szövetség

Gyakorló szabályzata

egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor.,
másoknak 2 korona.

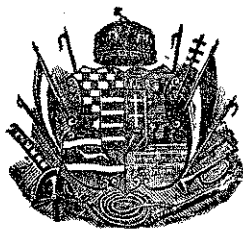
A kivonatos füzet ára 10 fillér.

Tűzoltók, kérjétek a boltostól a

TŰZOLTÓK GYUFÁJÁT!

Készül Stermann M. nagyszombati gyufagyárában. Az el-
adási ár 5°/_o-a a magyar országos tűzoltó-szövet-
ség segélyzőpénztárának jut.

Ifj. Kellner Ernő könyvnyomdája Budapest, V., Csáky-utca 9.

TÜZRENDINDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hová az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.	Szombatján. A havi egyedül szólalásokat az elnök felé kell intézni; a díj is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., RÁKÓCZI-ÚT 28. Telefon 90-33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
--	--	--	--

Felelős szerkesztős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Tűzoltó-nevelés. -nevelés.

Általános a panasz, hogy az önkéntes tűzoltóságok foszlanak-boszlanak-bomlanak, mert régi hű tagjai már kiöregülnek, ~~friss erők pedig nem igemem igen akarnak~~ új tagokul belépni a tűzoltóságba.

Ha e sajnós jelenségnek okát fűr-késszük, megtaláljuk abban, hogy a tűzoltónevelés el van hanyagolva hazánkban.

Amikor évtizedek előtt a tűzoltó-intézmény még új volt, akkor az újdonság ingere erős hatással volt a fiatalságra, beléptek tehát a tűzoltóságokba, ki is tartottak abban hiven. Lassankint azonban megszokott közömbös intézménnyé vált a tűzoltóság is, s a mindinkább önző-irányban alakuló világnézet ma már csak odatereli a fiatalságot, ahová kicsi korától utalják: a jövedelmező foglalkozásokra. Oly erős a pénzkeresésre való hajlam a mai fiatalságban, hogy bárminemű társadalmi tevékenységre is csak akkor vállalkozik, ha azzal jövedelem, és pedig eléggé számbavehető jövedelem jár.

Hát hiszen jól van az, hogy a fiatalságban a pénzkeresésre irányuló hajlam gyökeret vert, mert mind drágábbá válik a megélhetés és föl-kopik annak az állá, aki a mai időben keresni nem bír. Végzetessé váló hiba azonban, ha a fiatalság szívében

virág többé nem terem, csupán csak merkantil-portéka. Az ily fiatalság nem fogékony semmi emberbaráti (humanus) tevékenység iránt, s ma-holnap csak csodálandó kivétel számba megy egy-egy olyan ember, aki veszedelembé jutó embertársán önzetlenül segíteni kész.

És e nagy bajon semmi más nem segíthet, mint a nevelés. Már a gyermekszívbe kell mindamaz erényvirágok csiráit beültetni, amelyek dus tenyészését a jövőben várjuk.

Tanulhatunk a németektől, akik már a múlt század közepén észlelve azt, hogy a katonai ténykedés merő pénzkereső foglalkozássá kezd sülyedni: az iskolákba vitték be a katonai nevelést. Az elemi iskolák apró gyermekeinek kezébe adták a puskát, a kardot, hogy ne csak versekben emlegessék a honszeretet erényét, hanem honvédésre irányuló testmozgásokkal is rögzítsék azokban a honmegvédésére irányuló készséget és fölébresszék már a gyermekben is az erre való képességet. Beoltván egyszermind a harcvágyat is, mely a gyermekszívben meggyökeresedve, kipusztulhatlanul élni fog, sőt növekedni fog felserdült korában is, s ha majdan megszólal a harci riadó: nem a katonai kényszer, hanem ez a szívben meggyökeresült tettvágy, a hazáért való küzdelemnek az erre való képesség érzetétől duzzadó erős vágya ösztönzi

öt a cselekvésre, mely akkor csodás tettekre is ragadja. Nem üres frázis Bismarck és Moltke kijelentése, hogy a nagy német-francia háboruban „a franciákat a német iskolamesterek verték meg.” Tényleg az iskolákban katonai tettekre nevelt ifjuság aratta azt a dicsőséges győzedelmet.

A németek példáját követték a japánok is a katonás nevelés terén. Japánországban is az iskolákban nevelik már úgy a gyermeket, hogy azok felnövekedvén, a szívében meggyökerezett katonás tettvágy erős ösztönné duzzad, amely hősi tettekre sarkal.

E példákat kell nekünk is követnünk. A tűzoltásra is nevelni kell az embert, s ezt a nevelést ott kell elkezdeni az emberszeretet gyakorlására fogékony gyermekszívnél, a hősi tettekre vágyódó virgongyermek kedélyénél.

A felsőbb iskolák már majdnem mind fölvettek a tűzoltás tanítását a munkakörükbe. Ujabban az ipariskolákban is tért nyer a tűzoltás tanítása. De ez nem elég. A főiskolákban tűzoltást tanuló egyének közül nagyon kevés érvényesül az életben a tűzoltás terén, legfőleg ott, ahol vezetőkre van szükség. Az igaz, hogy itt aztán igen szépen érvényesülhetnek.

A tűzoltóténykedésre hivatott nagy tömeg azonban nem végez felsőbb iskolákat, ezeknek egyedüli iskolájuk a népiskola, s azért a tűzoltás tanítását és gyakorlását be kell vinni a népiskolákba is.

Nem elég az olvasókönyvekbe iktatott ily irányú olvasmány és vers, mert mindez csak elmélet. A madárvédelemmel sem mentünk semmire addig, amíg csak verseltünk a madárról. Elmondta a gyermek a szép verset s aztán mégis csak leszedte a madár fészket, ahol csak érhetette. Most a madárvédelmet gyakorlatilag csináljuk. A gyermekek maguk etetik télen a madarakat. Ők csinálják a téli etetőházikókat, a fészkelő oduszkákat. Tavasszal ők gondozzák a cinkéfészkeket, számontartva a kisfiókák

kelését, röpködni talni tanulását. Óvják, őrzik minden veszélyesélytől. S jaj annak, aki bántani meri meri az ő madarait. A szarkában meg aleg a kányában fölismerte a gyermek a kis a kis madarak ellenségét. Hiába rakja oly moly magasra a ragadozó madár a fészket, székét, kiszedi abból a tojásokat a gyermekermek, hogy az ellenség ne szaporodhassék. És ime, amit országos törvényekkel nem lehetett elérni: a hasznos madarak szaporodását elérjük a kis gyermekek jó szívével és főleg főleg a tettekre készségével.

Alkalmazzuk ezt a tűzoltás terén is. Legyen a tűzoltás ne csak elméleti, de gyakorlati tárgya is a népiskoláknak. Egy kis 70—80 mm. kaliberű rendes fecskendő, néhány darab könnyed dugó dugólétra nem kerül oly sokba, hogy mind minden iskolához beszerezhető ne volnavolna. Kikerül a tornaszerekre előirányozott összegből is. És a néhány száz koronás befektetéssel, s a tanítók jóakarata működéssel oly nemzedéket lehet nevelni, amely vágyva vágyik a tűzoltói, mentőesapokba sorakozni, bzeni, hogy a szívében meggyökerezett s testében megedződött védelmi tettvágyát a közérdek javára kifejtthesse, hasznosíthassa.

Szervezzük tehát az iskolákban ne csak csak a katonai zászlóaljokat, hanem a tűzoltó-szakszokat is.

A 10—12 éves fugyermekek — kísérlet alapján állítható — már alkalmas erre. Ne féltsük azt a gyermeket attól a géptől, attól a 3—4 méteres jó erős létrától. Az a fiú, aki a 12 méteres, hajladozó egerfárról lehozza a szarkatojást, nem fog leesni a 3 méteres létráról. Ól.

Természetes, hogy nem szabad tülhajtani a dolgot a gyermeknél, nem szabad merev egergyerekekkel gyötörni őt. Játékszerűnek kell a tűzoltás munkájának lenni, hogy abban a gyermek öröme találja, de ez örömteljes játék mellett is elsajátítsa a tűzoltás teendőit és vérebe forrjon a tűzoltói hivatás szeretete.

Barabás István.

HIVATALOS RÉSZ.

1614. szám.
1910.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi augusztus hó 14-én d. e. 9 órakor elnökségi ülést tart Budapesten saját helyiségében, amelyre az elnökség tagjait, valamint az érdeklődő tagtestületi tiszturakat ez uton meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

1. Jelentés a XIX. orsz. szaktanfolyam lefolyásáról.
  2. Pénztárnok jelentése a pénztár félévi állásáról.
  3. A magasabb foku tanfolyam, illetve tűzfelügyelői tanfolyam rendezésének kérdése.
  4. A szövetség történetének megíratása.
  5. Folyó ügyek (a miskolci ülés ideje stb.)
- Ugyancsak ez alkalommal d. e. 1/29 órakor a segélyző pénztár elnöksége is tart ülést.

Budapest, 1910 június 28-án.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1615.
1910. szám.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség országos választmánya f. évi augusztus hó 14-én d. e. 11 órakor Budapesten saját helyiségében választmányi közgyűlést tart, melyre az elnökség és a felügyelőbizottság tagjait, valamint a vármegyei szövetségek elnökségeit ez úton meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. A szövetségi alapszabályokat illető beadványok.
2. Tag- és tagdíjtörlések.
3. Folyó ügyek és netáni indítványok.

Budapest, 1910 június hó 28-án.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1616.
1910. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség f. évi augusztus hó 14-én d. u. 3 órakor Budapesten Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye székházának (IV. kerület, Városház-utca 7 szám) nagytermében (I. emelet) rendkívüli nagygyűlést tart, melyre a tagtestületeket meghívjuk azzal, hogy felhatalmazással ellátott egy-egy megbízott által magukat minél számosabban képviseltessék.

A nagygyűlés egyedüli tárgya: a szövetség alapszabályainak módosítása.

A testületek kiküldöttei részére a M. á. vasut vonalain kedvezményes jegyet szándékozván kieszközölni, felkérjük az arra igényt tartó parancsnokságokat, hogy a kiküldött nevének bejelentése kapcsán sziveskedjenek egyuttal a vasuti állomásuk nevét is bejelenteni, hogy e tekintetben netáni zavarok elkerültessenek.

Budapest, 1910 július hó 31-én.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Figyelmeztetés.

Mind gyakrabban fordul elő, hogy a tűzoltóparancsnokságok a testületek kebelében történt sérülési eseteket a segélyzőpénztári alap-

szabályaink 14. §-a első bekezdésében meghatározott határidő — vagyis a baleset napjától számított 20 nap — elteltével jelentik be. Segélyzőpénztárunk 1910. évi június hó 18-iki elnökségi ülésének határozatából figyelmeztetjük a testületek vezetőségeit, miszerint a balesetek bejelentésére megállapított határidőt a legpontosabban tartásuk be, mert jövőben az elkésve beküldött segély iránti kérelmek még az eddig kivételesen gyakorolt méltányosságból sem fognak figyelembe vétetni és sérült a bejelentési határidő elmulasztása esetén — még ha ez önhibáján kívül történt is — a segélyezésre való jogosultságát feltétlenül elveszti s így a sérülttel szemben a választmány válik felelőssé.

Budapest, 1910 július hó 2-án.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

* A veszprémvármegyei tűzoltó-szövetség 1910. évi költségvetési előirányzatánál mutatkozó 1000 kor. hiányt a vármegyei tűzoltó-alapból kérte fedezni, mire az alábbi véghatározattal értesítettett:

A vármegye törvényhatósági bizottsága — tekintettel arra, hogy a vármegye tűzrendészeti állapotának fokozatos javulásával szemben az anyagi áldozatok is aránylagosan gyarapodtak, különösen az új járési tűzrendészeti felügyelői állások szaporításából kifolyólag, úgy hogy a vármegyei tűzoltó szövetség a rendelkezésre álló tagsági díjakból s azok kamataiból az 1910. évre szóló kiadásait fedezni nem tudná, a kérelemnek a vármegyei tűzoltó-alap helyzetére figyelemmel — részben helyt ad s a vármegyei tűzoltószövetség részére az 1910. évi költségvetésében mutatkozó hiány fedezetül a vármegyei tűzoltó alapból 500 koronát megszavaz a vármegye alispánját felhíván, hogy ezen véghatározat miniszteri jóváhagyása után az 500 koronát a vármegyei tűzoltó-alapból haladéktalanul utalványozza ki.

Jelen véghatározat ellen 15 nap alatt a m. kir. belügyminiszterhez címzett, de a vármegye alispánjánál benyújtandó felelőszó van helye, ki ezen véghatározatát az ellene esetleg beadott felelőszókkal együtt a m. kir. belügyminiszterhez megerősítés végett felteszti.

Kelt Veszprémvármegye törvényhatósági bizottságának 1910 március hó 14-én és folytatva tartott rendes közgyűléséből.

Kiadta: Dr. Véghely Kálmán,
főjegyző.

* A Fejérvármegyei Tűzoltó-Szövetség rendes évi gyűlését ezuttal először vármegyei tűzoltóversenyekkel kapcsolatban, Adony községben a község ház tanácstermében 1910. évi augusztus hó 21-én vasárnap fogja megtartani.

A gyűlésen való részvétel egyenruha viseléséhez kötve nincs, de kívánatos, hogy aki egyenruha nélkül jelenik meg, az a megye színét képviselő sárga-zöld karszalagot tegyen balkarjára, mint szabályrendeletileg megállapított tűzoltói hatósági jelvényt.

Ezzel egyidejűleg felszólítjuk a tagtestületeket, miszerint a gyűlés alkalmával megtartandó versenygyakorlatokon vegyenek részt és ezzel saját testületi szakképzettségükön fáradozzanak, melyet illetékes községeik erkölcsi elismerésén kívül a szövetségi elnökség látható emléktárgy adományozásával is fog jutalmazni,

ha a versenyben megfelelő gyakorlottságot tanusítanak.

A versenyfeltételek csak oly mértékig terjednek, hogy annak a legkisebb falu tűzoltósága is megfelelhessen, ha otthon kellő gyakorlatozással az előirt módon foglalkozik. Ebben nehézséget az sem okoz, hogy otthon más feckendője van, mint aminővel Adonyban a versenyzés történni fog; mert ügyes szerelőraj az első pillantásra tájékozva lehet az egyes szerelési teendők felől. A versenyzéshez elegendő lesz a saját 5 tagból álló raja is, miután a nyomó-legénységet az Adonyi Tűzoltó Testület állítja ki, melynek jobb szárnyán fog elhelyeztetni a versenyző raj s az ekként alakuló csapattal fog rendelkezni a vezénylő.

A szerelési eljárásra nézve az országos tűzoltó-szövetség egységes gyakorlati szabályzatának 1905. évi (harmadik) kiadásában foglalt előírás a mérvadó és a versenyzők minden teendőikben ahhoz kötelesek alkalmazkodni. Minden attól való eltérés hibául rovatik fel.

Ugy a szerelésnél, valamint a visszaszerelésnél minden egyes teendő a legnagyobb pontossággal hajtandó végre, a csavarok jól megerősítendőek, a tömlővezetékek kiigazítandó stb. A teendők pontos végrehajtására nézve a bíráló bizottság tagjai a szerelés, illetve a visszaszerelés befejeztével vizsgálatot tartanak.

A mindenre kiterjedő utasításokat a vezénylőnek hangos szóval, érthetőleg kell megadnia. A legénységnek utasítás nélkül mit se szabad végeznie. A bíráló bizottság utasítására megadandó jelre kezdődő visszaszerelés befejeztének akkor tekintetik, midőn az alkalmazásba vett összes eszközök rendbe hozattak. A jelzéseknel a kéthangu jelző és a sip alkalmazandók s a vezénylő utasításain kívül más szónak — elkerülhetetlen eseteket kivéve — elhangoznia nem szabad.

A versenyek befejezése után tartatik meg a szövetségi gyűlés, mely után közös étkezés lesz a nagyvendéglőben tetszés szerint.

Ébéd után az adonyi tűzoltó-testület házi gyakorlata zárja be a szövetség ezen összejövetelét, mely után a vidékiek otthonukba távoznak, vagy az adonyi vendéglátó bajtársak társaságában maradhatnak.

Verebi Végh István,
várm. szöv. elnök.

Vida Pál,
a szövetség titkára.

A vármegyei tűzoltó-szövetség elnökségének fenti tájékoztatóját azzal az utasítással adom ki az előjárásnak, hogy azt a községben levő tűzoltó-testülettel, avagy saját kötelezett tűzoltóságával ne csak közölje, hanem a maga részéről is vegye ülésében tanácskozás alá és gondoskodjék arról, hogy a tűzoltó-testület lehetőleg részt vegyen a versenyben; de ha ez nem lehetséges, legalább tanulmány-szerzés céljából mindenestre jelenjen meg a tűzoltók vagy az előjáróság tagjai közül egy vagy több a szövetségi gyűlésen és versenyen.

Székesfehérvár, 1910. július hó 15.

Szűts Jenő,
alispán.

* **A vasvári önk. tűzoltóság.** Vasvárott 30 évvel ezelőtt semmiféle tűzoltói szervezet sem volt. Az akkor 3000 lakost számlált községnek két régi rozszant fa-anyagu feckendője volt szívómű nélkül és nyomótömlők nélkül. A csővezető (már t. i. aki e szerepre vállalkozott) a gépre ugrott föl és onnét lövelte a vizet egész közelről a tűzre, ha ugyan a rozsdás géppel valamelyest működni lehetett. Voltak is az időben nagy tüzek, melyek egész utcasort pusztítottak el.

Az önk. tűzoltóságot Barabás István létesítette 1888-ban az akkor virágzásban volt polgári dalárda tagjaiból. Az egyesületnek ma 72 működő tagja van. Alapító és pártoló tagja majdnem minden vasvári lakos.

Csapatfőlszerelés a következőkből áll:

1. Targonca-feckendő (90^m), egy lajtszekér után akasztva.
2. Kis hydrofor (85^m), egy lajtszekér hátuljára fektetve.
3. Kocsi-feckendő (100^m) rugókkal, fékkel, tömlő targoncával.
4. Kocsi-feckendő (100^m) rugók nélkül.
5. Ifjusági kocsi-feckendő (80^m) angol dugó-létrákkal
6. Mankó kézi-feckendő (egy hengerű) vödörbe illesztve.
7. Ugyanaz még egy darab.
8. Lajtszekér a 3. számú feckendőhöz.
9. Lajtszekér a 4. számú feckendőhöz.
10. Szerkocsi 2 készlet dugó-létrával, 3 támrudas létrával, 2 tetőlétrával, kapacsokkal, csákiyákkal, ásókkal, lapátokkal, vasvillákkal stb.

Az 1—5 számú feckendők mind szívó szerkezetűek a nyomótömlő készlet 540 méter.

Az új szerház 1910-ben épült, 156 m² beltérrel, 10 m. magas falazatu mászótoronnyal, tanácsteremmel, irodával, szolgálakással, órszobával, tolonchelyiséggel.

A tűjelzés Vasvárott vészskürtökkel történik. Ki van osztva 12 darab vészskürt az egyes utcákban, otthon foglalkozó tűzoltók családjánál. Kiütő tűz esetén a legközelebbi vészskürt fölhasználnak, utána csakhamar a többi is, így értesül mindenki a helyi tűzről.

A vészjelre a tűzoltók részint a szerházhoz futnak a szerekért, részint egyenesen a tűzhöz, ahol azonnal lehetőleg ténykednek is. A tűzőrök hasonlóképpen a tűzhöz sietnek.

A lófogatok egy része a szertárhoz siet, hogy a szereket a tűzhöz szállítsák. Ezek 5, 4, 3, 2, 1 korona jutalmat kapnak a tűzoltóság pénztárából. A többi ló- és marhafogat lajtokban, hordókban vizet szállít, mert Vasvárott kevés a kut s ezek is nagyon mélyek. A legelső vízszállító fogatok 3, 2, 1 korona jutalmat kapnak. A kézben hozott dézsá-vizek szállítói is (többnyire asszonyok, leányok) 1—1 korona díjat kapnak. A vízszállításnál a községi elöljárók és rendőrök ügyelnek föl és ők ellenőrzik a fogatok megjelenését.

Midőn az oltási munka véget ér, ugy a tűzoltók, mint a megjelent tűzőrök sorakoznak, neveik felolvastatnak s a hiányzókat a hatóságnak felelősségrevonás végett följelentetnek.

Ez a gyakorlat 25 év óta áll fenn s azóta bár igen sok tüzeset volt (még szeles időben is), 1—2 háznál több soha le nem égett.

Télen át a tűzoltók 6—8 elméleti előadásban részesülnek. Tavasztól késő őszig (kivéve a nagy nyári munkaidőt) minden vasárnap reggel van gyakorlat.

Időnként taktikai gyakorlatok is tartatnak a városka egyes tűzfészkeinel.

Az 1910 június 26-án a vasvármegyei szövetség ott tartott évi közgyűlése alkalmával a parancsnokság riasztást rendezett, hogy a tűzoltóság, tűzőrök, fogatok és vízszállítók felvonulása és a tűzoltószerek működésképeisége bemutattassék.

E bemutató gyakorlat után a helyszínen föladott taktikai gyakorlatok is voltak, iskola-gyakorlat azonban igen helyesen, csak kívánatra lett volna.

Az 1910. évi XIX. országos tűzoltó szaktanfolyam hallgatóinak névsora.

Folyó szám	N é v	A h a l l g a t ó				
		l a k ó h e l y e		élet kora	polg. foglalkozása	
		helység	vármegye			
1	Antal István		Pöstyén	Nyitra	32	tanító
2	Bécsi István		Simonmajor	Tolna	26	tanító
3	Bencsik István		Jászkarajenő	Pest	28	s. jegyző
4	Bene Jenő		Pécs	Baranya	34	műszaki hivataln.
5	Biki Nagy Imre		Szarvas	Békés	28	községi aljegyző
6	Bozók Sándor		Csongrád	Csongrád	38	számtiszt
7	Csicsai Benedek		Bakony	Győr	25	tanító
8	Dicskó József		Éberhard	Pozsony	20	
9	Egyed Andor		Budapest	—	30	máv. gépgy. hiv.
10	Dr. Falussy Alajos		Nagykároly	Szatmár	24	várm. közig. gyak.
11	Falusy Károly		Budapest	—	27	művezető
12	Farkas János		Rábakecskéd	Vas	24	tanító
13	Forrai Aladár		Tevel	Tolna	26	aljegyző
14	Gaál Ferencz		Apa	Szatmár	28	tanító
15	Gáspár Frigyes		Simonyifalva	Arad	33	áll. tanító
16	German Antal		Szelistye	Szeben	27	tanító
17	Grill Géza		Tabajd	Fehér	42	k. tanító
18	Györgyi Gyula		Pilisvörösvár	Pest	30	tanító
19	Hajnai Henrik		Zágráb	Hotvátorsz.	41	máv. főművez.
20	Hegedűs Viktor		Jászberény	Jászkunszoln.	36	városi számfeljtő
21	Kachnics Andor	L.	Liptószentmiklós	Liptó	27	áll. tanító
22	Kakucs György		Parajd	Udvarhely	33	
23	Klamár Vilmos		Sátoraljaúj.	Zemplén	41	máv. főművezető
24	Kováts Gyula		Kiskőrös	Pest	31	járásírnök
25	Kühn Ernő		Iklad	Pestm.	24	tanító
26	Lipcey Akos		Tiszafüred	Heves	27	gazd. akad.
27	Marinovicz Ferencz	D.	Drávavásárhely	Zala	26	jegyző
28	Márton János		Báta	Tolna	25	tanító
29	Mertz Gyula		Apostag	Pestm.	32	
30	Mihályi Béla		Fiátfalva	Udvarhely	29	k. jegyző
31	Mintzér László		Gyöngyös	Heves	30	banktisztv.
32	Mójics Péter		Szentendre	Pestm.	29	aljegyző
33	Moinár László		Felsőöszkő	Vasm.	31	k. jegyző
34	Nagy Elek		Öcsöd	Békés	32	tanító
35	Dr. Négyesi Imre		Szentes	Csongrád	32	városi joggyak.
36	Nigrédi János		Kisk. Majsa	Pestm.	25	tanító
37	Nyikita János		Nagybánya	Szatmár	28	bánya felvigy.
38	P. Opra János		Abaujszántó	Abaujtor.	28	tanító
39	Pap András		Szászváros	Hunyad	26	jog. gyak.
40	Papp János		Gyula	Kolozs	37	áll. tanító
41	Papp Lajos		Tiszásas	Jász. n. k. Szoln.	27	tak. p. könyv.
42	Puskás Lajos	C.	Csikszgyörgy	Csik	36	jegyző
43	Rokfalusay Lajos		Korompa	Szepes	23	tanító
44	Sárosy József		Nagygomba	Somogy	22	
45	Szalay László		Czegléd	Pest	26	árvaszéki ikt.
46	Szántó Károly		Visnyéd	Sopron	26	tanító
47	Szöke Zsiga		Mentshely	Veszprém	26	
48	Techlár Ernő		Pécs	Baranya	22	joghallgató
49	Törék István		Vajdahunyad	Hunyad	32	s. mérnök
50	Tremkó György		Vereb	Fehér	23	a. jegyző
51	Vermesi György		Marosujvár	Alsófehér	23	bánya felvigy.
52	Zügn Nándor		Sopron	Sopron	34	erdőmester

Azonkívül Szütsy Imre, csendőrfőhadnagy, csendőrfőhadnagy, Vincze Albert és Konkoly Iván csendőrhadnagyok és 8 oktatók és 8 oktató altisztje a csendőrségnek vett részt a tanfolyam részét a tanfolyamon.

Dr., Szily József
tanfolyam-parancsnok.

A baranyavármegyei szövetség kimutatása.

Folyószám	A közigazgatási járás vagy város neve	Községi járás Községneve	Községek száma	Milyen tűzoltósága van?							Hívatásos	Gyári	Hány önkéntes tűzoltótestület részesül községi segélyben	Hány községnek van tűzrendészeti vagy segély- alapja?
				Önkéntes	Közülék hány működik	Kötelezett	Közülék hány működik	Nincs semmité						
1	Baranyavár		37	9	5	11	10	17	—	—	5	22		
2	Hegyhát		73	8	6	33	33	32	—	—	1	32		
3	Mohács		27	5	4	—	—	22	—	—	5	13		
4	Pécs		56	1	1	15	15	40	—	—	1	55		
5	Pécsvárad		37	3	1	19	19	15	—	—	1	16		
6	Szentlőrinc		72	5	3	43	43	24	—	—	—	3		
7	Siklós		55	5	4	—	—	—	—	—	—	—		
8	Pécs szabad kir. város	város	1	2	2	—	—	—	1	1	3	3		
Összesen :			3	Összesen :	358	38	26	121	120	150	1	1	16	144

Miként lehetne a mezőgazdasági termények, gabona-, szalma- és takarmányfélék elhelyezését, cséplését olyképpen szabályozni, hogy az a nép gazdasági érdekeit és a tűzbiztonság követelményeit egyaránt kielégítse?*)

A szabályzat megállapításánál a kérdés két részre választható, nevezetesen: a szálás növények elhelyezése és a cséplésnél követendő elővigyázati szempontokra.

Szálás növények elhelyezése.

Városokban és falvakban a szálás növények külön e célra — nem tulmessenze, legfeljebb 500 méternyire a falutól — kijelölt szérüskertben (rakodóban) tartandók.

A kijelölt hely lehetőleg magasabb talajon legyen, nehogy nagyobb esőzések a rakásokat alááztatva, abban kárt tegyenek.

A szérüskert legalább körülárkoltva, lehetőség szerint azonban körülkerítve egy tágas főbejáratral ellátva legyen.

Területe a könnyebb közlekedés szempontjából, szakaszokra és utcákra legyen osztva; a főbejáratnál legyen a csőszház vagy kunyhó.

Nagysága olyképpen állapítandó meg, hogy abban a várható termések elcsépléséhez szükséges terület rendelkezésre álljon. Ha ez nem lehetséges, úgy a cséplés a szérüskert körül is végezhető; cséplés után azonban a szalmafélék a kertbe szállítandók és itt nyerjenek elhelyezést a takarmányfélék is.

Ezen berendezkedés kívántassék meg városok, falvak és nagyobb uradalmaknál egyaránt.

Kisebb gazdaságokban a külön szérüskert alkalmazása mellőzhető, ily helyeken szabályul csupán az állapíttassék meg, hogy tanyaépülethez 54 méter távolságon túl essenek a rakományok.

Tűzbiztonsági intézkedések.

A szérüskertben lehetőség szerint állandó őr alkalmaztassék.

A főbejárat mellett táblán kifüggesztve legyenek a tilalmi szabályok (dohányzás tilos stb.) a hatóság által megállapított büntetési fokozat jelölésével.

Az őr köteles éjjel-nappal a tűzbiztonságra ügyelni; cséplés alkalmával esetleg segédőr támogatásával is, hogy vigyázatlanságból vagy rosszakaratból tüzeset elő ne forduljon.

A szérüskert bizonyos pontjain vízzel telt hordók vagy kádak legyenek a nyári időben felállítva.

A csőszház mellett egy jókarban tartott tűzfecskendő álljon 10—12 vederrel.

Minden rakodó vagy szérüskert területén legalább is egy kut legyen felállítva.

A cséplés.

A cséplés, ha gépi munka, csak akkor felel meg legjobban a gazdasági érdekeknek, ha a gép munkája tökéletes. Lóval, kocsival, cséplő-

fával való nyomtatás, magkiverés — ahol divatban van — szintén az adott viszonyok gazdasági érdekei szerint történik.

Általános szabályt a cséplési művelét gazdaságos végrehajtására hozni nem lehet, lévén ezerféle változó körülmény a jelentkező esetknél.

Tűzrendészeti szempontból a cséplési munkát körül felmerülhető veszélyek bekövetkehetnek az emberek vigyázatlanságából, rosszakaratából vagy a gépek hibájából.

Az óvatossági szabályok betartásának ellenőrzésére a tulajdonos, a munkát vezető egyén, a gép kezelője s végül a munkaterület őrije vannak hivatva.

A cséplés körüli óvintézkedési szabályok a következőkbe foglalhatók:

1. A gép, vagyis a cséplő jól legyen beállítva. Újabb állítás megspórolása végett ne igyekezzenek a kazal mentén jól betolni, mert így a hajtógép közelebb jut a kazalhoz s közelebb juttat a veszélyhez is.

2. A gőzgép (lokomobil) kéménye jó szikrafogóval vagy szikrakürtővel legyen ellátva.

3. A hamulása jó legyen, ajtaja jól zárjon. Rosszul felhelyezett rongyos, lyukas hamuladából a parázs könnyen kihullik, ami a tűzveszélyt növeli.

4. A füstszekrény ajtaja jól zárjon, hogy nyílásai mellett szikrák ki ne jöjjenek.

5. Motoroknál, ha a gyújtást izzó cső vagy golyó végzi, ezeknek kellő szigeteléséről, burkolásáról gondoskodva legyen.

6. Robbanó anyag távol tartandó és csakis a gép járásához szükséges mennyiség legyen a gépen elhelyezett tartányban fedetten tartva.

7. Benzin által hajtott motorgépek körül a dohányzás szigorúan tiltassék.

8. A hangfogóedény és kipuffogócső szerelése, felállítása kifogástalan legyen, nehogy a kiömlő égéstermékek közé vegyült szikrák bajt okozzanak.

9. A cséplést végző gép mellett egy jókarban tartott kézi fecskendő legyen készenlétben; továbbá egy lajt vízzel megtöltve és legalább hat darab veder a lajtkocsin.

Ellenőrzés.

A szalmatermények elhelyezésére és cséplésére alkotandó szabályrendeletek és séges óvintézkedések mikénti betartásának ellenőrzésére a járási tűzfelügyelők volnának hivatottabbak. Ahol tűzoltóság nincsen, járási főtisztviselő (szolgabíró) hatáskörébe utalhatna legtöbb reményt fűzni azok betartásához.

Csongrád-Mindszent.

Lipták Jenő.

* A somogyvármegyei tűzoltó-szövetség jun. 12-én Marczaliban tartott évi rendes közgyűlés alkalmával Szabados Imre vármegyei tűzrendészeti felügyelőnek 30 éves tűzoltói működését és areképleleplezését ünnepelte.

*) 50 koronával jutalmazott pályamunka.

Motorok a tűzoltóság szolgálatában.

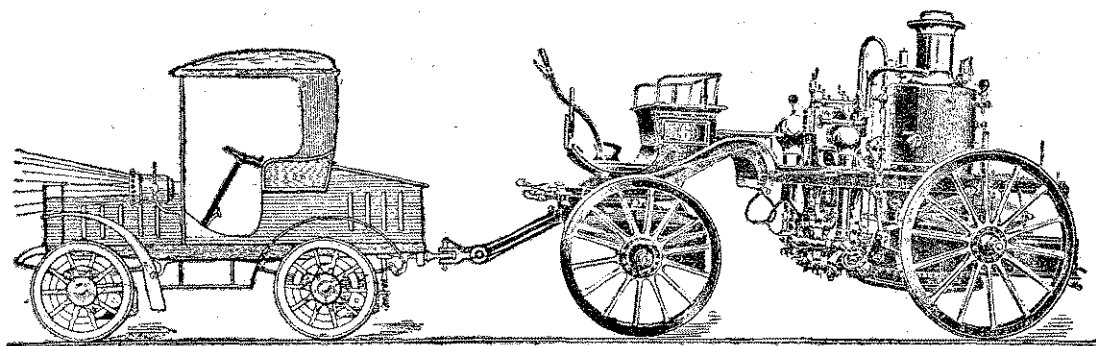
Irta: Dr. Poós Miklós.

A gőzautomobil-szerek.

Az automobilmek közül a gőzautók jelentek meg először a közlekedés szolgálatában, több mint félszázaddal megelőzve még a síneken járó gőzmozdonyokat is. Stephenson az ő korszakalkotó találmányával, a Rocket nevű gőzmozdonyral az 1829-ben tartott liverpooli versenyen aratta első, világraszóló diadalát. Az első automobilnak nevezhető, gőzzel hajtott járművet pedig már 60 évvel korábban, 1769-ben szerkesztette Cugnot francia mérnök, kinek több angol és amerikai mérnök követője is akadt. A gőzautomobil szerkezeti alapelve, mint tudjuk, abban áll, hogy a kazánban, vagy ujabban külön gőzgyűjtőhely nélkül, csövekben termelt gőz egy

seget nem okozott. Tulajdonképpen csak az erőátvivő szerkezettel kellett a kocsit ellátni. Nagyobb nehézséget okozott azonban a tüzelés kérdése. Ennek t. i. olyannak kell lennie, hogy a kocsis riasztás esetén bármely pillanatban indulhasson.

Mintegy 20 éve annak, hogy Mr. I. Merryweather, a róla elnevezett világhírű angol cég főnöke, az automobil-gőzfecskendő kérdését tanulmányozni kezdte. Angolország több kiváló tűzoltó kapacitása állott tudásával oldala mellé. Az első próbakocsival csakhamar elkezdődtek a kísérletek oly időben, mikor egy maradi angol törvény azt is előírta, hogy az automobilmek előtt egy embernek kell haladnia, kezében vörös zászlóval. Az ebben a törvényben is megnyilvánuló ellenszenv és előítélet a közutakon járó önmozgó kocsik ellen, sok tekintetben hátrál-

dugattyus gőzgép hengerébe vezetve, a dugattyut mozgásba hozza és az így nyert hajtóerő lánc és fogaskerék segítségével a hátsó u. n. hajtótengelyre vitetik át. Minthogy a gőzgép nagyobb tulerőltetések is megbir, mint a többi motorok, a gőzautókat főleg teherszállításra alkalmazzák. Az ilyen járművek Angliában és Amerikában óriási elterjedettségnek örvendenek. Nálunk igen kevés van használatban.

A gőzautomobilmeket a tűzoltóság elsősorban a legsúlyosabb szernek, a gőzszivattyunak szállítására alkalmazták. A gőzszivattyunak ugyanis van kazána, a kazánkérdés tehát semmi nehé-

tatták kísérletezőink sikereit, mindazonáltal végre 1899-ben, ezelőtt 11 évvel sikerült az első, teljesen használhatónak bizonyult gőzautó-gőzfecskendőt megszerkeszteni. Ez az 1899-iki típus lett azután alaptípusa az összes ilyen járműveknek. Mint érdekes adatot idejegyzem, hogy a gőzautószerkezeten ezen prototípusa ma is használatban van az Indiai-Oceán egyik kis szigetében, Mauritiusnak virágzó kikötőjében, Port-Louis-ban, ahova mindjárt készítése után került.

Az új típusu autógőzfecskendő leglényegesebb újítása volt, hogy ugyanaz a kéth-

* A hőség hatása. Kétségtelenül megállapítható biológiai igazság, hogy az abnormis hőség bestiákat nevel. Erről nemesak a libiai sivatag homokjában kikelő krokodiltojás tanuskodik, nemesak az ugynevezett „Tropenkoller“, amely a trópusok alá került emberből sokszor — mint például pár évvel ezelőtt Arenberg Prosper hercegből — kegyetlen fenevadat csinál, hanem más, most aktuálisra váló adatok is. Nemrég halt meg Ferdinánd, az alenconi herceg, akinek a feleségét, a mi feledhetetlen királynénk testvérét, a Jean Goujon-utcai rettenetes bazárégés rémületében taposták halálra a pániktól és a tűzvész hőségétől vadállattá vált férfiak. És ugyancsak most jön a hire, hogy Newyorkban az irtózatossá válóság miatt valóságos harc folyik az árnyékért, az emberek az utcán dulakodnak azért, hogy a gyalogjáró árnyékos oldalán mehessenek és a férfiak egyszerűen megragadják az árnyékba menekülő nőket és kiteszítják a naptűzés poklába, hogy nekik jusson a hely ott a kevésbé gyeheña oldalán az utnak. A Jean Goujon-utcai katasztrófát, épügy, mint az ököritói asszonygázolást lehet magyarázni a hirtelen támadt ijedelemmel, a pánik eszeveszett első rémületével, de ezt a newyorki asszonygyilkolást — mert Newyorkban most gyilkos a

nap — nem lehet semmivel magyarázni, csak magával azzal a hősséggel, amely bestiává teszi az embert. Mert a newyorki nyár, ha tűzvész számába megy is, nem találja soha készületlenül az embereket. Hiszen ma már mindenki tudja, hogy Newyorkban a július és az augusztus forróbb mint Marokkóban, vagy akár Quitóban is, amely az Egyenlítő alatt fekszik, de nagy magasságban. Pánikszerrű ijedelemről tehát itt nem lehet szó, a brutalitást itt nem a hirtelen támadt rémület okozza, hanem csupán csak a hőség. Amelynek a hatása olyan rettenetes, hogy kiteszítatja a gyengébbet az erősebb, tehát több kilométerre kényszerült és rendes hőmérőállás mellett valóban is kiméletesebb által a gyilkos nap-pokolba. Ételért, vizért, omladékokból való szabaduláért is folytak már rettenetes küzdelmek. De ezekben a férfi mindigegészen a maga feláldozásáig megkimélte a nőt. Hanem amikor a hőség jön, akkor a legerősebb férfi is — és azt mondják, hogy éppen a legerősebb férfiak a legszelidebb lelkű emberek — bestiává válik és legázol, félretaszit mindenkit, aki nála gyengébb. Még akkor is ha asszony. Így magyarázza a newyorki hőség a Jean Goujon-utcai szörnyűség pszichológiáját is.

ság éles szemű parancsnoka, a modern villany automobil szereknek mai típusát megalkotta.

Müller a párisi, hannoveri és kölni tűzoltóságok sikeres kísérletei nyomán maga is megkezdte kísérleteit 1903-ban egy villanyautószerkocsival (azaz, hogy Mannschaftswagen-nel). A szer egy Lohner—Porsche-féle autó-alvázra épült. A 84 cellás akkumulátor-telep, mely jelentékenyen kisebb súlyú, mint a hannoveri típus, amennyiben csak 760 kgr. még mindig az ülések alatt elhelyezett ládában foglal helyet. A kocsi alakja így még hasonlított a régi típusokhoz. Az akkumulátor kapacitása 105 ampéróra. Óriási haladást jelentenek a Lohner—Porsche-féle motorok, melyek dobalaku kiképzésben a kerekekre vannak szilárdítva és azzal együtt forognak. Az előbbi motorok hajtóerejét láncokkal és fogaskerekekkel lehetett a kerekekre átvinni, miközben az erőnek 20—25%-a elveszett,

Milyen szabályrendelet készüljön a benzintől, valamint egyéb tűzveszélyes és robbanó gőzöket fejlesztő folyadékokról.

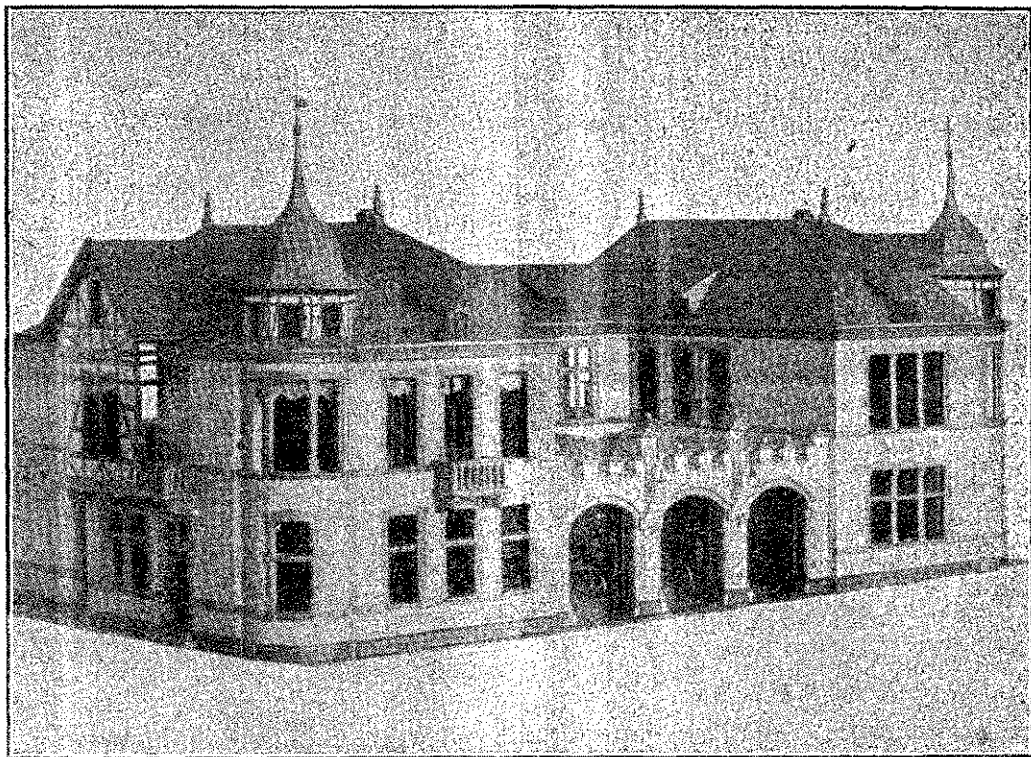
Irta: Kállay Imre.

— Folytatás. —

Felállítandó gyártelepeknél, illetve üzemeknél előírandó lenne, hogy a folyadékok gyártására, előállítására szolgáló párlók, épületek vagy épület-csoportok a városon kívül minden oldalról szabad helyen lakott épületektől legalább 54—60 méter, vasutól pedig 90 méter távolságban állíthatók csak fel.

A tüzelésre szánt épületek és párlóktól munkásépületek, a gép- és kazánház, továbbá a kádár-, bogrnár- és asztalosműhelyek stb. legalább 25 méter távolságra helyezendőek, s megfelelő védőfállal látandók el.

A tüzelés kívülről történjék, vagyis a veszé-

Minta-tűzország 3 autóval a szertárban.

s a tulgyors forgás miatt jobban romlottak az érintkező részek. A forgásszámuk igen nagy volt, rendszeren 1000 en felül. Düsseldorf szerein középsebesség esetén 1700, legnagyobb sebesség mellett 3000 a forgásszám percenként. Elképzelhető, mennyivel jobban romlottak ezen óriási sebesség mellett az érintkező felületek, de az egész motor is mennyivel jobban igénybe volt véve, mint a modern dobalaku motoroknál, melyeknek forgásszáma legnagyobb sebesség mellett is 225—300 percenként. Ezen gyönyörű motorokat, melyek az elektroautók történetének egyik legfontosabb mozzanatát jelentik, 1900-ban az osztrák Lohner—Porsche cég hozta forgalomba. A motorok összesen 35 lóerőt szolgáltatnak. Legnagyobb sebesség 40 km. óránként. Ötféle sebesség használható előre, 3 hátrafelé. Harmadik sebességben, mely 20 km. óránként, egy töltéssel tehető ut 50 km.

(Folyt. köv.)

lyes helytől teljesen elszigetelt tűzbiztos zárt helyen.

Világításra lehetőleg villany használandó, más mesterséges világítás csakis falba mélyített üregben helyezhető el, mely vastag üveggel van fedve s a belső helyiségtől teljesen el van különítve.

Villanyvilágítás alkalmazásánál az izzólámpákat védő üvegburokkal és drótkosárral kell ellátni. A kapcsolók, biztosítékok, motorok, dynamók a robbanó gőzökkel telt épület vagy helyiség belsejében nem helyezhetők el.

Zsinórvezetékes lámpákhoz csakis szigetelt s dupla védőburokkal páncélozott kábel használható. Ivlámpák egyedül a szabadban állíthatók fel.

A villanyvezeték és berendezés szakavatott egyénre bízandó, aki az állandó jókarban tartásért egyénileg is felelős.

Szükségvilágításul kizárólag teljesen meg-

bizható biztonsági (Davy) vagy külön akkumulátoros villanylámpák használhatók.

A kéményeknek, épületeknek, tartányoknak villámhárítójuk legyen.

A gyár vagy üzemtelepen minden néven nevezendő nyílt tüzelés, világítás vagy tűzveszélyes kezelés, dohányzás tiltva van.

Ezen titalom több nyelven pirosra mázolt feliratos táblán jelzendő és több helyen szembe-tűnő módon kifüggesztendő.

A gyárba, telepre gyufát, egyéb tüzi szer-
számot bevinni szigorúan tilos s a gyár rész-
ről ellenőrizendő.

A gyárba vagy telepre való belépés csak az ott foglalatostudóknak és csupán üzemkészen van megengedve. Üzemen kívül az öröket és a szükséges személyzetet kivéve, más egyéneknek az ott tartózkodás tilos. Gondoskodni kell szükséges oltóberendezésről és nagyobb mennyiségű homok-, téglá- és lapátmennyiségről.

Az első csoportba tartozó folyadékok 2 kilo-
grammon felüli mennyisége kizárólag „Henze“-
féle biztonsági edényekben, a 2. és 3. csoport-
hoz tartozók 25 kilogrammon felüli mennyisége
bádógtartókban, vas- vagy fahordókban tartható.

Ügyelni kell arra is, hogy ezen biztonsági edények céljuknak megfelelően és tényleg a megkövetelt biztonságot nyújtsák, mert számos utánczat készül s majdnem mindegyiknél valami hiba fedezhető fel.

Igy látunk olyan edényeket, illetve tartókat, melyekből a sodronyhálós cső a szeleppel együtt kiemelhető, ennek az a veszélyes volta, hogy megtörténhetik, hogy vissza sem helyezik s így a folyadék szabadon párologhat. Vannak olyan edények, melyeknél csak egy rövid darabon vagy félig van bevezetve a sodronyhálós cső stb. (Lásd Tűzrendészeti Közlöny 1904. évi januári és 1909. évfolyam januári számait.)

A könnyen gyuló és robbanékony folyadékoknak vasuton vagy hajón való szállítására nézve létezik egy ugynevezett „Tűzveszélyes vagyis robbanó folyadékok, szilárd testek robbanékony és könnyen gyuló anyagok vasuton való szállítására“ című vasuti üzletszabályzat, mely nagy egészben máris intézkedik a megfelelő óvószabályokról.

Fontos tehát, hogy a vasutról, illetve hajóról, gyárakból, raktárból való szállítás biztonságáról is gondoskodjunk.

A be- és kirakásnál a félhez való szállítás-
közben az üveg vagy kőedényeket, gömböket tartalmazó kosarakat vagy vedreket nem szabad sem talicskán, sem vállon vagy háton vinni, hanem csakis fonott kosarakon vagy lánán alkalmazott foggantyuk segítségével hordhatók azok.

Tetherkocsin való szállításnál a folyadékokat tartalmazó edényeket, takaróponyvával kell lefedni. Ugyanazon kocsin más gyúlékony és éghető anyagok vagy tárgyak nem szállíthatók.

A szállítás a kocsison kívül egy felnőtt egyén tartozik kísérni; ezek az előírt óvó-intéz-

kedéseket a legszigorubban tartoznak betartani. Nevezetesen:

a) Tiltva van a kocsin ülőknek a mellette haladottnak a dohányzás;

b) a kocsikra gyerekeket, asszonyt és más idegen egyéneket felvenni tilos;

c) nem szabad a kocsit felügyelet nélkül hagyni; tiltva van nyílt gyertyával, lámpással világítani, avagy a kocsin gyufát gyújtani és egyéb tűzveszélyt okozó tárgyakat használni; világításul csakis teljesen zárt kocsilámpák alkalmazhatók, amelyeket szilárdan kell megerősíteni.

d) amennyiben a szállítás az esti órákban avagy éjjeli időben történék (egyik községből, városból a másikba való szállításnál) úgy gondoskodni kell a szükséges védelemről, különösen ügyelni kell, hogy a kocsit teljesen veszélytelen helyen legyen beállítva; ha a szállítás alatt valamelyik hordó, edény netán megsérülne avagy a kosárban az üveg, kőedény eltörne, a további fuvarozás azonnal beszüntetendő s intézkedni kell, hogy a hiányosság a lehető leg-
rövidebb idő alatt megszűnjék. Ilyen esetekben köteles a kísérő a legközelebbi rendőr-, csendőr-
őrszobán a dolgot bejelenteni, hogy az életbiztonságra s a járó-kelők testi épségére való tekintettel a szükséges intézkedések haladéktalanul megtéessenek; és pedig a kocsitól távoltar-
tandó a közönség, felügyelet szükséges abban az irányban, hogy körülötte senki se dohányoz-
zék vagy gyufát ne gyújtson, hogy a folyadék a csatornába ne ömöljön, s amennyiben ez mégis bekövetkezett, úgy ezen körülmény a felsőbb hatóságnál bejelentessék, addig pedig a környék lakói és házmesterei figyelmeztendők a szükséges óvatosságra; végül pedig szorgalmazni kell a hiányosság mihamarábbi megszüntetését.

A levegőn gőzölgő folyadékokat szabadon nyitott edényekben, vederben tartani nem szabad. Ugyancsak ilyen folyadékokat a szállítására üzletekbe, raktárakba stb. csakis a nappali időben legyen megengedve.

(Folyt. köv.)

* **Önműködő filmoltó.** Amit eddig a mozikkamrájában, a celluloid szalag meggyulladására esetén, csak a fejét el nem vesztő elektrikus operateur volt képes foganatosítani, ugyanazon teendőket automaticæ eszközökkel az új tűzbiztonsági találmány, melyet Kreiner János, kinematográfus szerkesztett. A készülék, mely a perforált szalagot leszorító és mozgó hengernél van elhelyezve, a film fellebbanása-
kor nemcsak a fényforrást zárja el, hanem a filmet is elvágja, hogy a láng végig ne futhasson rajta; egyidejűleg a vetített fénykéve kibocsátására szolgáló nyílást és az emellett alkalmazott megfigyelő nyílást is elzárja, azok fedőit vagy ajtócskáit leeresztvén, a nézőtér villanyvilágítását pedig bekapcsolja. És mindez — állítólag — automaticæ.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

A tűzrendészet Sopronvármegyében.

Szabó Gyula várm. tűzrendészeti felügyelő
1909. évi jelentéséből.

(Folytatás.)

A nagymartoni járás felügyelője, Postl Mihály ur, felülvizsgált 20 önkéntes testületet. A tűzoltóságok szervezete és kiképzése kevés kivétellel megfelelő. A szertárak és szerek gondozására vonatkozólag jelenti.

Fraknón nincsen jól és célszerűen elhelyezve a szertár, mert a községháza udvarán a bikaistálló mellett van, nagy szemétdombok között; Fraknónádasdon igen keskeny; Nagymartonban az izraelita testület szertára minden kritikán alóli, a ki- és bejárat életveszélyes; Petőfalván nagyon el van dugva; Selegden nincsen menyezete; Selegszántón és Siklósdon nagyon szűk; Szikrán fabódé az ut mellett, poros pókhálós; Tormafalun a szertár a községi korcsma udvarán van eldugva, hogy senki meg ne találja; Ujteleken szertár nincs; Zemenyén nagyon szűk és poros, pókhálós, a birkaakol mellett. A szervezés, felszerelés és a szerek gondozása kevés kivétellel megfelelő.

A gyakorlatok általában véve sikerültek. Dícséretre méltóknak találta: Darufalva, Fél-szerfalva, Fraknónádasd, Lajtszentmiklós, Nagymarton keresztény, Pecsényéd, Petőfalva, Rétfalu, Selegszántó, Tormafalu és Zemenye tűzoltóságait. Leggyengébbeknek tartja: Fraknó, Selegd, Szikra és Ujtelek testületeit.

Az országos és vármegyei tagsági díjakat az 1909-ik évre Fraknónádasd kivételével mind befizették.

A pulyai járás felügyelője, Dr. Zetl Károly ur, felülvizsgált 35 testületet. Jelenti, hogy általában véve ami az önkéntes tűzoltó-testületek magatartását, kiképzését, felszerelését s létszámát illeti, nem hogy haladás nincs, sőt évről-évre tapasztalható hanyatlást állapíthatott meg nagyon kevés dícséretreméltó kivétellel. Különösen szomorú jelenség, hogy alig-alig talált már háromnál több évig szolgáló tűzoltót. Hogy ezen gyakori személyváltozás mily káros a csapat kiképzésére s fegyelmezettségére, azt alig kell kiemelnie. A parancsnokok évről-évre az ujoncok kiképzésével vannak elfoglalva s így az egyszerű iskolaszervezésen túl nem igen jutnak. Egyetlen egy községben látott mászógyakorlatot és támadási gyakorlatot, tudniillik Felsőlászlón, ahol dícséretére legyen kiemelve 10 és 15 éves szolgálók is vannak. Csak 5 olyan testület van kerületében, ahol az iskolaszervezésen kívül gyorszerelést is tudtak bemutatni.

A községek támogatása sok helyen csak arra szorítkozik, hogy egy-egy tüzeset vagy szemle után 1—1 félliter bort fizet a legény-ségnek s így alig van 8 olyan testület, amelynek némi készpénzvagyonra volna. Lánzsér községben, ahol szintén nincs községi segélye a testületnek, maguk a tűzoltók fizetnek havi

csekély összeget a pénztárba s az egyenruhát is sajátukból szerzik be. Ebből önként folyik, hogy a legtöbb testület évi számadást nem vezet, ami viszont a szolgálatra és fegyelmemre gyakorol éppen nem kedvező befolyást.

Gyűlési jegyzőkönyvet, leltárt, törzskönyvet csak elvétve vezet egy-egy testület. Feltűnő volt különösen a feckendők s egyéb csapatfelszerelési tárgyak gondatlan kezelése. De ez természetes is, ahol nincs lelkes vagy legalább is ügybuzgó rendszeres tűzoltóság, ott a szerek gondozása sem megfelelő. Van düledező félben lévő szertár, amely egyuttal községi fáskamra, sőt szemétkerakodó hely is, míg pormentes szertár alig van 2—3. A csapatfelszerelés általában véve nagyon hiányos.

Dícséretre kell azonban némelyik testületről nyilatkoznia. Így első sorban Felsőlászló, továbbá Locsmánd, Dérföld, Felsőpulya, Sopronszentmárton és Csáva községekről, ahol rendszeres begyakorolt és jól fegyelmezett, azonkívül elég jól felszerelt testületek vannak. Kiemelendő Lánzsér község testülete, amely most szépen gyűjt egy új egységes feckendőre. Répezefő községnek 8 tagból álló egyenruházott tűzoltósága és egy kis targonezafeckendője van, az utóbbit ügyesen szerelték. Malomháza község pedig most szavazott meg nagyobb összeget felszerelésére.

Az országos és vármegyei díjait az 1909-ik évre nem küldötték be: Kishársfalva, Lánzsér-ujfalu, Répezekőhalom, Pervány, Répezekároly, Répezefő, Alsórámócz, Középpulya és Felsőpulya.

A soproni járás 1. felügyelője Démy Sándor ur felülvizsgált 19 testületet; Fertőrákos, Nagylózs és Sopronkövesd kivételével mind önkéntes tűzoltótestületek. Az általános helyszini szemlék tárgyaival is foglalkozott, így a kémények seprétése, a vízszerezés stb.-ről is megemlékezik jelentésében. Egyes testületeit az illető községi előljáróság semmiféle segélyben sem részesíti, teljesen ignorálja őket, ha szontalanságnak tekintik a tűzoltóságot.

Visszás állapotot jelent Hidegségről, hogy a testület számadásait a helybeli plébános vezeti, ki nem is tagja a testületnek. Kópháza községben meg gyakorlatot nem tarthatnak a tűzoltók, mert a község lakossága által kinevetetnek és pellengére állítatnak. Nagyczenken annak ellenére, hogy Blaschek főszolgabíró ur a község előljáróságát a csapat-szemle megtartásáról kellő időben telefonon érkezésünkről értesítette, még is a szertárnál a kitűzött időben egy lélek sem jelent meg. Majd egy jó félórai keresgélés után sikerült csak a szertár kapujának kulcsát a nagynehezen előkerített községi szolgáló által előteremtetnünk. Most megtekintettük a pókhálótól, piszok- és szeméttől alig látható szertárnak esufolt lomtárt, lukas tető, mennyezet- és padlózat nélküli poros, piszkos, rozoga kocsiszint, hol a sok lim-lom (rőzse, őlfa, kőszén, határkövek, fűrészelő

készülék, meszeshordó, különféle olajfesték, mozsárágyu, két hordó ligroin stb.) között két darab négykerekű kocsfecskendőt, egy düledezőfélben lévő üres vízfordó kocsit s egy pár törött létrát találtunk. A szerek a piszoktól és rozsdától alig voltak felismerhetők. Hosszas várakozás után kivonul 21 tűzoltó, de ez is csak véletlenségből történt, mert az nap gyakorlatozni akartak, ők sem lettek érkezésünkről tudósítva. E testület kivonult tagjai a hányan, annyiféleképp voltak egyenruházva, rangjelezve és felszerelve. Rendszeres tűzoltói gyakorlatról vagy elméleti tudásról még csak halvány sejtelmük sincs; egy jó óráig kellett őket oktatnom a legszükségesebbekre.

Ezen idő alatt megjelent Kántor Aladár községi jegyző és Magyar Mihály községi bíró, akik az oktatást végignézték. Midőn a bírót ezen szomorú állapotokra figyelmeztettem és az 1888-iki tűzrendészeti kormányrendelet 8 §-ára hivatkoztam, hogy a tűzoltó szertárnak tűzbiztosan épített, pormentes, szellőztethető és célszerűen elhelyezett, mennyezetes és lehetőleg beton- vagy más kemény padlózatnak kell lennie s a szertárban nem szabad semmiféle más tárgyat, mint csak tűzoltó szereket elhelyezni s azokat mindig tisztán és jókarban tartani, a bíró gunyos mosollyal azt válaszolta, jó ez így is, különben is Nagyczenk község oly szegény, hogy ennél többet tűzrendészete érdekében nem tehet.

Nagylózsón a szertár előtt, a községi előljáráóság élén Kardos József községi bíróval várták érkezésünket. Tűzoltóságot nem találtunk. A községi bíró kijelentése szerint akkor volt folyamatban a községi (köteles) tűzoltóság szervezése. Megszemléltük a szertárt, melynek sem mennyezete, sem megfelelő padozata nincsen; a csapatfelszerelést elég tisztán és jókarban találtuk.

Ágfalván a korcsma mögötti pajtán tul van, rozoga, siralmas állapotú, nehezen hozzáférhető kamra, a csapatfelszerelés minden kritikán alóli állapotban van; Lépesfalván a szertár nincs alkalmas helyen s sem mennyezete, sem padozata nincsen, felszerelés tiszta; Sopronkertesén a szertár nem felel meg, felszerelés tiszta; Somfalván a szertárnak padozata földes, a felszerelést tisztán és rendben találta; Balfon alkalmatlan helyen inkább disznóólhoz, mint szertárhoz hasonló, a fecskendő piszkosabb, mint egy trágyáthordó szekér; Fertőbozon a szertár abszolúte nem felel meg; Hidegségen sem mennyezete, sem padozata nincsen, felszerelést tisztán és rendben találta; Fertőhomokon a szertár nem felel meg a követelményeknek, felszerelés tiszta; Hegykőn és Sopronkövesden sem mennyezete, sem megfelelő padozata nincsen; Sopronszécsénen a szertár nem felel meg, felszerelése tiszta; Fertőrákoson a szertárnak nincs mennyezete, a csapatfelszerelés piszkos, a tartalék egyéni felszerelése siralmas állapotban van.

Az egyes testületekkel tartott gyakorlataik

legjobban sikerültek: Bánfalva, Hegykő és Sopronkövesd testületeinek.

Az országos és vármegyei tagsági díjat az 1909-ik évre mind befizették.

A soproni járás 2 felügyelője, Woditsch Károly ur, felülvizsgált 15 testületet. Sopronkeresztur kivételével, hol községi (köteles) tűzoltóság van, mind önkéntes testületek.

A statisztikájában 16 darab egységes és két darab nem egységes fecskendőt mutat ki, az alighanem megfordítva lesz; az összegezés sem vág, kimutat mászóövet 10-et és szivattyus övet 20-at és mégis összesen 348 övet jelez.

Az országos és vármegyei szövetségi tagsági díjat az 1909-ik évre mind befizette.

(Vége.)

* **A baranyavármegyei tűzoltószövetség** ismét tanujelét adta annak, hogy élni és vállalt feladatainak megfelelni kíván. Szívós és kitartó küzdelemmel akarja szervezni a vármegye községeiben az „önkéntes“ esetleg a „kötelezett“ tűzoltóságok intézményét. Ennek eddigelé nagy akadályá az volt, hogy a vármegyében a községek néhányát kivéve, alig voltak emberek, akik csak valamicskét is értettek volna a tűzoltói ismeretekből és a különböző tűzoltószerek kezelésében avagy a gyakorlatokban jártasak lettek volna.

Igy történt, hogy a szövetség eddig haszaltalanul igyekezett a tűzoltóságokat szervezni; nem voltak a községekben hozzáértő képzett emberek!

E cardinalis bajon segitendő, a vármegyei szövetség a hatóságok támogatásával f. é. június hó 28-tól július hó 1-ig **Pécsett** az ottani tűzoltóságnak hivatalos helyiségében tűzoltói tanfolyamot tartott.

E tanfolyamon 64-en vettek részt; a hallgatók között 2 jegyző, 19 tanító, a többi jobbára iparos és 11 értelmes földműves ember volt. A tanfolyam parancsnoka és vezetője a szövetség titkára; előadói: Schultz Ferencz pécsi rendőrkapitány, közigazgatási tanfolyambeli előadó, Dittler Aurél gyári tisztviselő, Kész József tanító tényleges tűzoltótisztek, országos tűzoltótiszti oklevéllel bírók; oktató mesterei: Rostás Géza pécsi, Rubint L. Ferencz mohácsi és Leikauf Mátyás pécsi tűzoltótisztek és parancsnokok voltak. Óránként 10—10 pernyi szünetek tartásával, délelőtt elméleti, délutánonként pedig négy csoportba beosztva, gyakorlati kiképzésben és könnyebb taktikai feladatok megoldásában volt részük; vagyis a hallgatók naponként 9 órát voltak elfoglalva. Dacára ezen fárasztónak látszó nagy elfoglaltságnak a lelkesedés és versengésben egymást multák felül és valóban élvezetes volt látni a hallgatóság érdeklődését és észlelni azt az ambíciót, amelyet kivétel nélkül mindegyik kifejtett.

Ily körülmények között meglepéssel konstatalhatta a záróvizsgán megjelent Stenge Ferenc alispán, Szivér István vármegyei főjegyző és Szóber Aladár városi polgármes-

ter, hogy a szövetség 4 nap alatt igazán deatt igazán derekas munkálkodást fejtett ki, aminthogy ténminthogy tényleg meglepőek is voltak a tanfolyamisták szölyamisták szabatos feleletei és a szerek kezelésében, azoknésében, azoknak le és visszaszerelésében tanusított ügyessített ügyességük. A lelkesedés a hallgatók között oly nagközött oly nagy volt, hogy a vezetőségnek ígéretet kellett tenntet kellett tennie arra nézve, hogy a tanfolyamot a jövő évbe a jövő évben kibővitve fogja megismételni és ez a körítés ez a körülmény arra az elhatározásra birta a szövetséget a szövetséget, hogy még az idén a járási székhelyi székhelyeken egy-egy napos tanfolyamokat, a jövő ékat, a jövő évben pedig Pécssett ugyancsak egy 8 napos tagy 8 napos tanfolyamot fog tartani. Ez utóbbira a megybira a megyei szövetséget az országos tűzoltó-szövetségnek-szövetségnek az az eljárása készteteti, hogy az országos tanfolyamágos tanfolyamra jelentkezés dacára Baranya vármegyéből senkimegyéből senkit fel nem vett.

A hallgatók mindegyike ingyen kapta Sgyen kapta Székely Ödön nagyenyedi gymnaziumi tanárziumi tanárnak „Tűzoltók zsebkönyve” című és a tűzoltói isma tűzoltói ismereteket dióhéjban tartalmazó művecskéjét, valívecskéjét, valamint az országos tűzoltó-szövetség által ingyesség által ingyen rendelkezésre boesájított füzetes gyakorlati szgyakorlati szabályzatokat, az egységes szolgálati, egyenruházati, egyenruházati és önkéntes tűzoltótestületi alapszabálymintászabálymintákat. A tanfolyam rendezése a szövetségnek közvetségnek közel 400 koronájába került.

Dr. Rüll Béla Dr. Rüll Béla
szöv. titkár. szöv. titkár.

* A torontálvármegyei szövetség az idvetség az idén hat o d s z o r rendezett Nagybeeskeréken tűzolskeréken tűzoltó szaktanfolyamot, mely tanrendjére nézve teljére nézve teljesen az országos szaktanfolyamhoz simulamhoz simult s attól csupán óraszámában és előadók számábőadók számában különbözött. Összehasonlításul ime a tanrendjæ a tanrendje:

Elmélet.

Tanfárgy	Óra	Óra
Szervezés, szolgálat	3	3
A fecskendő és tartozékai	6	6
A mászó-, mentő-, védő-, bontó- és világitószerek ismertetése	3 világitó	2
A szerek működési zavarai és gondozása	2ndozása	2
Vízszerezés	1	1
Tűzjelzés	1	1
Az építkezés elemei	1	1
A tűzrendészet és annak kezelése	6	6
Tűzoltás (taktika)	7	7
Első orvosi segély baleseteknél	3	3
Elméleti órák összege	32k összege	32

Gyakorlat.

Tanfárgy	Óra	Óra
Rendgyakorlatok	3	3
Szerek ismertetése	1	1
Tömlőkezelés	2	2
Fecskendőszerezés	9	9
Mászó- és mentőgyakorlatok	5	5
Támadás és vezérlés	10	10
Gyakorlati órák összege	30k összege	30

Tanórák előadók szerinti összegezése :

Előadó	Elméleti	Gyakorlati
	óra	
Papp Ferenc	29	30
Dr. Fialowszky Béla	3	—
Összesen :	32	30

A tanfolyamra, mely július 15—22-éig tartott, tehát 8 napos volt, a vármegye 27 községéből 38 résztvevő jelentkezett, akik a szövetség agilis vezetőségének ez irányban kifejtett buzgósága és Papp Ferenc tanfolyam-parancsnok fáradságos munkája sikeréül, az utolsó nap tartott vizsgálaton valamennyien megfelelték a követelményeknek. A vizsga a nagybeeskeréki önk. testület udvarán folyt le, ahol Stolz Adolf (Nagykikinda) szövetségi alelnök néhány szóval üdvözölte a szép számban megjelent érdeklődő közönséget, amelynek soraiban helyet foglaló szép asszonyokon és leányokon kívül ott voltak:

Jankó Ágost alispán, Menezer Lipót szövetségi pénztáros, Krumenacker Ferenc pü. számtanácsos, Puts Frigyes nyug. őrnagy, Szabóky Károly iparfelügyelő, Bielek Antal m. tb. főjegyző, Strosz Béla vár. főjegyző, szöv. titkár, Szávits Sándor m. tűzfelügyelő, Naszke Károly tűzoltóalparancsnok és Benkovich Miklós vezetésével önk. tűzoltó-testületünk tisztikara, Demkó István szolgabíró, dr. Kéler Béla főispáni titkár, Bielek Vilmos tb. aljegyző, Kupuszárovi Jenő rendőralkapitány, a helyi sajtó képviselői és még többen.

Papp Ferenc szegedi tűzoltó-parancsnok, mint a tanfolyam-parancsnoka a felszólított hallgatókhoz különböző kérdéseket intézett. A hallgatók a hozzájuk intézett elméleti kérdésekre jól megfelelték.

Dr. Fialowsky Béla törvényszéki orvos ezután a baleseteknél szükséges első orvosi segély tárgyában intézett kérdéseket a felszólítottakhoz, akik teljesen kielégítő feleleteket adtak.

Tíz pernyi pihenő után megkezdődött a gyakorlat, mely ügyesen és szabályosan végrehajtott rendgyakorlatokból, tömlőkezelésből, fecskendőszerezésből, mászó- és különféle mentőgyakorlatokból végül támadásból állt.

Stolz alelnök meleg szavakkal vett búcsút bajtársaitól, akiknek őszintén gratulál a 8 napi fáradságos munka után elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretekhez. Megköszönte a szövetség nevében Papp Ferenc parancsnok és dr. Fialowsky Béla odaadó fáradozását Strosz Béla titkár dícséretreméltó tevékenységét a tanfolyam szervezése körül és a nagyközönség érdeklődését. További kitartó munkára hívta föl a bajtársait a tűzoltás nemes ügye érdekében.

Jankó alispán szintén elismerését fejezte ki a tapasztaltak fölött s megköszönte a szövetség vezetőségének, az oktatóknak és a résztvevőknek önzetlen munkáját és sikert kívánt a tűzoltók további működéséhez.

Szávits Sándor tűzfelügyelő végül megköszönte mindazoknak a ténykedését, akik lehetővé tették a lefolyt tanfolyam szép sikerét, különösen az alispán és a közönség meleg érdeklődését.

Julius 24-én a vármegyei szövetség rendes évi közgyűlését is megtartotta. Ennek lefolyásáról jövő számunkban.

Sz. S.

* *A vasvármegyei tűzoltó-szövetség választmányának 1910. évi május hó 11-én Szombat-helyen tartott ülése jegyzőkönyvéből.*

Jelen voltak Ajkay Zoltán ügyvezető alelnök elnöklete alatt: Barabás István titkár, Horeczky Gyula másodtitkár, Zrinyi József pénztáros, dr. Ajkay Béla, Szigethy Sándor, Asbóth József, Benda László, Dávid Mihály, Friedrich Adolf, Gayer Sámu, Hegedüs István, Kaiser Károly, Kurz Sándor, Leyrer János, Pavetits Manó, Pálovits József, Róth Kálmán, Stelzer Adolf és Szigethy Dénes választmányi tagok, illetve tűzrendészeti felügyelők.

Elmaradásukat igazolták: Gócsán Sándor, Kocor Frigyes, Fischl Gyula, Wellisch Béla, Kósa Gusztáv és Draskovich Pál gr. tűzrend. felügyelők.

Elnök üdvözlöi a megjelenteket s annak bejelentése mellett, hogy alispán ur, a szövetség alelnöke, egyéb hivatalos elfoglaltsága miatt akadályozva van a személyes megjelenésében, az ülést megnyitja s a jegyzőkönyv vezetésére Horeczky Gyula titkárt kéri fel.

1. A tárgysorozat 1. pontja értelmében ügyvivő alelnök a most már beérkezett összes felügyelői jelentések alapján előadja, hogy a felügyelői kar működésében az elmúlt hat évben a fokozatos haladás volt észlelhető, ami természetes következménye a központtal való együttes működésnek. Kívánatosnak jelzi hogy a további fejlődés érdekében ez a jövőben is így legyen, mert csak ez esetben lesz elérhető e téren a kielégítő eredmény.

Azután előadja, hogy a ker. tűzrend. felügyelők részére ezelőtt hat évvel tartott tanfolyam célja volt megállapítani azon közös vezérelveket, amelyek a felügyelői kart ténykedésében irányítsák, ennek folyománya pedig a községi tanfolyamok rendezése, amelyek a vármegye csaknem minden részét felölelve, a múlt évben befejezést nyertek. A folytatólagos eljárás céljából kívánatosnak tartja egy magasabb színvonalu tűzoltó-tanfolyam rendezését, bejelentvén, hogy az ezzel kapcsolatos költségek fedezésére a vármegye törvényhatósága 1700 korona segílyt szavazott meg.

Az elnöki előterjesztés helyeslő tudomásul szolgál s annak értelmében a választmány elhatározza, hogy a megyei tűzoltóságok tisztikara és a tűzrend. felügyelők elméleti és gyakorlati képességeinek fokozása céljából augusztus hó 19—21. napján három napra terjedő tanfolyamot tart olyképpen, hogy az elméleti rész a tanfolyam két első napján Kőszegen, a

gyakorlati rész pedig a harmadik napon — Erdődy Tamás gróf elismerés és hálás köszönettel vett meghívása folytán — Vasvörösváron fog megtartatni. A tanfolyam rendezése s kellő előkészítésével az elnökség bizatik meg.

2. A folyó ügyeket illetőleg:

c) Egyik főszolgabíró alispán urhoz intézett fölterjesztésében jelenti, hogy a zsebkönyv 138. lapján a „Csendőrség tűzszolgálatára“ címen megjelent szolgálati utasítás már nincs érvényben, amennyiben helyébe az 1910. évi február 20-án kelt csendőri utasítás 57. és 58. szakasza lépett.

d) Barabás István titkár bemutatja az orsz. tűzoltó-szövetség leiratát, amelyben Vass János dr. „A tűzrendészet jogrendszere“ című művének a községek és főszolgabírói hivatalok részére leendő megvételét ajánlja.

A vármegyei tűzoltó-szövetség véleményezi, hogy nevezett szakmunka alispán ur által a közgazgatási tényezőknél figyelmébe ajánltassék.

e) Ugyanaz ismerteti a Magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaságnak az alispáni hivatalhoz intézett megkeresését, amelyben az általa gyártott „Optimus“ nevű kézi tűzoltókészüléknek a községek által leendő megvásárlását kéri meg.

A választmány a beadott szakvélemény elfogadásával kimondja, hogy vármegyei szövetségünk már a múlt évben Muraszombatban tartott közgyűlése alkalmával kipróbálta ezen tűzoltókészüléket s kijelentette arról, hogy igen célszerűnek találja azt boltokban, raktárakban, színházakban, látványos előadások helyiségeiben kéznél tartani, mert kezdődő és azonnal észrevehető kis tűznek csirájában való eloltására az Optimus kitűnő kézi eszköznek bizonyult. Most is fenntartjuk e véleményt s az Optimust, mint ily célra szolgáló eszközt annál is inkább ajánlandónak tartjuk, mert magyar gyártmány. Nem helyesli azonban szövetségünk, hogy a magyar fém- és lámpaárugyár részvénytársaság körirataiban az Optimust úgy tünteti föl, mintha a községekben utcahosszat 2—6 ily kézi tűzoltókészüléknek beállítása egyenlő eredményű volna egy nagyobb szabású tűzifecskendő beszerzésével. Az Optimusnak e túlmagasztalásával szemben a legérelvesebben tiltakozunk, mert a községekben keletkezni szokott épület- vagy kazaltüzeknek eloltására már hatástalan és így a községek védelmére szükséges nagyobb tűzifecskendőt egyáltalán nem pótolhatja.

f) Pavetits Manó által feltett kérdésre a választmány elvi jelentőségű határozatként kimondja, hogy tüzeset után a csendőrség által bevezetett nyomozó vizsgálatban a helyi tűzoltóparancsnoknak — jogalap hiányában — részt vennie nem szükséges; ellenben a szabályrendeletben előírt s az előjáróság által teljesítendő tűzvizsgálaton mindenkor vegyen részt s ily vizsgálat megtartását pótlólag is követelheti.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** Tűzoltó nevelés. Irta: Barabás István. — Hivatalos rész: Meghívók. — Figyelmeztetés. — Veszprémmegye törvényhatósági bizottsága a tűzoltó szövetség költségvetésében mutatkozó hiány fedezetéről. — Fejérvármegye alispánja a tűzoltó versenyekről. — A XIX. orsz. szaktanfolyam hallgatóinak névsora. — Baranyavármegyei szövetség kimutatása. — Pályamunka. Irta: Lipták Jenő. — Motorok a tűzoltóság szolgálatában. Irta: dr. Poós Miklós. — A hőség hatása. — Benzin szabályrendelet. Irta: Kállay Imre. — Szövetségeink köréből: A tűzrendészet Sopronvármegyében. Irta: Szabó Gyula. — A baranyavármegyei szövetség tanfolyama. Irta: Rüll Béla dr. — A torontárvármegyei szövetség tanfolyama. Irta: Szávits Sándor. — A vasvármegyei szövetség választmányi ülése. Irta: Horczky Gyula. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Tűzoltók eskütétele.** A székesfővárosi hivatalos tűzoltósághoz, melynek létszáma most (a nem mobil őrségekkel együtt) 437 — a legelső eskütétel óta (1908. október 10) 158 új tűzoltót soroztak be. Ezek szakszerű kiképzése befejeztetvén, valamennyi végleges alkalmazást nyert. Az új tűzoltók eskütétele július 8-án délelőtt ment végbe a Kun-utcai közp. tűzoltó-kaszárnya udvarán. Bárczy István polgármester képviselőjében Almády Géza székesfővárosi tanácsnok vette ki tőlük az esküt, melynek szövegét Földváry főjegyző helyett Karányi Elemér mondta elő. A fölesketett tűzoltókhoz úgy Almády tanácsnok, mint Szeserbovszki főparancsnok buzdító beszédet intézett.

— **Dr. Varga Gábor,** a rúmi (vasvári) kerületnek országgyűlési képviselője, szintén tűzoltóbajtárs. Éveken át a szentgotthárdi önk. tűzoltóságnak volt a parancsnoka s most is buzgó elnöke ugyanannak. Mint járási tűzrendészeti felügyelő pedig az egész kerületben sokáig lelke volt a tűzoltóságnak. Megválasztása után a vasvári önk. tűzoltó-egyesület alapító tagjai sorába is felvettette magát.

— **Tűzoltók a főpostán és az országos levéltárban.** A kir. várpalota és a telefonközpont stb. példájára a főváros a postaigazgatóság kérelmére 3 főnyi tűzoltókirendeltséget helyezett el a főposta épületében s ugyanannyit a Belügyministerium megkeresése folytán az országos levéltár épületébe. A kirendeltségek költségét a postaigazgatóság és illetőleg a belügyministerium fedezi.

— **Helyreigazítás.** A Sopron vármegyei szövetség múlt számunk 116-ik oldalán olvasható értesítés szerint, július 3-án XXXV-ik közgyűlését tartotta, holott még csak huszonötödik éve, hogy fennáll. A nyomdahibát tehát olyképp rektifikáljuk, hogy Rétfalun a sopronmegyeiek nem XXXV. hanem XXV-ik közgyűlésüket tartották.

— **Oroszország** síkföldön fekvő falvai öt-évenként mind leégnek egyszer teljesen; ezt a statisztika rég kimutatta. Most azonban ugy látszik a városokra került a sor. Maga Szent-Pétervár akkora nagy tüzeket ér meg gyors egymásutánban, hogy hova-tovább neki is újra kell épülnie. Tudnunk kell azonban, hogy Szent-Pétervár külvárosaiban nincs vízvezeték, sem telefon és az építésrendészet, ha nem is egészen ismeretlen fogalom, de a hatóság által nem kultiváltatik.

— **A berlini Nagy Opera tervpályázata.** A Kurfürstendammon építendő Nagy Opera tervpályázata dolgában a

legelőkelőbb építészekből és művészekből alakult jury mult hó 29-én döntött. Egyhangulag úgy ítélték, hogy a pályázatban résztvett hét építőművész közül a Kaufmann Oszkár és a Schmitz Brunó terveit ajánlják első helyen építésre. Ez a döntés bennünket annyiban érdekelhet, mert Kaufmann Oszkár magyar ember.

— **Nagybecskerek** rendőrkapitánya Reitter Oszkár, a következő előterjesztést intézte a városi tanácshoz:

Mint tudjuk, tűzvész esetén a tűzoltáshoz szükséges viznek beszerzése mindig nehézségekkel jár, mert a kellő mennyiségű vizet emberi erővel a tűzoltószivattyúk segélyével a Bégából igen lassan lehet előteremteni. Nézetem szerint ezt a kérdést jobban meg lehetne oldani olyképen, hogy a Béga menti gőzgéppel működő összes gyárosok és iparosokkal való megállapodás mellett, a város állítson fel szivattyukat, melyek segélyével a gyárban működő gőzgépek a vizet felszivattyuznák a város által kellő magasságban felállítandó tartályokba, a honnét az állandóan kéznél levő vizet egyszerűen csapok segélyével tetszés szerinti mennyiségben bármikor be lehetne bocátani a tartály alá vontatott vizeskocsikba. Ugyanily módon lehetne a városi locsolókocsikat is gyorsan megtölteni, mert azok emberi erővel való megtöltése nagyon lassu s egész nyáron 3-4 utcaseprő, kik a fáradságos és lassu szivattyuzási munkát végzik, nem lenne elvonva az utcatisztítás munkájától. A tartályok vasból előállítva sokba kerülnének, de falazott téglából előállítva és cementréteggel bevonva nem kerülnének különös nagy összegbe. A téglatartályokat az idő viszontagsága elől be lehetne fedni deszkával vagy cserépfedéllel. A Béga mentén levő gőzgéptulajdonosok a közügyre való tekintettel valószínűleg díjtalanul töltenék meg a város vizestartályait, vagy ha nem, úgy talán a város kevés anyagi áldozatot hozhatna erre a célra.

— **A minimax** szabadalmazott tűzoltókészülék gyártására négy esztendő előtt „Magyar minimaxgyár“ cég alatt részvénytársaság alakult. A vállalatnak nem lehet valami jól a dolga, mert publikált mérlegében 200.000 korona részvénytőke mellett 54.319 korona veszteséget mutat ki.

— **Ne mossuk a sebeket feleslegesen.** Ujabban első segítségnyújtásnál mindjobban és jobban elhagyják a hozzáértők a sebek mosogatását vízzel vagy mindenféle antisepticumokkal. Bebizonyosodott, hogy maga a sebek kimosása is okozhatja a seb fertőzését. A sebek bő vízben való alapos kimosása csak abban az esetben szükséges, ha a sebhez föld, kivált kerti (trágyás) föld jutott.

— **Németországban** ma már 114 motoros szer van a tűzoltóság szolgálatában. Ebből 69 elektroauto, 24 benzinmotoros és 21 gőzautomobil. 1907-ben még csak 51 ilyen szer áll rendelkezésre, a szaporulat tehát 3 év alatt 63, melyből 43 elektromos, 18 benzines és csak 2 gőzautó.

— **Kedély.** — Jó családapa lehet az a nagymező-utcai úveges.

— Miből gondolja?

— Hogy olyan kedves kis tűzfészket alapított.

Szerkesztői üzenetek.

L. Hogy csak a németek közvetítésével juthatunk bele Európa ismeretkörébe, ez csak afféle jóhiszemű vélekedés, melyet a németek balekfogásként iparkodnak beleszuggérálni az ilyesmi iránt fogékonyással bíró naiv lelkekbe. A komoly valóság inkább az, hogy kerülő utakon, t. i. Európán és Amerikán keresztül, ha muszáj, talán be vesz bennünket a német; de a maga jószántából soha! Ezért kellett ottlennünk Párisban (1900), Berlinben (1901), Londonban (1908) és Milánóban (1906), s kellett megcsinálnunk a nemzetközi kongresszust Budapesten (1904). És ugyanezért szükséges feltétlenül az is, hogy ne hiányozunk az idén Brüsszelből sem.

K. A II.-fokulag jóváhagyott határozat ellen felülvizsgálati kérelemnek van ugyan helye, de

a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901: XX. t.-c. 1—12. §§-nak életbeléptetése és végrehajtása tárgyában kiadott 4600/901. M. E. miniszteri rendelet 8. §-a értelmében a felülvizsgálati kérelem a végrehajtásra felfüggesztő hatállyal nem bír. Indokolt kérelemre a végrehajtás felfüggeszthető ugyan, de ily kérelem beérkezése hiányában a méltányosság szempontjai sem lehetnek többé mérvadók.

Dr. A Saurer-féle indítónál a motor járás közben levegőt nyom egy tartányba. A motornak vezérlőműve olyan, hogy egy emeltyű átállításával a szelepek ugyan nyitnak és zárnak, mint a gőzgépnél. Az emeltyű átállításával és az összenyomott (sűrített) levegőtartány csapjának kinyitásával tehát a motor megindul. Pár fordulat után, ha az emeltyűt visszahelyezzük, a motor benzinnel jár tovább.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geittner** és **Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Feiső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-út 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kütszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON

Mátrai, Feik és Társa

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geittner** és **Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Feiső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-út 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kütszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON

cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walszer Ferenc

tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kütszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen

HIRDETÉSEKET

félhasábos 5 sornyi terjedelemben évi **50 korona** vagy félévi **25 korona** lefizetése mellett fogad el a kiadóhivatal.

Győző Béla és Tsa

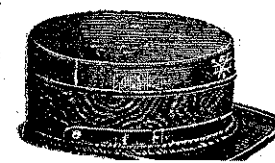
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.

Szállítanak

automobil-, gőz- és motorfecskendőket, kocsit, mozdony- és targoncafecskendőket, felszereléseket és tömlőket.

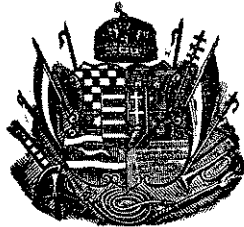
A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus” kézi tűzoltókészülék

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Körömden.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított. A lap szétküldésére vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a hozzá az előfizetések hirdetések díja is küldendő.	Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90—33.	Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületünknek ingyenpéldány jár. Szakeikkek, melyeknek kézírata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.
---	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Augusztus 14.

Sajátságos nap volt.

A külsőségek minden sallangjának s a velök járó zajnak teljesen hijjával — egy egész nap telt el komoly munkában. Délelőtt előbb elnökségi ülés volt. Azután az országos választmány közgyűlése következett. Délután pedig Pest-Pilis-Solt-Kiskun-vármegye székházában a rendkívüli nagygyűlés is megtartatott.

És ámbár az így eltelt egész nap amellet tanuskodott, hogy elnökségünk és általában az Országos Szövetség kötelességét lelkiismeretesen teljesíti, feladatának a magaslatán áll: mégis mind a három ülésen vörös fonálként huzódott végig egy bántó, lehangoló keserűség, melyet elnökségünk váratlan megtámadtatása váltott ki s amely annál bosszantóbb volt, mivel a legteljesebb mértékben igaztalan.

Nagysolymosi Szabó Ferenc 1904-ben a „Gyakorlati Közigazgatás Könyvtára“ című vállalat számára könyvet irt, amely a kritikát oly mértékben hívta ki, hogy az elnökség indítatva érezte magát kommentárral látni azt el. A kommentárt az elnökség utasítása folytán dr. Vass János elnöki előadó írta meg. A megbizásból készült bírálat lapunk 1905. évi február 10-én megjelent számában volt olvasható.

Szabó Ferenc látszólag megnyug-

vással vette tudomásul a könyvéről mondott bírálatot, vélt igazát nem kívánta megvédelmezni; legalább lapunkban a válaszadással meg sem próbálkozott.

Ellenben az írói ambíciójának sérelme nyomán benne feltámadt haragot jégre tette. S mikor az idén Vass János dr. „Tűzrendészet jogrendszere“ című munkája napvilágot látott, jónak látta tollat ragadni s egy brosürában, melyet kézirat gyanánt bocsátott közre s küldött szét, Vass János művét, minden indokolás nélkül, megtette fércelménynek, őt magát intelligentia nélkül szűkölködőnek; mellékesen pedig megtámadta az Országos Szövetséget is, egyéb invektívákon kívül azzal is megsértvén az elnökséget, hogy közreadott iratának „Az Országos Szövetség panamája“ címet adott.

Az elnökség természetesen a sértést nem hagyhatta magán száradni. A közgyűlést megelőző ülésében kimondotta, hogy ámbár tudja, hogy a közélet terén való működés közben mindeki ki van téve nemcsak a jogos bírálatnak, hanem igaztalan megtámadtatásoknak is: mindazonáltal tekintettel arra, hogy a közreadott irat dr. Vass János elnökségi tag jeles művének indokolatlan lebecsmérlésén kívül, konkrét vádak kapcsán, magát az egész elnökséget — egymás fölsegélyezésére alakult közkereseti társaságnak színében tünteti fel, — lehetetlen-

nek ítéli az egyszerű napirendretérést e támadás felett. Mert aki a szövetség élén álló szervet, az országos választmány és a nagygyűlés bizalmának letéteményesét, vádolja meg, az magát a szövetséget is támadja; az összesség sérelme pedig nem hagyható megtorlás nélkül. Másrészt ha az elnökség azt a kifejezést, hogy „maga zsebeli be a pénzeket!” szó nélkül hagyná, tápot adna hallgatásával annak a gyanunak, hogy nem meri nyilvánosság elé vinni az ügyet, avagy pedig, hogy nem bír elég érzékkel ahhoz, hogy mit fogjon fel sértés gyanánt.

Ez alapon elhatározott, hogy két irányban teendő lépések elégtételszerzés céljából.

Először az elnökség felettes szerve, az országos választmány elé viendő a dolog, ahol a bizalmi kérdés felvetése kapcsán egy ad hoc bizottság kiküldésével a vádaknak pontról-pontra való megvizsgálása kéresek. Másodszor pedig a bűnvádi utra is kívánja az elnökség terelni az ügyet, felhatalmazást kérve arra, hogy a pört Szabó Ferenc ellen megindíthatassa.

És azután az elhatározást követte a tett.

Az országos választmány a kért ad hoc bizottság útján, melynek Knortzer György (Zala vármegye), Szávits Sándor (Torontál vármegye) és Ranezay József (Szepes vármegye) voltak a tagjai, a felhozott konkrét vádak teljesen légből kapott voltáról még az ülés folyamán meggyőződést szerezvén, teljes bizalmának kifejezésre juttatása mellett, nemcsak a bűnvádi eljárás megindítására adta meg az engedelmet, hanem indítatva érezte magát arra is, hogy a rendkívüli nagygyűlésnek, napirend előtt szintén bejelentse a történeteket. S a nagygyűlés hasonlóképp megbotránkózással vett tudomást az ominózus ügyről. De mert érdemileg az arra illetékes országos választmány már határozott a dologban, csupán arra használta fel az alkalmat, hogy a maga részéről is tüntető bizalmának s ragaszkodásának spontán megnyilatkozásával tisztelje meg az elnökségnek azt az önfeláldozó, lelkiismeretes és kifogástalan mun-

kásságát, melyet egy meggondolatlan fiatal bajtárs nem átalott sárral dobálni meg — magánbosszúból.

Ez történt augusztus tizenegyedikén. A részletek a jegyzőkönyvekben találhatóak. Csak szárazon mondtuk el a történeteket, kommentárt sem fűzve hozzá, mert hisz a folytatás a bíróság előtt fog lefolyni s a bírói döntésnek nem kívánunk elébe vágni. Legyen az teljesen befolyásolatlan.

* A Kereskedelemügyi magyar királyi Minister 52961/1910-V. sz. leirata a Magyar Országos Tűzoltószövetség elnökségéhez a kedvezményes távbeszélő-állomások használata tárgyában.

Folyó évi január hó 22-én 123. sz. a. a Belügyministerium vezetésével megbízott miniszterelnök urhoz intézett s onnan hozzám áttett előterjesztésére, értesitem a szövetséget, hogy az a kérelme, hogy a tűzoltóság a részére berendezett díjkedvezményes távbeszélő állomásokat szolgálati beszélgetéseinek lebonyolítására is igénybe vehesse, tárgyaltan. Ugyanis az összes távbeszélőhivatalokat még az említett előterjesztés vétele előtt körrendeletileg figyelmeztettem, hogy a tűzoltók, a náluk felszerelt mérsékelt díju távbeszélő állomásokat a tűzbiztonság és tűzoltó-szolgálat érdekében egymásközt és a helyi hatóságokkal való hivatalos érintkezésnél akadálytalanul használhatják s csakis magánelőfizetőkkel nem folytathatnak magántermészetű beszélgetéseket, minthogy általános szabály az, hogy a díjkedvezményes távbeszélő állomásokat másra, mint hivatalos beszélgetésre használni nem szabad. Ha tehát egyik-másik hivatal esetleg megtagadta volna az összeköttetést olyan beszélgetésekre nézve, amelyek a tűzoltóság tűzoltó-szolgálati ügyekben kívánt folytatni, ez csak a vonatkozó rendelet helytelen értelmezéséből eredhetett. Ennélfogva az országos tűzoltószövetséget felhívom, hogy a mennyiben ilyen esetek tudomására jutnak, azokat hozzám jelentse. Budapest, 1910. augusztus hó 23-án.

* Magyar Királyi Belügyminister. 4874 Eln. sz.
A székesfőváros I. kerületének előjárósága egy véghatározatával a m. kir. belügyministeriumot felhívta, hogy a ministeriumi épületek egyikében elhelyezett országos levéltárban tartott tűzrendészeti vizsgálat eredményéhez képest tett rendelkezéseknek 90 nap alatt különben való jogkövetkezmények terhe mellett tegyen eleget. Tekintettel arra, hogy az előjáróság ezen véghatározatot a belügyministeriumhoz mint hatósághoz intézte, már pedig a hatóság ezen minőségben sem bírói, sem közigazgatási ügyekben fél gyanánt nem szerepelhet; ennélfogva felhívom polgármester urat, hogy az előjáróságot a véghatározat visszaadása mellett utasítsa, hogy a szóban forgó tűzrendészeti ügyben hozott határozatát a belügyministeriumi épületek gondnoki teendőivel megbízott elnöki segédhivatal főigazgatójához intézze és annak kezéhez kézbesítse.

HIVATALOS RÉSZ.

1891.
1910. sz.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltószövetség elnöksége f. évi október hó 1-én, este 7 órakor Miskolcson a kereskedelmi és iparkamara termében ülést tart, melyre az elnökség tagjait, valamint az érdeklődő kebelbeli tisztteket ez uton meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

a) a brüsszeli nemzetközi kongresszus határozata a tűzrendészetnek a műszaki tanintézetekben való oktatása tárgyában;

b) a tiszttovábbképző és a tűzfelügyelői tanfolyamok kérdése;

c) a Stermann-féle gyufagyár szerződésének kérdése;

d) folyó ügyek és netáni indítványok.

Ugyanacsak ez alkalommal a segélyező-pénztár elnöksége is tart ülést.

Másnap, október 2-án lesz a Borsod vármegyei tűzoltószövetség alakuló gyűlése, melyen az elnökség testületileg vesz részt.

Az elnökség tagjai szombaton október 1-én délután 2 óra 15 perckor indulnak Budapestről (keleti pályaudvar) és 5 óra 50 perckor érkeznek megyei-tűzoltószövetség alakuló gyűlése, melyen az elnökség testületileg vesz részt.

Az elnökség tagjai szombaton október 1-én délután 2 óra 15 perckor indulnak Budapestről (keleti pályaudvar) és 5 óra 50 perckor érkeznek Miskolcra.

Budapest, 1910 augusztus 20-án.

Dr. Óvári Ferenc,
országgyűlési képviselő,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

1871.
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapestén 1910. augusztus hó 14-én a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Balogh Dezső pénztáros, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc, dr. Vass János, Vida Pál előadók, Markusovszky Béla lapszerkesztő és több kebelbeli tiszt mint vendég.

86. Elnök az ülést megnyitván, alelnök bemutatja nagysolymosi Szabó Ferenc „Az országos szövetség panamája” című röpiratát, melynek címe, de szövege is, részben a szövetséget, részben annak egyes előadóit valótlán vádakkal illetik, amelyek miatt szerző ellen a bűnvádi feljelentést kell megtenni s egyben az orsz. választmányoknak is jelentést tenni és a bizalmi kérdést felvetvén, maga ellen vizsgálatot kéri.

Dr. Vass János, Apáthy Vilmos, Jászberényi Miklós, Tankóczy Gyula hozzászólása után, kimondja az elnökség, hogy a

sőt javasolja, hogy az 50 év története irattassék meg, dr. Óvári Ferenc javaslatára kimondja az elnökség, hogy a 40 éves történet megírását szükségesnek tartja és arra a jelenlévő Markusovszky Béla lapszerkesztőt felkéri, a ki is erre vállalkozott, elrendeltetett továbbá, hogy ehhez az orsz. választmány hozzájárulása kikéressék azzal, hogy a tiszteletdíj a mű bemutatása után lesz megállapítandó.

88. Titkár azon jelentése, hogy az orsz. szaktanfolyam a szabályszerűen módon megtartatott, hogy 165 jelentkezőből 64 vétetett fel, 1 kimaradt, 2 stipendium nem vétetett igénybe, a hallgatók közt 3 csendőrtiszt és 8 altiszt volt, hogy továbbá stipendiumot adott Fejér, Vas, Heves, Szeben, Udvarhely vármegye és több város, — valamint dr. Óvári Ferenc vizsgabiztos azon jelentése is, hogy a hallgatók nagy szorgalommal vettek részt a tanfolyamon.

Tudomásul vétetett s Szabó Gyula indítványára kimondatott, hogy jövőre a tanfolyam-parancsnok köteles a tanfolyam lefolyásáról és eredményéről írásbeli jelentést az elnökséghez betérjeszteni.

89. Pénztárnok jelentése a pénztár fél évi állásáról, mely szerint a bevétel 16.911 K 39 f, a kiadás 15.402 K 12 f s így a maradvány mint egyenleg 1509 K 27 f volt.

Tudomásul vétetett s jelentést az elnökséghez betérjeszteni.

89. Pénztárnok jelentése a pénztár fél évi állásáról, mely szerint a bevétel 16.911 K 39 f, a kiadás 15.402 K 12 f s így a maradvány mint egyenleg 1509 K 27 f volt.

Tudomásul vétetett.

90. A borsodjénői parancsnokság, a Jász-Nagykunszolnok vármegyei, a Bácsbodrog vármegyei szövetségek meghívója az aug. 14-iki szövetségi gyűlésekre, valamint a Zala vármegyei szövetség meghívója az aug. 20-án tartandó ünnepélyre.

Tudomásul vétetett, azonban a jelen nagygyűlésre való tekintetből képviselő kiküldése az első 3 helyre lehetetlen lévén, csupán a nagykanizsai ünnepélyhez küldetett ki Szabados Imre előadó, míg elnök a jelenlévő Knortzer György nagykanizsai parancsnokot 30 éves szolgálati jubileumából az elnökség nevében is üdvözli.

91. A Szepes vármegyei szövetség azon kérelmét, hogy 35 tanfolyamhallgatója részére a meglévő könyvek és füzetek ingyen engedjék át, az elnökség teljesítette és a könyvek megküldését elrendelte.

92. A Trencsén vármegyei szövetségnek és Felsőmotesicznek azon kérelmét, hogy régebbi tagdíjartozásaiak töröltessenek.

Az elnökség nem tartja teljesíthetőnek, mivel a vármegyei szövetség 1500 K tőkével rendelkezik és e tagdíjakat a testületek helyett befizetni köteles volt; az orsz. választmányhoz elutasító határozat iránti javaslat fog betérjeszteni.

93. A Bácsbodrog vármegyei szövetség azon kérelme, hogy Nemesmilitics megszünt testületi töröltessék, az Ószivác és Ujverbásznál mutatkozó követelés pedig a vármegyei szövetség javára rectificáltassék, pártolólág terjesztetik a választmány elé illatkilag Ószivác és Ujverbász

folyam kérdése teljesebb előkészítés végett a napirendről levétetett.

97. Breuer Szilárd titkár jelentése a brüsszeli nemzetközi kongresszus lefolyásáról és körutazásán tett tanulmányairól.

Tudomásul vétetett azzal, hogy e jelentés írásban terjesztessék az elnökség elé, kimondotta továbbá az elnökség, hogy a nemzetközi szövetség kongresszusának ama határozatát, mely szerint a műszaki tanintézeteken a tűzrendészet részére külön tanszék állíttassék fel, magáévá teszi és e tárgyat a jövő ülés napirendjére tűzi.

98. Elnök azon jelentése, hogy az 1911 évben Torinóban tartandó nemzetközi kiállítás és versenyek rendező-bizottsága öt tisztb. tagjául választotta és az ügy támogatását kéri, tudomásul vétetett és a hirdetmény a hivatalos szaklapban közzétenni rendeltetett.

99. Titkár azon jelentése, hogy a közigazgatási tanfolyamokon 438 hallgató volt, kimaradt 6, gyakorlat alól felmentetett 10, elsőrendű osztályzatot kapott 242, másodrendűt 126, harmadrendűt 40, látogatási bizonylatot nem kapott 14 s így a tanfolyamok fennállása óta kiképzést nyert 4325 hallgató, hasonlóan Jászberényi Miklós azon jelentése, hogy a kassai tanfolyam vizsgájára nem mehetett el.

Tudomásul vétetett és az összjelentés a ministeriumhoz beterjeszteni rendeltetett.

100. Dr. Balogh Dezső jelentése, mely szerint az áll szénbányák közp. igazgatóságának átírata alapján a petrosényi bányák tűzoltóságának szervezési ügyében a helyszínén eljárás és jelentését utólag beterjeszteni fogja.

Tudomásul vétetett.

101. Jászberényi Miklós bejelenti, hogy Borsod vármegye alispánjával egyetértőleg a vármegyei szövetség alakulása szept. 18 ikára tüzetett ki.

Árvay Géza meghívja a szövetséget a Győr vármegyei szövetségnek szeptember 11-én tartandó gyűlésére.

Az elnökség a legközelebbi ülés idejéül szeptember 17-ikét Miskolcra tűzi ki, a Győr vármegyei szövetség gyűlésére pedig képviselőtében Szabó Gyula előadót küldi ki.

102. Stermann M. gyufagyárának hitelezői bizottsága végelszámolásként 132 K 34 ft. küldvén be, az elnökség a haláleset folytán a szerződést felbontottnak tekinti, arról a céget értesíteni és egyben a besztoreebányai gyufagyárral az érintkezés felvételét elrendeli.

103. Titkár azon jelentései, hogy a Sopron és Hajdu vármegyei szövetségek beküldték közgyűlési jelentéseiket, hogy a Torontál és Baranya vármegyei szövetségek tanfolyamot rendeztek, a csákvári földmivesszékola vizsgáján pedig Vida Pál előadó vett részt biztosként, hogy egy erdélyi kerületi szövetség eszméje ismét felmerült, Árva vármegye pedig elhatározta az országos szövetséghez és segélypénztárához való kötelező csatlakozást, hogy a Belügyministerium arról értesített, miszerint a gyulafehérvári önk. testület panasza alaptalannak bizonyult; hogy Tiller Mór és Társa cég a hirdetési díjat időközben megfizette; hogy továbbá előterjesztés tétellett a Belügyministeriumhoz az államsegély, a városi tiszték minősítése tárgyában, a törvényhatóságokhoz a tűzrendészeti törvény sürgetése tárgyában, Budapest fővárosához Bihary Béla kérvényének támogatására; véleményeztetett a Belügyministeriumnak Tinnye, Zenta, Ujhartyán, Tatárszentgyörgy, Solymár, Sarkadkeresztúr, Nagykároly, Öregfalu, Felnémet, Pornóapáti, Kurfalva, Igló, Gedőudvar, Bóka, Szentés, Lipárt, Gálszécs,

Királyháza önkéntes testületek és a budapesti szövetség alapszabályai, Eichenwald és Kalmár (Pozsony) szénsavgyári telepengedélye, Küllös Ferenc (Nagyszalonta) asztalostelepének engedélyezése, Bajor Sándor (Székelyhid) fatelepének engedélyezése, Dén József (Békéscsaba) gőzmalmának telepengedélye, Schmidt Márton (Baja) vasöntődjének telepengedélye, Grünfeld Adolf (Püspökladány) olajmótoros malom telepengedélye, Fedor Csák János (Budafok) téglagyári telepengedélye, Freyer Richárd (Beregszentesmikiós) grufagyári telepengedélye, Bukovecz és Károlyfalva tűzrendészeti szabályrendeletei, Fejér vármegye kénényséprőkerületi beosztása, Mayer M. János (Katymar) gőzmalmi telepengedélye, Szeben vármegyei szolgálati éremszabályzata, Beszterce-Naszód vármegyei tűzrendészeti szabályzata; továbbá a nyitrai iparfelügyelőnek a petrolummótorok kérdése, a szatmárnémeti iparfelügyelőnek a benzinmótorral való cséplés kérdése, Veszprémnek a tűzrendészeti szabályrendelet-tervezet, Győr városának ugyanaz és a R. senberg-Buchsbaum-féle üvegraktár tűzveszélyessége, Villányinak a szénkéneg raktározása, Podoliának az impregnálás kérdése, Hont vármegye alispánjának a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet, Nova főszolgabirójának a kiképzés kérdése, a Zala vármegyei szövetségnek alapszabálytervezete, a celldömölki főszolgabirónak a kötelezeteknek baltával való ellátása iránti kérdése, Kubicsék Vilmos stomfai parancsnok tololétraszerkezete; hogy végül kipróbáltatott 7 község fecskendője és 2 tololétra.

Tudomásul vétetett.

104. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Szabó Gyula és Vida Pál előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Szabó Gyula,
előadó.

Vida Pál,
előadó.

Az országos választmány közgyűléséről szóló jegyzőkönyv lapunk zártáig nem érkezőn meg, — az csak jövő számunkban lesz olvasható.

1873
-sz.
1910.

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Budapesten 1910. augusztus 14-én a magyar országos tűzoltószövetség rendkívüli nagygyűlésében.

Elnök: Széchenyi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Balogh Dezső pénztáros, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Rüll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, dr. Vass János, Tankócy Gyula, Vida Pál, Varga Lőrinc, dr. Szily József, Ranezay József, László István, Árvay Géza, Demidor Ignác, Blázy Imre, Zsiga János, Knortzer György, Szávits Sándor, Keresztes János, Platzmann Aladár, Stolz Adolf, Köszter József, Nemes Rezső, Albert Márton, Markusovszky Béla Mátrai Antal, Pap János, Szöke Benedek, László József, Borsos Flórián, Henzl György, Schneider Miklós, Vámosi Gyula, Neurohr Jakab, Győri Dezső, Bodzván Sándor, Márky Géza, Krupánszky

György, Molnár János, Köhler Gyula, Hebrony Lajos, Lukovszky Demeter, Molnár Géza, Täuber Ferenc, Tanner Béla, Simon István, Korányi, Márton, Schummer Kabos, Boskovits Miksa, Boros Lajos, testületi képviselők.

1. Elnök titkár jelentése alapján konstatálván a gyűlés határozatképességét, elsősorban köszönetet mond Pest vármegye alispánjának a vármegyeház termének átengedéseért, majd a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Apáthy Vilmos, Blázy Imre Knortzer György és László István kiküldötteket.

Elfogadtatott.

2. Elnök megemlékezvén dr. Óvári Ferenc alelnök bokros érdemeiről, azt a nagygyűlés nevében melegen üdvözli azon alkalomból, hogy az alelnök ki tisztelet 15 éve az intézmény diszére és javára betölti. A nagygyűlés ehhez lelkes éljenzéssel csatlakozik és dr. Óvári Ferenc alelnököt a legmelegebb óvatiókban részesíti.

3. Napirend előtt bejelenti továbbá elnök, hogy nagysolymosi Szabó Ferenc „Az országos szövetség panamája” című röpirat gyanánt megjelent förmedvényével az orsz. választmány közgyűlése foglalkozott, az abban foglalt vádak alaptalanságát bizottságilag konstatálta s ennek alapján az elnökségnek bizalmat szavazott és egyben utasította, hogy a rágalmozó röpirat szerzője ellen a szövetség nevében a bünvádi feljelentést tegye s annak eszközésével dr. Edvi Illés Károly ügyvédet megbízza.

Knortzer György, mint a kiküldve volt felülvizsgáló bizottság tagja, szót kérvén, ismerteti a vizsgálat lefolyását, konstatálja, hogy a vádak egytől-egyig alaptalanok és indítványozza, hogy a nagygyűlés fejezze ki bizalmát az elnökségnek úgy egészében mint annak minden egyes tagjával szemben, de fejezze ki egyuttal megvetését az intézmény hírnevét megrontani akaró és indokolatlan féremunka, illetve támadás iránt.

A nagygyűlés úgy elnök, mint Knortzer György jelentését tudomásul vette és az elnökségnek lelkes éljenzés közepette bizalmat szavaz.

4. Attérvén a napirendre, az alapszabályok felolvasottaknak tekintettek, mire dr. Vass János főbb vonásaiban vázolván a módosítás lényegét és szükségességét.

Dr. Szily József tiltakozik az alapszabályok elfogadása ellen, mert az azokban tervezett szervezetet nem tartja alkalmasnak az intézmény fejlesztésére.

Jászberényi Miklós nem helyesli, hogy a nagygyűlési jogok gyakorlásából a legénység kizárattott, holott a nagygyűlésen érdemleges dolgok nem intéztek el; nem reméli, hogy ezen kívánsága figyelembe vétetnék, de óhaja, hogy ezen felszólalásának nyoma legyen a jegyzőkönyvben.

Elnök berekesztvén az általános vitát, dr. Vass János zárszóval él, mire a nagygyűlés az alapszabályokat általánosságban egy szavazat ellenében nagy többséggel elfogadta és azok pontonkénti részletes tárgyalására tért át.

A 14. és 23. §-nál Nemes Rezső előterjeszti a mármaroszigeti önkéntes testület ama javaslatát, amely szerint a nagygyűlésnek hivatalbóli tagjai a rendezett tanácsú városok parancsnokai is legyenek, az országos választmány hivatalbóli tagjai pedig ne csak a törvényhatósági városok hivatásos, hanem azok önkéntes parancsnokai is legyenek.

Dr. Vass János előterjesztvén az orsz. választmánynak ez ügyben hozott határozatát, a nagygyűlés azt elfogadja, majd az összes szakaszok letárgyalása után az egész alapsza-

bálytervezetet is elfogadottnak jelenti ki és elrendeli, hogy az jóváhagyás végett a Belügyminiszteriumhoz felterjesztessék. Kimondja egyben, hogy az új alapszabályok a jóváhagyást követő első rendes nagygyűlésen lesznek életbeléptetendők.

Miután még Stolz Adolf az elnökségnek az ügyek rendes és helyes irányú vezetéséért köszönetet mondott, elnök a gyűlést éljenzés között berekeszté.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Apáthy Vilmos,
tűzoltóparancsnok,
orsz. elnökségi előadó.

Knortzer György,
Zalavárm. tűzoltó-szöv. elnöke.

Blázy Imre,
Veszprémmegye tűz.
felügyelője és a ves. prémmárm.
tűzoltó-szövetség főjegyzője.

László István,
Esztergom vm. tűzr. felügyelője,
szövetségi titkár, a Tűzoltók
Lapja szerkesztője.

* A budapesti tűzoltó testületek szövetsége dr. Szily József elnöklete alatt, augusztus hó 2-án tartotta rendes évi közgyűlését.

A zárószámadás és a költségvetés elfogadása után titkár bemutatta az Ehrlich Manó-féle alapítvány alapító-levele tervezetét. Ez alapítványt Ehrlich Manó, a budapesti szövetség alelnöke XXV. éves tűzoltói szolgálatának emlékére létesítette azon céllal, hogy annak kamata évente egy tűzoltói szolgálatban megsérült vagy megbetegedett, esetleg meghalt fővárosi gyári tűzoltó segélyezésére, illetve hátramaradtjainak részére fordíttassék. Ilyennek nem létében az esedékes kamat valamelyik különösen érdemes tűzoltónak ítéltessek oda. Az új alapszabályok a belügyminiszteriumhoz felterjesztettek. Az év folyamán a szövetség összesen 6 felolvasó ülést tartott, nevezetesen: Blasnek Hugó amerikai utjáról; továbbá Breuer Szilárd, Szilvay Antal, dr. Szily József, Kállay Imre és dr. Balog Dezső az előfordult nagyobb tűzesetekről. Dr. Varsányi Emil gépészmérnök a Sprinkler-vízszóró berendezésekről értekezett.

Végül elhatározott, hogy Kállay Imre titkár Németországba küldetik, nevesebb gyárak tűzrendészeti és munkásvédelmi berendezéseinek tanulmányozására.

* A Szepesvármegyei Tűzoltószövetség hatodik rendes közgyűlését szeptember 18-án Lőcsén tartja. A meghívót dr. Neógrády Lajos, alispán, közíg. elnök, Scholtz Gusztáv, ny. műszaki főtanácsos, a lőcsei testület elnöke és Ranezay József, Lőcse parancsnoka, mint szöv. titkár írták alá. A közgyűléssel kapcsolatban a vármegyei szövetség kötelékébe tartozó testületek versenygyakorlatot is végeznek, melynél minden csapatnak jogában áll esetleg a saját szereivel állni ki a sikra.

— A müncheni tűzoltóság gőzfecskendővel évenként csak kétszer-háromszor dolgozik. München ugyanis csak a sörgyártás terén első, de különben nem gyár város.

Miként lehetne a mezőgazdasági termények, gabona-, szalma- és takarmányfélék elhelyezését, cséplését olyképpen szabályozni, hogy az a nép gazdasági érdekeit és a tűzbiztonság követelményeit egyaránt kielégítse?*)

A mezőgazdasággal foglalkozó birtokosok álma nem nyugodt attól a perctől, midőn gabonájuk magvát a földbe elvetették mindaddig, míg termésük a magtárban nem fekszik.

A csapások sokféle változatai közül — bár mind káros hatással van — az, amely legelőbb éri a mutatkozó termést, leginkább kiheverhető, mert az elpusztított helyét későbbi veteménynyel újból pótolhatni. Annál nagyobb azonban a kár úgy az egyesekre nézve, mint nemzetgazdasági szempontból az egész országra, amidőn a már letakarításra váró termőkalászokat tönkreteszi a jégverés, avagy a már letakarított sztagokban álló kévék a legveszedelmesebb, legrombolóbb elem, a tűzvész martalékának esnek áldozatul.

A tűzrendészet tilt minden oly eselekvést, amely oka lehet egy család, esetleg a község pusztulásának, viszont kötelezővé teszi a szükséges óvóeszközök készentartását, amelyek a netán kitörő tűzvész esetén az első segínyt többé-kevésbé elég jó eredménnyel nyújthatná. Azonban bármennyire óvakodjunk, bármennyire résen legyünk is, legnagyobb elővigyázat mellett is megtörténik, hogy a konyhából kipattanó legkisebb szikra, vagy a gyermekekkel szemben tanusított gondatlanság, különösen nyár idején kiszolgáltatja a gazda egy évi kenyerét e romboló elem önkényének. S ez oly helyeken a legveszedelmesebb, ahol a cséplési időben az asztagok, takarmányfélék a szűk szérükön zsúfolva vannak, annyira, hogy a vész kitörése esetén még csak a mentés kísérlete is hiábavaló. Egyik ház a másiktól alig pár lépésnyire, asztag asztag mellett, kazal kazalt érve, az egész falu nem más, mint gyulékony anyag, mely pár perc alatt lángban áll s tönk szélére juttathat nemcsak egy-egy gazdát, hanem egy falu népét is.

De hát mégis, hol köressen magának az a kisbirtokos gazda oly helyet, ahol biztosítva lenne e romboló elem veszedelme ellen?

Nézetem szerint a gabonaneműeknek, takarmány- és szalmaféléknek a község belterületén való asztagolása, kazalozása, valamint a cséplés feltétlenül betiltandó. Hogy ezen munkálatok mégis előre megállapított rendszer és terv szerint a község egész területén egyöntetűen végezhetők legyenek, kétféle módozatot találok kiívhetőnek, amelyek úgy tűzrendészeti szempontból, mint a birtokosok igényeinek megfelelők lennének. Egyik a *tagosított földeken való cséplés és kazalozás*, másik a *közös szérű* alkalmazása.

A tagosított földeken való cséplés és kazalozás fogalma nem új, s több helyen már gyakorlatban is van, azért annak elméleti magyarázatába belemélyedni nem akarok. Oly helye-

ken, hol a birtokosok földjei különféle dűlőkben szétszórtan fekszenek, a közös szérű sokkal ajánlatosabb, ha létesítése kivihető. E célra a községi birtokosság, a község belterületétől nem messze eső földet akár eladás, akár kisajátítás útján közös szérűnek megvonná, amely közös szérű épp úgy, mint urbéres községekben a közös legelő, közös erdő a birtokosság osztatlan közös tulajdonát képezné, s más művelési ág alá használni nem lenne szabad. Azon különbséggel azonban, hogy bárha a telekkönyvben ezen közös szérű egy józágtestet fejezne ki, természetben a birtokosok elkülönítve használnák, mindenki a maga részét, ami annyival is inkább szükséges, mert a nagyobb birtokosnak nagyobb, kisebbnek kisebb szérűre lenne szüksége. A közös szérű birtokosokkénti minimális területét 200□-ölnben vélem megállapítani, amelyre egy negyed (12 magyar hold) telkes birtokosnak lenne szüksége. A szérű elosztását pedig úgy találnám leginkább célszerűnek, ha a belteki szomszédok egyszersmind szérűszomszédok is lennének.

E szérűkön való asztagolás, takarmány- és szalmakazalozás még akkora munkát sem venne igénybe, mint a gabona- s takarmányféléknek a beltelekre való szállítása. A cséplés fele annyi időt venne igénybe, mert a gőzgépnek, csak az első szérűn való beállítása okozna fáradságot, onnan vontathatnák szérűről-szérűre úgy, hogy 2 cséplőgép egy-két hét alatt tisztába tenné az összes gabonaneműeket. Természetesen nem lenne eltűnt a még eddig használatban lévő lóvonatu gépnek alkalmazása sem, ugyszintén a kézi cséplés, esetleg a nyomtatás.

A közös szérű, a középben elvonuló uttól jobbra és balra lenne birtokosokként felosztva, amely szérűkön a gabona-takarmányfélék szép rendben, kellő távolságban elhelyezve első sorban is megnyerő külsőt mutatnának, úgy hogy annak szemléléséből megismerné az ember, hogy a község határa mily földanyaggal bír és hogy mily munkás, rendes, iparkodó nép lakja azt a községet.

De vegyük most ezen ujnak látszó intézmény tűzrendészeti előnyeit. E szérűkön semmiféle oly munkálat, mely tüzet igényel, nem teljesíthető, kivéve a gőzcséplőgépet, melyre azonban kellő gondot lehet és kell fordítani. A lakosság gyermekei ide nem férhetnek oly könnyen, így, ami a község belterületén a legnagyobb elővigyázat mellett is ugyszólván elkerülhetetlen, a gyermekeknek gyufával való játsása, tüzet nem gerjeszhetne. S mivel még a felnőtteknek sem lenne szabad a szérűkön dohányozni, puskával, pisztollyal járni és lövöldözni, a tűzvész kitörése a legnagyobb mértékben meg lenne akadályozva.

Mégis, az óvintézkedések megtétele végett külön szabályrendelet lenne alkotandó, melynek tűzrendészeti szempontból főbb pontjai volnának:

1. Szérűpásztor, esetleg pásztorok alkalmazandók, kik éjjel-nappal a szérűskertet őrizni tartoznak, míg ott elcsépeletlen gabona van.

* Harmadik díjjal jutalmazott mű.

2. A szérűskerten, vagy ahhoz egész közel legkevesebb két kut ásandó.

3. Minden szérűbirtokos tartozik a takarodástól kezdve legkevesebb három hektoliteres hordó vagy kádban a szérűn vizet tartani, mellette csóvát, csákányt, létrát és kannát.

4. A szérűskerten dohányzás, lőszerrel való járás feltétlenül tilos.

5. Ismeretlen, kóborgó egyéneket a szérűpásztoroknak kötelességükben áll a szérűről eltávolítani, vagy oda be sem ereszteni.

5. Tizenkét éven aluli gyermekeknek a szérűskertben tartózkodni s ott játszózni tilos, kivéve, ha azok feltétlenül megbízható felnőtt egyének gondozására vannak bízva.

De mindenféle előnyös intézménynek van bizonyos hátránya is. Ezen intézménynek nagyfotosságu előnyei mellett egyik hátránya a takarmány és szalmaeműeknek — különösen téli időben való — hazahordása. Természetesen a gabona, ocsu, polyva, mely tűzrendészeti szempontból kifogás alá nem esik, a cséplés befejezése után azonnal hazahordható. A szalma- és takarmányfélékből is egy-két hétre valót minden gazdaember hazaszállíthat, ami túlnagy fáradságot és munkát nem vesz igénybe. Csakis a legnagyobb tél idejében, havazások alkalmával volna ez kissé nehézkes dolog, de ezen úgy segíthetnénk, hogy a tél beállta előtt két-három óra elegendő takarmányt és szalmát hazahordanánk. Ez már tűzrendészeti szempontból sem eshetnék kifogás alá, mert a téli időben a tűzvész keletkezése nem oly gyakori, s a nagy nedvesség folytán nem is terjedhet oly könnyen. Azon gazdák pedig, kik megfelelő pajtákkal rendelkeznek, takarmányaikat természetesen abban helyezhetik el.

Amidőn a kiscgazdák érdekeit szem előtt tartva e fontos intézményről szólottam, pár szóval a nagyobb birtokosokról is kell, hogy említést tegyek. Itt már nem a tanácsadás, hanem inkább a figyelmeztetés a mérvadó. Nagyobb birtokosaink rendelkeznek oly pusztakkal, hol alkalmas szérűskertet alkothatnak s ott takarmánykazaljaikat gazdasági épületeiktől kellő távolságban elhelyezve, elérhetik a kellő biztonságot. Asztagjaikat pedig, ha kinn a határban rakatják, legcélszerűbbnek tartom. S itthagya a szalmakazalokat is, annak hazahordása nem okoz oly nagy fáradságot, mint aminő kárt okozna egy tűzvész, mely elhamvasztaná a szérűben összezsufolva volt összes szalma- és takarmánymennyiséget.

Még egyet mind a két részről: ajánlatosnak tartom úgy a kiscgazdák, mint a nagybirtokosok részéről, hogy a két legveszedelmesebben pusztító elem, a jégverés és a tűzvész ellen mindenét biztosítsa; azzal kevesebb lesz ugyan az évi haszna, de nyugodtabb lesz az álma.

Eőri Szabó Ernő.

* **Veszprém-vármegyei Tűzoltó-Szövetség** aug. 20-án, Szent István napján d. e. 10 órákor tartotta meg XVII-ik rendes évi közgyűlését Almádiban a nagy gyógyteremben Óvári Ferenc dr. országgyűlési képviselő elnöklete alatt. Összesen 106 testület volt képviselve. Ott láttuk Kerényi Andor főszolgabíró, Benkő Károly, dr., Berkes Ágost, Blázy Imre, Gácsér Lőrinc, Gombás Sándor, Molnár Lajos, Kránitz József, Békeffy György, Moharos Kálmán, Németh Ignác, Fülöp János, Asbóth Imre, Tóth Béla dr., Böröcký Sándor, Fodor Gusztáv, Bacsar Elemér, Nagy Sándor, Hubner Viktor, Szücs József, Barankay Miklós, Tatay Kázmér, Ikroy Károly, Winkler István, Schwarc György, Babos György, Bauer György, Gesmai Miksa, Berec Gyula, Segesdy Sándor, Viz Ferenc, Steinmacher József, Szöllösy Árpád, Vajda Sándor, Sebestyén Gyula stb. választmányi tagokat, tűzoltóparancsnokokat és községi jegyzőket. Távolmaradásukat kimentették Kányay József és Belák Lajos főszolgabírák.

Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Nagy Sándor és Hübner Viktor vál. tagokat kérte fel. Néhai Szeglethy György alelnököt az elnök kegyeletos szavakkal bucsuztatta el és emlékét jegyzőkönyvileg a közgyűlés megörökítette. Helyébe alelnöknek Belák Lajos pápai főszolgabíró választatott meg egyhangulag és lelkesedéssel.

Blázy Imre vármegyei tűzfelügyelő, Gácsér Kázmér, Gombás Sándor, Molnár Lajos, Sebestyén Gyula, Kranitz József és Fodor Gusztáv járási tűzfelügyelők évi jelentéseit a közgyűlés elfogadta és tudomásul vette. Elismerésben és jutalomban részesültek: Ajka, Pölöske, Gyepés, Ajka-Rendek, Sikátor, Gyiróth, Kolontár, B.-Szombathely, Vámos, Herend, Szentiván, Enying, Nagyvázsony és Nyárad községek tűzoltósága és parancsnokai, valamint Gregorics Viktor sikatori bíró.

Elfogadták Jenőfy Ferenc pénztáros jelentését a pénztári állapotról, a jövő évi költségvetést 3215 kor. összegbe irányítván elő. A jövő évi közgyűlés helyéül Veszprémvárosa tüzetett ki, miután az országos tűzoltószövetség is ott fogja jövő évre kongresszusát tartani.

Közgyűlés után Válint Gyula és Páci Géza vázsonyi lakosok mutatták be szabadalmazott szikraesapó készüléküket, melyet az elnökség tanulmányozás céljából kiadott a tűzfelügyelőknek. A készülék mindenestre praktikus, csak az ára legyen olcsó.

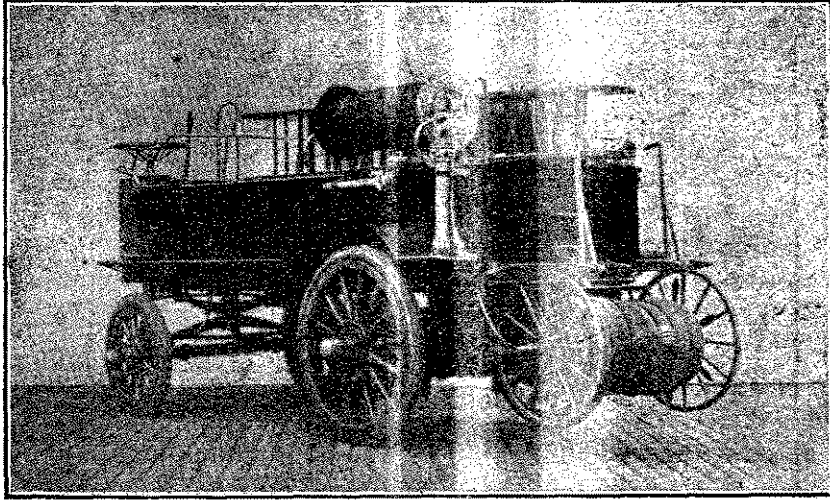
A hivatalos teendők után társasabéd volt a „Hattyu“-vendéglő nagytermében, melyen 150-en vettek részt. Blázy Imre vármegyei tűzfelügyelő jelentését a szövetség 1909. évi működéséről legközelebb ismertetjük.

— Newyork városnak 28 ezer tűzcsapja van. Ebből Manhattan városrésze 11,507, Bronxra 4,590, Richmondra 993 és Brooklynra körülbelül szintén 11 ezer hydrans jut. Londonnak 1908-ban 27 ezer hydrans volt. Budapest tűzcsapjainak száma ugyanakkor 7,242 volt.

Motorok a tűzoltóság szolgálatában.

Irta: Dr. Poós Miklós.

Bécsben 1903 januártól 1905 februárig folytak a kísérletek, amikor a községtanács a sikerült kísérletek alapján elhatározta, hogy a lófogatu tűzoltószereket fokozatosan villanyautószerekkel fogja kicserélni, e célra az évi költségvetésbe 85.000 K-t vesz fel. A tervbe vett 70 szer közül

A hannoveri tűzoltóság hydranskocsija.

1909-ik év végén már 33 volt használatban: 5 gőzfecskendő, 12 gőzfecskendő, 12 szerkocsi, 3 gépezetes létra, 1 tiszt autó. A kocsi alvázat Daimler-Motorengeellschaft, a szerelvényeket Knaust cég szállította. Egy szer ára átlag 16000 K, tehát nagyon olcsó.

A véglegesen elfogadott szereknek elektromos berendezése az előbb eladottal. Csak az akkumulátor elhelyezése más, amennyiben most már a vezető ülés előtt formás ládában foglal helyet. A motorok az első kerekekre vannak erősítve, úgy, hogy a kocsi első részében csupán a lokomociós berendezés foglal helyet, a tűzoltószerek a kocsi többi részén. Ma az elektroautó - oltóvonatok négy szerből állnak, mint a budapesti IV. ker. őrségen is látható. A nürnbergi Braun-cég gyönyörű gépezetes létrái, melyek ma már hosszabításra külön kis elektromotórral bírnak s melyekből egy példány a budapesti tűzoltóság birtokában van, a bécsi típus szerint épülnek.

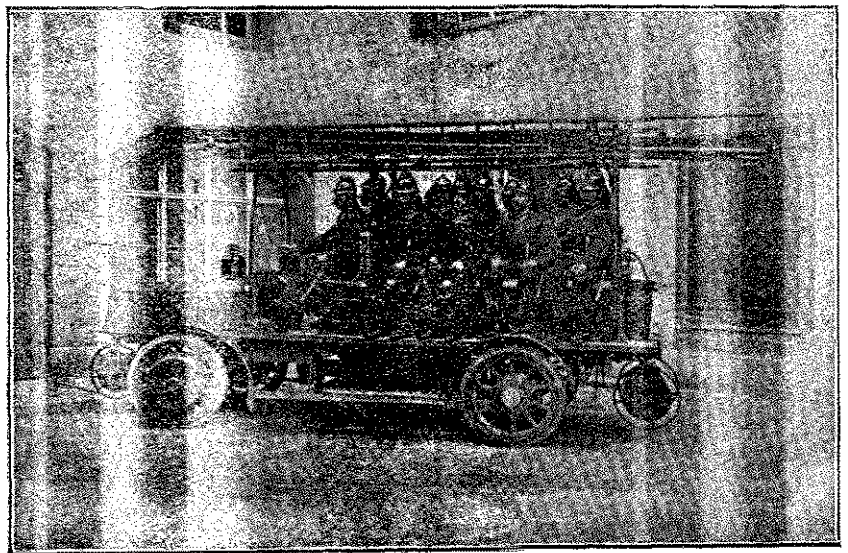
1908-ban kezdi meg Berlin az automobil-szerek beszerzését. Berlin villanyautó-szerei — Mercedes Electricque alvazon, részben a bautzeni Busch, részben a nürnbergi Braun által készítve — már teljesen a bécsi típus uralomra jutását mutatják, de Reichel parancsnok ujtásaival.

Németországon és Ausztrián kívül a villanyautószerek legjobban elterjedtek Dániában és Hollandiában. Az amsterdami tűzoltóság számára a Busch és Braun cégek szállítottak néhány gőzautón kívül nagyszámu villanyautószert, a legmodernebb típusokat, de vannak ott Angliából szállított szerek is. Angliában a villany-szerek nem tudnak elterjedni, mert az explóziós motoru szerek tökéletes típusai oly korán jelentek meg, hogy a villanyautók nem vehették fel velük a versenyt.

A villanyautók legmodernebb típusát a budapesti tűzoltóság birtokában levő villanyautó-oltóvonat képviseli.

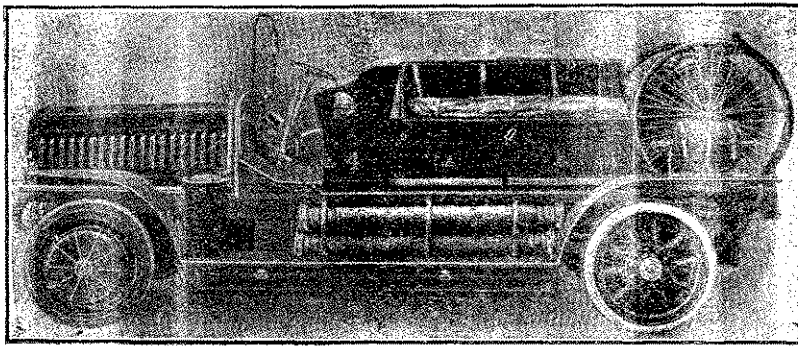
Legjelentősebb haladás ezeknél a Braun-Balachovszki-féle motorok alkalmazása. A batteriák sulya megkisebbedett. A hannoveri szereken 44 cellás telep 1100 kg-ot nyomott, míg a budapesti

szerek akkumulátora 80 cellával 1000 kgr. E suly kisebbedését az egyes elemekben a lemezek alakjának megváltoztatásával érték el. De a suly még mindig tetemes, egy 40—45 métermázsás szer sulyának a negyedét teszi, a motorokon kívül. A 40 cella helyett 80-nak alkalmazása folytán a telep feszültsége megkétszereződött. 83 Volt helyett 160 Volt. A kapacitása szintén jelentékenyen meg-

A bázei tűzoltóság szerkocsija.

nagyobbodott, 100 Amper-órától 190 Amper-órára emelkedett és ezáltal a hatásképeség illetve teljesítőképesség határa is megnövekedett, míg a hannoveri szerek 25 km.-t tehettek meg egy töltéssel, az újabb szerek már 35 km.-t tesznek meg s míg Páris szerei a kísérleteknél 15 km.-es sebességgel haladtak, a budapestiek

A berlini tűzoltóság szerkoesija.

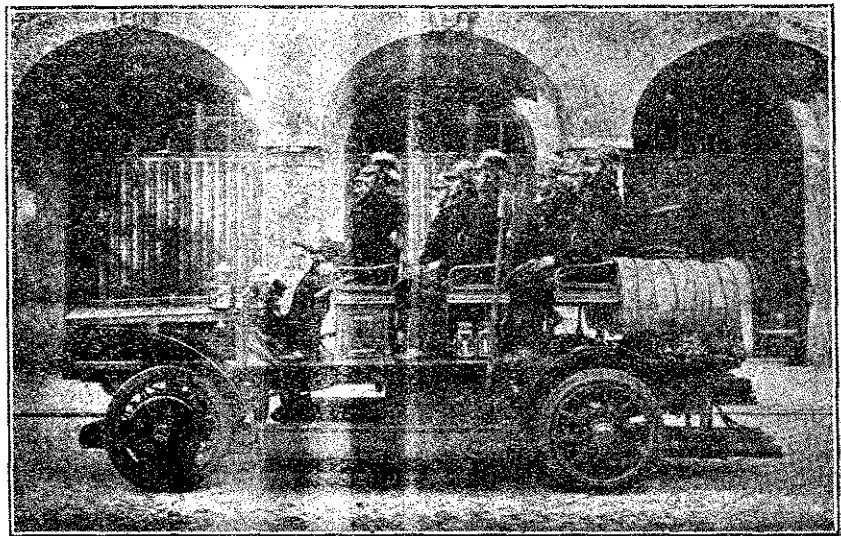
már 20—30 km.-es sebességgel száguldhatnak. Feltűnő a villany-autószerkek nagy, a tökéletesedéssel nem igen arányos áremelkedése. Hannover szerei átlag 15000, Wiené 16000, Berliné 30000, Bpesté 31000 K-ba kerültek.

A villanyautóknak minden fejlődésük mellett is még sok hiányuk van. Óriási holtterhet kell magukkal vinniök és működésük mégis nagyon korlátolt. Ugy hogy a mai precíz exploziós motorok mellett valószínűleg háttérbe fognak szorulni; vagy pedig kombinálva nyernek alkalmazást, mint az *antwerpeni* tűzoltóság autoszerénél, ahol accumulatorból vett elektromos energia kis dynamót indít, mely a tengelyre lévén ráékelve, nemcsak a kerekeket hozza forgásba, hanem a benzinmotornak ugyanazon tengelyre ékelt dugattyuit is. Amint pedig e dugattyúk révén a négyhengerű exploziós motor működni kezd, az accumulatorból vett energia kapcsolódik; a dynamo által termelt, de folytatólag igénybe nem vett áramok pedig az accumulator töltésére használhatók fel.

A nagy amerikai feltalálónak, Edisonnak, 1903-ban megalkotott „E” típusu új accumulatora, egyelőre még nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

Az 1906-iki típus azonban már sokkal kisebb súlyu, csak 1 métermázsa és 36 kg. s kapacitása mégis, ugyanazon térfogat mellett, 25%-al lett nagyobb. De ebből — állás közben — nyole nap alatt 12-15%-ot veszít, holott az ólmos accumulator ugyanazon idő alatt legfeljebb 6—8%-ot fogyaszt. A belefektetett, benne főlhalmozott energiának viszont csak 40—50% át adja vissza.

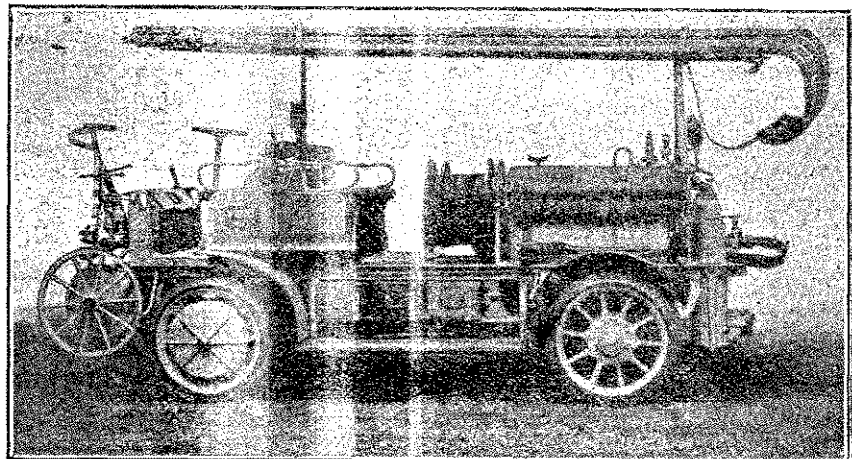
szolgáltatásu és hónapokon, vagy éveken át működésképes új galvánelemek feltalálásával lesz megoldható. Egy magyar mérnök ez irányban világszenzációnak ígérkező kísérleteket folytat. A bécsi autó-kiállításon már ki is volt állítva egy, az ő telepével ellátott motoresónak. Ha telepét automobilonak számára is használhatóvá tudja tenni, úgy a villany-

A müncheni tűzoltóság szerkoesija.

autók oly erőforrásra tesznek szert, mely képesíti őket, hogy a villanyautók előnyeit a benzin-autók előnyeivel egyesítsék, úgy, hogy a villanyautók rövid idő alatt kiszorítanak az egyéb autófajokat. Mindez azonban még nem tény, csak lehetőség.

(Folyt. köv.)

A bécsi tűzoltóság szerkoesija.

Milyen szabályrendelet készüljön a benzinnél, valamint egyéb tűzveszélyes és robbanógőzöket fejlesztő folyadékokról.

Irta: Kállay Imre.

— Folytatás. —

Ezen tűzveszélyes folyadékoknak a raktározása főleg lakóházakban veszélyes, ezért szükséges, hogy a szabályrendelet erre nézve a legmesszebbmenő óvintézkedéseket tartalmazza.

Elsősorban figyelmet érdemel a benzin, mert ezen folyadék ma már majdnem minden kiskereskedésben, fűszerüzletben stb. található.

Véleményem szerint a szabályrendeletben kimondandó volna, hogy benzint vagy ehez hasonló robbanógőzöket fejlesztő folyadékot csakis ezzel kereskedő üzlet-telepek, festékkereskedések, nagyobb fűszerek, drogeriák s gyógytárak tartassanak.

Veszélyt látok abban is, hogy minden időben, tehát az esti órákban is mérhető ki benzin. Akárhány szerencsétlenség éppen ezáltal keletkezik. A színházba vagy bálba siető „nagyága“ az utolsó pillanatban veszi észre, hogy ninesen tisztá keztyűje, hogy piszkos a blúza, vagy egy csipkője, szalagja. Hirtelen leküldi a cselédet a kiskereskedőhöz, aki nyílt lámpa mellett méri ki a három krajeár ára benzint. Elsősorban tehát a veszély már itt van s azután folytatólag a lakásban, tisztogatással járó művelet közben, ami szintén nyílt világítás, meg fűtött kályha s takaréktűzhely mellett végeztetik.

Szabályrendeletileg ki kellene mondani, hogy benzint és hasonló robbanékony gőzöket fejlesztő folyadékot csakis nappali világítás mellett szabad kezelni, illetve eladni, kimérni.

A raktározás a következő feltételek mellett engedhető, u. m.:

Az 1. csoporthoz tartozó folyadékokból lakásokban s azok mellékhelyiségeiben legfeljebb $\frac{1}{2}$ kgr. tartható; kereskedésekben, gyógytárban, drogeriában eladás céljára az üzletben 5 kgr., raktárban 25 kgr., ipari használatra és nagybani eladásra 100 kgr., a műhelyben szükség szerint 2 kgr.-tól 25 kgr.-ig kisebb edényekben szétszétva, míg készletre a 2-ik és 3-ik csoporthoz tartozó folyadékokból lakásokban 25 kgr., kereskedésekben 60 kgr., végre ipari célokra 300 kilogramm.

Ennél nagyobb mennyiség külön épült raktárban s különleges biztonsági berendezés mellett helyezhető csak el.

Abban a helyiségben, műhelyben, ahol benzinnel és ehhez hasonló folyadékokkal dolgoznak, valamint a raktárakban is a következők lennének előírandók:

Tiltva van az ilyen helyiséget alvóhelyiségül felhasználni, vagy háló- és lakószobák közelében ilyen folyadékot raktározni. Tilos

lakásokban ilyen folyadékokkal iparszerűleg foglalatostkodni. A folyadékok közelében nem szabad gyulékony és tűzveszélyes anyagokat elhelyezni; nyílt tüzelést, fűtést, világítást alkalmazni, valamint gyufát gyújtani. A raktárkészletek közelében lévő gázlángzók Auerégekkel szerelendők fel; a gázlángzók környéke minden oldalról szabad legyen, felette hővédőlemezek alkalmazandók; a légszesz ólomcsővezeték vascsővezetékekkel cserélendők ki. Villanyvilágítás használatánál a biztosítékok, kapcsolók stb. külön helyiségben vagy zárt folyosón helyezendők el; a mellékhelyiségekben esetleg alkalmazott petroleumlámpák bádoggal látandók el; kályhák, kályhacsövek, a kéménytisztító-ajtócskák köröskörül 54—60 cm. távolságra teljesen szabadon hagyandók. A kályhacsövek betorkolása hézagmentesen körülvakolandó; használaton kívüli kályhák, tűzhelyek esőnyílásai befalazandók, illetve bádoggal látandók el, a kályhák alatt és előtt a padló 50 cm. távolig vasbádoggal burkolandó.

Gondoskodni kell alkalmas oltóanyagról, ahol vízvezeték van, az tömlős csappal látandó el, vagy mellette állandóan egy pirosra mázolt veder legyen a falon, ugyszintén száraz homok álljon készletben.

Lejárati lépcsők alatt szemetet, éghető anyagot elhelyezni, összegyűjteni nem szabad.

Az utca és udvar felé eső ablakok jól zárók legyenek, ha esetleg pincehelyiségben raktározatnák a benzin stb., úgy az ablakok sűrű dróthálóval látandók el és alatta szemétfelfogó bádoggal alkalmazandók. Az edények, amennyiben megsérülnének vagy hiányosak, azonnal kijavítandók, illetőleg kicserélendők. A tűzveszélyes folyadékokat tartalmazó edények „Tűzveszélyes“ felirattal látandók el.

A közlekedési utak, kijáratok mindenkor szabadon hagyandók, úgy hogy vész esetén minden irányban menekülni lehessen.

25 kgr.-tól 100 kgr.-ig terjedő mennyiség pince-vagy raktárhelyiségben csak olyan esetben helyezhető el, ha felette vagy oldalt lakások, munkatermek ninesenek, ha kellőképpen szellőztethetők, ha elegendő nappali világítással bírnak, ablaknak vagy ajtónak nem szabad a lépcsőházba, sem kapualjba, avagy folyosóra nylnia.

Tűzveszélyes és robbanó gőzöket fejlesztő folyadékot — legyen az bármilyen edényben, hordóban — nem szabad kint a szabadban a nap hevének kitenni. A fenti mennyiségnél még nagyobb mennyiség szabadban felállított — lakásoktól távol — külön épületben, kamrában tartandó, mely jól látható „Benzin“ „Tűzveszélyes“ felirattal bírjon.

Ez épület lehet kőből épült, lehet deszkafallal ellátott, de mindenesetre tűzbiztos tetővel bírjon és minden oldalról hézagmentes legyen, alulról pedig a permanens gőzök eltávolítására mindkét oldalon sűrű dróthálós szellőztető-akna alkalmazandó. A pince- vagy raktárhelyiség talaja kemény és át nem eresztő legyen s a földszinti bejárónál legalább 20 cm.

mélyebben feküdjék, hogy tűz esetén a folyadék a szabadba ne folyhasson.

A raktárhelyiség állandóan zárva tartandó.

Nagyobb telepeken nagybani raktározásnál a terület körülkerítendő és ott állandón őrszolgálat rendszeresítendő.

A telepen a tartányok és az egyes raktárak közelében üres hordókat, ládákat és egyéb gyúlékony anyagot, szemetet felhalmazni tilos. Az üres hordók, ládák stb. külön előírás szerint, e célra kiszemelt helyen raktározandók.

Az épületektől legalább 50 mtr. távolságban felraktározandó hordók az utca felől, ha a telep deszkakerítéses, 3 mtr., ha téglafalú, úgy 1 mtr. távolságra legyenek elhelyezve. A rakások hossza 20 mtr. lehet, az alsó sorban 11 hordó s felfelé mindég két hordóval kevesebb (vagyis 11, 9, 7, 5, 3, 1). Az egyes rakások közt 9—10 mtr. és az összes rakások mentén legalább 18—20 mtr. széles ut hagyandó.

(Folyt. köv.)

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

* **A torontálvármegyei tűzoltó-szövetség** rendez évi közgyűlését a vármegyházán a szövetség tagjainak élénk érdeklődése mellett július 24-én tartotta.

A szövetség eddigi lelkes és buzgó elnökének, Botka Béla volt főispánnak lemondása folytán új elnököt kapott, illetőleg a szövetség élére ismét Dellimanics Lajos főispán jutott, aki már régebben is lelkes vezetője volt a tűzoltási ügyeknek s így most is buzgó támogatót és vezetőt nyer benne a szövetség.

A közgyűlésen, mely a vármegyház főispáni kistermében folyt le, a szövetség tagjai ez alkalommal is szép számmal voltak képviselve. Jelen voltak: Dellimanics Lajos főispán, Strosz Béla szövetségi titkár, Mencer Lipót szövetségi pénztáros, dr. Fialowski Béla testületi orvos, Kaufmann István, Száviics Sándor, Krepelka Jenő, Kollarich Gábor, Engel Sándor, Klaszke Domokos, ifj. Perisics Zoltán és Tolvaj Ferenc Nagybecskerekéről; a vidéki tűzoltótestületek képviselőit pedig a következők: Stolz Adolf, Janesár István, Löw Gyula (Nagykikinda), Gaál Antal (Törökbecse), ifj. Klausz Ferenc (Glogon), Borovicz Jenő (Magyarczerna), Schneider Miklós (Kiskomlós), Hackbeil Mihály és Neurohr Jakab (Grabács), Judt Károly (Nagyfőszeg), Kocsuba Sándor (Dobricza), Becski Dezső (Tolvádia), Torday Lipót (Keresztes), Mohaupt Gyula (Alibunár), Jellasics Oszkár (Párdány), Mausz János és Rusz János (Németnagyszentmiklós), Winter Miklós és Kollinger Péter (Szenthubert), Kelle János (Perjámos) és Jánosi Ernő (Nagyteremia).

Stolz Adolf szövetségi alelnök rövid megnyitó beszédben üdvözli a megjelenteket s a közgyűlést megnyitja.

1. Strosz Béla szövetségi titkár ezután felolvassa Botka Béla volt elnök lemondó levelét, melyet a közgyűlés tudomásul vesz és Száviics Sándor indítványára Botkát a közgyűlés egyhangulag tiszteletbeli elnöknek választja meg.

Ezután következett az új elnök megválasztása.

Strosz Béla szövetségi titkár indítványozza, hogy a közgyűlés a szövetség elnökéül dr. Dellimanics Lajos főispánt válassza meg, aki ezen tisztséget már viselte s mint ilyen mindenkor tevékeny részt vett a központi ügyek vezetésében.

A közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadja, mire elnöklő Stolz Adolf dr. Dellimanics Lajos főispánt a szövetség egyhangulag megválasztott elnökének jelenti ki.

2. Mencer Lipót szövetségi pénztáros bemutatja az 1909. évi számadatát, mely szerint az elmúlt évben 2300 korona és 80 fillér vagyonszáporodás mutatkozik. Az egyenruházati alapnak 6000, a Rónay-alapnak 10.000

Ugyancsak Mencer Lipót szövetségi pénztáros bemutatja az 1910. évre szóló költségvetést, melyben a következő fontosabb tételek szerepelnek: Takarékpénztári betét a múlt év végével 2809 korona 89 fillér. Készpénzmaradvány 111 korona 18 fillér. Várható bevétel a tagsági díjakból 2200 korona, régi hátralékokból 100 korona, takarékpénztári betéti kamat 110 korona, vármegyei segély 500 korona. Az összes fedezet tehát 5831 korona 07 fillér. Ezzel szemben a folyó évi szükségletek 2400 koronában vannak előirányozva, marad tehát 1910. év végével 3431 korona és 07 fillér. Az egyenruházati alap 5539 korona 60 fillért, a Rónay-alap pedig 11.235 korona és 45 fillért tüntet fel.

A közgyűlés a költségvetést változatlanul elfogadja és Stolz Adolf indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavaz Mencernek a pénztári teendők körül kifejtett pontos és önzetlen munkájáért.

3. Most Stolz Adolf szövetségi alelnök és Strosz Béla szövetségi titkár vezetésével küldöttség ment Dellimanics főispánhoz, hogy őt a közgyűlésre meghívja.

Pár perc múlva dr. Dellimanics Lajos zugó éljenzések között a közgyűlési terembe lépett s elfoglalván az elnöki széket, mindenekelőtt köszönetet mondott a szövetségnek elnökké történt megválasztásáért és ígéretet tett, hogy mint azelőtt, úgy most is igyekezni fog a szövetség ügyeit előre vinni.

A közgyűlés ezután a főispán elnöklésével folyt tovább s még a következő ügyeket intézték el:

A vármegye az 1909. évre 500 korona segélyt szavazott meg a szövetségnek, amit a közgyűlés tisztelettel tudomásul vesz, kérve a segélynek a folyó évre való megszavazását is.

A tanfolyam igazgatója köszöni a szerek átengedését, amelyért 60 koronát küldött be a szövetség céljaira. Tudomásul szolgál.

Stolz Adolf tűzrendészeti felügyelő évi jelentésében örvendetesen emlékszik meg arról, hogy Nagybecskerek város képviselőtestülete a tűzoltóknak adott segélyt évi 5000 koronáról 6000 koronára emelte fel. Terjedelmes jelentésében megemlékezik még városi színházunkról is, amelyet tűzrendészeti szempontból nem tert megfélemlenek.

Ugyanezt konstatálja Száviics Sándor tűzrendészeti felügyelő is, aki jelentésében határozottan kiemeli, hogy a nagybecskereki színházban véleménye szerint nem is volna szabad előadásokat tartani mindaddig, míg a tűzrendészeti követelményeknek eleget nem tesznek. Kifogásolja, hogy a színház nincs vasfüggönyvel ellátva, hogy a zsinórpadlás szabad, az emeleti folyosók és lépcsők könnyen gyúló puhafából valók s hogy a színház-igazgató gyakran egyáltalán nincs tekintettel a színház befogadóképességére. Száviics jelentésében még kiemeli, hogy a nagybecskereki fatelepok közt kivételével egyáltalán nem felelnek meg a tűzrendészeti követelményeknek.

színház tűzbiztonsága érdekében megfelelő helyzetet teremtsen. Indítványára a szövetség elhatározza, hogy megkeresi a vármegye alispánját arra nézve, hogy az illetékes hatóságokat szorítsa a tűzrendészet ellen vétőkkel szemben való szigorú fellépésre. Ugyancsak a főispán indítványára a közgyűlés Stolz Adolfnak és Száviics Sándornak fáradságos és lelkiismeretesen végzett munkájukért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Strosz Béla szövetségi titkár ezután jelentést tesz az 1909. és 1910. évi tanfolyamról. 1909-ben 52, most pedig összesen 38 hallgató vett részt a tanfolyamon, amelyet az idén Papp Ferenc szegedi hivatásos tűzoltóparancsnok és dr. Fialowsky Béla nagybecskereki törvényszéki orvos vezetett. A tanfolyam mindkét évben igen jól sikerült s a hallgatók úgy az elméleti, valamint a gyakorlati tűzoltásban és az első segélynyújtásban szakszerű kiképzést nyertek.

A honvédelgénységtől 1909-ben 21, a folyó évben pedig 20 honvédet képeztek ki. Az oktatást Száviics Sándor ellenőrzésével Krzpelka Jenő és Klaszke Domkos végezték.

A nagybecskereki posta- és távirtda-hivatal átírata a tűzoltói telefonok használata tárgyában. A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében a telefonok másra, mint kizárólag tűzjelzésre nem használhatók.*) Ez a rendelet nagy zavart okozott a tűzoltói tevékenységben, miért is a szövetség az országos szövetség útján már meg is tette a szükséges lépéseket e káros intézkedés megszüntetésére s a zavaroknak máris sikerült legalább részben elejét venni.

Strosz Béla szövetségi titkár, a vármegye alispánjának felhívására elkészítette a terjedelmes memorandumot, melynek egyik fontos pontja az, hogy a cséplés ezután csak olyan községben engedélyezendő, ahol tűzoltóság és kellő tűzoltói felszerelés van. A közgyűlés különben a gondos részletességgel készült memorandumot egész terjedelmében elfogadta.

* A Sopronvármegyei tűzoltó-szövetség évi jelentéséből. Az 1909/1910. évben a vármegye alispánja ritkábban kért véleményt a szövetség elnökségétől, mint annakelőtte, de a testületi ügyeken kívül a falusi kémények nyári seprése tárgyában is meghallgatta.

1910 február 21-én meghalt Kund Frigyes városi tiszti főügyész, választmányi tag.

A felügyelők sorában az a változás történt, hogy Kiss Jenő és Postl Mihály felügyelő urak letették tisztüket és így most 3 felügyelői állás vár betöltésre. Ebben az évben a csepregi I. kerületben Szabó Gyula és Lovranits György urak, a nagymartoni kerületben pedig még Postl Mihály ur, kinek sajnálattal látjuk távozását, látták el ideiglenesen a felügyeletet.

Az ez évi XXV. rendes közgyűlésével 24 évi komoly munkásságát fejezi be a szövetség; még egy munkásesztendő és megünnepelheti fennállásának 25 éves évfordulóját. Már ezen közgyűlésen el kellene határozni, hogy a jubileumi ünnepre megirassa és kinyomassa a szövetség 25 éves történetét, mostani állapotát és a jövőre vonatkozó terveit. Ezek között szerepel első sorban a tűzrendészeti törvény sürgetése. Ha az országos választmány, a megyei hatóságok és egyes tűzoltó-szövetségek megtestületek is folytonosan sürgetik ennek a törvénynek megalkotását, a kormány végre is nem térhet ki e folytonos nyomás elől. Csak a tűzrendészeti törvény adhat újabb lendületet az

egész tűzoltóügynek és tekintélyt a tűzoltónak. Szabályozott rendes tüzi szemlét tenne kötelezővé ez a törvény, mi által ezeket lehetne megtartani a nemzeti vagyonból.

A szövetség alapítása a vármegye székhelyének, Sopron szab. kir. városnak tűzoltó-testületéből indult ki s 1886. évi nov. hó 10-én alakult meg 98 tagegyesülettel. Lényegesen előmozdította a szövetség ama törekvését, hogy a vármegye minden egyes községében tűzoltóságot szervezzen. A hatóságok közreműködése mellett csakhamar sikerült a szövetségnek a vármegye mind a 232 községében mintegy 200, részint önálló, részint pedig más közeli községekkel közös és legtöbbszörre önkéntes tűzoltóságot szerveznie. Sajnálattal meg kell azonban vallani, hogy sokkal könnyebb hasznos intézményeket életre hozni, mint azokat fenn is tartani.

Már a szövetség megalakulásakor tervbe vették az egyes testületek felügyeletét, amit 1893-ig a szövetség elnöke látott el. 1893 szeptember hó 8-án az akkori főispán a vármegye mind a hét járásába egy-egy felügyelőt nevezett ki. A gyakorlati keresztülvitelnél azonban kitűnt, hogy a csepregi, kapuvári és soproni járásokat meg kell osztani és e három járás mindegyikébe még egy felügyelőt kinevezni, ami meg is történt. Két évvel ezelőtt a vármegye főispánja szövetségünk ajánlatára érdemes és fáradhatatlan bajtársunkat, Szabó Gyula urat vármegyei tűzrendészeti felügyelővé nevezte ki. Ki kell itt emelnünk a felügyelő urnak azt a célszerű és sokat ígérő eljárását, hogy a járási felügyelőkkel évenként körutra indul és legtöbbszörre azokat a tűzoltó-testületeket látogatja meg, ahol hiányokon kell segíteni. A statisztikai jelentéseket átvizsgálván, arra az eredményre jutunk, hogy a csornai és felsőpulyai kerületeket is ketté kell választani, ami újabb kiadást jelent a szövetségnek. Elkerülhetetlen kiadás lesz továbbá a vármegyei felügyelő urnak tiszteletdíja is. Erre való hivatkozással a szövetség választmánya a vármegye törvényhatóságához fordult némi segélyösszegnek megszavazása iránt, hogy a szövetség kötelességeinek megfelelőhessen. Kérelmünket azonban elutasította a vármegye azzal az indokolással, hogy ilyennemű kiadásra nincs a költségelírásban fedezete. Ez alkalommal azt is felemlítették, hogy a szövetség nem tiszta vármegyei intézmény, mert a címében is kifejezésre jut, hogy Sopron városával is összeköttetésben van. Ezen a bajon azonban könnyen lehetne segíteni, ha a soproni tűzoltó-testület kilép a vármegyei szövetségből, de azért megmarad az országos szövetség kötelékében. A vármegyei tűzoltóügy mostani állapotában ez a szakadás semmi kárt nem okozna; a soproni megerősödött testület önállóan is megállaná helyét és továbbra is testvéregyesülete maradna a vármegyei testületeknek.

A következő évi közgyűlésen történik alapszabályszerűen a tisztikar és a választmány

*) Lásd mai számunk 146. oldalát. (A szerk.)

tagjainak a választása. Mivel a szövetség jelenlegi elnöke előrehaladott koránál fogva újabbra fogva újabb megválasztást el nem fogadhat, maga helyedhat, maga helyett a vármegye alispánját ajánlja a szövetség elnökeül, amint más vármegyei szövetségeknél is így szokásos. Ez a választás csak használatára volna a szövetségnek, mert az elnökének miniaz elnökének mint alispánnak végrehajtó hatalma is volna, majma is volna, míg ez ideig a szövetségi elnök csak kérhetett és csak kérhetett és ajánlhatott. Az alispán mint szövetségi elnök szövetségi elnök képviselné a szövetséget és ellátná annak igazgatását, vezetését. A vármegyei tűzrendészetiek tűzrendészeti felügyelő végezné az általános felügyeletet, a járási felügyelők ellenőrzését, átvenné azokat a jelentéseit és statisztikai kimutatásait és ezek alapul vételével megszerkesztené évi jelentését; kidolgozná a hatóságoktól kívánt szakzszerűvéleményt, gondoskodnék a könyvekről és a nyomtatványokról és vezetné a szaktanfolyamokat és a versenygyakorlatokat.

Szövetségünk ugyan nem adott ki szaklapot, de adott utbaigazításokat és kivonatokat tagjainak a továbbképzés elősegítése végett. Azonkívül ingyen megkapja a szövetség minden egyes tagja a Tűzrendészeti Közlönyt, úgy hogy alkalmuk van a szövetség tagjainak a tűzoltó-ügy előhaladásáról tudomást szerezniök.

Szabó Gyula vezérfonálul szolgáló könyvecskéjéből rövid idő alatt több mint 3000 példány fordult el.

Sokoldalú kívánságra 1904-ben megbiztuk Groidl Gyula urat, hogy a Tűzoltókönyvet fordítsa le német nyelvre. A könyvecske „Buch der Feuerwehrmänner“ címen 1000 példányban meg is jelent s most 338 példány van belőle.

Ezer példányban jelent meg a „Gyakorlati szabályzat kivonata“ című könyvecske, melyből most 461 példány van. Ezzel egyidőben adtunk ki 1000 darab vezényleti táblát, melyből most 288 van készletben.

1908-ban az alapszabályokat egyesítettük egy könyvbe a tűzrendészeti felügyelők szolgálati utasításával. Ebből a könyvecskéből 44 példány van s e mellett a szolgálati utasításból külön még 22 példány áll rendelkezésre.

Sopron vármegye 20383. számú szabályzata, melyet a miniszterium 1897. aug. 33548. sz. alatt jóváhagyott, kötelességévé teszi a szövetségnek, hogy a következő nyomtatványokból, u. m.: törzskönyv, felvételi napló, leltár, őrség napló, leltár, őrségi napló, évi kimutatás három példányt a vármegye minden egyes testületének rendelkezésére bocsásson. Azelőtt még a pénztári könyvet és előirányzatot is szét kellett osztani. Mivel a felügyelők jelentése szerint ezeknek a nyomtatványoknak a testületek nem igen vették hasznát, az 1909-ben ugyancsak valamennyi testületnek megküldött nyomtatványok kiválasztása az új összeállítás szerint történt.

Kitartással és jóakarattal még sok akadályt kell legyőzni s akkor azután a tűzoltóügy virágozni és fejlődni fog az egyes községek, a vár-

megye és az egész haza áldására. Adja Isten hogy úgy legyen!

Rösch Frigyes s. k.

szöv. elnök.

Ifj. Deszkássy Boldizsár dr. s. k.

szöv. titkár.

* Baranyavármegye szövetségének évi jelentéséből. Joggal kérdezhetik — mondja a jelentés — akár a közgyűlésen megjelent tagtestületek, akár az ellenőrzésre hivatott nagyközönség, hogy hát ennek a közgazgatási hatóságokhoz szegődő és közérdekű célokat szolgáló szövetségnek, mint szervnek, a lefolyt évben miben is nyilvánult meg a működése? Évközben alig hallatott magáról csak valamit is; holott tagjainak száma, a körülményekhez képest elég tekintélyes és alapszabályszerű céljai oly szépek, magaslatosak és tág keretek között mozgó! — Mert a sikeres működés elé még mindig akadályok tornyosulnak.

Miben állanak ezek az akadályok? . . .

Mindenekelőtt intenzívebb működésünknek legfőbb akadályát képezi az, hogy vármegyénk által alkotott tűzrendészeti szabályrendelet belügyminiszterileg még most sincs jóváhagyva és hogy ekként, az még ma sincsen életbe léptetve.

Sikeres működésünknek egy további másik fontos akadály az, hogy vármegyénkben alig van csak néhány képzett tűzoltótiszt!

Egy jelentésnek nem lehet ugyan hivatása, hogy egy 96 §-ból álló tűzrendészeti szabályrendelet minden intézkedését a közgyűléssel megismertesse. Azt hisszük azonban, hogy nem fogunk meddő és felesleges munkát végezni, ha az új tűzrendészeti szabályrendeletnek amaz, eddig sokak előtt ismeretlen intézkedéseit hozzuk elő, amelyek a jövőbeli fejlődésünket illetőleg hatalmas támaszaink.

Ilyen pl. az az intézkedés, hogy a vármegye minden községe hivatalból tartozik tagja lenni szövetségünknek és hogy minden község lakházai száma szerint köteles az I—XIV. osztályba sorozott 4—80 K-ig terjedő tagdíjat a szövetség pénztárába évenként beszedtetni. Ilyen az, hogy minden járás élére a szövetség javaslatára egy-egy járási tűzrendészeti felügyelő kerül, némelyikben kettő is lesz, akiket ebbeli minőségben a vármegye alispánja megerősítvén, ezen felügyelők az illető járás vagy kerületnek a tűzrendészeti ügyekben nemcsak szakközvegei leendenek, hanem járásuk közvegeit évenként megvizsgálják, ellenőrizni, tapasztalataikról, mulasztásokról és hiányokról írásos jelentést tartoznak tenni. Ugyancsak feladatukat fogja képezni az is, hogy tűzoltóságokat szervezzenek és azoknak működését ellenőrizzék. Ilyen továbbá az is, hogy úgy a községek, valamint maga a vármegye is tűzrendészeti alapot tartoznak létesíteni, mely célból a tűzoltói kötelezettségek alól magukat megváltók és a lófogatulajdonosokat váltságdíjakkal terhelhetik meg.

Mindeddig ugyanis, mélyen tisztelt közgyűlés, minden működésünknek hatalmas akadályát képezte az a körülmény, hogy senkit sem kötelezhettünk a rendes tagjaink sorába való belépésre. Eppen csak azok a községek lettek tagjaink, akiknél a vezetőkben, tehát a járási főbíráknál és a jegyzőknél a mostoha elbánásban részesező tűzrendészeti viszonyok orvoslására irányuló helyes érzék és a magaslatos cél iránt való egyszerűség megvolt. Nem állván ekként a szövetségnek rendelkezésére a kellő mérvű anyagi segítség, világos, hogy sem a szövetség nem működhetett tulajdonképeni irányában, még kevésbé teljesíthették a költséges külszolgálatokat a járási tűzrendészeti felügyelők.

Mindazonáltal ha nem is gyűlésileg, de elnökieleg számos irányban fejtett ki a szövetség tevékenységét. Az országos tűzoltó-szövetség címére megküldöttük 105 tag után a f. évre esedékes 2—2 K szövetségi tagsági díjat, amelynek fejében a tagtestületek élvezik a havonként megjelenő „Tűzrendészeti Közlöny“-t;

Azután megkereséseket, illetve kérelmeket intéztünk a vármegye alispáni hivatalához, hogy:

1. engedje meg, miszerint a közigazgatási tanfolyamon a tűzrendészeti tárgyakat megfelelő végzettséggel bíró és magukat kiképezni akaró önkéntes tűzoltók is hallgathassák; valamint a tűzoltói gyakorlatokon is részt vehessenek;

2. tegye a vármegye hivatalos lapjában kivonatossan közzé a tűzrendészeti szabályrendeletbe ütköző kihágásokat; rendelje el, hogy a községek szigorúan hajtsák végre a preventív szabályokat, különösen, hogy a községek előjárásai teljesítsék a nyári hónapokban az ellenőrzési szemléket; a lakosságot pedig oktassák ki a tűzvésekkel szemben körvonalozott összes köteleességeikre;

3. intézzen a főbírákhoz átiratokat, hogy záros határidőn belül közvetlenül közöljék a szövetséggel, vajjon mely községekben vannak önkéntes és melyekben kötelezett tűzoltóságok, vajjon működnek-e azok és minő segítségben részesítik azokat az egyes községek külön-külön mily összegű tűzrendészeti vagy segélyalappal bírnak, mily összeggel lesznek évről-évre ezek az alapok gyarapítva?

4. tegye ismételve közzé a vármegye hivatalos lapjában, hogy járási tűzrendészeti felügyelőjüket tűzrendészeti ügyekben a főbírák mindenkor meghallgatni tartoznak; végül

5. adja meg a szövetségnek a vármegye a folyó évre is a már ugyis kilátásba helyezett 500 korona évi segélyt.

Ezen megkeresések és illetőleg kérelmek közül a vármegye részéről a 2—5 alattiak teljesítették: az 1. alatti kérelemmel azonban elutasítottunk, még pedig azért, mert a kérelem teljesítésének a gyakorlatban való kivitele a tanfolyam előadójánál nagy nehézségekbe ütközött volna.

Nem vetjük el a súlykot, ha felemelt fővel azt állítjuk, hogy alig van tán vármegyénknek egyetlen oly szabályrendelete, amely a közönynek oly mértékével kezeltenék, mint éppen a tűzrendészeti szabályrendelet. Hiszen maholnap az 1888. évi alapvető Belügyminiszteri kormányrendelet és az annak alapján készített tűzrendészeti szabályrendelet is 15—25 éves multtal fognak dicsekedni! Kérdjük hát, ha már az egyéb közigazgatási ágazatok fejlesztésénél a pénzkérdést, mint gátló okot sohasem ismerték el, vajjon miért éppen mindig a tűzrendészetnél kell találnunk azokat a már unalmassáig menő feljajdulásokat, hogy hát nem lehet azt oly szigorúsággal kezelni, mert a népek megszerzett jogaiba és javaiba mélyen kéne benyulni!? Nem éppen az ellenkezője áll-e ezen ellenvetésnek, t. i. az, hogy éppen a nép java, az ezernyi és ezernyi veszélyeknek odadobott, meglévő csekély vagyonkájának megtartása és megőrzése követeli a szabályrendeletnek minden irányban való szigorú végrehajtását, nem ismerve itt pénzbeli akadályokat!?

Epp ily szomorúak az adatok a tűzoltó eszközökben, azoknak elhelyezését és kezelését illetőleg is! Magánúton nyert értesülésünk szerint 358 község közül csak alig néhánynak van rendes szertára. A legtöbbször a meglévő ócska fecskendő tisztátalan állapotban vagy a falu végén lévő községi pásztorház, vagy a birkaistállóban vagy egy dűledező félben lévő, esőnek, hónak és pornak egyaránt kitett, féltetejű roskadozó fészkerben, több más nem oda való tárgyakkal (pl Szent Mihály lovával együtt porosan, sárosan, vagy a korcsma udvarában a szabadban van elhelyezve. Hol működésképes állapotban, hol meg nem!

Máskülönb az országos tűzoltószövetségnek 1908. évi augusztus havában Szatmárnémetiben tartott nagygyűlésen szövetségünk magát, a titkárral és Kész József, tűzrendészeti felügyelővel képviseltette, amely alkalommal a szöv. titkára 3 évi időtartamra az országos tűzoltószövetség elnökségének egyik előadó tagjává is megválasztott.

Dr. Rüll Béla
ügyvéd, szövetségi titkár.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** Augusztus 14. — A kereskedelemügyi miniszter leirata a kedvezményes távbeszélő-állomások használata tárgyában. — Hivatalos rész: Meghívó. — 2 jegyzőkönyv. — Eöri Szabó Ernő pályaműve. — Motorok a tűzoltóság szolgálatában. Irta: dr. Poós Miklós. — Benzin szabályrendelet. Irta: Kállay Imre. — Szövetségeink köréből: A torontál-vármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése. — A sopron-vármegyei tűzoltó-szövetség évi jelentéséből. — Baranya vármegye szövetség évi jelentéséből. — Különfélék. — Szerkesztői tüzenetek. — Beszerzési források.

— **Almády Géza**, székesfővárosi tanácsnoknak a királyi tanácsosi cím adományoztatott. A királyi kegynek e megnyilvánulása a főváros tűzoltó-intézményének előbbvitele s modern fejlesztése terén kifejtett kiváló, érdemes és értékes munkásság megkülönböztető elismerése is. Almádyt a fővárosi tanács plenuma ez alkalomból spontán megnyilatkozó meleg ünneplésben részesítette.

— **Öfelsége**, a király, Szávits Sándort, Torontál vármegye tűzfelügyelőjét, az arany érdemkereszttel tüntette ki. A közhasznú tevékenységéről általánosan ismert agilis bajtársban, arra méltó férfit ért a királyi kitüntetés.

— **A Torino városában** 1911. évben tartandó nemzetközi kiállítás alkalmából nemzetközi tűzoltó-kongresszus és versenyek is rendeztetnek az olasz műszaki tűzoltószövetség közreműködésével. A versenyek tűzoltási és mentési gyakorlatok bemutatásából fognak állani és a győztesek nagybbszerű díjakban fognak részesítettetni. Ezen augusztus hóban tartandó versenyek felette alkalmasak lesznek arra is, hogy a legújabb mentő- és oltóeszközök ott bemutattassanak s előrelátható, hogy azokon a legjobb olasz és külföldi csapatok fognak résztvenni. A Torinóban (Via Po 2. Palazzo „Popolare Vita“) székelő rendezőbizottság most alakítván meg a nemzetközi bizottságot, annak tiszteletbeli tagjával gróf Széchény Viktor szövetségi elnökünket is felkérte és már most intéz felhívást a külföldi tűzoltóságokhoz, hogy Olaszország ezen nemzeti ünnepén jelenjenek meg minél nagyobb számban és vegyenek részt csapataikkal a versenyeken is.

— **A képviselőházba** beválasztott tűzoltó bajtársak száma több, mint amennyiről eddig megemlékeztünk. Alelnökünkön, Óvári Ferencen és a már említett Hlatky-Schlichter Lajos, Kobek Kornél s dr. Varga Gáboron kívül országgyűlési képviselővé lett még Gueth Gyula, a felső-eöri önk. tűzoltó-egyesület elnöke, azután Maczky Emil, a hevesi tűzoltók tisztb. parancsnoka, Szabó István, aki Erdősokonyán volt tűzoltóparancsnok és báró Solyossy Ödön, akinek egy magvas cikkével lapunk hasábjain is találkozhattak már olvasóink az 1904-ik évfolyam októberi számának vezérhelyén.

— **Az ököritői tűzkárosultak** részére rendezett gyűjtés eredménye 226.000 korona, mely azonban csak a kórházban ápolott betegek fölgógyulása után fog szétosztatni.

— **Az ipartörvény sorsáról.** Hieronymi Károly ipar- és kereskedelemügyi miniszter 1909 május havában, Iglón tartott programbeszédében az ipartörvényről a

többek között ezeket mondta: „Az ipar terén is még nagyon sok és nagyon nehéz teendőink vannak. Azt az ipartörvényt, melyet a koalíciós kormány készített, én semmi körülmények között sem tehetem a magamévá. Ez az ipartörvény kétszáz és néhány szakaszból áll. Az egész német ipartörvény 80 szakaszból. Az angol ipartörvény 60 szakaszból áll. Az ilyen 200 szakaszos törvény már magában sem lehet jó. Egy törvény, mely a legkisebb részletekig törvényszertien akar szabályozni minden egyes dolgot, hogy lehessen az keresztülvihető, hisz a gyakorlati életnek bizonyos szabadságot kell adni. A törvényben és az ipartörvényben is azt lehet megkötni, ami különben abszolút bizonyosan kártékony lenne, de a mozgási szabadságát minden iparnak és gazdasági fejlődésnek meg kell adni.“

— **A debreceni ref. főiskolában az 1789-ben alakult diák tűzoltó-társulat a városi tűzoltóság-nak 1880-ban történt szervezésekor — 100 éves működés után — önként feloszlott.** Az akkori bajtársak fogadást tettek, hogy 30 év múlva találkozni. Ez a 30 év most telt le, miért fölkerjük a diák tűzoltó-társulat volt tagjait, hogy f. évi október hó 9-én, reggel 9 órakor a főiskolai oratoriumban 30 éves találkozóra megjelenni sziveskedjenek. A meghívót aláírták: Dr. Erőss Lajos püspök, Dicsőfi József lelkész, egyházkerületi főjegyző, dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár, Ferenczy Elek főszolgabíró, Oláh Imre állami anyakönyvvezető, dr. Magoss György városi tisztifőügyész, Medgyaszay Miklós városi tanácsnok, Kovách Gábor fővámtárnok.

Igazán kár, hogy a Tűzoltó-tisztek Országos Egyesületének augusztus végén Debrecenben tartott közgyűlése nem esett össze ezzel az emlékezetes összejövetellel. Debrecen parancsnoka ráterelhette volna az elnökség figyelmét a nevezetes évforduló dátumára.

— **A földmivelésügyi miniszterium a tűzkárosultaknak.** Most jelent meg az állami főiskolák árjegyzéke, amely felvilágosításokkal szolgál a földmivelésügyi miniszterium. Papok, tanítók, földművesek, kisbirtokosok, valamint állami és magántisztviselők mérsékelt árban kaphatnak oltványokat, teljeseen ingyenes oltványok azonban kizárólag csak tűzkárosultak részére adatnak ki. Az utmutató a fák megszerzésére, szállítására, árára vonatkozó részletes felvilágosítást nyújt. Ilyen utmutatót a földmivelésügyi miniszterium készséggel küld bárkinek, ha egy levelező-lapon kéri.

— **Strósz Béla,** Nagybeckerek főjegyzője, a torontálvármegyei szövetség megbízásából, az alispánhoz memorandumot terjesztett be, mely lelkés szeretettel és komoly szaktudással foglalkozik a tűzoltás ügyével s számos igen hasznos és életrevaló javaslatot ajánl figyelemre s méltánylásra. A memorandumot mihelyt terünk engedi, ismertetni fogjuk.

— **A gyulafehérvári önkéntes tűzoltó-testület osztályparancsnoka, Bihary Béla,** amint az egyesület szolgálati vezetését átvette, hat hetes altiszti tanfolyamra hívta be bajtársait. A tanfolyamra 16-an jelentkeztek, kik úgy a gyakorlati, mint az elméleti előadásokra pontosan ellátogattak. A nyilvános vizsga augusztus hó 6-án folyt le az őrtanya udvarán, amelyet nagy közönség nézett végig. Bihary Budapesten szaktanfolyamokon szerezte elméleti és gyakor-

lati tapasztalatait, a fecskendőket átalakította egységesekké s behozta az egységes szerelést, az egységes ruházatot és rangjelzést. Roska József parancsnok pedig dr. Roska Miklós, városi tanácsos segítségével, tűzjelző-állomásokat is állíttat fel, a kutakat is felméretik. Szóval lassan minden a rendes kerékvágásban lesz Gyulafehérvárott, csak éppen a nélkülözhetetlen legalább 5 főnyi állandó őrsége fog hiányozni, meg az a két pár ló, amely már Enyeden is, Tordán is, Szászsebesen is ott áll az őrtanyán. Pedig ezek még csak nem is szab. kir. városok, míg Gyulafehérvár az.

— **Yellowstone** (yellow annyit jelent, hogy sárga; stone pedig kő vagy szikla) az Egyesült Államok nemzeti parkjából, mely csaknem akkora, mint Szászország, vagy mint Magyarország egy tizennyolcadrésze, avagy mint két Montenegro, — nyolcvanezer hektárnyi terület leégett. (Budapesten, a központi tűzoltó-laktanya előtt elterülő Tisza Kálmán tér 80 hektár.) Yellowstone szikláiból, melyeket nem az arany fest sárgára, hanem a kén; hatezer meleg forrás fakad, olyan gejzercsoportokkal, amelyek néhol 10—40 C° forróvízü természetes szökőkútból állnak. E sok forrás által melengetett földön a legcsodálatosabb növényvilág, mesésen szép erdőszé pompázik, melyben a kiveszőfélben levő bölények utolsó csordáját őrzik. Más vadban is gazdagok ezek az erdők, mert a vadászat bennük tiltva van. A folyókban és tavakban azonban szabadon halászhatsz Amerika legszegényebb fia is. A yankeek nagy nemzeti büszkeségének sötétlombu pagonyait, e csodavidéket fenyegette a tűzveszedelem, amelynek csak az ott gyakorlatozó lovasezredek katonái tudtak gátat vetni.

— **Fővárosi gyujtogatók.** A nagymező-utcai gyujtogatásért tudvalevően hárman ülnek az ügyesség fogházában. Zucker Henrik, a bebiztosított és felgyujtott üvegraktár tulajdonosa s Fischgrund Dávid és Hammer Samu. A triumvirátus közül először Hammer vallott töredelmesen. Azt vallotta, hogy a gyujtogatásra Zucker Henrik bérelte föl, igérvén, hogy a biztosítási összegből gavallérosan fogja honorálni. Zucker Henrik, a galíciai házalóból lett virilista és fővárosi bizottsági tag, lovasi becsületszavára jelentette ki, hogy ártatlan a gyujtogatásban, s hogy a hat tüzesetet a szerencsés véletlennek köszönheti. Szept. 5-én azonban jelentkezett a vizsgálóbírónál Fischgrund Dávid s azt mondotta, hogy a lelkiismeretén akar könnyíteni s el akarja mondani a nagymező-utcai üvegraktár viszontagságait. És elmondta körülményesen, hogy a gyujtogatás ötlete Zucker Henriké volt, ő biztatta fel őt, Hammert és Szabót is, aki most a balassagyarmati katonai fogház rabja, hogy gyujtsák föl a raktárt s minden gyujtogatás után megfizette őket. Fischgrund a vallomását olyan adatokkal illusztrálta, hogy Zucker bűnössége kétségtelen s immár az ujabban följánlott kaució sem fogja kiszabadítani a fogságból. A vizsgálóbíró közölte Fischgrund vallomását az ügyességgel, melynek indítványára megtoldták a vádat s gyujtogatás büntettségéért is elrendelték a vizsgálatot Zucker Henrik és cin-kosai ellen.

— **Klasszikusan.** Egyik vidéki városunkban éjjel tűz ütött ki. A gimnázium görög tanára éppen a görög klasszikussal foglalkozott, mikor a láрма támadt. Az ablakhoz lép és benne lévén a Homéroszi stýlusban így szól ki az ott elszórt bakterhez:

— Öre az éjnek, mond, hol dúl a tűz?

Mire a bakter helyett egyik arra járó nebuló ekkép felelt:

— Halld, óh embere a hálósapkának! Tennen udvarodnak trágadombja ég!

Szerkesztői üzenetek.

R. A kölni hivatásos tűzoltóság fiatalabb, mint a budapesti. A székesfővárosi csapat ugyanis 1870 február 1-én kezdte meg azóta éjjel-nappal szakadatlanul ellátott szolgálatát, míg a kölni csak 1872 július hava elsején tette ugyanazt.

P. A veszprémi önk. egyesület zászlófelavató ünnepét 1897 június 20-án tartotta meg. Az egyesület történetét dr. Óvári Ferenc, akkori főparancsnok ismertette. A diszgyűlést követően a vármegyei szövetség is ott tartotta évi rendes közgyűlését, melyen 38 egyesület volt képviselve. Az országos szövetség nevében dr. Szily József, Szabó Gyula és Vida Pál jelentek meg. Óvárit 1887-ben május 16-án választották meg főparancsnoknak, 1897 óta tiszteletbeli főparancsnok.

B. Már az nincs másképpen. Bármint gunyolódik is a közmondás: eső után fagy legjobban a köpenyeg. A biztosító társulatok is tűzvész után jutnak a legtöbb új biztosításhoz. Az események után való baktatás törvénye, egyetemes törvény s egészen természetes. A nagyobb

baj annál a természetellenességnél kezdődik, mikor a maga kárán sem akar tanulni a magyar!

K. A mai automobilmotor alapját Ottó N. A. német mérnök, a négyütemű gázmotor feltalálásával vetette meg. Daimler (Cannstadt) és Benz (Mannheim) igyekeztek azután az új motort járművek hajtására alkalmassá tenni. A további nagy impulzust pedig az autobilok újabb nagy fejlődésére Dunlop J. B. találmánya: a pneumatikabroncs adta meg. Az autobilok legújabb fejlődési fázisa a motor továbbfejlesztésére, tökéletesebbé tételére irányuló törekvésekben kulminál.

N. Hogy mi az a lysoform? fertőtlenítő szer. Minden gyógyszerárban kapható, orvosi recept nélkül is. A lysoformos víz a sebekre kítűnő. Egy pár csepp elég belőle a vízbe egyszeri használatra s nem olyan rossz szagú, mint a karbol, nem is olyan mérges, mint a szublimát. Azonkívül asszonyok is használhatják, de hogy mire, azt a bábáktól kérdezze meg.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és Rausch** tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-út 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendők és kütszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAL, SOPRON
cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:
tűzifecskendők és mindenemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindenemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorokat.

Walszer Ferenc
tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendők, kütszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendők gyárt a
Műszaki és gépipari részvénytársaság
BUDAPEST, VII., Vörösmarty utca 19/B. sz.

Feik és Tréba
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.
A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wandschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya)
lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —
„Optimus” kézi tűzoltókészülék
ára 8½ liter ürtartalommal . . . . 65 K.
10½ „ „ „ . . . . 75 K.

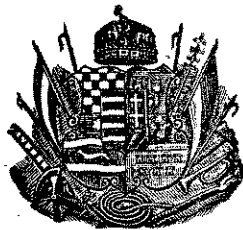
Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Kőrmenden.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Győző Béla és Tsa
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.
Szállítanak
automobil-, gőz- és motorfecskendők, kocsis-, mozdony- és targoncafecskendők, felszereléseket és tömlőket.

Magyar Fémlemezipar r.-t.
Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.
egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Hunecke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

A magyar országos tűzoltó-szövetség
Gyakorló szabályzata
egyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.
A kivonatós füzet ára 10 fillér.

Díszokmány-Ürlapok
2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky-Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona behűlése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden hó második szombatján.

Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.

A lap azétküldésre vonatkozó felszólalásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a további az előfizetések s hirdetések díja is küldendő.

Laptulajdonos:

A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG.

Kiadóhivatal:

az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája

VII. Rákóczi-út 38.

Telefon 90-33.

Előfizetési ára, egész évre, 5 korona.

Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.

Szakeikkek, melyeknek kéziratja a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaziatnak.

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA. VIII., Kun-utca 2.

Erdélyrészi tűzoltók szövetsége.

E cím alatt október 2-án, Nagyenyeden, Székely Ödön elnöklete alatt tartott gyűlésen, új szövetség alakult, mely ideiglenes elnökévé báró Bornemissza Jánost (Dicsőszentmárton), titkárrá pedig Kedves Józsefet (Nagyenyed), választotta meg. A Szentgyörgyi Dénes (Marosvásárhely) által szerkesztett alapszabályokat, a gyűlés módosításokkal elfogadta, utasítván az ideiglenes vezetőséget, annak jóváhagyás végett leendő fölterjesztésére. Országos Szövetségünk elnöksége így — valószínűleg nemsokára — abba a helyzetbe jut, hogy véleményt kell mondania a Királyhágón túl lakó bajtársak néhány által az első elhatározó lépésig érlelt emez ügyben.

Csak „néhányat“ mondunk, mert nagyon sokan nem igen lehetnek olyanok, akik szükségesnek ítélnék e lépést. De ha egy-két fecske nem is csinál még nyarat, lehetetlen hozzászólás tárgyává nem tenni ezt az új alakulást, amelyről hogy célját meg sem fogja tudni közelíteni, már ma apodictice kimondható.

Apodictice, mert amitől a nagyenyedi-egynehányan sikert remélnek, ugyanannak teljesen célttévészett mi-volta nemsokára sejtés avagy puszta állítás, hanem tapasztalatilag rég beigazolt valóság.

Ezelőtt 34 esztendővel vagyis 1876-ban a Magyar Országos Tűzoltó Szövetségnek Aradon megtartott III. nagygyűlése még örömmel vett tudomást Szelestey Lajos, pápai képviselőnek abbéli jelentéséről, hogy a „Dunántúli kerületi tűzoltószövetség“ megalakult s ugyanigy honorálta Minorich Károlynak hasonlóképp Aradon tett ama jelentését, miszerint a „Királyhágóntúli kerületi szövetség“ is alakulóban van. Akkor az volt a felfogás, hogy intézményünk szervezésének országos keresztülvitele könnyebben fog menni, ha az Egyházkerületek mintájára alkotandó kerületi szövetségek veszik kezökbe a dolgot. Nem jutott ugyanis eszökbe, hogy a tűzoltóságokat nemsokára szórványosan kell szervezni, mint a protestáns egyházakat, hanem hogy azok megalakítása minden községben, felekezeti különbség nélkül, egyformán szükséges. Arról pedig, hogy nemsokára tűzoltóság, de tűzrendészet is van, melynek intézése hatósági jogkörbe tartozik, — Lindner Gusztávot, Follmann Alajost s még néhány jogászembert kivéve, valószínűleg nem is álmodtak.

Amig az idea terjesztéséről, az intézmény meghonosításáról volt csak szó, addig helytálló lehetett az abbéli reménykedés, mely a kerületi decentralizálástól várt némi előnyt. De a szervezés s az egyöntetűség könnyebb keresztülvitele okából már akkor is elhibá-

zott dolog volt — nem a közigazgatás szervéhez, a járásokra tagozott vármegyékhez simulni. A kerületek túl nagy voltuk miatt sem válhattak be. Oly óriás területen, mint aminő pl. maga a Dunántul, avagy éppen Erdély még a helyviszonyok sem azonosak. S az új egyletek életrehívásán és egyöntetű szervezésén kívül, ily nagy területről a központtal való érintkezést is közvetíteni oly feladat, amelynek a kerület vezetősége legjobb akarat mellett sem felelhetett meg.

És a Királyhágóntuli meg a Dunántuli kerületi szövetség meg is szűnt, éppugy, mint a Tátra-vidéki, a Szatmárról kiinduló Északkeleti szövetség pedig a tervezés stádiumánál sem jutott tovább.

Mire azonban annak belátásáig eljutottunk, hogy ez a túl nagy tagozódás csak hátrány s kijegecedett az az immár általánosan elfogadott álláspont, amely szerint nemes ügyünk fejlődésének lendületet adni, rendezett tűzoltói viszonyokat teremteni csak úgy lehet, ha az intézmény előbbvitele érdekében buzgólkodó egyesek működését, a vezetés gyakorlására hivatott közigazgatási tényezők egészítik ki: addig kerek husz esztendő merült az enyészet tengerébe. És amikor végre a helyi hatóságok tudatába is sikerült átplántálni az ide vonatkozó köteleességek átérzését: akkor összejön néhány erdélyrészi bajtárs s a helyzet magaslata felé emelkedő hullámvonalát fejlődésünknek vissza akarja kényszeríteni az áldatlan mélységekbe!

Mondjuk, hogy kiinduló pontjuk az ajóhiszemű feltevés volt, hogy nagyobb közületté tömörülés erőteljesebb hatósági támogatást vált ki. Ujabb hal-

hazájában kellő hatályuvá tenni hivatottságot érez magában, annak nem a kerületi, hanem a vármegyei szövetségek létesítésén kell fáradoznia. Aki pedig a saját vármegyéjének a területén nem boldogul, az ambíciójának hiába akar kerületi alakulással adni szárnyakat. És az ily alakulásban való bízakodás a legkevesebb eredménnyel éppen az erdélyi részeken kecsegtethet.

Mert a szászok sokkal inkább circumspectus nép, semhogy a nagyobb teherviselés mellett csak kevesebb sikerre kilátást nyújtó, s tekintélyben is kisebb közületet fogadják el. Ők mihelyt lerázzák magukról particularizmusok béklyóit s újra az összetartozandóság érzete hatja át keblőket, bizonyára megint csak az országos szövetséghez fognak inkább csatlakozni, mint ahogy Beszterce-Naszód vármegye szövetsége már meg is tette. A románokra pedig valószínűleg a nagyenyedi alakulás sem igen számít; ők tudják legjobban, hogy miért?

Marad tehát az a néhány egylet, amelynek parancsnokai a mellőzöttek, sértve érzettnek szerepében tetszelegnek — félreértésből. Mert ki volt oka mellőztetésüknek?

Brassóban (1899) a XIV-ik nagygyűlésre négy erdélyi vármegye, névszerint Alsó-fehér, Szolnok-Doboka, Kisküküllő és Udvarhely — a közelség dacára sem tartotta érdemesnek csak egyetlen képviselőt is küldeni ki. A többi vármegyeje pedig bérces kisebbik kazánknak, ha érdeklődött is — az éppen az ő kedvükért — Erdélyben (röviddel a kolozsvári után) megtartott eme második nagygyűlés iránt: szám-

vétetni nem kívánás álszemérme sem tarthat vissza senkit. Az új alakulás erőszakolása tehát éppen most az augusztus 14-én elfogadott modern alapszabályok életbeléptetése küszöbén volt és marad, a legkevésbé időszerű.

Mindezek után még csak egyetlen kérdésünk van. Óhajtanók tudni, ott volt-e október 2-án, Tordán s Marosvásárhelyen kívül Kolozsvár, Sepsí-Szentgyörgy, Brassó, Nagyszeben és Fogaras? Mert e városok tűzoltóságának képviselői 1895-ben, a XII-ik kongresszus alkalmából Kolozsvárról, Albach Géza polgármester elnöklete alatt s Kuthy István jegyzősége mellett, a városház tanácstermében külön ülést tartottak, amelynek egyetlen tárgyát Salamon Antal, tanácsos, mint előadó, készítette

elő. Ez az ülés a következő indítvány felett határozott:

„Miután ma már (1895) az Országos Tűzoltó Szövetség meglehetősen megerősödött és éppen arra törekszik, hogy az összes tűzoltóegyesületeket és tűzoltókat vonja be a maga keretébe, legcélszerűbb lenne, ha az 1876-ban megalakult, de 1883 óta szünetelő erdélyi szövetség végleg feloszlanék s 300 forintnyi vagyonát a magyar országos tűzoltó segélypénztárnak adná át, amely pénztár tagjai sorába az erdélyi tűzoltók is belépnének.“

Ez a javaslat akkor, Schuster Károly brassói parancsnok pártoló hozzászólása után, egyhangulag elfogadtatott. A volt, de életre képtelen kerületi szövetségnek iratai pedig — megőrzés végett Kolozsvár tanácsának adattak át.

Volt vagy van-e erről tudomása a Nagyenyeden 1910 október 2-án temetési hívásra egybegyűlteknek?

Omikron.

HIVATALOS RÉSZ.

1096. sz.
1910.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett Budapesten, 1910. augusztus 14-én a magyar országos tűzoltószövetség segélypénztára elnökségének ülésében.

Elnök: dr. Óvári Ferenc alelnök, majd Széchényi Viktor gróf, elnök.

Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Küll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Varga Lőrinc, Vida Pál előadók, dr. Balogh Dezső pénztáros és több kebelbeli tiszt mint vendég.

47. Elnök megnyitván az ülést, titkár jelenti, hogy az utolsó ülés óta kiutaltványoztatott Strodl Mátyás, Tóth Péter, Krausz Samu, Oplatek József, Doroszlovácski Lázár, Abel Hermann, Tóth Géza, Kámán Ferenc segélye a felterjesztésnek megfelelően.

Tudomásul vétetett.

48. Az I. magy. ált. biztosító társaság azon értesítése, hogy a Belügyminister beleegyezett abba, miszerint ezen alapítvány segélyei az orsz. szövetség címére kiutaltványoztassanak és bélyegtelen nyugtára felvehetőek legyenek, örvendetes tudomásul vétetett és elrendeltetett, hogy a segélyeknek ide való kiutalása esetén, ezentúl az összeg postacsekk utján azonnal megküldetessék a segélyezendő címére; az I. m. ált. biztosító társaságnak és a belügyminiszteriumnak pedig ez ügyben tanusított előzékenységeért jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

49. **Deboljákovics Mile** (Karlóca), a ki május 8-án gyakorlatnál a horgas létráról átlépéskor leesett és 55 nap alatt gyógyult hátgerinczúzódást szenvedett, az I. m. ált. alapítványából 110 K segélyt kapott. Jóváhagyólag tudomásul vétetett.

50. **Kovács Jeremiás** (Hajdusoboszló) június 9-én tűznél elesett, 22 nap alatt gyógyult láb-szársérülést szenvedett és elnökiileg az I. m. ált. alapítványából nyerendő 50 K segélyre terjesztvén fel, azt meg is kapta.

Tudomásul vétetett.

51. **Kerek József** (Erzsébetfalva) június 12-én gyakorlatnál kutyaharapás folytán megsérülvén, a segélyre bejelentés dacára igényt nem tart. Köszönettel tudomásul vétetett.

52. **Amon József** (Fehértemplom) június 26-án tűznél a létráról a fok törése miatt leesett és 15 nap alatt gyógyult lábficamot szenvedvén, elnökiileg az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre terjesztetett fel, a mely összeg részére ki is utaltatott.

Tudomásul vétetett.

53. **Antal Vince** (Mencshely) április 18-án tűznél egy deszka eltörése folytán a tetőről leesett és 90 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett; az I. m. ált. alapítványából elnöki felterjesztésre 180 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

54. **Blazsek István** (Budapest önk.) június 12-én gyakorlaton a horgaslétráról elsédülést folytán leesett és 14 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedvén, az I. m. ált. alapítványából 28 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

55. **Venglárscsik András** (Lőcse felsőmajor) június 10-én tűznél, kezén 20 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedvén, az I. m. ált. alapítványából 40 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

56. **Nagy Imre** (Szikszó) ujját június 24-én tűznél a nyomókar összezúzta, a gyógytartam 33 nap volt és az I. m. ált. alapítványához 70 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

57. **Zorád Ferenc** (Bácsföldvár) június 29-én tűznél, kezén 7 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedett és az I. m. ált. alapítványából 14 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

58. **Ochralik Mihály** (Nagykikinda) ujján június 18-án tűzhöz menet a nyomókarba kapaszkodván, attól zúzott sebet szenvedett, mely 14 nap alatt gyógyult; sérült az I. m. ált. alapítványából 30 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

59. **Bach Jánost** (Vértesboglár) július 2-án

gyakorlaton a kocsirud arcán megütötte és 8 nap alatt gyógyult zúzódás után az I. m. ált. alapítványából 16 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

60. **Timár József** (Torda) június 30-án tűzhözmenet a keret eltörése folytán a szerről leesett és 10 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett; az I. m. ált. alapítványából 20 K segélyt kapott.

Tudomásul vétetett.

61. **Sólya József** (Kiskunhalas) július 2-án toronyőri szolgálata közben a kötélről (vizfelhúzás közben) kezén 11 nap alatt gyógyult égési sebeket szenvedvén, részére a pénztárból 20 K segélyt kiutalványoztatott.

62. **Szigeti Gyula** (Enying) július 4-én tűznél 10 nap alatt gyógyult lábzúzódást szenvedvén, az I. m. ált. alapítványához 20 K segélyre felterjesztetett s azt meg is kapta.

Tudomásul vétetett.

63. **Dombi János** és **Dróth Izsák** (Marosludas) május 24-én tűznél megsérülvén, mint nem tagjai a segélyzőpénztárnak, segély iránti kérelmükkel elutasították.

64. **Stéhne Henrik** (Apatin) július 14-én tűznél a tetőről leesvén, 5 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett és 10 K segélyre az I. m. ált. alapítványához felterjesztetvén, azt meg is kapta.

Tudomásul vétetett.

65. **Mayer Mihály** (Pápakovácsi) azon kérelme, hogy július 10-én tűznél elégett csizmája megtérítessék, mint alapszabályellenes elutasították.

66. **Milics Velimir** (Zsabya) július 3-án gyakorlaton, kötélereszkedésnél a párkányhoz ütődés folytán a kötél kiugorván a zárkapocsból, lezuhant, 24 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett és az I. m. ált. alapítványához 50 K segélyre felterjesztetett.

Tudomásul vétetett.

67. **Kovács László** (Kecskemét) július 19-én tűznél gödörbe esvén, 12 nap alatt gyógyult térdrándulást szenvedett és az I. m. ált. alapítványához 24 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

68. **Nagy Imre** (Turkeve) július 24-én tűzhözmenet egy kocsira felugorván, egy kaszán kezét megvágta és 10 napig gyógykezeltetvén, az I. m. ált. alapítványához 20 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

69. **Kriszó Lajos** (Szerencs) augusztus 4-én tűzhözmenet a kocsiról leesett és 14 nap alatt gyógyuló térdzúzódást szenvedett. Mint nem tagja a segélyzőpénztárnak kérelmével elutasították.

70. **Raffay Lipót** (Budapest, m. á. v. gépgyár) július 17-én gyakorlaton, kötélereszkedésnél gyors lecsuszás folytán kezén megsérült és 23 napig volt munkaképtelen.

Az I. m. ált. alapítványához 50 K segélyre felterjeszteti rendeltetett.

71. **Mátés Ferenc** (Rinyakovácsi) ujját július 28-án tűznél, a nyomókar megütötte, minek folytán 14 napig gyógykezeltetett.

Az I. m. ált. alapítványához 30 K segélyre felterjeszteti rendeltetett.

72. **Markovics Márton** (Kisvárdá) július 17-én gyakorlaton 16 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett karján a nyomokartól.

Az I. m. ált.-hoz 32 K segélyre felterjeszteti határozatott.

73. **Csurka Menyhért** (Kisvárdá) július 5-én éjjeli őrségen meghűlvén, 8 napig volt beteg, esete azonban elkésetten jelentetett be.

Méltányosságból a pénztárból részére 10 K segély kiutalványoztatott azon figyelmeztéssel, hogy ismételt késés esetén segély adatni nem fog.

74. **Szöke András** (Gyöngyöstarján) július 18-án tűznél a bádogtető bontása közben kezén

megsérült és 10 napsérült és 10 napi kezelés után az I. m. ált. alapítványához 20 K segélyre felterjeszteti határozatott.

75. **Szlávik József** (Varanno) április 24-én tűznél 30 nap alatt gyógyult szembajt kapott; az I. m. ált. alapítványához 60 K segélyre felterjeszteti rendeltetett.

76. **Kümmerl Rezső** (Sopronnyék), ki március 28-án tűzriadófúvást, 28-án tűzriadófúvásakor kétoldali lagyéksérvet kapott és 122 napig kapott és 122 napig gyógykezeltetett, az I. m. ált. alapítványához 250 K segélyre terjesztetett fel.

Tudomásul vétetett.

77. **Toll Ferenc** (Gyöngyös) július 29-én tűznél balkezén a nyomóbalkezén a nyomókartól 18 nap alatt gyógyult zúzódást szenvedett, az I. m. ált. alapítványához 36 K segélyre felterjeszteti rendeltetett.

78—79. **Stajerlak** (Stajerlak) május 12-én tűznél **Salamon Arthur** és **Salamon Arthur** rácsott gerendától 8 nap alatt gyógyult vállzúzódást szenvedett, **Sternaul Otto** pedig esés közben bádogba, 14 napig tartó ujj-sérülést szenvedett. Az I. m. ált. alapítványából 20—20 K segélyt kaptak.

Tudomásul vétetett.

80. **Vinczer János** (Magyarkanizsa) július 18-án tűznél balkarját törte, **Sera Emil** (Erzsébetfalva) augusztus 3-án tűznél mindkét kezén megsérült, de orvosi zárjelentés orvosi zárjelentés még nem érkezvén be, a kórvények elintézésével elnök bizatott meg azzal, hogy részökre a szohogy részökre a szokásosapidij lesz utalványozandó.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchényi Viktor, elnök. *Dr. Óvári Eerenc*, alelnök.

Breuer Szilárd, titkár.

Breuer Szilárd, titkár.

* A tűzrendészet jogrendszere. A „Vármegye“ című lapban olvassuk. Dr. Vass János, Hévesvármegye th. főjegyzőjének ily című munkája nemcsak a szorosán vett tűzrendészeti, hanem általános közigazgatási jogi szempontból is figyelemreméltó.

A tűzrendészet fogalma, felosztása, jogforrásai, hatóságai, ezek hatásköre stb., egyszóval a munkának tulajdonképpeni tűzrendészeti részében már sokkal otthonosabban érzi magát a szerző. Itt kifejtett önálló elméletei és meghatározásai már biztosabb alapokon nyugszanak, azok határozottan a jogforrás jellegével bírnak és alig hiszem, hogy megdönthetők lennének.

De éppen a munka magas tudományos színvonalára és értéke, amint ezt nem kisebb bírálók, mint Benkó dr. és Plachner is megállapították, jogosítanak fel arra, hogy ne a munka előnyeinek taglalásával foglalkozunk kizárólag, hanem — különösen a gyakorlati közigazgatás szempontjából az esetleges hiányokra tegyünk észrevételt.

A rendészet fogalma. A rendészet fogalmának és felosztásának ismertetésével foglalkozik elsősorban s itt az összes nevesebb közigazgatási írók állásponjtját ismertetve, önálló definíciókat szűr le. Azonban e téren vitatkozni lehetne a meghatározások helyes meghatározások helyes, vagy kevésbé helyes voltáról, miután erre nézve maguk a közigazgatási jog elméleti tudósai között sincs még végleges megállapodás. De sietünk kijelenteni, hogy ezzel mit se vonunk le a munka tudományos értékéből, csak óvatosságból tettük meg e jogfentartó nyilatkozatot.

A jogvítás ügyeknek másodfoku elbírálásáról szólva szerző azt az elméletet vallja, hogy fellebbezés esetén a felsőbbfoku hatóság az egész ügy anyagának ura s az alsóbbfoku véghatározatot egész terjedelmében — tehát nem felebbezett részében is, felülvizsgálni, megváltoztatni, módosítani, sulyosítani jogosult. Boér Elek is így fejt ki ez állásponjtját, hogy az állásponjtját helyességét az állami célok s a közérdek indokából. Ezzel ellentétben dr. Vass (könyvének 97. oldalán) idézi a m. kir. közigazgatási bíróság 338/K. 1902. sz. ítéletét, mely szerint a fellebbezési hatóság határozatát a felebbező sérelmére, más fél fellebbezése hiányában meg nem változtathatja.

az általános gyakorlat inkább a Boér-féle elmélet felől hajlik, szerző igen ügyesen szembeállithatta volna a kettőt és kitűnő alkalma lett volna az egyik álláspont mellé csatlakozva, a másik tarthatatlanságát kimutatni.

A még életbe nem léptetett új rendőri büntető-eljárás a szakképviselő intézményt statuálja. Bár más helyen dr. Vass is tárgyalja ez intézményt, azonban az alispáni hatáskör tárgyalása keretében erre ki nem terjeszkedik, csak óhajként jelzi, hogy a tűzrendészeti felügyelők az alispán felügyeleti és ellenőrzési jogának gyakorlása körül mily haszonnal volnának felhasználhatók. Ez az óhaj azonban az új rendőri büntető-eljárás életbelépte után — legalább a kihágási ügyekben — külön szabályrendeleti intézkedés nélkül is teljesülni fog, mert a másodfoku hatóság is igénybe veheti a szakképviselő közreműködését és tűzrendészeti ügyekben csak természetes, hogy a tűzrendészeti felügyelők töltik majd be e szerepet.

A főszolgabírónak a tűzrendészeti kihágások körüli teendőit ismertetve, csak egyetlen — bár igen fontos jogkör felemlítését mulasztja el, nevezetesen azt, hogy az 1908. évi XXXVI. t.-c. 9. §-a értelmében az egyhónapot meg nem haladó tartamban kiszabott elzárást és pénzbüntetést egyévi próbaidőre felfüggesztheti. Szerző ismeri ezen modern törvény rendelkezéseit, mert az alispáni hatáskör felsorolásánál említi, hogy az elsőfoku ítéletnek a felfüggesztésre vonatkozó részét az alispán hagyja jóvá (47. oldal), azonban ugyancsak az alispáni hatáskörnél nem említi, hogy a felfüggesztés kimondása is alispáni jogkör, mert a felfüggesztést úgy az első, mint a felsőfoku eljáró hatóság is kimondhatja. Nagyon helyén való lett volna e kérdéssel bőven is foglalkozni, mert tudjuk, hogy éppen a tűzrendészet terén lehetett a humánus intézkedést leggyakrabban és kellő eredménnyel alkalmazni, miután e téren van a legtöbb — kevésbé ismert rendőri jogszabály, amelynek szigorú alkalmazása a jóhiszeműek egész seregét állíthatja a kihágási bíró elé.

A képviselőtestületek hatáskörét tárgyalva felemlíti szerző, hogy a tűzrendészeti kormányrendelet 7. §-a szerint vízfogók, zugók és medencék létesítendők. Ezt a kérdést feltétlenül kapcsolatba kellett volna hozni a vízjogról szóló 1885. évi XXIII. t.-c. rendelkezéseivel. Ugyanis ezen törvény 42. §-a szerint mindazon munkálatok, melyek a víz természetes lefolyását akadályozzák, vagy megváltoztatják, hatósági engedély alá esnek s a 148. §. 3. pontja szerint az engedély nélkül létesített munkálat kihágást képez. A tűzrendészeti kormányrendelet s a vízjogi törvény ezek szerint kollízióba került egymással s erről a szerző igen tanulságos fejtegetésbe bocsájtkozhatott volna.

A tűzoltóság jogainak tárgyalása keretében nem említi a könyv az 1890. évi I. t.-c. 99. §-ának 16. pontját, mely szerint a tűzoltók és fogataik is vámentességet élveznek.

Nem fejezhetem be — talán nagyon is kákán csomót kereső írásmat, annak megemlítése nélkül, hogy nekem a munkában a községi előjáróságok hatáskörének taglalása és megállapítása tetszett a legjobban. Ha a községi jegyzők figyelemmel elolvassák és megtanulják a munka ezen részét, mintaszerű tűzrendészetet alapíthatnak községeikben, mert itt a legaprólékosabb dolgokra is kiterjeszkedve megtalálnak mindent, amire bármikor, bármely esetben szükségük lehet, már pedig ez maga is nagy dolog, a mi kodifikálatlan közigazgatásunkban.

Puchlin Lajos.

Az országos választmány közgyűléséről szóló jegyzőkönyv még ez ideig sem érkezvén meg, — csak jövő számunkban lesz olvasható.

tása a tűzrendészet mai igényeinek szempontjából.)*

Irta: Dr. Marinovich Imre.

Hogy a tűzrendészeti kormányrendelet, 22 évvel az 1888. évi aug. 12-én 53.888/II. sz. a. kelt belügyminiszteri körrendeletnek kibocsátása után, még mindig végrehajthatlan, — arról most ne legyen szó. Egyetlen országos érvényű tűzrendészeti jogforrásunk legszembetűnőbb hiányaira kívánok csak ez alkalomból reámutatni, vizsgálat tárgyává tevén a legfontosabb három, tudnillik:

a megelőző tűzrendészetet tárgyazó II.,

a szakszerű tűzoltást tárgyazó IV. és

a hatósági felügyeletet tárgyazó VII. fejezetet.

A többi fejezetben tárgyaltakat ugyanis a vész kitérése esetén a beálló helyzet kényszerítő ereje önmagától kieroszakolja: a megelőző tűzrendészet, a szakszerű tűzoltás és a tűzrendészet mikénti végrehajtása felett való felügyelet ellenben gondosan előkészítendő.

A megelőző tűzrendészet szigorú kezelése a tűz romboló erejével szemben már legalább is felsikert jelent. Ott ahol a megelőző tűzrendészet kellő színvonalon áll, a tűzesetek 50%-a máris el van hártva. A megelőző tűzrendészet leikiismertetes gyakorlása, a tűzvészszel szemben legtöbbször kéles kimenetelű küzdelmet, az eseteknek legalább is felében, sikeressé teszi, miért is én valamely közület (község, város) tűzrendészeti berendezési tökéletességének fokmérőjét nem a tűzoltóság számbeli erejében, nem a felszerelések tökéletességében, hanem, miként ezt a lapok szerkesztője 1894-ben megjelent művében már kezdte hangoztatni, a megelőző tűzrendészet intenzív gyakorlásában látom. A főtörekvésnek első sorban arra kell irányulnia, hogy tűz ne keletkezhessék, mivel a kitört vészszel való megküzdés, a vidéken legalább, mindig kétségbeesett vállalkozást képez. A legtökéletesebb tűzoltóság szerintem az, amelynek gondos előrelátása mellett a tűzesetek elkerültetnek, vagy legalább a minimumra redukáltatnak.

És éppen a megelőző tűzrendészet van nálunk majdnem egészen elhanyagolva! Ám lehet-e ezen csodálkozni, amikor a megelőző tűzrendészet maga a kormányrendelet is mindössze 6. §-ban végez, azt rendelve el, hogy az építkezés jó és szilárd, a vízkészletről kellően gondoskodva, az 1869. évi június 17-én 3365. szám alatt kiadott belügyminiszteri körrendelet végrehajtva, a megfelelő tűzoltószerek beszerézve, a tűzvészt okozó cselekmények vagy mulasztások meggátolva, a kémények seperve, végül az évi tűzvizsgálatok megtartva legyenek. Hogy ezen rendelkezések között mily elavultak vannak, annak illusztrálására elegendőnek tartom arra utalni, hogy a hivatkozott 1869. évi belügyminiszteri körrendelet 10. pontjában, érvényes jogforrásként az 1808. évi július 25-én 16.249. szám alatt kelt helytartótanácsi intézvényt

*) A Tűzoltótisztek Országos Egyesületének debreceni közgyűlésén tartott felolvasásból.

emliti meg, mely tehát még a mai napon vagyis 102 év múlva is irányadó. Hogy a 102 év előtti helytartótanácsi intézvény a mai modern igényeket alig elégítheti ki, azt hiszem bővebb bizonyítást nem igényel.

Egy árva szóval sincs azonban a tűzrendészeti kormányrendelet „Megelőző tűzrendészet” fejezetében említés téve a nyilvános összejövetelek céljaira szolgáló helyiségek tűzbiztos berendezéséről és a tűzvésznek ily helyiségekben való keletkezését elhárító óvintézkedésekről, a mai fejlett ipari üzemek tűzveszélyes voltának ellensúlyozásáról, a robbanó anyagok mikénti kezeléséről és raktározásáról, a villamosság által okozható tűzesetek meggátolásáról, a tűzoltóságoknak e veszélyekkel szemben való megfelelő felszereléséről, az automobil-garageoknak a lakott városrészekben mily óvintézkedések mellett való elhelyezéséről, a tűzálló építkezések elbírálásánál a szakértő tűzoltóság véleményező meghallgatásáról, ugyanennek a telepengedélyezésekhez való közrevonásáról stb.

Hogy mindezek az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendeletbe annak idején fel nem vették, az természetes, hiszen 22 év előtt mind ezekre még csak nem is gondolhattak. De hogy azóta nem alkottatott meg a tűzrendészeti törvény, vagy legalább is e hiányos kormányrendelet modern átalakítására nem történt semmi, ez az, ami a hiányok pótlására hivatott tényezők nemtörődömségét megbocsáthatlanná teszi s azoknak az ököritóihoz hasonló katasztrófákért való felelősségét, ha jogilag nem is, de erkölcsileg mindenestre megállapítja.

Nézetem szerint tehát a tűzrendészeti kormányrendeletnek ezen fejezete a most felsoroltak szabályozásával kiegészítendő s különösen intézkedés teendő az iránt, hogy az ezen megelőző tűzrendészeti intézkedéseket s illetve ezek kellő végrehajtását ellenőrző tűzoltóságok ne csak a papiroson, hanem tényleg is fennálljanak, hivatásuk magaslatán legyenek és a reájuk háruló kötelezettségeket hiven teljesítsék.

Mindezeket részleteiben felölelni ugyan a helyi szabályrendeletek vannak hivatva, amelyek természetszerűleg a különleges helyi viszonyokkal is számolnak. Ám feltétlenül szükségesnek tartom, hogy az országos szabályrendelet mindezekre nézve általános elvi megállapításokat tartalmazzon, amelyek azután a helyi szabályrendeletek kidolgozásánál irányadókul szolgálhatnak.

S ezzel áttérek a tűzrendészeti kormányrendeletnek a szakszerű tűzoltást tárgyazó fejezetére, mely a tűzoltóságokról rendelkezik. Az ott elmondottak, mind nagyon szépek. Ám tisztelettel kérdem honnan vegyék a tűzoltóságok vezéreiket? Mert az ellen mi, kik a tűzoltás ügyével szakszerűen foglalkozunk ünne-

viselői mandátumot elvállalhatson, ám egy lelki ismeretes tűzoltóparancsnoknak elméleti és gyakorlati szaktudással kell birnia. De honnan szerezzé ezt meg? Erről mélységesen hallgat a szóban levő szabályrendelet s ebben szintén egy főfogytékosságot látom,

Tűzoltótisztképzésről, minősítésről és képesítésről egy ily országos érvényű szabályrendeletnek multhatlanul rendelkeznie kell! Mert nem képtelenség-e pl. az, hogy a szabályrendelet 25. §-a a tűzoltást vezénylő parancsnokot még a magántulajdonba való behatolásra is feljogosítja, ám azt, hogy valaki ily jogot gyakorló parancsnok lehessen, semmiféle szakképzettségtől függővé nem teszi? Még az útkapartól is megkövetelnek bizonyos minimális szakképzettséget és éppen csak a tűzoltóparancsnoknak, aki még a magántulajdonba is avatkozhatik, nincs ilyenre szüksége?

A szabályrendeletnek tehát véleményem szerint nagy hiánya, hogy a tűzoltótisztképzésről nem intézkedik. Ez pedig óriási hiány, mert hiszen a mai fejlett építkezés és tökéletes, gépezetes tűzoltószerek használata mellett, a tűzoltóparancsnoknak nemesak az építő, de a gép, sőt elektrotechnikának is legalább elemi ismeretével kell birnia. Ha ezek mellé még figyelembe vesszük a telepengedélyezéseknél és hasonló közigazgatási eljárásoknál multhatlanul szükséges jogi alapismereteket, valamint a csapat adminisztrációjánál megkívánt általános tudást és — amit tulajdonképpen első helyen kellett volna megemlíteni — a legénység eredményes kiképzésénél mellőzhetlen különleges szaktudást úgy látjuk, hogy egy tűzoltóparancsnoknak, aki minden körülmények között helyt akar állani, meglehetősen sokoldalú egyénnek kell lennie. S mindezen tudás mikénti megszerzéséről s a tűzoltóparancsnoktól való megköveteléséről egyetlen országos érvényű tűzrendészeti jogforrásunk egy szóval sem tesz említést! A tűzoltótisztképzés mikéntje tehát a szabályrendeletbe szintén multhatlanul beállítandó.

Végül a tűzrendészeti szabályrendeletnek a köztörvényhatósági felügyeletről szóló fejezetével kívánok még röviden foglalkozni. Ez a fejezet éppen 5 §-ból áll s magáról a felügyeletről, illetve ennek tényleges állandó gyakorlatáról mindössze egy szakasz, a 34. §. intézkedik, mely a tűzrendészet gondozását, az afeletti felügyeletet, a folytonos nyilvántartást s a tűzrendészetnek a mutatkozó szükség szerint lehetőleg való fejlesztését a törvényhatóság első tisztviselőjének (alispánnak, polgármesternek) és a főszolgabírának feladatává teszi.

Nos, hát nem habozom kimondani, hogy amikor a teendőkkel amugyis agyonzaklatott és tulterhelt közigazgatási tisztviselők vállaira még

lyezéssel megközelíthető nagyszámú közsé-
nek közigazgatása mily munkát ad, az tudni
fogja, hogy embertelenség attól a főszolgabíró-
tól még azt is megkivánni, hogy a fecskendő-
vel, a tömlőkészlettel stb. is törődjek. De ha
törődik is, ha elő is kéri és meg is nézi:
elég van-e ezzel téve a jogos követelmények-
nek? Biztosítva van-e az, hogy az a fecskendő
a vész kitérője esetén tényleg működni is fog
s nem mondja-e fel a szolgálatot éppen a leg-
válságosabb pillanatban? Nincs és ezerszer
nincs! Mert ehhez *szakismeret* is kell, melyet
a főszolgabíró megszerezni nem tartozik. Az
egész hatósági felügyelet tehát illuzórius, ha
nem szakember végzi.

Mulhatlanul szükségesnek tartom tehát a
tűzrendészet felügyeletének arra képesített külön
szervek általi gyakorlását, még pedig oly mó-
don, hogy a felügyeletet gyakorló helyi szer-
vek fölé egy *országos* hatáskörrel bíró *központi*
szerv állíttassék, mely helyszíni kiszállások és
váratlan vizsgálatok útján szerezne meggyőző-
dést a tűzrendészetnek mikénti kezeléséről. Az
embernek meg van az a gyöngéje, hogy azok-
kal a dolgokkal, melyek munkával járnak, nem
törődik akkor, ha tudja, hogy a mulasztást
tőle senki számon nem kéri; ellenben pontosan
végrehajtja a teendőket, ha működése időnkint
esetleg váratlan felülvizsgálat tárgyává tétetik.
Éppen ezért, ha valahol, hát a tűzrendészet
terén az állandó ellenőrzés gyakorlandó, mert
a tűzvész kitérőjének veszélye minden pillanat-
ban fenforog.

A kormányrendelet tehát a tűzrendészeti
felügyelet megfelelő és egységes szervezetével
is feltétlenül kiegészítendő.

Jól tudom, hogy ez költséggel jár. Ám azt
is tudom, hogy e költség még csak meg sem
közelítené azt az összeget, mely minden évben
a tűzkárosultaknak *alamizsna* címén nyújtatik;
eltekintve attól, hogy egy civilizált és kultur-
államhoz nem méltó dolog, *alamizsna*osztoga-
tással oly bajt orvosolni, mely *célszerű intézke-
désekkel megelőzhető* s ha nem is szüntethető
meg teljesen, de mindenesetre a *legsúlyosabb*
korlátok közé szorítható.

Kivánatos volna, hogy az elmondottak egy
az egész országot kötelező s általunk oly régen
várt tűzrendészeti törvényben nyerjenek ren-
dezést; de ha ez már semmiképpen sem lehet-
séges, úgy legfőbb ideje, hogy az 1888. évi
tűzrendészeti kormányrendelet sok értékes ren-
delkezésének megfelelő kiegészítésével, a tűz-
rendészet terén legalább rendeleti uton végre-
valahára rend teremtsék. Mert szőgyentel-
jes állapot az, hogy a napilapok hírei között
állandó rovatként a tűzvész által okozott és
évenként milliókra menő károsodások szerepel-
jenek, amikor ennek egy kis jóakarattal és jelen-
téktelen anyagi áldozatokkal — melyek a ka-
matot busásan meghoznák — egyszersminden-
korra véget lehetne vetni s egy-egy pusztító

u nem pedig a legvétkesebb gondatlanságnak,
könnyelműségnek és nembánomságnak volna
betudandó.

* **Elektromos berendezések ellenőrzése a tűzbiz-
tonság szempontjából.** A biztosító intézetek az
erősáramu elektromos berendezéseknek éven-
kinti ellenőrzését írják elő, mely ellenőrzésről
az illető szakértő által jegyzőkönyv veendő fel
és a biztosító intézetnek beküldendő. Ha ez
megtörtént, az illető intézet rendszerint nem
kutatja tovább, vajjon a jegyzőkönyvileg meg-
állapított hiányok a megadott határidőn belül
orvosoltattak-e és a jegyzőkönyvet csak akkor
veszik ismét elő, ha az illető gyártelep stb.
melynek elektromos berendezéséről szó van,
leégett, vagy tűz által megrongáltatott. Ilyenkor
azután megindul a mindkét fél idejét rabló
levelezés annak tisztázása körül, vajjon a felül-
vizsgálati jegyzőkönyvbe foglalt hiányok okai
lehettek-e a tűzesetnek és a biztosító intézet
tartozik-e kártalanítással vagy sem? Az ilyen
polemiának rendszerint per és ennek nyomán
gyakran meglepő ítélet a vége.

Mig tehát egyrészt sulyt kell helyezni az
erősáramu berendezéseknek az illetékes bizton-
sági előírásoknak megfelelő kivételére, addig
másrészt az illető berendezések időszakos ellen-
őrzésére és az időközben talált hiányok lelki-
ismeretes pótlására is gond fordítandó. Drexler
Frigyes az „Elektrotechnik und Maschinenbau“
1909. évi 51-ik füzetében e tárgyról értekezve,
az erősáramu berendezéseknek tűzbiztosítási
szempontból való eredményes ellenőrzésére nézve
következő eljárást ajánlja.

A berendezést ellenőrző szakértő vizsgálja
felül alaposan az illető berendezést, a talált
hiányokról levélben értesítse a berendezés
tulajdonosát és hívja fel, hogy a jelzett hiányo-
kat záros határidőn belül hozassa helyre s
ennek megtörténtéről értesítse a szakértőt, ki
a berendezést újra átvizsgálja. A felülvizsgálati
jegyzőkönyvet csak akkor állítja ki és írja alá,
ha a berendezésen előzőleg talált hiányok
kivétel nélkül orvosoltattak.

Miután a tűzbiztosítás illuzóriussá válik,
ha a biztosított berendezés tulajdonosa a felül-
vizsgálati jegyzőkönyvet az illető biztosító
intézetnek *be nem szolgáltatja*, nyilvánvaló,
hogy a berendezés tulajdonosa idejében gondos-
kodni fog a hiányok pótlásáról, hogy a felül-
vizsgálati jegyzőkönyvet megkaphassa.

Ez az eljárás némileg költségesebb az eddig
szokásos egyszeri felülvizsgálásnál, de a beren-
dezés tulajdonosának minden meglepetéssel
szemben való biztosítása megérdemli ezt az
áldozatot. A követelőző ellenőrzés merő formali-
tásból csak így válik a berendezés tulajdonosá-
nak javára és a tulajdonos, valamint a biztosító
intézet közötti jogviszony csak ilyen módon
nyer megdönthetetlen alapot.

Emberéletmentés tüzeseteknél.

Irta: Dr. Balogh Dezső.

A közfelfogás ősidőktől fogva az életveszélyben forgó emberek megmentését a dicső tettek közé sorozta, sőt hősként ünnepelte azokat, akik mások életét saját életük kockázata árán a biztos pusztulás elől megmentették.

De míg az életveszélylyel járó mentési beavatkozások eszközlésére kényszeríteni senkit sem lehet, — a tűzoltótól mindenki elvárja, hogy veszély esetén, ha kell, életét is feláldozza embertársaiért.

Az összes létező tűzoltóságok ugyanis kezdetől fogva nemcsak a vagyon, de az életmentés lebonyolítását is működésük körébe vonták és a humanizmus magasabb dicsőségére a tűzoltói ténykedések legkimagaslóbb technikai feladatává avatták azt.

Az emberéletmentés megkísérlése a tűzoltói beavatkozások problémái között az egyetlen alkalmi momentum, melynél a tűzoltók bravouros viselkedése, a kivihetőség, a siker valószínűségének határain belül megengedhető. Mert az életveszélybe jutott emberek kimentése, a megsemmisülés gyors bekövetkezhetősége miatt, rendszerint exponált és sürgős beavatkozást igényel. Az emberi szervezet ellenállóképessége ugyanis a fejlődő hővel, de különösen a zárt helyiségekben rohamosan terjedő füsttel szemben igen csekély.

Tüzesetek alkalmával mutatkozó életveszedelemet rendszerint a helyi viszonyok és alkalmi körülmények idézik elő. Amint ezen veszedelmek okait kutatni kezdjük, azonnal szembe

az életbiztonság követelményeinek legtöbbször tudatlanságból eredő hiányossága, máskor könnyelműen gondatlan helyzetek felhalmozott volta. Másszóval elődomborodik a megelőző tűzrendészet főkövetelményeinek negligálása, mint amelyek a tűzbiztos építkezés, a befogadó képesség megállapítása, a tűzveszélyes anyagok szakszerű és gondos kezelése, a zárt helyiségekben fejlődő füst elvezetéséről való gondoskodás és végül az idejében való menekülés lehetőségének elrendezése.

A tűzoltói ismeretek összessége ma már önálló szaktudományyá nőtte ki magát. A műszaki, kémiai, phisikai, de főként tapasztalati alapon felépült megelőző tűzrendészet bőven reá mutat azon célszerű szabályok és intézkedések előnyeire, melyek alkalmazása által nemcsak a keletkező csekély tűznek tűzvészszé való elhatalmasodása, de az emberéletnek veszedelmebe való jutása is megakadályozható. Mert, ha valamely kitörő tűz esetén a közelben tartózkodók gyors és akadálytalan menekülhetése biztosítva van, ezen körülmény az életbiztonság szempontjából ezerszer többet ér, mintha akár a legképzettebb és legmodernebb mentőeszközökkel felszerelt tűzoltóság érkezik is néhány perc múlva a helyszínére, azonnal megkísérelvén a bennszorultak kimentését.

A meneküléshez, illetve a kimentéshez, főleg a rohamosan terjedő tüzeknél, a veszélyben forgók gyorsan bekövetkezhető pusztulása miatt akárhányszor csak igen rövid idő áll rendelkezésre. Még ott is, ahol állandó őrseget tartó hivatásos tűzoltócsapat teljesít szolgálatot, mely

Auto-szerencsétlenségek lélektana.

Az utóbbi időben néhány végzetes kimentelű automobil-szerencsétlenség történt. Néhány pszichológiai adat az ilyen szerencsétlenségeket megvilágítja s úgy nagy általánosságban magyarázattal is szolgál hozzájuk.

A kísérleti pszichológia (a pszichofizika) már évek előtt meghatározta, hogy az érzetinger s az általa célzott cselekmény kivitele közötti idő, az u. n. reakció ideje mekkora. Így pl. fényinger esetén háromtized másodpercre terjed. Csakhogy ilyen nagy reakciógyorsaság csak akkor érhető el, ha az inger és a reakció között nincsenek zavaró és hátráltató tényezők, tehát csakis a legegyszerűbb esetben. De ha például valamilyen előre meghatározott s adott jelre meghatározott cselekvést kell végeznünk, mondjuk „piros” jelzésre a jobbkez mutatóujját, a „zöld”-re pedig a balét kell megmozgatnunk, akkor már önkéntelenül is fontolgatunk s az erre a gátló lélektani műveletre szükséges idő a reakció idejét jelentékenyen meghosszabbítja. Ez a hosszabb időtartam az egyszerű reakció-

lépő körülmény (akadály, kerék-, vagy tengelydefektus) lehetőleg gyors cselekvésre kényszeríti, tehát fékezésre, a menetirány megváltoztatására, avagy mind a kettőre; az erre szükséges idő, szóval a cselekvést kiváltó ok és a végrehajtás kezdete közötti idő állandóan nagyobb háromtized másodpercnél. Átlag öttized másodpercre becsülük.

S mi történik, ha az automobil — mint az igen gyakori — 60 km.-nyi óránkénti sebességgel száguld? Akkor ugyebár öttized másodperc alatt 83 méternyi utat fut be. Az utas tehát csakis olyan akadályt kerülhet ki, amely nyolc méternél még messzebb illetőleg kilenc méternyire van — feltéve, hogy a kocsis menetirányát a reakció pillanatában rögtön meg tudja változtatni, ami a kormányzókészülék u. n. holt mozgása miatt egyszerűen lehetetlen.

Teljesen hasonló az eset akkor, ha az automobil valami akadály kitéríti eredeti irányából s egyszerre csak valami kocsival, élőfával, vagy kilométerjelző kőoszloppal kerül szembe. A veszély felismerése pillanatától a

tűzjelzés, a leikészülés, az óvatkezes és a helyszínen való tájékozódás, az esetleges mentőeszközök szerelése, habár külön-külön csak néhány percet vesznek igénybe, végeredménykép a tűz kiörésének és észrevételének idejétől kezdve az életmentés tényleges eszközléséig akárhányszor annyi idő fog eltelni, amely alatt a megmentendők a füstben régen megfulladhattak.

A tüzeseteknél való életmentésnek többek közt van egy igen fontos feltétele: t. i. a megmentendők megközelítésének, illetve a hozzájuk való férkőzésnek problémája, amely hol könnyebb, hol nehezebb, hol pedig kivihetetlen feladatot ró a mentést eszközlő tűzoltóságokra.

Minden hivatásának magaslatán álló tűzoltóság az életmentést (akár csak a tűz megtámadását is) első sorban a meglévő és a helyszínen kinálkozó közlekedési utakon (ajtókon, lépcsőkön stb.) fogja megkísérelni, mivel ez készen áll s így a legrövidebb idő alatt engedi megközelíteni a megmentendőket. Csak akkor, amidőn gyors áttekintés után az derül ki, hogy ezen meglévő közlekedési utvonalon át a megmentendőkhez férközni már nem lehet, akkor fogja a létrát s az egyéb mentőeszközöket szerelni.

A tapasztalat ugyanis azt bizonyítja, hogy sok esetben a nagyközönség és az érdekeltek ijedelmének és tájékozatlanságának hatása alatt egyesek nem mernek menekülni oly helyiségekből, ahonnan minden baj nélkül szabadulhatnak; másfelől önkivületi állapotban levő, vagy járni nem tudó betegek, tehetetlenek és gyermekek is visszamaradhattak a lakásokban,

zése azért is sürgősen szükséges, mivel az ugyancsak tájékozatlan lakók, különösen sűrű füsttel telt zárt folyosókon és lépcsőházakon át kísérlik meg a menekülést, ahol nem ritkán megfulladnak, holott ha zárt lakásukban türelmesen meghuznák magukat, nyugodtan bevárhatnák a tűzoltóságok szakszerű beavatkozását, mely az esetleges csekély pince- vagy raktártűzet percek alatt eloltva, szükségtelenné teszi legtöbb esetben a menekvést.

A most említett példához hasonlóan az is megesett már nem egyszer, hogy a földszintről felszálló és a lépcsőházat, esetleg szűk udvarokat nagyobb mérvben megtöltő füst miatt a lakók a magasabb emeletekről leugrani készültek és csak a tűzoltóság gyors megérkezése és erőlyes hangon hirdetett megnyugtató biztatásai után sikerült visszatartani őket ezen esztelen vállalkozásuktól.

A magasabb emeletekről menekülni igyekvő lakók ugyanis ijedtükben rendszerint az ajtókat és ablakokat tárva nyitva hagyják, minek következtében lakásuk gyakran elviselhetetlen füsttel telik meg, ami a megrémült és menekülésben akadályozott lakókat gyakran meggondolatlan cselekedetre ragadja.

A tömeges életmentést igénylő tűzkatasztrófák alkalmával, mint az színház- és egyéb nagyobb tömegek által zsufolt épületek égésénél előfordulni szokott, a legderekből tűzoltóságok is csak fogyatékos munkát képesek produkálni.

A kifelé rohanó közönség tolongása ugyanis néhány pillanat alatt eleven torlaszokat emel

gyobb higgadtsága, a kormány legkifogástalanabb működése dacára a kocsis menthetetlenül elvész. Szerencsétlenségek többnyire még a például felhozottnál is nagyobb menetsebességeknél történtek, az esélyek tehát még kedvezőtlenebbek voltak. Sőt mi több, a valóságban a körülmények a lehető legrosszabbak.

Mint tudjuk, a reakció ideje, fáradság, néha egy kis nélkülözés, olykor bizonyos mérgek (alkohol) hatása alatt hihetetlenül meghosszabbodik, a cselekvést célzó akarat sokkal később ébred fel bennünk. Auto-utasok tudják legjobban, hogy hosszabb tura, vagy elégtelen alvás után még a gondolkodás is nehezünkre esik, vagyis ez azt jelenti, hogy a reakciónak nemcsak gyorsasága, hanem minősége is szenved, azaz a fáradság következtében nem egyszerű téves reakciók támadnak. Vagyis ahelyett, hogy a kritikus pillanatban például jobbra kormányozna a vezető, egyenesen az akadálynak hajt — balra.

Az alkohol hatásáról nem is szólunk, mert az idegrendszer ilyetén tulhajtott igénybevétele, ugyszólván minden csepp bor észrevehető hatást gyakorol; pihenők alkalmával szives barátsággal felajánlott alkohol tartalma frissítők elfogadása ennél fogva határozottan auto-elvellenes.

Ilyen megfontolások után, bizony aggodalomba esünk. Nem életveszélyes-e minden körülmények között a gyors hajtás?

Ha az automobil-utak jó karban tartásáról s a szükséges jelzésekről gondoskodunk, akkor természetesen a veszedelem, helyesebben a szerencsétlenség lehetősége csökken. De az bizonyos, hogy a vezető és a jármű tulhajtott megerősítésével a veszedelem napról-napra fokozódik és hogy minden versengéskor a végtelenségig nagyobbodik. Ilyen szempontból a nagy menetsebességű kocsik gyártása és több napos autoversenyek rendezése életveszedelmesnek mondható s akkor, amikor emberélet áldozatról van szó, még csak sporti vagy gazdasági célokkal sem menthető.

Tapasztalatból mondhatjuk, hogy még a legjobb gyártmányok, a legjobb idegek és a leggondosabb elővigyázat esetén is, az óránként 30 kilométernél nagyobb menetsebességek egyáltalában veszedelmesek. Érdekes, de való, hogy erről eddig senkit sem sikerült meggyőzni, kivéve ha auto-szerencsétlenségben már része volt. Ez a tény ismét az autózók pszichológiájára utal.

A folytonos gyakorlattal csökken az emberben a veszély ösztönyszerű

a kijárások szűk nyílásaiban, úgy hogy igen csekély azok száma, akik elég jókor ki tudnak jutni a szabadba. A kijárásokban megszorult emberek kiszabadítása a félig agyontaposott embergomolyból lassu, háládatlan és rövid ideig folytatható küzdelemnek szokott bizonyulni. Ugyanis a kitárt ajtók résein rohamosan terjedő füst csakhamar a tűzoltókat is munkájuk abbahagyására és menekülésre fogja kényszeríteni. Élénk emlékezetemben él az 1889 dec. 20-án, a budapesti német színház égése alkalmával a tűzörségek megérkezése és szerelése közben tapasztalt azon látvány, amidőn az üres színház előcsarnokába behatolva, a nézőtérre igyekeztünk bejutni; a kitárt nézőtéri ajtókon át, mint valamely gőzmalom kéményéből hőmpölygött elő a sötét tömör füst, néhány perc alatt olyan állapotokat teremtve ott, hogy minden bent levő tűzoltó örült, amikor az utcán volt ismét.

Az égő színházak emeletein bennszorultak egy része az utcára nyíló folyosók, lépcsőházak ablakait és az erkélyeket szállja meg, ahonnan kívülről mégis többé-kevésbé megmenthetők. Micsoda harc lehet az ilyenkor egy-egy odairányított tolólétrán, avagy mentőtömlő kezelése körül egy megvadult embercsoporttal szemben?

Valamely kitörő tűz esetén nemcsak azok jutnak életveszedelembe, akik az épület magasabb vagy elrekesztett helyiségeiből idejekorán kimenekülni nem tudnak, de azok is, akiknek ruhája valamely ok miatt tüzet fog. Így a petróleumlámpák leverése és robbanása, benzines üvegekkel való vigyázatlan elbánás, borszeszlámpa, takaréktűzhelyek, kályhák és tüzes

é r z e t e. Természetesen nem a veszedelem csökken, hanem annak létezését nem érezzük.

Pedig ilyen veszélyektől egyedül és csakis annak tudata óv meg bennünket. Mennél többször sikerült az ut, annál jobban nő a vezető bátorsága, mert az előző sikerekben bizva azt hiszi, hogy a jövőben sem esik baja. Azon, aki a statisztikailag és gyakorlatilag kimutatható veszedelmekkel nem számol, hanem csupán ösztönében, ügyességében és szerencséjében bizva, az előre látható veszedelmeket lebecsüli, — már nem segíthetünk; ez áll úgy az autó-, mint a léghajó- és bobsleigh-vezetőkre. Előbb-utóbb optimizmusának áldozatul esik s vagy magát, vagy embertársait dönti a veszedelembe.

A mondottakat nemcsak a szóban forgó gyors járművek vezetőinek kell megszívlelniök, hanem azoknak is, akik hivatva vannak ilyen szerencsétlenségek okozói felett ítélkezni. Amig egyrészt az említett pszichológiai momentumok enyhítő körülményül szolgálhatnak, addig másrészt súlyosabb becsapítás alá esnek az olva-

vasalók körüli gondatlan viselkedés által különösen a lenge női ruhák lobbannak lángra. Szénapadláson, avagy ágyban elalvás előtt dohányzó, főként ha nem józan állapotban teszik azt, nem ritkán pipából kihulló parázs nyomán keletkezett tüzek lezajlása után, megszenesedve kerülnek elő a romok közül. Épp úgy a tűzveszélyes és robbanó anyagokkal dolgozó ipari munkások is, a nyílt lánggal való vigyázatlan kezelés mellett igen sűrűn égési katasztrófák áldozataivá válnak, különösen ha az ott levőknek a szabadba való menekvése gátolva van.

A tüzet fogott női ruhák gyors eloltása s így a súlyos égési sérülések elkerülésének egyszerű problémája még ma sem ment át a köztudatba.

A lakásokban előforduló borszeszforraló felborulása stb. által felgyújtott női ruhát, tapasztalat szerint a legtöbb esetben egy kancsó vízzel kezdi locsolni a környezet, mások csupasz tenyérrel való ütögetés által igyekeznek elnyomi a tüzet s mire végre a nagy sívalkodásra a szomszédból elősietők közül valaki talán egy veder vízzel is végig önti a kinjában már a földön fetrengő eleven fáklyát, nemcsak a ruha, de a bőr és haj is leégett már a szenvedőről és az életveszélyes sérülés bekövetkezett.

Pedig mennyivel egyszerűbb és célravezetőbb annak a régi kipróbált eljárásnak alkalmazása, hogy t. i. a meggyulladt ruhájú nőt a földre kell rántani és a kéznél levő ágyneművel, takarókkal szorosan beborítani, — amikor is a lobogó láng, a súlyos égési sérülések fő okozója, azonnal megszűnik. A földrefektetés azért szükséges, mivel a föld és test közé szorult ruhán az égés máris akadályozva van; a szorosan reáborított és nyomott takarók tömege pedig elzárja az égő anyagoktól a levegőt annyira, hogy a tűz elalszik, mielőtt a test súlyosabb össze-égése bekövetkezett volna.

Az emberéletmentés céljait szolgáló mentőeszközök, melyek akár a magasból lehozandó emberek megmentését vannak hivatva lehetővé tenni, akár más a tűz, avagy füst által elrekesztett helyiségekből való kiszabadítás nehéz problémáinak lebonyolítását igyekeznek elősegíteni, az ugróponyva alkalmazását kivéve, mind feltételezik azt a körülményt, hogy a mentést eszközöző tűzoltók idejekorán képesek legyenek a szabadulásuk pillanatát aggódva váróknak a közélébe férkőzni.

A megmentendők sürgős megközelítését célzó kísérletek azonban gyakran oly viszonyok mellett és akadályokon át eszközözlendők, a merre sokszor az átszálló madár is elperzselt szárnyakkal bukik alá s így nem esoda, ha néha a tűzoltóságok lehetetlen mentési problémákkal találják magukat szembe.

Jóformán ugyanazok a menüeszközök szerepelnek, mint évtizedek előtt; így a különböző létrák, kötelek, mentőtömlők és ponyvák, nemkülönben a félve rettegett ugróponyvák, melyek hol négyszögletesek, hol nyolcszögletesek avagy egészen kerek alakúak, de mint szükséges rosszlat, ma is csak ott találjuk minden nagyvárosi tűzoltóság felszerelési tárgyai közt, épp úgy mint azelőtt.

Elvitázhatatlan tény az, hogy a tolólétrák fejlesztését a német gyárak az utolsó évtized alatt a tökéletesség oly fokára emelték, amely bámulatba ejti nemcsak a laikusokat, de a hozzáértő szakembereket is. Egy ily tökéletesített villamos tolólétraszervezet, mint a budapesti is, a legfinomabb műszerek csoportosításából alkotott varázseszköz benyomását teszi a szemlélőre; nem is csoda, ha 36.000 koronájába került a székesfővárosnak.

(Folyt. köv.)

Benzinállomás (benzingarage) engedélyezése.

A magyar auto-forgalmi részvénytársaság Budapesten (IX., Páva-u. 10) benzinállomásának berendezésére a következő kikötések mellett kapott engedélyt:

1. A garázs-épületben lakást létesíteni tilos.
2. A garage udvara alatti pincében elhelyezett 2 db Henze-féle biztonsági készülékkel bíró tartányok (mindegyike 350 kgr. befogadóképességgel) egy a földszinten felszerelendő (50 kgr.-os) mérőkészülékkel s ugyanott elhelyezett szárny szelepes szivattyúval látandó el.
3. Benzin csak oly mennyiségben raktározható, hogy az egyik tartány elromlása esetén, bármikor át lehessen azt tölteni a másik tartányba.
4. A pinceraktárhelyiség, melynek udvari befedése vasbeton-szerkezet lehet, szellőztető kürtővel látandó el, mely a legfelsőbb szintmagasságból és a pince talajszintmagasságából egyformán szabályozható szellőző nyílással álljon összeköttetésben. Hasonló szellőztető akna alkalmazandó a benzinkezelés helyének legmélyebb pontján is, hogy így a netán keletkező benzingázok elszivassanak. A szellőző nyílások mindegyike a Dawy-féle lámpáéhoz hasonló dupla sodronyszövevettel biztosítandó. E sodronyhálók kellően befalazandók, de a két sodronyszövet közt legalább egy centiméter hézag hagyassék. Azonkívül a sodronyhálók biztosítására megfelelő fémrács alkalmazandó; a szellőztetés szabályozására pedig jól záró vasajtók.
5. A benzingarage kellő számú vészkijáráttal birjon s ha ez nem lenne létesíthető, az ablakok alakítandók vészkijáráttá.
6. A benzinkezelő helyiség burkolata benzintől áthatlan anyagból legyen; azonkívül az esetleg kiszivárgó avagy óvhatatlanul elesépegő benzinrészek felszívására száraz homokrétegnek kell elterítve lenni s külön is tartandó

7. A garázs-helyiség fűtése csak gőz- vagy vízfűtés lehet, melynek kazánja teljesen elkülönített, zárt, más helyiségben legyen s az egyéb helyiségektől lehetőleg távol álljon. A kazánból kellő átmérőjű gáz(elárasztó)cső nyílják a benzinkezelőhelyre, hogy oltási célokra a gőz is fel legyen használható.

8. A garage helyiségeinek világítása csak elektromos lehet. Az izzólámpák kettős üvegburával birjanak s akkép legyenek szerelve, hogy kapcsolóiknál a szikraképződés megakadályoztassék. Leghelyesebb, ha a lámpák kapcsolója a tűzveszélyes környezetben kívül esik.

9. A telepen, a veszélyes környezetben, nyílt tűzzel dolgozni s nyílt lángot használni tilos.

10. A dohányzási tilalom magyar, német, francia, angol és tót nyelven függesztendő ki.

11. A benzinkezelés csak abban az időben megengedett, midőn a garázsban minden más munka szünetel.

12. A benzinkezelőnek gyufát, gyűrűt, fémóraláncot hordani, valamint fémmel szegezett lábbelit viselnie nem szabad.

13. A garageba csak oly automobílok fogadhatók be, melyeknek tartánya Henze-féle vagy ezzel legalább is egyenértékű biztonságot nyújtó robbanásmentes készülékkel van felszerelve.

14. A benzin törékeny edényekben nem kezelhető, és a fémedény is robbanásmentes legyen.

15. A benzin mennyiségét, mely lehetőleg annak párolgását megakadályozó módon kezelendő, állandón nyilván kell tartani s e nyilván tartó, hatósági közeg kívánatára, bármikor felmutatandó.

16. Benzinkezelő csak a hatóság által felelősségre vonható egyén lehet.

17. Az elektromos berendezéseket évenként szakértő vizsgálja felül.

18. Az engedély e pontozatok be nem tartása esetén azonnal, a vidék fejlődése okából pedig fél éves felmondással, visszavonható. R.

* Nagyvárad város képviselőtestülete a város tűzvédelmét teljesen modern alapokra kívánván fektetni, a hivatásos tűzoltóság létszámát Gráczér Lajos parancsnok előterjesztésére 27 főről 40 főre emelte fel olyképen, hogy ezen létszámemelés 2 évre megosztva vitessék keresztül. Jövő tavasszal hozzáfognak az új tűzoltólaktanya építéséhez is, a melyben elhelyezést fog nyerni a már jóvá is hagyott 70,000 K. költségen belül beszerzendő villamos autofecskendő, autoszerkocsi és lófogató 24 m. magas forgatható balansz tolólétra. E költségek engedélyezésével a képviselőtestület Nagyvárad tűzoltóságát az ország 2-ik tűzoltóságává emelte, amiben nagy része van ügyünk régi harcósának Mezey Mihály önkéntes parancsnoknak, aki — nagy befolyását és tekintélyét az átszervezés mellett most sem késelt latba vetni.

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

* **A fejérvármegyei szövetség** rendes évi közgyűlését és ezzel kapcsolatban tűzoltó versenygyakorlást tartott Adonyban, augusztus 21-én vasárnap.

A gyűlésen képviselve volt a székesfehérvári önkéntes és Déli vasuti műhely tűzoltóságán, valamint a gyűlés színhelyeül szolgáló adonyi tűzoltó-testületen kívül Alesuth, Alap, Bicske, Eresi, Érd, Dunapentele, Felesuth, Kápolnásnyék, Iváncsa, Martonvásár, Mór, Nagylók, Nagyperkátá, Kis-perkátá, Ráczaalmás, Ráczeresztur, Sárosd, Százhalombatta, Tabajd, Tárnok, Vereb és Veleg községek tűzoltó csapatai, mintegy 120 tűzoltóval és Adony község valamint a környékbeli polgárság számos tagjával.

A gyűlést megelőzőleg volt a versenygyakorlat, mely reggel 8 órakor kezdődött és a gróf Zichy Nándor tulajdonát képező kastély tágas udvarán tartatott meg, annak gazdasági épület részénél.

A gyakorlati versenyt Vida Pál szövetségi titkár intézte az általa kidolgozott módozatok szerint, mely fecskendők és létráknak iskolai, majd gyors ütembe való szereléséből és a község egyes pontjain kijelölt jelképes tűztámadási feladat megoldásából állott.

A versenybírószágba Schmidl István székesfehérvári, Grill Géza tabajdi és Tremkó György verebi tűzoltótisztek vettek részt.

Versenyre jelentkezett a bicskei, eresii, dunapentelei, kápolnásnyéki és ráczereszturi tűzoltó-testület. Ezek az általuk ezuttal első ízben látott ismeretlen tűzoltóeszközökkel, a rekkenő hőségben, mindegyik közel egy-egy órát dolgozva, oly szép eredménnyel oldották meg feladataikat, hogy az egy előkelő város képzett tűzoltóságának is dicséretére vált volna, meggyőzően demonstrálva az egyöntetű oktatásnak gyakorlati jelentőségét.

Mindegyik versenyző csapatnak a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség elnöksége értékes jutalomtárggyal kedveskedett. A bíráló bizottság ítélete szerint első helyen a kápolnásnyéki, másodikon a bicskei, harmadikon az eresii, negyediken a ráczereszturi és ötödiken a dunapentelei csapat íteltett kiemelendőnek s a jutalmak ehhez képest osztattak ki.

A versenygyakorlatok befejeztével tartatott meg a fejérvármegyei tűzoltó-szövetség közgyűlése verebi Végh István szöv. elnök vezetése alatt. Az elnökség évi jelentését a szövetség működéséről jóváhagyólag tudomásul vette a közgyűlés, majd Schmidl István számvizsgáló-bizottsági elnök javaslatára a felmentvénv ada-

jóvó évi gyűlés előtt a magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége megindítaná munkálkodását a Veszprémben tartandó országos tűzoltó kongresszusra nézve, ez esetben felhatalmaztatott az elnökség, hogy az országos versenyre netán jelentkező szegényebb falusi tűzoltó-testületeket a megyei szövetség pénztárából e célból segélyezhesse. Köz helyesléssel fogadta a közgyűlés Vida Pál szöv. titkár azon javaslatát, hogy a 16 éven aluli gyermekek dohányzási tilalmára nézve törvényhatósági szabályrendelet szorgalmaztassék a vármegyénél, valamint hogy a templomok, iskolák, társaskörök, vendéglők és általában a nagyobb emberi tömörületek befogadására szánt épületek ajtainak kifelé nyílókká leendő átalakítása céljából a megyei építkezési szabályrendelet megfelelő módosítása iránt szintén előterjesztés tétessék. Elnökké ismételten verebi Végh István, alelnökké dr. Burchard-Béla váry Rezső és titkárrá Vida Pál választattak meg egyhangulag.

A déli 1 órakor végződött gyűlés után a nagyvendéglőben közös ebéd következett.

Ebéd végeztével az adonyi tűzoltó-testület Darvas Lajos alparancsnok vezényletével mutatott be egy minden tekintetben tanulságos gyakorlatot, mely különösen azon részében emelkedett ki, melyben beigazoltatott, hogy a nyomó (szállító) tömlők minél nagyobb mennyiségben kívánatosak a tűzoltóságnak. Távol fekvő vízszerezési pontokról (minők: tó, bővizü kut, patak stb.) csak ezek segélyével lehet szállítani a vizet amellet, hogy még mindig erős oltósugár is nyerhető a közvetlen támadáshoz. Az adonyi fecskendő 200 méternél távolabbról szállította a vizet a Dunából és mégis 12—15 méter tömör vizsugarat adott. Tehát jó fecskendőkhoz minél több vízszállító, nyomótömlőt.

A tanulságos tűzoltói összejevetelt este 8 órakor az adonyi tűzoltó-testület jól sikerült tánemulatsága zárta be.

—
* **Veszprémvármegye** tűzfelügyelőjének Blázy Imrének évi jelentéséből vesszük a következőket.

Veszprémvármegye területén fekvő 185 községből 16-nak önkéntes, 169-nek pedig kötelezett tűzoltósága van. A tűzoltók száma 776 önkéntes és 10,870 kötelezett, vagyis összesen 11.646.

Két városban és 4 községben a szereket fizetett tűzoltók gondozzák. Szertára csak három községnek nincs, míg két helyen a szertár a szomszéd községével közös.

Száz méternél több tömlője van 42 községnek; 60 méternél kevesebb 9 községnek és csak egyetlen egy községnek nincs tömlője.

Házváltásai (1—10 K) 198 község.

épített házak száma évről évre szaporodik, amit a járás tek. főszolgabíróinak köszönhetni, akik szalma- vagy nádfedéssel engedélyt nem adnak.

Tűzeset 119 fordult elő, tehát 50-nel kevesebb, mint az előző évben.

A tűz keletkezésének okai voltak: 15 esetben gyújtogatás, 28 esetben gondatlanság és vigyázatlanság, 14 esetben gyermekek tűzzel való játéka, 8 esetben öngyújtás, 12 esetben villámesapás és 1 rövidzárlat, 5 kémény- és mozdonyszikra, 42 esetben ismeretlen. A vármegyében két szaktanfolyamot tartottak, egyiket Devecserben, a másikat Veszprémben, a honvédeknek Turczér Imre honvédezeres jelenlétében, amely tanfolyamok igen jól sikerültek.

Örömmel jelenthetjük, hogy vármegyénk tűzrendészeti állapota az 1909-ik évben is újabb lendületet vett s ebben legtöbb érdeme Óvári Ferenc országgyűlési képviselő, ügyvezető alelnöknek és Koller Sándornak, vármegyénk alispánjának van, ugyszintén a járási főszolgabíró és községi jegyző uraknak.

* Szabó Gyula, Sopronvármegye tűzrendészeti felügyelője augusztus hó 21-én Felsőkismarton-hegyen a kismartoni járás, Kismarton és Ruszt városok tűzoltóságai szakismereteinek fejlesztése céljából egynapos tűzoltói tanfolyamot tartott, mely a délelőtti főistentisztelet ideje alatt szünetelt. Wolff Lajos főszolgabíró rendeletére megjelent a tanfolyamon: Búdöskut 7, Czinfalva 11, Darásfalu 6, Feketeváros 7, Fertőféhéregyháza 6, Fertőszéleskut 6, Kishőfány 9, Lajtapordány 7, Lajtaszék 5, Lajtaszentgyörgy 9, Lajtaujfalu 5, Loreto 5, Nagyhöfány 7, Oka 8, Szolop 6, Szárazvám 6, Szarvák 6, Sércz 6, Szentmargitbánya 6, Völgyfalva 7, Vulkapordány 9, Zarány 7 taggal; az egész járásból csak Vimpác nem volt képviselve, meg Ruszt városa, pedig ennek lett volna legnagyobb szüksége rá. Kismartomból 45 tag jelent meg. Összesen részt vett 196 tűzoltó, kik érdeklődést s kellő figyelmet tanúsítottak. A gyakorlati résznél kitűntek: Kismarton, Feketeváros, Kishőfány és Lajtaujfalu tűzoltói. A tanfolyamhallgatók, valamint a szép számmal megjelent közönség igen jó néven vette, hogy a kismartoni járás agilis főszolgabíráján kívül, Kismarton város rendőrkapitánya Farkas Ferenc dr., Hahn Jenő szolgabíró, továbbá a kismartoni testület alelnöke s jötevője Wolf Lipót, bornagykereskedő, Lakner Albert hercegi mérnök, Hermann Emil lapszerkesztő s több községi bíró és jegyző, az elméleti előadást érdeklődéssel meghallgatták, s a gyakorlatok egy részét is végnézték.

* A selmecebányai parancsnokság jelentéséből. Az elmúlt év egyletünk életében a 37-ik év volt. A tűzoltóegylet most már maga rendelkezhetik embereivel. A törvényhatósági bizottságnak ezen ügyre vonatkozó határozatát a belügyminiszter jóváhagyta. E szerint a város által fizetett és az önkéntes tűzoltó egylet által ruházattal ellátandó 6 állandó tűzör áll az egylet rendelkezésére a készenléti és tűzfigyelési szolgálat teljesítésére. Egyletünk azzal, hogy a fizetett tűzörök ruháztatását elvállalta évi 300 K aránylag nagy összeggel terhelte meg saját költségvetését. Nagy áldozat ez a várossal szemben, mert városi alkalmazottakat lát el ruházattal, holott az önkéntes tűzoltóknak egy fillért sem adhat sem ruházatra sem egyéb célra, pedig más városokban, sőt nagy- és kisközségekben is, a község szokta az önkéntes tűzoltókat is egyenruházattal ellátni.

szemben lett megállapítva, hogy az önkéntes egyletnek még erőteljes egyén kivételével csak nyugdíjazott öreg embereket alkalmazhatunk. Reménylem, hogy idővel a tűzöri állásokkal egybekötött fizetéseket is oly összegben lehet majd megállapítani, hogy ezen állásokra fiatal tűzoltókat lehet majd alkalmazni, ami igazán a város és a közönség érdeke.

Az egylet önrendelkezése és zavartalan működésére nézve mindenesetre nagy jelentőségű, hogy ezen ügy rendeztetett, de gyakorlati szempontból sokkal fontosabb vivmány, hogy sikerült az elmúlt évben egyrészt a város hozzájárulásával, másrészt a saját erőnkéből az egyletet teljesen új és modern csapatfelszereléssel ellátni. Ezen szerek 2470 K-ba kerülnek, mely összeget a város engedélyezte és 4 éven át részletekben fogja törleszteni.

Egyletünk, hogy a város közönségének ezen áldozatkészségét meghálálja és a megelőző tűzbiztonságot a lehető legnagyobb mértékben fokozza, elhatározta, hogy a városban levő magasnyomású vízvezeték eddig meglevő 25 db hydránsát egyenként 60 m. nyomó tömlővel, egy-egy sugárcsővel és hydranskulccsal szereli fel és azon szereket a hydránsokkal szemben a falakra erősítendő üvegszekerényekbe helyezi el. Ezen határozatból kifolyólag megrendeltünk 1500 m. I. minőségű tömlőt, 100 pár tömlőcsavart és 25 sugárcsövet 8000 K értékben. A szekrények és a hydranskulcsok beszerzését a város vállalta magára. A 3000 K kiadást megtakarított forgótöknékből és a Temetési Segélyalapunkból 40% mellett felveendő 1600 K kölcsönből fedezzük oly módon, hogy az 1600 K kölcsönt 5 éven át rendes bevételeinkből: a pártoló tagdíjakból és a téli mulatság tiszta jövedelméből törlesztjük.

A tűzoltóegylet oly berendezést létesített ezzel, a minővel az országban két-három kincstári telepen kívül egyetlenegy város sem dicsekedhetik. Budapestben, a hol a tűzoltóság állandó készenléte és tökéletes szervezete következtében 5—10 perccel a tűz jelzése után összes szereivel megjelenhetik a helyszínén ilyen berendezés pazarlás volna, de Selmecebányán ahol szétszórta lakó, többnyire iparosfoglalkozást űző önkéntes tűzoltóság van, ahol a tűzjelzés nem tökéletes, ahol az őrtanyán és az Ujváron csak 3—3 ór van, a szerekkel többnyire csak elkészen tudunk a tűzszínelhőlyen megjelenni: ezért Selmecebányán ezen intézmény nagy jelentőségű vivmány.

Kérvényt nyújtottunk be a m. kir. bányaigazgatóságához, amelyben a bányaiskola birtokában levő körülbelül 80 személy számára való személyi felszerelések (sisak, balta, óv, kötél) átengedését kérelmeztük. Biztató ígéretet kaptunk a bányaiskola vezetőségétől, hogy a szereket átengedik, miután az iskolának a szerekre ugy sincs szüksége. Forgótöknénk 510 58 K-volt. Temetkezési segélyalapunk 478 80 K-val, a Fénykövi alap 115 78 K-val és Rendelkezési alapunk 114 64 K-val gyarapodott.

Az október havi rendkívüli közgyűlés alkalmával töltöttük be a szolgálatvezetői 2 segédtszti állásokat. mikor megválasztottuk Thuránszky Kálmán és Tomcsányi János urakat segédtszteké. Mindkét bajtársunk nagy ambícióval és ügyszeretettel tölti be hivatását. Thuránszky Kálmán egyletünk anyagi támogatása mellett résztvett augusztus hóban az országos tűzoltó tanfolyamon, és mint szakképzett, fiatal, erőteljes ember oszlopos tagja lett a parancsnokságnak, hol ugy az adminisztrációs teendőknben, mint a csapattiszti dolgokban nagy segítőemre van.

A parancsnokság határozataival és intézkedéseivel arra törekedett, hogy a testületi munkálkodásba belevonjon minden tagot. Azon tagokat, akiknél nembánomságot vagy közönyt tapasztaltunk, akik a gyakorlatokon nem vesznek részt, a tűzesetekről nem szereznek tudomást, megintettük, a gyakorlatokon való részvételre felszólítottuk és a mennyiben ezt tapasztaltuk, hogy az illetőkben nincs meg a kellő jóakarát, hogy az önként vállalt kötelezettségüket teljesítsék, vagy pedig azt vettük észre

hogy magánviszonyaik akként változtak, hogy az önkéntes tűzoltói hivatással kapcsolatos köteleességek teljesítésére képtelenek, önkéntes kilépésre hívtuk fel, és a tagok sorából töröltük.

Mi megbecsüljük a multat és elismeréssel vagyunk a multban szerzett érdemek iránt, de ma olyan idöket élünk, mikor nem csupán az érdemes mult, de a jelen munkássága becsültetik meg elsősorban. Az egyletnek olyan emberekre van szüksége, akik dolgozni tudnak és dolgozni akarnak. Ez az elv irányította a parancsnokságot, mikor 24 tagot törölt a működő tagok sorából és 13 új fiatal tagot vett fel.

A szó szoros értelemben vett hivatásunk a kitört tűz eloltása. Bár városunk kiterjedelmű és tapasztalatból tudjuk, hogy a lakosság elővigyázatos és óvatos, mégis 15 esetben volt kisebb-nagyobb tűz, mikor ember-társainknak segítségére siettünk és minden egyes esetben eredményesen működünk közre és a tűz továbbterjedését megakadályoztuk, legtöbb esetben csirájában elfojtottuk.

Egyletünk alapszabályai értelmében nemcsak a városban annak külutóiban pusztított tüzeseteknél működünk közre, de a szomszédos Szentantál és a szandriki ezüstgyár megkeresésére ezeknek is a segítségükre siettünk. Szentantál junius 25-én 12 ház és 4 melléképület pusztult el. Hogy a rohamosan terjedő tűz pusztításának sikerült gátat vetni, az a selmecbányai önkéntes, a kincstári és az istvánházi tűzoltóknak 10 fecskendővel való közreműködésének köszönhető. Egyletünknek egyik régi derék szakasparancsnoka ez alkalommal, tűzoltói működése óta, immár harmadizben emberéletet mentett és ez alkalommal Ferdinánd bolgár király szemeláttára a mennyiben a füstölgő romokból a füstgázoktól elalélt embert hozott ki a szabadba, a hol Visnyovszky Dániel h. alparancsnok mesterséges élesztéssel hozta életre.

Thuránszky Béla bajtársunknak szolgáljon jutalmul ezen derék tettéről való megemlékezésem és azon tudat, hogy egy kétségbeesett jajveszékelt családnak visszaadta kenyérkereső apját, aki az ő körütekintő ébersége és bátorsága nélkül elpusztult volna.

A hatóság a tűzbiztonság érdekében tett előterjesztéseinket és javaslatainkat mindenkor honorálta és így a tűzbiztonság érdekében az elmúlt évben is több hasznos intézkedés történt. A városi színházban két fali hydrans, egy záporkészülék szereltetett föl és kellő számu vészkijárat alkalmaztatott. A ruhatárnak kijelölt helyiség azonban kifogásolható, mert a közönség a ruhatár előtt összetorlódik és az erkélyről lejövkök elöl elzárja az utat. A kivonulás a színházból rendes viszonyok közt 1/4 óráig tart, vész esetén bizony megtapoznák itt egymást az emberek.

Azokat a házakat ahol nincsenek tűzfalak, a rendőrség összeíratta és a tűzfalak megépítését el fogja rendelni.

Klinsztler János
parancsnok.

— Eger város vízvezetékének ügye is dülőre jut végre, a kérdést úgy oldják meg, hogy a tizenöt kilométernyire fekvő Felsősárkány község hegyeiből a Tómalom-forrás vizét vezetik be a városba. A vízvezeték tervei a tavasszal kivitelre kerülnek. Közel 2 millió koronát áldoz e célra a város. A forrás oly magasan van a város fölött, hogy a víz önjerejéből Eger legmagasabb pontjának kábelvezetése helyett is használható.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Tartalom:** Erdélyrészi tűzoltók szövetsége. — Hivatalos rész: A segélyzőpénztár elnökségi ülésén felvett jegyzőkönyv. — A tűzrendészet jogrendszere. Irta: Puchlin Lajos. — Kormányrendeletünk kritikai méltatása a tűzrendészet mai igényeinek szempontjából. Irta: Dr. Marinovits Imre. — Emberéletmentés tüzeseteknél. Irta: Dr. Balogh Dezső. — Az autoszerencsétlenségek lélektana. — Benzingerage engedélyezése. — Szövetségeink köréből: A fejérvármegyei szövetség adonyi közgyűlése. — Veszprémvármegye tűzfelügyelőjének jelentéséből. — Szabó Gyula tanfolyama. — A selmecbányai parancsnokság jelentéséből. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **A képviselőházba** beválasztott tűzoltó bajtársak névsora még egygyel több, mint jelentettük, nevezetesen Csákvár parancsnokát: gróf Esterházy Móricot is megválasztották Töke-terebesen. A teljes névsor tehát ekkép hangzik: Óvári Ferenc dr., Hlatky-Schlichter Lajos, Kobek Kornél, Varga Gábor dr., Gueth Gyula, Maczky Emil, Szabó István, báró Solyomossy Ödön és gróf Esterházy Móric.

— **Gróf Széchényi Viktor**, szövetségünk elnöke, a Magyar Földrajzi Társulat negyedik vándor-gyűlésén, melyet Székesfehérvárt tartottak, azonkívül, hogy mint Fejérvármegye főispánja szerepelt ott, a közoktatásügyi minisztert is képviselte.

— **Almády Géza** székesfővárosi tanácsnokot, királyi tanácsossággal történt kiténtetése alkalmából Győr vármegye és Győr város tűzoltó testületeinek a szövetsége is üdvözölte. A tanácsnok ur a figyelmet Erdély Ernő győri parancsnokhoz intézett következő levélben köszönte meg:

Igen tisztelt Parancsnok Ur! Kiténtetésem alkalmából kifejezett megtisztelt szives üdvözetükért fogadja a nagyon tisztelt Parancsnok ur, a vezérlete alatt álló hivatásos tűzoltótestület, valamint a győri és győrvármegyei önkéntes tűzoltótestületek szövetsége, szivem mélyéből leghálásabb köszönetemet.

A bajtársi rokonérzésnek ily kiténtető módon való megnyilatkozása keblemben nemcsak nagy örömet keltett, hanem azt a szeretetet is még jobban megszilárdította, amelylyel mindazok iránt viseltetem, akik velem egy cél szolgálataiban a pusztító tűz ellen harcolnak, hogy embertársaink életét és vagyonát megvédjük, megmentjük.

Megemlékezésük reám nézve igazán nagy becses bir, mert abban szerény munkásságom elismerését látom azok részéről, akik a tűzrendészet terén hazánk legkitünőbb eredményel működő testületeit képezik.

A nagybecsült testületek tagjait szivem mélyéből a legmelegebben üdvözlöm az igen tisztelt Parancsnok urral együtt és kérem, tartsanak meg továbbra is szives jóindulatukban. Kitünő tisztelettel igaz hive *Almády Géza*.

— **Knortzer György**, a nagykanizsai önkéntes tűzoltók parancsnoka és a Zala vármegyei tűz-

cykluson át volt országgyűlési képviselője, szeptember végén elhalálozott. Az elhunytban a pozsonyi tűzoltóság alapítóinak egyik főalakját gyászolja.

— A kéményseprők orsz. egyesülete, saját tevékenységének ismertetése céljából s a hazai kéményseprő-mesterek érdekeinek hathatós támogatására, a vezetőség által irányított s a központban szerkesztett szaklapot ad ki. Az első szám október 1-én látott napvilágot Dobsa László dr. szerkesztésében. A lap kiadótulajdonosa Albertini János, egyesületi elnök, míg a kiadóhivatal főnöke, kihez az előfizetési pénzek (évi 8 K) küldendők, Bauer Dezső, az egyesület titkára. Utóbbi lakik Budapesten, II. Margit-körut 22.

— A Dunaharaszti-i Önkéntes Tűzoltó Testület, új szerkocsijának és vészvonatának átvétele és felszentelése alkalmából szeptember hó 25-én igen jól sikerült ünnepet rendezett, melynek során délután 1/23 órakor riasztás kapcsán a környékbeli testületek szereinek közreműködésével gyakorlatilag is bemutatták az új szereket.

— A mannheimi Benz-gyár fiókja, a Budapesten nemrég megalakult „Magyar Benz-Automobil Részvénytársaság“ februári számunkban (26. oldal) említett ígérletét máris beváltotta. Nem ugyan a Budapesti Szivattyú- és Gépgyárral szövetkezve, amennyiben 4 lépcsős centrifugál-szivattyuját James Swade gyárából hozatta, a kocsialkatrészeket pedig saját gyárában állította elő, de tény, hogy az első, exploziós motorral kapcsolatosan helyben szerelt tűzifecskendőt, az elektro-autókkal való verseny felvételére, felvonultatta. A gépet, mely a teherautókat készítő Gaggenau-i típus szerint készült s 35 HP képvisel, a részvénytársaság főmérnöke hercegfalvi Herczeg Béla, október 3-án délelőtt, a központi tűzoltó laktanya udvarán már bemutatta. Minthogy azonban a Benz-autofecskendő megrendelője, a Máv. gépgyáranak tűzoltósága, a gép átvétele előtt külön próbát tart vele, részleteket csak e próba eredményéhez képest — annak megejtése után — szándékozunk közölni.

— A bécsi Theater an der Wien szinpadán 25m² nagyságú füstelvezetőt építettek, azonkívül külön oldalablakokat létesítettek a zsinorpadlás szintjében, amelyek együttvéve 15% át képviselik a szinpad területének. A füstelvezetőt a vasfüggöny kezelője nyitja, aki maga egy elektroüveg fallal bíró fülkét kapott, melyben a legutolsó pillanatig helyén maradhat.

— Titokzatos vészjel az éjszakában. Egy krajnai faluban történt ez az érdekes eset. A délutáni istentisztelet közben egy öreg asszony elszundikált a padban s mert az egyházi nem vette észre, rázárta a templomot. Az öreg asszony éjjel felé felébredt álmából s a koromsötétben halálra rémülten botorkált össze-vissza. Egyszerre nekiment a harangkötélnek. Eleinte megijedt tőle, de aztán teljes erejéből huzni kezdte. A szokatlan kongatásra felriadt a község népe és épen jókor. A falu felső végén magas lángok csaptak föl. Egy csűr égett s közelében a betakarított termés állt. A tüzet hamarosan eloltották s utána megtalálták a baktert, aki véresen feküdt egy árokban. Életre keltették s akkor elmondta, hogy egy csavargó pipázott a csűrben s

leütötte. A tüzet az eldöbött egy pipa okozta. Az egyházi csak most sietett a templomba megtudni, hogy ki kongatott helyette. Nagy meglepetésére ott találta az öreg asszonyt, aki így megmentette a falu termését.

— Mentőlétrák a gyorsvonatokon. A vasuti összeütközések szükségessé tették oly óvintézkedések megtételét, melyek a vasuti kocsiokban ülőknek megkönnyítik a menekülést. Ha kisiklás vagy összeütközés következtében a vasuti kocsi felfordul, úgy a bennülőknek lehetetlenné vált a kocsiajtót vagy ablakot elérni és azon kimászni. Ennek a megkönnyítésére a német gyorsvonatok kocsijaiban 2 1/2—3 1/2 m. hosszú mentőlétrákat akarnak elhelyezni, hogy ilyképpen balesetnél a benlevők az ablakot elérhessék és azok összezúzása után ki is menekülhessenek.

— Belgiumban négy városnak van hivatásos tűzoltósága: Brüsszel, Antwerpen, Gent és Lütichnek. Ellenben 1500 olyan község van még, amelyben semmiféle tűzoltóság sincs szervezve. A meglévő tűzoltóságok háromfélék: 1. önkéntes, 2. gyári és magán, 3. fegyveres tűzoltóságok. Az utóbbiak az anyakönyvvezetők előtt végbemenő actusoknál, meg akasztásoknál is szerepelnek külön díjazásért, azonkívül rendőri teendőket látnak el, sőt tumultusok esetén, mint fegyveres erőt is kivezénylik őket. Tiszteiket a fegyveres tűzoltóknak a király nevezi ki. Vidéken is kaszárnyákban vannak elhelyezve. Az önkéntesek és magántűzoltóságok szervezete azonos a mienkével.

— Mi történt a sárvári Chardonnet-gyárnál? Mindenekelőtt tudni kell, hogy Sárváron öt esztendő előtt a „Magyar-Chardonnet selyemgyár részvénytársaság“ négy millió korona alaptőkével alakult meg, mely teljesen a francia kongregációk pénzéből került ki. A vállalat a műselyemgyártást, vagyis a legveszedelmesebb iparágat vette fel üzletkörébe. Hogy mennyire veszedelmes a műselyem gyártása, annak a legvilágosabb bizonyítéka a három év előtti nagy robbanás, mely több emberéletet is kívánt áldozatul. Ekkor a mostoha üzletviszonyok miatt is, a részvénytőkét leszállították 3,200,000 koronára. Két év óta aztán ismét üzemben van a gyár, úgy, hogy a részvénytársaság most már abban a helyzetben van, hogy nyereséget is produkálhat. Így 1908-ban már 514,462 korona nyeresége volt a vállalatnak az előző évi 204,599 korona veszteséggel szemben. Ennek dacára ugy látszik még sincsenek rendben a dolgok a sárvári gyárnál. Néhány hónap előtt ugyanis a részvénytársaság kötelékéből Genillon András Jenő vezérigazgató-helyettes és dr. Bindschedler Emil műszaki igazgató kiváltak. Valami tehát történik vagy történt ott.

— Peking vízvezetőke. Már a modern civilizációtól oly sokáig tartózkodó mennyei birodalom lakói is kezdik becsülni az európai kultúra áldásait, amennyiben China fővárosa Peking is kapott vízvezetőket ebben az évben. A víz nyomása elégséges arra, hogy 36 méter magas sugarat bocsásson rendelkezésre tűzvész ellen való védekezés esetére. Hány városunk is van még vízvezeték nélkül?

— Zavaros tüzeset. Kisült, hogy másodszor nem Zucker gyújtotta fel a boltot, kisült, hogy nem is volt ott s ha ott volt, inkább oltott: egy ártatlant okoltok. Nagy sörözgetés folyt ott s az egész szégyenfoltot a tűzoltóknak köszönhetjük, ki sok időt rabolt ott, de boltot, azt!... nem oltott. Ugy viselkedett, mint a holt ott. S hogy nincs több magyar rim e szóra: tanunak hívom Beöthy Zsoltot.

Szerkesztői üzenetek.

K. Valamely kétemeletes ház főpárkánymagassága Budapesten 17 méter lehet.

W. A kerék kerülete, szorozva az egy óra alatt megtett fordulatszámmal, annyi mint az egy óra alatt hátrahagyott ut kilométerekben.

H. A vízierőművek kiépítése a szénárak emelkedésével, valamint az elektrotechnika folytonos fejlődésével kapcsolatban vesz mind nagyobb lendületet. Másrészt az is előmozdítja az ily telepek létesítését, hogy a még ezelőtt néhány évvel nem is sejtett igen magas feszültségű távvezetékek készítése és üzembentartása ma már alig okoz nehézséget. Nagy vízierőműveknél, tartalék gyanánt, a gőztelepet, közép nagyságú telepeknél ellenben a Diesel-motort tartják legalkalmasabbnak. Szászrégen városa tehát okosan tette, mikor Diesel-motor szállítására adott megbízást.

K. A gyufamonopolium dolgában azonkívül, hogy csökkenteni fogja azt a súlyos adót, amit a gyúfával való pazarlásból és könnyelmű bánásból származó tüzesetek szednek be az országon, vigasztaló némileg az is, hogy ez egyedárúság kapcsán hajtják majd végre

nálunk a foszfortilalmat. Hogy a foszfor mennyire káros hatású a vele foglalkozók szervezetére arról bizonyára hallott valamit.

Ch. Ma országaszerte 182 könyvtárunk van, ebből 88 a fővárosé, 35 a Felvidéké, 22 esik Dunántulra, 22 van Erdélyben, 14 az Alföldet illeti, 5 pedig a Tisza—Maros szögít. Azonban már Reinmann Jakab idejében is volt hazánkban könyvtár, mert a pannonhalminak még 1001-ben vetették meg az alapját, Esztergomban pedig a főszékes-egyházi könyvtár szintén még az első Árpád-királyok alatt jött létre. A mohácsi vész esztendejében alakult a debreceni református collegium könyvtára, 5 évvel később a sárospataki és pápai collegiumoké. Azután jött a kolozsvári református collegium, Besztercén a lutheránus főgimnázium s Brassóban a Honterus-könyvtár. A török hódoltság küszöbén pedig az esztergomi papnevelő bibliothékája kelétkezett. Ime 9 őszintezet, amikre nemzeti kulturánk hivatkozhatik. Amely városban könyvtár van, ott talán a Tűzrendészeti Közlönyt is bekötte-tik, — ahol nincs, ott bizony a tűzoltóparancsnokságokban csak szórványosan tétélezhető fel a kulturált állapot követelményeiből folyó kötelességnek érzete.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.

Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság

Budapest,
VI., Váci-ut 69

GYÁRT:

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON

cs. és kir. udvari szállítók, gyártanak:

tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltó felszereléseket, szivattyúkat.

Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőzsomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.

Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltó létrákat és tömlőmotorokat.

Walser Ferenc

tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntöde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a

Műszaki és gépipari részvénytársaság

BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba

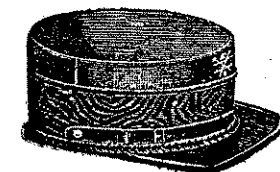
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendtschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —

„Optimus” kézi tűzoltókészülék

ára 8¹/₂ liter ürtartalommal . . . . . 65 K.
10¹/₂ „ „ „ . . . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat

legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Körmenten.

Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Győző Béla és Tsa

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.

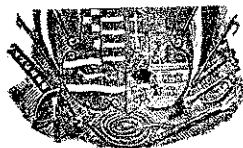
Szállítanak

automobil-, gőz- és motorfecskendőket, kocsi-, mozdony- és targoncafecskendőket, felszereléseket és tömlőket.

Magyar Fémlemezipar r.-t.

Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.

egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Huneeke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

TÜZRENDÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján. Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TŰZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Rákóczi-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár. Szakcikkek, melyeknek kéziratát a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjazatnak.</p>
--	--	---

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

A brüsszeli nemzetközi kongresszus.

Irta: Breuer Szilárd.

A nemzetközi tűzoltószövetség f. évi július 27—augusztus 1 napjain tartotta V. kongresszusát kapcsolatban a belga tűzoltószövetség közgyűlésével és annak meghívására, Brüsszel városában, illetve a luxemburgi határ közelében fekvő Spa fürdőhelyen. Brüsszel azért választott a gyűlés helyéül, mert ugyanakkor ott világkiállítás is volt, amely tudvalegőleg nemsokára a tűzoltókongresszus után nagyrészt leégett.

A kongresszushoz a belügyminiszterium képviseletében dr. Fest Lajos és Vermes Béla, Budapest főváros részéről Sceserbovszki Szaniszló, az orsz. szövetség képviseletében ugyancsak Vermes Béla és Breuer Szilárd küldetett ki, akikhez még Pap Ferenc (Szeged), Osztrogonác Ferenc (Óbecse), Köhler István, Mátrai Antal, Metzger I., Breuer László (Budapest) csatlakoztak, úgy hogy a magyarok száma 10, tehát más nagyobb országhoz mérten is elég tekintélyes szám volt.

A kongresszusnak 7 napra kiterjedő programja azonban alig tartalmazott valamilyen szorosán véve szakyszerű dolgot s így előre látható volt, hogy látogatottságát elsősorban a világkiállításnak fogja köszönhetni. Fájdalom, ott is csalódtunk, mert a kiállításban tűzoltói szer alig volt látható, ellenben nagyon is láthattuk azt, hogy kiállítást hogyan nem kell építeni és hogy tűzvédelmi szempontból hogyan nem kell azt berendezni.

Az érkező vendégek fogadtatásával és elszállásolásával belga bajtársaink nem igen sokat törődtek; mindenki úgy talált otthonra, ahogy a zsufolt városban tudott. Mintegy előszele volt ez ama későbbben megtudott körülménynek, hogy Belgiumban a tűzoltóintézmény még csak gyermekkorát éli és nem tudja még a társadalmat annyira magával ragadni, avagy

oly tömegeket összehozni, amilyenek ily kongresszusok alkalmával pl. Németországban vagy nálunk is mindenkor láthatók voltak. Belgiumban ugyanis a tűzoltói intézmény még nincs egységesen rendezve; a kormány csak segítyezi az intézményt, de egyébként a községekre hagyja annak mikénti szervezését. Ennek kifolyománya, hogy azután 7 féle szervezet található, u. m.: 1. hivatásos (4 városban: Bruxelles, Gent, Liège, Anvers), amelyek mint laktanyázott községi csapatok tisztán ezen szolgálatot végzik; 2. önkéntes testületek, a melyek a községtől nyertek megbízást a tűzvédelem intézésére; 3. községi fegyveres tűzoltóság, mely biztonsági szolgálatot is végez és amelynek tisztjeit a király nevezi ki; 4. a katonai polgárőrség tűzoltócsapata, mely községi felügyelet alatt áll; 5. községi rendőr- és tűzoltócsapat, mely katonai szervezettel bír és laktanyázva van; 6. a rendőrség tűzoltócsapata, mely a tűzoltói szolgálatért azonban külön díjazást kap; s végül 7. a gyári- és egyéb magántűzoltóságok. S dacára a szervezet sokféleségének, mégis van Belgiumban mintegy 1500 község tűzoltóság nélkül!

Magában Brüsszelben a hivatásos csapat szolgálata csak a belső városra terjed ki, míg a vele szorosán összeépült külvárosok (u. m. Schaerbeek, Ixelles, Anderlecht, Laecken, Termonde stb.) mindegyikének teljesen önálló csapata van. Annyira nincsenek semmiféle konnexusban, hogy nemcsak egységes vezényletről nincs ott szó, hanem még egységes tömlőkapesuk sincs, ami azután éppen a kiállítás égése alkalmával óriási hátránynak is bizonyult.

A Bruxelles-belvárosi hivatásos csapat létszáma 6 tiszt, 1 orvos, 238 legény; valamennyi a központi laktanyában van elhelyezve, ahonnan naponként reggel 7 órakor vonul át a 9 mellékörség és több kiren-

deltség állománya. Rendelkezésre áll 4 gőzfecsiskendő (a külvárosokban 5, u. m. Anderlechtben 2, Schaerbeck, Ixelles, Laecken 1—1 van), 3 automobil s pedig 1 Saurer-féle autoturbinafecsiskendő 50 HP motorral, 1100 l. vízszállítóképesseggel (percenkénti 2000 fordulattal), 2 autoszerkocsi, 1 Magirus-tolólóra stb. A kézifecsiskendők elég primitív Beduwé-félék, hozzáférhetetlen szelepekkel. Van álló elrendezésű és kézhajtású ventilátoruk is a pincékbe szállítandó levegő behajtásához (a Párisi tűzoltóságnál lévő utánczata); hydráns-állványosöveik pedig börtömlők ből készültek. A központi laktanya régi épület, mely modernnek éppen nem mondható; beosztása célszerűtlen (az istálló pl. a szertárral szemben van). A tűzjelzés automaták révén történik, a jelek Morséba futnak. A város állítólag a kiállítás leégése után elhatározta, hogy a tűzoltóságot is modern alapokra fekteti és átszervezi. S ennek szükségét, úgylátszik, maga a tűzoltóság is érezte, mert a kongresszus programjában a csapat, a laktanyák bemutatása stb. felvéve nem volt s általában a kongresszuson inkább a vidék szerepelt mint a főváros.

Bruxelles város részben síkon, részben elég meredek domboldalakon és fensíkon fekszik; a régi város utcái szűkek, görbék, pizkosak; ellenben az újabb rész és a körutak szabályosak, szélesek és modern, szép épületekkel beépítettek.

A kongresszus kezdetét vette július 27-én a Harmonia-teremben a belga szövetség által adott ismerkedési estélylyel, a hol a rendező bizottság a vendégeket üdvözölte. Másnap 28-án d. e. 9 órakor ugyancsak ezen teremben megtartották a nemzetközi szövetség közgyűlését, Meier amsterdami parancsnok elnöklété alatt, aki a megjelenteket 3 nyelven üdvözölte, majd előterjesztette elnöki jelentését, mely szerint De Marie főtitkár ezen állásáról lemondott (a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott neki). A választmány tagjával pedig megválasztatott Rohnstock helyére Leybold (Berlin). Tervbe vétetett egy 3 nyelven kiadandó tűzoltói lexikon, valamint egy oly mű kiadása, mely a tűzálló ajtók szerkezeteit ismertetné. Az elnöki jelentés tudomásul vétele után Philips A. pénztáros terjeszté elő pénztári jelentését, mely szerint a szövetség vagyona 6445 frank; a pénztárvizsgálattal megbízott Penné és Guesnet, a kik mindent rendben találván, pénztárnoknak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. A lemondott elnök, Meier (Kopenhagen) tiszteletbeli taggá választatott. A választmányi két üres helyre megválasztatott Wellsch (Gent) és Lisberg (Kopenhagen) szótöbbséggel, a magyarok 7 szavazata ellenében, melyek gróf Széchényi Viktor elnökünkre adattak le. Ezzel a közgyűlés véget

város parancsnokló tábornokának. A megnyitás után elsősorban Meier, majd Wellsch üdvözölte a kongresszus tagjait, a kiknek nevében a legidősebb német parancsnok Dietzler (Düren) válaszolt. Az időközben a király képviselőjében megjelent Schollaert miniszterelnököt Philips üdvözölte, mire a miniszterelnök hatásos megnyitó beszéd után átadta a szót Meier elnöknek, aki azután felolvasta a tűzoltói intézmény fejlődéséről irt javaslatát, amely szerint műszaki irányban már felette kifejlett mai intézményünk okvetlenül megkívánván a vezetők műszaki képzettségét, kéreessenek fel a kormányok arra, hogy a műszaki felsőbb tanintézetekben külön tűzoltói tanszékeket állítsanak fel.

A javaslat a kongresszus általános tetszésével találkozván, elfogadtatott. A további kongresszusi üléseken felolvasásra kerültek még azon felolvasások, amelyeket a rendezőbizottság külön kötetben már előre szétküldött volt a kongresszus tagjainak [u. m. az autobiliszerekről, a különböző szivattyuszerkezetekről, a benzín stb. robbanékony anyagok tartásáról (Martini-Hünecke-féle robbanásmentes tartány ismertetése, amelynek tűzpróbája előző nap tartatott meg), egy tűzrendészeti kézikönyv kiadásának szükségéről]. minthogy azonban a felolvasások szerzői legnagyobbbrészt nem voltak személyesen jelen, a felolvasások tárgya sem volt alkalmas határozatok meghozására és hozzászólók sem jelentkeztek, az elnökség a kongresszust csakhamar berekesztette. A második napi ülés egyébként már a kiállítás kongresszusi csarnokában tartatott meg.

Az ünnepélyek során említést érdemel a vendégek fogadtatása és megvendéglése a város házában és ennek megtekintése, továbbá a Tietz-féle áruház megsemlélése. Utóbbi elég terjedelmes áruház, azonban létesítésénél a tűz gyors elterjedésének meggátolására nem igen gondoltak, mert az egész egy óriási, több emeletre kiterjedő terem, amelynek emeleteire belül elrendezett, tehát nyitott lépcsők és felvonók vezetnek.

Az udvari színházon oldalt 3—3 stabil-vaslőtra és az egész homlokzaton végigfutó vasszerkezetű folyosó látható; egyébként azonban sok kívánni valót hagy fenn.

A program szerint sok szabad idő állván rendelkezésünkre, a kongresszisták ezt részben a kiállítás, részben a közeli városok és fürdők, kirándulóhelyek (Anvers, Ostende, Laecken stb.) megtekintésére használták föl.

A kiállítás a gyönyörű városerdő mellett, Ixelles külváros végén épült, részben pavillonszerűen, részben óriási területet befedő nagy csarnokokkal. Legnagyobb csarnok volt az, amelyik éppen a tűz martaléka lett; a közönség négyeszetes részben voltak a belga

— mely körül még körülvezető utak sem voltak és amelyet a dombos és lépcsős talaj miatt szerekkel megközelíteni csak nagy köruttal lehetett, — közvetlen közelében, sőt azzal összeépítve voltak a mulatóhelyek, vendéglők, kávéházak kéményeikkel, tüzelőhelyeikkel, dohányzó közönségükkel. Valamivel távolabb állt a hollandi kiállítás és folytatólag a többi pavillon. A németek nagy csarnoka teljesen szabadon álló volt. A kiállítási épületek ideiglenes jellegű, részben zsindelelyel, részben eternittal fedett faépületek voltak; a főcsarnok belső részében azonfelül a drapériák és egyéb lenge diszletek egész tömege volt felaggatva anélkül, hogy itt-ott egy-egy megszakítás lett volna avagy e diszletek impregnálására gondoltak volna. A területen volt ugyan vízvezeték, de elégtelen méretű csővezetékekkel és elégtelen nyomású; itt-amott tömlővel felszerelt hydránst is lehetett látni; ellenben a kis extintörök lehetetlen nagy számban voltak kiaggatva mintegy annak jeléül, hogy itt csak kis, keletkező tüzekre számítanak. Ámde, hogy a kis tűzből nagy ne lehessen, szükséges lett volna a szigorú és sűrű szakfelügyelet és éppen erről feledkeztek meg, mert a meglehetősen ritkán álló fegyveres katonadrókon és szolgálakon kívül a területen csak egy, félreeső ponton elhelyezett, 15 főnyi tűzország volt, melynek főszertárában lőfogat nélkül egy Beduwé-gőzfecskendő és egy Magirus-féle tolólétra, két mellékszertárban 1—1 tömlőmotola állt rendelkezésre. Az őrség körjáratokat nem végzett, általában csak várta a tűzjelzést, de a praeventívával mit sem törődött! A legközelebbi városbeli őrség pedig több kilométer távolban volt. Azonfelül az egész épület homlokzata telve volt a kivilágítási berendezés villamos huzalaival. Nem esoda tehát, hogy ott tűz keletkezett és az csakhamar óriási mérveket ölthetett. Mindamellet az mondhatjuk, hogy e tűznél az oltási mivelet eredménye elég jónak mondható, mert hogy ily nagy tüzet sikerült a vele összeépített angol és olasz részek mellett megállítani, az az adott viszonyok mellett szinte csodának minősíthető.

Egyébként a kiállítás igen gazdag volt s főleg a gépipari szak volt felette tanulságos; kivált Németország kiállításáról volt ez mondható, mint a mely az összes országok felett dominált. Sajnos, hogy a német tűzoltószergyárosok távol maradtak, mert így a mi szakunk alig néhány darab által volt képviselve és ez is szétszórva a kiállítás minden részében. Így Bruxelles, Anvers, Páris városok saját pavillonjaiban láthatók voltak a tűzoltóságok fényképei s egyes felszerelési tárgyai; a gépcsarnokban több cég stabil-szivattyui; a bányászati pavillonban több oxigénes légzőkészülék és respirator; az automobilcsarnokban egy kis kétkerekű Dion-féle benzinmotoros szárnyfecskendő; a gépcsarnokban Joris Ed. cég 12 HP, óránkénti 36.000 litert adó, egyhengerű, kettősműködésű, hozzáférhetlen szelepekkel bíró gőzfecskendője,

kendője, Porta P. (Milano) két primitív tolólétrája, továbbá néhány accumulator-cella a villamossági osztályban, néhány felszerelési db. a szerszámok csoportjában s végül a német pavillonban a bremeni Lloyd egy villamos autofecskendője, mely mint új alak az egyedüli megtekintésre érdemes gép volt. Ezen auto két 17 HP erősségű, gyorsjáratu motorral, 350 litert percenként adó turbinaszivattyúval volt felszerelve. A gyáros meghívására részt vettünk az auto próbajáratain, a melyek felette szép eredménnyel jártak; a gép sík területen átlag 40 kilométer sebességgel haladt, míg féltöltéssel (80 Volt) egy 100 m. hosszú utcán, melyben az emelkedés 17%, harmadik sebességgel ment fel anélkül, hogy a nagy feszültség dacára az accumulator vagy motor felmelegedett volna. A távolsági próba mintegy 15 km. távolságra szintén sikerült, amennyiben a gép kiment a Schaerbeek külváros mögött futó csatornához és vissza, az accumulatorok kimerülése nélkül. A csatornánál eszközölt felszívási próba azonban nem sikerült, mert a tartányból a szivótömlőkbe eresztett vizet a gépindításkor kilökte és a szivószerkezet újbóli megtöltésére a 300 literes tartány kicsinek bizonyult, a szivótömlők Storz-kapcsai pedig a tömlősúly ferde behatása alatt nem zártak légáthatlanul; a vizet tehát a gép 4 m. mélységről sem tudta felszívni.

A kiállítás óriási látogatottságnak örvendett és különösen este, midőn a bámulatos villamos kivilágítás vette kezdetét, szinte hullámozott a szórakozni vágyó bruxellesi közönség a villamos virágágyak stb. közepette. S ezen tündéerkert nagy részének el kellett pusztulni a benne lévő óriási vagyonnal együtt azért, mert a megelőző tűzrendészet rendelkezéseinek fontosságáról megfeledkezett a kiállítás rendezőse, a hatóság, a tűzoltóság, sőt megfeledkeztek még a biztosító társulatok is.

A kongresszus második részét képezte a belga szövetségnek közgyűlése Spa fürdőben, a hová a kongresszus tagjai külön vonaton mentek. Az itt lefolyt ünnepek felette fényesek voltak. Első este a polgármester saját nyaralójában fogadta a vendégeket, míg másnap a belga szövetség közgyűlése tartatott meg, a melyen tiszteletbeli tagokká megválasztottak többek között dr. Fest Lajos, Vermees Béla, Szeserbovszki Szaniszló, Breuer Szilárd is. A nemzetközi versenyeket megelőzte a versenyző csapatok felvonulása szereikkel; utóbbiak között ugyan igen sok elavult alak volt látható, de ott volt az aacheni hiv. tűzoltóság is a M. U. L. A. G. cégtől épített autofecskendőjével, egy több község csapatából összeállított angol csapat ugyancsak egy Dennis-féle (Guildford) autofecskendővel és gőzfecskendővel, a londoni Salvage-corps egy szakasza, 20 francia és több belga tűzoltóság. A versenyek a lóversenytéren tartattak meg 3 csoportban, t. i.:

A) csoport, mely a megérkezés pillanatában kapta a jurytól a feladatot; az első díjat (250 frank) Amiens nyerte el;

B) csoport, melynek feladata a következő volt; egy kétemeletes ház lépcsője ég az I. és II. emelet között, a 2-ik emeletről kívülről menteni kell; a 40 m. távol eső víztartánytól 2 sugárral kell támadni; az első díjat kapta (200 fr.) Diekirch;

C) csoport, melynek feladata hasonló volt, de a tűz a földszint és I. emelet között volt és csak 1 sugarat kellett szerelni; az I. díjat kapta Esbly; az angolok 340 fr. külön díjat kaptak, St. Denis 250 frankot, a külön versenyző belgák közül pedig I. díjat (125 fr.) Jodogne és Turnhout. A napot, mely különben esős s így versenyekre felette alkalmatlan volt, ünnepi banket fejezte be. A program utolsó napjait a vidék legszebb pontjaira irányított kirándulások töltötték ki.

A míg tehát a belga szövetség Spai közgyűlése a sokakat távol tartó eső dacára fényesen sikerült, addig a nemzetközi szövetség kongresszusa ugyszólván csődöt mondott. Ennek oka egyrészt abban keresendő, hogy a gyűlésen a különböző nyelveket beszélők egymást meg nem értik, a felszólalásokhoz rögtön hozzá szólni nem tudnak, az állandó érdeklődés tehát fenn nem tartható, másrészt pedig abban, hogy a német hivatásos tűzoltók a vezetést lassanként magukhoz ragadták, a nem hivatásos és egyéb nemzetiségű elemet háttérbe szorították és ezzel a kongresszus iránt érdeklődők közül sokakat elriasztottak; ők maguk természetesen hivatásuknál és lekötöttségüknél fogva töme-

gesen nem jelenhetnek meg, a többiek pedig visszahúzódván, távol maradnak. Végeredményben stagnálás állt be. A nyelvi bajon csak úgy lehet segíteni, a mint az a Budapesten megtartott kongresszuson történt, hogy t. i. az összes felolvasások, hozzászólások, már a felolvasás napján 4 nyelven a kongresszusi tagok között kiosztattak; mindenki tudta, hogy miről van szó s így a beszélő megértése nélkül is hozzászólhatott a tárgyhoz. A németek praeponderantiája ellen csak a többi nemzet együttes aktiója vezethet célra; ezt megdönteni a kevés magyar voks nem tudta. Azonfelül az elnökségnek oly témákat kellene napirendre tűzni, a melyek megvitatásra alkalmasak. E helyett azonban azt látjuk, hogy a németek elveszik egyik-másik gyárosuk új találmányát, ezt nagy reklámmal és kidicsérve ismertetik, ilyen, többnyire egyoldalú felolvasásokkal a legtöbb időt kitöltik és más elvileges kérdéseket napirendről leszorítanak. Ilyen körülmények között a nemzetközi kongresszusok tényleg csak annyiban fognak reánk magyarokra még némi értékkel birni, hogy alkalmat adnak nekünk Magyarország külön államiságának demonstrálására ott, ahol arról a külföldnek külképviseletünk jóvoltából halvány fogalma sincs. S hogy erre szükség van, legeklatánsabban mutatta éppen a velünk politikailag szoros érintkezésben állt Belgium is, a melynek rendezőbizottsága a magyarokat az osztrákokkal egy listába foglalta össze, magyar zászlót alig tűzött ki egy-kettőt és sehogy sem tudta megérteni azt, hogy Magyarország is külön állam, ha Ausztria is az. (Folyt. köv.)

HIVATALOS RÉSZ.

2203. sz.
1910.

Meghívó.

A magyar országos tűzoltó-szövetség elnöksége f. évi november hó 19-ikén d. u. 3 órakor Budapesten ülést tart, melyre az elnökség tagjait, valamint az érdeklődő kebelbeli tiszteket ez uton meghívjuk.

Az ülés főbb tárgyai:

a) a „Magyar tűzoltótisztek orsz. Egyesülete“ elnökségének átirata az orsz. Szövetséggel való újra egyesülése tárgyában;

b) az erdélyrészi tűzoltó-szövetség ügye;

c) a Stermann-féle gyufagyár szerződésének kérdése;

d) a nagygyűlés idejének megállapítása;

e) folyó ügyek.

Ugyancsak ez alkalommal a segélyzöpénztár elnöksége is tart ülést d. u. 1/23 órakor a folyó ügyek elintézése céljából.

Budapest, 1910. október 26-án.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Elnök: Széchényi Viktor gróf. Jegyző: Breuer Szilárd titkár. Jelen voltak: dr. Óvári Ferenc alelnök, dr. Balogh Dezső pénztáros, Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, dr. Küll Béla, Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, dr. Vass János, Varga Lőrinc, Vida Pál, Ranezay József, László István, Árvay Géza, Demidor Ignác, Blázy Imre, Zsiga János, Knortzer György, Szávits Sándor, Keresztes János választmányi tagok, Markusovszky Béla lapszerkesztő, Gombás Sándor, Stolz Adolf, Paltzmann Aladár, Köszler József, Nemes Rezső, Mátrai Antal, Albert Márton, Kálmán Géza, kebelbeli tisztek.

1. Elnök a gyűlést megnyitván, konstatálja annak határozatképességét és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Ranezay József és Szávits Sándor választmányi tagokat.

2. Elnök elrendelvén nagysolymosi Szabó Ferenc „Az orsz. szövetség panamája“ című kézirat gyanánt megjelent röpiratának felolvasását, Szabados Imre azt felolvassa, mire elnök bejelenti, hogy az elnökség ezen rágalmozó irattal foglalkozván, helyes eljárásának tudatában elégtételt keres s pedig két irányban t. i. hogy az orsz. szövetség névében Edvi Illés Károly ügy-

a rögtöni vizsgálat megejtésére Knortzer György, Ranezay József, Szávits Sándor választmányi tagokat kéri fel, mire azok a vizsgálatot azonnal megkezdvén, e pont tárgyalása a vizsgálat befejeztéig felfüggesztetett.

A bizottság befejezvé a vizsgálatot, Knortzer György annak nevében bejelenti, hogy az összes kérdéses számadatok bennfoglaltatnak a zár-számadásokban, nyugtákkal igazolva vannak, a beszerzett könyvek ára az előállítási ár 2200 K összegben, amelyen nyereszkedni nem lehetett, a könyvek pedig a tagtestületek között szétosztattak s egyébként sem történt szabályellenesség. Ennek folytán a rágalmakat megvetéssel utasítja vissza, dr. Vass János könyvének ezen bírálatát nevetségesnek tartja és a bünvádi feljelentés megtételét pártolja.

Ranezay József a röpiratot oly közönséges támadásnak tekinti, amely felett tulajdonképpen napirendre kellene térni, de mivel országos intézményről van szó, maga is a bünvádi feljelentést pártolja, az elnökségnek pedig bizalmat kíván szavazni.

Szavits Sándor a röpiratot nem ép elmének művéül látja; a régi kipróbált erőkből álló elnökséget ért támadást visszautasítani és azt javasolja, hogy az elnökségnek bizalom és köszönet szavaztassék és ugyanilyen javaslat terjesztessék a nagygyűlés elé is.

A választmány a jelentéseket tudomásul vevén, a javaslatokat elfogadja, az elnökségnek egyhangulag bizalmat és köszönetet szavaz, ilyen irányban a nagygyűléshez is terjeszt javaslatot, az elnökséget pedig utasítja, hogy szerző ellen a bünvádi feljelentést az országos szövetség nevében és dr. Eldvi Illés Károly utján indítsa meg.

3. Előterjesztetvén a mármaroszigeti önk. testület javaslata az *alapszabályok* 14. és 23. §§-ainak módosítását illetőleg, a választmány többek hozzászólása után azt részben elfogadja és elrendeli, hogy a 14. §. 5. pontjában a rendezett tanácsú városok parancsnokai is vétesenek fel azzal „amennyiben a szövetségnek tagjai”, a 23. §. 4. pontjában pedig „illetve annak hiányában” helyett „és” szócska tétessék.

4. Az elnökség azon jelentése, hogy az *országos szaktanfolyam* a szabályzatszerinti módon megtartatott.

Tudomásul vétetett.

5. Az elnökség azon javaslata, hogy Nemesmilitics, valamint a Baranya vármegyei szövetség által törülésre bejelentett 54 község a *tagok sorából töröltessék*, hogy továbbá a *Trencsén* vármegyei szövetségnek és *Felsőmotesic* testületének azon kérelme, mely szerint régebbi tagdíjtarozásai töröltessenek, elutasíttassék, minthogy e tagdíjak a vármegyei szövetség által beszédettek és az 1500 K tőkével rendelkezik, Elfogadtatott.

6. Az elnökségnek azon javaslata, hogy a szövetség 40 éves története a veszprémi nagygyűlésre megíratassék, e mű megírásával Markusovszky Béla lapszerkesztő bizasék meg, a tiszteletdíj pedig a mű bemutatásakor állapíttassék meg.

A választmány által elfogadtatott és a történet megírásával Markusovszky Béla megbízott.

7. Az Arad vármegyei ujonnan alakult tűzoltó-szövetség üdvözlő távirata,

Örömmel tudomásul vétetett.

8. Ranezay József meghíván az elnökséget a Szepes vármegyei szövetségnek szeptember 18-án Lőcsén tartandó közgyűlésére,

legyen képviselve a központ.

A meghívás köszönettel elfogadtatván, az elnökség képviselőtében Jászberényi Miklós és Breuer Szilárd küldettek ki.

Több tárgy nem lévén, ezzel a gyűlés véget ért.

Kmft.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Breuer Szilárd,
titkár.

Hitelesítjük:

Szavits Sándor,
várm. tűzrend. felügyelő.

Ranezay József.

a Szepesvárm. szöv. titkára.

* A Kolozsvári Tűzoltó-Egylet Parancsnokságától az alábbi sorokat kaptuk: Igen tisztelt Szerkesztő ur! Becsés lapjának 10-ik számában megjelent vezető cikk az Erdélyrészi tűzoltók szövetségével foglalkozik oly módon, hogy annak minden betűjét magunkévá tesszük mi kolozsváriak is. Azon kérdésére a cikkírónak, hogy ez alakuló gyűlésen ott voltunk-e mi kolozsváriak? — igennel felelünk. De a valóság okáért meg kell jegyeznünk, csak azért mentünk oda, hogy e vezető cikk szellemében szóhoz juthassunk, s kifejthessük abbéli nézetünket, mely szerint e szövetség életre hívását nem helyeselhetjük, s hangot akartunk adni azon nézetünknek, hogy inkább a vármegyei szövetségek megalakításán működünk az erdélyi részekben, mint hogy a Magyar Országos tűzoltó-szövetségtől eltávolodjunk, amely szövetség, meggyőződésünk szerint, jó munkát végez, rendelkezvén a kellő szellemiakkal és anyagiakkal. Hinnünk kell, hogy e felfogásunkat, illetve törekvésünket az erdélyrészi szövetség előkészítői eleve ismerték, mert meghívást csak akkor kaptunk, mikor már az alapszabály-tervezetet kinyomatták. A nagyenyedi alakuló közgyűlésen — hol százsz bajtársaink, élükön Schuster Károly urral domináltak — mi ismételt elnöki lecsöngetésben részesültünk, s így levonva a konzekvenciát rövid ideig bámultuk a németnyelvű dikciókat — s azután elhagytuk a termet. Kolozsvárt, 1910. év október 18-án. A kolozsvári önkéntes tűzoltó egylet parancsnoksága nevében

Bartha Gergely, parancsnok.

*

Itt említjük meg, hogy, az erdélyrészi szövetség alakuló ülésén egyik értesülésünk szerint 34 szász és 26 magyar jelent meg.

„Azon, hogy e számarányhoz képest a tárgyalás nyelve német volt, — írja tudósítónk — nincs mit megütközni. Amikor azonban az alapszabályokba is azt akarta a szászóság bevétegni, hogy a szövetség hivatalos nyelve a német is legyen: akkor dr. Varró László, polgár-

mester, első gyanánt, már a sarkára állt. Mikor pedig a századok az országos szövetség egységes gyakorló szabályairól, a tűzrendőri felügyelők intézményéről, sőt még az egységes egyenruháról és rangjelzésről sem akartak semmit tudni; elkövetkezett a magyaroknak észbekapása. Mert aki a haladásnak és örvendetes fejlődésnek e vívmányait még a humanizmus terén sem akarja örömmel üdvözölni, az nem intézményünk javát óhajtja, hanem csupán szeparatistikus célokra kihasználható jogok birtokába kíván jutni.

Az egyszer megkaparintott jog pedig, a történet tanúsága szerint, a századoknak csak arra volt jó, hogy visszaéljenek vele. Még arra is képesek voltak, hogy városi jellegétől fosztassanak meg magyar várost, természetes fejlődésében megakasztva azt. (Sepsi-Szent-György.) És ugylátszik még mindig utját állja a jobb belátásnak az a gyanakvó féltékeny partikularizmus, mely oly sokszor tulment már az ésszerűség határán. Mióta Lindner Gusztáv elhalálozott, mintha nem volna senki, aki szélesebb látókörű tudásával világosságot gyújthatna egy-némely bemohosodott fejű szász koponyában s meg tudná értetni velök, hogy házi és külföldi használatra megtarthatja minden szász a maga anyanyelvét, azt a magyar akarja ő tőle legkevésbé elrabolni. De hazai hivatalos nyelv gyanánt magyar földön németet kívánni, csak olyanoknak juthat az eszökbe, akik nem akarnak rá visszaemlékezni, hogy Brassót a Bárczasággal együtt magyar király adományozta bizonyos uraknak. Urakról pedig, még ha feledékenyek is, azt, hogy tudják mi az illendőség, fel szokás tételezni“.

Egy másik értesülésünk szerint az alakuló ülésen a következő községek képviseltették magukat, u. m.:

1. Marosvásárhely, 2. Torda, 3. Marosujvár, 4. Erzsébetváros, 5. Dicsőszentmárton, 6. Deés, 7. Gyergyószentmiklós, 8. Keresztyénliget, 9. Kolozsvár, 10. Segesvár, 11. Brád, 12. Medgyes, 13. Nagyenyed, 14. Alvinc, 15. Zalatna, 16. Brassó, 17. Földvár, 18. Botfalú, 19. Höltevény, 20. Apáca, 21. Rozsnyó, 22. Szászrégen, 23. Déva, 24. Aranyos-Gyéres, 25. Puj, 26. Resica, továbbá a Szeben, Brassó és Beszterce-Naszód vármegyei szövetségek. Székely Ödön nem volt a kezdeményezők közt, csak mint a nagyenyedi (helyi) parancsnok került az ülés élére. A 26 testület közül 15 jelentette be a csatlakozását. A 15 közül 11 szász. Kézdivásárhely, Gyulafehérvár, Gernyeszeg, Gyergyó-Ditró, meg sem jelentek.

Igen tisztelt nagy jó uram!

Hozzám intézett becses kérdéseire választandó, legcélszerűbbnek vélem az idecsatolt 2 db jegyzéket bocsátani rendelkezésére.

Ezekhez én csak annyit kívánok még megjegyezni, hogy a debreceni régi diák tűzoltó egyesület (előbbi nevein: „Machinista-társaság“, majd: „Gépelyes-társaság“, majd: „Erőművész-társaság“, később „Vízpuskás-társaság“) nyilván az egész világon a legelső önkéntes tűzoltótestület volt, melynek nyomai visszavezetnek a 18-ik század elejére. Szücs István pláne Debrecen városa történetében már a 17-ik század derekán beszél felőle. Kibeszélhetetlen az a haszon, melyet a szervezkedett kollégiumi ifjuság egészsége sőt nem egyszer élete kockáztatásával hosszú időközön át a debreceni polgárságnak tett. Tűzoltó szereinknek egy része a feloszlás után (1880.) elkallódott; így a többek között elveszett az a csinos kis „machina“ is, melyet magunk huztunk a veszély helyére; egy része azonban, a debreceni nők által adományozott gyönyörű piros selyem lobogóval együtt (jeligéje: „Tűzzel a tüzet“) el van helyezve kollégiumunk nagy könyvtári helyiségében becses ereklyék gyanánt s ott ma is bárki megtekintheti azokat.

Ez a társulat volt az, mely a szintén régi kollégiumi „Cantus“ (énekkar) mellett arra is jó volt, hogy az ősi intézet különböző szakát hallgató ifjuságot egy igazán testvéri kötelékbe összefűzze, aminek erkölcsi hatása nemcsak a kollégium falai között volt érezhető, hanem kihatott az életbe is.

Megsirattuk, amikor feloszlott s ma is kegyelettel gondolunk vissza rá.

Jegyzőkönyveinkből sok meg van ma is jellemző, hogy a feloszláskor pénztárunkat oda ajándékoztuk a kollégiumi jogász- és theologus segély-egyleteknek azon arányban, amint kimutatható volt, hogy milyen számmal voltak valaha e társaságban képviselve jogászok és theologusok.

A theologus segély-egylet ezen adomány folytán izmosodott meg.

Szép és felemelő dolognak tartom ma is, hogy a humánus munka, melyet századokon át az ifjuság teljesített, így folytatódik tovább megfinomodva a segélyre szorultak támogatásában.

Hazafias tisztelettel

Debrecen, 1910. október 5.

dr. Erőss Lajos
püspök.

* Fuv nülünk a debreceni diáktűzoltóságáról.

* A belügyminiszter nemrég csodálkozásának adott kifejezést a felett, hogy egy olyan nivóu s fejlett iparu város, mint aminő Pozsony,

C) *Exploziós motorkocsik.*

Az exploziós motorkocsik röviden benzinautóknak neveztetnek. Ezek a legelterjedtebbek.

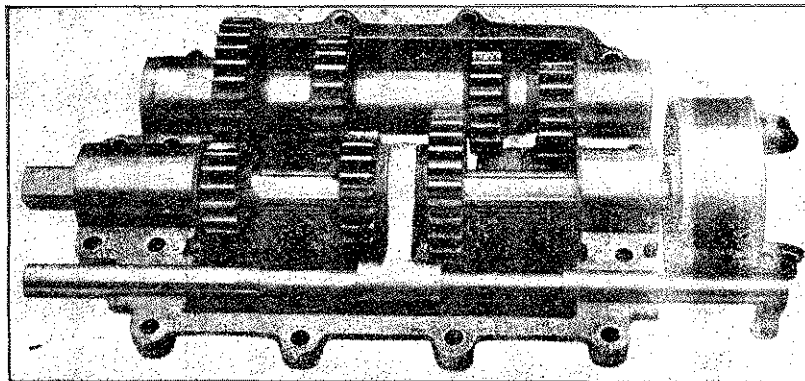
Valamennyi exploziós motorkocsi szerkezete lényegében egy. Az exploziós motorok alapelve ugyanaz, mint a gőzgépeké t. i. valami feszítő erővel mozgásba hozzuk a hengerben a dugattyút, azután a dugattyú mozgását forgómozgássá alakítjuk át. Csakhogy

négy ütemben történik. Képzeljünk egy függőleges hengert, amilyent benzinautók-nál alkalmazni szoktak. Foglalja el a dugattyú legmagasabb helyzetét.

Első ütemre a dugattyú lefelé halad s maga felett így ritkított ürt támaszt, melybe a robbanó-keverék beszívódik.

Második ütemre a dugattyú felfelé megy és robbanó keveréket összeszorítja.

Harmadik ütemre a keverék egy villanyszikrától felrobban és a dugattyút letaszítja.

Egy benzín-automobil sebesség-váltója a különböző méretű s többféleféleképp kapcsolható fogaskerekekkel.

Negyedik ütemre a dugattyú ismét fölfelé halad és a robbanás (égés) termékét kiszorítja.

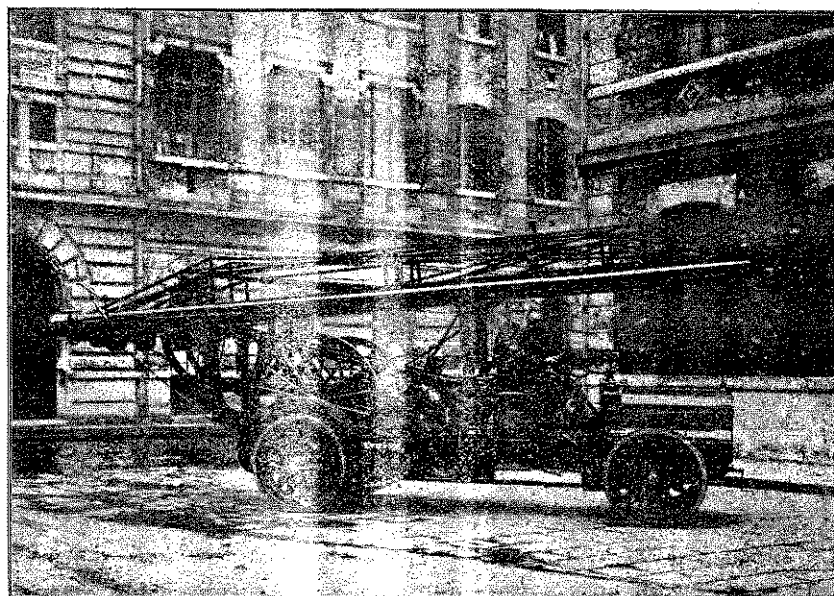
Indulásnál az első két ütemet a motor nem tudja magától megtenni, vagyis nem indulhat. Rendszeren a kocsi elejére alkalmazott forgattyúval szokták működésbe hozni. Minél több hengert alkalmazunk, annál gyorsabban fog a motor indulni. Az álló gépeknél melyeket bajos volna soffőr kifejezés szerint

„felgurblizni“ sűrített levegővel szokás indítani. Ezt a módszert egy időben megpróbálták automobilon is alkalmazni, de néhány forgattyúfordulat megtakarításáért nem érdemes a kocsit ilyen komplikált, drága és felesleges súlyt képező készülékkel ellátni. Rövidesen ki is ment a gyakorlatból, csak néha történik vele újabb kísérlet, mint pl. nemrég a Saurer-féle automotorfeeskendőn.

Igen fontos, hogy a gyújtás jól működjék, nevezetesen mindig a kellő pillanatban gyuljon ki a szikra, mert különben a robbanás nem következik be s a motor megáll. Eleinte benzinláng gyújtókat alkalmaztak; az állandó láng felett járó platina-tolóka szabályozta a gyújtást. E minden szellemessége mellett is kezdetleges gyújtással nagyon sok baj volt s

míg a gőzmotornál a tüzelő anyaggal vizgőzőket fejlesztünk és az így keletkezett magas nyomású gőzt vezetjük a hengerbe, ami által a tüzelésre fordított hőenergiának csak 10—12% alakul át munkává, addig az exploziós motoroknál maga a levegővel robbanó keveréké egyesült tüzelőanyag (gáz, petroleum, benzín stb.) jut a hengerbe, ahol elektromos szikrától meggyújtva kellő pillanatban elrobban és robbanásával mozgásba hozza a dugattyút. Mivel a hőenergia itt közvetlenül munkává alakul, az exploziós motor sokkal gazdaságosabb erőforrás, mint a hőmotor, amennyiben a hőenergiának 24—26, sőt 28—30% alakul át munkává. És még a kipuffogó robbanás termék hője sem marad kihasználatlanul, mert a tüzelőanyag elporlasztására használható fel. A robbanó keverék az ugynevezett karburátorban keletkezik, még pedig automatikusan, t. i. a beözönlő benzin vagy petroleumgőzök különböző mennyiségéhez ép annyi levegő járul, hogy a kellő %-ú robbanó-keverék előálljon. A karburátorba jutó benzinadagok mennyiségét a kormányzó keréken elhelyezett mutatóval lehet beállítani, vagy pedálszerűen a lábbal szabályozni. Az adagolás és azzal a robbanás gyorsaságának szabályozhatása nem igen nagy. A gép rugalmassága tehát kicsiny.

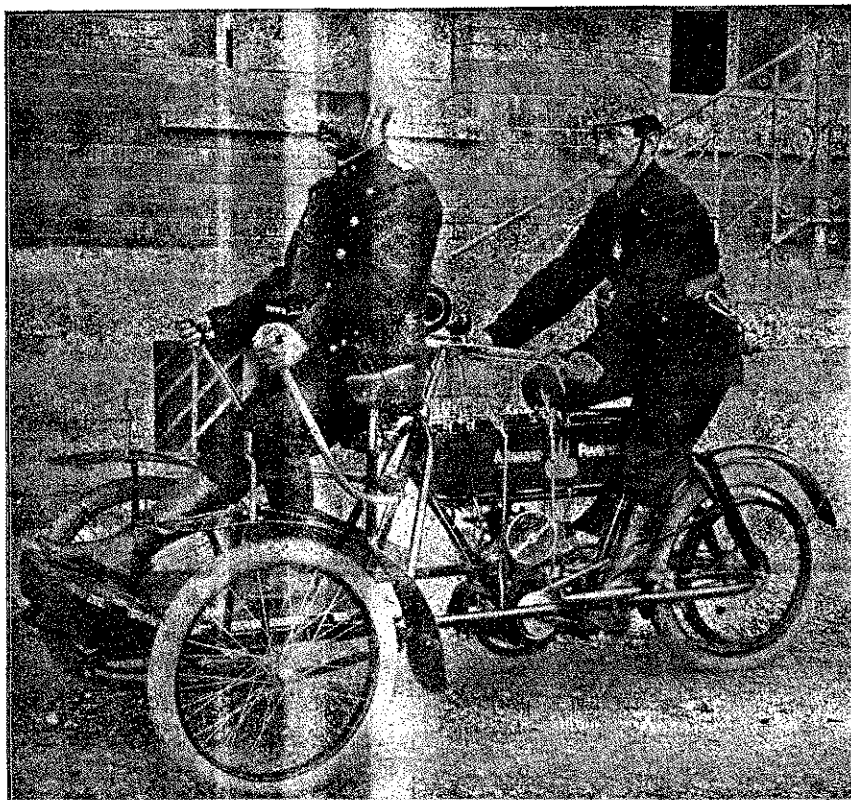
A robbanó keverék a karburátorból a hengerbe jut

A párisi tűzoltók auto-nagylétrája tűzhöz indul.

a benzinautók megbízhatatlanságának jórészt ez volt az oka. A lánggyújtókat ma már teljesen kiszorították az akkumulátor és mágnes, illetve dinámó-gyújtás. A termelt áram szabályos megszagatása a gyertyákban igen könnyű feladat. A hajtóerőt fogaskerékkel, láncsal, vagy az u. n. kordánnal viszik át a hátsó tengelyre. Mivel a benzinaadagolás szabályozása csak kis határok között lehetséges, a sebesség váltása különböző méretű fogaskerekeknek bekapcsolásával történik. Ilyen sebesség-kapcsolást mutat az 1. ábra. Előre 3—4, hátrafelé 1—2 sebesség van alkalmazva.

mondhatni, hogy csak az utolsó 2 év alatt foglalták el az őket megillető helyet: annak oka főleg az, hogy működésük jó ideig nem nyújtotta azt a feltétlen biztosságot, mely a tűzoltógépeknél elengedhetetlen, holott abban az időben a villany- és gőzautók — bár horribilis holtcsulyuk némileg alkalmatlanokká tette azokat — megbízhatóbbaknak látszottak. Ma-napság azonban már beszélni sem lehet a benzinautók megbízhatatlanságáról és értékük a villany- és gőzautókkal szemben hatalmasan felszökött, egyre több cég gyártja a benzinautó-szereket. Tért hódít még olyan helyeken is,

A hamburgi tűzoltóság motorkerékpárja.

Egy h. őrmester meg egy tűzoltó kéménytűzhöz vonulnak ki.

A kapcsolás gyorsabban történhetik, mint a villanyautóknál és pedig átmenet nélkül is kisebbről a nagyobbra és fordítva. A motor részeinek áttüzesedése ellen vízűtést szoktak alkalmazni.

A benzinautók megbízhatóságát fényesen beigazolták az újabb időben tett óriási túra-utak, a Peking-párizsi és Newyork-párizsi versenyek, jégmezőkön és pusztaságokon egyaránt megállták helyüket. Keresztül járták már velük Afrika sivatagjait is. Elterjedésük rohamosan növekszik, áruk egyre olcsóbb s a fejlődésük szédületes.

A hajtóberendezés minél kisebb sulya a tűzoltószereknél különösen fontos, sőt szükséges. A könnyű erőforrás teszi lehetővé, hogy minél több ember és minél nagyobb mennyiségű szer foglaljon a kocsin helyet. A benzin-

mint pl. Németországban, ahol a nagyobb városok már mind berendezkedtek villanyautószerekre, mielőtt a benzin-autószerek mostani tökéletes típusai forgalomba jöttek volna. Az ily városok persze nem igen fognak újabb nagy pénzáldozatok árán a benzin-autókra átmenni. Pláne nem azok a városok, melyeknek nevéhez a villanyautók fejlődésének egy-egy korszaka fűződik, mint pl. Bécs. Mindamellet van példa, hogy villanyautókról is átmentek a benzinre. Így a párizsi tűzoltóság ma már kizárólag benzinszerekkel látja el magát. Hannover most készül beszerezni két benzinmotorfecskendőt. Hamburg szintén egy benzinautó-motorfecskendőt szerzett be.

Angliában hozták forgalomba legkorábban a benzinautószereket, nevezetesen benzin illetve petrol autóra szerelt szerkocsit, gázfecskendőt,

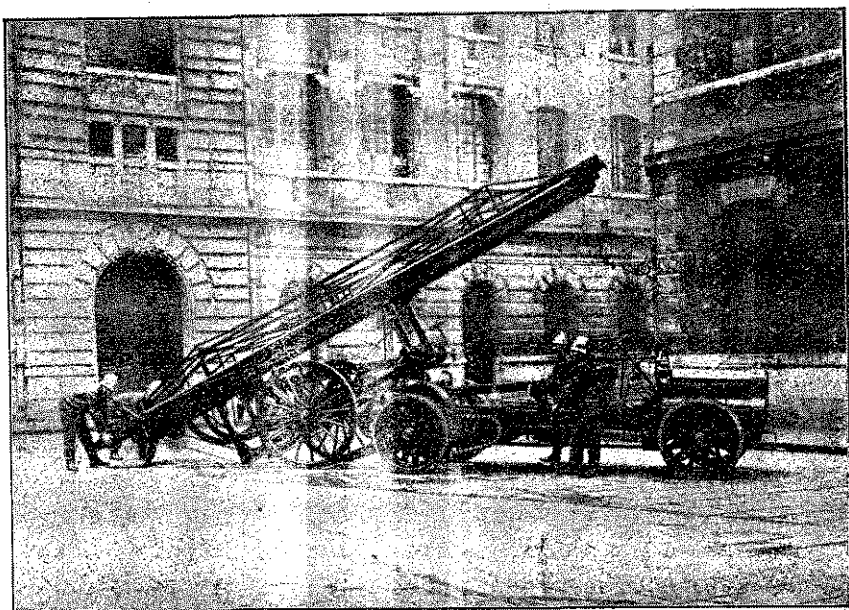
kezdt benzín - auto-
mobilokkal kísérle-
tezni, még pedig először
benzinautóra szerelt Magi-
rus-létrákkal. Mint az ábra
mutatja, ezeket a létrákat
felállítás előtt, az auto-
mobilokról le kellett bil-
lenteneni, ami azonban igen
gyorsan, 20 másodperc
alatt megtörtént. Ma már
új modell van használat-
ban. Németországban a

benzinautomobilokat
eleinte csak tisztí kocsik-
nak használták. Mint
különlegességet, az ábrák
közé felvettem a ham-
burgi tűzoltóság motor-
triciklijét, (Lásd az ábrát)
mely főleg kéménytűzek-
hez s általában törpe létszámu kirende-
léseknél nyújt előnyt. Lassankint szereket
is kezdtek a kocsin elhelyezni.

De a benzinautomobilok akkor kezdik meg
majd nagydiadalutjukat a tűzoltóság szol-
gálatában, mikor a hajtómotort a ráhelyezett
fecskendő működtetésére is felhasználják és ezzel
a tűzoltótechnikának új korszaka kezdődik.

Párhuzamot vonva a gőz-, villany- és
benzinautomobil-szerek közt, annak megállapi-
tására, hogy melyik típus mutatkozik legcél-
szerűbbnek tűzoltói használatra: a legelső,
amit konstatálni kívánok az, hogy a bevezetett
autószerék elenyésző kivétellel mind beváltak
s a velük rendelkező tűzoltóságok hallani sem
akarnak többé lófogatu szerekről. Ma már hát
gyakorlatilag is beigazolást nyert, hogy az auto-
mobilok a tűzoltóság szolgálatában nagyon jól
megállják a helyüket: mind a három fajta
autószer megbízhatónak és a lófogatu-szerekkel
szemben számos előnyt nyújtó szernek bizo-
nyult.

Jó ideig úgy látszott, hogy egyedül a vil-
lanyautók nyújthatják azt a biztosságot, melyet
tűzoltói szolgálatra szánt gépektől megkövetelünk.
A gyakorlat azonban rácafolni látszik e hiedelemre.
Mert a benzinautószerék is teljesen megfelelnek
hivatásuknak, s megbízhatóság dolgában semmi
kivánni valót sem hagyva hátra. A különböző
tűzoltóságoktól a tudósítások egész tömegét
bírom, melyek a fenti tényt bizonyítják. És
ugyancsak a gyakorlat azt is beigazolta, hogy
abszolút biztosságról a villanyautóknál épp
ugy nem lehet szó, mint más gépeknél; ellen-
kezőleg de likát szerkezetük nagyon is érzé-
keny. Rövidzárlat, biztosíték- és ellenállás-
kiégése, vezetékakadás, megterhelés és zavar a
telepben igen könnyen állhat elő. Reichel-nek a
Németország területén használatban levő villany-
autókról összeállított kimutatásában súlyos
és számos, nem egyszer nagyon is hosszú javi-
tási időt igénylő üzemzavarral találkozunk.

A párisi tűzoltók nagy tolólétrája.

Felállítás előtt az auto-alzatról előbb lebillentik.

Manapság a megbízhatóság nem vita tárgya
többé, mert az mind a három fajta autom-
obilban megvan. Ma a célszerűségi, anyagi és
nagyobb hatásképesség nyújtotta előnyök
jönnek számításba és bírnak döntő fontossággal.
Ezen adatokra vonatkozólag pedig nem ama
tűzoltóságok véleményét tartom megbízhatónak,
amelyek csak egyik fajta automobilszerrel
kísérleteztek, hanem ama tűzoltóságokét, melyek
mindegyik fajta automobillal megpróbálkoztak.
Ilyennek tartom a párizsi tűzoltóságot. A
párizsi tűzoltóság, bár kiváló villany- és gőz-
automobilszerekkel rendelkezik, mégis véglege-
sen a benzinautók mellett foglalt állást, és
azzal fogja összes lófogatu szereit pótolni. Angliá-
ban a villanszereknek nem nagy az elterje-
dettségük s az angolok is inkább a benzinautók
mellett foglalnak állást, bár a gőzautomobilokat
szintén kedvelik. Németországban a villany-
szerek hazájában a figyelem mindinkább a
benzinautók felé fordul, mint az számos jelből
kitetszik. Így egyre több gyár foglalkozik
benzinautószerék gyártásával, olyanok is, melyek
előbb villanyautókat gyártottak. Ez a vélemény
nyilvánult meg a német hivatásos tűzoltók
mult évi gyűlésén is a Hamburgban tartott Berufs-
feuerwehrtagon, ahol Schmidt hamburgi tűz-
oltótiszt és Schänker majna-frankfurti parancs-
nok, az első elméleti, az utóbbi gyakorlati
szempontok szerint összeállított előadásában a
benzinautószerék mellett foglalt állást.

Nem akarom azonban vakon követni mások
véleményét. Próbáljuk meg az összehasonlítás
a három fajta autószerék közt a következő
pontok szerint: beszerzési költség, súly, ható-
képesség, gyorsaság és üzemköltség.

(Folyt. köv.)

* **Filmszalagok papírból.** A „Ciné Journal“
hirül adja, hogy egy speciális eljárással sikerült
filmszalagokat papírból előállítani celluloid
helyett.

Emberéletmentés tüzeseteknél.

Írta: Dr. Balogh Dezső.

Az utóbbi évtizedek nagyobb és több emberélet pusztulását okozó tűzkatasztrófáinak hatása alatt számosan fáradoztak oly mentőkészülékek feltalálásán, melyek a tűzoltók által megközelíthetetlen emberek megmentését igyekeztek lehetővé tenni: sajnos, e fáradozások eredményei csaknem kivétel nélkül a sikertelenség homályában enyésznek el.

A feltalálók tulnyomó része játékszerekkel egyenértékű, naiv eszközöket konstruált, amelyek természetes méretek mellett akárhányszor otromba kolosszusokká növekednének; e monstrumoknak kocsiszerkezeteken való szállíthatósága, három-, esetleg négyemelet magasba való felállítása, saűk utcákban, gyorsan és akadály nélkül való kezelése, ezideig a technikai abszurdumok jellegét viselik magukon.

A feltalálók naivsága sok tekintetben érthető és menthető, ha figyelembe vesszük azt, hogy csaknem kivétel nélkül hivatlan elemek csodabogaraival találkozunk e téren. Mert nem tapasztalt és képzett tűzoltótisztek és reális műszaki erők egyesült alkotásai ezek a hol itt, hol ott felbukkanó mentőszervezetek, de még csak nem is olyan alkotó erők ideájaként látnak napvilágot e találmányok, akik a tűzoltóságokkal legalább előzetesen érintkezésben állottak volna, hanem rendszerint az intézménytől teljesen távolálló, vagyis ötletszerűen feltalálóvá és az emberiség megmentőjévé vedlett geniek találmányai ezek, akik tüzet alig, vagy csak igen messziről láttak valamikor.

A közelmúltban nálunk is orvos, közép-

iskolai tanár, katonatiszt, tisztviselő, gépész, asztalos, kőműves, kovácsmester, iskolaszolga stb. boldogították a tűzoltói szakköröket találmányaikkal, melyek egy része szabadalmat is nyert; és mégis e szerkezetek legtöbbjének első megtekintésénél szembeötlik a feltalálók szaktudásbeli gyarlósága és különösen azon jelenség megnyilvánulása, mely szerint a konstruálóknak fogalmuk sincsen az életmentési helyzetek mérlegeléséről.

E kétes értékű mentőeszközök szaporodását a szabadalmi irodák biztatásai is nem csekély mértékben segítik elő, melyek megfelelő polgári haszon ellenében úgy a szükséges műszaki rajzok készítését, valamint a feltalálót hirtelen meggazdagodással kecsegtető szabadalmak kijárását oly esetekben is elvállalják, amidőn valamely találmánynak alig van reális bece.

Az életmentő-eszközök között előkelő helyet foglalnak el a különböző létrák, melyek legprimitívebb formái is ősidőktől fogva alkalmas mentőeszköznek bizonyultak.

Célszerű preventív-mentőeszközök gyanánt váltak be az épület külső falain alkalmazott stabil-vaslétrák gyárakon, malmokon és egyéb oly épületeken, hol a magasabb emeleteken tűzveszélyes anyagok közt sok ember foglalatkosodik és netaláni tűzveszedelem esetén a belső lépcsőkön át való menekülésük kétségessé válik. E létrák kitűnő szolgálatot teljesítenek mindaddig, amíg a közelben duló lángok kisugárzó hősege azokat meg nem tüzesíti.

E vaslétrák egyfelől a menekülőket gyors távoztatását biztosítják, másfelől a megérkező tűzoltóság részére készenálló felhatoló utakat szolgáltatnak.

A gyermek játéka a tűzzel.

Írta: Pap Mariska.

Kun Péter, tűzoltó, addig oltogatta a mások hajlékaiból fölesapó lángot, hogy a saját egészségére vigyázni nem jutott neki elegendő e földi időből. Sorvasztó láz tüze kezdte emészteni sokszor áthült testét és Kun Péter meghalt 31 esztendőskorában. Mikor meghalt, egy szép piros májusi estén ezeket mondotta a mellette sirdogáló fehéréselédnek:

— Veronkám édes, sohse hagyj magára tűz közelében a kicsi Pétert!...

A kisfiu, akiről szó volt, egyelőre még pólyában szundikált. Így vett részt az apja temetésén is. A temetés szép volt; a tűzoltók csákoival és vadonatujs egyes kékből vonulának ki, a tiszték sisakján villogott a sok cifra pléh s megindító gyászdaloknak bugásától remegtek a szivek, meg a koporsó mellett vitt fáklyák imbolygó fénye. A sírnál a paranesnok is beszélt:

igék: „most pedig néktek szól én bucsuzó lelkem, kicsike magzatom, szerelmetes párom!” — akkor már nagy, keserves kórusban zengett az asszonysírás, sőt a kemény férfiak alatt átkötött rohamszijen is végigperdült itt ott a részvét könnye.

Az özvegy Veronka mikor hazaballagott a temetőből, még otthon is sirdogálva szoptatta meg este a fiát. Körülte a félhomályban reszkettek az árnyak: mintha bucsuzóra bólogattak volna feléje a kis fészkek holmijai, mintha a válásnak halk szaggatott szói pendültek volna ki a vén butordeszkák meg-megpattanó rostjai közül. Mintha egy pillanatra élő fájdalom rezent volna meg bennük; a vén nyoszolyában, mely tüzes fiatal éjszakák titkait viselte szuvas öleiben; a nagy barna almáriomban, melynek tiszta polcain oly rendes békén megfért a vasárnap-i viganó és ünnepi csáko, a frissen vasalt ing, a fodrozott pólya és megtakargatott bankó; merev, magas homlokán pedig megtúrta a tarka talak és cifra ruhák sokaságát mint egy

nél a közlekedés nem a létra külső, hanem a fal felé néző oldalán történik. Az ily létrán menekülők az épület falát hátuk mögött érezve inkább le mernek jönni a magasból, sőt utközben meg is pihenhetnek.

Tapasztalat szerint a kemény körisfából készült tűzoltó-létrák, mint rossz hővezetők, mivel a kisugárzó meleg által nehezebben hevítettnek át, adott esetben huzamosabb ideig engedik meg a rajtuk való közlekedést, mint a vaslétrák.

Létrákon csakis olyan emberek képesek menekülni, akik megfelelő testi és tornászati ügyességgel rendelkeznek és a szédülést legfeljebb hírből ismerik.

Énnélfogva esztelenség volna olyan egyéneket is létrán való lemenetelre rábírní, akik a fent említett tulajdonságokat nélkülözik. Helytelen eljárás az is, ha tűzoltók ölbeli gyermekek kivül súlyosabb és korpulensebb embereket létrán igyekeznek lehozni, kockáztatva azt, hogy mindketten lezuhannak a mélybe.

Életmentési szempontokból a közönség szemében több bizalmat keltenek azok a tűzoltósági létrák, melyeknek stabilitása és teherbirási képessége szemmel láthatólag nagyobb, különösen ha az azokon való közlekedés nem feltételez olyan speciális testi ügyességet és gyakorlatot, mint például a horoglétrán való járás, amellet, ha a mindennapi életben is megszokott és lejtőszerűen felállítható közönséges támasztólétrához hasonló eszközt ismer fel abban a megmentendő, amilyenek a gráci

A létráknak mentőeszköz gyanánt való alkalmazásával kétségkívül előnyösebbek azok a szerkezetek, melyek megbízhatóságuk mellett gyorsabban állíthatók fel. Igy a modern motor-szerkezetek által kihuzható tolólétrák hasonlíthatatlanul gyorsabb fel- és lehatolási utvonalakot képesek produkálni, mint a régi szerkezetű, kézierő által kezelt tolólétrák.

Előnyösebbek a kihuzóslétrák, melyek háromszor felállíthatók és visszaszerelhetők azalatt, míg a gráci dugólétra egyszer. E mellett a kihuzóslétra felállítása keskeny utcában is akadálytalanul eszközölhető, míg a gráci létra ilyenkor először az utca hosszában, szabadon állítandó fel, csak azután fordítható és támasztható a ház falának.

Ha magasból való életmentés esete forog fenn és létrával megközelíthető egy-két ember lehozataláról van csupán szó, ugy az előbb próbaterhelésnek alávetett mentőkötélnek a megmentendők dereka körül való átkötése és a gyakorlati szabályzatban részletesen ismertett óvatos lebecsátása által e művelet igen rövid idő alatt eszközölhető.

Az igaz, hogy a heveder nélküli mentőkötél kissé megszorítja a megmentendő derekát, ennek hatása azonban következmények nélkül mulik el.

A megmentendőt lebecsátó tűzoltónak, aki ilyenkor egy élő gerenda szerepét tölti be, erős, megtermett embernek kell lenni, mert nagyobb súlyu test könnyen magával ránthatja a mentőt is, ha még ugy neki feszíti is bal lábát az ablakdeszkának. Ezen eshetőség ellensúlyo-

mintha a válási órák szomorúsága reszketett volna.

És másnap Péterke utrakelt az anyja mellén, az anyja faluja felé. A zugó, füstös fővárosban, ebben az éhes Babilonban hova is lenne egy ilyen árva fehércseléd és árva kis poronty? Csak el, vissza a rözseszagu, pocsolvás falucskába, ahonnan hozták; az apai viskó kivásott, paraszti küszöbjét könnyebb lesz taposni, mint a városbéli paloták eselédlepcsőinek a kövét; az anyai konyhán mindig találhat egy üres fazekat, amiben főzön; egy marék lisztet, amit jó szízzel adnak; a kamarában egy özvegyi ágyat; a mezőn egy gazdátlan sarlót, a földön egy heverő kapát, mely munkáskézre vár.

És a Veronka szöghajáról, mire tavasz lett, lerongyolódott az özvegyi kendő. A lánykori pirosat kötötte rája, bóbitásan, hetykén; fakó orezáit lángolóra sütötte a májusi verőfény; melléből; csöppenként elfogyott az anyai tej és szízzéből az özvegyi bánat. Mire arattak, már bele-beledudolt a lányok dalába; mire az aranyos kévüket összeszedték, már nem járta egyedül az utat a tarlótól a vacsorapáras házikó felé.

Péterke pedig nőtt és vele növekedett a mostohasága. A gyerekek, amig uj az árvasága,

aranyos a sorsa. Sok vén anyóka, szomszéd-asszony, jóakaró nénék mind körülfojják, visznek neki jó szót, mézeskalácsot, pirosszáju sipot, — fésülik, mosdatják, orrát törülik, lépni tanítják. Aztán az ő árvaságát is megünják lassan, mint a kenderfonást vagy az imádságos könyvet, és a gyerek lyukas köntöskéjével nem törődnek már annyit, mint az anyja lakodal-mával.

A lakodalom jött is csakugyan, mint egy vig, tarka ünnepe uj örömmek, uj munkának, uj szeretetnek. S mindenki elé tárt ajtó kínálkozott, mikor a gyászi keszkenő helyébe arapártát tűztek az ifju asszony hajába, — csak a kis Pétert küldték ki a hátulsó kerteskébe, ahol láncvirág nő és esiga buvik a zöld mohába. A sallangos, csengős lakodalmi szekéren csak neki nem jutott hely, s a vigasságos, lakomás nászi tort ő csak a konyhakuckóból nézhette végig. Ez estén aludt el először egyedül a kamrabeli nyoszolyán. Fél, fázott, szomjas volt, de kérő nyöszörgése süket éjszakába fult, és a köny, mely ekkor végigesorgott a Péterke maszatos kis arcán, már keserü, forró, emberi köny volt és nem a gyermekbánat muló harmatozása . . .

(Folyt. köv.)

zására egy másik tűzoltó a mentést eszközölő társát jó, ha az övénel fogva hátrahuzza.

A német tűzoltóságoknál nagy előszeretettel alkalmazott és rendszerint az ablakokban mentőszeggel megerősített dörzsfékek ugyanezen célt szolgálják. E mentőkötelek már hevederrel vannak ellátva, melyet lenn a földön beosztott tűzoltók kezelnek.

A mentőtömlő ma is vezet a legmegbízhatóbb életmentő-eszközök sorában, mert ha jó állapotban van, teljesen veszélytelen lebecsátkozást tesz lehetővé. Az a körülmény, hogy a lebecsátandónak teljes paszivitása, sőt önkívületi állapota mellett is eszközölhető az életmentés, — csak előnyére válik e mentőeszköznek. Igaz, hogy az eszköz szerelése kissé nehézkes és lassu, úgy hogy igen sürgős esetekben nem lehet alkalmazni.

És bár a mentőtömlő ezen hibáját oly módon igyekeztek korrigálni, hogy egyes gyárosok olyan tolólétrákat készítettek, melyek a kitolással egyidejűleg mentőtömlőt is huznak fel a kritikus ablakra. E kombinált eszköz mégsem terjed el nagyobb számban azon egyszerű oknál fogva, mivel mentőtömlőre aránylag ritkán van szükség, míg a tolólétrák főrendeltetése elsősorban mégis csak a csővezetők felhatolásának elősegítése.

A súlyos és sok helyet elfoglaló reichenbergi mentőponyva veszélyes volta mellett is meg lehetős elterjedésnek örvend.

Szeles időben ugyan hasznavehetetlenné válik, mert vitorla módjára kidomborodik ez a nagy vászon.

A mentőponyvának mégis van egy előnye a veszélytelen mentőtömlő felett; hogy t. i. a megmentendőknek betevése és kiszedése a ponyvából nem oly körülményes és hosszadalmas, úgy hogy sokkal gyorsabban, egymásután lehet lecsusztatni az embereket ez eszközön.

Az ugróponyváról, mint a legkritikusabb életmentő-eszköztől nem sok mondani valóm van. Hogy nem a nagyközönség, hanem tűzoltók mentésére szolgál, ez minden tűzoltó előtt ismeretes jelenség.

Nagyobb magasságból való leugrásoknál nemcsak a leugróra, de a ponyvatartókra is életveszélyes.

És hogy mégis, — mint a vízbefulladásnak az utolsó szalmaszálát, — csak odakináljuk végső esetben a nagyközönségnek ezt a nem egyszer halálponyvának elkeresztelt mentőeszközt, ennek az a magyarázata, hogy ily esetekben ponyva nélkül biztosan agyoncsapja magát a leugró, — míg ponyvába ugrásnál, egy csekély százalék, ha mindjárt súlyos sérülések árán is, mégis megmenekül.

Itteni intézkedések célját megértette s hasznos voltokról is, alapos megfigyelés útján, meggyőződött. Gelléri Mórt ily előzmények után teljes mértékben illetékesnek kell elismernünk arra, hogy a fenti themához hozzászóljon. Felolvasásában a brüsszeli tűz lehetséges okainak pertraktálása után, hangsúlyozza, hogy a kiállítások, melyekből a világkiállítások helyett többet érők a szakkiállítások, jobban teszik, ha épületeiket (nem az egyes nagyobb cégek különálló pavillonait érve) masszívan állítják elő. Az ily rendszeren alapozott, s tömörfallal bíró épület, a kiállítás berekesztése után munkás-jóleti célokra, sőt mint a budapesti Iparcsarnok újabb kiállítások céljaira is igen jól felhasználható. A tűzbiztosan épült stabil csarnokokban is elengedhetetlen azonban, hogy a tűzjelzés és vízszerezés kellő berendezésén kívül, állandó oly tűzörség gyakorolja a tűzrendőri felügyeletet, melynek létszáma az ambulans örködés mellett legalább 9—14 főnyi kizárólag kivonulásra készen álló taktikai egység éjjel-nappali készenlétét teszi lehetővé. Egy valamire való kiállításnak ennél fogva 22—28 főnyi külön tűzörség nélkülözhetetlen kelléke. A brüsszeli 15 emberrel akarták beérni, okszerű praeventiva nélkül.

* Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság, legnagyobb magyar biztosító társaságunk is elérkezett arra a pontra, hogy más nagy külföldi biztosító vállalatokhoz hasonlóan, melyekkel egyenrangú, kezdetlegesebb gazdasági viszonyok közt meghatározott alaptőkéje fel-emeléséről gondoskodják.

Az 1857-ben, tehát ötvenhárom esztendővel ezelőtt 3,000.000 o. é. forintra határozott alaptőke kétezer fél részvényre oszlik. Az üzletnek újabb biztosítási ágakra való kiterjesztésével mind nagyobb szerű fejlődést vett s különösen a legutóbbi évtized folyamán, az 1897. évi állapothoz képest az elemi biztosítási díjbevétele majdnem megkétszereződött, az életbiztosítási díjbevétele és biztosított tőkeállomány pedig még a megkétszereződést is túlhaladta úgy, hogy az alaptőke ma már ehhez képest tulszerénynek tűnik fel. Az üzlet kiterjedésének és az elért eredmények logikus következményeképpen, a társasági részvények árfolyama annyira emelkedett, hogy az alaptőkének felemelése minden nehézség nélkül eszközölhető. A jelenlegi 6,000.000 korona (3,000.000 frt) összegű alaptőke helyett a felemelés után az alaptőke teljesen befizetett 8,000.000 korona összegre fog rugni.

A régi részvényeseknek a részvények megszaporodása miatt egyáltalán nem kell a jövőben, sem tartaniok a szokottnál kisebb osztaléktól. Sőt, ellenkezően, miután eddig a társaság nyereségeihez arányítva az osztaléket rendszerint a lehető legmérsékeltebb összegre szabta, avégből, hogy a tiszta nyereség igen jelentékeny hányadát tartalékainak folytonos rendkívüli dotációjára fordíthassa, ellenben az új részvénykibocsátás árfolyamnyereségével oly ideális teljességet fognak elérni tartalékai, hogy az évi nyereségből való eddig évenként gyakorolt rendkívüli növelésükre továbbá nem lesz szükség: az alaptőke felemelése biztos reményt nyújt, hogy az évi osztalék a nagyobb osztás szám «divisor» ellenére még emelkedni fog.

A társaság biztossági alapjai a tervezett művelettel elérendő árfolyamnyereség realizálása után a legtartózkodóbb számítás szerint is összességükben rendkívül nagy, minden irányban impozáns összeget fognak kitenni, — s ez alkalommal a magyar társaság el fogja érhetni, hogy tűzbiztosítási díjtartalékát a lefolyt üzletév tűzbiztosítási tiszta díjbevételeivel egyenlővé, tehát 100

* A brüsszeli kiállításon előfordult tüzeset tanulságai címen Gelléri Mór az Országos

Vármegyénk tűzrendészeti állapota a lefolyt évben normális volt.

I. **Megelőző tűzrendészet.** Épen úgy, mint az előző években, az egész vármegye területén alig 900 kiscgazda vette igénybe a 6 méteres minimális tűztávlatot, illetve ezeken kívül még mintegy 400-an rakták be szálás terményeiket, engedély nélkül, a megengedett tűztávolságon belül.

Különösen a tiszafüredi járás jár elül jó példával s annak is leginkább tiszántuli része, ahol a berakodás szabályait a lehetőségig megtartják.

Meg kell emlékezni e helyen arról a kedvező körülményről, hogy a vármegye lakossága, be sem várva építkezési szabályrendeletünk átdolgozását, nagy általánosságban, tűznek ellentálló anyaggal fedi épületeit s ezzel megelőző tűzrendészetünket hatalmas lépésekkel viszi előre s teszi minél tökéletesebbé.

II. **Szabályrendeletek.** A tűzrendészeti, kéményseprési és építkezési szabályrendeletek odisszeai még egyre tartanak.

Tűzrendészeti szabályrendeletünk jóváhagyását az elmúlt évben nemcsak a vármegyei alispán ur, a törvényhatósági közgyűlés és mi magunk, hanem még a Magyar Országos Tűzoltószövetség is sürgette a m. kir. belügyminiszteriumnál, eredménye azonban ma sincs ennek a sok sürgetésnek.

Ennek a rettenetes állapotnak a következménye azután az, hogy Szövetségünknek nem lévén fedezete: az 1910. évi tűzrendészeti felügyelői szemléket el kell ejtenünk, ami kiszámíthatatlan visszaesést okoz majd vármegyénk tűzrendészetének állapotában. Egyértelmű nézetünk ugyanis az, hogy a helyi hatóságok az ellenőrző kötelességet nem képesek oly hatékonyan gyakorolni, mint a tűzrendészeti felügyelők; a nép jórésze akkor, ha nem érzi azt, hogy a hatóság kiküldöttje minden évben ellenőrzi a tűzrendészeti szabályok megtartását: visszaesik majd a multak mulasztásaiba.

A kéményseprési szabályrendelet újból vizsgálta a kereskedelemügyi miniszteriumtól és a folyó évi szeptember havi közgyűlés fog azzal újra foglalkozni.

Építkezési szabályrendeletünket szövetségünk mérnöke szakszerűen átdolgozta és már átesett az első bírálaton. Most a vármegye közgyűlése által kiküldött bizottság vizsgálja át és remélhetően az őszi közgyűlés már foglalkozhatik vele.

III. **Tűzrendészeti felügyelet.** Járási tűzrendészeti felügyelőtársaim a lefolyt évben összesen 83 községet vizsgáltak meg, míg én a két rendezett tanácsu várost és 7 községet ellenőriztem.

Az egyes felügyelők tevékenysége a következő volt:

A vármegyei tűzrendészeti felügyelő meg-

vizsgált 2 várost és 7 községet s 13 esetben adott a hatóságnak szakvéleményt;

Mlinkó István egri járási felügyelő megvizsgálta mind a 23 községet s öt esetben adott szakvéleményt;

Breznay Imre a tiszafüredi járás felügyelője megvizsgálta járásának mind a 10 községet és 3 esetben adott szakvéleményt;

Liszka János hatvani járási felügyelő megvizsgálta járása összes (11) községet és 6 esetben adott szakvéleményt;

Ifj. Széplaky György gyöngyösi járási felügyelő megvizsgált 9 községet és 7 esetben adott szakvéleményt;

Vedlik Béla hevesi járási felügyelő megvizsgált 12 községet.

Pap János pétervásári járási felügyelő megvizsgált 18 községet.

Vagyis összesen megvizsgáltunk 2 várost és 92 községet és 34 esetben adtunk szakvéleményt a hatóságnak.

A felügyelők közül a pétervásári járási felügyelő panaszos beadvánnyal fordult a Szövetséghez, hogy az ottani hatóságok nem részesítik a tűzrendészetet abban a támogatásban, amelyre joggal számot tarthatna. A Szövetség átirta ez ügyben a megyei alispán urhoz, aki erélyes rendelettel hívta fel a járást mulasztásának pótlására.

IV. **A két rendezett tanácsu város.** Eger és Gyöngyös hatósága a lehető legjobb akaratot tanúsítja a tűzrendészet ügye iránt és különösen a rendőrkapitányságok részéről számolhatok be a legteljesebb támogatásról.

Eger városban a kéménytűzek (26 tűzesetből 21) még mindig napirenden vannak és — jöllehet már mult évi jelentésemben felhívtam a város vezetőségének figyelmét arra, hogy a gyakori tüzet a □ belsejű kémények okozzák — a város most átalakított építkezési szabályrendeletébe mégis vonakodott belevenni az ily belsővel nem bíró henger-kémények építését, sőt nem tette ezt meg a vármegye törvényhatósága sem, minélfogva a szabályrendelet — felebbezésem folytán — a belügyminiszterium által lesz ily irányban módosítandó.

Egy kéménytűzesetből kifolyóan a vármegyei alispán ur szakértői szemlélet rendelt el egy egri lakos házában és az egri m. kir. államépítészeti hivatal, a kéményseprők orsz. szövetségének kiküldöttjei és csekélységemből álló bizottság egyértelműen azt a véleményt nyilvánítottuk, hogy a henger-kémény belső sarkaiban leülepedett korom gyuladt ki s ezért felelősség a kéményseprőt nem terheli. Most tehát annak nézünk elébe, hogy a városi szabályrendelet hiányossága következtében helytelenül felépített kémények egyre-másra kigyuladnak és veszélyeztetik majd a város tűzbiztonságát. Az egész vármegye területén csak 34 kéménytűz volt és abból Egerre 21 esik.

Még mindig hiányos a város különféle részeiben a vízfordó-kocsik elhelyezése. Ezek jórésze még az elmúlt évben is szabad ég alatt állott.

Egyébként a város tűzrendészeti állapota örvendetesen fejlődik és különösen elismerésre méltó az a készség, amit a város a tűzoltóság anyagi ellátása tekintetében kifejt.

Gyöngyös városban még mindig nincs segítve a vízhiányon, pedig igazán életkérdés e városra nézve, hogy egyrészt jó ivóvízzel, másrészt a tűzoltás céljaira megfelelő vízmennyiséggel állandóan el legyen látva. Igaz, hogy ez irányban jóakaratu kísérletezések történtek, ezek azonban még mindig nem radikálisak és eredményt eddig nem produkáltak.

Ezzel a várossal igazán úgy vagyunk, mint egy löpörnélküli hadsereggel, t. i. kitűnően felszerelt tűzoltósága csak azért nem fejthet ki vész esetén kellő energiát, mert nincs elegendő vize.

Vízszerezés, vízkészlet. Az 1909. év folyamán több község furatott kutakat, avagy létesített vízfogót és medencét. Gyöngyös város pedig 5000 K költséggel összes közkutait mélyítette és új szivattyúkkal látta el. Így ma artézi kutaink száma 61, vízbőségük percnként 2190 liter (a gyöngyösi parkettgyári kuttal 2606 liter) van 111 bővizű kutunk, végre 195 vízfordó kocsis és 54 kád.

Az artézi kutak, medencék, vízfogók és bővizű közkutak összesen 14,474 K 57 fillérbe kerültek.

VI. Tűzoltási szerek. 7552 K értékűt szereztek be községeink az elmúlt évben.

Ezeknek a szereknek az árából 5368 koronát a községek és tűzoltóságok készpénzzel fizettek ki és (Gyöngyöst kivéve, 10161 koronával maradtak adósok az eddigi beszerzett szerek árába.

Legtöbbet áldozott szerekre a gyöngyösi (2292 K) és legkevesebbet a hevesi járás (85 K).

VII. Szertárak. Hat község épített vagy javíttatta ki az 1909. évben a tűzoltószertárát.

Ma még mindig 12 községnek nincs megfelelő szertára.

A meglévő szertárak közül 62 cseréppel, 27 faszindelylyel, 5 eternittel, 3 aszfalttal, 6 zsuppal, 1 deszkával, 2 bádoggal van fedve; a fala 45-nek kő és vályog, 28-nak vályog, 25-nek deszka, 8-nak téglá. Padlózata 16-nak betonból, 28-nak deszkából, 11-nak téglából, 51-nak földből van.

A zsufedő, deszkafal cseréppel és kő vagy téglával lenne kicserélendő, a földes szertárak pedig cementtel kiöntendők.

(Folyt. köv.)

* A székelyhídi önkéntes tűzoltótestület parancsnokságának 1909. évi jelentéséből:

1909. évben tartatott egy köz- és öt parancsnoksági gyűlés. Ellenőrzési szemle volt egy; pótszemle kettő. Gyakorlat és iskola 12.

Tűzeset volt 12.

Évi jelentéseiket megküldötték: Gyöngyös, Mohács és Kiskőrösi testvéreink. Valóban sajnós és egyben érthetetlen, hogy míg mi jelentésünket átlag 50 testületnek küldjük el, ezek közül csak három tartja érdemesnek viszonzni azt. Lehet, hogy nem tulajdonítanak értéket a testvéregyesületek ilyeszerű érintkezésének; ez esetben tévednek, mert az évi jelentés évről-évről története, abból sok esetben tanulságot merithetünk, de mindenestre tudunk egymásról és akinek ez sem kell, abból az összetartozóság érzete hiányzik és bizony nem vérbeli tűzoltó.

Kaba (Hajdu várm.) képviselőtestülete elfogadta víz-szerzési rendszerünket és a hozzátartozó gyűjtőkocsis megtekintésére megbízottait elküldötte.

Szilágycseh tűzoltóságát — mely az országos tűzoltószövetség elnökségének utasítására hozzánk fordult, — alapszabály-mintával és vízszerezési rendszerünk leírásával elláttuk.

Polgárdiban városunk szülöttje Fichtner Emil gyógyszerész fáradozik vízszerezésünk meghonosításával.

A Nagykárolyban megjelenő „Közérdek“ című lap egész terjedelmében és rokonszenves sorok kíséretében leközölte a székelyhídi vízszerezési rendszer ismertetését.

Szokásos nyári kirándulásunkat június hatodikán a székelyhídi erdőn tartottuk meg szűk körben, de bő kedvben.

Kiskereki község önkéntes tűzoltótestületének szíves meghívása folytán július 11-én a kora reggeli órákban parancsnokunk és segédtisztünk megjelent az ottani bajtársak gyakorlatának megtekintésére. Ezt a községet szeretném ha meglátogatnák azok az ezer meg több ezer lakosú községek ahol a tűzrendészet csak papíron él. Kiskerekiben van egy mozdony, 1 kocsis feckendő, mászólétrák, vízszerezéshez gyűjtőkocsis, ragyogó tisztán tartva, tiszta szertárban. Van 40 tagú önkéntes tűzoltósága szépen begyakorolva és a mi fő, telve lelkesedéssel. köteleességtudással.

1909 augusztus 22-én tartottuk zászlószentelésünk XXX-ik évfordulóját. Bár puritán egyszerűséggel terveztük annak megtartását, a közönség rokonszenve ünneppé emelte azt.

Biharvámegye volt főispánja Glac Antal ur felhívására testületünk tagul lépett be 50 koronával a biharvámegyei magyar közművelődési egyesületbe.

A lefolyt évben tűzoltó-zenekarunk újjászerveztetett. Testületünk 14 fiatal tagja osztatott be a zenekarba. A tanulás december 3-án kezdődött meg és április 1-ig tartott.

Testületi tag volt 1908 december 31-én 164

Testületi tag van 1909 december 31-én 148

tehát kevesebb 16 taggal,

Testületünk vagyoni állása 1909. december 31-én.

1. Szerelvényekben . . .	11.952 K	91 fill.
2. Segélyalap	2,344 „	85 „
3. Magyary Béla-alap . . .	104 „	90 „
4. Tűzoltódalárda-alap . .	159 „	84 „
5. Tűzoltózenekari alap . .	106 „	45 „
6. Kirándulási alap	81 „	50 „
7. Pénztári készlet	367 „	04 „

Összesen . . . . 15.116 K 99 fill.

Az a három év, melyre testületünk vezetése reánk bízott, lejárt. Hogy ez a három év nem mult el testületünk felett nyomtalanul, egyedül vízszerezési rendszerünknek 1908. év augusztus 17-én Székelyhidon történt bemutatására (Lásd lapunk 1908.

Magyarországi tüzoltószövetség aug. 14-iki közgyűlésén felvett jegyzőkönyv. — Bartha Gergely, kolozsvári parancsnok nyilatkozata és a Nagyenyeden történtek. — Dr. Erdős Lajos, ref. püspök levele a szerkesztőhöz. — Telepengedélyező eljárásokhoz a belügyminiszter szerint a tüzoltó parancsnok meghívandó. — Motorok a tüzoltóság szolgálatában. Irta: Dr. Pócs Miklós. — Emberéletmentés tűzeseteknél. Irta: Dr. Balogh Dezső. — A gyermek játéka a tűzzel. Irta: Pap Mariska. — Kiállítások stabil csarnokairól és a tűzrendőri felügyeletről. Irta: Gelléri Mór. — Az első magyar általános biztosító társaság tökeemelése. — Szövetségünk köréből: Hevesvármegyéből. Irta: Jászberényi Miklós. — Székelyhid. — Különlélek. — Szerkesztői üzenetek. — Beszerzési források.

— **Alelnökünk, Óvári Ferenc,** idei nevénapja alkalmából, jótékony célokra tett eddigi adományait, újabb 25 ezer koronás alapítvánnyal tetézte.

— **Hagyomány a pozsonyiak számára.** A f. évi július 5-én Baden-Badenben elhalálozott Michaelis Béla, a nemes gondolkodású, kedves bajtárs, még halálos ágyán sem feledkezett meg szülővárosának, Pozsonynak, arról az intézményéről, amelynek előbbvitelén, fejlesztésén, szívének egész szeretetével csüngött, amíg élt. A pozsonyi takarékpénztárnak egy részvényét azzal hagyományozta az önkéntes tüzoltó egyesületnek, hogy annak beváltandó szelvényeiért évenként rendelkezésre álló összegből a pozsonyi tüzoltó parancsnok 100 koronás jutalmakat osszon ki az arra általa méltóknak ítélt önkéntes tüzoltók között. A 400 koronán felüli esedékes summák tőkésítendőek s újabb 100 koronás stipendiumra kerekítendőek ki. A pozsonyi testület a korán elhunyt Michaelis arcképét a parancsnokság ülésterme számára emlékeztetőül megfesteti.

— **A Magyar Hírlap melléklete.** Egyik jónévű napilapunk, a kitűnően szerkesztett Magyar Hírlap, Tűzrendészet címen külön mellékletet kreált. Az irodalmi mellékletek helyét elfoglaló közgazdasági és műszaki állandó rovatok sorába tehát ime bevonul a tűzrendészet is. Nem hiába szól a legutóbb Brüsszelben megtartott V. internationalis tüzoltó kongresszus legkiemelkedőbb határozata is arról, hogy az egyes országok kormányai megkeresendők aziránt, miszerint a legmodernebb tudományok egyike a Tűzrendészet számára a politechnikumokon tanszéket állítsanak. A közérdeklődésre tényleg méltán tarthat számot ez a pár évtizeddel ezelőtt meg sem álmodott fejlődést mutató új területe a speciális szakmabeli ismereteknek. De hogy ezt, mint az idők jelét, egy napilap szerkesztősége ne csak megérezze és átértse, de kultiválni is megkezdje: az kétségkívül modern gondolkozásra valló oly irányzat, melyet csak örömmel üdvözölhetünk. Midőn a bajtársak figyelmét e szakmánk szempontjából nevezetes ujításra felhívók, ezuttal csak annyit említünk meg, hogy a rovatnak, mely hetenként fogja mellékletét képezni a Magyar Hírlapnak, vezetője Ádám József István, kiről az Urániában tartott felolvasása óta ismeretes, hogy az amerikai tüzrendészeti viszonyokat behatóan tanulmányozta. A melléklet közle-

— **A hű kutya.** A közmondássá vált kutyahűségnek néha valóban megindító példájára akadhathatnk. Londonban a Kings Line egyik házának földszintjén tűz ütött ki és csakhamar lángban állott a lépcsőház egész a Kent-család elsőemeleti lakásának bejáratáig. A tüzet senki sem vette észre, csak a ház udvarán őrködő foxterrier. Lángon, füstön keresztül rohant fel a hű állat gazdája lakásához, ahol az ajtót véletlenül nyitva találván, beszaladt a hálószobába és keservesen szűkölt. Mivel azonban gazdája nem ébredt föl, felugrott az alvó Kent mellére és hangosan ugatott. Kent fölébredt, de az égő lépcsőházon már nem menekülhetett; tehát az ablakon át egy lepedő segítségével leeresztette feleségét és gyermekeit az utcára. A kutyát egy rendőr kinyújtott karjaiba dobta. A kutya megütötte ugyan magát, de pár pillanat múlva már vígan ugrálta körül a gyerekeket és örvendezve nyalogatta gazdája kezét, aki időközben szintén lemászott már a lepedő segítségével az utcára.

— **Zenta városa elhatározta,** hogy tüzoltóságának felszerelését 15 ezer korona erejéig modern szerekkel egészíti ki. Ajánlattételre a budapesti szivattyúgyár, Köhler István gyára, a Walsler-gyár és Mátrai, Feik és Társa szolgáltattak fel.

— **Leégett négyemeletes áruház.** A Frish Furnishing Co. áruházának égése Csikagóban 15 ember életébe került. Másik 20—30 ember súlyosan vagy könnyebben megsebesült. Az áruház a tűz keletkezésének percében tele volt vevőkkel, de a tűz szerencsére nem a földszinten, hanem az emeleten tört ki, ahol épp ágyneműt árusítottak. A lángok csakhamar elborították a lépcsőházat és a harmadik emeleten lakók, kik a lépcsőn már nem menekülhettek, az ablakon át voltak kénytelenek kiugrani. Öt ember ezek közül szörnyethalt. Tíz ember elégett.

— **Egy kérdés.** Kaposvár város képviselőtestülete elhatározta, hogy új tűzrendészeti szabályrendeletet léptet életbe és a tervezet elkészítésével megbízta a város tüzoltószakértőjét, Szabados Imre, gyógyszerészt, aki szerepet visz ugy a megyei, mint a városi életben.

Szabados lelkiismeretes és gondos munkával el is készítette a szabályrendeletet, de nagyon szigorú intézkedéseket vett bele, úgy, hogy a városatyák egyrésze nem volt vele megelégedve.

A közgyűlésen több felszólalás is történt a szabályrendelet ellen, s a tervező minden felszólalásra következetesen azt felelte, hogy ő a városban az egyedül illetékes szakférfiú és ezzel a tervezettel két hónapon át éjjel-nappal szakadatlanul foglalkozott és most nem enged változtatni rajta.

Már-már elfogadták a tervezetet, amikor felállott egy kaposvári ügyvéd s rövid beszéddel eldöntötte a tervezet sorsát.

Egy lélekzetre ugyanis a következőket mondotta:

— Tiszteit közgyűlés, én mindössze csak egy kérdést vagyok bátor feltenni. Szabados Imre háztulajdonos, földbirtokos, szőlőtulajdonos, vármegyei és városi képviselőtestületi tag, hitközségi előjárásági tag és templomgondnok, adófelszámolási bizottsági tag, Somogyvármegye közegészségügyi bizottságának tagja, az országos tüzoltószövetségnek előadója, Somogyvármegye tüzoltószövetségének alelnöke és vármegyei tűzrendészeti felügyelő, a kaposvári önkéntes tüzoltótestület t. b. parancsnoka, városi közegészségügyi, városi villanyvilágítási és városi vízvezetési bizottsági tag, a magyar országos gyógyszereszeget XXII. járásának igazgatója, a somogyvármegyei gyógyszereszek egyesületének alelnöke, megyei közoktatói választmányi tag, a tudóész ellen védekező somogyvármegyei egyesület választmányi tagja, a Szabad Lyceum és korszolyaegyesület választmányi tagja, városi közevetvám és pénzügyi bizottság tagja azt állítja, hogy két hónapon keresztül egyedül csak ezzel a tűzrendészeti szabályrendelet-tervezettel foglalkozott. Bátor vagyok hát megkérdezni tőle: Mikor volt a gyógyszerész ur a patikájában?

Szerkesztői üzenetek.

Sch. A magyarok bejövetelkor csak a tötöket, bolgárokat, vendeket és a horvátokat találják itt. A bolgárság a nagy Alföldről kivonult előlük. Az oláh csak szórványosan volt meg délkeleten s a hegyeken át észrevétlenül behuzódás révén szaporodott, az örmény és a szerb engedély folytán telepedett le, végre a ruthén, szász és a sváb, királyaink által szándékosan betelepített népfaj hazánkban.

N. A Spinkler vizszóróknak eddig megállapított legnagyobb hátránya az általuk okozott vízkároknak nyilvánul. És ilyen vízkár elő állhat náluk egyszerű csőrepedés folytán tehát nem tűz alkalmával is. A velők legutóbb szerzett budapesti tapasztalatokat lapunk ez évi 4. számának 68. oldalán találja.

B. Az 1896. évi XXXIII. t.-c. vagyis a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése után a csendőrség számára 1900-ban kiadott II. szolgálati utasítás 57. §-a ekkép hangzik:

„Tüzesetnél a csendőr addig, míg az arra hivatott hatósági személy (tűzoltó parancsnok) részéről intézkedés nem történik, a fennálló tűzrendészeti szabályrendelet, illetve a tűzoltás taktikai szabályainak szemellett tartásával, a körülményeknek megfelelően intéz-

kedik és cselekszik. Az intézkedésre hivatott hatósági személy, illetve a tűzoltás vezetésére illetékes hatósági közeg megérkezése után pedig ezt támogatja és arra ügyel, hogy ennek rendelkezései mindenben pontosan teljesítenek. Az élet- és vagyonmentés tekintetében (az 50. § értelmében) a tőle telhető tevékenységet kifejtteni a csendőrnek különös kötelessége. A felügyelet és gondoskodás azonban a tűz eloltása után is folytatandó és arra, hogy a tűzoltás vezetőjének, a tűz újabb kiütése megállítására tett intézkedései pontosan foganatosítsanak, különösen kell ügyelni.”

Az 58. § pedig a nyomozásnál követendő eljárásról szól. A 132. § csak az 58. §-nak kiegészítése olyan esetre, amelynél szándékosnak látszó gyújtogatás látszik fenforogni.

Dr. Saurer-féle indítónál a motor járásközben levegőt nyom egy tartányba. A motornak vezérlőműve olyan, hogy egy emeltyű átállításával a szelepek úgy nyitnak és zárnak, mint a gőzgépnél. Az emeltyű átállításával tehát és az összenyomott (sűrített) levegőtartány csapjának kinyitásával a motor megindul. Pár fordulat után, ha az emeltyűt visszahelyezzük, a motor benzinnel jár tovább.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt Geittner és Rausch tulajdona)
fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára.
Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 9.
Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár
Részvénytársaság
Budapest,
VI., Váci-út. 69
GYÁRT:
◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőket és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON
es. és kir. udvari szőlítők, gyártanak:
tűzifecskendőket és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat.
Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest,
V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa
Budapest.
Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33.
Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.
Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walser Ferenc
tűzoltói szerek és szivattyúk gyára,
harang- és fémöntőde
Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

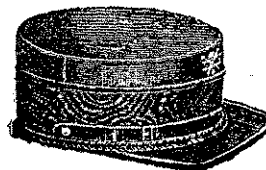
Sternberg és Kálmán
Budapest, VIII., József-körút 35.
GYÁRTUNK: tűzifecskendőket, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőket gyárt a
Műszaki és gépipari részvénytársaság
BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

Feik és Tréba
Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.
A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya)
lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott —
„Optimus” kézi tűzoltókészülék
ara 8 1/2 liter ürtartalommal . . . . 65 K.
10 1/2 „ „ „ . . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat
legjobban és legolcsóbban készít
Ritscher Zsigmond
és Fia Körmenten.
Kívánatra árjegyzék és mintasapka.

Győző Béla és Tsa
Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.
Szállítanak
automobil-, gőz- és motorfecskendőket,
kocsi-, mozdony- és targoncafecskendőket,
felszereléseket és tömlőket.

Magyar Fémlemezgyár r.-t.
Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.
egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Huneeke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

TÜZRENDESZETI KÖZLÖNY

AZ ORSZ. TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA.

<p>Megjelenik minden hó második szombatján.</p> <p>Hirdetéseket felvenni a kiadóhivatal egyedül jogosított.</p> <p>A lap szétküldésére vonatkozó felajánlásokat az országos szövetség elnökségéhez kell intézni; a bőví az előfizetések a hirdetések díja is küldendő.</p>	<p>Laptulajdonos: A MAGYAR ORSZÁGOS TÜZOLTÓ-SZÖVETSÉG. Kiadóhivatal: az Országos Tűzoltó-Szövetség Irodája VII., Békóczy-út 38. Telefon 90-33.</p>	<p>Előfizetési ára, egész évre, 5 korona. Tagtestületeinknek ingyenpéldány jár.</p> <p>Szakoikkak, melyeknek kézirata a szerkesztő címére irányítandó, ha közlésre alkalmasak díjaztatnak.</p>
--	---	--

Felelős szerkesztő: MARKUSOVSZKY BÉLA, VIII., Kun-utca 2.

Elmélkedések Ökörítőről.

Irta: Vida Pál előadó.

Nemcsak az ökörítói tűzesettel, hanem bármely tűzeset igazi lényegével évtizedek óta csak a tűzoltói szaklapok foglalkoznak. A „Tűzrendészeti Közlöny“-t ingyen küldi meg a Magyar országos tűzoltó szövetség minden vármegye és város hatóságának, de az illetékes hatósági tisztviselők — tisztelet a kivételnek — valószínűleg az „alsós kaláber“ egy osztását, vagy a „réce les“ egy puffantását nem szívesen mulasztanák el egy tűzoltói szaklap elolvasásáért és így ezen lapokba foglalt jó tanácsok és egyéb közérdekű dolgok maradnak jobbra azoknak a kigunyolt, lekicsinyelt tűzoltóknak, kik a mai sivar korban még mindig lelkesedni tudnak a tűzrendészet nemzetgazdaságilag fontos eszméjeért.

Nem felesleges tehát újra meg újra rámutatni a veszélyt előidéző bűnös mulasztásokra.

A tűzbiztonság legelső követelménye a prevenció, vagyis megelőzni mindenek felett azt, hogy tűz egyáltalán keletkezzék, másodsor pedig gondoskodni oly létesítményekről, hogy amennyiben a tűzeset mégis előfordul, az ő minél gyorsabb és sikeresebb elfojtásának lehetősége előmozdításuk.

Maga a tűzoltás technikai eselekménye az ő taktikai módszerével csak harmadsorban lép előtérbe.

A két elsőrendű követelményről való gondoskodás és megfelelő hivatalos intézkedés feltétlenül a közigazgatási hatóságok kötelességéhez tartozik, míg a harmadik feladat megoldásához önkéntes buzgalomból csatlakozik a társadalom, névszerint a tűzoltó intézmény, s mi történt e részben Ökörítón?

Az olvasónak alig kerülte el figyelmét azon körülmény, hogy a faluban tűzoltóság nincs és a végzetes táncmulatság nélkülözötte a megelőző intézkedésnek legkisebb részletét is, sőt

ellenkezőleg minden egyenesen a tűzbiztonság elleni hiba jelenségeit viselte magán.

Honnét ezen szerencsétlen mulasztás? röviden lehet felelni reá:

A szerencsétlenség legelső és legfőbb belső oka az az indolencia, vétkes közöny, mely az időközi kormányoktól le egész az utolsó falusi jegyzőig az egész közigazgatási apparátust eltölti a tűzrendészet gondozása és a tűzoltó-intézmény ápolása körül, valamint a társadalom azon bűne, hogy az észme felkarolása helyett az intézmény közharcosai, sőt apostolkodói ellen a gúny, kicsinylés, ócsárlás és rágalom nyilait lövöldözi és nem ritkán azoknak elismerés helyett gánacoskodással fizet.

Mi sem természetesebb, minthogy ezen gyakori tünetek a legszilárdabb küzdőket is elkedvetlenítik s így a közjóra károsan hatnak és az ebből eredő mulasztások katasztrófát szülnek.

Ha Szatmár vármegyében és így közvetve Ökörítő községében törődtek volna a megelőző tűzrendészet feladataival és lett volna a községben egy szakférfit, aki a felettes hatóság erkölcsi védelmének birtokában merészelt volna tanácsadólag fellépni, hogy a pajta ajtaját ne szögezzék be, hogy a kapuk belső felét ne zárják el padokkal, hogy a száraz lombfüzérek között tűzbiztos világításról gondoskodjanak, hogy tűzország állitassék fel s még egyéb a a helyi viszonyoknak megfelelő elővigyázati intézkedés megtörténjék, talán a veszély egyáltalán nem történt volna meg, vagy ha megtörtént volna is, bizonyosan egyik-másik ügyesebb tűzör betörte volna a deszkafalát, elszórta volna a kapukat elzáró padokat és nem lehetetlen, hogy ily rettenetes szerencsétlenség még sem következett volna be. De itt önként felmerül ismét a kérdés, vajjon az ökörítói tűzoltóparancsnok, ha lett volna, mert volna-e érvényt szerezni szakvéleményének, mikor esetleg a járási főszolgabíró indolenciával viselte-

tik a megelőző tűzrendészet iránt és a tűzoltóparancsnokot hatósági védelemben nem részesíti egyébkor sem.

A Magyar országos tűzoltószövetség immár 40 évi fennállása óta folyton-folyvást szorgalmazza a kormányt megfelelő törvényes intézkedések megtételére a megelőző tűzrendészet általános és kötelező megoldása tekintetében és mindössze az 1888. évben tudott egy minisztertanácsi határozatot kicsikarni, amely ma is bázis gyanánt szolgál a hazai tűzrendészet és tűzoltói intézmény szabályozásánál.

De legalább ez a rendelet lenne lelkiismeretesen és az egész országban kötelezően végrehajtva. De édes Istenem, hol vagyunk mi ettől.

A hatóságok a fentemlített kormányrendeletbe foglalt kötelezettségeiknek se hivatalos, sem társadalmi téren nem feleltek meg.

Ami az ország területén a közhatóságok vastag közönye dacára megőrtént a multban és megvan a jelenben, az az országos tűzoltó szövetség különböző mozgalmainak, az egyes megyékben alakult alszövetségeknek és egyes tűzoltótestületeknek és ezek kebelében működő lelkes férfiak közreműködésének köszönhető. Ezen különböző szervek buzdító gyűléseket, országos és megyei tűzoltó-szaktanfolyamokat tartanak, tanítják a katonaságot, csendőrséget, a tanítóképezdébe járókat, a földmivessiskolai tanulókat a tűzrendészet és tűzoltóskodás ismereteire, sőt részt kértek a községi jegyzőtanfolyamokon is előadni a tűzoltóskodást.

Kidolgozta évekkal ezelőtt az országos tűzoltó szövetség a tűzrendészeti törvénytervezetet. Sőt a serdületlen gyermekek dohányzásának fontos kérdésére is kiterjeszkedett.

És mindezt oly szerencsés módon javasolja a szövetség, hogy ez az ország megterhelésével, adóemeléssel nem járna.

S mind e sokoldalú tűzoltói tevékenységnek alig van sikere, mert a fentemlített tűzrendészeti törvényt annak a pár vezető férfiúnak — köztük megyénk főispánja gróf Széchenyi Viktornak — tengernyi sürgetése és kérelmezése dacára sem lehetett továbbra vinni egy miniszteri ankétnél.

Az 1888. évi tűzrendészeti kormányrendeletet nemesak hogy lanyhán veszik a hatóságok, hanem sokszor annak szigorubb intézkedéseit meghiusítani igyekeznek, a tűzoltóegyleteket pedig vagy sehogy, vagy nagyon mostohán védik hivatalos hatalmukkal.

Példákkal lehetne illusztrálni, hogy a tisztviselők szívesseggnek tekintik, ha a tűzoltóság működése érdekében valamit hivatalosan tesznek, melyet néha valami tekintélyesebb egyén közreműködésével lehet elérni. A kisebb alakok talán honoráriumot vagy legalább is

főszolgabírókat és községi előljáróságokat rendszeres tűzoltócsapatoknak egy éven belül leendő szervezésére, állandó fentartására és minden kapcsolatos tűzrendészeti megelőző intézkedéseknek nemesak hivatalos, de társadalmi előmozdítására.

És ime Ökörítő s azon kívül számos megye és község a tanu, hogy hol tartunk e részben. De szóljunk a társadalomról!

Kikből áll a tűzoltócsapatok nagyrésze ma? Városban néhány mesterlegényből, faluban pedig fiatal suhancokból. Nem is volna ez rossz anyag, sőt ellenkezőleg. Ámde ennek az elemnek foglalkozása, életkora, szellemi képessége és egyéb okokból a társadalom más, — mondjuk — előkelőbb tagjaiból kikerülő vezetőkre van szüksége. Ezenkívül szükséges, hogy a tűzrendészettel és általában a tűzoltó-intézménnyel behatóbban és szakszerűleg szellemi téren is foglalkozzanak, meg hogy az eljáró hatóságokat társadalmi uton épp úgy, mint hivatalos téren, támogassák.

És valjon e tekintetben mit tapasztalunk? Azt tapasztaljuk már hosszú idő óta, hogy azok a férfiak, kik számos évek során a tűzoltó-intézmény terén apostolkodtak, elvesztik kedvüket. Nemesak a vezetőszeretől lépnek vissza, hanem a sorokból is kilépnek. És valjon miért? Azért, mert a hatóságok közönyén kívül nem részesülnek a közönség tekintélyesebb rétegeinek becsülésébe, sőt ellenkezőleg, számottevő tényezők gunyolódásával, kicsinylésével s néha még sértegetéseivel is találkozik a lelkebb tűzoltó. A működésében előforduló jogosult kritika, a megengedett határt túllépve, a legnemesebb törekvést is rut feltevésekkel jutalmazza.

Tagadhatatlan, hogy vannak a tűzoltóság külső megjelenésében, ruházkozásában és egyesek fellépésében tuzások, melyek néha mosolyra, vagy megütközésre méltók és sokszor tréfálkodva halljuk, hogy a tűzoltónál fő a fehér keztyü, meg a cifra ruha. Ámde, ha valahol, úgy e téren érvényesül azon közmondás, hogy: a cél szentesíti az eszközt.

Mert édes Istenem, midőn az alapeszme szép és magasztos, midőn ennek szolgálatába az a jámbor tűzoltó beleönti szabad idejét és testi fáradalmaikat, ezért egyáltalában nem méltó arra, hogy lealacsonyítólag az mondják róla: hisz ez „csak egy tűzoltó“, amiben minden kicsinyítő jelző befoglaltatik hallgatag kimondásával annak, hogy a tűzoltó a közéletbe nem számít.

Pedig hányszor otthagyja az a tűzoltó a vész színhelyén nem a fehér keztyüjét és ékes uniformisát, hanem a fehér fogát, szegényes gunyáját, sőt néha egész irháját t. i. önmagát is!

És ugyanilyen sors vár a vezetőhelyen működő tűzoltóra is, csak hogy más formában.

nek gyökere abból fakadt, hogy 5 tűzoltói térer fejtett ki tevékenységet, míg bírálói a kényelmesebb szórakozásnak s élvezetnek hódoltak és a gunyos, kicsinylő s elítélő kritika teréről beszéltek, a tűzrendészet eme szerény bajnokáról.

egyres küzdöket itt és amott a nemes ügyektől, melynek a közérdek vallja kárát és visszaesést von maga után, mely, ha nem is az ököritői eset ismétlődéséhez, de mindenesetre más hasonló szerencsétlenségekhez fog vezetni.

HIVATALOS RÉSZ.

Katonai motoros léghajók kikötésénél követendő szabályok.

122825/910. B. M.

A Parseval-typusu katonai motoros léghajó használatba vétele folytán a közös hadügyminiszterium azon lehetőségből indulva ki, hogy a léghajó kikötése — kedvezőtlen időjárás következtében — nem a szándékolt helyen történhetik meg, a szükségessé váló segélynyújtást illetőleg a következőket állapította meg:

1. A kikötés helyéül (a lehetőség szerint) első sorban katonai gyakorló terek vagy legelők, erdőtisztások, szántóföldek választandók.

2. Ha a kikötésnek — akár szándékosan, akár szükségből — katonai székhelytől távolabb fekvő helyen kell történnie a léghajó-parancsnokának akár távirati akár egyéb uton megérkező segélynyújtás iránt való kérelme a leggyorsabban teljesítendő.

3. A leszállásnál való segédkezésre, valamint a léghajó őrizetére szükséges legénység — tiszt vezénylete alatt — feltétlenül, minden esetben, rendelkezésre bocsátandó.

4. A léghajó robbanékony voltára való tekintettel, a kikötésnél minden nyitott láng, égő szivar stb. távol tartandó

5. A leszállásnál (kikötésnél) segédkező legénység feladata, a léghajóról lelógó köteleknél fogva, a léghajót — utasítás szerint — a földre huzni.

6. Leszállás után a léghajó parancsnoka, a kikötésnél segédkező katonai csapat parancsnokának jelentést tartozik tenni, hogy a kikötés mi okból történt s a léghajó lehorgonyozandó-e, avagy továbbutazás céloztatik?

7. Motoros léghajó kikötési szándékát nappal a csónakja alatt kitűzött háromszögletű piros zászlóval jelzi, éjjel pedig ugyancsak a csónak alatt fehér fényt lobogtat. Veszély esetén a háromszögletű piros zászlón kívül, két egymás feletti fekete golyó is tüzendő ki.

8. A motoros léghajó jogositva van ugyan nappal, mint éjjel, síp, kürt stb. hangok útján jeleket adni. Nem kormányozható léghajó (a hangjeleken kívül) a háromszögletű piros zászlót a léghajó kosara alatt tüzi ki.

9. Ahol katonai segédlet nem állhat rendelkezésre, ott a leszállásnál való segítségnyújtás a közigazgatási hatóságok kötelessége. A kért segély minden késedelem nélkül feltétlenül megadandó.

Budapest, 1910 október 25-én.

Gróf Khuen-Héderváry Károly
mint belügyminiszter.

2312
1910. sz.

Jegyzőkönyv.

felvételű Budapest 1910. november 19-én a magyar országos tűzoltószövetség elnökségének ülésében.

Elnök: Gróf Széchenyi Viktor, majd Óváry Ferenc dr., alelnök. Jegyző: Breuer Szilárd titkár.

Jelen voltak: Apáthy Vilmos, Barabás István, Jászberényi Miklós, Rüll Béla dr., Szabados Imre, Szabó Gyula, Tankóczy Gyula, Varga Lőrinc, Vass János dr., Vida Pál előadók, Balogh Dezső dr. pénztárnok, ifj. Bitskey Illés segédtitkár és Markusovszky Béla lap-szerkesztő.

105. Elnök megnyitván az ülést, titkár bejelenti, hogy Mezey Mihály nagyváradai parancsnok és a Bihar vármegyei szövetség elnökének temetésén a szövetség képviselőiben Varga Lőrinc előadó helyezett koszorút a boldogult koporsójára.

A felmerült költségek utalványozása kapcsán tudomásul vétetett s egyben határozatott, hogy Mezey Mihály érdemei jegyzőkönyvileg megörökíttessenek és a megemlékezésről ugy a család, mint a nagyváradai testület értesíttessék.

106. Óvári Ferenc dr. alelnök bejelentvén azt, hogy a Belügyminiszterium a közigazgatási tanfolyamok keretében rendezett tűzoltói tanfolyamokat ismét engedélyezte s hogy a fővárosi hivatásos tisztek közreműködése tárgyában a fővároshoz leiratot intézett, javasolja, hogy ily értelmű megkeresést a szövetség is intézzen a főváros tanácsához.

Elfogadtatott és a megkeresés elkészítésére az iroda utasított.

107. Felolvastatván az orsz. tűzoltótiszti egyesületnek átirata a két testület fuziójának megbeszélése tárgyában, elnök ismerteti az eddig Vermes Béla kezdeményezésére folytatott megbeszélések fonalát, mire az elnökség az egyesület örömmel üdvözölvén, a november 28-án Széchenyi Viktor gróf elnöklete alatt tartandó közös értekezletre Óvári Ferenc dr. alelnököt, Breuer Szilárd titkárt, Apáthy Vilmos és Vida Pál előadókat küldte ki.

108. Markusovszky Sándor (Ungvár) azon írásban beterjesztett javaslata, hogy a tisztiegyet megszűnt lakása helyett a szövetség létesítsen az általa kidolgozott alapszabályok szerinti módon hasonló otthont, az elnökség egyelőre nem tartotta tárgyalhatónak, mivel e tekintetben részben a jóváhagyás alatt álló új alapszabályok intézkednek, részben pedig a tisztiegyesülettel való egyesülés sincs elintézve.

109. A Stermann M. gyufagyár tulajdonosának ama kérelmére, hogy a szerződés 1912 szeptember 1-ig fenntartassék, az elnökség, tekintettel a besztércébányai gyufagyárral folytatott tárgyalás sikertelenségére, teljesíthetőnek találta és a céget erről értesíteni úgy rendelte, hogy amennyiben időközben a gyufamonopolium életbe lépne, ne feledkezzék meg a segélypénztár kártalanításáról, illetve arról, hogy e tárgyalásokhoz a szövetség is meghívassék. Az

elmúlt negyedre befizetett 17 K 19 f a segélyzőpénztárnak utaltatott át.

110. Az erdélyrészi szövetségnek október 2-án történt megalakulása bejelentetvén, az elnökség, tekintettel az ily kerületi szövetségek eddigi meddőségére és életképtelenségére, valamint a legtöbb erdélyi magyar testületnek már eddig is elfoglalt álláspontjára és távolmaradására, de főleg mert ezáltal az egyedül munkálkodást kifejtteni tudó vármegyei szövetségek alakítása elodáztatnék, az új szövetség megalakulását helyteleníti és az alapszabályok láttamozását javasolni nem fogja. Felkéri egyben Tankóczy Gyula előadót, hogy keresse fel az érdekelt főbb testületek vezetőit és iparkodjék őket személyes érintkezés útján eljárásuk helytelenségéről meggyőzni.

111. Alelnök azon javaslatát, hogy a veszprémi nagygyűlés ideje jun. hó 29., 30. és július 1-ére állapíttassék meg, az elnökség elfogadta, mégis azon óhajának adván kifejezést, hogy amennyiben lehetséges lenne, a nagygyűlés inkább a pünkösdi ünnepnapokon tartassék meg.

112. A Veszprém-vármegyei szövetség azon kérelmét, hogy a vármegyei szövetségek jegyzőkönyvei a hivatalos szaklapban szövegszerűen leközöltessenek, a lap kis terjedelmére való tekintetből nem találta teljesíthetőnek, felhívja azonban a vármegyei szövetség figyelmét arra, hogy a Torontál-vármegyei szövetség jegyzőkönyvei a vármegye hivatalos lapjában tétetnek közé s hogy ezen célszerű közlési mód más vármegyék által is utánozandó lenne.

113. A kolozsvári testület átirata az ottani színházban létező lakásból felmerült tűzrendészeti kérdés tárgyában, tudomásul vétetett és a helyzetnek a helyszínén való megtekintésére Tankóczy Gyula előadó kéretett fel.

114. A zentai testület azon kérelmét, hogy a hivatalos szaklap régebbi évfolyamai neki díjtalanul avagy kedvezményes áron engedjék át, az elnökség, tekintettel a csekély készletre, nem találta teljesíthetőnek és azokat csak évfolyamonkénti 5 K áron engedi át.

115. A budai, sárospataki és győri tanítóképzők azon kérelme, hogy 30—30, illetve 35 hallgatója részére a szükséges szakkönyvek a folyó évben is engedjék át, továbbá a pinkafői polgári iskola 1—1 szakkönyv átengedése iránti kérelme és a Torontál-vármegyei szövetség kérelme, mely szerint a „Szépliget-i tűzoltóság“ az ottani közművelődési egyletnek felolvasások rendezéséhez és jutalmi ajándékok, kedvezményes áron engedjék át, teljesítették, a könyvek megküldetni rendeltettek és utóbbi részére a kedvezményes ár 1 koronában állapították meg.

116. A „British Fire Prevention Committee“ azon átirata, hogy a tűzpróbáiról és tanulmányairól szerkesztett képes füzetét évi 25 K kedvezményes áron hajlandó megküldeni az előfizetőknek, és kellő jelentkezés esetén azt német és francia nyelven is kiadni, tudomásul vétetett és a hivatalos szaklapban közhírré tenni rendeltetett.

117. Szerbovszki Szaniszló és dr. Szily József köszönő levelei, melyet azon alkalomból intéztek az elnökséghez, hogy az őket szolgálati jubileumok alkalmából üdvö-

művet hajlandó népies könyvei sorában kiadni, ha azt felülbírálnak arra alkalmasnak találja, tudomásul vétetett és elrendeltetett, hogy a mű szerző általi átdolgozása után nevezett társulathoz beküldessék.

119. Alelnök azon jelentése, hogy a „Panama“-röpirat szerzője ellen úgy a szövetség, mint dr. Vass János nevében a bűnvádi feljelentés dr. Edvi Illés Károly útján beadatott, valamint az ungvári testületnek ez ügyre vonatkozó bizalmi átirata, a panaszbeadvány felolvasása után tudomásul vétetett és a szövetségnek a tárgyaláson való képviselőjére dr. Óvári Ferenc alelnök kéretett fel.

120. Jászberényi Miklós jelentése a Szepes-vármegyei szövetség közgyűléséről és versenyéről, az Abauj-vármegyei szövetség alakulásának kezdeményezéséről, valamint erdélyi útjának tapasztalatairól, tudomásul vétetett, költségei kiutalványoztattak és egyben felkérte, hogy az Abauj-vármegyei szövetség ügyében továbbra is járjon el.

121. Titkár azon jelentése, hogy a testnevelési kongresszus bizottsága az általa kidolgozott törvényjavaslatban az országos testnevelési tanács tagjai sorába az országos tűzoltószövetség egy kiküldöttjét is felvette s hogy a tornatanárok képesítésével foglalkozó bizottságba őt is, mint titkárt, meghívták, tudomásul vétetett és titkár felkérte, hogy a jelzett bizottsági tárgyaláson járjon el.

122. A gyakorlószabályzat kivonata elfogyván, újabb 2000 példány kinyomtatása elrendeltetett.

123. Titkár azon jelentése, hogy az új szervezési és egyenruházati szabályzat kinyomatott s egy példány minden tagtestületnek a segélyzőpénztári űrlapokkal együtt díjtalanul megküldetett, tudomásul vétetett és Jászberényi Miklós javaslatára utasított titkár, hogy a művet kidolgozó s rajzokat készítő Szabó Gyula előadónak adandó tiszteletdíjat illetőleg a jövő ülésre tegyen javaslatot.

124. Opra János abaujszántói alparancsnok azon javaslatát, hogy az elnökség hívja fel a testületeket rendszeres téli oktatás és altisztképzés bevezetésére és adjon ki erre vonatkozó utmutatót, az elnökség tárgyalás alá vevén, felkéri Barabás István előadót, hogy az erre vonatkozó és 6—8 órára terjedő tervezetet írja meg és küldje meg a hivatalos szaklaphoz, hogy még annak decemberi számában közölhető legyen.

125. Dr. Balogh Dezső jelentése a petrozsényi állami szenttelepek tűzvédelme érdekében tett eljárásáról, tudomásul vétetett.

126. A kereskedelemügyi miniszter leirata a kedvezményes tűzjelző telefonok használata tárgyában, valamint a földmívelésügyi miniszter értesítése, hogy a „Vöröskakas“-t fedezet hiányában nem szeresheti be a népkönyvtárak részére, tudomásul vétetett.

127. Köhler István gyáros meghívása a kolozsvári testület részére készített új rendszerű benzomotoros fecskendőjének próbájához, tudomásul vétetett és a próbához Varga Lőrinc, Apáthy Vilmos előadók, Breuer Szilárd titkár és dr. Balogh Dezső pénztárnok kiküldettek.

128. Alelnök elfoglalván az elnöki széket, pénztárnok betérjeszté az év III. negyedéről szóló pénztári jelentését, mely tudomá-

vármegyei szövetségek beküldték közgyűlési jegyzőkönyvüket, a Heves vármegyei szövetség pedig az alispáni és tűzfelügyelői jelentést; — hogy a Sopron-vármegyei szövetség megbízásából Szabó Gyula járási tanfolyamot tartott; — hasonlóan tanfolyamot tartott a Torontál-vármegyei szövetség is Papp Ferenc közreműködésével; — hogy körlevelünk folytán Árva, Abauj, Szatmár, Zemplén, Zólyom, Fogaras, Beszterce-Naszód vármegyék, Kassa, Nagyvárád városok elhatározták a tűzrendészeti törvény megszüretését; — hogy az elmúlt ülés óta felterjesztés tétellett a Belügyminisztériumhoz az államsegély (2 izben) az automobilon benzintartályainak robbanásmentesítése, egy parancsnok kiténtetése tárgyában; — Pozsony vármegye alispánjához a vármegyei szövetség reorganizációja tárgyában; — több testülethez az erdélyi szövetség alakulása tárgyában; — hogy kipróbáltatott 41 község fecskendője; — hogy vélemény adatott: a Belügyminisztériumnak a pilisborosjenői, szilágyii, lipótoszadai, nagymihályi, pilisszentiváni, bodonhelyi, felkenyeri, molnaszecsödi, marázai, domokosfái, marosludasi, kispeszi, sajóvárkonyi, pástorházai, bélapataki, soprobnánfalvi, beleznai, nagyszombati, rohonci, fumei, felsőgödi, rábecapüti, szalkszentmartonai és a bényei önk. testületek alapszabálya, Sepsiszentgyörgy építésrendőri szabályrendelete, Győri Károly (Szatmár) fatelepe, Schmidt Fülöp (Zombor) villamos asztalosműhelye, a balassagyarmati építőanyag r.-t. fatelepe, Grünwald Salamon (Paks) fatelepe, Nagy István (Dunaföldvár) olajmalma, Szentes tűzoltói szolgálati szabálya, egy nyomda villamos berendezése, a Breitenfeld-ház (Eger) kapujának elzárása, Mező Ármán (Debrecen) fatelepe, Fingerhut Jakab (Gyulafehérvár) petroleumraktára, Déva szabályrendelete a kézi oltókészülékről, Udvarhely vármegye szabályrendelete a gőzgéppel való cséplésről, a kabolói körjegyzőség kéményeinek összeírása, Horváth Béla (Felvinc) olajmotoros malma, az orsz. kéménysopró-egylet minta-szabályrendeletei, a kolozsvári gázgyárnak vizgázra való kibővítése, Freund Salamon (Mármarosziget) fatelepe, Buzahely község fecskendő-beszerzése, Teltsch Adolf (Makó) fatelepe, Kohn Mayer (Bonyhád) olajmalma, Klein Tamás (Kucsuláta) nyersolajmotoros malma, Ganz & Friedländer (Nagyecsed) fatelepe, Radics István (Hódmezővásárhely) asztalos műhelye, Csákova, Temeskubin, Temesgyarmata, Bavaniste, Kisbeeskerek, Bázos, Knéz, Csernegyháza, Kozmás, Brestye, Izbiztye, Ipolykér, Ujbesnyő, Temesség községek tűzrendészeti szabályrendeletei, Lázárfalva tűzoltói szabályrendelete, Bozdog Jánosné (Kutfalva) benzinmotoros malma, Kolozsvári Lászlóné (Tiszabura) benzinmotoros malma, Kovács Géza (Kiskunfélegyháza) fatelepe, Vashegy fecskendő-beszerzése, Kneer Izidor (Gyoma) benzinraktára, Nyíri András (Konyár) benzinmotoros olajmalma, Feit Sándor (Sári) fatelepe, a szatmári fakereskedelmi r.-t. fehérgyarmati fatelepe, Scheffer András (Vác) benzinmotoros asztalos-műhelye, Anau & Schulz (Nagybeeskerek) fatelepe, Zemplén vármegye és Nyiregyháza kéménysoprósi szabályrendelete, Pelczér & Fernergl (Erzsébetváros) fatelepe, a balatoni fürdő r.-t. főbérőjének gelatin-lampionja, az orosházi fakereskedelmi r.-t. fatelepe, egy raktári helyiség ablakainak elzárása, Léderer Leó (Zombor) olajgyára, Csermák Gusztáv (Győr) ruhatisztító műhelye, Zombor szer-beszerzése,

Főbich Ferenc (Gyanafalva) acetylen készüleke tárgyában; továbbá: Alsófehér vármegye alispánjának Abrudbánya tűzrendészeti szabályrendelete, Pozsony vármegye alispánjának Alsószeli tűzrendészeti szabályrendelete, Szepesszombatnak fecskendő-beszerzés, Erzsébetfalvának a tűznél szerekben történt kárnak a biztosító társulatok általi megtérítése, Heisz Györgynek (Savanyúkut) légzőkészüléke, Kiskörösnök a vályogkémények építése és lebontathatása, Kolozsvárnak a színházban lakás létesítése, Petrőcnek a csendőrnek tűzoltószere való felkapaszkodása és gorombáskodása, Ipolyásznak egy tűzeset keletkezése tárgyában; — tudomásul vétetett.

130. A jövő ülés ideje tekintetében az elnökség akként határozott, hogy elnök azt szükség szerinti időben hívja össze.

131. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkértek Apáthy Vilmos és Szabó Gyula előadók.

Több tárgy nem lévén, ezzel az ülés véget ért.
Kmf.

Gróf Széchenyi Viktor,
elnök.

Dr. Óvári Ferenc,
alelnök.

Breuer Szilárd, titkár.

Hitelesítjük:

Apáthy Vilmos előadó.

Szabó Gyula előadó.

Figyelmeztetés.

Az angol megelőző tűzrendészeti bizottság (British Fire Praevention Comittee) Londonban (S. W. Waterloo Place, Pall Mall) már több év óta kísérleti állomást tart fenn és az ott tartott anyagvizsgálatok, tűzpróbákról, valamint egyéb tanulmányairól gazdagon illusztrált jelentéseket ad ki füzeteként. Ezen évenkénti 12—15 füzet előfizetési ára 25 K, a mennyiben pedig legalább 100 előfizető jelentkeznék német vagy francia nyelvű példányokra, úgy hajlandó a bizottság ezen jelentéseit a jelzett nyelven is kiadni. Az előfizetők a füzeteken felül ingyenes szakvéleményt is kapnak. Minthogy e jelentések a tűzrendészettel, tűzbiztos építkezéssel foglalkozó köröket kiválóan érdekli és a sok ábra még az angol nyelvet nem bírók részére is érthetővé teszi a kísérleteket: felhívjuk az illetők figyelmét e kedvezményes előfizetésre azzal, hogy néháni bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk.

A magyar orsz. tűzoltószövetség
elnöksége.

* A budapesti tűzoltó testületek szövetsége november 26-án felolvasó ülést tartott, amelyen Kállay Imre, titkár, kezdte meg, több estére tervezett, beszámolóját Németországi tanulmányutjáról. A felolvasó est igen látogatott volt: 54 bajtárs jelent meg. A lefolyása is élénk volt, amennyiben dr. Sziíly József, elnökön kívül, Janicsék Andor, Köhler István, Ádám J. István, Állt Lajos és Kemény Lajos szólottak hozzá a felolvasó által felvetett eszmékhez. Kállay Imre, mint lapunk munkatársa, a Tűzrendészeti Közönlöny olvasóit is meg fogja ismertetni a felolvasásának egyes részleteivel.

A villamos mellékvilágítás a színházban.

Irta: ifj. Márai Lajos okl. gépész és electro-mérnök.

A korszerű és minden kényelmet nyújtó villamos világításnak, állandóan üzemkés volt az azonnali világítás és eloltás lehetősége utólrétegetlen előnyököt biztosított az egyéb rendszerekkel szemben. Központos, és egyszerű kezelése mellett figyelemre méltó főleg az a tulajdonsága, hogy füstben sem alszik ki. Az illetékes hatóságok ezért is engedték meg a színházakban a villamos mellékvilágítás alkalmazását, mely a színház különböző helyiségeiben akként osztatik fel, hogy az összes lámpák elalvásakor, úgy a színpadon, mint a nézőtéren, a kijáratoknál és a lépcsőkön, elég világosság legyen.

A szükségvilágításnak ehhez képest tökéletes üzembiztossággal és a főáramkörtől teljesen független áramkörrel kell bírnia, mert csak így óvható meg a főáramkör üzemzavarától a szükségvilágítást szolgáló lámpa áramköre.

Kell továbbá, hogy a lámpák egymástól is független működésűek legyenek, azaz külön áramkörrel látandók el, mert ellenkező esetben egy lámpa üzemzavara a vele egy áramkörbe kapcsolt lámpákra káros hatással lehet.

A régi nyílt lángú gyertyavilágítás helyett már alkalmazott villamos vészlámpák között akadnak oly rendszerűek is, amelyek az érintett feltételeknek nem minden tekintetben felelnek meg.

Az egyik ily rendszerű vészvilágítás elrendezése a következő: A villamvilágítás főveze-

tékéhez, valamint a villamos világítóberendezés üzembiztonságának növelése szempontjából felállított accumulator-telep vezetékéhez, összesen tehát két vezeték-rendszerhez van kapcsolva a vészlámpa. Ha most a fővezeték üzemzavar következtében nem szolgáltat áramot akkor az accumulator telep látja el a szükségvilágítást.

Hátránya ennek az elrendezésnek először az, hogy ha a vészvilágítás lámpája kiég, sötétség támad, amennyiben nincsen gondoskodva megfelelő tartalékvilágításról, továbbá: a vészlámpák egy és ugyanazon áramkörre vannak kapcsolva, ha tehát valamely okból a vezetékben üzemzavar támad, az összes vészvilágítás lángjai kialszanak.

Végül, ha a már meglévő színházakban alkalmazzák ezen rendszert, annak elhelyezése nagyon körülményes és költséges; mert a színházi vezetékek elhelyezésénél számolni kell azon körülménnyel, hogy a színházakban könnyen gyúlékony anyagok vannak és így a zsinórvezeték, miután ezek szigetelésé könnyen megsérül, teljesen mellőzni s a gummivezetéket kizárólag acélcsővekbe kell elhelyezni és azt viszont a falba foktetni. A nézőtéren a falon kívül vezetett csövek tetszetős képet sem nyújtanak. A fal vésési és helyreállítási munkálatok is nagyon körülményes eljárással vannak egybekötve s végeredményben felesleges pénzáldozatot követelnek.

Egy másik vészvilágítás elve a következő: Minden egyes villamos vészlámpa szekrényében egy 10 órás accumulator-telep van elhelyezve, amelyet a fővezetékéről töltenek. A vészlámpa lámpáját a fővezeték árama táplálja. Ha most a fővezeték felmondja a szolgálatot, akkor a vészlámpa-szekrényébe szerelt relais automatikusan

A gyermek játéka a tüzzel.

Irta: Pap Mariska.

Az anyja, ha dolgozni ment, a mezőre nem szívesen vitte magával a kicsike Pétert de őt otthonhagyni is félt. Kut, meszesgödör, harapós kutya, czigányasszony, meg minden más veszedelem az ilyen magában csatangoló gyerek köré csődül. Ha meg mégis elvitte, csak nyüg volt, csak akadék, — a sarló hegyébe belelépett, a kelő veteményt kigyomlálta, a csalánt a szájába vette, a surranó gyiktól visitott, mint a zsákba fogott malac, Veronkának nem volt egy perenyi nyugta tőle. Hát odahaza hagyta. A nagy, világos kamra üres, térséges volt ilyenkor, a husféle már kifogyott és a liszt még nem költözködött belé. Üres zsákok, felfordult hombár, szakajtógarmada és néhány egérlük társaságába ide zárták be a kicsi Pétert, ellátták ennivalóval, és a kis pólyást karra véve, ásó, kasza, borona mellett elindultak a szántóra.

Amig kaszáik nyomán rendre dült a kalász,

kis arezra, ahogy az ablakhoz lapulva vágyó szemekkel nézett utánuk. De egy pillanat keserősége lelkét még nem zavarta ki a rendből; ahhoz erős indulat, lázadási mámor, nagy veszedelem kell, nem egy gyermeki zokszó.

De ez a kergető indulat is megjött, egy augusztusi alkonyaton, amikor a hazafelé pillogató Veronka a torony mögött égre csapni látta a tüzet. Ezt az augusztust balgán nevezi szűz havának a kalendáriom, a tűz hónapja ez, örült lidércek bolygó ideje, sáros falucskák gyásza, mely minden nap elmúltával más tájról piroslik fel üszkeivel a forró éj csillagaira. Mikor már meghozta gyümölcseit az áldott munka, mikor már gyöngyszemű babbal és aranyos buzával teli a padlás, sárga kukoricafüzér és piros paprikakoszoru ékesíti a ház homlokát és hizott barom piheg az ólban, akkor jön a tűz, jön a pipa parazsából, a cséplőmasina szertefröccsenő tűzseppjeiből, a játszó gyermek kezéből, hozza a rohanó vonat, a cammogó szekér mécese. az az villama vaon az orkán

számlálók 120. oldalán, hogy a
áramkörrel, hanem azt mint primér-lámpát a főáramkör táplálja. Az összes lámpák egy áramkörre vannak kapcsolva. Az accumulator töltésekor a vészlámpa izzója mint töltő-ellenállás szerepel és így nemcsak a szükségvilágítás idején, hanem a töltéskor is ég, ami a lámpa hasznos égéstartamát megrövidíti. Minthogy pedig az accumulator magától töltődik, azaz távol az áramforrástól, azért annak túltöltése vagy kevésbé megtöltése nehezebben ellenőrizhető és így rövid 10 órás teljesítőképességének tartama miatt gyakran előfordulhat az előbb említett eset.

A relais belül a vészlámpa-szekrényben, az accumulator felett van elhelyezve, úgy hogy az accumulator savgőzölgeése károsan befolyásolhatja a relaist és így biztos működését is veszélyezteti.

Végül a vészlámpa-szekrényen alkalmazott voltmérő mutatja ugyan a vészlámpa feszültségét, de alkalmazásával megdrágítja a szerkezetet s végeredményben a vészlámpa áttekinthetőségét, amelynek tekintettel a laikus kezelelőkre a lehető legegyszerűbbnek kell lenni, komplikálja.

Végre egyik igen elterjedt rendszerű és a vészvilágítás követelményeinek megfelelő lámpa elrendezése a következő:

A vészlámpa-szekrényben egy 60 órás accumulator-telep van elhelyezve. A vészlámpa 2 fémszálas izzólámpával bír, amelyeket egy a szekrényen kívül, tehát az accumulator sav-

doboz-kapcsoló a lámpa ki- és beiktatására szolgál.

Működése a következő: A vészlámpa beiktatásakor az accumulator árama az egyik izzólámpát táplálja, így tehát a lámpa áramköre a fővezeték-től független elrendezésű. Ha valamely okból ezen lámpa nem égne, úgy a relais önműködő módon a másik lámpát kapcsolja az accumulator áramkörébe. Az elrendezés tehát teljes üzembiztonságot nyújt, mert ezen vészlámpák egymástól teljesen független működésűek, mindegyik saját áramkörrel bír, működésben egymást nem befolyásolhatják.

A lámpa egy falba vert szegre akasztható. A már megépített színházakban való alkalmazása is könnyen kivihető, mert semmiféle vezeték nem igényel amennyiben saját teleppel van ellátva.

Az accumulator-telep minden 60 órában (körülbelül 14 naponként egyszer) kiveendő és az áramforrásnál újra töltendő. Ennek előnye hogy minden egyes töltési esetről az accumulator életképesége, illetőleg helyes működése megállapítható, illetőleg felülvizsgálható.

Egyszerű alakja és semmi szakképzettség sem követelő ellenőrzése nagyban elősegíti széleskörű alkalmazását. Működése helyességéről bárki meggyőződhetik, ha a kapcsolóval illetőleg annak elfordításával, az izzólámpát beiktatja.

Veronka szive csupa vér lett, ahogy a házuk táján látta meg a lángot. Ahogy vak rohanásában közel érezte már az őrjítő valóságot, hogy a fekete füstkgyók az ő hajlékát tekergik körül és vöröslő nyelvükkel átkot sziszegnek a hütlen anyára! A tűzszállta házban vad, halálos hangon bögnek a barmok és a szárnyas állatok veszett rikácsolása vijjog. Uristen könyörülete! Lám, a gyermek is sikolt! Sikolt még!

Veronkába jajongva, vérzön suhan vissza a tévelygő anyai lélek. Ez a reszkető szellem, mely előtt ilyen halálos pillanatokban nincsen messzeség, égi tisztaságból leszáll a sárba, — a mámorok rózsagyábjából a vezeklés hideg templomkövére, a hiúság tarka piacáról a lemondás éjszakájába; és meg tudja járni a zarándokutat a gögös gyülolettől az esengő alázatig, ki tudja tárni alamizsnakérőn koldusbüszkeségtől reszkető kezét, meg tudja fogni a gyilkot és tudja taposni a halált; ha az élet leggyönyörűbb káprázatai csalták is el a bölcső mellől, ha a legbűbajosabb szerelmi álmok ígézetétől részeg, ha a nyomoruság ezernyi harcán állattá aljasodott is, ha céda, rongy, ha bárgyu nőstény, ha gyémánthideg dáma, ha kötözött rabszolgálo, ha halódó árnyék is, de rohan az irtózatban, a lehetetlenségen, a

tulajdon életén által, és mindent legázol, mindent szertetép, mindent elvet magától az asszonyi állat, amikor — halálos percekben a gyermeke sikolt!

És ahogy futna Veronka a fekete füstkapun, a zuhogó gerendák, a bibor parázsfelhők és táncoló lángok közepébe, egy férfikéz és egy kiáltás visszataszítja.

— Megállj, ostoba, hiszen a gyermekedet már hozzák!

És igazán hozzák! Az izzó gerendán, szikrázó romon lépdél egy férfi. A városi tűzoltók gunyája rajta, a fején csákó, a lábán ünnepi csizma és a keblén a gyermek. Szerte a többi házakon dolgozó népség mind suta paraszt, ingujjas, zekés, a kutaknál övig mezitlen legények cibálják a láncos vödröket, földturó, piszkos vakondok mind valahány, és ez az egy itt oly fényes, másvilági, egyedülvaló! Veronka némán roskadozik, hátrál; körül se néz, arra se gondol, látja-e más is a csodát, csak reszket; sápadt arcán csillanva perdül alá a köny; tágcsillagu, rémült szemében a megőrülés láza lobog.

Az ember pedig egyre közeleg; úgy jár a kusza lángok fölött, a biborló parázshalomban, mint más földi ember a selyemmohos réten.

A nyugateurópai nagy városokban tett utam tanulságai.

Irta: Breuer Szilárd.

A bruxellesi kongresszusra való utazás azon eszmét érlelte meg bennünk, hogy a milánói kongresszus után megkezdett tanulmányutunkat Európának némileg az utirányba eső nagyobb városokban folytassuk. Milanóból kiindulva ugyanis meglátogattuk Zürich, Innsbruck, München, Stuttgart, Köln, Nürnberg, Wien városokat; a bruxellesi ut programjába pedig beillesztettük Frankfurt a/M., Paris, Anvers, Amsterdam, Bremen, Hamburg, Altona, Berlin, Charlottenburg, Wilmersdorf, Schöneberg, Leipzig, Dresden, Wien városokat, főleg azon céllal, hogy a városok általános megtekintése kapcsán, tanulmányunk tárgyává tegyük a tűzoltói laktanyákat, a csapat felszerelését és szolgálatát, a távirda újabb berendezéseit, a színházi őrszolgálatot és a tűzoltóság és rendőrség közötti viszonyt a színházakban, (mely utóbbira Almády Géza fővárosi tanácsnok úrtól külön megbízást nyertem volt).

Tulterjedelmes lenne mindezen városok tűzoltóságait részletesen ismertetni és talán felesleges is, mert az erre vonatkozó adatok az illető tűzoltóság évi jelentésében megtalálhatók; célom inkább a látottakat csoportosítva egymással párhuzamba állítani és levonni belőle azon tanulságot, mely esetleg másutt is felhasználható.

A felsorolt városok tűzoltóságai a párisi kivételével, — mely katonai, — hivatásos csapat különböző számú őrtanyákon elhelyezve. A kis csapatok, melyek még a kezdet stádiumában vannak, egy központi őrségen vannak koncentráltva; a nagyobb és régibb csapatoknál azon-

---

Már látni, a dolmánya ujját melyet oly buvó bizalommal karol a gyermek. És hajh, beh rég ölelték így a kicsike Pétert, beh rég hajlott fölébe arcz, ily szeretettől lángzó!

Már ott áll Veronka előtt az ember; az arca árnyékos sötét; a két szeme két meleg sugár; kezei fehérek, mint a siron nőtt virág. És e fehér kezekkel leteszi lassan az asszony ölébe az édes gyermeki testet, és minekelőtte a pirosló ködbe tűnne, így szól szomorúan, szépen:

— Veronka, lám, ugy-e mondtam, ne hagyj soha magára tűz vagy tűziszerszám közelében a kicsi Pétert! . . .

* * *

Igy esendült ez meg Veronka fülében, a tanfelügyelő urak szájában pedig ekkép hangzik: „az 1891 évi XV. törvénycikk végrehajtandó!” S mit rendel el ez a törvény? Azt, hogy minden falu tartozik ideiglenes nyári mendék helyről (kisdudóvórol) gondoskodni, ahol a 3—6 éves

ban a város terjedelméhez mérten, mindenütt fiókőrségeket létesítettek kisebb-nagyobb létszámmal és felszereléssel, de mindenkor tisztí vezető alatti.

Ez őrségek felállításánál a német városok bizonyos rendszer szerint és előrelátóan járnak el; a város fejlődési irányát megállapítván, ott már jó eleve szereznek olcsó pénzen telket és felépítik a direkt e célra tervezett épületet oly nagy területen és oly komforttal, kényelemmel, bőkezűséggel, amilyenről itt nekünk fogalmunk sincs. Kétemeletes, díszes paloták ezen őrtanyák 240,000—400,000 márka építési költséggel, ma még a város szélén az utolsó házak sorában, de azon céllal emelve, hogy majdan, néhány év multán, midőn e városrész is kiépült, oly helyen legyen az őrség és oly területen, amelyet később tiszteres pénzen sem lehetne megkapni. S a tűzoltóságnak ezen fejlesztése nem ötletszerűen, a pillanatnyi kívánalmak behatása szerint megy végbe, hanem egy előre elkészített és jól átgondolt fejlesztési terv és program alapján.

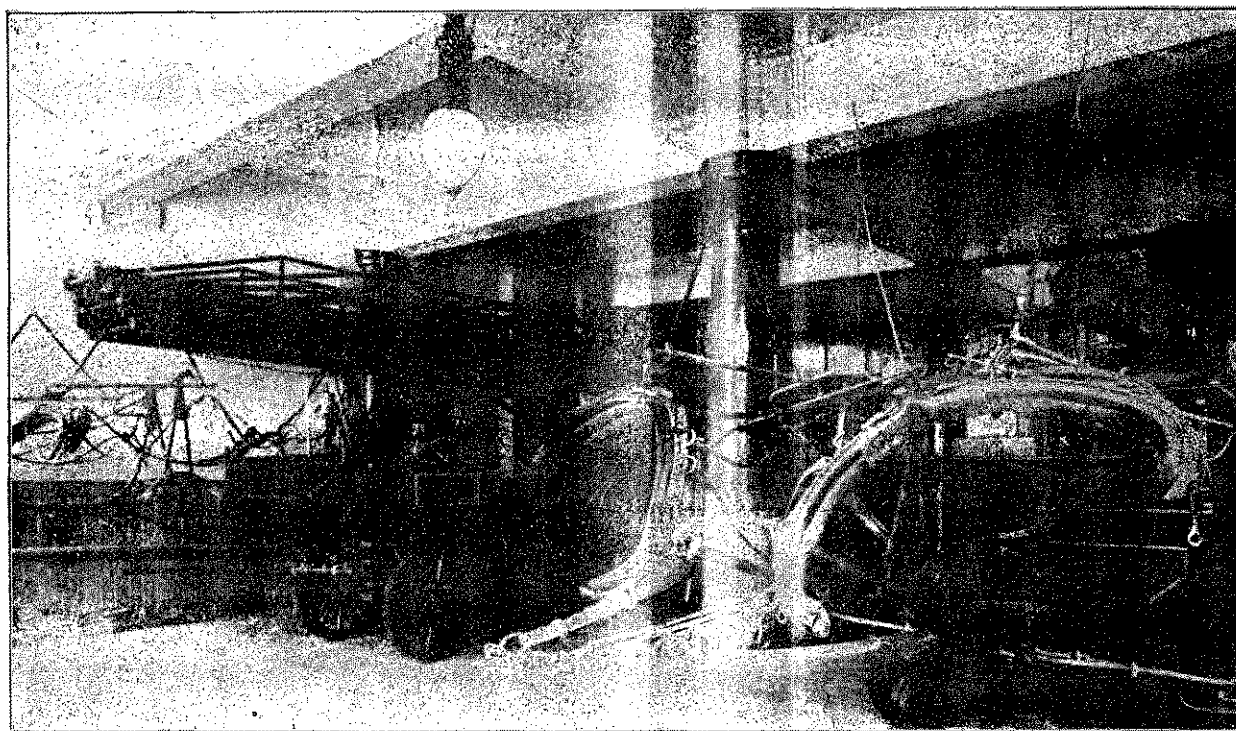
Ha ezen új őrtanyákat megnézzük, úgy első pillantásra is észrevehetjük azt, hogy tulajdonképpen két típus létezik t. i. a lófogatu szerkekkel felszerelt és az automobil-őrségeké, mint amely utóbbiaknál az istálló elesik. Valamennyi őrtanya azonban bőségesen kimért helyiségekkel bír a legénység mindenféle szükségletét illetőleg, majd minden őrségen található egy gazdagon berendezett műhely s mindenütt olyan tágas és elegáns tisztí lakás is van, mely a szolgálati lekötöttségért a benne lakót tényleg kárpótolni is képes. Van ott pl. legénységi nappali és éjjeli terem, játékszoba, olvasószoba, altisztí nappali és éjjeli szoba, tanterem, sürgőnyoszoba, fürdőszoba (meleg vízzel), betegszoba, kapus-szoba, tornaterem, stb. szóval minden célra külön és tágas helyiség. A legtöbb őrségnél a szertárkapuk az utcára nyílnak, de vannak pavillon-rendszerben épültek is, ahol a szertár pl. az udvar belső részén van. A bejárókapu sok helyen állandóan zárva van és csengetésre belülről a kapuügyeleti szobából nyitattik; külső figyelőőr tehát nincs. A legénységi helyiségek a szertár mellett és felett található; utóbbi helyiségek a szerkek mellé vezető egyes vagy kettős csuszópóznákkal. Minden egyes embernek meg van a saját külön ágya és ágy-neműje, az ágyak vászonlepellettel vannak nappal letakarva. Oly helyiségekben, ahol elegendő hely nincs, a falhoz feltámasztható, szekrény-szerű ágyakat alkalmaznak. Minthogy pedig a legénység gyakorlatait csak az őrségen végzi, egyik-másik őrtanya mászótoronnyal is láttatott el; különálló gyakorlóter és mászóház, mint ahogy Budapesten van, sehol sincs, mert az őrségeket a készenlétből nem vonják ki ilyen

a szertárkapuk egy nyomásra nyílnak. Összesen van 4 tisz, 1 műszaki hivatalnok és 3 őrség, két-két készenléttel, melyek mindegyike 2 szerből, 2 altisztből és 12 tűzoltóból áll. A tiszteknek csak találhatóknak kell lenni, szoros ügyeletet nem tartanak. Érdekes, hogy a városban két mentő-egylet létezik, u. m. keresztény és zsidó; szertáruk a tűzörségen van. A városban feltűnő sok a padláslakás.

Párisban a központi őrség szintén régi épület, amely a katonai laktanyák általános képét viseli; de itt is nagy műhelyek vannak, ahol látogatásunk alkalmával is éppen egy automobilt és egy tolólétrát építettek házilag. A 8-ik

gere az ezred ezredesi engedélyjei legterjedő gőzfeeskendőt küld. A laktanyák előcsarnokában márványtáblán vannak megörökítve azok nevei, akik tűznél hősi halált haltak. Általában véve nagy súlyt fektetnek a tornagyakorlatokra, míg a szergyakorlatoknál bizony némi bizonytalanság volt észlelhető ama támadási és riasztási gyakorlatnál, melyet Capitain Guirot a mi tiszteletünkre rendezett.

A laktanya berendezése katonai; minden embernek ágya, alatta a ruhásládája, felette lőfegyvere van. Az altiszteket 630—1400 frank évi szolgálati pótlékkal csábitják a tovább-szolgálatra. A legénység 3 tál ételt kap borral

Egy antwerpeni kerületi őrség szertára.

A nyakló (kumetes lószerszám) a kocsirúd fölé van függesztve.

századnak a XVIII. kerületi Rue Carpeaux-ban lévő újabb őrsége már új, díszes, nagy udvarú épület, külön tiszti és altiszti pavillonnal, mászóházzal, tornateremmel, mosdó és fürdő, konyha- és kázinó-helyiséggel, raktárral. A szertárkapuk a szerek kocsisülése felett logó zsinór meghuzására nyílnak és automatikusan rögzitődnek. A csuszópóznák sárgarézből valók és a szobákban szűk szekrényekkel vannak körülvéve, amelyek két szemközti ajtaja befelé nyílik és ezen állásban rugó által rögzítettik. A katonai tűzoltóezred létszáma 52 tisz, 1803 fő, 1 központi- és 12 századőrségen, melyek mindegyike 1 mellékőrséget is lát el. A századőrségen van 1 kapitány, 2 hadnagy és 140 főnyi legénység, a mellékőrségen ellenben 1 hadnagy és 20 fő; mindegyik őrségen pedig 4 szer az első készenléttben, a századőrségen ezenfelül több tartalékszerrel. Hat őrségen van azonfelül 7 főnyi, bármely balesetnél elsősegélyképpen készenléttben álló kirendeltség és több középületben 1—5 főnyi házi őrség. A katonai tűzoltóság csak a vársáncban belül

délben és este. Minden őrségen ki van függesztve a tűzveszélyesebb kerületbeli épületek jegyzéke. A lovak a szerek mögött elrendezett boxokban állanak és úgy vannak kitanitva, hogy a riasztási csengésre egyben kinyíló boxból egyenesen és magukban, vezető nélkül a rud mellett fel-függesztve lógó kumetszerszám alá futnak és annak bekapcsolását ott bevárják; ilyen módon az őrség 20—25 másodperc alatt indulhat. Megemlítendő, hogy Páris régi részében az építkezés nem a legbiztosabb, falépcsős, kettős mansard-lakások egymás felett igen gyakoriak.

A m s t e r d a m b a n (568.132 lakos) a csapat létszáma 6 tisz, 1 kezelőtisz, és 330 fő, mely 4 szektióban 6 főőrségen és a hozzátartozó 4 mellékőrségen valamint 17 kis állomáson van elhelyezve; a főőrségeken 1 tisz és 50 fő körüli a létszám. Az őrségek többnyire régi, célszerűtlen beosztású épületek, de minden őrségen van jól berendezett műhely, a melyekben a tűzoltóság maga építi meg szereinek legtöbbjét. Ugyancsak minden őrségen van táviró oktatási szoba is; a hálótermekben pedig min-

den egyes embernek alacsony deszkafallal teljesen elkülönített rekesze van. A főparancsnok nem őrségen, hanem azon kívül saját házában lakik. A tisztek 1 napi szolgálat után tartalékosok, majd 1 napi szolgálat után szabadok. A szertárkapuk ellensúlyos nyitóval vannak ellátva, mely zsineghuzásra kifelé húzza a

Anvers (Antwerpen) egyik kerületi őrsége.

kaput; a kapu mellett ugyanis kétoldalt ellensúly van felfüggesztve, mely a kaput zárva tartó zsineggel egy a menyezeten megerősített vezetéken futó csigakerékhez van kötve; ezen kereket egy horog tartja lefogva a kapu esukott állásában; ha a lelogó zsineggel a horgot a kerék horgából kiakasztják, a súly azonnal lefelé szalad, a kereket pedig a rögzítőig kifelé húzza. Az emeleti helyiségekből esúszópóznákon jönnek le; a lószerszám az amerikai kumet. Érdekesek Amsterdam ama régi házai, amelyek utcái homlokzata kifelé hajló, mintha kidülni akarna.

Antwerpen (Anvers) megerősített városban a létszám 430 fő, 3 fő és 3 mellékörségen elhelyezve (a régebbi elhelyezés megszűnik, vagyis a csapat átszervezés alatt áll). Érdekes dolog, hogy az emeleti helyiségekből levezető

lában használtak ép úgy mint a famenyezetek; a házak keskenyek, a kis udvarok befedettek.

Bremen 238.121 lakosu kikötővárosnak a csapata 5 tiszt, 204 tűzoltó, (tehát majdnem minden 1000 lakosra 1 tűzoltó esik), 1 táviró-mérnök, 6 őrségen, továbbá a külteleken még 47 fő (1 új tiszt őrseg most állittatik fel). Az őrtanyák nagyobbreszt modern új épületek, amelyeken pl. a Brandmeisternek (tiszt) lakása 6 szobából áll. Az új központi laktanyára 600.000 M költség van engedélyezve; két utcára nyílik; egyik oldalon 6 kapus szertár lesz, de van tartalékszertár és tág műhely is. A tisztek szolgálatból is járnak bizottságokra, eljárásokra. A tűzoltóság látja el a mentőszolgálatot, valamint kezeli a város táviróhálózatát is, miért is egy táviró mérnök is van hozzá beosztva. Az összes építkezések neki is adatnak ki véleményezésre és ezen beleszólásának köszönhető, hogy pl. a kikötőben a leégett raktárak helyén falazott raktárakat építenek a régi faraktárak közé, a melyek a faraktárak felé ablakkal nem bírnak s így a sugárzó hő körzetét kisebbitik, felfogják. A terjedelmes s sok raktárral bíró kikötőben két őrség van. A tűzoltóság költségvetése meghaladja az 1 millió márkát. Vannak egy és két ló által vont szerkocsijaik. A lovak a szerek mögötti boxban szabadon állanak; riasztásra a box-ajtókat a távirószobából egyszerre nyitják, mire a betanított lovak a rud mellé szaladnak, a menyezetre felfüggesztett amerikai kumetszerszám alá állanak, melyet aztán a zsineggel a lóra eresztenek és bekapcsolnak. A szertárkapuk G. Borches cég szerkezete szerint hullámvonalas vezetősíneken oldalt nyílnak, ugyancsak zsineghuzásra. A felkészülődés tehát a lehető leggyorsabb.

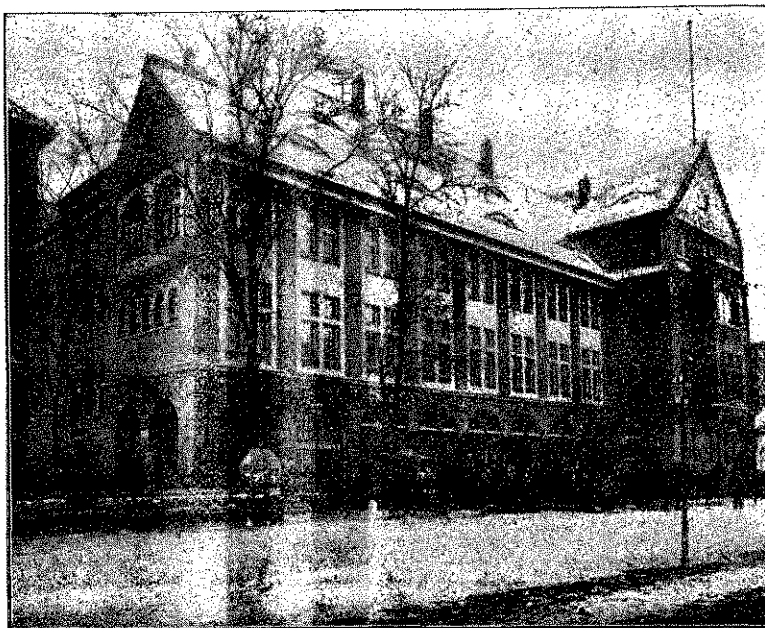
Hamburg 12 tiszt és 586 főből álló csapata arról nevezetes, hogy a legjobban van fizetve; az újone kezdő fizetése 1700 márka, (mely 2300 márkáig emelkedik), a tisztek legalsóbb fokozata pedig úgy van fizetve, mint másutt a főnökök. Az építkezésbe a tűzoltóság szintén beleszól s különösen az áruaktáraknál, áruházaknál érvényesítette szakbeli befolyását. A régi, jellegzetes, 3 emelet magas, favázás házak már majdnem teljesen eltűntek. Az őrtanya között van természetesen régi is, de vannak új auto-őrsegék is, melyek teljesen modern, nagy épületek. Műhelyek (pl. nagy accumulatorjavító) itt is minden őrségen vannak, de azért aránylag csak kisebb javításokat végeznek mert a hatóság első sorban a magán-

szolgálat után lesz szabadnapos; ezen őrségen 4 auto és 1 lófogatu gőzfeeszkendő áll. Általában a németek taktikai őrségegysége 4, ritkábban 3 szer t. i. szénsavfeeszkendő, gőzfeeszkendő, tolólétra, szerkoesi, úgy hogy az ilyen egység (szakasz) tényleg bármilyen tűznek képes megfelelni. A sok aszfaltra való tekintettel a lovak első lábaira kötélbetétes patkót használnak.

Altonában a 95 főnyi csapat 2 őrségen van elhelyezve; a 3 tiszt csak a központon tesz szolgálatot. Az altiszti ágyak szekrény-szerűen felhajlíthatók; minden embernek van saját ágyneműje; nappal az ágyak fehér lepellettel vannak letakarva. A szertárban a szerek alatt vezetőkként a padlóba vaslemezek vannak sülyesztve; a lószerszám pedig egy az alátámasztott kocsirudra illesztett villára van felfüggesztve féloldalt, az alá álló lóra oldalról tétetik reá és azután a nyakszij és az istrágnál alkalmazott 2 zárkapocszal kapcsolatik össze.

Berlinben (értve ez alatt magát a tulajdonképeni régi Berlint, a mostani Nagyberlin belvárosát) a 2½ milliós költségbe kerülő és 25 tiszt, 15 hivatalnok, 158 altiszt és 857 tűzoltóból álló csapat egy központi és 24 szakaszőrségen van elhelyezve. Minden szakaszőrségen van egy Brandmeister, 4 szakasz felett egy Brandinspektor mint századparancsnok, míg 1 Branddirektor és 2 Oberinspektor végzi a főfelügyeletet. A tűzoltóság a rendőrelnökség V. osztályát képezi, tehát állami intézmény akár a fővárosi államrendőrség Budapesten. Auto-őrség eddig 4 van; a többi lófogatu és részben régi, impraktikus épület, pl. a központi és a 4. sz. őrség. Előbbin az istálló a szertárral szemben van az udvaron s csak egy kapu vezet ki az utcára, a legénység lépcsőn jön le; utóbbin 2 kapu vezet az egyik utcára, 2 kapu a tulsó utcára, úgy hogy az őrség 2 irányban megosztva vonul ki. A központon 60 fő, a 4. sz. őrségen 36 fő, a 23. sz. autóőrségen 50 fő a létszám. A központon nagy adminisztratív irodák vannak külön hivatalnoki karral, továbbá tisztikaszinó, tanásterem, nagy műhelyek, mászófal stb. A 4. sz. őrségen a lovak oldalt lévő boxban állanak, melyet sorompó zár el; ez utóbbi automatice rögzítődik a zár kiemelésekor. A lószerszám a kocsirudra tett oszlopra van féloldalt felfüggesztve és öt fogással tehető a lóra. A legénységi ágyak kettősével állanak, de deszkafallal elválasztva egymástól. A 23. számú új auto-őrségen a szertárkapuk a szerről zsineggel egyenként, de a ávirdaszobából egyszerre is nyithatók. A bejá-

mászótorony van; mellette műhelyek; a legénység hálószobája földszint, nappali szobája az emeleten nyert elhelyezést, ahonnan az emberek csuszópóznákon jönnek le. Amig tehát szervezet és létszám dolgában Ós-Berlin tényleg első helyen áll, addig a külvárosokkal való viszonya szintén érthetetlen; az összes külvárosok ugyanis autonom községek, melyeknek saját külön tűzoltóságuk is van s habár pl. az őrség melletti utca egyik oldala Berlin, második oldala a külváros vagy fordítva, tűzvédelem dolgában ezen szomszédos házak nem a néhány

Wilmersdorf (olyan város Berlin mellett, mint nálunk Ujpest) tűzoltó laktanyája.

lépésre levő őrség keretébe tartoznak, hanem a távol fekvő saját községbeli őrség keretébe; a tűzjelzés odafut be, a vezénylet azt illeti és nem a közvetlen szomszédból érkezett (pl.) Charlottenburgit. Ezen egységesítése a tűzvédelemnek tehát Nagyberlinben még a jövő zenéje. Sőt a a berlini tűzoltóság tisztjei, mint „királyi“ tisztek bizonyos tekintetben lesajnálják „polgári“ kollegáikat, akik azonban dacára ennek szak-képzettség tekintetében gyakran magasabb képzettségűek. A német csapatok tisztjei mindannyian volt katonatisztek és mérnökök ugyan, de azért általános tűzoltói ismeretekben a mieinknél kevésbé képzettek, mert a legtöbb csak a saját műszaki részével gondol és a többivel nem sokat törődik, úgy hogy pl. még a szereket sem ismeri tökéletesen, mert „ő nem gépész-mérnök, hanem építész“. Fizetésük természetesen a technikai képzettségnek felel meg és 3—4000 márka a legkisebb kezdőfizetésük, mely azután egy megállapított maximumig automatice 3—3 évenként emelkedik. A sok hivatásos csapatnál azonban oly sok előmenetel kínálkozik, hogy egy ugyanazon állásban csak a legfelsőbb rangok öregszenek meg. Megelőző tűzrendészettel Németországban néhány várost kivéve (pl. München), a tűzoltóparancsnokság

csak annyiban foglalkozik, a mennyiben a rendőrhatóság által erre megkerestetik. Általános évi tűzrendészeti szemléket nem tartanak, gyárakat rendszeresen nem vizsgálják. Általában azonban nagy tekintélynek örvendő intézmény a tűzoltóság Németország minden városában; a polgárság szereti a tűzoltóságát, sokra becsüli, bizik benne és nem sajnál tőle semmiféle áldozatot.

Berlinben és Charlottenburg külvárosában leginkább konstatálható azon tény, hogy a város terjedését már előre figyelemmel kíséri a parancsnokság és azután tervszerűen állítja fel új őrségeit a város fejlődésével lépést tartva, de mégis oly időben, amidőn a telkek még olcsó pénzen, kellő nagyságban és megfelelő helyen szerezhetők meg. Nem egy őrség ma még csak imént megnyitott utcában az egyedüli ház, de néhány év múltán ott minden be lesz építve és akkor telkek drága pénzen sem lenne kapható. Az őrségek felállításánál tekintettel vannak mindig a már létező őrségek kb. 1—2 kilométeres kivonulási körzetére, hogy t. i. az új őrség körzete ugyanazon sugarat véve alapul, ezzel érintőleges legyen.

Charlottenburg csapata 3 őrségen 106 fő. A Runge-utcai őrség lófogatu 3 szerrel bir; a lovak a szerek előtt állanak; a szertárkapuk brémai nyitószerkezettel bírnak. A Suarez-utcai új auto-őrség 2 szertárral, műhelylyel, 8 lakással bíró nagy modern épület, melynek udvarán mászóház, gőzfecskendőpróba-khoz való kut, accumulator-javító-műhely van. A helyiségek megvilágítására gázvilágítás szolgál, de riasztáskor villamos villágítás kapcsolódik be automaticé.

Wilmsdorf külváros csapata 2 tiszt, 56 fő egy 400,000 márkába került új, modern őrségen, melynek szertára 5 kapus és melyen 5 lakás is van. A pincében tömlőjavító-műhely és accumulator-telep, továbbá központi fűtés és állandó melegvízzel ellátott, nagyméretű (10 kabinból álló) fürdőberendezés van, valamint cementkád a tömlőmosáshoz. A műhelyek mellett van egy nyitott fedett csarnok az autók javításához, ahol a pincébe átmenő nyílás teszi lehetővé az alsó kocsiszerkezetek javítását; a csarnok mennyezetén pedig traverseken futó emelődaru van az accumulatorok kiemelésére. A legénységi konyhában melegítő- és hűtőszekrény, az étkezőben az edények részére kis szekrények vannak. A szertárkapuk kinyílása automatikus, amennyiben a kaputengely lejtős kimetszésén lefelé csuszva fordul kifelé, de rugók által visszatartva; a kinyílása tehát saját sulya folytán történik és feltétlenül biztos; megkivánja azonban azt, hogy a kapu előtt a talaj a kapu legmélyebb nyitott állásánál kissé mélyebb legyen.

Az épületben van a háztetőn terasse a legénység részére, játékszoba, két hálóterem, fürdők, külön altiszti szobák. A szerkészlet itt 3 autó.

Leipzig-ben (580,000 lakos) 7 tiszt, 300 tűzoltó van 5 őrségen. A széles köruton fekvő központ 2 emeletes, régi épület nagy műhelyekkel, melyekben a valamikor az első gőzfecskendőköt szerkesztett Branddirektor (Bandau gépészmérnök és volt gyárvezető a Knaust, majd a Jauck-féle fecskendőgyárakban) vezetése alatt az összes szerjavításokat és átalakításokat végzik. A szertár előtt az utcai kövezeten a szerek keréknyomának megfelelően fehér sávok vannak festve azon célból, hogy a szerek visszatolásánál a soffőrök az irányt könnyebben betarthassák. Az 5. számú új kerületi őrség két emeletes, modern épület, mely 165,000 márkába került. A lószerszám amerikai és a lóállás felett felfügesztett; a lóállás-kapuk nyitása, a szerek között válaszfalat képező láncok lecsusztatása vezetékükben, a csuszópózna-kamarák ajtajainak nyitása egyszerre megy végbe, egy központilag elrendezett emeltyűkar segítségével, míg a szertárkapuk nyitása a szerről végeztetik. A lovak úgy vannak betanítva, hogy maguktól mennek a szerhez és onnan ismét vissza a boxba s ezen utjuk szabályozására szolgálnak a szerek közé lebocsátott láncok, amelyek a lónak mintegy utját határolják. A legénység kezdő fizetése 1500 márka.

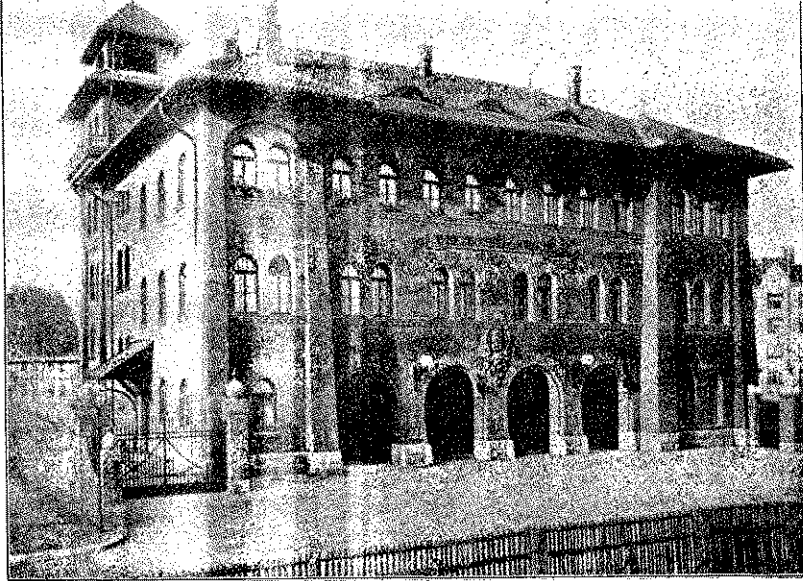
Dresden csapata 6 tiszt, 250 fő, 6 nagyobb és két kisebb őrségen. A központi laktanya ósdi, célszerűtlen épület, melyben a városi fuvar-telep is nyert elhelyezést; az istálló a szűk szertárral szemben van; a lovak helyeiken befelé fordítva állanak. Három autón kívül szerek lófogatuak.

Wien-ben modern új őrség a Sonnenwendgasse-ban lévő Favoriten-kerületi, mely a berlini kissé zeg-zugos beosztású új őrtanyákkal szemben szép, tágas, világos, beosztása által tűnik ki. Az utcai részen van két tiszt lakással, távirddával és irodával bíró tiszt pavillon, míg a telkek belső részén legénységi épület van; hálóterem, étterem, tanterem, muzeum, betegszoba és külön fürdője, legénységi fürdő, konyha, olvasószoba, mászóház, kis műhely, istálló, fűthető tömlőszárító, szertár 4 autóra és több tartalék lófogatu szerre képezi ezen szép, bár egyszerű épület részeit. A lovak csak házifuvarozásra valók. A legénység élelmezést hivatalból kap, melynek ára béréből levonatik; a kezelést egyik tiszt végzi. A legénység katonailag van kaszárnyázva és nősülnie nem szabad.

S ebben különböznek a német tűzoltóságok leginkább a bécsitől és a budapestitől, mert ott a nősülési szabadság és a jó fizetés, valamint a két-, legfeljebb háromnapos szolgálat eredménye az, hogy a legénységi anyag értel-

mesen befolyásoló nagy létszám változást idéz elő és ezen kiváló értelmességet és önálló gondolkodó képességet megkivánó szolgálattól az éppen arra leginkább rátermett intelligensebb iparos-elemet elriasztja. Wienben is, Budapesten is minden nyáron megismétlődik az, hogy a betöltetlen állások száma az összlétszám egy tekintélyes hányadát éri el és csak a tél hidege hozza meg az amugy is szűken kimért teljes létszámot. Még a párisi katonai tűzoltóságnál is meg van engedve a nőszülés, csak ezredesi engedély kell hozzá; sőt a nő altisztek még lakást is kapnak. Mindenütt az a nézet uralkodik, hogy a nő ember maradébb és jobb anyag, az egészségére is jobban vigyáz és hogy a nő állapotból a városra nagyobb rizikó nem keletkezhetik, de ha keletkeznék is, ugy bizonyára megszolgáltta azt az a család, amelyiknek fenntartója a közért áldozta fel életét, épségét! A németeknél még a teljes nyugdíjidő is csak 25, ritkán 30 év és nem az ezen szolgálatban lehetlenségnek beillő 35—40 év, mint erre mifelénk, nem azért mintha a német elem nem volna elég erős és munkabíró, hanem mert igen helyesen azon nézeten vannak, hogy specialiter ezen szolgálatnak csak a test teljes mozgékony-ságával, a szellem rugékonyságával bíró fiatal erők felelhetnek meg, holott az ezen testet-lelket felörlő szolgálatban 25 évet eltöltött egyének ilyenek már nem lehetnek.

A szolgálati rendszert illetőleg a német tűzoltóságok őrségeik állományát nem változtatják ok nélkül, lévén annak óriási előnye az őrségkerület teljes megismerése, az őrségnek teljes összeszokása, egyöntetősége; a központból való naponkénti kirendelés csakis Párisban, Brüsszelben és Wienben található (utóbbi helyen is hetenkénti átvonulással). A kis, néhány főből álló kirendeltségek rendszerét még Párisban is abbahagyták; ma már a legtöbb nagy városban csak oly erős kerületi őrségek vannak, melyek teljes taktikai egységet alkotnak és amelyek mellett csupán a városok veszélyesebb részein állítanak fel oly erősebb mellékközpontokat (századőrségeket), amelyek nagyobb csapatlétszámmal bírnak és tartalékszerekkel vannak felszerelve, tehát nagyobb tüzeknél az otthonmaradó, avagy az elfáradt, illetve elégtelen első készenlélet felváltó vagy kiegészítő tartalékot is adhatják. Ezen rendszer egyébként nálunk Budapesten is megvan, nem kifejezetten ugyan, hanem de facto, mert a központi őrségen kívül a IV., V., IX. kerületi őrségek (éppen a központi őrség

Leipzig (Szászország) V. kerületi tűzorsége.

meg nem felelő helye miatt) máris ilyen erősebb mellékközpontokká nőtték ki magukat és a budai oldal fejlődése folytán nemsokára bekövetkezend egyik ottani őrség megerősítésének szüksége is; a külső perifériákon új őrség felállítása a VI. és IX. kerületek külső részén, az I. kerületnek pedig kelenföldi részén mutatkozik máris kívánatosnak épp úgy, mint ahogy a földszintes házak pusztulásával és a mindjobban szaporodó 3—4 emeletes házak miatt, az őrségek szer-felszerelése is kell, hogy lassan-lassan a tetemesen változott viszonyoknak megfelelően módosuljon, kiegészíttessék.

(Folyt. köv.)

* **A Magyar Tűzoltótisztek Országos Egyesülete** 1910. évi december hó 11-én d. e. 10 órakor Budapesten, az egyesület ideiglenes helyiségében (VIII., Kun-utca 2. sz., a tűzoltólaktanyában) igazgató-választmányi ülést tart.

A választmány tagjai: Apáthy Vilmos, Balla Mihály, Blasnek Hugó, dr. Balogh Dezső, Csik József, báró Clauer Elek, Doufrain János, Desits József, Erdély Ernő, Francois Lajos, Füzesséry Pál, Frühwald Lajos, Fáykiss Nándor, dr. Glósz Kálmán, Golián Pál, Hrenesik Márton, Hamvai Ede, Janicsék Andor, Jászberényi Miklós, Köhler István, Kuzman Miklós, Kész József, Lukáts Gyula, Leitner Samu, László István, Markovszky Sándor, Márton Lajos, Markusovszky Béla, dr. Marinovich Imre, Mihalik Béla, Pállya József, Public Erő, Petonszky József, Papp Ferencz, dr. Poós Miklós, Ronchetti Oszkár, dr. Rüll Béla, Rosenstein Károly, Ruh Géza, Ranezay József, Szávits Sándor, Szabados Imre, Stern Richárd, Székely Géza, dr. Szetsey István, Stankovits Milos, Szabó Kálmán, Tóth Lajos, Török István, Tóth Károly, Vermes Béla, dr. Vass János, Zrinyi József és Zanbauer Ágoston (54).

SZÖVETSÉGEINK KÖRÉBŐL.

Hevesvármegyéből.

(Folytatás.)

Tűzoltóságok. Az önkéntes tűzoltóságok alakulása szünetel, sőt egy-két életképtelen önk. tűzoltóság feloszlóban van.

A tűzoltóságok száma volt: fizetéses 25, önkéntes 1407, kötelezett 7713 és 57 gyári.

Az egyes tűzoltóságok az év folyamán 556 előadást és 935 gyakorlatot tartottak, egy-egy tűzoltóságra tehát átlag 5 elméleti előadás és 8 gyakorlat esik.

A parancsnokok polgári foglalkozása volt: 1 országgyűlési képviselő, 41 jegyző, 9 földbirtokos, 1 szolgabíró, 1 gyógyszerész, 17 tanító, 1 bérlő, 3 kereskedő, 14 iparos és 28 földmives; 1 parancsnoki állás üresedésben van.

A két rendezett tanácsú város és a községek az év folyamán 21,794 K 07 fillérrel segítézték a tűzoltóságokat.

Eger város 13,000 koronára emelte fel a tűzoltóság szubvencióját és 4000 koronáért egy gépezetes tolólétrát (Magirus) rendelt.

A gyöngyösi önk. tűzoltótötestület vagyona 85,000 K, terhe 25,000 K. Könyvtárában 210 kötet könyv van elhelyezve.

Bercsényi Gyula a parancsnoki állásról leköszönt, helyét Kozmári Jánossal — bold. Kozmári Dezső testvérével — töltötte be a tésztület, aki nemes ambíciójával követi elődeinek nyomdokait. Itt a 3 pár lófogat közül 2 pár ló állandóan az őrtanyán van s onnét távozni csak tűzhöz vagy mentéshez szabad.

A tűzoltó-segélyalap összege az év végén az egész vármegyében 20,383 K 50 f (1908. évben 13,818 K 67 f) volt. A tűzoltóságok közül 26-nak a tagjai a Magyar Országos Tűzoltószövetség segélyző pénztáránál, egynek a tagjai pedig a Trieszti Biztosító Intézetnél vannak baleset ellen biztosítva.

Ezen a helyen hívom fel a városok és a nagyobb községek figyelmét egy érdekes ujításra, amelyet most Veszprém város óhajt keresztülvinni. Ez a napibéres tűzoltói intézmény. T. i. ez a város a meglévő fizetéses és önkéntes tűzoltók mellé még egy bizonyos számú tűzoltót úgy fogad fel, hogy azért, mert az illető nappal az őrtanyán folytatja a mesterségét (szabó, cipész stb.) vagy éjjel felöltözve ott alszik, kap 1 K napibért és ha tűzhöz kivonul, ezért külön 1 koronát, végül pedig évente 100 K egyenruhaátalányt. Fele nappali, a másik fele éjjeli szolgálatot teljesít, de a tűzhöz valamennyi köteles kivonulni.

Akkor, amidőn az önk. tűzoltótól hovatovább kevésbé kívánhatjuk meg, hogy őrségi szolgálatot teljesítsen; akkor, midőn a hivatásos tűzoltók — a mai nehéz megélhetési viszonyok

* Sopron vármegye tűzoltótötestületeinek szövetsége november 12-én Sopronban, a városháza tanácstermében választmányi ülést tartott.

A szövetség elnöke Rös ch Frigyes, szives szavakkal üdvözölvén a megjelenteket, az ülés további vezetésére Blas ch e k alelnököt kérte fel.

Titkár előterjeszti a szövetség elnökének jelentését, melyet a választmány pontonként vett tárgyalás alá és végül e jegyzőkönyvhöz csatolni rendelt.

A jelentés első pontjában vázolván az elnök a szövetség pénzügyi viszonyait, amelyek nagyobb jubiláris ünnepek rendezését nem engedik meg, azt javasolja, hogy a választmány változtassa meg korábbi határozatát és mondja ki, hogy a jövő esztendőben, a szövetség fennállása 25 éves évfordulója alkalmából nem rendez külön jubiláris diszközgyűlést, hanem a jubileumot szerényebb keretekben, a Bükkön tartandó rendez közgyűléssel kapcsolatban ünnepli meg. Meg ir at ja azonban a szövetség 25 éves történetét és e munkát nemesak a szövetség tagjainak, hanem a hatóságoknak, az országos szövetségnek és az ismerős szövetségeknek is megküldi. E munkát Rös ch Frigyes elnök és Szabó Gyula felügyelő fogják irni. A választmány az indítvány értelmében határozott.

A történet megírásánál szükség lévén a községek lakóinak és a házaknak számára, illetőleg az 1910. évi népszámlálás adataira, az elnökség fel fogja hívni a járási felügyelőket, hogy rövid uton sziveskedjenek ezeket az új adatokat megszerezni és a történet megírónak rendelkezésére bocsátani.

Szabó Gyula vármegyei tűzrendészeti felügyelő hosszabb előadásban mutat rá arra, hogy ma még érdemlegesen nem lehet ezt a kérdést tárgyalni. Ma még az egész Dunántul tűzoltósága nem érett meg arra, hogy szakszerű oktatás nélkül versenygyakorlatokat volna képes végezni. A tapasztalat azt mutatja, hogy csak ott lehet sikerrel bemutató gyakorlatokat tartani, ahol előzőleg ilyen tanfolyamot tartottak. Ehhez pedig szakszerű vezető erő szükséges; a tűzoltó-parancsnokokra bizni az oktatást nem lehet, mert elenyészően kevés a hivatása magaslatán álló parancsnok. Majd később, ha hatósági felhívásra nyaranta szorgalmasabban gyakorlatoznak a tűzoltók és ha már mind egyik járásban több tanfolyamot is tartottak, amelyeken már taktikai feladatok megoldását is kívánják az egyes testületektől, akkor igenis meglehetősen érdemlegesen bírálni az egyes testületek bemutató gyakorlatait és lehet közöttük versenydíjakat kiosztani. Egyelőre azonban tartsuk fenn a mai alakjukban az oktató tanfolyamokat és bemutató gyakorlatokat és adjunk ki csak továbbra is a gyakorlatokon résztvevő testületeknek elismerő oklevelet, amelyekkel mégis csak fokozzuk buzgalmaikat.

Az elnökségnek a folyóiratokról és szakkönyvekről szóló jelentését, amely e jegyzőkönyvhöz csatolatott, a választmány tudomásul véve, elhatározza, hogy az Illustrierte Feuerwehzeitungból ezentul csak négy példányt rendel Szabó, Démy, Postl és Wodits felügyelők részére.

A választmány Szabó Gyula előadása alapján a mai gyakorlat fenntartását határozta el.

A pénztáros jelenti, hogy 1910 július 3-ika óta a szövetség 927 K 16 f bevételével szemben 892 K 22 f kiadás merült fel, úgy, hogy a pénztári készlet jelenleg 34 K 74 f.

A választmány sajnálattal veszi tudomásul a szomorú pénzügyi helyzetet feltűntető jelentést.

Vida Pál. — A belügyminiszter körrendelete a katonai motoros léghajók kikötésénél követendő tárgyaiban. — Hivatalos rész: Az elnökség november 19-iki ülésének jegyzőkönyve. Figyelmeztetés. — A budapesti alszövetség felolvasó ülése. — Villamos mellékvilágítás színházakban. Irta: ifj. Máda Lajos mérnök. — A gyermek játéka a tűzzel. Irta: Pap Mariska. — Nyugateurópai nagyvárosokban tett utam tanulságai. Irta: Breuer Szilárd. — A tűzoltótisztek orsz. egyesületének meghívója. — Szövetségeink köréből: Hevesvármegyéből. Irta: Jászberényi Miklós. — A sopronvármegyei szövetség választmányi ülése. — Különfélek. — Beszerzési források.

— **Öfelsége**, a király, Szombathy Sándort, a miskolci parancsnokot, tűzoltói téren szerzett érdemeiért, a koronás arany érdemkeresztel tüntette ki. A miskolci önk. egyesület Szombathy Sándor királyi kitüntetése alkalmából dec. 4-én a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen a miskolci dalegylet is közreműködött s az elnöki megnyitó után Szentpály István dr. polgármester személyesen adta át az ünnepeltnek a koronás arany érdemkeresztet. Az üdvözlő beszédet dr. Nagy Ferenc felügy. biz. tag Miskolc város főjegyzője mondotta.

— **József főherceg balesete.** November hó 10-én a Nemzeti színházból hazamenet védnökünk Ófenségét baleset érte. Budavári palotájának lépcsőjén megesuszott s esés közben bal lába megrándult. A másnap reggelig meg nem szűnő nagy fájdalomból a fenséges ur környezete erősebb csontsérülésre következtetett, elhívták Dollinger orvostanárt, az I. számú sebészeti klinika vezetőjét, aki Röntgen-apparátussal is megvizsgálta a sérült lábat s megállapította a muló bajról, hogy komolyabb következményei nem lesznek. Azóta a főherceg már vadászaton is volt, nem is egy helyen.

— **A székesfőváros tanácsa** egyik novemberi ülésén harmincöt községi iskola számára tűzjelző berendezés létesítését határozta el. A nyilvános tűzjelző-állomások száma ezzel 333-ra szaporodik. Budapest területén, azonkívül 18 ezer közönséges telefonon is lehet a veszedelmet hívni.

— **Színházak nézőterén ruhadarabok elhelyezése.** Általános szokássá vált, hogy a jegyszedéssel megbízott színházi alkalmazottak a ruhatári jegyeket a közönségtől elkérik s az előadás befejezése előtt, a kiváltott ruhadarabokat a széksorokban helyezik el, vagy azokkal a kijáratok közelében az utakat elfoglalva, a szabad közlekedést akadályozzák. Utalva a színházak tűzbiztonsága tárgyában kiadott székesfővárosi szabályrendelet 25. §-ára (744/882) Dr. Boda, főkapitány utasította a színházakban ügyeletet tartó tisztviselőket, hogy az ily szabálytalanságok elkövetését akadályozzák meg.

— **Győr vármegye főispánja**, Győr sz. kir. város polgármesterének előterjesztésére, Breuer Szilárd, székesfővárosi tűzoltó tisztet a győri tűzoltóság újjászervezése körül kifejtett önzetlen fáradozása és kiváló érdemei elismerésül, a győri hivatásos tűzoltóság tiszteletbeli parancsnokává nevezte ki. Az erről szóló okmányt Wennes Jenő polgármester, a

karának tagját, a legszívesebben avatottam. Tekintetességedet!

— **Dr. Scitovszky Bélát**, a járás volt főszolgabíráját a nógrádverőcei önkéntes tűzoltóság a testület aug. hó 28-án tartott ülésén tiszteletbeli főparancsnokává választotta meg. Scitovszky a tisztséget elfogadta s erről a nógrádverőceieket levélelileg értesítette. „Érzem, — mondja a köszönő iratban — hogy érdemeim e kitüntetésre kevesek. De azt nem tagadhatom, hogy bizonyos ambíciót helyeztem abba, hogy vezetésemre bizott volt járásomban a tűzoltóságokat felvirágoztassam. Mert nemcsak a humanizmusnak kívántam ezzel szolgálni, hanem a felebaráti szeretet által melengetett népnevelési hatástól is sokat vártam. Távozásom folytán az intézmény teljes tető alá hozását már nem sikerült keresztül vinnem, de reményem, hogy az a közeljövőben mégis csak sikerülni fog. Megerősít hitemben az önök lelkes példája, kik rajongó odaadással csüggnék ifju intézményes testületükön, mely nem ismer visszatérést csak haladást a jól megjelölt uton. Magam részéről biztosíthatom önöket a legmesszebbmenő támogatásomról, forduljanak ügyes bajos dolgaikkal bizalommal hozzám és én erkölcsi kötelességemnek fogom ismerni, hogy igaz ügyeiket mindenkor magamévá téve jó szolgálatokra lehessenek. Az Isten áldása kísérje működésüket! Hazafias üdvözléssel kelt Kisésényben 1910 X. 9. Scitovszky Béla orsz. gyűl. képviselő.

— **A Gyulafehérvári Hírlapban** olvastuk: A helybeli önk. tűzoltó-egyesület tagjait vasárnap délután 1/23 órakor Bihari Béla osztályparancsnok próbaoltásra vezényelte ki. A feladat az volt, hogy a Hungáriából jelzett tetőtűz eloltassék, illetőleg déli szélirányban való terjedése megakadályoztassék. A tűzoltóság négy fecskendővel, gépezetes létrával és szerkocsival vonult ki. A parancs megadása után néhány perccel már három fecskendő ontotta erős sugarát az emeletes épület fedelére, ahová a csővezetők nagy gyorsasággal másztak föl. A negyedik fecskendő a szomszédos épület tetőzetét védte. A feladat elvégzése után a tűzoltók gyorsan és csendben leszereltek s visszavonultak az őrtanyára. A város lakosságára nézve nem lehet közömbös tűzoltóságunk munkája. Sőt kell, hogy örömmel és megnyugvással töltsön el mindenkiket az odaadó és fáradságos igyekezet, amelyet az egyesület kifejt, hogy alkalomadtán a maga hatáskörében megvédhesse a polgárság érdekeit. Bizonyos, hogy értékesebb közhasznú tevékenységet alig mutathat föl egyesület. — A gyakorlat minden tekintetben kifogástalanul sikerült. E gyakorlaton nem láttunk cifrán felöltözött tűzoltókat, kik össze-vissza szaladgálnak, kapkodnak, hanem láttunk fegyelmet, rendet, kiki végezte hang nélkül a maga dolgát. — A vasárnapi gyakorlat megmutatta, hogy az egyesület most hivatásának magaslatán áll.

— **A berlini átalakított operaházat** megnyitották, a dizel előadás jelen volt a császári pár is. A berlini opera 1743-ban épült, 1844-ben alakították át először s most másodszer, még pedig a császár rendelkezésére, aki a londoni kongresszusnak Markusovszky Béla határozattá emelt javaslatait hajtatta végre. A londoni internationalis tűzoltó-kongresszus által elfogadott s a menekülés lehetőségét biztosítani hivatott eme javaslatokat New-York legnagyobb színházánál is megszivelték s ott is végrehajtották.

— **A Münchenben megjelenő „Feuerpolizei“** című szaklap egyik számában megemlékezik arról a napilapokban is olvasható volt, hogy

székesfővárosi hivatásos tűzoltóságunk jövő évi február hava elsején negyven éves jubileumát fogja megülni s mellékesen érinti, mint különös dolgot, annak tényét is, hogy Scserbovszki Szaniszló, Janicsék Andor, Breuer Szilárd és Markusovszky Béla, mint e tűzoltóságfőparancsnokságának tagjai 25 esztendeje szolgálnak együtt. „Huszonöt évig változatlanul ugyanabban az állásban és rangban — mondja a „Feuerpolizei“ — zeigt von grossem Opfermuth und seltener Pflichttreue!“ Mintha igaz volna ez egyszer annak a — németnek.

— Rosszul jelentette. A napokban tetőtűz volt egy józsefvárosi házban. A ház tulajdonosa, X. fővárosi ügyvéd, szintén a házban lakik.

A házmester rémülten rohan fel az irodába és berontva az ügyvéd szobájába, kiáltja:

— Tűz van! Ég a ház teteje!

Az ügyvédnek, aki végtelenül nyugodt temperamentumu ember, egy arcizma sem rándult meg, hidegen szólt a házmesterhez:

— Nos és miért jelenti ezt nekem?

A házmester megrökönyödve kérdi:

— Hát kinek jelentsem, ha nem a nagyságos urnak?

— Jelentse a biztosító-társaságnak.

Beszerzési források.

KÖHLER ISTVÁN (ezelőtt **Geltner és Rausch** tulajdona) fecskendő, szivattyú és tűzoltó-szer gyára. Iroda és mintaraktár: Budapest, VIII., József-körút 14. Gyár: Felső-vaspálya-utca 5. szám.

Budapesti Szivattyú- és Gépgyár Részvénytársaság Budapest, VI., Váci-út 69. **GYÁRT:**

◁ Gőz-, motor-, tűzifecskendőköt és kútszivattyúkat. ▷

SELTENHOFER FRIGYES FIAI, SOPRON cs. és kir. udvari szállítók, gyártnak: tűzifecskendőköt és mindennemű tűzoltói felszereléseket, szivattyúkat. Központi iroda és raktár: Győző Béla és Társa Budapest, V., báró Aczél-utca 3. szám alatt (a Vigaszínház tőszomszédságában).

Mátrai, Feik és Társa

Budapest.

Központi iroda: VI. ker., Teréz-körút 33. Gyár: III. ker., Zsigmond-tér 7.

Gyárt: mindennemű tűzoltói létrákat és tömlőmotorlákat.

Walsér Ferenc tűzoltói szerek és szivattyúk gyára, harang- és fémöntőde

Budapest, VI., Csángó-utca 9/B. szám.

Sternberg és Kálmán

Budapest, VIII., József-körút 35.

GYÁRTUNK: tűzifecskendőköt, kútszivattyúkat és tűzoltói felszereléseket.

Modern tűzoltó-fecskendőköt gyárt a **Műszaki és gépipari részvénytársaság** BUDAPEST, VII., Vörösmarty-utca 19/B. sz.

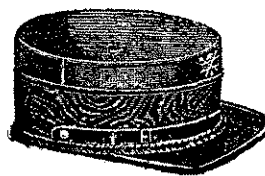
Feik és Tréba

Budapest, V., Lipót-körút 22. sz.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás összes eredeti Wendschuh-féle védelmi és biztonsági eszközökben és tűzoltó-felszerelésekben. Árjegyzék ingyen.

A Magyar fém- és (Budapest-Kőbánya) lámpa-árugyár r. tg. — által gyártott — „Optimus“ kézi tűzoltókészülék

ára 8¹/₂ liter űrtartalommal . . . 65 K.
10¹/₂ „ „ . . . 75 K.

Tűzoltó-sapkákat legjobban és legolcsóbban készít

Ritscher Zsigmond és Fia Körmenen.

Kiváratra árjegyzék és mintasapka.

Győző Béla és Tsa

Budapest, V., Báró Aczél-utca 3. szám.

Szállítanak

automobil-, gőz- és motorfecskendőköt, kocsit, mozdony- és targoncafecskendőköt, felszereléseket és tömlőket.

Magyar Fémlemezár r.-t.

Budapest, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.

egyedül gyártja a szab. Henze- és a Martini-Huneeke-féle robbanásmentes hordókat, tartányokat és kannákat, garage- és raktári berendezéseket.

A magyar országos tűzoltó-szövetség **Gyakorló szabályzata**

gyes példányainak ára tagtestületeknek és azok tagjai részére 1 kor., másoknak 2 korona.

A kivonatott füzet ára 10 fillér.

Díszokmány-Ürlapok

2 kor. árban; József főherceg volt védnök kis és nagy fénynyomatu arcképe, gróf Széchenyi Ödön és gróf Cziráky Béla volt elnökök arcképeivel együtt 1 korona behűldése ellenében kaphatók a magyar országos tűzoltó-szövetség irodájában